BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH - BIBLIOGRAFISCH - TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT ZES MAAL PER JAAR

DERDE JAARGANG
1925
I

DEN VOLKE GOED IS OM NIET GEEN

Orgaan van het Algemeen Secretariaat
:-: voor Katholieke Boekerijen :-:

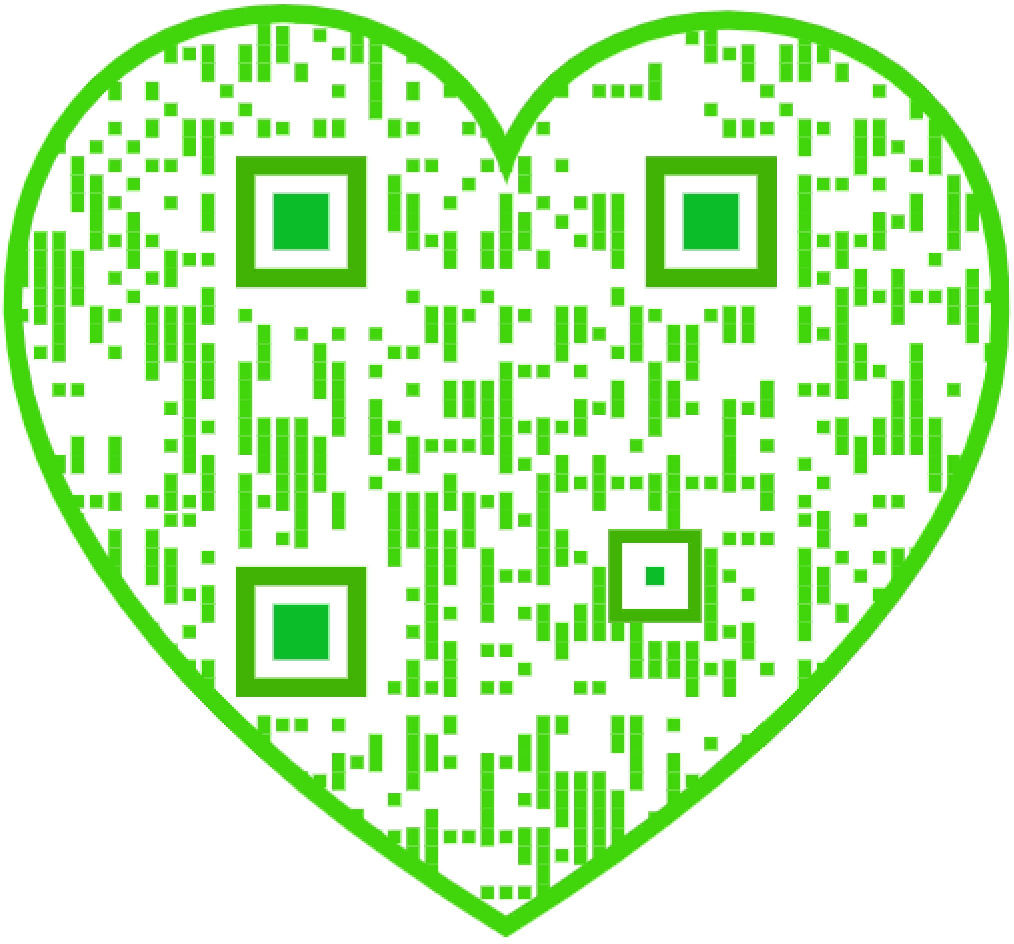

BIBLIOTHECARISSEN !...

Het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

gevestigd te Antwerpen, CUYLITSSTRAAT, 27

verzekert U mits een JAARLIJKSCHE BIJDRAGE VAN **25** FRANK, al de voordeelen van onze bibliotheekorganisatie.

A. — INLICHTINGSDIENST.

1. Over de Wetgeving op de Boekerijen en haar toepassing: voorwaarden en formaliteiten voor het bekomen van officiëele toelagen.
2. Verstrekken van formulieren voor aanvragen om toelagen; wenken omtrent de houding aan te nemen tegenover de officiëele organismen.
3. Middendienst voor het bezorgen van sprekers voor Leesavonden, enz.
4. Middendienst voor het stichten van Maatschappijen zonder winstgevend doel.

B. — TECHNISCHE DIENST.

1. Inrichting van Lessen voor Bibliothecarissen
2. Wenken omtrent het inrichten van Bibliotheken, Leeszalen, Lees- en Verteluren.
3. Modelboekerij, toegankelijk voor de belanghebbenden; mededeeling van Modelcatalogen.

C. — DOCUMENTATIEDIENST.

1. Voorlichting in zake bruikbare literatuur door: Verzamelen van Bibliographische werken en tijdschriften, ter inzage voor belangstellenden.
2. Verzameling per vak en per schrijver van boekbesprekingen.
3. Samenstelling van Keurlijsten.
4. Uitgeven van een **Bibliographisch Tijdschrift « Boekengids », kosteloos aan de aangesloten boekerijen verschaft (waarde 15 frank).**

D. — STOFFELIJKE VOORDEELEN.

1. Inbinden van boeken tegen voordeelige voorwaarden: 2,25 fr. per boekdeel zonder aanzien van formaat.
2. Levering van allerhande boeken met 15 °/o korting.
   Vrachtvrije toezending voor bestellingen boven de 100 fr.
3. Bezorgen van bedrukte modelformulieren: Inventarisboek: 16 of 22 fr.; Uitleenregister: 4 fr.; Witte of gekleurde Steekkaarten: 16 fr. de duizend stuks (onbedrukt); 32 fr. de duizend bedrukt ; Stamkaarten en lezerskaarten; 32 fr. de duizend.
4. Verhuren van Clichés (portretten) voor het illustreeren van Catalogen.

E. — ZEDELIJKE INVLOED DOOR CENTRALISATIE.

1. Propaganda door Voordrachten, Pers en Persoonlijk optreden tot het stichten of herinrichten van Boekerijen, Vak- en Kinderbibliotheken.
2. Gezamenlijk optreden tot het bekomen van gew. wijzigingen aan de wet.
3. Indienen van eventuëele klachten omtrent dienstaangelegenheden.
4. Vertegenwoordiging in officiëele organismen.
5. Bevorderen van het aansluiten der Boekerijen bij hun respectievelijke Verbonden.
6. Betrekkingen met soortgelijke inrichtingen in het Buitenland; vertegenwoordiging op Bibliotheek-Kongressen en Landdagen.
7. Actie op de Openbare Meening voor een breedere opvatting van ons Bibliotheekwezen, en meer geldelijke belangstelling voor onze Bibliotheken.

N. B.: Het Secretariaat is toegankelijk Maandags, Woensdags, Vrijdags en Zaterdags van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur

Postcheckrekening : nr **241.02** Telefoon : nr **216.74**

Uitgaven GUST JANSSENS

9, Kerkstraat, 9, ANTWERPEN

Den HH. Leeraars bijzonder aanbevolen :

Het NATUURWETENSCHAPPELIJK ONDERRICHT door ERNEST VAN DEN BOSCH, Doctorandus in de wetenschappen, Leeraar aan de Normaal- en Nijverheidsscholen van Antwerpen.

ONTLEEDKUNDE EN LEVENSLEER vr Normaal en Mid. Onderwijs Prijs fr. 8,50
BOEK VAN LEVENSLEER EN GEZONDHEIDSLEER voor lagere scholen, voorbereidende afdeelingen van Middelbaar Onderwijs en Scholen voor Volwassenen fr. 2,50
BOEK VAN NATUURKUNDE, voor lagere scholen fr. 2,50
BOEK VAN DIERKUNDE, voor lagere scholen fr. 2,50

Deze studieboekjes bekwamen de vleiendste bespreking en beoordeeling van wege de dokters E. Moons, A. Delhaye, heer Boonroy en andere.

GRATIS KATALOOG OP AANVRAAG

TE HUUR

DE NEDERLANDSCHE BOEKHANDEL

50, St. Jacobsmarkt, ANTWERPEN

heeft de grootste keuze van KINDERBOEKEN. ROMANS en VAKBOEKEN VOOR BIBLIOTHEKEN aan de voordeeligste voorwaarden.

VRAAGT CATALOGUS

De beste bibliotheekboeken

zult U vinden in de fondslijst van

DE VLAAMSCHE BOEKENHALLE

Samenwerkende Vennootschap

87, Naamschestraat, 87, LEUVEN

TE HUUR

BOEKENGIDS

3e JAARGANG

— 1925 —

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH -- BIBLIOGRAFISCH -- TIJDSCHRIFT

DERDE JAARGANG
= 1925 =

OM AL T GEEN DEN VOLKE GOED IS

Orgaan van het Algemeen Verbond
— van Katholieke Boekerijen —

Alphabetische Lijst der Schrijversnamen

voorkomende in den 3n Jaargang
:==: van BOEKENGIDS :==:

N. B. 1) De getallen in Araabsche cijfers, aan 't uiteinde van den regel, geven het volgnummer der recensies aan. De Romeinsche cijfers wijzen op de zedelijke waarde der besproken werken.

2) Bij vergissing werd bij den aanvang van den derden jaargang (1925) een aantal reeds gebruikte nummers, nl. van 1015 tot 1118 inbegrepen, een tweede maal aangewend als volgnummers der recensies. Ten einde bij het opzoeken van deze besprekingen missingen te vermijden, werden bedoelde nummers, voorkomende in de 1e aflevering van den jaargang 1925, telkens tusschen haakjes aangegeven.

A

ADAMA VAN SCHELTEMA
Gevleugelde spreuken (V) 1679
AERTS
Meesterstuk der gebroeders van Eyck (V) 1167
AKKERMANS
In het beukenbosch (V) (1091)
Kaethe van den Schout (IV) 1530
Vergiffenis, Lori! (IV) (1067)
ALBERDINGK THIJM, J. C.
Oefening der christelijke volmaaktheid : Deel I en 2 (IV) 1755
ALCOTT
Onder moeders vleugelen (V-VIa-m) 1220
ALHIX
Kerstfeest van José (V) 1840
ALTONA
Ongebreideld (IV) (1072)
A. M.
Zwerver (IV) 1529
AMTER
Die Soudaen had een dochterkijn (V) 1175
ANDREAS
Macht der waarheid (V) 1204
ANDRIESSEN
Ginia, de Yenda-man (V) 1841
ANKERSMIT
Tien vertellingen (III) 1689
APPLIN
Schok van het doodvonnis (IV) 1430
ARENDT, J.
Schets van eene geschiedenis der arbeidersbeweging (V) 1142
ARENDT, L.
Kristusbeeld van Limpias (V) 1362
ATHANASIUS
Fremde Gast (V) 1656
AUGUSTINUS, BR.
Naar een internationale taal (V) (1031)
AUGUSTINUS, HEILIGE
Over de christelijke leering (IV) 1135 b
AURIEMMA
Maria altijd, Maria overal (V) (1017)
AYRES
Liefde en leugen (IV) 1526
Man zonder geheugen (IV) 1819
Vrouwenhater (II) 1422

B

BADEN-POWELL
Verkennen voor jongens (V) 1759
BADEUX
Freule van den Dennenhof (IV) 1184
BAEKELMANS
Blauw Schuyte (I) 1807
Doolaar in de weidsche stad (II) 1809
Dwaze tronies (II) 1810
Idealisten (III) 1511
Mijnheer Snepvangers (IV) 1527
BAKELS
Spiegelingen (IV) 1680
BAKKER
Stroomingen en sekten van onzen tijd (IV*) 1363
BANNING
Misdaad en wroeging (V) 1564
BARRIE
Quality street ('V) 1495
BAUMANN
Doop van Pauline Ardel (IV) 1820

BAZIN
- Donatienne (III) 1812
- Il était quatre petits enfants (V) 1496
- Oberlé's (IV) (1063)
- Slagboom (IV) 1185
- Stervende land (IV) (1064)

BEARNE
- Arthur Beaufort's christmases (V) 1497
- Little vagabonds and Dick Breadley's quest (V*) 1146

BEEN
- Avonturen van een stadhuisklerk (V) 1202
- Spekkie (VIa) 1111

BELPAIRE
- Alphonse Belpaire (IV*) 1859
- August Cuppens (V) 1858

BENNETT
- Type (IV) 1528
- Wat God vereenigd heeft (III) 1512

BENSON, E. F.
- Tusschenpersoon (IV) (1065)

BENSON, R. H
- Onzichtbare licht (V*) 1842
- Trots pijnbank en schavot (V) (1087)

BERDEN
- Kamers met nachtrumoer (V) (1088)

BEREND
- Geluksvogel (III) (1060)
- Reis van den Heer Sebastiaan Wenzel (III) 1425

BEYEN-VAN DER BORGH
- Man zonder geheugen (IV) 1819
- Vrouwenhater (II) 1422

BIJDEKERKE
- Miel en zijn makkers (VIb.-j.) 1473

BIJL
- Roeien (V) 1799

BINNEWIERTZ
- Pioniers (IV*) 1739

BITTREMIEUX
- Mayomsche volkskunst (V) 1139

BJOERNSON
- Vroolijke knaap (IV) 1821

BLEESING
- Honkbal (V) 1789

BOAS
- Israëls uur (V) 1630

BOGAERD
- Hoe werkt de telegraaf? (V) 1666

BOISSEVAIN
- Bliksemflits (IV) 1825

BONSELS
- Hemelsvolk (V-VIa) 1565

BOON, Dr A.
- Jules Persyn, blz. 145-152
- Lodewijk Dosfel, blz. 241-243

BOON, JAN
- Roode meidoorn (V) 1566

BOON, JOZEF
- Spiegel van Jezus (V) 1681

BOONEN
- De Oberlé's (IV) (1063)
- Donatienne (III) 1812
- Nieuwe dokter (IV) (1078)
- Slagboom (IV) 1185
- Stervende land (IV) (1064)

BORDEAUX
- Gouden stilzwijgen (III) 1426

BOS
- Atlas der geheele aarde (V) 1742
- Flora (V) 1387
- Geïllustreerde schoolatlas der geheele aarde (V) 1743

BOSMAN
- Zwakzinnige kinderen (IV) 1761

BOTTEMA
- Wondere verhalen van vader Uggelebug. II. Het avontuur van Nod, Gnob en Gnobberdebod (VIb-c) 1734

BOURGET
- Beteekenis van den dood (IV) (1066)
- Cachette (V) 1769

BRAINERD
- Levensdurf (V) (1089)

BRANDT
- Iwan de dwaas (III) 1523

BREEVOORT
- Over schuimende golven (II) 1423

BRERETON
- Padvinder Tom Stapleton (V-VIa) 1567

BRINKGREVE-WICHERINCK
- Marga's vertrouwde. 1504

BROCCA
- Sneeuwvlokken (VIa-m) 1729

BROECKAERT
- Kwajongen (V) 1711

BROM
- Dominee in onze literatuur (V*) 1237
- Katholiek (V*) 1479
- Pioniers (IV*) 1739

BROUWER
- Autonome zenuwstelsel en het gevoel (IV) (1016)

BRUINING
- Oude Wytske (VI*) 1602

BRUINSMA
- Vlinderwereld (V) 1663

BUERBAUM
Kabaske (IV) 1692
BUEHRS
Jet (V-VIa-m) 1568
Schoolvriendinnetjes (VIm) 1603
BUNYAN
Pilgrim's progress (III) 1498
BURGERSDYK
Koning Richard de Derde (IV) 1808
BURMAN
Zondagskind (III*) 1690
BURNETT
Kleine lord (V) 1203
BURRIS
Prinses Salomé (III) 1813
BUYSSE
Tantes (III) (1061)

C

CADDELL
Little snowdrop (V) 1386
CALDERON DE LA BARCA
Vereering van het kruis (IV*) 1417
CALLEWAERT
Hoogeschoolleven (IV) 1140
CASSIANUS
75 Vertaaloefeningen Fransch-Nederlandsch (VIa) 1650
CASTELLE
Huis in de dertienmannensteeg (IV) 1692 2
CASTLE
Zwerver (IV) 1529
CELEN
Vlaamsch in Fransch-Vlaanderen (V) 1369
CELIS
In Vlaanderen (V-VIa-b) 1569
Levensgeschiedenis van den heiligen Joannes Berchmans (V-VIIa) 1253
CHAMPOL
Roeping (IV) 1693
CHARLES
Visschers van menschen (V) 1631
CHESTERTON
Avonturen van Pater Brown (IV) 1694
CLAES
Leven van Herman Coene. Het kind (V) (1090)
CLARKE
Sprookjes (III) 1519
COHEN, Dr D.
Hellenistische cultuur (V) 1244
COHEN-DE VRIES
Vacantievriendinnetje (VIb) 1474
CONQUEST
Liefde in de woestijn (II) 1505
CONSTANTINUS
Moeder in de opvoeding 1141
COOPER
Conanchet (V) 1570
CORKERY
Honden van Banba (IV) 1695
CORNEL
Projectieteekenen (V) 1788
Het schetsen voor de nijverheidsschool.
2e Deel : Houtbewerking (V) 1039
2e Deel : IJzerbewerking (V) 1669
COULON
Lexicologische oefeningen (V) (0132)
COUPERUS
Eline Vere (II) 1506
COURTHS-MAHLER
Arme kleine Annie (IV) 1431
Heksengoud (IV) 1186
In het beukenbosch (V) (1091)
Kaethe van den Schout (IV) 1530
Mevrouw Bettina en hare zonen (IV) 1432
Mooie onbekende (IV) 1822
Onbeminde vrouw (IV) 1823
Roode rozen (IV) 1433
Rose van Lossow (IV) 1696
Vergiffenis, Lori! (IV) (1067)
Wat heb ik je gedaan? (IV) 1187
Winnefred, de pelskoningin (IV) 1531
Zonder liefde geen geluk (IV) 1188
Zijne vrouw (IV) 1434
COURTMANS
Karel Klepperman (V) 1712
Moeder Daneel (IV) 1824
Rad der fortuin (V) (1092)
Schoone Celia (V) 1843
Zaakwaarnemer (IV) (1068)
CRAKE
Laatste abt van Glastonbury (V) 1571
CRUYSBERGHS
Apostelschap (V*) 1632
CUPPENS
Geschiedenis der H. Elisabeth van Ungarn (IV) 1746
CURWOOD
Bliksemflits (IV) 1825
Moed van Kapitein Plum (IV) 1532
Nada's redding (IV) 1697

D

DE ALARCON
Schoone maalderin (IV) 1826

DE BAERE
Oefeningen bij de beknopte Nederlandsche spraakkunst (V) 1382
DEBAST
Geef Uzelf (V) 1756
Goede wil (V) 1368
DE BOECK
16 Oud-Vlaamsche liederen voor de school (IV) 1676
DE BOER, JOS.
Cachette (V) 1769
Il était quatre petits enfants (IV) 1496
DE BOER, J. W.
Ras (III) 1513
DE CLERCQ
Rootland (IV) 1533
DE CNEUDT
Stille bloei (IV) 1801
DE COCK, A.
Vlaamsche sagen uit den volksmond (IV) 1494
Wondervertelsels uit Vlaanderen (V) 1495
DE COCK, J.
Ons leven (IV) 1534
DE CORT
Honderd gedichten om voor te dragen (V) (1054)
Volksspelen en volksvermaken in Vlaamsch-België (V) 1639
DECROOS
Dood en duivel (IV) 1806
DEELEN
Problemen der rijpere jeugd (V) 1763
DE FOOL
Karel Vermeeren (IV) 1535
DE GHELDERODE
Van den dood die bijna stierf (IV) 1685
DE GOEJE
Stijfkopje op school (Vm) 1462
DE GRAAFF
Eenzaamheid (IV) 1200
Vrouwen van Tannö (II) 1180
DE HEER
Nederlandsche spraakkunst met oefeningen (V) 1775
DE JONGE
Sieraden (V) 1408
DE JONGH
Geschiedkundig leesboek voor de lagere school (V) 1124
DE KINDER
Karel en Elegast (VIa) (1112)
Lierridders (V) (1093)
DEKKING
Moederlegende (IV) 1419
DE KLERK
Pioniers (IV*) 1739
DE LANGE, D.
Fransche vertaaloefeningen (V) (1033)
DE LANGE, P.
Vlakke meetkunde (1e deel) (V) 1398
DE LEEUW
Groote viervoeters. 1e, 2e en 3e deel (VIb-c) 1388
DELINOTTE
Mots et expressions familières (V) 1147
DE LOPPINOT
Zuster Maria-Assunta (V) 1132
DE MARICOURT
Schatbewaarder des konings (V) 1572
DE MEYERE
Langs den stroom (V) 1844
DE MINK
Kraaienhut (IV) 1543
Op de bergwei (IV) (1075)
DE MONT
Wondervertelsels uit Vlaanderen (V) 1495
DE MONTALEMBERT
Geschiedenis der H. Elisabeth van Ungarn (IV*) 1746
DE NOLF
Wereld-Koningin (V) (1018)
DE RIDDER, EUGEEN
Dit zijn « Leuke Liekens » (VIb) 1230
16 Oud-Vlaamsche liederen voor de school (IV) 1676
DE RIDDER, TONY
Toen moeder jong was (IV) 1189
DE SAEYER
Dit zijn drie Vlaamsche legenden (VIa) 1604
DE SCHUYTER
Onder de menschen (IV) (1070)
DE SINCLAIR
Driedubbele vrouw (IV) 1436
Loon der braven (III) 1427
Om papa's principe (V) (1094)
Pension Vink (III) 1513 B
Wandelende driekleur (Vj.) 1573
DE SMEDT, OSCAR
Valutahandel (V) (1023)
DE SMET, LEO
Bank als betalingsbemiddelaar en kredietverleener (V) (1024)
DE SMET, TH.
Ideaal en daad (V) 1133

DE SWERT
Naar Rome! « Anno Santo » (V) 1624
DE TRÉVOUX
Salvia (V) 1467
DE VLETTER
Wereldkampioen (IV) 1536
DE VOGHT
Naar het Licht (V*) 1633
DE VOOYS
Plantenatlas bij de Nederlandsche literatuurgeschiedenis (V) 1740
Verzamelde taalkundige opstellen : 2e bundel (V*) 1770
DE VREESE
In 't land der duizend meren (V) 1637 13
Veelbelovend Ysland (V) 1636 8
DE VREEZE
Gouden stilzwijgen (III) 1426
DE VRIES, A. E.
Emily van de nieuwe man (IV) 1545
DE VRIES, B.
Anne Van Avonlea (IV) (1076)
Huis van Anne's droomen (IV) 1546
DE VRIES, Dr H.
Vierde dimensie (V) 1389
DE VRIES, Dr J.
Evenredigheden, worteltrekking, logarithmen en goniometrie (V*) 1779
DE VRIES, J. G. A. N.
Porselein (V) 1168
DE VRIES, Dr Th.
Leerboek der beschrijvende meetkunde. Deel II (V) 1657
DE WEERT
Uit de eenzaamheid (IV) 1827
DE WINTER
Projectieteekenen (V) 1788
Het schetsen voor de nijverheidsschool
2e Deel : Houtbewerking (V) (1039)
2e Deel : IJzerbewerking (V) 1669
DE WIT
Wake bij de brug (IV) 1537
D'HAESE
Hugo Verriest (V*) 1480
D'HOOGE
Eucharistisch uur (V) 1364
DIEPENHORST-VAN LOCKHORST
Uit het bijenleven (V) 1658
DIERS
Elisabeth (IV) (1071)
Gekramde scherven (III) 1514
Levende hout (IV) 1437
Raadsel der liefde (III) 1515
DIETZ, LEOPOLD, e. a.
Dappere Wim (VIC) 1620 3
Duim en Duimpje (VIC) 1620 2
Muizenfamilie (VIC) 1619
Witte muizen (VIC) 1620
DIJKSTERHUIS, A.
Kleine Duitsche spraakkunst (V) 1771
DIJKSTERHUYS, DR. E. J.
Val en worp (V*) 1659
DIRKS
Tante's portret (Vb) 1475
DIX
Diverse winterharde bolgewassen (V) 1669
Hyacinthen (V*) 1158
Varens voor kamer, kas en tuin (V) 1789
DOBBINGA
Athletiek (V) 1799
DODD
Keuze uit zijn gedichten (IV) 1171
DORFLER
Geheim van den visch (V) 1845
DOLK
Nuttige kennissen van banden en wegen voor den automobilist (V) 1668
DOMINICUS
First reader for our catholic schools (V) 1772
DON BOSCO
Leven van den dienaar Gods Dominicus Savio (V-VIa. j.) 1489
DOODKORTE
Ouders, houdt uw kinderen af van den voetbalmatch! (IV) 1760
DOSFEL, L.
August Snieders, blz. 1-9
Bloemlezing (V) (1055)
Van ziel tot ziel (V) 1751
Zielebrieven van Pater Lippert (IV) 1186
DOSFEL-TYSMANS, LOD. en ANGELA
Honden van Banba (IV) 1695
DOUGLAS
Toen moeder jong was (IV) 1189
DOUMEN
Mijn platenboek (VIc) 1235
DRIJVER
Schetsen en beelden (IV) 1640
DRIJVERS
Spijts haat en storm (V) 1589
DROESHAUT
Nieuwe boerenkeuken (V) 1156
DU BOIS
Schets van eene geschiedenis der arbeidersbeweging (V) 1142

DUMOULIN
Fakirs en Yogis (V) 1636 19
DUTRIE
Heilige in haar hoekje (III) 1519
DUURSMA
Wat moet ik dagelijks in mijn bloementuin doen? (V) 1157
DUYKERS
Heilig vuur (IV) (1074)
DUYNSTEE
Maarten Luther en zijn orde (IV) (1019)
DYKSHOORN
Pas à pas (V) 1383
Le précurseur. Tome A. (V) 1384
Le précurseur. Tome B. (V) 1385
D. V.
Sprekende dieren (VIb) (1116)
DWARS
Yzerconstructie (V) (1041)

E

EDEL
Dansmaniak (III) 1429
EECKHOUT
Litteraire profielen I (IV*) 1238
EEK
Zijne vrouw (IV) 1434
EEKHOUD
Kees Doornik (II) 1507
EENZAME
Zij die gingen... (V) 1242
EGERTON
Zwerver (IV) 1529
EIGENHUIS
Onze landbouw (V) 1792
Van menschen, dieren en planten buiten Europa : 1. De nieuwe wereld en Australie; 2. De oude wereld (V) 1780
ELSSCHOT
Lijmen (III) 1428
ENKLAAR, Dr C. J. en Dr J. E.
Grondbeginselen der chemie (1e deel : Anorganische chemie) (V) 1390
Grondbeginselen der chemie (2e deel : Organische chemie) (V*) 1660
ENOCK
In het land der Inca's (III) 1487
ERENS-BOUVY
Corbin en d'Aubecourt (IV) 1450
Vereering van het kruis (IV*) 1417
E. S.
Mijn priester-jongen (V) 1584
EXEL
Lotgevallen van Jan Persyn (VI c. j.) (1113)

F

FEBER
Pioniers (IV*) 1739
FEITH
Dansmaniak (III) 1429
FESTRAETS
Letterkundige besprekingen (V) 1642
FEY
Overwegingen voor Advent- en Kersttijd (V) 1634
FINN
Bobby in filmland (V) (1096)
Hoe zij overwon (V) 1713
Tom 's weddenschap (V-VIa-b) 1730
FLAMEYGH
Verre tocht (V) 1172
FLAMMARION
Wereld voor de schepping van den mensch (III) 1661
FLEERACKERS
Opinies van Proke Plebs (V) 1714
FLESSEMAN
Accumulator (V) 1399 1
Electromotor (V) 1399
FOREST
Yuki San (IV) 1438
FRANSEN
Economische zielkunde (V) 1762
FRANSSEN
Plicht en liefde (IV) 1538
FRIS
Altaartafel « De aanbidding van het Lam Gods » der gebroeders Van Eyck (V) 1169

G

GARROLD
Zwarte broeders (VIa-j) 1468
GEEREBAERT
Demosthenes (V) 1148
Oorlog tegen Hannibal. 1. Van Saguntum tot de Trebia (V) 1773
Xenophon uit de Anabasis (V) 1378
GERHARD
Beroepskeuze (V) 1370
GERVASIUS
Ons bovennatuurlijk organisme (V) 1750
GESSLER
Heilige Evangeliën (V) (1020)
GEVAERT
Tot de genade (III*) 1635
GEWIN
Nederlandsch volksgeloof (IV) (1025)

GEZELLE, G.
Geschiedenis der H. Elisabeth (IV) 1746
Kerkhofblommen (V) 1802
Vlaamsche volksvertelsels (V) 1846
GHÉON
Lotgevallen van Gilles (V) 1418
Spiegel van Jezus (V) 1681
GIELEN
Standaard-Catalogus (IV) 1493
GOBERTUS
Zwarte broeders (VIa-j) 1468
GODELIVA
Nelly (VIa) 1221
GOUDSMIT
Wereld vóór de schepping (III) 1661
GRAND' ISLE
Verlaten kind (VIb) (1117)
GRAS
Henk Blik (V-VIa-j) 1454
GRASÉ
Honkbal (V) 1799
GRAULS
Roode raam (V) (1056)
GREEBE
Gids voor gymnasiasten (1030)
GREEN, DOM. A. G.
Eucharistisch uur (V) 1364
GREEN, ANNA CATHERINE
Geheime kamer (IV) 1698
GREEVE
Drie Duitsche kunstenaars (IV) 1737
GREW
Ongebreideld (IV) (1072)
GREY
Als de bergen roepen (IV) 1828
GRIETENS
Sint Dimfna (V) 1625
GROENEBOOM
Lysia's eerste rede 1379
GRONDHOUD
Mr Meeson's wil (IV) 1500
GUENOT
Zoon der ster (V) 1847
GUNTER
Leven der dieren (V) (1034)
GUIBERT
Kuischheid (IV) 1143
GUNNING, C. P. en J. H.
Problemen der rijpere jeugd (V) 1763
GUNZBURG
Wettelijke bescherming van vrouw en kind (IV) 1641

H

HAGA
Dynamo (V) 1790
HALBERSTADT
Gedichten uit de 16^{e} en 17^{e} eeuw (IV) 1414
HALLIWELS
Maaier van den dood (IV) 1439
Mij is de wraak (IV) 1440
HAMSEN
Kinderen van hun tijd (III) 1516
HANEGRAEFF
Praktisch leerboek over huishoudkunde (V) (1040)
HANS, A.
Kleine schouwvager (VIa-b) 1232 4
Meisje (VIa-b) 1231 2
Naar het verbeteringsgesticht (VIa-b) 1231 6
Onweder (VIa-b) 1231 5
Opsluitertjesdag (VIa-b) 1231 8
Tieneke Van Hove (V) 1455
Van de dieren (VIa-b) 1231
Van drie jongens (VIa-b) 1231 3
Verhalen voor kinderen 1231
Vlaamsche boschkerel (III*) 1691
Vlaamsche jongen in oorlogstijd (VIa) 1605
Willem en zijn maten (VIa-b) 1231 4
Willem Tell (V) 1574
Zeemanshart (V) 1715
HANSEN
Plantenkleed der aarde (V) 1781
HAPPÉ
Goed adverteeren (V*) 1159
HART
Dr Albin Indergand (IV) 1085
Roode rozen (IV) 1433
HAUFF
Koude hart (V) 1719
HAVELAAR
Leven en kunst (IV*) (1120)
HEIMANS
Handleiding bij het onderwijs in de natuurlijke historie (V) 1391
Uit ons krijtland (V) 1782
HELLENS
James Ensor (IV*) 1677
HELLMUTH
Moederlegende (IV) 1419
HERCHENBACH
Macht der waarheid (V) 1204

HERDERSCHÉE
Elisabeth (IV) (1071)
Gekramde scherven (III) **1514**
Levende hout (IV) **1437**
HESSELING
Iwan de dwaas (III) **1523**
HEUKELS
Plantenatlas (V) **1150**
HEYRMAN
Mijn retraite (V) **1365**
HILDEBRAND, I.
Arbeid bij de opvoeding (V) (1026)
HILDEBRAND, W. I.
20.000 lieues sous la mer (V) **1502**
HILGERS
Indische sprookjes (V-VIA) (1095)
HOF
Heidevolk (IV) **1191**
Plantenkleed der aarde (V) **1781**
HOFFMANN
Eefje van den Dokter en wilde Fransje (V) **1575**
HOL
Jeugdige zanger (V) **1409**
HOLEMANS
Alda (VIA) **1213**
HON HON
Angela (V) **1576**
Nieuwe kindermeisje (VIA) **1469**
HOOG
In 't huisje aan 't zandpad (VIB-C **1232**
HOORNAERT
Strijd om de kuischheid (IV) **1471**
HORBACH
Mots et expressions familières (V) **1147**
HOUBOLT
Eccart (VIA) **1222**
HOUTKOOPER
Voetbal (V) **1799**
HOVEN
Avanti! (IV) **1539**
HUBER A. en E.
Geluksland (III) **1520**
Met Kerstmis naar huis (IV*) **1704**
HUCHSCHORN
Katoenspinnerij (V) **1670**
HUTTER
Te voet ter bedevaart naar Lourdes (V) **1128**
HUYBRECHTS
Maria van Brabant (IV) **1441**

I

IDZERDA
Neerland's fotokunst (III) (1049)
IMELMAN
Stoombedrijf. 1e Deel : Hooge en lagedrukstoomketels (V) **1400**
Stoombedrijf. 2e Deel : Hooge- en lagedrukstoomleidingen (V) **1671**
Stoombedrijf. 3e Deel : Stoommachines (V) **1791**
IRVINE
Heilige in haar hoekje (III) **1517**
IVANS
Eerste schreden (V) **1540**
Spook van Vöröshegy (IV) (1073)
Verloren kruis (IV) **1829**
Verloren spoor (IV) **1699**

J

JAARSMA
Verloren huis (II) **1811**
JANSSEN, EM.
Pater Francis Finn, S. J., blz. 193-199
JANSSEN, MIEK
Aan den einder (IV*) **1682**
JANSSENS, AI.
Menschegeworden Woord (IV*) **1366**
JANSSENS, DR. J.
Oostersche kerken (V) **1635** 5
JANSSENS, J.
Praktisch leerboek over huishoudkunde (V) (1040)
JANSSENS, MAURITS
Roman van een missionaris (V) **1732**
JEBB
Door de Woestijn naar Bagdad (V) **1129**
JESPERSEN
Engelsch voor eerstbeginnenden (V) **1651**
JEZUIETEN
Xaveriana. Missieuitgaven (V) **1636**
JŒRGENSEN
Heilig vuur (IV) (1074)
JOHANNES
Schipbreukeling (IV) **1190**
J. S.
Schoone maalderin (IV) **1826**
J. T.
Kristusbeeld van Limpias (V) **1362**

K

KAELIN
In de tenten van den Mahdi (V) **1577**
KAMP
Geheim der zaligheden (IV) **1453**
Hoe ik mijn kind gedood heb (IV) **1442**
Majoraatsheer (IV) **1542**
Wedren van olifanten (V) **1578**

KANNEGIETER
Kleine David (VIa) 1470
Twee schipbreukelingen (VIa-b) 1205
KARKAVITSAS
Bedelaar (III) 1182
KATTERFELD
Liefde (IV) 1700
KELLER, G.
Reis op den rug van een walvisch (V-VIa-j) 1456
KELLER, P.
Zoon van Hagar (III) 1541
KEMP
Verwarde liefde (IV) 1701
KENIS
Fêtes galantes (III) 1814
KERKHOVE
Kracht van het gebed (V) 1579
Wees (V) 1848
KERSTEN, C.
IJzerconstructie (V) (1041)
KERSTEN, F. J.
Met ons vieren (VIc) 1764
KEULERS
Jules Chevalier (V*) 1490
KIEVIET
Fulco de ministreel (VIa. j.) 1606
Okke Tannema (VIa. j.) 1223
KINTERT
Nederlandsche spraakkunst (V) 1653
KISSELS
Overwegingen voor Advent- en Kersttijd (V) 1634
KLEYNTJES
Limburgsche sagen (V) 1457
KLOOS
Letterkundige inzichten en vergezichten (IVo) 1738
KLUIVERS
Kuischheid (IV) 1143
KNIPPENBERG
Limburgsche sagen (V) 1457
KNITEL
Ebedjesu (V) 1464
KNUTTEL-FABIUS
Onder de korenmaat (V) 1206
KOCH
Solita (VIa-m) 1207
KOENEN, BERT
Schoone historie van Jan van Parijs (V) 1208
KOENEN, J. A.
Te voet ter bedevaart naar Lourdes (V) 1128
KOENEN, M.
Sproken en legenden (V) (1097)
KOEZMINSKAJA
Mijn levenslot (III) 1518
KOK, H. C. TH. H.
Turnen (V) 1799
KOK, J.
Eenvoudig leerboekje voor landbouw-winterkursussen : IV. Dieren- en veehouderij (V) 1672
Onze landbouw (V) 1792
KOK, TRUIDA
Drie nichtjes (VIa.m.) 1209
Freekje Meerbeek (VIb.c.) 1233
Lotje Walter (VIc) 1234
Rudi (VIa-m) 1607
Tweelingen (VIb-m) 1617
KOOI
Afzien van de mond (V) 1144
KOOISTRA
Quality street (IV) 1495
KOOL
20.000 lieues sous la mer (V) 1502
Voyage en France (V) 1774
KOSACK
Sterkstroomtechniek (V) 1401
KRAFT
Majoraatsheer (IV) 1542
K. R. L.
Duisternis en klaarte (IV*) 1367
KROP SCHURINK
Als 't Lente wordt (Vm) 1580
KRUYT
Inleiding tot de physische chemie (V*) (1035)
KUEMMEL
In 't zonnetje (V) 1849
Verpoozing (V) 1581
KUIPER
Duindoorn (VIa-m) 1608
KUYLMAN
Clari-Marie (III) 1817
KUYPERS
Gouden poort (IV) 1483

L

LABBERTON
Kinderstemmen (V) 1582
LAGAE
Leergezag der Kerk (V) 1137
Rijk der genade (IV) (1022)
LAMBERT-VAN DER KOLF
Bedelaar (III) 1182

LANCÉE
Uit het leven van de Nederl. taal (V*) 1380
LANDRÉ
Moderne woning-inrichting (VI) 1673
LANGEVELD
Arbeid bij de opvoeding (V) (1026)
LATZKO
Menschen in oorlog (IV) 1122
LAUER
Geschiedenis en beteekenis van de sport-beoefening in Nederland (V) 1799
LAURENT
Legenden en vertellingen (VIa) 1609
LAVKI
Fieneke (VIa-m) 1224
Kleine koning (V) 1210
Mijn zusterke (V-VIa-b) 1850
LEBBE
Jong China (V) 1636 17
LEEMANS
Kerkelijk jaar (V) 1138
LEFEVRE
Indische compagnie (V) 1145
LELIMAN
Stadswoonhuis in Nederland (V*) 1170
LEOPOLD
Dappere Wim (VIc) 1620 3
Duim en duimpje (VIc) 1620 2
Muizenfamilie (VIc) 1619
Witte muizen (VIc) 1620
LEOPOLD, Dr H. M. R.
Romeinsch leven 1425
L'ERMITE
Hoe ik mijn kind gedood heb (IV) 1442
LEROY
Karel de Blauwer (V) 1583
LHANDE
Mijn priester-jongen (V) 1584
LICHTENBERGER
Mijn kleine Trott (IV) 1830
LIGTHART
Letterkundige studiën : De kleine Johannes (III) 1239
Nog bij moeder (VIb-c) 1618
LIPPERT
Van ziel tot ziel (V) 1751
LIVIUS
Oorlog tegen Hannibal : I. Van Saguntum tot de Trebia (V) 1773
LOËNS
Heidevolk (IV) 1191
Kraaienhut (IV) 1543
Mummelman (IV) 1443
Op de bergwei (IV) (1075)
LONDON
Onder de goudgravers (V) (1098)
LONG
Boschgeheimen (V) 1151
Broertje van den beer (V-VIa) (1036)
Vroolijke boschtooneel (V) 1716
Zonder geweer op jacht (V-VIa) 1392
LOOGMAN
Bekeerde Jood en zijn werk (V) 1492
LOOMAN
Grieksch-Romeinsch worstelen (V) 1799
LOYOLA, MATHER MARY
Koning van de gouden stad (VIb) 1731
LUHMANN
Heiligen op klompen (V)
LUTKIE
Nooddruft en liefdedrang (V) 1372
LUYTEN
Gezelschapsspelen voor oud (V-VI) 1410

M

MAAS, E.
Kijk en leer. 1e-4e deel (VIc) 1735
MAAS, H. H. J.
Verstooteling (II) 1687
MAES, C. G. J.
Rijke neven (V*) 1585
MAES, E.
Rekenlust (V) 1037
MAES, J.
Aniota-Kifwebe (IV) 1027
MAES, K.
Kunst en teekenen voor kinderen (V) 1052
MANNA PAOLO
Bekeering der heidenwereld (V) 1752
MARIANA
In de tenten van den Mahdi (V) 1577
MARIA-THERESA
Koninginnetje en koningsbruid (VIa) 1610
MARIE-BERNARD
Na zwaren strijd (V) 1851
MARLIER
Constant Lievens (V) 1636 10
MARYAN
Familiegeheim (IV) 1444
MATHILDE
Peri (IV) 1544
MAY
Aan den Rio de la Plata (V) 1458
Heerscher van het eiland (V) 1586
Naar het land van den zilveren leeuw (V) 1720
Pimpelpaarse Methusalem (V) 1578

Rotsvesting in den Gran Chaco (V) **1459**
Smokkelaars van den Tigris (V) **1721**
MEINEN
Karro's vrienden (VIb-j) **1476**
MEINSMA
Zwarte dood (IV) **1125**
MEIRE
Droomenhoofd en een wonderwereld (III) **1183**
MELATI VAN JAVA
Nieuwe Mevrouw Verhooghe (V) **1718**
Twee moeders (V) **1588**
MELIS
Kijk en leer. 1e-4e dl. (VIc) **1735**
MERCATOR
Onder Jeruzalems poorten (V) **1121**
MEUSSEN
Wanneer zal « ik » « mijzelven » geheel en al kennen (II) **1360**
MIDDENDORP
Beweging van '80 (IV) **1481**
Mysterie van Mont-St-Jacques (IV) **1192**
MOENS, WIES
Over Expressionisme, blz. 97-100
MOGENDORFF
Beknopt leerboek der natuurkunde (V) **1152**
MOHR
In Gods'zonneschijn (V) **1753**
MOLENAARS
Nederlandsche spraakkunst (V) **1775**
MOLENBROEK
Planimetrie (V) **1783**
MOLKENBOER
Pioniers (IV*) **1738**
MOLLER
Pioniers (IV*) **1739**
MONNENS
Franciscus Xaverius (V) **1636** 1
MONNENS
Wereldbekeering (V) **1636**15
MONTESORRI
Kinderen levende in de kerk (V*) **1765**
MONTGOMERY L. M.
Anne van Avonlea (IV) **(1076)**
Emily van de nieuwe maan (IV) **1545**
Huis van Anne's droomen (IV) **1546**
MOONS
Onstaan en ontwikkeling der stedelijke volksboekerijen van Antwerpen (V) **1628**
MORICE
Teugels strak (IV) **1373**
MORTIER
Grafrijmpjes (V) **1123**
MOSSEL
Als daglooner in het H. Land (V) **1349**
Wereldwandelaars (V) **1250**
MUINOZ
Simi (VIa) **1471**
MULDER, G. J. A.
Britsche wereldrijk (V) **1744**
MULDER, H.
Boksen (V) **1799**
MULDER, H., S. J.
Oefening der christelijke volmaaktheid : Deel 1 en 2 (IV) **1755**
MULDER, H.
Pilgrim's progress (III) **1498**
MULDERS
Koos en Mien (VIc) **1736**
Van een guit (VIc) **1736**
Ze gaan uit (VIc) **1736**
MULLER
Grieksche kunstgeschiedenis (V) **(1050)**

N

NABOR
Spijts haat en storm (V) **1589**
NANDA
Lastig logeetje (VIa) **1225**
NANNA
Stoombedrijf. 2e Deel : Hooge- en lage druk-stoomleidingen (V) **1671**
NAVEAU
Met zijn vijven (V) **1590**
NAYOU
Solita (VIa-m) **1207**
NOORDHOFF
Nieuwe wandkaart van Europa (V) **1130**
Nieuwe wandkaart van Europa (V) **1248**
Platen-atlas (V) **1745**
NOORDWAL
In de rue blanche (IV) **1193**
NUIVER
Vaderlandsche geschiedenis (V) **1126**
NUYEN
Mijn kleine Trott (IV) **1830**
NUYENS
Zwarte hoed (V-VIa-j) **1460**

O

OOSTERHOF
Gewapend beton (V) **1793**
OPBROEK
Kleine Nederl. spraakkunst (V) **1652**
OPDEBEEK
Van Roet tot Rippeke (IV) **1445**

OUDEMANS
Geluksvogel (III) (1060)
Reis van den Heer Seb. Wenzel (III) 1425
OVERBEEKE
Als de bergen roepen (IV) 1828

P

PEETERS
Pierke's euvele daad (IV) 1416
PEKELHARING
Leerboek der werktuigkunde (V*) 1160
PELEMANS
Kinderuurtje (VI) 1411
PERRAULT
Sprookjes (III) 1519
PERSYN
August Snieders en zijn tijd : 1e deel (V) 1482
Bij het graf van Lod. Dosfel, blz. 244-248
Dr Schaepman I : Gedichten (V) 1503
Dr Schaepman 1626
Kijkjes op de letterkunde van elders : Noorwegen (V) 1623
Lodewijk Van Deyssel. Omaar K. De Laey. (V) 1627
PIECK
Koning der zee (VIa) 1614
PIL
Eenheid der stof (V) 1393
PIPERS
Meststoffen in den landbouw en in den handel (V) (1042)
PISSENS
Letterkundige besprekingen (V) 1652
PLASSCHAERT
Korte geschiedenis der Hollandsche schilderkunst (V) 1797
PLUS
In Christus Jezus (IV) 1754
POE
Muitery op den Walvischvaarder (V-VIa-j.) 1461
Tien vertellingen (III) 1689
POELHEKKE
Platenatlas bij de Nederlandsche literatuurgeschiedenis (V) 1740
POLMAN TUIN
Beknopt leerboek der handels- en bedrijfsgeschiedenis (V) 1127
POLS
Modest Petrowietsj Moessorgskie, de grote zanger van Rusland (V) 1154
PORTER, E.
Mary Marie (IV) 1702
Miss Billy getrouwd (IV) 1547
Miss Billy 's keuze (IV) (1077)
Nieuwe dag (IV) 1831
Zus Sannie (IV) 1832
POST
Nieuwe voordrachten (V) 1741
POTÉ
Tuin der Hesperiden (IVo) 1833
PRAVIEUX
Nieuwe dokter (IV) (1078)
PREMSELA
Pogrom (IV) 1195
PRIMS
Femina (V) (1058)
Ontwikkeling der sociologie (IV*) 1374
Sociaal-economische geschiedenis van België (V) 1643
PROTHEROE
Lotgevallen vau Myddleton (V) 5911
PRZYWARA
Kerkelijk jaar (V) 1138
PULMAN
Jeugd. Minnespel (IV) (1059)

R

RAAL
Soldatentypen uit den grooten oorlog (V) 1592
RABBAEY
Fabiola (V) 1599
RAPPARD
Duivelsmoeras (IVO) 1548
Liefde in de Woestijn (II) 1505
Mysterie van den Uylenhof (IV) (1069)
Prinses Salomé (III) 1813
Toen het recht zegevierde (IV) 1435
REINDERS
Vaderlandsche geschiedenis (V) 1126
RENAULT
Aanvankelijke lessen in de opvoedkundige zielkunde (V) 1361
RENGERSEN
Op de Zuiderzee (VIA-J) 1226
REYNDERS
Kijk en leer : 1e en 4e dl. (VIC) 1735
Mijn platenboek (VIC) 1235
REYPENS
Rabindranath Tagore (V) 1636 28
RIDDER HAGGARD
Mr. Meeson's wil (IV) 1500
RIDGWELL CULLUM
Duivelsmoeras (IVO) 1548

Mysterie van den Uylenhof (IV) (1069)
Toen het recht zegevierde (IV) 1435
RIEMENS-REURSLAG
Kinderen van het Holthuus (V) 1852
RISSEEUW
Stille stemmen uit de nieuwere poëzie (V) 1415
ROBINSON
Roze, het zonnetje van de Cumberlands (IV) 1703
RODRIGUEZ
Oefening der christelijke volmaaktheid : Deel 1 en 2 (IV) 1755
ROENNE
En de Noordzee bruist... (IV*) 1550
Geluksland (III) 1520
Met Kerstmis naar huis (IV* 1704
ROGGEN
Muinkhuizen en de drie wilddieren en het water der vergetelheid (IV) 1549
ROMBOUTS
Nieuwe banen in psychologie en pedagogiek (V) 1375
ROMEIN
Kinderen van hun tijd (III) 1516
RONDOU
Atlas-leerboek der aardrijkskunde (V) 1488
ROORDA
Mr. Meeson's will (IV) 1500
ROWLANDS
Moord op het tuinfeest (IV) 1194
RUBBRECHTS
Begrippen over microben- en parasietenleer (V) 1794
RUEMPOL
Nacht (IV) 1839
RUTGERS
Leerboek der werktuigkunde (V*) 1160
RUTTEN
Brugge (V) 1251

S

SABBE
Aan 't minnewater (IV) 1834
't Kwartet der Jacobijnen (III*) 1521
SACRÉ
Volksspelen en volksvermaken in Vlaamsch-België (V) 1639
SAGEHOMME
Roman van een missionaris (V) 1722
SALOMON
Mijn levenslot (III) 1518
SALSMANS
Beginselen van het kerkelijk recht voor leeken (V) (1022)
SARAUW
Engelsch voor eerstbeginnenden (1e deel) (V) 1651
SCHAAKE
Liefde en leugen (IV) 1526
SCHAAP
Verkennen voor jongens (V) 1759
SCHARTEN-ANTINK
Jeugd van Francesco Campana en De duistere waarheid (II) 1508
Liefde-geluk : Catherine en Angelina's huwelijk (III) (1062)
SCHEEPSTRA
Nog bij moeder (VIb-c) 1618
SCHEURLEER
Hockey (V) 1799
Lawn-tennis (V) 1799
SCHIERBEEK
Dierkunde 1153
SCHRAVEN
In de oude toren (VIa-b) 1732
Voortvluchtig (V) 1853
SCHRIJVER
Hoogtijden (IV) (1079)
SCHRIJVERS
Geef u zelf (V) 1756
Goede wil (V) 1368
SCHRILL
Altijd die stem..,! (IV) 1551
SCHURMANS
Eremijt in de Sahara (V) 163614
SEEGERS
Jachthond en zijn dressuur (V) 1402
SEGERS, G.
Bij de Kempenaars (IV) 1552
Goed volk (IV) 1705
Kolen in de Kempen (IV) 1835
SEGERS, L.
Waak- en verdediginshond (V) (1043)
SENDEN
Meetkunde : I. Vlakke meetkunde (V) 1784
SETON
Leven van Wahb, den Grizzlybeer (V) 1785
SEVENS
Trouwboekje voor elkeen (IV) (1028)
S. F.
Simi, de kleine jodin van Gibraltar (VIa) 1471
SHAKESPEARE
Koning Richard de Derde (IV) 1808

SIMONS
Bobby in filmland (V) (1096)
In hoogere sferen (IV) 1553
Mastentoppen (V) (1099)
Mastenvlimmen (VI) 1706
Ons vroom en vroolijk Kempenland (V) 1723
Sant in zijn land (IV) 1836
SLANGEN
Bij 't portret van m'n boy (V) 1212
SLIJPER
Compressie-koelmachines (V*) 1674
SMEELEN
Schoolbioscoop en de ethische zijde van het bioscoopvraagstuk (V) (1029)
SMEETS
Mupe of inspectie (V) 1593
Mupe zoekt zieltjes (V) 1594
SMITH WESTRA
Tweede jeugd van Charles Termeere (IV) 1554
SNIEDERS, A.
Anne Dieu-le-Vent (V) (1100)
Bloemengraf (V) (1101)
Dorpspastoor (V) (1102)
Eenige peerlen (V) (1103)
Kraaien zullen het uitbrengen (V) (1104)
Op den toren (V) (1105)
Waar is de vader ? (V) (1106)
SNIEDERS, J. RENIER
Bij de boeren (V) 1854
Dokter Marcus (V) 1724
Lelie van 't gehecht (V) 1725
Zonder God (V-VIa) (1107)
SNIJDERS
Uit de dierenwereld van het water (V*) 1662
SOELASTRI
Saparmi (V) 1726
SORMANI
Grieksche oefeningen : deel 1, met afzonderlijke woordenlijsten 1776
Grieksch themaboek. — Vocabularium, woordenlijsten, en regels bij het Grieksch themaboek 1777
SPARENBERG
Bijen-houden (V) 1795
SPILLMANN
H. Sacramentsfeest bij de Chiquiten (VIa) 1227
Zalig zijn de barmhartigen (VIa) 1661
SR. M. THÉRÈSE
Arthur Beaufort's christmases (V) 1497
STOFFEL
Vroolijke boschtooneel (V) 1716
STAELENS
Aanvankelijke lessen in de opvoedkundige zielkunde (V) 1361
STAMPERIUS
Lotte (VIa) (1114)
STEENHOFF
Lotgevallen van Myddleton (V) 1591
STEINBUCH
Automobiel (V) 1161
STEVENSON
Zonderlinge geval van Dr Jekyll en den Heer Hyde (IV) 1837
STIGTER
Electromotor (V) 1399
Electromotor (V) 1399 I
STOFFEL
Boschgeheimen (V) 1151
Broertje van den beer (V-VIa) (1036)
Zonder geweer op jacht (V-VI) 1392
STREUVELS
Vroolijke knaap (IV) 1821
STRICKLAND
Alda (VIa) 1213
STRUIK
Fransche vertaaloefeningen (V) (1033)
STRUYF
Bakongo-vertellingen (V) 1636 4
Negersprookjes (V) 1636 3
SVENSSON
Nonni en Manni (V(VIa-b) 1612-1613
SWARTH
Dagen (IV) 1447
Eenzamen (IV) 1555
TASSERON
Electrische meetinstrumenten (V*) (1044)
TEIRLINCK, HERMAN
Ivoren aapje (II) 1509
Man zonder lijf (I) 1176
Nieuwe Uilenspiegel (I) 1178
TEIRLINCK, IS.
Flora diabolica (V*) 1644
TEN BERGE
Langs Oostersche paden (IV) 1638
TERWEY
Nederlandsche spraakkunst (V) 1653
TEUNISSE
Breien (V) (1045)
Merken, mazen en stoppen (V) 1403
Naaien en knippen (V) 1162
THANS
België's kruisweg (V) 1173
Onder de wolk (V) 1243

THARAUD
Pogrom (IV*) 1195
THEMMEN
Moeilijke begin (IV) (1080)
THEOPHILUS
Stem der Missie (V) 1636 2
THYSSE
Vogeljaar (V) 1394
TIEMESEN
Trots pijnbank en schavot (V) (1087)
TOERGENJEF
Als lentewateren (III) 1522
TOLMAN
Leven der dieren (V) (1034)
TOLSTOI
Iwan de dwaas (III) 1523
Mijn levenslot (III) 1518
TRANTWEIN
Lon's avonturen (VIa) 1228
TREU
Moeder (V) 1595
TREUB
Levensdurf (V) (1089)
TREURNIET
Centrifugaal (V) 1163
TURKENBURG
Aartsbisschop en missionaris (V) 1636 16
TURNER, E.
Bridgid en de bengel (V) (1108)

U

UBER A. EN E.
En de Noordzee bruist... (IV*) 1550
UILDRICKS
Zonderlinge geval van Dr Jekyll en den heer Hyde (IV) 1837

V

VAELE
Serafijnsche medecijn tegen de ziele-koortsen dezer wereld (V*) 1757
VALETON-ORTT
Leven van Wahb, den Grizzlybeer (V) 1785
Mary Marie (IV) 1702
Miss Billy getrouwd (IV) 1547
Miss Billy 's keuze (IV) (1077)
Moed van kapitein Plum (IV) 1532
Nada's redding (IV) 1697
Nieuwe dag (IV) 1831
Zus Sannie (IV) 1832
VALKEMA
Dierkunde 1153
Leerboekje voor de kennis van het menschelijk lichaam (V*) 1404
VALKENSTEIN
Aeroplaan van M'nheer Vliegenthert (V-VIa) (1109)
Altijd wat anders (VIe) 1236
Kabouters in het bosch (VIc) 1621
Wat een verrassing (VIc) 1236 3
Wat zou het zijn ? (VIc) 1236 4
Weer wat nieuws (VIc) 1236 2
VAN AMMERS-KULLER
Huis der vreugden (III) 1524
VAN ASSCHE
Avonturen van Kasper Sempersnel (II) 1424
VAN ACKER
Bij de Baloeba's in Congo (V) 1131
VAN BAAREM
Over kleine zalige Treeske (V) 1748
VAN BEEK
Planimetrie (V) 1154
VAN BLADEL
Teugels strak (IV) 1373
VAN BLIJENBURGH
Schermen (V) 1799
VAN BOECKXSEL
Dubbele afstraling (III) 1683
VAN BOOVEN
Cricket (V) 1799
Tien vertellingen (III) 1689
VAN BOSSCHE
Liederen en gedichten (V) 1416
VAN BRINK
Onzichtbare licht (V) 1842
VAN BUUL, T.
Zonneschijn (VI) 1857
VAN CAUWELAERT
Zoon van Hagar (IV) 1541
VAN DAELE
Nieuwe boereokeuken (V) 1156
VAN DANTZIG
Spreekoefeningen (V) 1778
VAN DE HULST
Lezen leeren (VIc) 1241
VAN DEN AKER
Wijding, muziek der sferen (IV) 1174
VAN DER BERGH
Eucharistisch leven (V) 1637
VAN DEN OEVER
Heilige berg (V) 1803
VAN DER BILT
Sterrenkunde (V) 1786
VAN DEN BURG
Lijnteekenen (V) 1164
VAN DER CRUYSSEN
Gheel (V) (1110)

Jongen van Ruiselede (IV) 1838
Moeder Geertrui (V) 1214

VANDER HALLEN
Begenadigden uit mystiek Vlaanderen (V) 1855

VAN DER HOEVEN, ALF.
Vakboek over timmer- en schrijnwerk (V) (1046)

VAN DER HOEVEN, JOS., S. J.
Baanbrekers in China (V) 1636 II

VAN DER HOEVEN, MEVR. J.
Eefje van den Dokter en wilde Fransje (V) 1575

VANDERHOOF
Roze, het zonnetje van de Cumberlands (IV) 1703

VAN DER KLEI
In 't kabouterbosch (VIc) 1622
Muis, muis, blijf in je huis! (VIb-c) 1736 2

VAN DER LANS, J. R.
In de verdrukking (V) 1215

VAN DER LANS, MEVR. J. R.
Wereldlingen en al verder en verder (IV) 1556

VAN DER MEERSCH
Politiek en godsdienst (V) 1645

VAN DER MEULEN
Boter. Diamant. Kaas. Leder. Mijn boterham. Steen. Vlas. Zout (VIa-b-c) (1047)

VAN DER TONGE-KOSTER
Aan den Rio de la Plata (V) 1458
Heerscher van het eiland (V) 1586
Mummelman (IV) 1443
Naar het land van den zilveren leeuw (V) 1720
Rotsvesting in den Gran Chaco (V) 1459
Smokkelaars van den Tigris (V) 1721

VAN DER VEKEN
Nonni en Manni (V-VIa-b) 1612

VAN DER VELDEN
Breien (V) (1045)
Merken, mazen en stoppen (V) 1162
Naaien en knippen (V) 1403

VAN DER WAALS
Iris (IV) 1804

VAN DER WAL
Handboek voor smeden (V) 1675

VAN DE SYPE
Leesboekje uit Cicero (V) 1381

VAN DE WEG
Pimpelpaarse Methusalem (V) 1587

VAN DE WELL
Technisch woordenboek in vier talen : Nederlandsch-Duitsch-Engelsch-Fransch (V) 1796

VAN DOKKUM
Eenvoudig Esperanto-leerboek (V) 1149

VAN DUREN
Theoretisch-praktische zangcursus (V) 1798

VAN DUUREN
Beknopt leerboek der electrotechniek (V) 1165

VAN FRIESLAND
Jong-leven (V) 1196

VAN GOGH-KAULBACH
Gezin van Lucas Hochstraszer (V) 1818
Liefde van Severin Inboden (II) 1179
Manestraal (IV) 1710
Vergeef ons onze schuld (J3) 1420
Wat zegeviert. De Moeder. De Schaduw. Perpetua's dag. De weduwnaar (II) 1688

VAN HAMERSVELD
Boksen (V) 1799

VAN HASSELT, J. A. K.
Engelsche verhalen in proza (V) 1501

VAN HASSELT, W.
Wat geen oog heeft gezien... (V*) 1448

VAN HAVER
Laatste abt van Glastonbury (V) 1371

VAN HAVERE
Een apostel : E. H. Poppe (V) 1747

VAN HEEK
Planimetrie (V) 1154

Van HEMELDONCK
Op de grindershoeve (IV) (1081)

VAN HILLE-GAERTHÉ
Plaats waarop gij staat (IV) 1557
Stille wegen (IV) 1558

VAN HINTER
Herautjes. Schetsen. (3e bundel) (V) 1727

VAN HOECK, F.
Soldatenpastoor : P. Verbraak (V) 1134

VAN HOECK, M.
Hilarion Thans : 3e jaarg. blz. 49-54

VAN HOOIJDONK
Over kanaries en volière-vogels (V) (1048)

VAN HULZEN
Zwitserland (V) 1252

VAN KAAYSEELE
Geschiedenis der wijsbegeerte (II*) (1015)

VAN LANDEGHEM
Dorpsmenschen (V) 1728

VAN LANGE
Donkere aarde (II) 1181
VAN LICHTERVELDE
In Christus Jezus (IV) 1754
VAN LIER
Gezondheidsleer (IV) 1166
VAN MALDEREN
Rijzende tij der kleurlingen (V) 1636 12
VAN MAURIK
Op reis en thuis (IV) 1449
Oude kennissen (IV) 1197
Papieren kinderen (IV) (1082)
Toen ik nog jong was (IV) 1559
Van allerlei slag (IV) 1707
Verspreide novellen (IV) 1198
VAN MERLE
Toetie Walther (IV) (1083)
VAN MIERLO
Mis en missie : I. De misgedachte in het H. Misoffer (V) 1636 7
VAN MOERKERKEN
Platen-atlas (V) 1745
VAN OFFEL
Kleine lord (V) 1203
VAN PUYENBROECK
Ontluikende licht (III) 1815
VAN RAALTE
Veiligheid voor alles (V) 1766
VAN RAVESTEYN
Sierkunst op Nederlandsche passagiers-schepen (V) (1051)
VAN REUSEL
Der waarheid spiegel (V) 1177
VAN REUTH
Huis in de dertienmannensteeg (IV) 1692 2
VAN RHODEN
Stijfkopje op school (Vm) 1462
VAN RIJN
Nederlandsche historieprenten (1555-1900) (V) 1484
VAN RIJSENS
Hoofdpersonen uit de algemeene geschiedenis (II) 1246
VAN SCHAGEN
Handboek der sporten (V) 1799
Zwemmen (V) 1799
VAN STRAATEN
Little snowdrop (V) 1386
VAN STUWE, ELINE
In de nevelen (IV) 1560
VAN SUCHTELEN
Christiaan Wahnschaffe (I3) 1421
VAN TICHELEN, H.
Van woord tot daad (V) 1646
VAN 'T LOO
Bretonsche zeeheld (VIa) 1216
VAN TUSSENBROECK
Speelgoed, marionetten, maskers en schimmen, spelen (IV) 1678
VAN UILDRIKS, F. J.
Vlinderwereld (V) 1663
VAN UILDRIKS, Mevr. G.
Muiterij op den Walvischvaarder (V-VIa-j.) 1461
Type (IV) 1528
Wat God vereenigd heeft (III) 1512
VAN UITERT
Geschiedenis van O. L. V. van Lourdes (VIa-b) 1758
VAN WAGENINGEN, Dr J.
Gids voor gymnasiasten (1030)
VAN WAGENINGEN, J. J
Als lentewateren (III) 1522
VAN WELL
Praktische snijmethode voor heerenkleeding (V) 1405
VAN WEST
Ons zonnestelsel (V) 1395
VAN WIJNKOOP
Menschen in oorlog (IV) 1122
VAN ZAANVEER
Blanke bonze (V) 1465
Koning van de gouden stad (VIb) 1731
Zoon van den Mufti (V) 1596
V. D. BORCH VAN ROUWENOORD
Altijd die stem...! (IV) 1551
V. D. HEUVEL
Geheim van den visch (V) 1845
VELDKAMP
Van alles wat (V) 1800
VENNEKENS
Vakboek over timmer- en schrijnwerk (1046)
VERHEYEN
Kunst en teekenen voor kinderen (V) (1052)
VERHOEVEN
Verzen (V) 1805
VERKRUYSEN
Cultureele beteekenis van het lichtbeeld (IV) 1145
VERMASSEN
Hindoeïsme en Katholicisme (V) 1636 9
VERMEULEN
Pee Vlaminck (IV) 1199
VERMEYLEN
Geschiedenis der Europeesche plastiek en schilderkunst (IV) 1412

VERMUYTEN
Over de christelijke leering (IV) 1135 B
VERNE
20.000 lieues sous la mer (V) 1502
VERRIEST, HUGO
Op wandel (V) 1597
VERRIEST, JOHAN
Onze vader in verhalen (VIb) 1477
VERSCHAEVE
Christus in passie en zijn voorstelling in de kunst (V) (1053)
VERSCHOREN
Jeugd (IV) (1084)
Langs kleine wegen (IV) 1561
Zonnig leven (VIa-b) 1472
VERSCHUEREN, L.
In 's levens lentebloei (IV) 1376
VERSLUYS
Leerboek der stereometrie (V) 1786 2
Perspectief (V) 1413
VERSMEETEN
Grieksche oefeningen 1776
Grieksch themaboek 1777
VERSTRAETEN
Drie vorsten (V) 1486
VERVAECKE
Van den dood die bijna stierf (IV) 1685
VERWEY
Van Jacques Perck tot nu (IV*) 1240
VERWIMP
Wreede missie (V) 1217
VESTERS
Gorm de Noorman (IV) 1562
VETTER
Schat der O'Findy's (V) 1598
Zielestrijd (III*) 1816
VEUILLOT
Corbin en d'Aubecourt (IV) 1450
VIJVEBERG
Vogel-idyllen (V) 1787
VINCKEN
Pater Ferd. Verbiest 1636 6
VIOLA
Pioniers (IV*) 1739
VISSER, J. J.
Samenspraken (V) 1647
VISSER, P.
Leerboek der vlakke driehoeksmeting voor Gymnasia. I (V) 1397
Leerboek der vlakke driehoeksmeting voor Gymmasia. II (V) 1664
Leerboek der vlakke driehoeksmeting voor hoogere burgerscholen (V) 1396
VLEKKE
Tusschenpersoon (IV) (1065)
VLIEGEN
Korfbal (V) 1799
VOLENS
Erfenis van den socialist (IV) 1451
VON HERTLING
Fremde gast (V) 1656
VOS
Van oude tijden tot heden (V) 1247
VREEKEN
Alsveensche jongens (VIa-j) (1115)
VUYLSTEKE
Bekeering der heidenwereld (V) 1752
V. V.
Kristusbeeld van Limpias (V) 1362

W

WAGENFELD
Dood en duivel (IV) 1806
WAHLEN
Familiegeheim (IV) 1444
In 't zonnetje (V) 1849
Verpoozing (V) 1581
WALLACE, EDGAR
Negen mannen (V) 1463
WALLACE, S. J.
Langs Oostersche paden (IV) 1638
WALSCHAP
Koude hart (V) 1719
Loutering (V) 1684
WAPENAAR
Uit stille uren (V) (1057)
WASSERMANN
Christiaan Wahnschaffe (I 3) 1421
WATTEZ
Jonge harten (IV) 1708
Natuur, kunst, ideaal (IV) 1709
Zuid-Vlaandersche novellen (IV) 1452
WAUTERS
Evolutie van het Marxisme (V) 1648
WEERSMA
Kaatsen (V) 1799
WESSELINK-VAN ROSSUM
Arme kleine Annie (IV) 1431
Heksengoud (IV) 1186
Mevrouw Bettina en hare zonen (IV) 1432
Mooie onbekende (IV) 1822
Onbeminde vrouw (IV) 1823
Rose von Lossow (IV) 1696
Wat heb ik je gedaan? (IV) 1187
Winnefred, de pelskoningin (IV) 1531
Zonder liefde geen geluk (IV) 1188
WESTERMAN
Koning der zee (VIa) 1614

WIJCKMANS
Taalschat (V) 1654
WIJDENES
Beknopte stereometrie. 1e Deel (V) 1665
Handelsrekenen (V) (1038)
Leerboek der beschrijvende meetkunde. Deel II (V) 1657
Vlakke meetkunde (1e deel) (V) 1398
12 Wandplaten met grafieken 1155
WILDIERS
Handboek van handelsrecht (IV) 1767
WISEMAN
Fabiola (V) 1599
WITLOX
Heiligen en de dierenwereld (VIb) 1478
Hoe zij overwon (V) 1713
Schatbewaarder des konings (V) 1572
Sneeuwvlokken (VIa-m) 1729
Verlaten kind (VIb) (1117)
Zoon der ster (V) 1847
WOUTERS
Lezen leeren (VIc) 1241
WUYTS
Serafijnsche medecijn (V*) 1757

Y

YNGVAR BRYN
Schaatsenrijden (V) 1799
YSEBIE
Doop van Pauline Ardel (IV) 1820
YVER
Geheim der zaligheden (IV) 1453

Z

ZAHN
Clari-Marie (III) 1817
Eenzaamheid (IV) 1200
Dr Albin Indergand (IV) (1085)
Gezin van Lucas Hochstraszer (III) 1818
Liefde van Severin Inboden (II) 1179
Manestraal (IV) 1710
Nacht (IV) 1839
Vrouwen van Tannö (II) 1180
Wat zegeviert. De Moeder. De schaduw. Perpetua's dag. De weduwnaar. (II) 1688
ZEGERS
Plaatselijke beroepskeuze (V) 1377
ZIMMERMAN
Schoone eenheidsdroom (II) 1510
ZOETMULDER
Lokkende leven (IV) 1201
ZUIDEMA
Avonturen op de Groningsche wadden (VIc-j) 1615
ZUR HEIDE
Ebedjesu (V) 1464
ZWART
Blokhut in het stoeveveld (V-VIa) 1600

X

X
Bescherming van vrouw en kind (IV) 1649
Blanke bonze (V) 1465
Bloempjes uit het missieveld (VIb) (1118)
Don Quichotte (VI) 1616
Handelingen der gelukzalige Negermartelaren van Oeganda (V) 1135
Historie van Jan Van Parijs (IV) 1563
Hout, houtbereiding en houtconstructie (V) 1406
In verleiding (VI-a-b) 1229
Kapitein van de Zwarte Gier (III) 1525
Kleine zwartjes (VIb) 1119
Landheer (V) 1218
Letterkundige almanak 1926 (V) 1856
Little Nellie of holy God (V) 1655
Little snowdrop (V) 1386
Maria Stuart (IV) (1086)
Mijnwerker van Valencia (V) 1601
Missionaris in Alaska (V) 1492
Nieuwe bloemen (V-VIa) 1121
Pater Damiaan De Veuster (V-VI) 1749
Rafaël-catalogus (V) 1629
Robert Saverny (V) 1466
Salvia (V) 1467
Studiedagen van den Boerenbond (V) 1768
Van den dood die bijna stierf (IV) 1685
Verhalen uit de levens van Gods lieve heiligen (VIb-c) 1733
Verheerelyckte schoenlappers (IV) 1886
Vrouweziel (V) 1219
Welk krachtwerktuig zal ik kiezen? (V) 1407

ERRATA

DOSFEL, L.
August Snieders : 3e jaarg. blz. 1-9

Alphabetische Lijst van de Titels der Boeken

besproken in den 3^{n} Jaargang

::: van Boekengids :::

N. B. — 1) De getallen in Araabsche cijfers, aan 't uiteinde van den regel, geven de volgnummers der recencies aan.

2) Bij vergissing werd bij den aanvang van den derden Jaargang (1925) een aantal reeds gebruikte nrs., nl. van 1015 tot 1118 inbegrepen, een tweede maal aangewend als volgnummers der recencies. Ten einde bij het opzoeken van deze besprekingen missingen te voorkomen, werden bedoelde nummers, voorkomende in de 1e aflevering van den jaargang 1925, telkens tusschen haakjes aangegeven.

A

Aalsveensche jongens (1115)
Aan den einder 1682
Aan den Rio de la Plata 1458
Aan 't Minnewater 1834
Aanvankelijke lessen in opvoedkundige zielkunde 1361
Aartsbisschop en missionaris 1636[16]
(De) accumulator 1399 [1]
(De) aeroplaan van M'nheer Vliegenthert (1109)
(Het) afzien van de mond 1144
Alda 1213
Alphonse Belpaire 1859
Als de bergen roepen 1828
(Een) apostel 1747
Apostelschap 1632
Als daglooner in het Heilige Land 1349
Als lentewateren 1522
Als 't Lente wordt 1580
(De) altaartafel « De aanbidding van het Lam Gods » der gebr. van Eyck 1169
Altijd die stem...! 1551
Altijd wat anders 1236
Angela 1576
Aniota-Kifwebe (1027)
Anne Dieu-le-Vent (1100)
Anne van Avonlea (1076)
Arbeid bij de opvoeding (1026)
Arthur Beaufort's christmases 1497
(De) arme kleine Annie 1431
Athletiek 1799
Atlas der geheele aarde 1742
Atlas-leerboek der aardrijkskunde 1488
August Cuppens 1858
August Snieders en zijn tijd : 1^{e} deel 1482
(De) automobiel 1161
(Het) autonome zenuwstelsel en het gevoel (1016)
Avanti! 1539
Avonturen op de Groningsche wadden 1615
(De) avonturen van een stadhuisklerk 1202
(De) avonturen van Kasper Sempersnel 1424
(De) avonturen van Pater Brown 1694

B

Baanbrekers in China. De missioneering van China in de XVIe eeuw 1636[11]
Bakongo-vertellingen 1636[4]
(De) bank als betalingsbemiddelaar en kredietverleener (1024)
(De) bedelaar 1182
Begenadigden uit mystiek Vlaanderen 1855
Beginselen van het kerkelijk recht voor leeken (1022)
Begrippen over microben- en parasietenleer 1794
(Een) bekeerde jood en zijn werk 1491
(De) bekeering der heidenwereld 1752
Beknopte Stereometrie. 1^{e} deel. 1665
Beknopt leerboek der electrotechniek 1165
Beknopt leerboek der handels- en bedrijfsgeschiedenis 1127
Beknopt leerboek der natuurkunde 1152
België's kruisweg 1173
Beroepskeuze 1370
Bescherming van vrouw en kind 1649
(De) beteekenis van den dood (1066)
(De) beweging van '80 1481
Bij de Baloeba's in Congo 1131
Bij de boeren 1854
Bij de Kempenaars 1552
Bijen-houden 1795
Bij het graf van Lod. Dosfel : 3^{e} jaarg. blz. 244-248.
Bij 't portret van m'n boy 1212
(De) blaauw schuyte 1807

(De) blanze bonze 1465
Bliksemflits 1825
(Het) bloemengraf (1101)
Bloemlezing (1055)
Bloempjes uit het missieveld 1118
(De) blokhut in het Stoeveveld 1600
Bobby in filmland (1096)
Boksen 1799
Boschgeheimen 1151
Boter (1047)
(Een) Bretonsche zeeheld 1216
Bridgid en de bengel (1108)
(Het) Britsche wereldrijk 1744
(Een) broertje van den beer (1036)
Brugge 1251

C

(La) cachette 1769
Centrifugaal ventilatoren 1163
Christiaan Wahnschaffe 1421
Christus in de passie en zijn voorstelling in de kunst (1053)
Clari-Marie 1817
(De) compressie-koelmachines 1674
Conanchet 1570
Constant Lievens 1636 10
Corbin en d'Aubecourt 1450
Cricket 1799
(De) cultureele beteekenis van het lichtbeeld 1145

D

Dagen 1447
Dansmaniak 1429
Dappere Wim 1620
Demosthenes 1148
De Oberlé's (1063)
Der waarheid spiegel 1177
Diamant (1047)
Dierkunde 1153
Die Soudaen had een dochterkijn 1175
Dit zijn drie Vlaamsche legenden 1604
Dit zijn « Leuke liekens » 1230
Diverse Winterharde bolgewassen 1667
Dr Albin Indergand (1085)
Dokter Marcus 1724
Dr Schaepman 1626
Dr Schaepman. I. Gedichten 1503
(De) dominee in onze literatuur 1237
Donatienne 1812
(De) donkere aarde 1181
Don Quichotte 1616
Dood en duivel 1806
(De) doolaar in de weidsche stad 1809
(De) doop van Pauline Ardel 1820
Door de woestijn naar Bagdad 1129
Dorpsmenschen 1728
(De) dorpspastoor (1102)
(De) driedubbele vrouw 1436
Drie Duitsche kunstenaars aan het woord 1737
(De) drie nichtjes 1209
Drie vorsten 1486
(Een) droomenhoofd en een wonderwereld 1183
(De) dubbele afstraling 1683
Duim en duimpje 1620
Duindoorn 1608
Duisternis en klaarte 1367
(Het) duivelsmoeras 1548
Dwaze tronies 1810
(De) dynamo 1790

E

Ebedjesu 1464
Eccart 1222
Economische zielkunde 1762
Eefje van den Dokter en wilde Fransje 1575
(De) eenheid der stof 1393
Eenige peerlen (1103)
Eenvoudig Esperanto-leerboek 1149
Eenvoudig leerboekje voor landbouwkursussen. IV. Dieren- en veehouderij 1672
Eenzaamheid 1200
Eenzamen 1555
(De) eerste schreden 1540
Electrische meetinstrumenten (1044)
(De) electromotor 1399
Eline Vere 1506
Elisabeth (1071)
Emily van de Nieuwe Maan 1545
En de Noordzee bruist 1550
Engelsche verhalen in proza 1501
Engelsch voor eerstbeginnenden 1651
(De) eremyt in de Sahara 1636 14
(De) erfenis van den socialist 1451
Eucharistisch leven 1637
(Het) eucharistisch uur 1364
Evenredigheden, worteltrekking, logarithmen en goniometrie 1779
(De) evolutie van het Marxisme 1648
Expressionisme : 3e jaarg. bl. 97-102

F

Fabiola 1599
Fakirs en Yogis 1636 19
(Een) familiegeheim 1444
Femina (1058)
Fêtes galantes 1814

Fieneke 1224
(A) first reader for our catholic schools 1772
Flora 1387
Flora diabolica 1644
Franciscus Xaverius 1266 1
Fransche vertaaloefeningen (1033)
Freekje Meerkerk 1233
(Der) fremde Gast 1656
(De) freule van den Dennenhof 1184
Fulco de ministreel 1606

G

Gedichten uit de 16^{e} en 17^{e} eeuw 1414
Geef u zelf 1756
(Het) geheim der zaligheden 1453
(Het) geheim van den visch 1845
(De) geheime kamer 1698
Geïllustreerde schoolatlas der aarde 1743
Gekramde scherven 1514
(Het) geluksland 1520
(De) geluksvogel (1060)
Geschiedenis der Europeesche plastiek en schilderkunst 1412
Geschiedenis der H. Elisabeth 1746
Geschiedenis der wijsbegeerte (1015)
Geschiedenis en beteekenis van de sportbeoefening in Nederland 1799
Geschiedenis van O. L. V. van Lourdes 1758
Geschiedkundig leesboek 1124
Gevleugelde spreuken 1679
Gewapend beton 1793
Gezelschapsspelen voor oud en jong 1410
(Het) gezin van Lucas Hochtstraszer 1818
Gezondheidsleer (1166)
Gheel (1110)
Gids voor gymnasiasten (1030)
Ginia, de Yenda-man 1841
Goed adverteeren 1159
(De) goede wil 1368
Goed volk 1705
Gorm de Noorman 1562
(De) gouden poort 1483
(Het) gouden stilzwijgen 1426
Grafrijmpjes 1123
Grieksche kunstgeschiedenis (1050)
Grieksche oefeningen: deel 1, met afzonderlijke woordenlijsten 1776
Grieksch-Romeinsch worstelen 1799
Grieksch themaboek 1777
Grondbeginselen der chemie (1^{e} deel : Anorganische chemie) 1390
Grondbeginselen der chemie. (2^{e} deel : Organische chemie) 1660
Groote viervoeters: 1^{e}, 2^{e} en 3^{e} deel 1388

H

Handboek der sporten 1799
Handboek van handelsrecht 1767
Handboek voor smeden 1675
Handelingen der negermartelaren 1135
Handelsrekenen (1038)
Handleiding bij het onderwijs in de natuurlijke historie 1391
(De) heerscher van het eiland 1586
Heidevolk 1191
(De) heilige berg 1803
(De) heilige Evangeliën (1020)
(De) heilige in haar hoekje 1517
(De) heiligen en de dierenwereld 1478
(De) heiligen op klompen 1717
(Het) heilig vuur (1074)
Heksengoud 1186
(De) Hellenistische cultuur 1244
Hemelsvolk 1565
Henk Blik 1454
Herautjes. Schetsen (3^{e} bundel) 1727
Hindoeïsme en Katholicisme 1636 9
(De) historie van Jan Van Parijs 1563
Hockey 1799
Hoe ik mijn kind gedood heb 1442
Hoe werkt de telegraaf? 1666
Hoe zij overwon 1713
(De) honden van Banba 1695
Honderd gedichten (1054)
Honkbal 1796
Hoofdpersonen uit de alg. geschiedenis 1246
Hooggeschoolleven 1140
Hoogtijden (1079)
Hout... en houtconstructie 1406
Hugo Verriest 1480
(Het) huis der vreugden 1524
(Het) huis in de Dertienmannensteeg 1692 2
(Het) huis van Anne's droomen 1546
Hyacinthen 1158

I

Ideaal en daad 1133
(De) idealisten 1511
IJzerconstructie (1041)
Il était quatre petits enfants 1496
In Christus Jezus 1754
In de oude toren 1732
In de nevelen 1560
In de Rue blanche 1193
In de tenten van den Mahdi 1577
In de verdrukking 1215
(De) Indische compagnie v. Oostende 1243
Indische sprookjes (1095)

(De) blanze bonze 1465
Bliksemflits 1825
(Het) bloemengraf (1101)
Bloemlezing (1055)
Bloempjes uit het missieveld 1118
(De) blokhut in het Stoeveveld 1600
Bobby in filmland (1096)
Boksen 1799
Boschgeheimen 1151
Boter (1047)
(Een) Bretonsche zeeheld 1216
Bridgid en de bengel (1108)
(Het) Britsche wereldrijk 1744
(Een) broertje van den beer (1036)
Brugge 1251

C

(La) cachette 1769
Centrifugaal ventilatoren 1163
Christiaan Wahnschaffe 1421
Christus in de passie en zijn voorstelling in de kunst (1053)
Clari-Marie 1817
(De) compressie-koelmachines 1674
Conanchet 1570
Constant Lievens 1636 [10]
Corbin en d'Aubecourt 1450
Cricket 1799
(De) cultureele beteekenis van het lichtbeeld 1145

D

Dagen 1447
Dansmaniak 1429
Dappere Wim 1620
Demosthenes 1148
De Oberlé's (1063)
Der waarheid spiegel 1177
Diamant (1047)
Dierkunde 1153
Die Soudaen had een dochterkijn 1175
Dit zijn drie Vlaamsche legenden 1604
Dit zijn « Leuke liekens » 1230
Diverse Winterharde bolgewassen 1667
Dr Albin Indergand (1085)
Dokter Marcus 1724
Dr Schaepman 1626
Dr Schaepman. I. Gedichten 1503
(De) dominee in onze literatuur 1237
Donatienne 1812
(De) donkere aarde 1181
Don Quichotte 1616
Dood en duivel 1806
(De) doolaar in de weidsche stad 1809
(De) doop van Pauline Ardel 1820
Door de woestijn naar Bagdad 1129
Dorpsmenschen 1728
(De) dorpspastoor (1102)
(De) driedubbele vrouw 1436
Drie Duitsche kunstenaars aan het woord 1737
(De) drie nichtjes 1209
Drie vorsten 1486
(Een) droomenhoofd en een wonderwereld 1183
(De) dubbele afstraling 1683
Duim en duimpje 1620
Duindoorn 1608
Duisternis en klaarte 1367
(Het) duivelsmoeras 1548
Dwaze tronies 1810
(De) dynamo 1790

E

Ebedjesu 1464
Eccart 1222
Economische zielkunde 1762
Eefje van den Dokter en wilde Fransje 1575
(De) eenheid der stof 1393
Eenige peerlen (1103)
Eenvoudig Esperanto-leerboek 1149
Eenvoudig leerboekje voor landbouwkursussen. IV. Dieren- en veehouderij 1672
Eenzaamheid 1200
Eenzamen 1555
(De) eerste schreden 1540
Electrische meetinstrumenten (1044)
(De) electromotor 1399
Eline Vere 1506
Elisabeth (1071)
Emily van de Nieuwe Maan 1545
En de Noordzee bruist 1550
Engelsche verhalen in proza 1501
Engelsch voor eerstbeginnenden 1651
(De) eremyt in de Sahara 1636 [14]
(De) erfenis van den socialist 1451
Eucharistisch leven 1637
(Het) eucharistisch uur 1364
Evenredigheden, worteltrekking, logarithmen en goniometrie 1779
(De) evolutie van het Marxisme 1648
Expressionisme : 3e jaarg. bl. 97-102

F

Fabiola 1599
Fakirs en Yogis 1636 [19]
(Een) familiegeheim 1444
Femina (1058)
Fêtes galantes 1814

Letterkundige inzichten 1738
Letterkundige studiën : De kleine Johannes 1239
(Het) levende hout 1437
(Het) leven en de kunst 1120
(Het) leven der dieren (1034)
Levensdurf (1089)
Leven van Dominicus Savio 1489
(Het) leven van Herman Coene (1090)
(Het) leven van Wahl, den grizzlbeer 1785
Levensgeschiedenis v. J. Berchmans 1253
Lezen leeren 1421
Lexicologische oefeningen (1032)
Liederen en gedichten 1416
Liefde 1700
Liefde en leugen 1526
Liefde-geluk (1062)
(Een) liefde in de woestijn 1505
(De) liefde van Severin Inboden 1179
(De) lierriddders (1093)
Lijmen 1428
(Het) lijnteekenen 1164
Limburgsche sagen 1457
Litteraire profielen 1238
Little Nellie of holy God 1655
Little snowdrop 1386
Little vagabonds 1146
Lodewijk Dosfel : 3e jaarg. blz. 241-243
Lodewijk Van Deyssel 1627
(Het) lokkende leven 1201
Lon's avonturen 1228
(Het) loon der braven 1427
Lotgevallen van Gillis 1418
(De) lotgevallen van Jan Persijn (1113)
(De) lotgevallen van Myddleton 1591
Lotje Walter 1234
Lotte (1114)
(De) loutering 1684
Lysia's eerste rede 1379

M

(De) maaier van den dood 1439
Maarten Luther en zijn orde (1019)
(De) macht der waarheid 1204
Majoraatsheer 1542
(Een) manestraal 1710
(De) man zonder geheugen 1819
(De) man zonder lijf 1176
Marga's vertrouwde 1504
Maria altijd, Maria overal (1017)
Maria Stuart (1086)
Maria van Brabant 1441
Mary Marie 1702
Mastentoppen (1099)
Mastenvlimmen 1706
Mayombsche volkskunst 1139
(Het) meesterstuk der gebr. Van Eyck 1167
Meetkunde:: I vlakke meetkunde 1784
Meisjes 1231 2
Menschen in den oorlog 1122
(Het) menschgeworden Woord 1366
(De) meststoffen in den landbouw (1042)
Met Kerstmis naar huis 1704
Met ons vieren 1764
Met zijn vijven 1590
Mevrouw Bettina en hare zonen 1432
Miel en zijn makkers 1473
Mij is de wraak 1440
Mijn boterham (1047)
Mijnheer Snepvangers 1527
Mijn kleine Trott 1830
Mijn levenslot 1518
Mijn platenboek 1235
Mijn priester-jongen 1584
Mijn retraite 1365
(De) mijnwerker van Valencia 1601
Mijn zusterke 1850
Misdaad en wroeging 1564
Mis en missie 1636 9
Mr. Meeson's will 1500
Miss Billy getrouwd 1546
Miss Billy's keuze (1077)
(Een) missionaris in Alaska 1492
(De) moderne woning-inrichting 1673
Modest Petrowietsj Moessorgskie 1254
Moeder 1595
Moeder Daneel 1824
Moeder Geertrui 1214
(De) moeder in de opvoeding 1141
Moederlegende 1419
Moed van kapitein Plum 1532
(Het) moeilijke begin (1080)
(De) mooie onbekende 1822
(De) moord op het tuinfeest 1194
Mots et expressions familières 1147
Muinkhuizen 1549
Muis, muis, blijf in je huis! 1736b
(De) muiterij op den Walvischvaarder 1461
(De) muizenfamilie 1619
Mummelman 1443
Mupe op inspectie 1593
Mupe zoekt zieltjes 1594
(Het) mysterie van den Uylenhof (1069)
(Het) mysterie van Mont-St.-Jacques 1192

N

Naar een internationale taal (1031)
Naar het land van den zilveren leeuw 1720

Naar het licht 1633
Naar het verbeteringsgesticht 1231 6
Naar Rome! « Anno Santo » 1624
Nacht 1839
Nada's redding 1697
Natuur, kunst, ideaal 1709
Na zwaren strijd 1851
Nederlandsche historieprenten 1484
Nederlandsche spraakkunst 1653, 1775
Nederlandsch volksgeloof (1025)
Neerland's fotokunst (1049)
Negen mannen 1463
Negersprookjes 1636 3
Nelly 1221
Nieuwe banen in psychologie 1375
Nieuwe bloemen 1111
(De nieuwe boerenkeuken 1156
(De) nieuwe dag 1831
(De) nieuwe dokter (1078)
(Het) nieuwe kindermeisje 1469
(De) nieuwe Mevrouw Verhooghe 1718
(De) nieuwe Uilenspiegel 1178
Nieuwe voordrachten 1741
Nieuwe wandkaart van Europa 1130, 1248
Nog bij moeder 1618
Nonni en Manni 1612-1613
Nooddruft en liefdedrang 1372
(De) nuttige handwerken : breien (1045)
Nuttige kennis van banden en wegen 1668

O

(De) oefening der christelijke volmaaktheid : deel 1 en 2 1655
Oefeningen bij de Beknopte Nederlandsche spraakkunst, voor Belgische scholen 1382
Okke Tannema 1223
Om papa's principe (1094)
(Een) onbeminde vrouw 1823
Onder de goudgravers (1098)
Onder Jeruzalems poorten 1211
Onder de korenmaat 1206
Onder de menschen (1070)
Onder de wolk 1243
Onder moeders vleugels 1220
Ongebreideld (1072)
Ons bovennatuurlijk organisme 1750
Ons leven 1534
Ons vroom en vroolijk Kempenland 1723
Ons zonnestelsel 1395
(Het) ontluikende licht 1815
Onstaan en ontwikkeling der stedelijke volksboekerijen van Antwerpen 1628
(De) ontwikkeling der sociologie 1374
Onweder 1231 5
Onze landbouw 1792
(Het) onze vader in verhalen 1477
(Het) onzichtbare licht 1842
(De) oorlog tegen Hannibal. 1 1773
Oostersche kerken 1636 5
Op de bergwei (1075)
Op de Grindershoeve (1081)
Op den toren (1105)
Op de Zuiderzee 1226
Opinies van Proke Plebs 1714
Op reis en thuis 1449
Opsluitertjesdag 1231 7
Op wandel 1597
Oude kennissen 1197
Ouders, houdt uw kinderen af van den voetbalmatch! 1760
Oude Wytske 1602
16 Oud-Vlaamsche liederen 1676
Over de christelijke leering 1135B
Over kanaries en volière-vogels (1048)
Over kleine zalige Treeske 1748
Over schuimende golven 1423
Overwegingen voor Advent 1634

P

(De) padvinder Tom Stapleton 1567
Papieren kinderen (1082)
Pas à pas 1383
Pater Damiaan De Veuster 1749
Pater Ferd. Verbiest 1636 6
Pater Francis Finn, S. J. : 3e jaarg. blz. 193-199
Pee Vlaminck 1199
Pension Vink 1513
(D) Peri 1544
Perspectief 1413
Pierke's euvele daad 1446
Pilgrim's progress 1498
(De) pimpelpaarse Methusalem 1587
Pioniers 1739
Plaatselijke beroepskeuze 1377
(De) plaats waarop gij staat 1557
Planimetrie.... met antwoorden 1783
Planimetrie voor... hoofdakte-studie 1154
Plantenatlas 1150
Platen-atlas 1745
Platenatlas bij de Nederlandsche literatuurgeschiedenis 1740
(Het) plantenkleed der aarde 1781
Plicht en liefde 1538
Pogrom 1195
Politiek en godsdienst 1645
Porselein 1168
Practische snijmethode voor heerenkleeding 1405

Praktisch leerboek over huishoudkunde, gezondheidsleer... (1040)
(Le) précurseur 1384, 1385
Prinses Salomé 1813
Problemen der rijpere jeugd 1763
(Het) projectieteeken 1788

Q

Quality street 1495

R

(Het) raadsel der liefde 1515
Rabindranath Tagore 1636[18]
(Het) rad der fortuin (1092)
Rafaël-catalogus van jeugdlectuur 1629
Ras 1513
(Een) reis op den... walvisch 1456
(De) reis van den Heer Seb. Wenzel 1425
Rekenlust (1037)
(Het) rijk der genade (1021)
(De) rijke neven 1585
(Het) rijzende tij der kleurlingen 1636[12]
Robert Saverny 1466
Roeien 1799
Roeping 1693
(De) roman van een missionaris 1722
Romeinsch leven 1485
Roode meidoorn 1566
(Het) roode raam (1056)
Roode rozen 1533
Rootland 1533
Rose von Lossow 1696
(De) rotsvesting in den Gran Chaco 1459
Roze 1703
Rudi 1607

S

(Het) H. Sacramentsfeest 1227
Salvia 1467
Samenspraken 1647
(Een) sant in zijn land 1836
Saparmi 1726
Schaatsenrijden 1799
(De) schatbewaarder des konings 1572
(De) schat der O'Findy's 1598
Schermen 1799
Schetsen en beelden 1640
(Het) schetsen voor de nijverheidsschool. 2e deel: Houtbewerking 1039
(Het) schetsen voor de nijverheidsschool. 2e deel: IJzerbewerking 1669
Schets van eene geschiedenis der arbeidersbeweging 1142
Schipbreukeling 1190
(De) schok van het doodvonnis 1480
(De) schoolbioscoop (1029)
Schoolvriendinnetjes 1603
Schoone Celia 1843
(De) schoone eenheidsdroom 1510
(De) schoone historie van J. van Parijs 1208
(De) schoone maalderin 1826
(De) serafijnsche medecijn 1757
Sieraden 1408
(De) sierkunst op passagiersschepen (1051)
Simi, de kleine jodin van Gibraltar 1471
Sint Dimfna 1625
(De) slagboom 1185
(De) smokkelaars van den Tigris 1721
Sneeuwvlokken 1729
August Snieders : 3e jaarg. blz. 1-9
(De) sociaal-economische geschiedenis 1643
(De) soldatenpastoor P. Verbraak 1134
Soldatentypen uit den grooten oorlog 1592
Solita 1207
Speelgoed, marionnetten, maskers en schimmon, spelen 1678
Spekkie, de pijper der zeeleepers (1111)
Spreekoefeningen 1778
Spiegelingen 1680
(De) spiegel van Jezus 1681
Spijts haat en storm 1589
(Het) spook van Vöröshegy (1073)
Sprekende dieren (1116)
Sproken en legenden (1097)
Sprookjes 1519
(Het) stadswoonhuis in Nederland (1170)
Standaard-catalogus 1493
Steen (1047)
(De) stem der missie 1636 [2]
Sterkstroomtechniek 1401
Sterrenkunde 1786
(Het) stervende land (1064)
Stijfkopje op school 1462
(De) stille bloei 1801
Stille stemmen uit de nieuwere poëzie 1415
Stille wegen 1558
(Het) stoombedrijf. 1e deel 1400
(Het) stoombedrijf. 2e deel 1671
(Het) stooombedrijf. 3e deel 1791
(De) strijd om de kuischeid 1371
Stroomingen en sekten van onzen tijd 1363
Studiedagen van den B. Boerenbond 1768

T

Taalschat 1654
Tantes (1061)
Tante's portret 1475
Technisch woordenboek in vier talen: 1796
(De) teugels strak 1373

Te voet ter bedevaart naar Lourdes 1128
Hilarion Thans : 3e jaarg. blz. 49-54
Theoretisch-praktische zangcurtus 1798
Tieneke Van Hove 1455
Tien vertellingen 1689
Toen het recht zegevierde 1435
Toen ik nog jong was 1559
Toen moeder jong was 1189
Toetie Walther (1083)
Tom's weddenschap 1730
Tot de genade 1635
Trots pijnbank en schavot (1087)
(Het) trouwboekje voor elkeen (1028)
(De) tuin der Hesperiden 1833
Turnen 1799
(De) tusschenpersoon (1065)
(De) tweede jeugd van Ch. Termeere 1554
(De) tweelingen 1617
Twee moeders 1588
Twee schipbreukelingeu 1205
('n) Type 1528

U

Uit de dierenwereld van het water 1662
Uit de eenzaamheid 1827
Uit het bijenleven 1658
Uit het leven van de Ned. taal 1380
Uit ons krijtland 1782
Uit stille uren (1057)

V

(Het) vacantievriendinnetje 1474
Vaderlandsche geschiedenis 1126
(Het) vakboek over timmerwerk (1046)
Val en worp 1659
Valutahandel (1023)
Van allerlei slag 1707
Van alles wat: I. 1800
Van de dieren 1231
Van den dood die bijna stierf 1685
Van drie jongens 1231 3
Van een guit 1736 2
Van Jacques Perck tot nu 1240
Van menschen, dieren en planten 1780
Van oude tijden tot heden 1247
Van Roet tot Rippeke 1445
Van woord tot daad 1646
Van ziel tot ziel 1751
Varens voor kamer, kas en tuin 1789
Veelbelovend Ysland 1636 8
Veiligheid voor alles 1766
(De) vereering van het Kruis 1417
Vergeef ons onze schuld 1420
Vergiffenis, Lori (1067)
Verhalen uit de levens van Gods lieve heiligen 1733
Verhalen voor kinderen 1231
(De) verheerlyckte schoenlappers 1686
Het verkennen voor jongens 1759
(Het) verlaten kind (1117)
(Het) verloren huis 1811
(Het) verloren kruis 1829
(Het) verloren spoor 1699
Verpoozing 1581
(De) verre tocht 1172
Verspreide novellen 1198
Verstooteling 1687
(Een) verwarde liefde 1702
Verzamelde taalkundige opstellen 1770
75 vertaaloefeningen 1650
Verzen 1805
(De) vierde dimensie 1389
20.000 linies sous la mer 1502
Visschers van menschen 1631
(De) Vlaamsche boschkerel 1691
(Een) Vlaamsche jongen in oorlogstijd 1605
Vlaamsche sagen uit den volksmond 1494
Vlaamsche volksvertelsels 1846
(Het) Vlaamsch in Fransch-Vlaanderen 1369
Vlakke meetkunde. (1e deel) 1398
(Het) vlas (1047)
Vlinderwereld 1663
Voetbal 1799
Vogel-idyllen 1787
(Het) vogeljaar 1394
Volksspelen en volksvermaken 1639
Voortvluchtig 1853
Voyage en France 1774
(Het) vroolijke boschtooneel 1816
(Een) vroolijke knaap 1821
(De) vrouwelijke handwerken: het merken, mazen en stoppen 1162
(De) vrouwelijke handwerken: het naaien en knippen 1403
(De) vrouwenhater 1422
(De) vrouwen van Tannö 1180
(Een) vrouweziel 1219

W

(De) waak- en verdedigingshond (1043)
Waar is de vader? (1106)
(De) wake bij de brug 1537
(De) wandelende driekleur 1573
12 Wandplaten met grafieken 1155
Wanneer zal « ik » « mijzelven » ... 1360
Wat een verrassing 1236 3
Wat geen oog heeft gezien,.. 1448
Wat God vereenigd heeft 1512

Wat heb ik je gedaan? 1187
Wat moet ik in mijn bloementuin... 1157
Wat zegeviert 1688
Wat zou het zijn? 1236 4
(Een) wedren van olifanten 1578
Weer wat nieuws 1236 2
(De) wees 1848
Welk krachtwerktuig zal ik kiezen? 1407
Wereldbekeering en missieactie 1636 15
Wereldkampioen 1536
Wereld-koningin (1018)
Wereldlingen en al verder en verder 1556
(De) wereld voor de schepping... 1661
(De) wereldwandelaars 1250
(De) wettelijke bescherming van vrouw en kind 1641
Wijding, muziek der sferen 1174
Willem en zijn maten 1231 4
Willem Tell 1574
Winnefred, de pelskoningin 1531
(De) witte muizen 1620
Wondere verhalen van Vader Uggelebug: II. Het avontuur van Nob... 1734
(De) wreede missie 1217
Wondervertelsels uit Vlaanderen 1495

X

Xaveriana. Missieuitgaven 1636
Xenophon uit de Anabasis en a. w. 1378

Y

Yuki San 1438

Z

(De) zaakwaarnemer (1068)
Zalig zijn de barmhartigen 1611
(Een) zeemanshart 1715
Ze gaan uit 1736 3
(De) zielebrieven van Pater Lippert 1136
Zielestrijd 1816
Zij die gingen... en zij die blijven 1242
Zijne vrouw 1434
(Een) zondagskind 1690
Zonder geweer op jacht 1392
Zonder God (1107)
Zonder liefde geen geluk 1188
(Het) zonderlinge geval van Dr Jekyll en den Heer Hyde 1837
Zonneschijn 1857
Zonnig leven 1472
(De) zoon der ster 1847
(De) zoon van den Mufti 1596
(De) zoon van Hagar 1541
Zout (1047)
Zuid-Vlaandersche novellen 1452
Zus Sannie 1832
Zuster Maria-Assunta 1132
Zwakzinnige kinderen 1761
Zwemmen 1799
(De) zwarte broeders 1468
(De) zwarte dood 1125
(De) zwarte hoed 1460
(De) zwerver 1529
Zwitserland 1225

Alphabetische Trefwoordenlijst of Zaakregister

van den 3[n] Jaargang

van BOEKENGIDS

N. B. — 1) De getallen geven de volgnummers der recensies aan.

2) Bij vergissing werd bij den aanvang van den derden jaargang (1925) een aantal reeds gebruikte nummers, nl. van 1015 tot 1118 inbegrepen, een tweede maal aangewend als volgnummers der recensies. Ten einde bij het opzoeken van deze besprekingen missingen te voorkomen, werden bedoelde nummers, voorkomende in de 1e aflevering van den jaargang 1925, telkens tusschen háakjes aangegeven.

A

Aanbiddingsuur : 1364
Aardrijkskunde : 1130, 1248, 1488, 1742-1745
Abnormale : 1761
Advertentie : 1157
Afzondering (Geestelijke —) : 1365, 1367
Alcoholisme : 1115, 1223
Algebra : 1779
Anatomie : 1404
Apostelschap : 1631-1632, 1636[5], 1752
Arbeidersbeweging : 1142
Ascetiek : (1021), 1143, 1368, 1750-1751, 1753-1757
Athletiek : 1799
Atlas : 1150, 1153, 1488, 1740, 1742-1743, 1745
Atoom : 1393
Automobiel : 1161, 1668
Autonome zenuwstelsel : (1016)
Avontuurromans : (1069), (1072-1073), (1096), (1098), (1109), (1113), 1178, 1192, 1194, 1202, 1205, 1217, 1228, 1424-1425, 1430, 1435, 1439-1440, 1454, 1456, 1458-1461, 1463, 1505, 1525, 1532, 1540, 1548, 1551, 1567, 1570, 1573, 1578, 1586-1587, 1591, 1600-1601, 1614-1616, 1694, 1697, 1699, 1720-1722, 1825, 1829, 1852

B

Baden-Powell : 1759
Baloeba : 1131
Band : 1668
Bank : (1024)
Bedevaart : 1128, 1362, 1758
Bedrijfsgeschiedenis : 1127, 1245
Beeldende kunst : (1053), 1412, 1779
Beeldhouwkunst : (1053), 1412
Bekeering : 1131, 1491, 1630, 1631, 1636, 1637, 1752
Belpaire, Alphonse : 1859
Bemesting : (1042)
Beroepskeuze : 1370, 1377, 1762
Beschrijvende meetkunde : 1657
Besnijdenis : (1027)
Beton : 1793
Bewegingsleer : 1160
Bibliografie : 1493, 1629
Bibliotheek : 1628
Biografie : zie Levensbeschrijving.
Bioscoop : zie kinema
Bij : 1658, 1795
Bijgeloof : (1025), (1027), 1139, 1636, 1640
Bloem : 1157, 1158, 1387
Bloemlezing : (1055), 1121, 1241, 1483, 1642, 1739, 1741, 1770
Boekbinden : (1026)
Boekerij : 1628
Boerenbond : 1768
Boetseeren : (1026)
Boksen : 1799
Bolgewas : 1667
Boter : (1047)
Bouwkunst : 1170, 1412, 1673
Breien : (1045)
Brieven : 1136
Britsche wereldrijk : 1744
Brood : (1047)
Brugge : 1251

C

Cataloog : 1493, 1629
Chemie : (1035), 1390, 1660
Chevalier, Jules : 1490
China : 1132, 1636[11], 1636[17]
Christelijke leering : 1135B
Christus : (1053), 1137, 1362, 1754
Christusbeeld : 1362
Cicero : 1381
Compressie-koelmachine : 1674

Congo : (1027), 1131, 1135, 1139
Cosmografie : 1661
Cosmologie : 1393
Cricket : 1799
Cuppens, August : 1858

D

Dagboek : 1584
Damiaan De Veuster, Pater : 1749
Decorative kunst : (1026), (1051), 1408
de Foucauld, Charles : 1636[14]
De Laey, Omaar-Karel : 1627
Demosthenes : 1148
Denemarken : 1636[13]
Diamant : (1047)
Dichtwerken : (1054-1057), 1123,1171-1174, 1414-1416, 1503, 1679-1684, 1801-1806
Dierenhouderij : 1672
Dierkunde : (1034), (1035), (1075), 1151, 1153, 1388, 1392, 1394, 1402, 1404, 1443, 1661-1663, 1672, 1716, 1780, 1782, 1685, 1787
Dimfna, Sint : 1525
Dogmatiek : 1135B, 1137, 1366
Dominee : 1237
Doof : 1144
Dosfel, Dr Lod. : 3e jaarg. blz. 241-248
Drankbestrijding : 1115, 1223
Dressuur : 1402
Driehoeksmeetkunde : 1396-1397, 1624, 1779
Duitsch : 1656, 1771, 1796
Dynamica : 1160
Dynamo : 1790

E

Economische zielkunde : 1761
Eenheid der stof : 1393
Electriciteit : (1044), 1165, 1399, 1790
Electromotor : 1399, 1407, 1790
Electrostatika : 1790
Electrotechniek : (1044), 1165, 1399, 1401, 1407, 1790
Elisabeth van Ungarn, Heilige : 1746
Engelsch : 1146, 1386, 1495B, 1497-1501, 1651, 1655, 1772, 1796
Esperanto : (1031), 1149
Essays : 1420, 1237-1240, 1479-1482, 1623, 1626-1627, 1737-1738
Ethiek : (1029)
Eucharistie : 1364, 1636[7]
Europa : 1130
Evangelie : (1020)
Evenredigheid : 1779
Expressionisme : 3e jaarg. blz. 98-100

F

Fakir : 1636[19]
Finn, Francis, S. J. : 3e Jaarg. bl. 193-199
Flora : 1387, 1644
Folklore : (1025), (1027), 1457, 1494-1495, 1636, 1639, 1640, 1692
Fotokunst : (1049), 1145
Franciscus Xaverius : 1636[1]
Fransch : 1147, 1383-1385, 1496, 1502, 1650, 1769, 1774, 1796
Fransch Vlaanderen : 1369
Franken : 1486

G

Galvanisme : 1790
Gedachtenstrooming : 1364
Gedichten : zie dichtwerk
Geldwezen : (1023), (1024)
Gelijkstroomdynamo : 1790
Gemengde opstellen : 1738, 1739, 1741, 1857
Genade : (1021), 1750, 1751, 1753, 1754-1756
Geschiedenis : 1124-1127, 1245-1247, 1484-1486
Geschiedenis der letterkunde : 1237-1240, 1480-1483, 1623, 1626-1627, 1737-1738, 1740
Geschiedenis der wijsbegeerte : (1015)
Geschiedkundige romans en verhalen : zie Historische —
Gevoel : (1016)
Gewapend beton : 1793
Gezelschapsspel : 1410
Gezondheidsleer : (1040), 1166, 1794
Gheel : (1110)
Godsdienst : (1017-1022), 1135-1138, 1362-1368, 1630-1638, 1645, 1750-1758
Godsdienstige roman : (1107), 1201, 1310, 1442, 1448, 1450, 1453, 1465, 1517, 1542, 1588-1589, 1611-1613, 1842, 1851
Godvruchtige lezingen : (1017), (1018), (1021), 1135B, 1136, 1143, 1364, 1367, 1368, 1477, 1478, 1479, 1489-1492, 1631-1638, 1727, 1751, 1753-1757
Goniometrie : 1779
Grieksch : 1148, 1244, 1378, 1379, 1776, 1777
Grieksche kunstgeschiedenis : (1050), 1244
Gryzzlybeer : 1785

H

Hagiografie : 1253, 1376, 1489, 1491, 1625, 1746, 1748
Handel : (1038), (1042), 1127, 1245, 1767
Handelsgeschiedenis : 1127, 1245

Handelsrecht 1767
Handelsrekenen : (1038)
Handwerk : (1026), (1045), 1162, 1403
Heidenwereld : 1752
Hervorming : (1019), 1237
Hindoeïsme : 1636[9]
Historische : romans en verhalen (1074), (1086-1087), (1093), (1105), 1190, 1204, 1210, 1211, 1213, 1215, 1216, 1222, 1227, 1423, 1441, 1464, 1466-1467, 1513, 1529, 1562, 1571-1572, 1574, 1599, 1606, 1693, 1813, 1845, 1847, 1853
Hockey : 1799
Hofbouw : 1150, 1157, 1158
Hond : (1043), 1402
Honkbal : 1799
Hoogeschool : 1140
Hout : 1406
Houtbewerking : (1026), 1406
Houtconstructie : 1406
Huishoudkunde : (1040), 1156
Huwelijk : (1028)
Hygiëne : (1040), 1166, 1794

IJ

IJsland : 1636[8]
IJzerbewerking : 1669
IJzerconstructie : (1041)

I

Internationale taal : (1031), 1149
Israël : 1630

J

Jachthond : 1402
Jeugdprobleem : 1759, 1763, 1765
Jongensboeken : (1109), (1115), 1223, 1225, 1421, 1468, 1473, 1602
Jood : 1491, 1630
Judge, P. Willem U., S. J. : 1492
Juweel : 1408

K

Kaas : (1047)
Kaatsen : 1799
Kanarievogel : (1048), 1394
Kartonarbeid : (1026)
Katholicisme : 1479, 1636[9]
Katoenspinnerij : 1670
Kerk (Heilige —) : 1137, 1138, 1479
Kerkelijke geschiedenis : (1019)
Kerkelijk recht : (1022)
Keukenboek : 1156
Kinderlectuur : (1111-1118), 1119, 1220-1236, 1468-1478, 1576, 1579, 1602-1622, 1729-1736, 1857
Kinderbescherming : 1641, 1649, 1761
Kinderuur : 1411
Kinderverpleging : (1040)
Kinema : (1029), 1145
Kleermakerij : 1403, 1405
Kleiarbeid : (1026)
Kleine Johannes (De —) : 1239
Knippen : 1403
Koelmachine : 1674
Kolloidchemie : (1035)
Korfbal : 1799
Krachtwerktuigen : 1407, 1790, 1791
Krachtenleer : 1160
Krankzinnige : (1110), 1761
Krediet : (1029)
Krijtland : 1782
Kunst : (1052), (1053), 1120, 1408-1413, 1769, 1797-1798, 1800
Kunst (Toegepaste —) : (1026), (1051), 1168, 1408
Kunstopleiding : (1052), 1412, 1483, 1673
Kuischheid : 1143, 1371, 1763

L

Lam Gods (Aanbidding van het —) 1167, 1168, 1412
Landbouw : (1042), 1672, 1768, 1792
Latijn : 1773
Lawn-Tennis : 1799
Leder : (1047)
Leergezag : 1137
Leesboeken : 1241, 1483, 1642, 1735, 1770, 1772
Leesuur : 1411
Levensbeschrijvingen : (1074), 1133-1135, 1217, 1253-1252, 1480, 1482, 1486, 1489-1492, 1610, 1625-1627, 1630, 1636, 1636[6], 1636[10], 1636[11], 1636[14], 1636[16], 1636[18], 1733, 1737, 1746-1749, 1855, 1858, 1859
Lexicologie : (1032), 1147, 1651, 1774
Libermann, E. P. 1491
Lichtbeeld 1145
Lievens, Constant, S. J. 1636[10]
Lijden van Christus (1053), 1173
Lijnteekenen (Het —) 1164, 1669
Limpias (Kristusbeeld van —) 1362
Liturgie 1633
Livius, Titus 1773
Logarithme 1779
Lourdes 1128, 1758
Luther (1019)
Lysias 1379

M

Maatschappelijke romans : zie Sociale —
Maatschappijleer : 1374, 1643
Magnetisme : 1790
Maria-Assunta (Zuster —) : 1132
Mariavereering : (1017), (1018), 1758
Martelaar : 1135
Marxisme : 1648
Marionet : 1678
Masker : (1027), 1678
Mayombe : 1139
Mazen : 1162
Mechaniek : zie Werktuigkunde
Meetinstrumenten : (1044)
Meetkunde : 1154, 1389, 1396-1398, 1657, 1664, 1665, 1784
Meisjesboeken : (1108), (1114), 1207, 1224-1225, 1469, 1471, 1474, 1476, 1575-1576, 1603, 1607-1608, 1617, 1729
Menschelijk lichaam : 1404
Merken : 1162
Meststoffen : (1042)
Microbe : 1794
Mis (Heilige —) : 1364, 16367
Missielectuur : (1118), 1119, 1131-1132, 1135, 1172, 1212, 1217 1229, 1490-1492, 1612-1613, 1630-1631, 1636, 1638, 1722, 1726, 1752, 1841
Moeder : 1141, 1641
Moessorgskie (Modest Petrowietsj —): 1254
Motor : 1399, 1790-1791
Muziek : 1254, 1409, 1676, 1798, 1800
Mystiek : (1021), 1368, 1754, 1755, 1756
Mythologie : 1640

N

Naaien : 1403
Natuurkunde : 1152, 1659, 1666
Natuurlijke historie : (1034) (1075), 1150, 1151, 1153, 1391, 1392, 1404, 1443, 1543, 1658, 1780-1782, 1785, 1787
Nederlandsche taalkunde : (1032), 1380, 1382, 1770, 1796
Neyt (E. Fr. Cyr. —) : 1133
Nieuw Testament : (1020)
Noorwegen : 1623

O

Oeganda : 1135
Onderwijs : (1026), (1029), (1052), 1642, 1646, 1647, 1676, 1761, 1764, 1765, 1767, 1769-1778
Ontspanningsliteratuur : (1060-1118), 1119, 1178-1236, 1420-1482, 1504-1622, 1687-1736, 1809-1856
Oorlogsliteratuur : 1122, 1123, 1173, 1220-1221, 1242-1243, 1592, 1605
Oostersche kerken : 1636 5
Opvoedkunde : (1026), (1028), (1029), (1052), 1140, 1141, 1143, 1361, 1373, 1375, 1376, 1750, 1759-1761, 1763, 1765-1766
Oude geschiedenis : (1030), (1050), 1244
Overweging : 1631, 1632, 1634, 1753-1754, 1756.

P

Paedagogie : zie Opvoedkunde
Papierdruk en -bewerking : (1026)
Parasiet : 1794
Passagierschip : (1051)
Passie van Christus : (1054), 1173
Perspectief : 1413
Persyn, Dr Jules : 3^e^ Jaarg. blz. 145-152
Pest : 1125
Philologie : zie Taalkunde
Photografie : (1049), 1145
Physica : 1152, 1659, 1666
Physiologie : 1404
Planimetrie : 1154, 1396-1398, 1664, 1783, 1784
Plantkunde : 1150, 1157, 1158, 1387, 1661, 1667, 1780, 1781, 1782, 1789
Plastische kunst : (1053), 1412, 1797
Politiek : 1645
Poppe, E. H. Dr Edw. Joannes Maria : 1747
Porselein : 1168
Prentboeken voor kinderen : 1230, 1235, 1735, 1837
Projectieteekenen : 1788
Protestantisme : (1019), 1237
Psychologie : 1361, 1375, 1761-1762
Psychologische romans : (1060), (1065-1067), (1071), (1076-1078), (1083), (1085), (1090-1091), 1179-1180, 1182, 1185-1189, 1193, 1200, 1203, 1207, 1420-1421, 1426, 1428, 1432-1434, 1437, 1462, 1504, 1506, 1507-1509, 1511, 1514-1515, 1521-1522, 1524, 1527, 1530-1531, 1535, 1544, 1547, 1550, 1557-1558, 1560, 1584, 1596, 1690-1692, 1702, 1811, 1815-1818, 1820, 1822-1823, 1830-1831, 1837, 1850, 1854

R

Radio : 1393
Recht : 1641, 1649, 1767
Recht (Kerkelijk —) : (1022)
Reclame : 1157
Reformatie : (1019), 1237

Reisverhalen : 1128-1129, 1131, 1212, 1249-12'0, 1252, 1487, 1569, 1624
Rekenkunde : (1037), (1038)
Retraite : 1365, 1367
Rijpere jeugd : 1763
Roeien : 1799
Rome : 1624
Romeinsche oudheid : (1030), 1485

S

Sagen : 1457, 1494
Sahara : 1636[14]
Savio, Dominicus : 1489
Schaatsenrijden : 1799
Schabloneeren : (1026)
Schaepman, D^r^ : 1626
Scheepsbouw : (1051)
Scheikunde : (1035), 1390, 1660
Schermen : 1799
Schilderkunst : (1053), 1412, 1677, 1797
Schimmenspel : 1678
Schoolbioscoop : (1029), 1145
Schoonheidsleer : (1052), 1483
Schrijnwerk : (1046), 1406
Scouting : 1759
Sekte : 1363, 1636 [5],
Sieraad : 1408
Sierkunst : (1026), (1051), 1408
Slechthoorende : 1144
Smeden : 1675
Snieders, August : 3^e^ Jaarg. blz. 1-9; 1482
Snijmethode : 1403, 1405
Sociale romans : (1063-1069) (1107), 1195 1199, 1218, 1223, 1431, 1438, 1451, 1453, 1507, 1524, 1533, 1536, 1539, 1553-1554, 1556, 1611, 1812, 1835, 1838
Sociologie : 1374, 1643
Speelgoed : 1678
Spel : 1410, 1639, 1759-1760, 1799
Sport : 1760, 1799
Spraakkunst (Duitsche —) : 1771
» (Engelsche —) : 1651
» (Nederlandsche —) : (1032), 1380, 1382, 1650, 1652-1654, 1775
Spreken : 1144
Sprookjes : 1519, 1636[3]
Staathuishoudkunde : 1761
Staatkunde : 1645
Stadswoonhuis : 1170, 1673
Steen : (1047)
Stelkunde : 1779
Stereometrie : 1665, 1786b
Sterkstroom : 1401, 1790
Sterrenkunde : 1895, 1659, 1661, 1786
Stoombedrijf : 1671, 1791
Stoppen : 1162
Studentenbeweging : 1140, 1369

T

Taalkunde : (1031), (1032), (1033), 1146, 1149, 1378-1386, 1495-1502, 1647, 1650-1656, 1769-1778, 1796
Tagore, Rabindranath : 1636[18]
Technisch woordenboek : 1796
Teekenen : (1039), (1052), 1164, 1413, 1669, 1788
Telegrafie : 1666
Thans, P. Hilarion —, O. F. M. : 3^e^ Jaarg. blz. 49-54
Theresia, kleine : 1748
Timmerwerk : (1046). 1406
Toegepaste kunst : (1026), (1051), 1168, 1408
Tooneelliteratuur : (1058-1059), 1175-1177, 1417-1419, 1685-1686, 1807-1808
Toonkunst : zie Muziek
Toovenarij : 1676[19]
Trigonometrie : zie Driehoeksmeting
Turnen : 1799

V

Vakkundig teekenen : (1039), 1164, 1169, 1788
Valuta : (1023)
Van Deyssel, Lodewijk : 1627
Van Eyck (Gebroeders —) : 1167, 1168, 1412
Varen : 1789
Veehonderij : 1672
Ventilator : 1163
Verbiest, Ferdinand, S. J. : 1636[6]
Verbraak (P. Henricus —) : 1184
Verhalen : (1061-1062), (1068), (1070), (1074), (1075), (1079-1082), (1084), (1088-1089), (1092), (1094-1095), (1097), (1099-1104), (1106), (1110-1122), (1114-1119), 1147, 1150, 1183-1184, 1191, 1196-1198, 1206, 1209. 1210, 1212, 1214, 1219-1229, 1422, 1427, 1429, 1443, 1444-1447, 1449, 1452, 1455, 1457, 1468-1479, 1510, 1512, 1513B, 1516, 1518-1520, 1523, 1526, 1528, 1534, 1537-1838, 1543, 1545-1546, 1549, 1555, 1556, 1559, 1561, 1563, 1566, 1569, 1575-1577, 1578-1583, 1585, 1690, 1592-1598, 1600, 1602-1622, 1624, 1625, 1636, 1155-1656, 1687-1689, 1692B, 1695, 1696, 1698, 1700-1701, 1708-1719, 1723-1734, 1736, 1769, 1772, 1809-1810, 1814, 1819,

1821, 1824, 1826-1828, 1832-8341, 1836, 1839-1841-1844, 1846-1848-1851, 1855, 1856
Verkennen : 1759
Verriest, Hugo : 1480
Verteluur : 1411
Vierde dimensie : 1389
Vierde graad : (1026)
Viervoeter : 1388, 1402, 1780, 1785
Visschersleven : 1226
Vlaamsche beweging : 1369
Vlaanderen : 1569
Vlakke meetkunde : zie Planimetrie
Vlas : (1047)
Vlinder : 1663
Voetbal : 1760, 1799
Vogel : (1048), 1394, 1787
Volkenkunde : (1027), 1139, 1780
Volksgeloof : (1025), (1027), 1636₁₉, 1640
Volkskunde : (1025), 1139, 1457, 1494, 1495, 1636, 1639, 1640, 1692, 1705, 1711, 1723-1780, 1799, 1841
Volksspel- en vermaak : 1639, 1579-1760, 1799
Vrouw : 1641, 1649
Vrouwelijke handwerken : (1045), 1162, 1403

W

Wandplaten en -kaarten : 1130, 1155, 1248
Weensche kinderen : 1372
Weg : 1668
Welsprekendheid : 1148, 1379
Werktuigkunde : 1160, 1161, 1399, 1407, 1659, 1671, 1674, 1675, 1791
Wetgeving : 1641, 1649, 1761, 1767
Wijsbegeerte (Geschiedenis der —) : (1015)
Wiskunde : (1037), (1038), 1789
Wisselkoers : (1023)
Wisselstroomdynamo : 1790
Woninginrichting : 1673
Woordenboek (Technisch —) : 1796
Worteltrekking : 1779
Worstelen : 1799

X

Xenophon : 1378

Y

Yogi : 1636₁₉

Z

Zangkunst : 1409, 1676, 1778, 1798, 1800
Zedenleer : (1029)
Zelfkennis : 1360
Zenuwstelsel : (1016)
Ziekenverzorging : (1040), 1794
Zieleleiding : 1186, 1368, 1750-1651, 1754-1756
Zielkunde : 1361, 1375, 1761-1762
Zielkundige romans : zie Psychologische romans.
Zonnestelsel : 1395, 1659, 1786
Zout : (1047)
Zwakzinnige : 1761
Zwemmen : 1799

AUGUST SNIEDERS

NUMMER 1 DERDE JAARGANG JUNI 1925

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift

Orgaan van het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

:-: VERSCHIJNT 6 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE :	BEHEER :
Alg. Secretariaat voor Kath. Boekerijen	S. V. De Vlaamsche Boekenhalle
Cuylitsstraat, 27, Antwerpen	Naamschestraat, 87, Leuven

Abonnementsprijs : 15,00 fr. — Dit nummer : 3,00 fr.

AUGUST SNIEDERS

:: DOOR ::

:: Dr LOD. DOSFEL ::

Op 8n Mei is het een eeuw geleden sedert Augustus Snieders te Bladel (in Noord Brabant) geboren werd.

In *Villa Platella* bezong de schrijver den roem van zijn dorp waar de grondslag voor het tegenwoordig Nederland gelegd werd.

De jonge Snieders diende er de mis, besteeg den toren, toefde in bosch en weide, doorkorf met zijn mes de bank in de school, zat menigmaal onder den hoogen beukenboom, dwaalde door de heide, droomde en dweepte, knielde op de graven. Onder de linden lag het stille vaderhuis met den hoogen gevel, de hooge vensters, de donkergroene blinden. Een wingert bedekte den ouden gevel, op wiens top de vergulde windvaan stond. In de ankers onder den wingerd stond het jaartal 1689. Toen werd het huis herbouwd waar Snieders voorouders sedert eeuwen woonden. (1)

Op een stoel aan het groote, heldere haardvuur zat vader, in een hoek.... tot dat men hem in 1842 ter ruste droeg.

Moeder was er « oud en grijs, over haar naaiwerk gebogen. Ze bad er 's avonds, terwijl de heilige stilte slechts afgebroken werd door het tikken der oude hangklok. » Ze vertelde ook aan August, die dikwijls op hare knieën leunde, o. a. de geschiedenis van Nicolaas Cuyl, den held uit *De(n) Wolfjager*. Zij ging ter ruste in 1856 en haar uiterste wil was : « Kinderen, bemint elkander ».

(1) Cf. Ons Volk ontwaakt 27 Juli 1924 — Artikel Dr Persyn.

Zeer vroeg zong Snieders « in het geheim, gelijk de vogel in de stilte des wouds ». E. T. Van Beusekom gaf hem « om zoo te zeggen » de eerste lessen in de maat en den klemtoon, verbeterde Snieders' eerste gedichten, kleine luimige stukjes, en droeg er misschien toe bij dat Snieders in Noord-Brabant de stof koos voor menige novelle. (1)

Hij wilde de wijde wereld in « naar hare schittering, haar gejuich, hare molodieën, hare zangen ».

Op een Septemberdag in 1844 verliet hij het vaderhuis. Moeder zat naast hem op de witgehuifde kar die hem tot aan de oude diligencie brengen moest waarmee hij naar Antwerpen rijden wilde... Hare hand omklemde de zijne en hare afscheidswoorden waren:

« Houd immer uw naam in eere... als gij moe gedwaald zijt, kom dan terug in ons huis, daar zal het u altijd wel zijn... Vergeet nooit iederen avond te bidden: zoolang gij dat doet zult gij eerlijk leven ».

Snieders bleef getrouw aan den geest van het ouderlijk huis. Zijn grootste genoegen was het jaarlijks naar Bladel te gaan. Hoe menigmaal zal hij zooals Mignon het « Kennst du das Land » verzucht hebben. De herinnering aan Nederland bewaarde hij heilig in zijn hart. Zijn nieuw vaderland beschouwde hij als één met zijn geboorteland ».

Snieders werd letterzetter doch spoedig hoofdredacteur aan het pas gestichte *Handelsblad.*

Hij liet zich als lid van de Vlaamsche vereeniging *De Ongeachten* inschrijven, hield er zijne eerste lezing, maakte kennis met Lodewijk Gerrits, gaf met hem « De(n) Vriend des Volks » uit een blad ter verdediging van eene rechtvaardiger verdeeling van de belastingen, van de afschaffing der nuttelooze legers, van invoeren van kosteloos onderwijs. (2)

Hij leerde Conscience, De Laet, Th. en J. Van Rijswijck, Van Kerckove, Vleeschouwer, Hendrickx, Mertens en Torfs kennen. (3)

Hij werkte mee aan « De(n) Vlaamsche(n) Rederijker » en liet daar eenige verhalen verschijnen.

Hij schreef ook in *De Vlaamsche School* (1850), was mede-redacteur van het tijdschrift *Noord en Zuid* (naast Mathot, Sermon en J. F. De Hert), hoofdopsteller der *Belgische Illustratie* (1868-1884).

Hij kende geene ledigheid en sliep nooit in « op dat oorkussen van den duivel ».

's Morgens om 7 uur was hij in de mis. Om half negen ging hij naar *Het Handelsblad* daar bleef hij tot half vier; om half vijf kwam hij met zijn dochtertje thuis. Om zes uur ging hij naar zijn kamer en las tot rond acht uur. Dan gunde hij een uurtje aan rust in zijn huiskring. Van negen uur tot middernacht schreef hij voor *Het Handelsblad* of aan zijn verhalen.

---

(1) Cf. Aanteekeningen bij *Mijn eerste Zangen* en *Een bezoek op den huize De Braacken* in *Klokketonen.*

(2) C Levenschets van *Lodewijk Gerrits.*

(3) Cf *Vijftig jaar geleden* in « Dit siin Sniderieën ».

De Zondag werd aan rust gewijd. Augustus was voor de zee, voor Blankenberge. Doch de echte vacantiereis was de tocht naar Bladel, naar het vaderhuis (1).

In 1865 huwde Snieders met J. H. C. Kets, die met eene novelle *Verborgen Geluk* werd vereerd. Hij was een even goed echtgenoot en liefdevol vader als hij eerbiedig zoon en trouwe broeder was.

Beurtelings woonde hij in de *Ommeganckstraat* (nr 56 van 1865 tot 1875) en in de Jordaensstraat (nr 29).

In 1895 vierde hij zijn gouden jubileum in de journalistiek, tevens zijn 70sten verjaardag.

« Nu kwamen de kleinkinderen en over hun blonde kopjes golfde de devote schemer van grootvaders laatste scheppingskracht. In de avondweelde van den heerlijk-gevulden dag, nog een laatste bliksemslag: de schielijke dood van zijn dierbare vrouw. Maar daar was weer zijn *Trot* en Mevrouw Deckers leidde den gebroken grijsaard naar het groote huis op de Turnhoutschebaan waar hij nog twee jaar zich mocht koesteren in de liefde en vereering van Paul's en Maria's steeds groeiend gezin ». (1)

De laatste jaren was hij vooral de « stille man van studie en huiselijken haard. Maandelijks ging hij eens naar de Koninklijke Vlaamsche Academie en naar de Académie de Bruxelles. » (1)

De dood gaf hem haar kruisje, zooals moeder dat in zijn kinderjaren deed, den 19 November 1904 en leidde hem naar het eeuwig vaderhuis.

Hij stond hoog in eer bij de menschen doch vertrapte nooit, om wille van de eerekruisen, het Kruis waarvoor hij als kind knielde.

Geen zijner werken zou daarboven tegen hem getuigen. Zijne talenten had hij vermenigvuldigd en den goeden strijd had hij gestreden als journalist, als redenaar, als roman- en novelleschrijver. Zijne pen streed als het zwaard van Michael tegen de boosheid en de listen van den duivel. (2)

Snieders romans en verhalen kan men in drie reeksen indeelen: romans uit het landelijk leven — uit het stadsleven — historische romans. Zijn gedichtenbundel mag vergeten worden.

Van zijne eerste werken welke het herdrukken waard geacht werden, verscheen van 1876 tot 1878 een nieuwe uitgave in 20 deelen.

De arme Schoolmeester (1851) opent de reeks, weldra gevolgd door *De Dorpspastoor* (1853), *De Orgeldraaier* (1854), *Het Bloemengraf* (1855).

Meer om meer gaf Snieders het dorpsverhaal op en werkte hij met voorliefde aan romans uit het stadsleven, waarvan een eerste — m. i. niet geslaagde — proeve verscheen in 1855 « *De Gasthuisnon* » en aan

---

(1) Cf Artikel Dr Persyn in Ons Volk Ontwaakt.

(2) Over den journalist Snieders leze men Dr Persyn's oordeel in « Kritisch Kleingoed — Vlaanderen »: A Snieders — in het voorwoord tot in herdruk van Snieders' werken — in *Ons Volk Ontwaakt*. Over zijne wetenschappelijke verhandelingen wordt hier niet gesproken.

historische romans waarvan de eerste « *De Wolfjager* » (1860) één zijner beste is.

De stof voor zijne historische romans koos hij niet in het gemeentetijdvak doch in de 16ᵉ en in de volgende eeuwen, vooral in den Spaanschen en in den Franschen tijd.

Zijne taak als historisch romanschrijver vatte hij zeer ernstig op. Hij wilde onderwijzen in de waarheid. Deze was voor hem de hoofdzaak. De fabel, zooals hij dat heet, had minder belang (1). Daaruit volgt dat meer dan eens de roman ondergaat in het louter- wetenschappelijke o. a. in *Oranje in de Kempen* en *Scherpenheuvel*. Meer dan eens ook brokkelt het historisch verhaal uiteen in al te los samenhangende schetsen o. a. in *Scherpenheuvel* en *Onze Boeren*.

Het zou Snieders wensch geweest zijn ook de « rampvolle tijdvakken van Lodewijk XIVᵉ en XVᵉ aanschouwelijk te maken ». Doch « zijne loopbaan liep ten einde en hij vestigde op die taak de aandacht van diegenen die na hem zouden komen ». (Nawoord van *Scherpenheuvel*).

In zijne historische romans verdedigt hij de Katholieke opvatting o. a. met betrekking tot den strijd met Spanje « Zijn hart hing aan het Zuiden dat zich hervormde in den geest van het verleden, dat is in zijn God en zijne traditie ». De hervorming de onverdraagzaamheid de Calvinisten zijn de schuld van de scheuring van de Nederlanden. Snieders huldigt ALBRECHT en ISABELLA. Frankrijk is in zijne romans de erfvijand.

Den roman heet hij « het volk met al zijne deugden en ondeugden, al zijn lijden en vreugd. Hij is het heldendicht van onzen tijd » (*De Koningin van het Voetlicht*).

Boven de zee van zijn werk hangt de hemel en het roept naar God.

Het is een lofzang aan de Voorzienigheid, die zich soms van het kleinste werktuig bedient (de pop-geschiedenis in *Alleen in de Wereld*), aan de Christelijke rechtvaardigheid en barmhartigheid in al hare vormen, aan de goddelijke wet, steun van huisgezin, samenleving en volken, voorwaarde tot het heil van den enkeling.

Zijn boeken toonen ons God als een goeden vader die ook de diepstgevallenene opbeurt, wanneer zij dit maar willen (o. a. Bromveld in *De Nachtraven*), die met open armen wacht naar den terugkeer van verloren zonen en dochters doch die de verstokte booswichten reeds op aarde vreeselijk straffen kan door den ijselijksten dood. (b. v. *Dalk* in *Zoo werd hij Rijk*.)

Zij wekken liefde op tot al wat liefde verdient en vuren den haat aan tegen de werken van de logen: tegen de oneerlijkheid, de valschheid, de luiheid, de ijdelheid.

Ongenadig rukt Snieders het masker van de wereld af, hij schreeuwt het verschil uit tusschen glas en diamant, tusschen echt goud en klatergoud. Uit het gewoel, uit de drukte, uit de jacht der moderne wereld roept hij

(1) Voordracht *Over den Roman*. Verslagen der K. Vl. Academie 1891-349. Voorwoord van *Scherpenheuvel*.

de menschen op naar de rust van de natuur, naar den vrede van den huiselijken haard, naar moeders schoot, naar de strenge school van den reddenden arbeid (o. a. Bromveld in *De Nachtraven)*.

Het *Bemint elkander* verkondigt hij aan alle standen. De echte adel is bij hem de adel van geest en hart, niet de titel, noch de naam, noch de *von's* noch de *van's*.

Hij scheldt soms bot en razend en evenals De Graaf, de boekanier in *Anne Dieu le veut* steekt hij niet altijd met het ridderlijk zwaard, maar hij slaat er op los met den bezemstok. Soms is hij wel wat plomp en gebruikt hij het grove zout van onze kluchtspeldichters. Hij deinst niet voor het caricaturale terug. De vrijdenkers worden meer dan eens onder een heele vracht scheldwoorden begraven. (o. a. Student Chiduc in *Alleen in de Wereld)*

Snieders mocht er op roemen dat hij beelden had geschapen « uit schier alle eeuwen, uit alle standen,... grillige, stoutmoedige, droomende, kloeke, beschaafden en natuurkinderen » (voorwoord *Rijfka*).

Naar Dr Persyn's getuigenis « heeft geen enkel Nederlandsch romanschrijver, tenzij Van Lennep misschien, uit zooveel verschillende tijden en plaatsen zooveel type's geschapen ».

Menschen uit iederen leeftijd: kinderen, bevallig en dichterlijk (Duiveken in *De Orgeldraaier)*, wilde bengels, boefjes, rakkers, straatjongens, (Plaasteren Dook, Rup, Rosse Krelis, Jan Scharesliep), jongelingen, meisjes met droomen omzweefd, mannen en vrouwen in den levensmiddag, grijsaards in de dreven vol herfstbladeren van gevallen begoochelingen;

menschen uit iederen stand en ieder beroep, uit de stad en te lande, uit achterbuurten en heerenhuizen, bewoners van kasteelen en hutten, waschmeisjes, naaisters, kloosterzusters, werklieden, landbouwers, soldaten, diplomaten, goudwolven, nachtraven, spelers, kunstenaars en kunstenmakers, koninginnen van het voetlicht, zwervers, avonturiers, dronkaards, oplichters, vrekken, engelen en duivelen, helden en schurken.

Niet altijd is de zieleontleding onberispelijk. De omtrekken zijn meer dan eens te nevelachtig, te fantastisch. De kleuren zijn dikwijls overdreven: al te blakend-wit, al te helsch-zwart. Het wordt een kunst van engelen en duivelen niet meer van menschen. Soms is er wel ergerlijke oppervlakkigheid (o. a. in *Fortuinzoekers* de strijd tusschen priesterroeping en liefde, in *De Gasthuisnon* het besluit om naar het klooster te gaan). Van meesterlijke zetten ware een gansche bloemlezing te maken doch er is ook heel wat onkruid te wieden van overgevoeligheid, droomziekte, monomanieën. Het maat-houden laat zoo veel te wenschen over.

Waardeeren moeten wij Snieders' liefde voor de ongelukkigen en de nederigen. Zijne kunst buigt zich met een glimlach en een woord van ontferming over hen die de wereld verstoot. *(Arme Julia*, enz.)

Het is een gewone trek in Snieders' romans dat de personen door de gebeurtenissen in de schaduw gesteld worden.

Gebeurtenissen.... och, wat zijn er tot in de kleinste schetsen: Rampen, misdaden, ongelukken. Wat al paarden spant de schrijver toch voor den wagen van de handeling, zooveel dat hij ze niet alle op gelijken tred houden kan en dat soms één struikelt, een ander daarentegen op hol gaat.

Wat een verbeelding Snieders toch heeft! Waar haalt hij het toch uit! Wat een meester in het prikkelen, in het boeien, in het gespannen houden van de nieuwsgierigheid. Wat zijn er meesterlijke inleidingen! Hoe weet hij dadelijk het raadsel te stellen, het geheim te toonen.

De draden worden menigmaal tot een dichten Gordiaanschen knoop gevlochten, welke door een buitengewone gebeurtenis als door een Alexanders zwaard losgehakt wordt.

Het buitengewone, het verrassende, het gruwelijke, het avontuurlijke, het geweldige, het schier ongelooflijke, het hoogst onwaarschijnlijke zijn schering en inslag.

Dood gewaande menschen keeren na lange afwezigheid plotseling terug, zien hunne verwanten weer. Dat geschiedt ongewoon- brusk, te toevallig.

Tegen de wet van de geleidelijkheid wordt zeer stout gezondigd. Den lieven eenvoud, het veel bereiken met weinig middelen zoekt men over het algemeen te vergeefs. Eenige kleinere schetsen en novellen zijn van die gebreken vrij, welke men bijna alle in *De Orgeldraaier* vereenigd vindt.

Aan plastische uitbeeldingskracht bestaat een jammerlijk tekort. Het *beschrijven* staat ver beneden het *verhalen*. Vaste lijn, voldoende kleur ontbreken. De portretten zijn gewoonlijk even dor als eene persoonsbeschrijving uit een gerechtelijk stuk... landschappen, stadsgezichten (o. a. *Londen* in *Waar is de Vader)*, massa-bewegingen (o. a. bedevaart in *Scherpenheuvel)*... alles, zwak.

In dit opzicht zijn wij heel wat meer gewoon geworden.

De taal is chronisch-ziek waar beschreven en verhaald wordt, ook in de meeste gesprekken. Beter is zij waar gedacht en betoogd wordt.

De denker Snieders heeft heel wat geleverd. Vooral in *Oud Speelgoed* en *Klokketonen* vindt men schatten beschouwingen over staatkunde, kunst, feminisme, enz.

« In zake slordig Nederlandsch » schrijft Dr Persyn « heeft Snieders niet heel veel minder dan Consience op zijn kerfstok...

Antwerpsch schreef hij in 't *Handelsblad*, Vlaamsch in zijn romans en novellen; Nederlandsch in zijn lezingen voor Holland bestemd en in zijn wetenschappelijke bijdragen als die over Willem Ogier, over Bilderdijk, over Folklore in Kempenland...

Doch in elk van zijn bundels zijn bladzijden zooals geen tweede Vlaming onder zijn tijdgenooten in staat was te schrijven ». (1)

---

(1) Inleiding tot den herdruk van Snieders' werken.

Oorspronkelijk is Snieders niet altijd. Wie zou dat ook zijn?

Persyn wijst op den invloed van Swift en Dickens en Thackeray, en Balzac en Veuillot en Spielhagen en Heine.

Van den ouden Heer Smits, van de Engelsche Humoristen en hunne Nederlandsche volgelingen met Beets, is hier en daar de invloed duidelijk. Zooals bijna iedereen volgde Snieders ook zichzelf na. Dezelfde tooneelen komen in verschillende boeken voor. Hinderlijk is b. v. het herhaald gebruik van een zelfde procédé in « *Uit het leven eener Vod* », *Bescherm-engelen* (Klokketonen). *Onder de straatlantaren* (Oud Speelgoed).

Nu eens verteld de vod, dan de regenscherm, dan de lantaren. Doch wat zij vertellen komt nagenoeg op hetzelfde neer.

Snieders heeft over zichzelf een *Silhouet* ontworpen (in *Dit siin Sniderieën*).

Daarin lezen wij o. a.:

Ik ben mijn geheel leven een Kempische boer gebleven, werkzaam, godsdienstig en gezet op vriendschap... Vijftig jaar lang heb ik als een goed zaaier op den Vlaamschen akker rondgegaan; over het uitgeworpen zaad, het opschietende en rijpende graan heb ik trouw gewaakt en de Vlaamsche beweging en het Vlaamsche huiselijk leven zullen er toch wel iets van hebben ingeschuurd.

Een eerlijk kamper voor mijn overtuiging ben ik altijd geweest... al mijne beelden heb ik de zending opgelegd den eigen landaard te doen beminnen, dezen te ontwikkelen en aan te moedigen.

Ik heb geen enkel beeld de wereld ingezonden waarover ik te blozen heb ».

Heil dien Kempischen boer, die het vaandel zwaaide voor *Altaar en Haard.*

Er is kostelijker stof, kunstiger borduurwerk dan die van dit vaandel.

Maar toch is het heerlijk... De schoonheid van een vaandel is de ziel, welke er in geweven is, de strijd waartoe het bezielt, de oogen die er naar schouwen, de eeuwige waarheidszon die er boven te blaken hangt, de levenswind, welke er in waait.

Met dit vaandel moet Vlaanderen overwinnen. Het herdenke dan met innige dankbaarheid den goeden vaandrig uit het land van « *Onze Boeren.* »

VOORNAAMSTE ROMANS EN VERHALEN VAN A. SNIEDERS

1851 Burgerdeugd.
Beelden uit ons leven.
De arme schoolmeester.
1852 Een stem uit de Geschiedenis des Vaderlands.
1853 De Landverrader.
De Dorpspastoor.
1854 De Orgeldraaier.
1855 De Gasthuisnon.
Het Bloemengraf.
1856 De Verstooteling.
1857 In 't Vervallen Huis.
1858 Fortuinzoekers.
1859 Avond en Morgen.
1860 Juffer Klepperman.
De Wolfjager.
1861 Arme Julia.
Sneeuwvlokske.
1862 Het Jan-Klaassenspel.
1863 Op de Bruiloft.
1865 Verborgen Geluk.
1866 Herinneringen uit het Vlaamsche leven.
1867 Het Zusterken der Armen.
In 't Verlaten Huis.
1869 Op den Toren.
Job Jeurick.
Naar Caijenne.
Chauvins.
1870 De Speelduivel.
1871 De Voetbranders.
1872 De Heer van 't Kasteel.
Gedenkboek van den Oorlog 1870-1871.
1873 Lodewijk Gerrits.
1874 Maria Stuart.
Waar is de Vader?
1875 De Koningin van 't Voetlicht.
1876 Oranje in de Kempen.
Antwerpen in Brand.
Anne Dieu le veut.
1878 Klokketonen.
Oud Speelgoed.
Gedenkboek van den Oorlog van 1877.
1879 Kerstnacht.
De Kraaien zullen 't uitbrengen.

1880 Alleen in de Wereld.
1881 Villa Platella.
1882 Zoo werd hij Rijk.
Bloemen op het harde Pad.
Gevallen Ster.
Op de Punt van den Degen.
1884 De Nachtraven.
1887 Fata Morgana.
1889 Onze Boeren.
1893 Dit siin Sniderieën.
1894 Rijfka.
1898 Scherpenheuvel.

MEDEDEELING

Ter gelegenheid van de a. s. August Snieders-feesten heeft Dr **Jul. Persyn** een uitvoerige studie aangevat over « **August Snieders en zijn Tijd**». Dit werk, uitgegeven door de N. V. Leeslust, zal eerlang verschijnen in 3 boekdeelen, en wellicht de definitieve levensstudie uitmaken van dezen prachtvlaming, den meest werkzamen en meest vruchtbaren schrijver dien Vlaanderen ooit heeft gekend. Tot nog toe verscheen van dezen man geen biografie, ook maar eenigzins beantwoordend aan zijn verdiensten en evenmin aan de wetenschappelijke eischen.

Onze grootste Belgische journalist, en, op Conscience na, onze grootste Vlaamsche romanschrijver, krijgt dan eindelijk het hem verschuldigde levensrelaas, zooals hij dit jaar, bij gelegenheid van het eeuwfeest zijner geboorte, ook eindelijk naar behooren zal gevierd worden door de stad Antwerpen en door de beide Nederlanden.

Maar het blijvend aandenken behoort te zijn : zijn levensbeschrijving. Dr Jul. Persyn heeft te dezer gelegenheid uit zijn opzoekingen en aanteekeningen alles te voorschijn gehaald wat hij over Snieders bezit en de jongste maanden besteed aan het heropbouwen van dit leven, dat gedurende meer dan een halve eeuw de Vlaamsche beschaving beheerschte.

Niemand van onze tijdgenooten is beter aangewezen om te schrijven over deze prachtfiguur dan Dr Jul. Persyn, die met « verbazende bibliografische kennis en schatrijke belezenheid, diepte van gedachten en gezondheid van oordeel, fijnheid van smaak en pittigheid van uitdrukking » (Prof. Dr A. Boon) het gezaghebbende woord heeft gesproken over al wat er het laatste kwart eeuw aan literatuur verscheen.

Voor het eerst komt hier onder Persyn's vaardige hand de reuzengestalte van Snieders te voorschijn. Voor het eerst komt hier tot zijn volle recht én de schepper en leider van het Handelsblad, — toen de groote gezaghebbende Vlaamsche krant — én de kunstenaar van zooveel romans en novellen, én de prachtmensch in sociaal en huiselijk leven.

Snieders verschijnt hier in zijn Antwerpen, omstuwd door de heele Vlaamsche Beweging van de tweede helft der 19e eeuw, en door alles wat meedeed in de stad der kunsten aan hooger Vlaamsch leven.

De man die zoo lang moest wachten op een boek over hem, blijkt nu te zijn degene van al zijn tijd- en landgenooten die het rijkste leven heeft geleid; alles ten bate van een volk dat hem wel steeds waardeerde als zijn meest boeienden verteller, maar hem nooit in zijn volle grootheid heeft geschat als zijn sterksten leider en zijn kranigsten wekker.

Streng wetenschappelijk en toch springlevend van stijl en boeiend als een roman zal dit boek door hoogeren en lageren genoten worden. Moge het dan ook zijn weg vinden, als het leven van een man, die allen ten voorbeeld mag heeten, wijl hij heeft getoond wat men met een menschenbestaan kan doen als men de wilskracht heeft Gods gaven te gebruiken naar Gods gebod.

Ieder Vlaming die zijn eigen grooten naar waarde weet hoog te schatten en te vereeren, ruime dit prachtwerk een plaats in zijn bibliotheek of huiskamer.

* * *

Dit werk, waarvan het eerste deel van de pers komt, wordt gedrukt op Engelsch Featherweightpapier, met portret in kunstdruk. — **Prijs per deel : 14 frank.**

Bij inschrijving : 35 frank de 3 deelen, vrachtvrij. *Inschrijvingen te zenden naar de Redactie van Boekengids* (A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen.)

1. — Wijsbegeerte en Zedenleer

1015 **Van Kaayseele, Dr** **18 : 19**

GESCHIEDENIS DER WIJSBEGEERTE. — *Brugge, Centrale Boekhandel (Cultuur en Wetenschap, nr 1) 1924 (17 × 23) 122 blz.* *3 fr.*

II° — Het is altijd iets hachelijks de beknopte geschiedenis van een wetenschap te schrijven. Maar als die wetenschap de wijsbegeerte is, wordt de zaak nagenoeg onmogelijk. Want dan wordt vereischt een doordringen tot en een persoonlijk beleven van de kern zelf der systemen, om van daaruit konsekwent en ordelijk de veelvuldige gevolgtrekkingen af te leiden. — Met al den eerbied nu dien wij voelen voor de objectieve strekking en den feiten-rijkdom van zijn boekje, moeten wij toch bekennen dat Dr Van Kaayseele aan die vereischte niet voldoet. Wie de geschiedenis van de wijsbegeerte niet kent, heeft dan ook aan dit werkje zoo goed als niets. En wie ze wél kent, zal er aan voorbijgaan. — Het is natuurlijk onmogelijk in eenige regels ons afwijzend oordeel te wettigen. Wie er het zijne van hebben wil, doorloope maar eens de relativistische interpretatie van Plato's ideeënleer, een repliek van de verouderde stelling van Natorp. — Sprekender nog zou een vergelijking zijn tusschen wat schrijver zegt over Aristoteles, en wat er in nagenoeg een even kort bestek te lezen is over dienzelfden Aristoteles in Maréchal's magistraal werk over: « Le point de Départ de la Métaphysique ». — S. Thomas krijgt hoop en al anderhalve onbenullige bladzijde. Kant wordt o. i. verkeerd begrepen, en Hegel krijgt een pluimpje voor zijn dialectische methode, waarvan de diepe grond echter niet eens wordt aangeraakt. — Als men daar nog de vreemde orakelspreuken over het christendom bijvoegt, dat volgens Dr Van Kaayseele in essentie zuiver innerlijk is, en wiens stellingen « mogen ontleend of eerst later samengesteld zijn » dan zal men begrijpen waarom wij, samenvattend, oordeelen: voor niemand nuttig, en voor katholieken af te keuren. H. THIELEMANS, S. J.

1016 **Brouwer, D B.** **13 : 61**

HET AUTONOME ZENUWSTELSEL EN HET GEVOEL. — *A'dam, Van Rossen. 1923 (24 × 15) 31 blz.* *fl. 0,80.*

IV — Deze brochure is de rede uitgesproken door Dr B. Brouwer bij het aanvaarden van het hoogleeraarsambt aan de stedelijke Universiteit van Amsterdam. -- Dr B. Brouwer is eene autoriteit in de neurologie. Heel zijn betoog komt hier op neer: de gewone gevoelsbanen van ons zenuwstelsel dienen als agenten voor ons verstandelijk kennen (gnostisch stelsel); de centripetale of sensiebele vezels van het autonome zenuwstelsel (sympathicus en parasympathicus) zijn de agenten van ons gevoelsleven (affectief stelsel). — Zeer lezenswaard, mits voorwaarde den bouw van het zenuwstelsel vooraf te kennen.
FR. MEEUS.

2. — Godsdienst

1017 **Auriemma, Pater** 24
MARIA ALTIJD, MARIA OVERAL. Godvruchtige raadgevingen aan de kinderen van Maria. *Vert. uit h. Fransch dr. Mgr. Theotimus Verhagen, O. F. M. — Mechelen, St. Franciscus Drukkerij. 1924. (20×13) 46 blz. 1 fr.*
V — Een zeer eenvoudig boekje, dat aan menschen die zelf niet vindingrijk zijn en een hun gegeven algemeene opwekking op de vóórkomende gevallen niet kunnen toepassen, zal leeren hoe ze in hun verschillende bezigheden, ook in de gewoonste, Maria kunnen vereeren.
A. W. VAN WINCKEL, O. P.

1018 **De Nolf Aug., redemptorist** 24
WERELD-KONINGIN. O. L. Vrouw van altijd-durenden bijstand. — *Esschen, St. Alphonsusboekhandel. 1924. (20×13) 308 blz. 8 fr.*
V — Heelemaal geen dogmatische verhandeling, maar een schets van oorsprong, verspreiding en verschillende vormen van de devotie tot O. L. V., onder den titel van « Altijddurende Bijstand ». — Eer anekdotisch dan geschiedkundig, met talrijke verhaaltjes en zgn. stichtende trekken, behoort dit boek eer tot een genre, waar men niet bijster enthusiast meer voor is. A. W. VAN WINCKEL, O. P.

1019 **Duynstee Fr. Domin.** 273
MAARTEN LUTHER EN ZIJN ORDE. Bijdrage tot de geschiedenis der Reformatie, naar oudere en nieuwere bronnen en handschriften bewerkt. *(2e deel.) — Leiden, Futura 1925. (24 × 16) 212 blz. fl. 2,40*
IV — Feitelijk krijgen we hier een geschiedenis der Augustijnerorde in Duitschland in den crisistijd van Luther's afval. De schrijver, zelf Augustijn, heeft zijn onderwerp bestudeerd in archieven en studiën totdat hem een duidelijk beeld oprees van die beroerde geschiedenis. Gansch in 't bijzonder wordt dit gedeelte de biographie van den generaal der orde Seripandus die er tevens de reformator van is. Schrijver volgt hem in zijn politiek tijdens Luther's leven, in zijn werk op het Concilie te Trente waar hij Kardinaal Legaat is, en tot zijn dood. Hiermede sluit deze studie. — Naar wij vermeenen zit hier menig totnogtoe ongebruikt archiefstuk in. Maar vooral dankbaar mogen we zijn om de goede nieuwe synthetische samenstelling die we hier krijgen.
FL. PRIMS, PR.

1020 **Gessler E, S. J.** 22
DE HEILIGE EVANGELIËN. Nederlandsche vertaling, opnieuw bewerkt, ingeleid en aangeteekend. *Vert. uit het Latijn. — Turnhout, Brepols. 1925. (15 × 8) 393 blz. 2 fr.*
V — Vertaling der vier Evangeliën, welke den oorspronkelijken tekst zoo getrouw mogelijk tracht weer te geven. Als grondslag neemt schr. den griekschen tekst, kritisch vastgesteld door een katholiek schriftgeleerde Dr H. J. Vogels, en in dit opzicht is deze vertaling ongetwijfeld van hoog belang en groote waarde. Een korte inleiding met de indeeling gaat de vertaling van ieder Evangelie vooraf. P. CEUPPENS, O. P.

1021 **Lagae Aug.** **24**
HET RIJK DER GENADE. *Met inleiding van Z. E. H. Kan. Mahieu. — Brugge, Desclée. 1925 (19 × 12) 106 blz.* *3 fr.*
IV — Het is oprecht verheugend vast te stellen hoeveel boeken en boekjes over het bovennatuurlijk leven tegenwoordig in het Nederlandsch verschijnen: een bewijs immers dat er vraag naar is. Dit werkje verschijnt met bizondere goedkeuring van Mgr. Waffelaert, Bisschop van Brugge, en met een inleiding van Z. E. H. Kan. Mahieu, Secretaris van het bisdom. Het is *dus* volkomen overbodig het uitvoerig aan te prijzen. Achtereenvolgens wordt er gehandeld over 's menschen bovennatuurlijke bestemming, heiligmakende en dadelijke genade, ingestorte deugden, gaven en vruchten van den H. Geest, inwoning Gods in de ziel, enz. — De uiteenzetting is duidelijk en de taal goed verzorgd. — Warm aanbevolen voor boekerijen en voor alle godvruchtige lezers met een zekere verstandelijke ontwikkeling. P. SALSMANS, S. I.

1022 **Salsmans J., S. J.** **261:348**
BEGINSELEN VAN HET KERKELIJK RECHT VOOR LEEKEN. — *Leuven, Vl. Boekenhalle. 1925. (17 × 13) 96 blz.* *3 fr.*
V — Eene aangename, veilige, leerrijke wandeling door het nieuw Kerkelijk Wetboek. De klare uiteenzettingen van de hoofd-stellingen en grondbegrippen, van de Canones betreffende personen, zaken, gedingen en misdrijven die elk ontwikkeld, katholiek leek behoort te kennen. Deze *Beginselen* verdienen een even grooten bijval als de *Index*. We wenschen hun een plaats in de boekerijen en in de studiekringen.
K. CRUYSBERGHS.

3. — Sociale Wetenschappen — Recht — Opvoeding — Folklore

1023 **De Smedt, Oskar.** **332**
VALUTAHANDEL. — *Antwerpen, De Vlaamsche Jaarbeurs (Verbandelingen van de Vl. Jaarbeurs, I, nr 1) 1924 (20 × 15) 45 blz.* *1 fr.*
V — Een degelijk-klare uiteenzetting over hetgeen er in den handel in vreemde geldwaàrden tegenwoordig gebeurt. De groote voordeelen van dit werkje zijn ten eerste dat het ons grepen geeft uit de praktijk van vandaag, iets wat we tot hiertoe niet in boekvorm kregen, en ten tweede dat het de theorie ter zijde latend aan oningewijden het technische verloop der handelingen klaar voorlegt, nog iets wat in de groote studiewerken, alsof het van iedereen gekend ware, al te veel verwaarloosd is. FL. PRIMS, PR.

1024 **De Smet, Leo.** **332**
DE BANK ALS BETALINGSBEMIDDELAAR EN KREDIETVERLEENER. — *Antwerpen, De Vlaamsche Jaarbeurs (Verhandelingen I, nr 2) 1924 (19 × 14) 27 blz.* *1 fr.*
V — Dit is een voordracht die betrachtte te vulgariseeren. Zoo begrepen is het een uitmuntende uiteenzetting waarin de werkelijkheden van het oogenblik geheel tot hun recht komen. Geen kamer-, noch boekengeleerdheid, maar kennis van het bankleven uit den dagelijkschen omgang. FL. PRIMS, PR.

1025 **Gewin, Everard.** **391 : 2**
NEDERLANDSCH VOLKSGELOOF. — *Arnhem, Neerlandia (21 × 15) 95 blz. fl. 1.25; geb. fl. 1,90*
IV — Drie uitstekende folkloristische opstellen die een aangename synthese vormen van een heel uitgebreid onderzoek. Van het beste dat op dit gebied te lezen is. De studies behandelen volksgeneesmethoden. De indrukken van den nacht op het volksgemoed en ten slotte den heksenwaan. De schrijver, die van de vakliteratuur flink op de hoogte blijkt, baseert zich vooral op de folklore van Gelderland, het Sticht en de Gooi. Een Index rerum is bijgevoegd. J. A. GORIS.

1026 **Hildebrand, F., en Langeveld, M. J.** **37 : 689 : 74**
ARBEID BIJ DE OPVOEDING. Meer dan 40 eenvoudige technieken voor school- en huisarbeid. *Geïll. —Haarlem, Tjeenk Willinck. 1924. (21 × 15,5) 199 blz. geb. fl. 3,90*
V — Een aanbevelingswaardig en belangrijk boek wat betreft toegepaste kunst. — Het werd door pædagogen opgesteld en 't kan bij 't onderwijs, van op den kindertuin tot en met den 4[den] graad, van buitengewoon groot nut zijn. — Het verstrekt een kostbare leiding in het ontwikkelen van de verbeelding, den kunstsmaak en de handigheid der leerlingen, in het leeren maken van mooie, nuttige en goedkoope dingen. — De grooten kunnen er « goede gedachten » uit halen en zelve er meer dan eene « goede werkmethode » in aanleeren. « Arbeid bij de opvoeding » handelt onder meer, in de verschillende kapittels ervan, over papierdruk, boekbinden, shabloneeren, papierarbeid, kartonarbeid, houtarbeid, kleiarbeid, versierend teekenen. M. L. SIBENALER.

1027 **Maes, Dr J.** **37 : 91**
ANIOTA-KIFWEBE. De Maskers uit Belgisch Congo en het materiaal der besnijdenisritussen. — *Antwerpen, De Sikkel, 1924. (23 × 18) 69 blz. + 6 platen. 15 fr.*
IV — Een nieuwe bijdrage tot volkenkundige negerstudie van den bevoegden conservator van ons Congoleesch museum. 't Is een nauwkeurige beschrijving van de maskers in het museum voorhanden, met, als toelage aan de negen en zestig bladzijden tekst, zestig welgeslaagde foto's. — We vinden maskers én bij de Bantu én bij de Soedaneezen, doch tot hiertoe nog niet bij de Noorder-Bantu. En tot wat schijnen die maskers zooal te dienen? Om schrik in te boezemen bij 't oorlogen, om belang en bewondering te verwekken bij het dansen, of ook nog om, tot meerdere afzondering, het gelaat te verhelen bij de inwijdingsritussen. A. DE BOECK, PR.

1028 **Sevens, Alfons** **37**
HET TROUWBOEKJE VOOR ELKEEN. — *Gent, Steurstraat, 7. 2e druk. (17 × 13) 174 blz. 4 fr.*
IV — Alfons Sevens, verlaat soms het arena der kleinpolitiek, en hij ontpopt zich dan tot een heel knap volksschrijver die de gedachten van het gezond verstand op een zeer bevattelijke wijze voorstelt. Dit gulden boekje geeft wijze lessen over de heiligheid van het huwelijk, over den ernst in de keus van een vrouw of een man, over de degelijke voorbereiding tot het huwelijk en ten slotte over het huwelijksleven zelf en over het familieven. Men kan over enkele bijkomstige meeningen van

den schrijver er een ander gedacht op nahouden, het essentieele van dit boek is kerngezond, redelijk en christelijk. Juist omdat dit boekje niet van een formeel-christelijk standpunt de zaak beschouwt, zal het door iedereen worden gelezen, en iedereen zal willens nillens onder den invloed komen van de christelijke beginselen die het boekje doorweven. In dezen zin kunnen wij zeggen dat Sevens een christelijke pil te slikken geeft, al is zij ook in werelsch goud gedoopt geworden. Verschillende malen echter bezondigt zich de schrijver aan scheldwoorden als beesten, ezels, domkoppen, enz. Volkstrant en scheldwoord zijn toch niet synoniem. Kalme en zachte goedheid is toch steeds het beste middel om te overtuigen. L. J. CALLEWAERT, O. P.

1029 **Smeelen, J. W.** **37**

DE SCHOOLBIOSCOOP EN DE ETHISCHE ZIJDE VAN HET BIOSCOOPVRAAGSTUK. — *Tilburg, Jongensweeshuis (Opvoedk. Brochurenreeks) (20 × 13) 55 blz. fl. 1*

V — Rechtstreeks sluit die bespreking aan bij het tweede nummer derzelfde reeks: « De schoolbioscoop onmisbaar? » De bioscoop als ontspanning is een wapen ten goede, maar ook ten kwade; door de filmexploitatie die op succes aast wordt hij meestal tot verheerlijking der ondeugd gebruikt. Daarenboven, niet alleen het vertoonde maar ook de omgeving, de donkere zaal, de aanwezigheid van onbekenden, het gemis aan bewaking zijn een wezenlijk gevaar voor de jeugd. — Elke bladzijde getuigt van rijpe ondervinding, van rijke belezenheid. In 't licht der christelijke zedenleer wordt het filmgevaar ontleed; steunend op christelijke stevigheid wordt de moderne film verworpen; met veel liefde en goedheid wordt het tegengift: zedelijke ontspanningsfilmen, kunstfilmen aanbevolen. De geestdriftige uiteenzetting, de sprekende voorbeelden zullen menigeen ontnuchteren, anderen in hun overtuiging sterken. FR. HAEPERS.

1030 **van Wageningen, Dr J.** **373 : 47 : 7 : 8 : 9**

GIDS VOOR GYMNASIASTEN, herzien door Dr C. A. A. Greebe, — *Groningen, Noordhoff. 1924, 8e druk. (21 × 15) 153 blz. fl. 1.65; geb. fl. 2.25*

Dit boekje bevat de gewichtigste realia, welke de gymnasiast bij het lezen der oude schrijvers noodig zal hebben. Zijn voornaamste hoedanigheden zijn wel: de oordeelkundige keuze van het onontbeerlijkste en de duidelijkheid der voorstelling. — Dat het reeds een achtsten druk mocht beleven is het beste bewijs zijner degelijkheid en tevens een aanmaning om er zoo min mogelijk aan te veranderen. En toch dunkt me, dat het plan zelf van het boek voor verbetering vatbaar is. De stof is ingedeeld volgens de studiejaren en in elk studiejaar volgens de schrijvers van het programma. Maar ten eerste worden ook in Holland niet overal dezelfde schrijvers in dezelfde klasse gelezen. En er is meer. In de rubriek « I en II klasse » b. v. vindt men een tiental regels over het leven en de werken van Nepos en ruim 18 bladzijden over Cæsar. Maar in verscheidene levens van Nepos heeft de leerling kans b. v. het woord *consul* aan te treffen; uitleg daarover is slechts te vinden in de rubriek « IV klasse », hoofdstuk « Cicero ». In het hoofdstuk « Cæsar » krijgt de leerling ook 2 bladzijden over de Juliaansche tijdrekening; doch zoolang hij Cæsar leest, hoeft hij daar niets van te weten; wel kan het dienen, wanneer Cicero aan de beurt komt. Zulke gevallen zijn er meer. Ik vraag me dan ook af, of een systematisch plan niet te verkiezen ware, m. a. w. of de *Gids* niet dezelfde omwerking zou moeten ondergaan,

als aan het boek van Wohlrab, dat tot model heeft gediend, door de zorgen van Lamer ten deel is gevallen. — Uit den aard der zaak is veel in dit boek slechts waarschijnlijk of mogelijk. Ware het niet goed, af en toe de leerlingen er op te wijzen, dat in onze kennis der klassieke oudheid veel onzekers is? A. GEEREBAERT S. I.

4. — Taalkunde

1031 **Augustinus, Br.** **4082 : 3**

NAAR EEN INTERNATIONALE TAAL. — *Tilburg, Jongensweeshuis (Opvoedkundige Brochurenreeks) (20 × 13) 68 blz.* *fl. 1*

V — Een brochuur die ons de oogen op onze achterlijkheid opent! In 't vijandelijk kamp wordt de universeele taal, Esperanto, als machtig propagandamiddel gebruikt, wij blijven de kat uit den boom kijken! Door gebrek aan eene universeele taal wordt de toenadering belet in sociale werking, jeugdorganisatie; wij, de oudste en degelijkste gemeenschap, de internationale uit princiep staan hier honderd jaar ten achter. Ook voor materieele belangen is Esperanto van groot nut: het handelsverkeer wordt er door vergemakkelijkt en bezuinigd, de kunstuitingen worden er door op de wereldmarkt gebracht; « Milton bezit om zijn Paradise Lost, een wereldvermaardheid, terwijl van een genie als Vondel, de onsterfelijke dichter van Lucifer en Adam in Ballingschap, de naam buiten de Nederlandsche grenspalen nauwelijks bekend is ». — Aan de hand van stoere, streng-documentarische voorbeelden, waarin we geen spoor van subjectieve bevooroordeeling kunnen vinden, staaft de schrijver zijn betoog. Klaar, kernachtig wordt het voor en tegen uiteengezet, de moeilijkheden gewogen, met ernst de vinger gelegd op de eigen laksheid en achterlijkheid. — Tevens wordt het wezen der Esperanto-taal uiteengezet, haar voordeelen op andere universeele talen, b. v. het Latijn bewezen. En te midden van den wetenschappelijken ernst wordt nooit het hoogere geloofsdoel uit het oog verloren, om Christus te dienen moeten we up-to-date zijn, onze taak is het, dat de nieuwe cultuur aan Christus zij! FRANS HAEPERS.

1032 **Coulon, R.** **4393 - 3 : 373**

LEXICOLOGISCHE OEFENINGEN ten dienste van het Middelbaar en Normaal Onderwijs. — *Lier, Van In. 1924. (10 × 14) 100 blz.* *2.50 fr.*

V — « Het doel van dit boekje is het onderwijs in de moedertaal op nieuwe banen te leiden. » Best zoo, als dat nieuwe maar goed is. Verder: « De strekking van dit boekje is dubbel: 1°) de gesproken of geschreven taal van anderen te leeren begrijpen en 2°) de uitdrukkingen zelf te kunnen aanwenden. » Die uitdrukkingen nu zijn ontleend « aan de dagelijksche omgangstaal, de krantentaal, de vaktalen, het zee- en visschersleven, de rechtspraak, den Bijbel, enz. » — Gebruikswijze: eerst een zin lezen, dan laten verklaren of zelf verklaren, andere zinnetjes opgeven of laten opgeven... Doch kom, men raadplege de heele inleiding zelf en dan weet men ineens alles. — Mijn meening? 1°) Dat het een schat van een boekje is: pittig, sappig, kleurig en geurig. Een pracht van een levende taal! — 2°) Dat het werkje *zeer veel* dienst bewijzen kan en zal in ons middelbaar en normaal onderwijs. Voor colleges en athenea beveel ik het aan voor de 5e en 4e klassen, ja hier en daar zelfs nog voor een derde (cfr. bl. 85: « 's Gilden vriend was het schibboleth der Vlamingen bij de Brugsche Metten » e. a.) — 3°) Dat het werkje

oordeelkundig dient gebruikt te worden, en dat het, hoe goed het ook is, andere oefeningen in de taal niet overbodig maakt. — 4°) Dat ik liefst in 't boekje een indeeling had gezien, die klaar en duidelijk het gevolgde plan liet uitschijnen. V. NAVEAU.

1033 **De Lange, D., en Struik, W.** **4393 : 44 - 8**
FRANSCHE VERTAALOEFENINGEN ten dienste van inrichtingen van M. U. L. O., Middelbaar en Voorbereidend Hooger Onderwijs, Kweek- en Normaalscholen, Candidaten Staatsexamen, Acte L. O., enz. — *Groningen, Wolters. 1924. (19 × 12) 98 blz.* *fl. 1*
V — Een degelijk en nuttig boek wat vorm en inhoud betreft. Het ware wenschelijk dat de lijst van de moeilijk te vertalen oefeningen gekozen werd uit de vertaaloefeningen zelf en gerangschikt naar de volgorde dier oefeningen. PAUL COLS, S. J.

5. — Wetenschappen

1034 **Günther, Konrad** **59**
HET LEVEN DER DIEREN. *Vertaald uit h. Duitsch dr. Rinke Tolman. — Geïll. met 31 afbeeldingen. — A'dam, Mij. v. g. e. g. lectuur (Wereld-Bibliotheek) 1923. (18 × 12) 189 blz.* *fl. 1,20*
V — Het bezorgen der vertaling van het werk van Günther, is nogmaals een groot tegoed voor de Maatschappij voor goede en goedkoope Lectuur, alsook voor den vertaler zelf. Zulke werkjes kunnen er nooit te veel in onze boekerijen komen. — De Nederlandsche bewerking, want het is geen loutere vertaling, bevat buiten de oorspronkelijke teekeningen nog een 20 tal reproducties naar photos van den dierkenner Rudolf Zimmerman te Dresden. — In een tijd van heropbloei der heemkunde, zooals het thans het geval is, komen zulke studies wonderwel van pas om de jonge natuurliefhebbers onmiddellijk tot het aantrekkelijke te leiden, zonder zich bij het louter droog wetenschappelijke te moeten ophouden. — Wel verzorgde uitgave. Teekeningen en plaatjes komen door den band wel tot hun recht. Voor hen die het werk van Günther niet kennen weze gezegd dat het grootendeels handelt over het verleden, de jeugd, het instinct, het verstand, de stem, de kleur en het trekken der dieren. R. NAVEAU.

1035 **Kruyt, Dr H. R.** **54**
INLEIDING TOT DE PHYSISCHE CHEMIE, DE KOLLOIDCHEMIE IN HET BIZONDER, voor biologen en medici. *Geïll. met 66 fig. — A'dam, Paris. 1924. (22 × 14) 171 blz.* *fl. 3,75; geb. fl. 4,50.*
V* — Dit leerboek, zeer methodisch opgesteld, bevat heel de stof op zoo duidelijke wijze uitgelegd, dat de biologen en de dokters, die het ter hand nemen als vanzelf in deze moeielijke studie worden ingeleid. Wie op eigen hand de physische chemie instudeert, zonder lessen aan de Universiteit te volgen, kan zich geen beter handboek aanschaffen dan dat van Dr Kruyt. A. J. HENDRIX.

1036 **Long, J. William** **83 : 59**
EEN BROERTJE VAN DEN BEER. *Vert. uit h. Engelsch dr. Cilia Stoffel. — Geïll. dr. Charles Copeland. — Rotterdam, Brusse. 1921. (21 × 16) 126 blz.* *fl. 1,90*

V-VIA — Schetsen uit oude opschrijfboekjes genomen, of uit eigen geheugen; en de waarnemingen omvatten een tijdperk van een dertigtal jaren. Al dien tijd lang heeft deze jager-schrijver, van zijn jeugdtijd af, getreên en getrapt door de bosschen bij huis « met de verbazing en de opgetogenheid van een kind, immer door verder weg, tot hij in zijn laatsten tocht, over gure wintertij, drong tot in de Canadeesche wildernis. Want deze Amerikaan had, met den lust, de kunst van jagen meegenomen: hij wilde geen moorder zijn, maar een genieter. Hij bespiedde scherp de grootsche natuur en het tijpisch dierenleven in al hun geschiedenissen; en kende zijn rijke, natuurgetrouwe ervaringen meer over een massa vogels en dieren — alle exotische voor ons, Europeërs, — schuwe, wilde wezens meestal. Wat hij vertelt is « onder eigen oogen geschied en later door andere waarnemers bevestigd ». Dat maakt, naast den boeienden verteltrant, de waarde uit van zijne werken. Hier gaat het inzonderheid over een bepaalde beer-soort, den Waschbeer, de snip en de pad. Maar wat een luxe van uitgave! De talrijke teekeningen in om en buiten den tekst, zóó vol locale kleur — models van portretkunde — zijn een feest voor het oog. Gulpen frischheid varen er mee door het werk. A. VAN DEN DRIES, PR.

1037 **Maes, E.** **372 : 511**

REKENLUST. Aantrekkelijk en practisch rekenboek ten gebruike der lagere scholen. *(1e leerjaar) Geïll. — Lier, Van In. 1924. (19 × 14) 97 blz.*
1e deel 3,20 fr.; 2e deel 3,75 fr.

V — Rekenlust is een praktische methode voor het eerste aanleeren der rekenkunde. Aanschouwelijk opgevat, met prentjes en schetsen versierd, moet het de kinderen de eerste teloefeningen aangenaam maken.
J. VAN MOLLÉ, PR.

1038 **Wijdenes, P.** **511 : 65**

HANDELSREKENEN. — *Groningen, Noordhoff. 1923. 3e druk. (22 × 16) 111 blz.* *gec. fl. 1,70.*

V — Beslist een werk dat men bijna niet zou durven droomen. Al de handelseffekten, die in den tekst worden besproken en uitgelegd, vindt men hier niet in afbeelding, maar in werkelijkheid ingelast. Sprekender en boeiender kan de stof niet voorgesteld worden: men staat hier voor een ideaal handboek, waarvan de volgende uitgaven — dit is reeds de derde — onvermijdelijk snel moeten volgen. L. SENDEN, PR.

6. — Toegepaste Wetenschappen

1039 **De Winter, J. J., en Cornil, W.** **674 : 74**

HET SCHETSEN VOOR DE NIJVERHEIDSSCHOOL. *(2e deel:* Houtbewerking.) *Geïl. — Utrecht, Dobbe. 1923. (28 × 24) 18 blz.* *geb. fl. 0,90.*

V — « Het Schetsen voor de Nijverheidsschool van De Winter en Corneel. 2e deel: Houtbewerking » is veel doelmatiger dan het tweede deel voor de Metaalbewerking, vermits bij den houtbewerker veel meer de perspectief in aanmerking komt. Toch is dit boekdeel nog te algemeen om op onze hedendaagsche vakscholen te worden gebruikt. Meubelmaker, schrijnwerker, timmerman, zelfs wagenmaker, dit alles is te veel ineengesmolten, en het teekenen moet meer speciaal voor ieder

vak gegeven worden. Op de lagere Nijverheidsschool echter zal dit boek nuttige diensten bewijzen, mits zooveel mogelijk ook hier het model voorhanden is. G. VAN ERMEN.

1040 **Hanegraeff, Eug. en Janssens, J.** **61 : 64**

PRAKTISCH LEERBOEK OVER HUISHOUDKUNDE, GEZONDHEIDSLEER, ZIEKENVERZORGING EN KINDEROPVOEDING. — *Oostmalle, Beullekens-Hanegraeff, 1923. (21 × 13) 145 blz.* *4 fr.*

V — Goede samenvatting der verschillende opgesomde punten. Dienstig voor de leerlingen der landelijke huishoudscholen en voor die huisdochters, welke nadenkend het gegeven schema kunnen verlevendigen. E. OSSENBLOK-DRIES.

1041 **Kersten, C.** **624**

IJZERCONSTRUCTIE. Handleiding bij Middelbaar technisch Onderwijs en bij het ontwerpen en teekenen van ijzerconstructies ten behoeve van bouwkundige samenstellingen. *Vert. uit. h. Duisch dr. Fr. A. W. C. Dwars. Geïll. — Deventer, Kluwer. 1923. (25 × 16) 201 blz.* *fl. 4,90*

V — Dit zoo belangrijk vak wordt in dit boek best ingedeeld, van 't eenvoudige naar het meer ingewikkelde. De hoogst noodzakelijke vorafgaande begrippen werden niet vergeten om den minderen werkman dadelijk een gedacht te geven over vastheid, gebruik van ijzer, enz. — Na in het algemeen verbindingen van verschillende onderdeelen, met berekeningen en teekeningen te hebben behandeld, vestigt de schrijver bijzonder de aandacht op de verbindingen van de voornaamste profiels; en goede doch ook slechte verbindingen worden hier klaar weergegeven door tekst en teekening. Verder komen de liggers met hun ankeringen elk in zijn soort, in berekening, tekst en teekeningen klaar in het licht te staan. Tal van knooppunten worden hier zeer goed weergegeven. Het volgende hoofdstuk handelt over de kolommen met voet- en kopstukken, dienende voor één of meer verdiepingen, en in het bijzonder de kraankolommen worden duidelijk beschreven. De laatste hoofdstukken zijn gewijd aan de constructie van kappen, balcons en trappen, en voor ieder zijn bijzondere berekeningen en teekeningen ingelascht. — Een aanhangsel geeft een klein overzicht over ijzer en zijne verwerking, met de buisleidingen. — Over het algemeen is dit een degelijk vakboek, zeer geschikt voor iedereen die zich bezighoudt met ijzeren constructies. G. VAN ERMEN.

1042 **Pipers, Paul** **631**

DE MESTSTOFFEN IN DEN LANDBOUW EN IN DEN HANDEL. — *Antwerpen, De Vlijt. 1924 (18 × 11) 221 blz.* *6 fr.*

V — Handleidingen over bemestingsleer verschijnen er bij de vleet; meestal verschillen zij alleen hierin dat de behandelde stof ofwel voor het gewone publiek ofwel voor gestudeerden bestemd is. Met het werkje van professor Pipers kunnen onze gewone boeren niets aanvangen: het kan uitsluitend in handen gegeven worden van hen die met de scheikunde en de landbouwwetenschap tamelijk goed vertrouwd zijn. Op gelijkaardige Fransche werken heeft het dit voor: niet onmiddellijk met de studie van de ingewikkelde stalmestbemesting aan te vangen, maar eerst in behandeling te nemen de vier hoofdelementen in de plantenvoeding, nl. stikstof, fosfoor, potasch en kalk. Schrijver onderstelt bij zijn lezers de kennis der plantenphysiologie en der

biochemie; hij onderzoekt de verschillende vormen waaronder de vier noodzakelijke plantenvoedende elementen kunnen aangewend worden en behandelt voor elkeen van die kunstmesten de afkomst, het gebruik, de vermenging met andere meststoffen, de vervalsching, de waarde en den handel. De documenten over den meststoffenhandel zullen bij velen welkom zijn. — Aan studenten en landbouwkundigen, die elders de wijze van bemesten wetenschappelijk bestudeerden, kunnen wij dit boekje zeker aanbevelen. A. DUMON.

1043 **Seegers L.** **636**
De WAAK- EN VERDEDIGINGSHOND. Hoe hij gedresseerd wordt. *Geïll. met 11 afb. — A'dam, Kosmos, (Weten en Kunnen Nr 108). 1924. (19 × 13) 44 bl.* *fl. 0,60*
V — Een welgekomen boekje voor onze liefhebbers van hondensport. Het is een flinke handleiding voor den amateur die zelf zijn hond dresseeren wil. F. CASTEELS.

1044 **Tasseron, W. H.** **621.3 : 537**
ELECTRISCHE MEETINSTRUMENTEN. Handleiding ten dienste van het onderwijs, tevens gids voor technici op het gebied der electrotechniek. — *Geïll. met 138 fig. — Amsterdam, Mij v. g. en g. lectuur. (Vakbiblioteek). 1924 (20 × 13) 174 blz.* *fl. 3,75*
V* — Het werkje van Tasseron alhoewel klein van volume, bevat toch zeer degelijk werk. De schrijver heeft de meetinstrumenten in 6 verschillende categorieën gerangschikt, die respectievelijk als princiep van werking hebben: de scheikundige uitwerkselen, de magnetische uitwerkselen, de warmte-uitwerkselen, de electrodynamische uitwerkselen, de inductie en de electro-statiek. Het werk is opgeluisterd door een 140-tal figuren, meestal lichtprenten met daarbij de noodige schemas om den lezer tekst en lichtprent te verduidelijken. — De techniek is nogal zwaar en moeilijk om begrijpen, zoodat het werk minder geschikt is voor eenvoudige werklieden, dan wel voor specialisten en techniekers die het vak van het behandelen en plaatsen van meetinstrumenten dagelijks uitoefenen. G. VAN ERMEN.

1045 **Teunisse, A., en Van der Velden, A. M.** **646**
DE NUTTIGE HANDWERKEN. Handboekje ten dienste der lagere school. — Het Breien (1e en 2e deel). *Geïll. — Amsterdam, Versluys. 1923. 12e druk. 2 dln. (19 × 13) 62, 131 blz.* *deel 1 : fl. 0,80; deel 2 : fl. 1,20*
V — Eerste boekje. Heel nuttig; vooral waar het geldt 't aanleeren van de kous en de sok. — Het tweede deel vooral is zeer praktisch. — Sommige patronen, zooals luierbroekjes, handschoenen, mutsjes, zijn nog veel in gebruik. — De uitleg daarvan is gemakkelijk om volgen. M. WOUTERS.

1046 **Van der Hoeven, Alf. en Vennekens, Frans** **674 : 684 : 694**
HET VAKBOEK OVER TIMMER- EN SCHRIJNWERK. Geïll. — *Aalst, Van de Putte. 1923. (27 × 19) 230 blz.* *30 fr.*
V — Dit werk beantwoordt waarlijk aan een behoefte van ons vakonderwijs. Het is naar wensch geschreven in een eenvoudige taal, en zeker voor ieder schooljongen vatbaar. Al wat er in voorkomt steunt op grondige kennis en bijzonder op rijpe ondervinding, en 't is misschien

wel daarom dat de schrijvers te gemakkelijk alle wetenschappelijke theorie (gelijk zij zelf in de voorafgaande nota schrijven) van kant laten. Dat echter alles wat er in neergeschreven is op wetenschappelijke gronden berust, gelooven wij gaarne; doch — de kwestie van min of meer theorie daargelaten — is het geen voordeelig genot, het waarom van den stiel te begrijpen. In elk geval, leerrijk is dit boek en op nuttige wijze geïllustreerd. Wij bevelen het warm aan alle vakmannen aan, met de hoop de schrijvers nog vele belangrijke vakzaken te zien behandelen, namelijk de « Trappenconstructie », — een « specialiteit » in den schrijnwerkersstiel, — die nog niet genoeg gekend is. Wij wenschen nogmaals de schrijvers geluk met hun degelijk werk. D. W.

1047 **Van der Meulen, A., onderwijzer.** **85 : 5 : 6**
BOTER. — DIAMANT. — KAAS. — HET LEDER. — MIJN BOTERHAM. — STEEN. — HET VLAS. — ZOUT. — *Antwerpen, Opdebeeck. 8 deelen. (28 × 18) ± 32 blz. elk.* *per deel 1,25 fr.*
VIA-B-C — Een reeks flinke boekjes. Naast een degelijken uitleg over de bewerking der grondstof, wordt er ook uitgeweid over het ontstaan, de uitvinders van werktuigen, de nijverheid, enz. — Sprookjes en volksverhalen frisschen de boekjes op; de schrijftrant is eenvoudig-gemoedelijk. Het kleine volkje kan er heel wat uit leeren. Onmisbaar als onderrichtende lectuur, voor kinderbibliotheeken. FRANS HAEPERS.

1048 **Van Hooijdonk, R. J.** **59 : 636**
OVER KANARIES EN VOLIÈRE-VOGELS. — *A'dam, J. C. Auf der Heide, (20 × 13) 62 blz.* *fl. 0,50*
V — Een nuttig boekje voor vogelvrienden. Het handelt over de kenteekenen van de meest voorkomende rassen, hun onderhoud en verzorging. J. MICHIELS.

7. — Schoone Kunsten

1049 **Idzerda, W. H.** **77**
NEERLAND'S FOTOKUNST. Bloemlezing uit Nederlandsche kunstfoto's. *Met 105 foto's. — A'dam, Mij v. g. en g. Lectuur, 1924 (17 × 10) 114 blz.* *fl. 3,90*
III — Beter dan theoretisch gekibbel zal dit album, waarin W. H. Idzerda een mooie keus biedt uit het beste dat door de Nederlandsche amateurs-fotografen werd gepresteerd, een doorslaande argument leveren aan degenen die beweren dat fotographie een kunstvak is of althans zijn kan. Ook zal het menigeen, die nog meent dat scherpte hoofdhoedanigheid is voor een mooie foto, laten inzien dat welbegrepen fotokunst een anderen weg op moet. Tot de æsthetische opleiding van den fotograaf zal deze intuïtieve bloemlezing dan ook machtig bijdragen en als dusdanig is deze prachtuitgave ons welkom. — Enkele naakt model-fotos beletten echter het boek zonder onderscheid in alle handen te geven. J. BAERS, PR.

1050 **Muller, Dr F., Jzn.** **7 : 9 (38)**
GRIEKSCHE KUNSTGESCHIEDENIS. *Geïll. met 25 afb. — Groningen. Wolters (Antieke Cultuur, III) 1921. 7 dln. (19 × 13) 92 blz.* *fl. 1,90*

V — Dit is een mooi knap boekje: even rijk aan inhoud als frisch van vorm; het is het werk van een kenner en van een leeraar. Leerlingen die, gelijk die van Prof. Muller, jaren lang een kursus van kunstgeschiedenis gevolgd hebben zullen zich hier wel terugvinden. Voor onze jongens — zoolang die kursus niet op het programma staat — zal het wel wat zwaar zijn. Want de schrijver heeft zijn taak ernstig opgevat: niet oppervlakkig, maar tamelijk grondig. Hij bespaart zijn lezer niet enkele algemeene beschouwingen die hij wel zoo smakelijk mogelijk tracht voor te stellen, maar die uitteraard lastig blijven. Onze leeraren echter zullen dit boek — een echten schat — met evenveel nut als genot doorloopen: hoe dikwijls zijn zij niet in de gelegenheid om bij den uitleg der oude schrijvers een plaat te toonen? Daar zal hun kennis van de oude kunst hen in staat stellen dat alles te doen herleven en langzamerhand aan de leerlingen een kijk in de oude kunst te geven.

G. DE JAEGHER S. J.

1051 **Van Ravesteyn, Fr. S.** 74

DE SIERKUNST OP NEDERLANDSCHE PASSAGIERSSCHEPEN. — *Rotterdam, Brusse (De toegepaste Kunsten in Nederland) 1924 (21 × 16) 59 blz. ing. fl. 1,50*

V — Laten wij deze, en soortgelijke uitgaven veel, zeer veel verspreiden! Dit is natuurlijk lezing — en kijkgelegenheid, voor allen. En 't is best ook dat de kinderen, van af hun eerste kijklust vertrouwd worden gemaakt met het zuiver kunstbegrip. — Door dergelijke uitgaven komen de menschen tot het aanvoelen van hun eigen tijd. — Waar men zich ook wende, de techniek doordringt het leven in zijn fijnste vertakkingen. Bezonder in die landen waar kultuur alle standen en takken van het bedrijfsleven doorleeft komt dit het best tot uiting. — Fr. S. Van Ravesteyn doorloopt hier de voorhavige voorbeelden van scheepsvernieuwing in den Nederl. scheepsbouw en geeft een klaar overzicht van de sierkunst op Nederl. passagiersbooten. — De ruimten van een schip zijn, door de vormen die de scheepsconstructie der ontwerpen bieden, onmogelijk op dezelfde wijze op te lossen als die van een gebouw. Een scheepsruimte kan de vormen niet aanvaarden van een zaal te Versailles. — Schrijver geeft den plattegrond van een paar typeschepen en onderzoekt in de samenstelling de eischen van den scheepsbouw en het daaruit voortkomende vernieuwingskarakter. — Uitgaven van dezen aard hebben we dikwijls gretig aanvaard van Oost of West. Holland, en ook Vlaanderen helpt stilaan, is gaande het heele Nederlandsche taalgebied in eigen taal te voorzien van alles wat teekenend is voor een sterk kultureel-groeiend volk. FLORIS VAN DER MUEREN.

1052 **Verheyen, J. E., en Maes, K.** 372 : 74

KUNST EN TEEKENEN VOOR KINDEREN. — *Jette (Brussel), De Clercq. 1924, (23 × 17) 87 blz. 8 fr.*

V — Dit werk met zijn kleurrijke en bijna expressionistische teekeningen moet op een leek wel den indruk maken van al te groote vooruitstrevendheid, toch is de gedachte, die de heeren Verheyen en Maes hierin ten beste gaven zeer de moeite waard om eens door onderwijzers te worden bestudeerd. — In dit werk wordt in 't bijzonder de nadruk gelegd op het misverstand, dat, wanneer men een kind een aesthetische opvoeding wil geven, men niet kan beginnen met het kind kunstwerken te toonen, doch enkel eenvoudige, voor het kind begrijpbare dingen; dat de leeraar moet afdalen tot de kinderziel en niet omgekeerd; dat de kunst zich moet aanpassen aan het kind en niet het kind

aan de kunst. — De schrijvers hebben verschillende teekeningen bijeengebracht door kinderen uitgevoerd naar voorvallen die deze hadden opgemerkt b. v. een brand, een autowedstrijd, enz. — Deze teekeningen zijn tot een synthese verwerkt, welke (volgens de schrijvers) zoo getrouw mogelijk de oorspronkelijke teekeningen weergeven. — Zoo wordt er dus naar gestreefd om teekeningen door kinderen gemaakt, als voorbeeld voor kinderen te gebruiken. — Als contrast met de vele dorre methodes die men toepast, heeft dit werk iets nieuws, doch het hangt hier natuurlijk zeer af van de goede leiding. — Een gevaar bestaat er, aangezien men niet te veel mag vertrouwen op de fantasie der kinderen, daar zij eerst langen tijd teekenen dat wat ze eigenlijk denken en dit teekenen vaak doodloopt, wanneer het niet in juiste harmonie is gehouden met het teekenen en waarnemen naar de natuur. — De leiding doet hier echter alles. Als de leeraar belangstelling heeft voor de ziel van 't kind zal hij zoo goed als zeker een methode tot iets goeds op voeren. A. WIGBOLDUS.

1053 Verschaeve, C. **73 : 75**

CHRISTUS IN DE PASSIE EN ZIJN VOORSTELLNG IN DE KUNST. *Met 27 losse platen. — Brugge, Excelsior. 1925. (25 X 20) 31 blz.* *15 fr.*

V — Een boek van Verschaeve als hij er wel geen tweede meer zal schrijven. Het is de voordracht welke hij verleden jaar in de Passieweek hield ter Leeszaal van de Openbare Boekerij St Michiel te Antwerpen. De essayist is hier in zijn volle element; de diepste roerselen der menschenziel en de hoogste toppen die de kunst ooit besteeg zijn de kringen waar Verschaeve verwijlt en waar hij trouwens het best thuis is. In een thema als dit: de passie van een God in zijn menschelijk wezen en hoe de grootste genieën der kunst deze passie hebben opgevat en begrepen, komt de groote ziel van Verschaeve los. Het wezen van den gemartelden God en zijn lijden als mensch beschouwt hij in de straling van zijn God-zijn: Michel Angelo en Da Vinci hebben hem geleerd hoe de mensch om de volheid van een menschelijk lijden te dragen ook de volheid van het mensch-zijn moest bezitten; hoe hij het volmaakt-schoone een harmonische lichaam van een gedroomden Griekschen God bezat en aan de beulen bood. En aan de hand van de groote middeleeuwsche en na-middeleeuwsche Meesters leidt Verschaeve ons heel den langen passieweg naast Christus. Hun werk blijft trouwens slechts een leidraad, waar elk werk een tafereel wordt van de gruwelijke tragedie. Jeroom Bosch en Giotto ontketenen de massa's der afschuwelijke joden en beulen; Rembrandt en Titiaan hebben het machtige decorum geschapen van de rechtende en veroordeelende macht; Rubens laat den heerlijken Christus stralen tusschen de afschuwelijke benden die om zijn dood huilen; Velasquez die den sereenen, schoonen God aan 't Kruis zag en Grunewald met zijn apocalyptisch vizioen; de zachte Angelico en Rembrandt de kinderlijke, allen hebben den Christus gezien en weergegeven zooals hun verbeelding Hem schiep, alnaar hun eigen temperament en hun nood Hem droomde. En daarover gaat de zware zang van Verschaeve's ziel en de groote menschelijkheid van den bovenmenschelijken lijder. Het is een stuk theologie en tevens een passiemeditatie zooals alleen een kunstenaar als Verschaeve met zijn Danteske ziel geven kan. Want hoe hooger de lijdensfiguur en hoe intenser het lijden; hoe lager de huilende benden en hoe gruwelijker hun haat, des te grooter moet Hij zijn die deze twee polen durft meten en des te hooger moet zijn ziel staan boven het lagere menschelijke. En

om dat te doen was een Verschaeve noodig. Het is een boek om te bezitten en dikwijls — uw eigen hart zal wel zeggen wanneer — open te slaan en ingetogen te lezen, zooals men het evangelieboek leest. — Typografisch is het boek een jammerlijke parodie van zijn inhoud.

ERNEST VAN DER HALLEN.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

1054 **De Cort, Aimé** **81 : 37**

HONDERD GEDICHTEN OM VOOR TE DRAGEN. — *Brussel, Libertas. 1924 (21 × 15) 123 blz.* *5 fr.*

V — Het is een heele toer die alleen door pedagogen wordt klaargespeeld, een goede keus te doen voor onze kinderen en de gedichten naar hun leeftijd en vatbaarheid in te deelen. Dit wordt met reden verwacht van hem die een bundel kindergedichten uitgeeft. In dien zin is het boek van A. De Cort een desillusie. Erg jammer! Een ernstig onderwijzer die het boek koopt om een leidraad te hebben in zijn moeilijke keuze, zal weinig gebaat zijn, en nadien tóch nog zelf aan den arbeid moeten gaan om elders wat frisschen kost voor zijn kinderen te zoeken. Van de 100 gedichten tel ik er een 40 tal die werkelijk « kindergedichten » zijn. En daarnevens! Ik doe op blz. 78 een verbazende vondst: zoowaar een sonnet van Perk. En werkelijk niet van de poes! « Een zee van golvend purper, in verbazen en ademloos verstijfd — als waar zij dood — » enz. — 't Is om filologen den duivel aan te doen. En dat heet kinderpoëzie « om voor te dragen in huis en school »? — Ook H. Swarth, K. De Winter, A. Van Cauwelaert, evenmin als de aangehaalde verzen van Gezelle en Rodenbach, is kost voor kinderen. — Ook in het meerendeel der andere verzen is de ware gevoelspoëzie zoek; meestal is 't slechts verstandswerk op mechanische maat. — Meent De Cort het ernstig in zijn Aanm. 2, waar hij zegt: « Gewenscht ware 't ook dat de leerling eerst melding gaf van de kleine biographische nota van den schrijver » (bij 't voordragen)? Tot wiens nut? Ik zie evenmin goed in wat een les over Nederlandsche phonetica komt doen in een kindervers-bundel. Eindelijk valt het me op dat de niet-katholieke dichters fel op den voorgrond gesteld zijn, terwijl de katholieke niet tot hun recht komen. Neen, ik kan heusch niet met A. De Cort's Bloemlezing voor kinderen over de baan!

ALFRED VAN DER HALLEN.

1055 **Dosfel, L.** **81**

BLOEMLEZING uit vroeger verschenen gedichtenbundels. — *Thielt, Lannoo, 1922, (18 × 15) 99 bl.* *4 fr.*

V — Het boekje: geen spanne groot en een pink dik. Maar leg het in de weegschaal tegenover een stapel gedichten die ge koopt om... op de hoogte te blijven, ze klinken op als pluim. — Eenzaam op de toppen staat hun dichter, ziet, denkt en voelt, en spreekt dan een woord dat wijde horizonten openscheurt voor uw blikken. — Dat woord en de vorm van het vers mochten beter verzorgd, doch aan stijltierelantijntjes heeft Dosfel het land, en houdt meer van diepe gedachten, grootsche visioenen, reuzige beelden, en 't gebaar van den ziener die den tijd

doet opschouwen naar de eeuwigheid. — Het herlezen dezer gedichten doet nog wel deugd. En wanneer krijgen we een Bloemlezing uit zijn prozabijdragen b. v. i. « Averbode's Weekblad »? Ook deze dienen gebundeld « ne pereant ». JOZ. DE VOGHT, PR.

1056 **Grauls, A. W.** 81

HET ROODE RAAM. — *Antwerpen, Ruquoy, Delegarde en Van Uffelen, 1925. (22 × 17) 37 blz.* *6 fr.*

V — De stoffelijke kant: 27 stukjes op 37 bladzijden; stevige omslag met fotosfeer-granulaties; zwaar en glanzend papier in breed cahierformaat; mooie en scherpe letter. — Alhoewel aan z'n zevenden bundel, schijnt de vermoedelijk nog jonge schrijver zijn weg niet definitief gekozen te hebben. Hij noteert, als Omer Delaey, in *Najaar, Dorp, Koeien.* — *Avondlied* bidt Boutens na. — *Wees blij* teekent een bocht naar H. Swarth; *Winteravond, Valavond, Hoeve :* kort bij 't jaar tachtig. De rest feitelijk ook, doch de dichter toont er zich beslist modern. Hier en daar roeit hij in 't kielwater van Wies Moens. *De Kamp* huldigt de typografische kunsten van Marinetti. De schrijver abuseert anders niet: de litteraire Godsaanwending verschijnt maar éénmaal; maar éénmaal de gewone fusee en de fatale cello. Au demeurant: een bont maar frisch en lekker bundeltje, dat gèèn diep-poëtisch gemoed, wel een eigen kijk op de dingen verraadt. HILARION THANS, O. F. M.

1057 **Wapenaar, A.** 81

UIT STILLE UREN. Verzen. — *Arnhem, Neerlandia (Neerlandia-Bibliotheek) 1924 (22 × 15) 45 blz.* *fl. 1,00; geb. fl. 1,90*

V — Stille stonden devotelijk doorgebracht, doch de gevoelens nog op gewone soms wat onbeholpen wijze uitgedrukt. Netjes uitgegeven, dàt wel. JOZ. DE VOGHT, PR.

82. — TOONEELLITERATUUR

1058 **Prims, Floris** 82

FEMINA. — *Tongerloo, Abdij (Christelijk Volkstooneel, nr 3) 1924 (20 × 16) 52 blz.* *2,75 fr.*

V — Loffelik, die poging om 't vertrouwelik toneel te heffen uit zijn saaie lichtloze hoek. Er is waarachtig heel wat te doen ten bate van meisjesbonden, kostscholen en dies meer. Hiermee wordt geenszins bedoeld dat *Femina* dé richting aangeeft, dé hoogte bereikt! Maar 't hoeft in aanmerking genomen dat de E. H. Prims blijkbaar opzettelik zijn bewerking van *Elkerlyk* in de toon van de zuiverste eenvoud heeft gehouden, al staat daar dan weer tegenover de ritmiek en woordkoppeling die dikwels te stram, te kil zijn om innige ontroering te kunnen verwekken. — Niet alles ijlt « auf Flügeln des Gesanges ». Dit buiten beschouwing gelaten, mogen we *Femina* welkom heten in de boekekast waar vrouwelik toneel te treurig een plaats openliet.
A. VAN DE VELDE.

1059 **Putman, Willem** 82

JEUGD. Minnespel. — *Leuven, Vlaamsche Boekenhalle (Het Masker) 1924 18 × 24) 66 blz.* *8 fr.*

IV — Het conflict tusschen liefde en kunst. Licht als een sprookje en wit als een bloeinde Meimorgen. Tafereeltjes waarin de lieve taal zingt, haast té fijn een lied; tooneeltjes waarin de wenkende liefde de smart brengt en de eindelijke triomf. Vol innigheid en stille meewarigheid. Een idylle en een drama. Neo-romantisme waarbij de droeve stemming u aanpakt en wegslingert de nuchterheid van gewilde koel-doenerij. En toch is het soms wat flauw... en is er wat veel mooi-praterij in. Willem Putman speelt met stilte-effecten. Opgepast! Want, wordt het een procédé, dan is alles verknoeid. — Dit minnespel is lief in zijn omkleeding, vlug in zijn verloop en de psyche ervan is ernstig, al kon ze wel wat meer uitgediept. K. ELEBAERS, PR.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

III — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden.

1060 **Berend, Alice** 83.1

DE GELUKSVOGEL. *Vert. dr. Christ. Oudemans. — Laren, Schoonderbeek. (20 × 14) 210 blz. fl. 1,50; geb. fl. 2,50*

III — Een geleerde weet alles van de insectenwereld maar van de menschenwereld ziet hij niets. Hij wordt bedrogen door zijn jonge vrouw in wie hij alles goed vindt en die een lichtzinnige ijdeltuit is. — Een wuft boek, ongeschikt! AUG. DOSFEL-TYSMANS.

1061 **Buysse, Cyriel**

TANTES. — *Gent, Van Rysselberghe. 1924 (21 × 17). 170 blz. 7,50 fr.*

III — Die Buysse was en blijft een baas in het vertellen en het typeeren van personages. Weerom in « Tantes »; een kijk op 't werkelijk leven, en boeiend van a tot z. — Typen: Meneer Dufour, Max, Raymond, de Verstratsjes, en vooral de drie Tantes, eerder furiën dan gratiën, nou, want als iemands persoontje tusschen de tanden steekt van hun ongunstig oordeel, dan kraken ze 't als een okkernoot. — Het boek is een fijne analyse van menschen die bewegen aan de oppervlakte des levens, en in 't kader gevat van een meesterlijk sobere detailleering. Een te kort in dit laatste: aan wat er omgaat in de kerk blijkt de schrijver zijn bril vergeten te hebben. — Spijtig dat het boek niet zonder eenig voorbehoud ter lezing kan aanbevolen worden. JOZ. DE VOGHT.

1062 **Scharten-Antink, M.** 83

LIEFDE-GELUK: CATHERINE EN ANGELINA'S HUWELIJK. — *A'dam, Mij v. g. e. g. lectuur (Nieuwe Romans). 1923, 2e druk. (19 × 13) 271 blz. prachtb. fl. 3.50*

III — *Liefde-geluk* bevat twee werken van Margo Antink: haar jeugdwerk *Catherine* (1897), een greep uit het ruwe leven van de steenkappers uit onze Ardennen, — en een lange novelle uit haar rijperen leeftijd: *Angelina's Huwelijk* (1917), die afspeelt in het Italiaansch hoogland. — *Catherine* vertelt ons van de jeugd van een grillig en nukkig natuurkind, dat

daar in die wereld van ellendige ploeteraars opgroeit in regen en zonneschijn. Alhoewel het sterk onder den invloed staat van het naturalisme dat toen in Holland den toon aangaf, toch zit er zon en kleur met dikke strepen opgespreid, vooral in het derde hoofdstuk, waar dat natuurkind zich te goed doet aan de bedwelmende weelderigheid van haar omgeving. Het Katholicisme ligt er bij die bonkige keibikkers maar dunnetjes op, als een mantel die licht van de schouders valt. — *Angelina's Huwelijk* is rustiger van gang en bezonkener van emotie: in de mooie, innig-gevoelde en sobere novelle is liefde-geluk de bekroning van klemmende plichtvervulling en zelfverloochening. A. BOON, PR.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

1063 **Bazin, René** **83.3**
DE OBERLE'S. *Vert. uit h. Fransch dr. Dr J. Boonen. — Brussel, Luyckx. (Meesterwerken uit de Wereldliteratuur) 1924 (20 × 12) 364 blz. 6,50 fr.*
IV — Een boeiend verhaalboek, zeker. — Joseph Oberlé is houtkoopman en industrieël in Elzas, hij is stilaan naar de Duitsche overheerschers overgaan. Zoo ook zijn dochter, die een Pruisisch officier wil huwen. Maar zijn vader, vrouw, zoon en schoonbroeder zijn alle trouwe Elzassers gebleven. — Jean, de zoon bemint Odile Bastiau, de burgemeestersdochter, wier familie warm vaderlandsch is en met de Oberlé's gebroken heeft. De toestand der verdeelde Oberlé's is een beeld van 't heele land: overal ongemak, verdeeldheid, vijandschap, gemis aan de vroegere vroolijkheid. Jean, die moet soldaat worden, loopt ten slotte de grens over, vervolgd door zijn ouden vriend, den werver naar zijn zuster's hand. Treurig leven. Wij hebben daar 4 jaar lang een proefje van gehad. Bazin heeft meesterlijk de liefde tot de geboortestreek geschilderd. AL. WALGRAVE, PR.

1064 **Bazin, René** **83.3**
HET STERVENDE LAND. *Vert. uit h. Fransch door Dr J. Boonen. — Brussel, Luyckx (Meesterw. uit de Wereldlit.) 1924 (20 × 12) 250 blz. 6.50 fr.*
IV — *La Terre qui meurt,* Bazin's alom bekend verhaal van Toussaint Lumineau de oude, trouwe pachter die zijn hof en veld zoo gaarne ziet. is hier ten behoeve van Fransch-onkundige Vlaamsche lezers vertaald. Het behoeft geen lof. Van 't eerste tot 't laatste blad pakt het. Arme Lumineau, die zijn oudsten zoon ziet wegsterven, zijn tweede met eene der dochters naar 't stadsleven overloopen, zijn derden naar Amerika uitwijken. Maar Rousille, de jongste dochter blijft getrouw aan 't land en aan den weggejaagden knecht Jean Nesmy, dien ze huwen zal, en die de hoeve van Fromentières zal doen herleven. Jammer dat de vertaling zoo flauwtjes is van taalgevoel.... veelal Fransch in half-vlaamsche woorden en vooral onvlaamsche wending en uitdrukking.
AL. WALGRAVE, PR.

1065 **Benson, E. F.** **83**
DE TUSSCHENPERSOON. Roman. *Vert. uit h. Engelsch dr. J. P. M. Vlekke. Geïll. dr. R. Gruszka. — Tilburg, Nederl. Boekhuis (Keurboekerij) 1924, (16 × 11) 430 bl. fl. 1.50*

IV — Ik heb zelden zoo'n wel verteld boek gelezen, met een gemakkelijk te volgen handeling en goed geteekende figuren: die menschen hebben hun gebreken maar ook hun gaven en goede zijden. — Mijnheer Craddock, kunstkenner en handelaar in « kunst » patroneert den schilder Charles Latborn en den tooneelschrijver Frank Armstrong: de eerste is een lieftallige jongen en de tweede een cynieker, maar trouwe vriend niettemin. Hoe Charles de gunst wint van Joyce Wroughton die Craddock afwijst, en hoe dezes oneerlijke middelen worden aan 't licht gebracht, is hoogst belangwekkend verteld. Charles is een jongen om te stelen. De oude Mevrouw Wroughton een kostelijk figuurtje. — Plezierig boek. A. WALGRAVE, PR.

1066 **Bourget, Paul** **83.1**

DE BETEEKENIS VAN DEN DOOD. *Naar h. Fransch. — A'dam, R. K. Boekcentrale. 1918 (17 × 12) 239 blz.* *fl. 1.90*

IV — P. Bourget staat bekend als de grootmeester van de psychologische romankunst in Frankrijk. In *Le Sens de la Mort* waarvan dit boek ons een verdienstelijke vertaling biedt, stelt Schrijver in al zijn tragische diepzinnigheid het problema van den dood met zijn schrijnend in-het-niet-storten van een heele levensweelde voor den ongeloovige, — met zijn hergeboorte tot het eeuwig God-rijke leven voor den christen. Deze twee opposiete standpunten tegenover het beslissende en levenrichtende vraagstuk van den dood, weet Bourget op treffende wijze uit te beelden midden de koortsige atmosfeer van de eerste oorlogsmaanden, in een kliniek waar de menschelijke wetenschap onvermoeid den strijd levert tegen den dood. Michel Ortègre, de vermaarde chirurg, die als materialist alleen gelooft aan wat zijn ontleedmes hem waarnemen laat, weet dat hij sterven moet aan een ongeneesbare ziekte: overwonnen in zijn hooghartigen waan, heeft hij den moed niet langer te lijden en brengt hij zich laf om 't leven. Ernest Le Gallic, een jeugdig officier, na met kranigen durf zijn plicht op 't slagveld te hebben volbracht, bekomt een wonde aan het hoofd. Hij ook weet dat hij een gewissen dood te gemoet gaat. Maar gesterkt door zijn geloof voelt hij zich groeien bij 't louterende lijden en brengt met hoopvolle liefde het hoogste levensoffer. — Hoewel eenvoudiger van structuur en soberder van lijn dan de meeste werken van Bourget, mag deze roman wellicht een zijner stevigste en beste werken heeten. Met een verbazenden adaptatiezin weet hij zich in te leven in de mentaliteit van zijn personnages, met vaste scherpzichtigheid belicht hij de menschenziel tot in haar donkerste schuilhoeken, tot in haar geheimste omwegen. — Doorgaans dient er wel omzichtig omgegaan met de romans van dezen schrijver, die hoewel katholiek van levensinzicht, bij voorkeur aangebrande toestanden uitwerkt. Hier echter brengt hij ons een werk dat schier iedereen lezen mag en dat bij al zijn psychische diepte een rijke apologetische kracht in zich voert. — Mochten al onze boekerijen het ten spoedigste aanschaffen en er een ruime verspreiding van verzekeren.

J. BAERS, PR.

1067 **Courths-Mahler, Hedwig** **83:1**

VERGIFFENIS, LORI! *Vert. uit h. Duitsch dr. J. H. Akkermans. — Zeist, Swartsenburg. (20 × 13) 215 blz.* *fl. 1*

IV — Nog een roman uit den caste-adel. Bij en om het gerinkel van het geld worden er vaak huwelijken gesloten, zoo dat men niet peinst op wat het leven vermooien kan, de liefde. En de stugge caste-man be-

treurt het dan aldra, en toch te laat. Niet waar, Lori? Toch zal de schrijfster een blijde ontknooping vinden, want zij gelooft in het leven. Zoo blijft ze trouw aan haar eenmaal gesteld doel en werkplan, maar dan komt de redding van lageren stand. A. VAN DEN DRIES, PR.

1068 **Courtmans, Vrouwe** **83**

DE ZAAKWAARNEMER. — *Antwerpen, Opdebeek (Volledige Werken) 1924. Nieuwe druk (20 × 16) 128 blz.* *5 fr.*

IV — Seraphinus, de zoon van meester Kannaart ontpopt zich ondanks de « almacht van het onderwijs » — een stokpaardje van die goede mevrouw Courtmans — tot een sluw, gewetenloos zaakwaarnemer, die zijn cliënten bedriegt en zijn eigen ouderlooze neefje en nichtje besteelt om zijn zaken, die hij inmiddels heel slecht waargenomen heeft, op een onreine wijze in 't reine te brengen; 't komt uit, Seraphinus moet restitutie doen, is dientengevolge den ondergang nabij, doch wordt ten slotte gered door de edelmoedigheid van zijn neefje, die onderwijzer wordt om « de vooroordeelen der kranke samenleving » ten opzichte van het schoolmeestersambt « te trotseeren ». In hoofdzaak komt het verhaal daar op neer... Taal en stijl, doch voornamelijk de laatste, zijn iets « uit de oude doos », à la Courtmans; wie één van haar werken gelezen heeft, heeft ze, dunkt me, in dàt opzicht alle gelezen. De schrijfster blijft zich steeds getrouw in zake bombastische beeldspraak en overdreven gevoelerigheid. — Als volksboek nog leesbaar.
V. NAVEAU.

1069 **Ridgwell Cullum** **83.0**

HET MYSTERIE VAN DEN UYLENHOF. *Vert. uit h. Engelsch dr. H. Rappard. — 's Gravenhage, Kruseman (Moderne Serie, XVIII) 1924 (20 × 15) 238 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 3,25.*

IV — Over smokkelhandel van opium uit China in Noord-Amerika; met allerlei avonturen in de prairiën, liefde- en moordgeschiedenissen. Uiterst boeiend, knap verhaald, vol leven! Het boek geeft een belangrijken kijk in het leven uit verre landen. Aan de ziele-ontleding wordt minder aandacht geschonken. Uitspanningslectuur voor volwassenen.
ANGELA DOSFEL-TYSMANS.

1070 **De Schuyter, Jan** **83**

ONDER DE MENSCHEN. — *Antw., Opdebeek. 1924. (21 × 16) 125 blz.* *4 fr.*

IV — Zeventien verhaaltjes of schetsen, meest uit het stadsleven, één uit de christene oudheid *(De Weg naar het Licht)*. Sommige, zooals *De Zondag van den Buildrager* zijn vol leven en doen ons goed lachen. Andere zijn weemoedig en ontlokken een traantje van medelijden, b. v. *Zoo gaan er Duizenden*. Hoewel geen verfijnde kunst, noch heel verzorgde taal, zal het boekje menigeen de voldoening geven van een stondeke medeleven in lief of leed van ons volk. AL. WALGRAVE, PR.

1071 **Diers, Marie** **83**

ELSABETH. *Vert. uit h. Duitsch dr. Dr J. Herderschée. — Laren, Schoonderbeek (21 × 15) 192 blz.* *fl. 2,50; geb. fl. 3,50*

IV — Elsabeth wordt de vrouw van een dokter en moeder van vijf kinderen. Haar man is haar niet trouw. Zij blijft echter bij hem wonen, volgt den raad echtscheiding te vragen niet. Zij wordt weduwe en slaat

zich door het leven heen door novellen te schrijven; maakt kennis met een redacteur van een tijdschrift die verloofd is met een meisje dat aan tering lijdt en sterft. De redacteur vraagt Elsabeth ten huwelijk. Zij aarzelt eerst om wille van hare kinderen, doch « de liefde groeit haar boven het hoofd ». Samen gaan zij het leven in waarin zij echter veel te strijden zullen hebben. In dit boek is in opzicht van bouw, van zielkundige ontleding veel nuchters, onbeholpens. Het zit niet in den haak met het « *Hoe* » en het « *Waarom* ». Er ligt iets kils, cerebraals over. Geene uitdieping. Volkomen godsdienstloos. Wij kunnen met dit boek geen vrede hebben. L. DOSFEL.

1072 **Grew, David** **83.0**
ONGEBREIDELD. *Vertaald door J. H. Altona. — Den Haag, Leopold. 1924. (29 × 13) 256 blz.* *geb. fl. 2,90*
IV — Geschiedenis van een paard in de prairieën van Canada, zijn strijd om vrij te blijven, later om de tijdelijk verlorene vrijheid opnieuw te veroveren. — De schrijver beweert het grootste deel van zijn verhaal te hebben overdacht, terwijl hij in den zadel honderden mijlen aflegde over de golvende vlakten van Alberta. — Het boek is door den schrijver opgedragen aan zijn paard. Het bevat menige sobere, dichterlijke natuurbeschrijving en zal wel juist het uiterlijk leven van het paard beschrijven. — Voor hen echter, die geene bijzondere dierenliefhebbers zijn lijkt het wat overdreven, wat langdradig, ten slotte ook wel wat eentonig. De schrijver onderschat voorzeker den afstand tusschen mensch en paard. L. DOSFEL.

1073 **Ivans** **83.0**
HET SPOOK VAN VÖRÖSHEGY. Uit het leven van Geoffrey Gill, detective. *— Utrecht, Bruna (G. G.-serie, 2) (19 × 13) 282 blz. fl. 1,50; geb. fl. 2,25*
IV — Als detective-roman is deze weer zeer goed geslaagd zooals al deze van de G. G.-serie. — Het is ditmaal in de hooge wereld der Hongaarsche magnaten dat de geheimzinnigste en luguberste zaken gebeuren en dat de misdadigers niettegenstaande hunne sluwheid door den wrekenden arm van Geoffry Gill naar beneden gehaald worden. Deze roman is zeer vlot geschreven en bevat menige bekoorlijke episode uit de Zigeuner-wereld en die der nationale volks-muzikanten die in het schilderachtig Hongaarsch landschap met hun viool en ziel rondzwerven. Dit alles verhoogt de romantische stemming die het boek zoo aantrekkelijk maakt. O. VAN DER HALLEN.

1074 **Joergensen, Johannes** **83 : 92.9**
HET HEILIG VUUR. *Vert. uit h. Deensch dr. Louisa Duykers. — Antwerpen, Leeslust. 1924. (20 × 17) 123 blz.* *7 fr.*
IV — Net een sprookje uit « Duizend en één Nacht», deze kinderlijke lieve legende van Giovanni Colombini, den rijken, geleerden koopman uit Siëna. Met zijn schilderend, dichterlijk woord, met zijn mystieke ziel vertelt Joergensen den levensommekeer en 't liefdeleven van dien bedelaar die zingt en predikt op de hoeken van de straten over God en Christus, en volgelingen voor zijne levenswijze wint, die de armen liefhebben en ondersteunen, de zieken verzorgen, en in hun ziel laten laaien het heilig Vuur. — 't Onderhoud van den stichter der Jesuates met Boccaccis illustreert pakkend 't troostende dogma van de gemeenschap

der heiligen. — Deze versche vertaling van Louisa Duykers, zoo keurig bewerkt en door Leeslust zoo kunstig uitgegeven, vinde vele lezers.
D. DE PAUW V. P.

1075 **Löns, Hermann** **83:59**
OP DE BERGWEI. *Vert. uit h. Duitsch dr. J. De Mink. Geïll. met penteekeningen dr. H. Van de Velde. — Laren, Schoonderbeek (22 × 15) 57 blz. fl. 0,90;*
IV — Herman Löns werd te Kulm in West-Pruisen geboren, legde zich toe op de dierkunde, was een jager en zwerver, werkte vooral in het oude land van Hannover, was de geestdriftige beschrijver van de Lüneburger heide, stierf als soldaat tijdens den grooten oorlog. — *Op de Bergwei* bevat jachtnovellen. — Het bezingt de poëzie van het jachtvermaak, geeft zeer mooie natuurbeschrijvingen. — Liefhebbers van jacht zullen het graag lezen; voor anderen zal het wat eentoonig lijken.
L. DOSFEL.

1076 **Montgomery, L. M.** **83.1**
ANNE VAN AVONLEA. *Vert. uit h. Engelsch dr. Betsy De Vries. — Haarlem, Tjeenk Willink (Bij den Haard-Serie) 1920. (19 × 13) 303 blz. geb. fl. 3,50*
IV — Vervolg van « Anne van het Groene Huis ». — Anne's loopbaan als onderwijzeres, totdat zij naar de Universiteit te Redmond gaat. Hare eerste letterkundige pogingen. — Mooie beschrijving van Anne's liefde voor natuur en kinderen, van haar ijveren voor behoud van het schoone, het vernietigen van het leelijke. — Voor volwassenen. Protestantsche geest.
ANG. DOSFEL-TYSMANS.

1077 **Porter, Eleanor H.** **83.1**
MISS BILLY'S KEUZE. *Vert. uit h. Engelsch dr. H. S. Valeton-Ortt. — 's Gravenhage, Kruseman (Moderne Serie, XV) 1923. (20 × 15) 311 blz. fl. 2,25;*
IV — Het tweede boek uit de Miss Billy's reeks. Na een reeks verrassende, deels grappige, deels ernstige misverstanden vestigt Miss Billy hare keuze op een kunstenaar. — Miss Billy is een open zonnige natuur. In alles streeft zij naar het beste. De uitslagen echter zijn meer dan eens teleurstellend. — Boeiende, prettige ontspanningslezing voor volwassen meisjes.
ANG. DOSFEL-TYSMANS.

1078 **Pravieux, Jules** **83.1**
DE NIEUWE DOKTER. *Vert. uit h. Fransch dr. Dr. J. Boonen. — Brussel, Luyckx (Meesterwerken uit de Wereldlit.) 1924 (20 × 12) 297 blz. 6,50 fr.*
IV — Het geestig verhaal van den nieuwen Dokter Bravières, die den ouden Dokter Chanteau na veertig jaar monopolium komt concurrentie aandoen, door alle dames van Brenay als schoonzoon wordt begeerd en eindelijk door samenwerken van M. den Deken en van Mevrouw Poncet trouwt met de dochter van den ouden dokter en zijn opvolger wordt. Het kleinstadsleven met zijn praatjes en nijdige kuiperijtjes wordt mooi afgebeeld. De geestelijkheid is echt Fransch; die Deken, braaf en goed en godvruchtig, is echter een naïeve kerel, zonder menschenkennis. Als type van een vaudeville zou hij deugen. — De vertaling laat nogal wat te wenschen over. Zij vlot niet genoeg, danst niet naar de Fransche lichtheid van tong en geest, en mist meermalen in taal en wending. Die gedurige benaming b. v. van *Eerwaarde*

Heer is zwaar. Vooral wanneer men den held van Ludovic Halévy's bekend romannetje aanhaalt; dan past niets dan: *Abbé Constantin*. Laat dat in 't Fransch. En zoo nog meer. AL. WALGRAVE, PR.

1079 **Schrijver, G.** **83**

HOOGTIJDEN. — *Arnhem, Neerlandia (Neerlandia-Bibliotheek) (21 × 16) 115 blz.* *fl. 1,75; geb. fl. 2,50*

IV — Vier schetsen en een dialoog. Zeer sober en toch uiterst-treffend. Poëzie die schuilt in alledaagsche dingen, in feesten van godsdienst en huiselijk leven. — Vroom-stichtelijke lectuur, op een paar bladzijden zeer licht protestantsch gekleurd. — Volwassenen kunnen niets anders dan genot en voordeel hebben van dit boek dat in onze boekerijen een eereplaatsje verdient. L. DOSFEL.

1080 **Themmen, G.** **83**

HET MOEILIJKE BEGIN. — *Arnhem, Neerlandia (Neerlandia-Bibliotheek) (21 × 16) 106 blz.* *fl. 1,75; geb. fl. 2,50*

IV — Een zevental schetjes: een paar tamelijk vluchtig-onbeduidend, andere vroom, zuiver-gevoelig, hartroerend: alle netjes geschreven. — Zullen door menschen, die geene prikkelende lectuur zoeken, graag gelezen worden. — Geschikt voor onze boekerijen. L. DOSFEL.

1081 **Van Hemeldonck, E.** **83**

OP DE GRINDERSHOEVE. — *Maldeghem, Delille (Duimpjesuitgave Nr 116), 1923. (21 × 17) 58 blz.* *2,50 fr.*

IV — Deze reine, uitgerokken novelle is lief als een lentebloem, schoon als een kinderziel, warm als een zomerzon. — Knap kan deze jonge schrijver vertellen en diep ontroeren. Trudo is een hemelsch kind en geeft ons goddelijke dingen ter overweging. Maar ongegrond en onredelijk komt me voor boer Steger's vervloeking uitgesproken over zijn zoon en diens nageslacht; te fataal het Damocles' zwaard dat boven 't gezonde, levensblije Pok Marieken hangt en haar neersmakt tot een lijk. Frissche volkslectuur. D. DE PAUW, O. P.

1082 **Van Maurik, Justus Jr.** **83**

PAPIEREN KINDEREN. Novellen en Schetsen. — *A'dam, v. Holkema en Warendorf. 9e druk (27 × 16) 132 blz.* *fl. 0,90*

IV — De belangrijkste novelle van den bundel is de eerste: « Een Benefiet » de treurige geschiedenis van een ouden vervallen tooneelspeler. Uit medelijden voor hem en zijn zinnelooze dochter heeft de schouwburg-directie hem een « benefiet » toegestaan: eene opvoering waarvan de opbrengst zal betaald worden aan den ouden acteur. — Deze treedt op in de hoofdrol: maar gansch uitgeput moet hij het tooneel verlaten vooraleer het stuk is afgespeeld; hij sukkelt naar huis om er te sterven. « Hij is op 't veld van eer, in 't harrenas gestorven. » Daarop volgen enkele schetsen van Amsterdamsche typen zooals « Henri de Snoeper », « Dirk de Snorder », « De fashionable Dineur » en eenige leuke humoristische tafereelen als « Een Massagekuur », « Hoe Jetje gezoend wordt ». — Gezonde volkslektuur zooals de andere bundels van Justus Van Maurik. A. CARDYN, PR.

1083 **Van Merle, J.** 83

TOETIE WALTHER. — *A'dam, Boekcentrale. 1924, (21 × 15) 204 blz. fl. 1,90*

IV — Zeldzaam zijn de oorspronkelijk-Nederlandsche verhaalboeken, die zoo lieftallig en zoo in-goed aandoen als dit. Die figuur van *Toetie* het lieve meisje dat, door protestantsche of liever godsdienstlooze menschen opgevoed, de genade krijgt van 't ware geloof, en door haar zuiver hartje en innemende goedheid allen meesleept en gelukkig maakt of troost, is een onvergetelijke verschijning. — Voor haar vader en hare vrienden offert ze zich als zoenoffer aan Jesus op... het einde is alzoo, hoewel treurig, toch vol schoonen weemoed en hooge liefde. — Vader Walther doet een beetje denken aan Abraham Kegge van Hildebrand, maar Toetie is een engel bij Henriette. Allerbeste katholieke lezing.
AL. WALGRAVE, PR.

1084 **Verschoren, Frans** 83

JEUGD. — *Antwerpen, Opdebeek. 1924, 2e druk (20 × 14) 126 blz. 4 fr.*

IV — Verschoren is hier op z'n best. Ondanks de twintig jaren die over dit werk zijn gegaan blijft ook dit boek genietbaar voor ons, als we bedenken dat Verschoren het schreef in den tijd toen realisme hoogtij vierde, en van den auteur hoofdzakelijk objectieve vertelkunst gevraagd werd. De laatste jaren hebben ons leeren hoogere eischen te stellen aan dit litteraire genre; we missen hier den dieperen ondergrond en den zielkundigen kijk op het leven van het kind. En toch blijft dit boek frisch en gezond, en alvast meer genietbaar voor de groote massa dan menig ander boek dat meer kinder*studie* dan *-leven* geeft.
ERNEST VANDER HALLEN.

1085 **Zahn, Ernst** 83.1

Dr ALBIN INDERGAND *Vert. door Free Hart — Amsterdam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Wereldbibliotheek) 2e druk (18 × 12). 305 blz. fl. 0,85; geb. fl. 1*

IV — Een prachtroman. De heerlijkste bovennatuurlijke schoonheid van een priesterziel in het heerlijke Zwitserland. Als motto zou men op dit boek de laatste woorden van den dorpspastoor kunnen stellen: «Het doet goed te gelooven aan het goede en dat waaraan men geloofd heeft te zien zegevieren.... Menschelijk is de zonde; maar sterker dan zij is de kracht der genade die goddelijk is». En de priester dankte God dat Hij « die hoog waren verlaagde en die laag waren verhoogde en bruggen sloeg over de afgronden die gapen tusschen goed en kwaad ». Albin, de zoon van den terechtgestelden moordenaar. die eens in een driftroes met een Zigeunerin wegliep, door de dorpelingen gehoond werd, wordt gered door het vertrouwen van den pastoor. Dank zij zijn ijver, zijn kracht wordt hij een vlijtig arbeider, een held in Zwitserlands vrijheidsoorlog (tegen de Franschen, einde der 18e eeuw), een goed huisvader, een voorbeeldig burgemeester. Een warm pleidooi voor barmhartigheid, voor nederigheid. Iedereen kan vallen. — Wegens zekere bladzijden moet het boek echter voor volwassenen voorbehouden blijven.
L. DOSFEL.

1086 **X.** 83.9

MARIA STUART. — *Leiden, Futura. 1923 (20 × 13) 281 blz. ing. fl. 1,20*

IV — Boeiend verhaal van de droevige lotgevallen van Maria Stuart. De kinderlijke eenvoud en de vrome godsvrucht dezer vorstin komen

des te scherper in 't licht naast den hoogmoed en den goddeloozen levenswandel van Koningin Elisabeth. — 't Boek is geschikt voor volkslezers. Zr M.-BEATA.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt.

1087 **Benson, Robert Hugh** **83.9**

TROTS PIJNBANK EN SCHAVOT. *Vert. uit h. Engelsch dr. Chr. Tiemesen. — A'dam, R. K. Boekcentrale. 1913. (20 × 13) 519 blz. fl. 3,75*

V — « Come Rack, come Rope! » — zoo luidt de Engelsche titel van dezen historischen roman — roept een aangrijpend beeld op van de priestervervolgingen uit den tijd van Koningin Elisabeth. Maar Benson, de schrijver van zoo menig psychologischen roman behandelt en beheerscht hier de stof op *zijn* manier. Niet zoozeer het archeologisch kader, — dat soms wel in 't vage wegdoezelt — brengt hij ons voor den geest; maar wel en vooral de handelingen en den zielestrijd der vooraanstaande katholieken uit dien beroerden tijd weet hij ons, — in hun angst en grootmoedigheid, hun lijden en hun heldenmoed — levenswaar voor te stellen. — Heel deze roman, gebouwd met felle contrasten, laat hij afspelen rond twee hoofdfiguren: eenerzijds Marjorie Manners, die verloofd met Robin Audrey zich moedig terugtrekt, zoodra zij in hem een priesterroeping meent te hebben ontdekt, en dan een leven aanvat van gevaarvolle toewijding; anderzijds de priester geworden Robin, die na enkele jaren geheime bedrijvigheid door zijn eigen vader wordt overgeleverd en op de sporten van 't schavot over dezen het « absolvo » uitspreekt. — In dit werk komen bladzijden voor die eenig zijn van rake uitbeeldingskracht, o. m. het kapittel waar de folteringen van den martelaar en de arglistige wreedheid van zijn beulen worden beschreven. — Door zijn romantisch verhaal weet schrijver den priester te belichten in zijn hoogere zending van uitdeeler der genadeschatten op een wijze die, sterker dan welk systematisch vertoog ook, den lezer eerbied afdwingt. — Ondanks de drukke feitenwemeling laat het verhaal u niet los; met zijn filmachtig versnipperde hoofdstukken slaagt het er in u te boeien totdat de 519e bladzijde doorgelezen is. — Kortom een flink vertaald prachtwerk dat, niettegenstaande zijn hoogen prijs, in geen enkele bibliotheek ontbreken mag.

J. BAERS, PR.

1088 **Berden, Martin** **83**

KAMERS MET NACHTRUMOER. Humoreske. — *A'dam, Boekcentrale. 2e druk (20 × 14) 122 blz. fl. 0,90*

V — Vier humoristische verhalen. Doodonschuldig, al kan de titel het anders laten vermoeden. Aanbevolen. J. BAERS, PR.

1089 **Eleanor Hoyt Brainerd.** **83**

LEVENSDURF. — *Vert. uit h. Engelsch dr. Aletta Treub. Haarlem, Tjeenk Willink. (Bij den Haard-serie) 1923. (19 × 14) 322 blz. geb. fl. 3.50*

V — Hoe een onbemiddeld geworden wees, als keukenmeid, een tijd door het leven heenworstelt totdat zij trouwt met een jongen heer uit den goeden stand die zich om harentwil als dienstknecht verhuurde.

Romantisch, onwaarschijnlijk; doch prettige, onderhoudende, vrij-onschuldige, oppervlakkige lezing. Zeer vlot vertaald. Aangename taal. Geschikt voor onze bibliotheken. ANG. DOSFEL-TYSMANS.

1090 **Claes, Ernest** **83**

HET LEVEN VAN HERMAN COENE. HET KIND. Met bandversiering van Herman Teirlinck. — *Brussel, Standaard. 1925 (20 × 15) 255 blz. 18,50 fr.*

V — Het leven van H. Coene totdat hij naar het College gaat, daarbij de geschiedenis van de veete tusschen het geslacht der Coene's en dat van de Van Berckelaers, belichaamd in den strijd om het bezit van het erf der Van Berckelaers. — Een boek met zeer, zeer veel lichtzijden: wonderschoone beschrijvingen (E. Claes is meer dan eens een fijngevoelig impressionist, een voortreffelijk dichter b. v. bl. 52-54: Dood van Van Berckelaer), rake ontledingen van de kinderziel, van den invloed van het verschijnen van het kind in den huiskring, (Eenig o. a. is de zet van Seppeken waar hij zegt dat hij moeder worden wil), van het kinderleven. — Ook de uitbeelding van den vader van Herman Coene en van den ouden Van Berckelaer verdient lof. — Veel licht dus, doch een duidelijk gemis aan concentratie van de lichtstralen op één punt, aan stevige bouw-eenheid. — Reeds bij den aanvang van het boek valt dit op. De stationchef M. Legein is « een achtenswaardig man ». Claes ontleedt lang zijn karakter. Goed... opperbest. Maar die stationchef doet niets in het verhaal. Ik hoef hem niet te kennen... Hetzelfde later: Seppeken — in zich zelf voortreffelijk — leidt de aandacht van H. Coene af. — Wil de roman niet evenals het drama « concentratie van de lijnen op één brandpunt »? Uitweidingen, langdradigheden, hoe glanzend dan ook... late men! — Naast de zeer mooie beelden b. v. bl. 28: « de dagen schrijden als kleurrijke lichtherauten naar de witte nachten van St. Jan », treft men hier en daar wat rhetorica en bombast aan b. v. op bl. 229. Dat is « nevel-logie » — Alles saam dus: 'n pracht van materiaal doch wel eenige hapering in het plan. — Het boek zal graag gelezen worden. Het bezit veel van de hoedanigheden onzer vroegere schrijvers, van wie het volk meest blijft houden; daarnaast de stijlgaven van het nieuwe geslacht. L. DOSFEL.

1091 **Courths-Mahler, H.** **83.1**

IN HET BEUKENBOSCH. *Vert. uit h. Duitsch dr. J. H. Akkermans. — Zeist, Swartsenburg. (20 × 13) 215 blz. fl. 1,50; geb. fl. 2*

V — Een roman uit het kleinburgerlijk familieleven. 't Is er miserabel gesteld in het arme gezin waar woont Jutta, het ingoede, brave, maar wilskrachtige meisje. Moeder is uiterst krank en Freddy haar broer-officier moet immer geldelijk geholpen. En dat blijft duren, duren. Tot het schamel loon dat zij wint met handwerk en teekeningen voor een firma, er bij inschiet. Moeder verslecht, Freddy pleegt zelfmoord en daar is tante Laura nog die alle hulp weigert. Al scherp-vliemende doornen die dat simpel-goede meisjeshart diep aan 't bloeden zetten. Dan komt hare zuster Lena uit het verre Zuid-oostafrika met heel haar gezin: zij moet een heelkundige operatie ondergaan. Neen, het leven is lang niet malsch voor haar. Zij worstelt aldus moedig door. Ook moeder 's dood. Haar ter zij staat Dokter Görger met raad en daad: die is meer dan genezer van lichamelijke kwalen. Zóó verstond het ten onzent een Renier Snieders. Alles komt echter terecht: dank zij Günter von Hohenegg, die Jutta eens in het Beukenbosch ontmoette en in haar een ideale levensgezellin met één oogopslag vond. Al deze details zijn

er om de zedelijke waarde van dezen roman met uitzondering van de geclicheerde zelfmoord-episode, luister bij te zetten. Daarom is dit boek een der beste mee van Courths-Mahler, en een der meest boeiende, dank zij allerlei intrigues en verrassingen. De titel zegt niets, hij ware beter geweest: « Wat een Meisje lijden kan ».

A. VAN DEN DRIES, PR.

1092 **Courtmans,** **83**

HET RAD DER FORTUIN: 1e en 2e deel — *Antwerpen, Opdebeek. 1923, Nieuwe druk (21 × 15) elk 128 blz.,* *5 fr.*

V — Meesterlijk wordt hier de wederkeerige liefde van echtgenoot en echtgenoote beschreven, alsmede de sterke, innige en zuivere kinderlijke en broederlijke liefde. Laat dit verdienstelijk werk onder het volk komen. Het zal een heilzamen invloed hebben op de op malkander verbitterde gemoederen. De mistroostigen en ontmoedigden zal het weer levenskracht geven en 't zal menigeen sterker ontroeren dan een heele reeks, zelfs opvoedkundige voordrachten of preeken. Achteraan: « Vader Joos » strenge liefde brengt zijn kinderen weer op het rechte pad en bezorgt hun aldus een aangenaam leventje. De « Billijke Pachtverhooging » doet het werken eerbiedigen en de geleerdheid hoogschatten aldus zegen zaaiend over de door den drank verdwaalde boerenlui. « In den Winter » is een verloren liefdezaak waar de onschuld toch bewezen wordt. — «Tante Sidonie» 's wroeging eindigt bij de wedergave van onrechtvaardig verkregen goed. En « Begga » laat haar hebben en houwen over aan de oudste dochter van haar in liefde ontrouwen oud-minnaar, thans met schande beladen. H. DE ROOVER.

1093 **De Kinder, Constant** **83.9**

DE LIERRIDDERS — *Geïll. met penteeken. dr. Pol Dam. Antwerpen, Opdebeeck, 1924 (21 × 16) 112 blz.* *4 fr.*

V — Luimige avonturen van Jaak Van Zwam, die wil dichter zijn; van de jonge lettergilde de Lierridders, en van het huishouden Van Zwam, vóór of tegen die jonge beweging verdeeld, tot de jonge dichterkandidaat en zijn vader tot bewustzijn komen, dat ze eigenlijk hun tijd hebben verloren. Het verhaal is plezierig om lezen, en daar ontbreekt geen practische levenswijsheid in. Gezonde kost, al is 't geen verfijnde lekkernij. AL. WALGRAVE, PR.

1094 **de Sinclair, F.** **83**

OM PAPA 'S PRINCIPE. — *Amsterdam, Van Holkema en Warendorf (Moderne Bibliotheek) 3e druk (12 × 15) 235 blz.* *fl. 1,50*

V — Dat principe van Papa bestaat hierin dat zijn dochters — je kunt nooit weten hoe het ooit van pas komt — voor ze trouwen 'n diploma moeten bezitten dat hen in staat stelt zelf den kost te winnen als het noodig wordt. Maar papa heeft ook 'n dochter die wel trouwlustig is, maar 'n onoverwinnelijken afkeer heeft van studie en examen. Hoe het ding het klaar speelt om heur afkeer en papa 's principe te verzoenen vertelt ons hier de Sinclair op 'n allergrappigste manier. Het is een fijn en geestig boekje; als literatuur weegt het niet zwaar, maar 't is bepaald verzettelijk. ERNEST VAN DER HALLEN.

1095 **Hilgers, Th. J. A.** **83**

INDISCHE SPROOKJES. *Geïll.* — *Rijswijk, Blankwaardt en Schoonhoven 1923 (21 × 15) 143 blz.* *fl. 0,90; geb. fl. 2,50*

V-VIa — Genre « Duizend en één Nacht ». Interessant vlot verteld, echt schitterend van rijke fantasie. Het klein vleugje pantheïsme erin kan wel geen kwaad. Alleen is het Godsbegrip wat vaag. De meeste sprookjes hebben een uitgesproken goede tendenz, en de andere zijn gansch onschadelijk. De illustratie is eenig mooi.

ERNEST VAN DER HALLEN.

1096 **Finn, Francis, S. J.** **83.0**

BOBBY IN FILMLAND. *Vert. uit h. Engelsch dr. Jozef Simons. — Antwerpen, Leeslust (19 × 15) 142 blz.* *8 fr.*

V — Zoo juist heb ik heel 't boek, in één adem, uitgelezen. Ik kon niet uitscheiden. Hier moest ik lachen, daar — zonder overdrijving — weenen; en nu nog schrijf ik, begeesterd door de hemelsche bevalligheid van onschuldige kinderen en edelmoedige menschen. — Bobby Vernon is een jonger broertje van Tom Playfair en Claude Lightfoot; of juister, van « Philips, de(n) kleinen Zanger »; want waar deze, door z'n engelenstem, familie en geluk weervindt, daar vindt Bobby, door zijn kunst van nabootsen, na zijn eerste optreden in een film, zijn verloren moeder weer. — O die Pater Finn! Schaduwzijden vertoont hij wel, maar wat glans daartegenover. Onwaarschijnlijkheid bijvoorbeeld, in zucht naar 't avontuurlijke of in 't opeenstapelen van voordeelige of hinderende voorvallen. Maar schittert daardoor niet uit z'n scheppingskracht en vaardigheid; en hoe anders beproeft en bestuurt Gods Voorzienigheid meestal de menschen? Onwaarschijnlijkheid ook in 't idealiseeren der personen, op 't onmogelijke af; en vele op eenzelfde leest geschoeid. Maar wat schakeeringen op die gelijkheid van grondtoon; en zijn de geïdealiseerde personen, juist als zoodanig niet veel sympathieker? Valsch vernuft in zijn stijl; onmogelijke tooneelen of gesprekken... Och kom, als ge voor 't eerst een zijner boeken leest, wordt ge daardoor, één oogenblik maar, afgeschrikt of zelfs gestoord? — Laat dit boek veel liever een gaaf zonnetje blijven in vele kinderzielen. En in vele groote menschen-zielen, laat Jezus' H. Hostie, door dit boek heen, een stralender zonne worden. Laten we Pater Finn bedanken die, uit z'n jong-blijvend gemoed en z'n apostolisch hart, eens te meer zoo'n wereld heeft opgetooverd — zij het dan nog de filmwereld — vol levenslust en liefdezegeningen. Ook Jozef Simons die 't oorspronkelijke zoo raak-eenvoudig te vertolken wist, en Leeslust die van de eenvoudig-mooie uitgave in stemmig kleedje en klaar-vaste letter, een ware prestatie maakte. Laten we allen het nieuwe boekje lezen en doen lezen, tot verkwikking en heil van vele zielen.

EM. JANSSEN, S. J.

1097 **Koenen, Marie** **83**

SPROKEN EN LEGENDEN. — *Maastricht, Boosten en Stols. 1923, 2^e^ druk (21 × 15) 199 blz.* *fl.*

V — Hooger dan met het teer-romantische *De Witte Burcht* reikte Marie Koenen met *Sproken en Legenden*, waarin zij haar mooiste proza schreef. Simpele eenvoud en vrome naieveteit geuren op uit godsdienstig stemmende sprookverhaaltjes als: *De Wachter* (Medardus, die 's werelds wegen alle doorloopen heeft, een toren bouwt aan de verlaten zeekust en eindelijk de open eeuwigheid in roeit, tamelijk duister aan mystieke bediedenis); *Van Broeder Udo*, die in den kloosterstal sliep, en in de rafeligste pij het schamel-nederigste werk deed, maar vlammend was van Mariavereering en er om beloond werd; *De Zonnekroon*, een uitvoerige stoere schets en machtige conceptie, waarvan de schrijfster de

toppen bereikt der groote epiek. Daarna begint de vaart naar de lieve middeleeuwen: *Ridder Rupert's Blijdschappen; Sint Geerte's Minne; Hoe Roland aan Koning Carels Hof kwam*, dit laatste ook wonderschoon. Teere dingetjes, wazige verbeeldingen, naast grootsche, episch-krachtige verhalen; met telkens een keurig-vlotten stijl die rythmeert met de zachte of stoere aanvoeling. A. VAN DEN DRIES, PR.

1098 **London, Jack** **83.0**
ONDER DE GOUDGRAVERS. *Vert. uit h. Engelsch — Utrecht, Bruna. 2e druk (18 × 12) 224 blz.* *gec. fl. 1*
V — In een zestal hoofdstukken krijgen we hier 'n beeld van heel het beroerde leven bij de goudmijnen. De menselike hebzucht — en van daar hun gejaagdheid — wil altijd maar meer en meer! Zo zien we hier het jagen van 'n zekere Stoom Bellew, die z'n baantje als redakteur van 'n krant vaarwel zegt, om hier te komen worstelen met alle moeilikheden die 't leven er oplevert. Hij heeft geluk als geen andere, en wint het dan ook regelmatig tegen de oude kolonisten, alhoewel hij maar een *chechaquo* (nieuweling) is. LEO ARRAS.

1099 **Simons, Jozef** **83**
MASTENTOPPEN. Schetsen en verhalen uit de Antwerpsche Kempen. — *Antwerpen, Sele. 1923, 2e druk (18 × 14) 171 blz.* *6,50 fr.*
V — Simons is de man van de Kempen. Er zijn nog Kempische schrijvers, maar gelijk Simons is er alvast maar één. Hij heeft een paar oogen in den kop lijk ik er ook zou willen, en hij kan zoo prettig vertellen dat ge z'n werken ineens uit moet lezen, tijd of geen tijd. Dat is zooal alles wat ge van Simons kunt zeggen: heel rijk is zijn fantasie niet, en dramatische gebeurtenis laat hij liever links liggen: cfr. « Oudejaars-dag » waar het verhaal van het levend-verbrandend kind u koud laat als een fait-divers uit de morgenkrant. De laatste novelle is veruit het beste. Simons mag er zijn in onze letterkunde, maar hij moet bij vertellen blijven. ERNEST VAN DER HALLEN.

1100 **Snieders, August** **83**
ANNE DIEU-LE-VEUT. — *Antwerpen, Voor God en 't Volk. 1924 (20 × 14) 179 blz.* *4 fr.*
V — De dochter van den Franschen Graaf Dieu-le-Veut is gehuwd met Laurens De Graaff van Middelburg, een boekanier, in dienst van Frankrijk. — Allerlei avonturen. De boekanier en zijne echtgenoote ontsnappen aan alle vervolgingen. — Boeiend in de hoogste mate. Allerschoonst is het verhaal van het weerzien van Laurens en zijn moeder, een eerlijke, heerlijke vrouw, één van de weinige katholieken uit Zeeland. Zij wordt door het gepeupel gedood. — De hoofdstukken *Terug in Moeders Huis* en *Arme Doode* treffen diep en vergoeden den lezer voor wat er al te drakerigs mocht liggen in de heele Dorica-Taurel-geschiedenis. — *Ter Inleiding* geeft Dr Jul. Persyn een bondig maar uiterst-zakelijk overzicht van Snieders' werk. L. DOSFEL.

1101 **Snieders, August** **83**
HET BLOEMENGRAF. Een vertelling uit de Noordbrabantsche Kempen. — *Gent, Siffer. 1910 (21 × 14) 114 blz.* *3 fr.*
V — « Ook in de heide leven heldinnen van het christelijk gevoel »

aldus A. Snieders in zijn voorwoord. — De donkere geschiedenis van *Beth Daems* bewijst het. Zij was de vriendin van den jongen boer Frans Hoeks, doch wordt arm, verlaten, door haar vriend vergeten. Zij sterft als meid bij de Hoeks, nadat zij dezen, van eene besmettelijke ziekte aangetast, verzorgd heeft. Vader Hoeks wil niet dat het lijk lang in huis blijft. Beth wordt begraven met het maanlicht als doodslamp, terwijl millioenen sterren het waslicht vervangen; de wind is als een lijkgezang ». - Op haar graf bloeien steeds bloemen. De dorpelingen houden dat voor een wonder. Jeuris, de bultenaar, met de schoone ziel in zijn misvormd lichaam, die Beth lief had, zal wel de zeer natuurlijke reden kennen. — Terecht schreef Ida von Düringsfeld, dat in *Het Bloemengraf* « de schakeeringen allerzachtst zijn, en het contrast tusschen de licht- en schaduwzijden veel minder scherp is ». — Treffend is de karakterteekening van den ouden Hoeks o. a. de volgende trek. Bij de begrafenis van zijn zoon ziet hij op den dorpel een verroesten nagel liggen, hij raapt hem op en steekt hem in zijn zak ». — Aandoenlijk is de beschrijving van wat een « Koe » is voor den armen landbouwer. » — Jan Snork, de snoevende veldwachter, verstaat meesterlijk zijne rol. August Snieders voelde het wel: « In eene wereld welke men begrijpt, kent en gevoelt, is de schrijver welsprekender dan in d e welke hij slechts oppervlakkig aanschouwen mag ». — Op het graf van Beth Daems mogen de bloemen blijven bloeien ook in onze letterkunde. L. DOSFEL.

1102 **Snieders, August** **83**

DE DORPSPASTOOR. — *Amsterdam, R.-K. Boekcentrale (Roman-Bibl.). 1917 (20 × 14) 185 blz.* *fl. 1; geb. fl. 1,50*

V – Een van Snieders eerste werken. Het werd geschreven in 1853. Verheerlijking van den goeden herder, den navolger van ons aller Meester. — Hij was te Caïenne, werd valsch van diefstal beschuldigd, verbleef een tijd in het slavenhuis te Antwerpen. Hij verricht allerlei werken van barmhartigheid, bekeert de grootste zondaars o. a. zijn vervolger: Houter, een echten duivel, een beul voor zijn vrouw, een dief, een meineedige, een brandstichter. Tusschen den heilige en den duivel leven toch eenige gewone menschen. Vol gebeurtenissen: diefstal, mishandelingen, gevechten, brand, overstrooming. Vol pathos en rhetorica, geweldigen hartstocht en hemelsche volmaaktheid. Zeer boeiend Pakkende toestanden. Uiterst-dramatische spanning. L. DOSFEL

1103 **Snieders, August** **83**

EENIGE PEERLEN uit Dr A. Snieders' Letterkunde — *Gent, Siffer. 1905. (21 × 14) 152 blz.* *3 fr.*

V – Die bundel bevat het mooi opstel *Klein Vrouwke* (1892); de schets *Zaterdagavond*; de diepgevoelde beschouwingen: *Het Vaderhuis*, van het beste dat Snieders schreef, vol herinneringen uit dagen van vreugd en smart, zeer belangrijk voor de kennis van de ziel van den schrijver; de voordracht *Sneeuwvlokske* ten voordeele der slachtoffers van den waternood in Noord-Brabant ten jare 1861; (veroorzaakt door den overvloedigen sneeuw); het lyrisch proza *Hoppebellen*; de novelle *Job Jeurick* uit den ouden tijd. « Job Jeurick was eene legendaire personage die door de wolken reed, door de toppen van het beukenbosch dwaalde. » De beschouwingen: *Aan den Oever der Zee, Een Waterdroppel* zijn vrij banaal. *Villa Platella* verhaalt veel wetenswaardigheden over *Bladel*, het geboortedorp van den schrijver. L. DOSFEL.

1104 **Snieders, August** **83**
De Kraaien zullen het uitbrengen. — *A'dam, R. K. Boekcentrale (Roman-Bibliotheek) 1914 (21 × 16) 140 blz.* *geb. fl. 1,50*
V — Een Kempisch meisje laat zich uit liefde tot haar verloofde valsch beschuldigen van een diefstal door hem gepleegd, wordt veroordeeld; door haar verloofde, die met een ander, trouwt verlaten. — Doch alles eindigt met de zegepraal van de deugd en de straf van de boosheid. De echte dief wordt door molenwieken verpletterd na, onder den indruk van de spreuk « De Kraaien zullen het uitbrengen », bij het zicht van kraaien, zijn misdaad te hebben bekend. — Er is nogmaals veel schoons in die novelle: de indrukken van de onschuldige na het verlaten van de gevangenis; de wroeging van den dief en zijn onrust den eersten nacht na den diefstal enz. — De rol van het toeval, het ongewone is zeer groot en dat Kempisch meisje is toch zoo bovenmenschelijk edel en de geluksbeker op het einde zoo boordevol... als in een sprookje. L. Dosfel.

1105 **Snieders, August** **83.9**
Op den Toren — *A'dam, R. K. Boekcentrale (Centrale Roman-Bibl.) 1917 (20 × 14) 252 blz.* *fl. 1 geb.; fl. 1,50*
V — De inval der Franschen in 1792, na Jemappes tot aan den tijdelijken terugkeer van de Oostenrijkers. Een allerbeste historische roman vol leven en kleur, vol afwisseling; boeiend van de eerste bladzijde tot de laatste met meesterlijk-geschilderde tafereelen en goede karakterteekening. Engelen, duivelen, menschen, helden en lafaards, dwepers en schurken, grijsaards en kinderen komen en gaan. Hoe verschijnt als een lichtstraal Blond Marieken. Hoe leeft in den klokkenist Davidts de goedheid van den vader van den verloren zoon. Hoe eerlijk is kapitein Cordonnet, hoe wordt het licht in zijne ziel. Wat is die rosse Krelis op en top een guit, een rakker. Op hoofdstukken als het veertiende waarin verhaald wordt, hoe het lijk van den tyran Tessieres ontgraven en in de Schelde geworpen wordt; als het zestiende: de worsteling tusschen den eerlijken republiekein Cordonnet en den ontaarden zoon van den klokkenist; op zoovele andere bladzijden, mag onze letterkunde trotsch zijn. Bijna alles is goed in dit boek. In het slot leeft de poëzie van den toren en de klokken. Het is treffend en sober. L. Dosfel.

1106 **Snieders, August** **83**
Waar is de Vader? — *A'dam, R. K. Boekencentrale (Centrale Roman-Bibl.) 1917. (20 × 14) 131 blz.* *fl. 1; geb. 1,50*
V — Mijnheer van Leefdael verloor als koopman zijn vermogen, wint het als « poppen-man » terug in Amerika. Dat weten noch vrouw, noch dochters. De verloofde van een der dochters ontdekt het geheim, doch blijft getrouw. Zeer boeiend, vol ziele-adel, vol mooie beschouwingen en tafereelen. De taal echter mist kracht tot beschrijving o. a. van de wereldstad Londen. L. Dosfel.

1107 **Snieders, Dr J. Renier** **83.2**
Zonder God. — *Antwerpen, L. Janssens. 1923 (20 × 15) 319 blz. 8,75 fr.*
V-VIa — Een van Snieders' romans uit de laatste jaren, gemaakt te midden de herrie van den oorlog tegen de schoolwet (1878-1884). Het hart van den vroom-godsdienstigen schrijver, die zoo gehecht was aan

zijn geloof, en diezelfde gehechtheid dagelijks beleven mocht bij zijn buitenmenschen op zijn talrijke doktersbezoeken, lag in hem te schreien en te jammeren over de rampen der Ongelukswet van 1879: Alles in hem kwam daarmee in opstand. 't Stond vast: de *romancier* zou *zijn* oorlog voeren: het polemisch verhaal, *zijn* wapen hanteeren: de pen. Een strijdend doel staat dus voorop in *Zonder God*, en hij geeselde om zich heen met de leuze: het huisgezin, de school, de maatschappij die God buitensluiten, gaan ten onder. Hij schold dan alle andersdenkenden voor niets minder uit dan trawanten van den duivel; de belichaming ervan vond hij in den papenvreter Jud. Borms. Daarentegen haalde hij al de zegeningen van den hemel neer op den schoolmeester der katholieke school, wiens type hij uitbeeldde in Boerhave. — Tendenz-literatuur van een erge soort, waar de zuivere litteraire kunst uit weggeweerd wordt of althans in een donker hoekje gezet. Hoe het echter komt dat dit boek nog lezers vindt en in den smaak van 't volk valt? Omdat aan den politieken hemel van den na-oorlogschen tijd nog dreigen en aangruwen de gevaren van 1879.... A. VAN DEN DRIES, PR.

1108 **Turner, Ethel** **83**

BRIDGID EN DE BENGEL. *Vert. uit h. Engelsch. — Alkmaar, Kluitman, 1923 (20 × 13) 267 blz.* *fl. 1,20; geb. fl. 1,90*

V — Vervolg op « De Bengel » van dezelfde schrijfster. — Bridgid en de Bengel zijn in Australië. De jonge mannen worden op 't laatst van den oorlog opgeroepen. Bengel wordt afgekeurd, doch wanneer zijn broer sneuvelt, wil hij toch ten strijd. Bengel's moeder en ook Bridgid vertrekken naar Parijs om zoo dicht mogelijk bij Bengel te zijn. Op 't einde van den oorlog wanneer het zege-gejuich over de wereld schalt, vinden Bridgid en Bengel mekaar terug om een gelukkig huwelijksleven te beginnen. — Jammer dat Josette in dit boekdeel zoo wat op den achtergrond blijft. — Boeiende lectuur voor allen. Niet voor kleine kinderen. FR. CROLS, PR.

1109 **Valkenstein, Kees** **83.0**

DE AEROPLAAN VAN M'NHEER VLIEGENTHERT. *Geill. dr. den schrijver — Utrecht, De Haan (25 × 16) 240 blz.* *fl. 1,90, geb. fl. 2,90*

V-VIA — Een allerleukst geval is dat van M'nheer Vliegenthert. Het boek vertelt van een vijftienjarigen jongen die « per abuis » M'nheer Vliegenhert z'n aeroplaan steelt, er allerlei mogelijke, en nog meer onmogelijke avonturen mee beleeft, achtervolgd wordt door vliegende policie, en ten slotte, na aan een homerischen vliegprijskamp deelgenomen te hebben, alles in orde brengt, tot vreugde en voldoening van M'nheer Vliegenhert, policie, ouders en alle andere betrokken personen. Ik vergat daarbij nog te zeggen dat deze historie over honderd jaar speelt. Dit verhaal, en vooral het tijdstip waarop het speelt geeft aan Kees Valkenstein gelegenheid en stof tot menigen geestigen zet en plezante typeering. Het is gezond als brood, en prettig geschreven. Dat er hier en daar dingen gebeuren die bar onmogelijk zullen blijven — ook wel over honderd jaar vrees ik — zullen de jonge lezers wel niet kwalijk nemen. ERNEST VAN DER HALLEN.

1110 **Van der Cruyssen, A. C.** **83 : 361**

GHEEL. De Kolonie der Krankzinnigen. — *Antwerpen, Opdebeek, 1924. Omgewerkte en vermeerderde uitg. (22 × 16) 109 blz.* *5 fr.*

V — Een lezenswaarde monographie over de geschiedenis van Gheel en inzonderheid over de liefderijke verpleging, die de krankzinnigen er vanwege de bevolking genieten. — Aanbevolen. V. NAVEAU.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

1111 **Been, Joh. J.** **83**
SPEKKIE, DE PIJPER DER ZEELEEPERS. *Geïll. dr. J. G. Kesler. — Baarn, Bosch (Stamperius Bibl.) 2e druk (21 × 16) 143 blz. gec. fl. 1,40; geb. fl. 1,75*
VIA — Spekkie, de pijper, die met zijn fluit zijn vriendjes ten strijde leidt is een kerngezond jongenstype. Ridderlijk en moedig, belust op avonturen, bezielt hij de heele bende door zijn fluit. Zijn leventje is omweven door het wilde, onstuimige gedoe van strandjongens die houden van vechtpartijtjes en fratsen. Eenvoud en trouw, standvastigheid en moed, die kenmerken van heel de jongenstroep zullen bij de jeugd vurige bewonderaars vinden. FR. HAEPERS.

1112 **De Kinder, Constant** **83**
KAREL EN ELEGAST. Naar de oude legende. — *Geïll. met Penteekeningen door E. Van Offel. — Antwerpen, Opdebeek. (22 × 16) 56 blz. fr. 2,50*
VIA — Een vrije bewerking van de middeleeuwsche frankische sage: Karel de Groote gaat op Gods bevel uit stelen en ontsnapt alzoo aan een gewissen dood. Elegast redt den koning het leven en wordt Karels schoonzoon. — Eenvoudig naverteld wordt het de jongeren aanbevolen tot een eerste kennismaking met den heerlijken ridderroman.
P. VAN ANTWERPEN.

1113 **Exel, Ph.** **83.9**
DE LOTGEVALLEN VAN JAN PERSIJN. Verhaal uit den tijd van den vierden Kruistocht. — *Gouda, Van Goor. (G. B.-serie) 1925. (23 × 16) 162 blz. fl. 1,90; geb. fl. 1,75*
VIA. J. — Een boek voor jongens van twaalf tot veertien jaar. Lotgevallen, maar niet in het genre van Aimard en May, ver van daar. Geen overdreven sensatie, geen verwilderde, ideale voorspiegeling: de ridderlijke deugd, « zwakken helpen » wordt hoog gehouden. De avonturen boeien, en beschrijvingen van bijzonderheden verschaffen tegelijk nog zeer nuttige aardrijkskundige en geschiedkundige gegevens. — De stijl is vlot en eenvoudig, de uitgave verzorgd. FR. HAEPERS.

1114 **Stamperius, J.** **83**
LOTTE. — *Geïll. dr. J. G. Kesler. — Baarn, Bosch. (Stamperius Bibl.) (21 × 16) gec. fl. 1,40 geb. fl. 1,75*
VIA. — 't Leven van een Hongaarsch meisje in Holland opgenomen. Frissche levensvreugde, kinderlijke blijheid, innige dankbaarheid en ontroerende erkentelijkheid uiten zich in een frissche, levendige taal. Degelijke lektuur, stichtend voor de jeugd: geen beleering, integendeel; warm en innig verteld met een overtuigenden gloed.
FRANS HAEPERS.

1115 **Vreeken, A.** **83 : 178**
AALSVEENSCHE JONGENS. — *Laren, Schoonderbeek. 1924, 2e druk (24 × 16) 194 blz.* *fl. 1,90*
VIA. J. — Heel fijn wordt hier het leven geschetst van eenige jongens, die genieten van hun vlegeljaren. Van dag tot dag leven we met hen mee, en genieten stil van hun poetsen en streken, van hun avonturen bij zwemmen en roeien en wandelen, van hun gevechten te land en te water. — Verrassend is de *antialcoholische strekking* van het werk. Wie zou dat hier gaan zoeken? Maar die strekking is zoo goed aangebracht dat ze volstrekt niet schaadt. Een der jongens is de zoon van een dronkaard die door den drank achteruit boert en aan zijn droevig einde komt. Daarop wordt de jongen geheelonthouder en blijft het zijn leven lang. — Om die strekking dubbel aanbevolen. F. VERMUYTEN, PR.

VIB — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

1116 **D. V.** **83**
SPREKENDE DIEREN. Een lusthofke voor de leerende jeugd. — *Geïll. dr. A. Van Neste. Antwerpen, Opdebeeck. 1923. (28 × 18) 63 blz.* *2,50 fr.*
VIB — Aantrekkelijke weergave in vlot proza van de beste dierenfabels van Lafontaine. A. OSSENBLOK.

1117 **Grand' Isle, Tom** **83**
HET VERLATEN KIND. *Vert. uit h. Engelsch dr. J. Witlox. — A'dam, R. K. Boekcentrals (20 × 15) 72 blz.* *fl. 0,50*
VIB — Een eenvoudig verhaal met zedelijke strekking; jammer dat de tendenz zoo gewild is. Kinderlijk leven met eenvoudige gevoelens viert er hoogtij. Het einde wordt door een te plotse bekeering ontsierd.
FR. HAEPERS.

1118 **X.** **83 : 266**
BLOEMPJES UIT HET MISSIEVELD. — *Leuven, Paters der HH. Harten. 1924 (22 × 15) 32 blz.*
VIB — Bloempjes door de Witte Missiezusters van Afrika geplukt op de Afrikaansche velden en voor ons medegebracht om ons te overtuigen van de gunstige gesteltenissen der kleintjes, van 't diep geloof der nieuwbekeerden en van het goedhart der negers. A. DE BOECK, PR.

1119 **X.** **83:266**
DE KLEINE ZWARTJES. Een schets voor de kleine Blanken. — *Leuven, Paters der HH. Harten. 1924 (24 × 15) 16 blz.*
VIB — Een klein allegaartje voor de blanke kinderen bijeenverzameld door de Witte Zusters van Afrika. De omslag is zeer netjes en lief; de platen in het boekje zijn des te meer verwaarloosd. A. DE BOECK, PR.

84. ESSAYS.

1120 **Havelaar, Just.** **84**
HET LEVEN EN DE KUNST. — *A'dam, Elsevier. 1924, 2e druk (18 × 12) 108 blz.* *fl. 1,60*

IV* — In dit algemeen werkje tracht de flinke en zaakrijke essayist van « Democratie » en « Humanisme » de gedachten te vulgariseeren die hij in deze merkwaardige boeken heeft uiteengezet over het verband tusschen kunst en leven. Overtuigd bekamper van het individualisme en van het naturalisme, belijdt hij hier in 't openbaar zijn geloof aan een kunstuiting die zal berusten op twee groote waarheden door de moderne levensomstandigheden verkondigd, de waarheid van de gemeenschap en die van de persoonlijkheid. In drie hoofdstukken: 1° het doel der kunst; 2° de taak der kunst in den nieuwen tijd; 3° kunst en volk, zal hij bewijzen dat kunst moet dienen tot verinnerlijking van het leven en dat die verinnerlijking enkel mogelijk is door gemeenschapskunst. « Er rijpt een kunst, die, door haar elementaire gevoelskracht en haar religieus gestemd idealisme, zich onderscheidt, niet slechts van de oude in haar aristocratische of burgerlijke vormen, maar ook van velerlei modernisme. Directheid van uitdrukking, eenvoud van vorm, algemeenheid en menschelijkheid van geest: dit zijn de kenmerken der nieuwe kunst, in haar vruchtbare gedaante. » — Een vierde hoofdstuk voegt hier nog enkele opmerkingen bij over de kunstkritiek, haar waarde en haar mogelijkheden. — Wie eenigszins op de hoogte is van de moderne literatuur vindt in dit werkje rake beschouwingen en weldoordachte uitspraken van een eerlijken strever naar schoonheid en waarheid. A. BOON, PR.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

1121 **X** **88**

NIEUWE BLOEMEN. — Leesboek voor den 4^n graad der Lagere School en inrichtingen van Voortgezet Onderwijs, verzameld door eenige Leeraars. — *Pitthem, Broeders Maristen. 1924. (21 X 14) 231 blz. 4,50 fr.*

V-VIA — Daar kregen zoo pas onze Middelbare Scholen een vonkelnieuw en mooi leesboek, dat onze jongens een weelderigen «Taalgroei» bracht. Nu hebben de jongeren hunne beurt en kunnen, ook zij, hun hart ophalen aan « Nieuwe Bloemen ». Een bloemlezing gemaakt door belezen en oordeelkundige menschen, wien ik graag heel wat pedagogisch inzicht toeken. Trouwens zij zijn daar zelf om in geweten te verklaren dat de meeste stukken sedert meer dan twee jaren in het klasonderricht werden « beproefd ». Nu dit werk mag ook met eere prijken in een volksboekerij, want het is een bij uitstek katholiek werk. De leer- of leesstof werd dan ook ontleend aan onze beste katholieke literatoren. Uit Nederland treden op: Boddaert, A. Smulders, Van Eeden, Rutten, Vondel. Celliers en Leipoldt laten zelfs hun stem hooren uit het verre Zuid-Afrika. De Vlaamsche schrijvers dragen echter — en dat is best voor onze Vlaamsche lezende gemeente — het leeuwenaandeel mee. Een paar uit de oude school: Conscience en A. Snieders. De oorlogsliteratuur is vrij zwaar: wij lezen stukken van Daels, Claes, Elebaers, Prims, Thans, A. Van Cauwelaert, Van Driessche. Als reisverhalen staan Coussens, De Cock, Callewaert mooie brokken af. Fleerackers en Adriaensen figureeren als humoristen. En dan de dragers onzer goeie, frissche volkskunst in dicht en proza: De Clercq, Cuppens, Van Tichelen, Verschaeve, Zuster Jozefa, Verriest, Vermandere, Vermeulen, Hilda Ram, Rodenbach, De Laey, de Gezelle's, Lambrechts, Nahon. Ik lust heel graag het nummertje der missielandtafereeling (Struyf) en de opstelletjes gewijd aan de natuurwetenschap (Heimans en Thysse). — Neen, de keus is niet volledig, en ik kan er

mij niet bij neerleggen dat een Streuvels, een Sabbe, een J. De Voght, een J. Grietens niet bedacht werden: zij hebben reeds zoo heel veel moois aan volkskunst voortgebracht, dat best een deel der oorlogsliteratuur kan vervangen. Een wensch: op den omslag een titelplaat die ons brengt in den lusthof dezer « Nieuwe Bloemen ». Wat meer logische indeeling der leerstof. Kan geen middel gevonden om het boek te illustreeren met een litterairen kop? Althans de illustraties van Speybrouck, Joe English, Lagae en Timmermans zijn vrij goed geslaagd. Beter is het uit Vondel's lyriek te sprokkelen dan uit zijn dramatiek. Alles saam genomen, is deze bloemlezing een flinke prestatie om onze jeugd een litteraire opleiding te geven, opdat zij, gezeten aan de voeten van onze katholieke schrijvers en luisterend naar het beste van hun kunst, in het leven meedragen lessen van schoonheid die naar hooger doen opblikken. A. VAN DEN DRIES, pr.

89. OORLOGSLITERATUUR

1122 **Latzko, Andreas** **89**

MENSCHEN IN DEN OORLOG. *Vert. dr. Arn. Van Wijnkoop. — Amsterdam, Mij. v. g. e. g. lect. (Wereldbibl.) 1924, 5e druk (18 × 12) 148 blz. 6,60 fr.*

IV — Een wrang en bitter boek waarin het plastisch-gruwelijke tot vreeselijk argument tegen den oorlog gebruikt wordt. Met brutaal en onmeedoogend talent geschreven; groot van menschlievendheid maar van een beperkt begrip wat den geest betreft. Een boek dat in de anti-militaristische literatuur van groote beteekenis is geweest.

MARNIX GYSEN.

1123 **Mortier, R. V.,** **81 : 89**

GRAFRIJMPJES voor onze gesneuvelde jongens. — *Geïll. dr Jos. Leonard. — Brussel, De Standaard. 4e druk. (19 × 15). 130 blz. 5 fr.*

V — Een laatste groet aan gesneuvelden, in dankbare herinnering aan hen opgedragen, ingegeven door de groote liefde van een aalmoezenier voor zijn kranige jongens en betreurde dooden is dit werkje, in vollen zin, een werk van piëteit, een heldenhulde. En dieper slaan deze enkele verzen in dan veel en luid uitgebazuin van lof en bewondering. Want in deze verzen — als is 't dat vele maar rijmen zijn — leeft een ziel en klopt een hart. De onvermoeide werker voor de « Yzer-stichting » heeft ook door dit kleine boekje recht op de echte dankbaarheid van de velen die hun hart weer voelen opengaan bij 't denken aan hen die gingen om niet meer weer te komen. — De Standaard gaf het werk zeer mooi uit. M. VAN HOECK, pr.

9. — Geschiedenis

1124 **De Jongh, J. W.** **83 : 9**

GESCHIEDKUNDIG LEESBOEK VOOR DE LAGERE SCHOOL. In 3 deelen. — *Geïll. — Groningen, Wolters. 1920, 2e druk. (20 × 17) 77, 85, 80 blz.*

per deel fl. 0.80

V — Werkelijk prachtboekjes! Zoowel de inhoud als de wijze van uitgave voldoet geheel! Enkele belangrijke gebeurtenissen worden aan de leerlingen verteld: maar 't is geen opeenhooping noch van gebeurtenissen, noch van personen, noch van data; niets van dit! Hier leeft en roert alles: nu eens volgen wij den jongen Romein Marcus Tullius op

zijn tocht naar en zijn verblijf bij de Bataven, wat verder vertelt een spraakzaam oud mannetje het beleg van een middeleeuwsche stad, nog verder schrijft een zoon aan zijn ouders wat hij beleefde op den tocht naar Chattam, enz. Hier is afwisseling en naar ieders gading. Daarbij zijn de aangehaalde gebeurtenissen objectief gezien, de toestanden raak geschetst en dit alles verduidelijkt door afbeeldingen, plans van veldslagen en zoo meer! Eens een verhaal begonnen laat het U niet meer los! Deze boekjes moeten zeker bij allen — ook bij de grooten — welkom zijn. J. UYTTERHOEVEN.

1125 **Meinsma, Dr K. O.** **9 (492)**
DE ZWARTE DOOD (1347-1352). Met drie afbeeldingen naar miniaturen uit dien tijd. — *Zutphen, Thieme. 1924 (22 × 15) 487 blz.* *geb. fl. 7,90*
IV — In de middeneeuwsche geschiedenis hebben alle levensgebeurtenissen een feller kleur dan nu: dood en leven, rijkdom en ellende traden in veel sterker contrast voor eenieders waarnemen. Alle passies waren duidelijker herkenbaar in hun brutale uiterlijkheid. Als Gods gerechtigheid in dit troebele veld van onkruid en verderf maait dan is dit met dezelfde vreeselijke kleurigheid die het leven zelf bezat. In 1347-1351 zond Hij de pest, de verschrikkelijke, die geheel Europa afzichtelijk doorkerfd heeft. Geschiedschrijvers schatten de sterfte op 50 °/o der bevolking, vooral in de Zuiderlanden. Welk een reactie lokte deze ziekte uit: sommigen vluchtten, anderen zochten de onmiddellijke schuldigen op; dat moesten de Joden zijn. Ze werden afgemaakt in de meeste steden tegen het verbod des Pauzen in, ter eere Gods. Anderen meenden door lichamelijke boete Gods oordeel af te keeren: zoo ontstond de secte der geeselaars die in grooten getale Europa doorkruisten. In een geeselvaart van 33 dagen kastijdden zij zich het lichaam onder het zingen van schoone liederen die ons bewaard bleven. Ten slotte werden zij om ketterij in den ban geslagen. Toen de pest weg trok verdween ook de geeselsecte en de progromfurie. Maar dit alles had een diep lidteeken in het aangezicht der aarde gelaten. — Met deze rijke dramatische stof had Dr Meinsma een prachtig geordonneerd, boeiend verhaal kunnen schrijven. Hij wierp dit boek losjes ineen, met haken en oogen. Hij stopt het letterlijk vol half en heelemaal niet bewezen hypothesen zoodat zijn verwijt op blz. 394 best op hem zelf toepasselijk is. De historicus zal deze poespas maar met uiterste zorgvuldigheid kunnen gebruiken en dat is jammer, want Dr Meinsma had het noodige talent om dit alles kleurig en levendig voor den dag te brengen. Lijk het boek er is, met zijn herhalingen, zijn verwardheid, zijn wetenschappelijke onbruikbaarheid (gemis aan tafels, zelfs gebrek aan inhoudsopgave) blijft het niettemin een bijna onmisbaar werk voor wie de veertiendeeuwsche geschiedenis duidelijk wil begrijpen: al kunnen we Dr Meinsma niet volgen waar hij de strijd tusschen Hoekschen en Kabeljauwschen verklaart, toch bevat dit boek veel onbekends en veel dat zelfs sensationeel kan heeten. De schrijver heeft voor een drietal illustraties gezorgd uit een Belgisch handschrift. Bizonder de gekleurde is voortreffelijk. J. A. GORIS.

1126 **Nuiver, A. en Reinders, O. J.** **83 : 9 (492)**
VADERLANDSCHE GESCHIEDENIS. Schetsen en tafereelen voor de hoogste klasse der Volksschool, voor het herhalingsonderwijs en voor het M. U. L. O. — *Groningen, Wolters. 1916, 12e druk (19 × 12) 182 blz.*
fl. 0,75

V — Een historisch leesboek dat er gerust zijn mag. De samenstellers geven hier van af ± 1500 in verschillende schetsen of portretten de voornaamste gebeurtenissen weer uit de geschiedenis van Nederland; terzelfder tijd poogden zij, zooveel dit doenlijk was, den draad vast te houden die de verschillende feiten en gebeurtenissen aaneenhecht. Over 't algemeen is de stijl levendig en helder, de inhoud belangwekkend en onpartijdig. J. UYTTERHOEVEN.

1127 **Polman Tuin, W.** **9:6**

BEKNOPT LEERBOEK DER HANDELS- EN BEDRIJFSGESCHIEDENIS. — *Zwolle, Tjeenk Willink. 1925. (20 X 14). 212 blz.* *geb. fl. 2.50 fl. 2.25,*

V — Een handig studieboekje waarin de schemas zeer zeker de innovatie zijn. Het is echter slechts gedeeltelijk bijgewerkt tot op onze dagen. De Amerikaansche handboeken over het zelfde onderwerp verzuimen dit niet, en de heer Tuin had ook dit kunnen nagaan in het werkje van Dr Te Lintum. Gelijk meestal werd bijzondere nadruk gelegd op de Nieuwere Geschiedenis; wat o. i. een ongelijk is. J. A. GORIS.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

1128 **Hutter, Caspar** **91**

TE VOET TER BEDEVAART NAAR LOURDES. Herinneringen aan een bedetocht van Freiburg in Zwitserland naar Lourdes. *Vert. uit h. Duitsch dr. J. A. Koenen. — 's Bosch, Mosmans. (20 X 14) 275 blz.* *fl. 1,25*

V — Naar Lourdes *gaan*, met de beenen en op de voeten, van uit Freiburg in Zwitserland; dat deden twee flinke Zwitsersche studenten, van 20 Juli tot 20 Augustus 1907. Wat zij zoets en zuurs op die lange voetreize tegenkwamen, bij goede en hartelijke menschen, of bij mistrouwige, kleingeestige lieden, vertelt ons dit welgeschreven en hoogst belangwekkend boek. Men leeft met die jongens mede, en verlangt jong en vrij te zijn om ook zoo'n stuk uit te voeren, Maria ter eere! — Warm aanbevolen. AL. WALGRAVE, PR.

1129 **Jebb, Louisa** **91**

DOOR DE WOESTIJN NAAR BAGDAD. *Vert. uit h. Engelsch. — Geïll. — Amsterdam, Mij. v. g. e. g. lectuur (Van Reizen en Trekken) 1924 (18 X 12) 155 blz.* *fl. 0,95*

V — Een meer dan alledaagsche zwerf-en-campingtocht! Na een proefrit van Broessa tot Eskischehr, en een 300 klm. trein tot Konia (op het oogenblik der reis, rond 1910, het eindpunt van het Bagdadspoor), te paard de vervaarlijke Tauruspassen over tot Adana, eerste deel; dan dwars door de woestijn van Ur aansluiting gezocht bij den Tigris te Diarbekr; en van daar op een vlot Mesopotanië door tot Bagdad. En door twee vrouwen nogal — Engelsche natuurlijk. Nee, maar een verloochening van alle conventie zooals hier is verbluffend; we worden gewoonweg losgerukt uit heel het Westersch leven en ginder neergezet midden in de woestijn voor het brutaal feit van het primitief en Oostersch leven, met zijn vele onsmakelijke zijden, maar met nog het indrukwekkender groote van oneindigheid, verten, en stilte, o bijzonde, ijle stilte. — Deze Amazonen, dochters eener Romantiek van korter kille vervloeking van het gewone en van stoute, besliste verwezenlijking, wel, ze leven daar parmentig echt, te midden hunner paarden, muilezels, Khans, Zaptieh's, Kalekji's, Koerdische roovers, Turksche

Pasha's en Vali's, in dit mooi film van het Oostersche land en leven. Zie zoo, dat is waarheid — geen saaie archæologie! We zien en beleven nu eens oprecht al die avonturen op den rand van het tragische, maar meer nog de klare en stemmige landenbeelden dier verre, strenge zonnewoestijnen. — Kortom, op het zooeven aangestipte gebrek na — dien ietwat killen en bitteren toon, — is Louisa Jebb's boek treffend en mooi. JORIS CAEYMAEX, PR.

1130 **Noordhoff, R.** **912**

NIEUWE WANDKAART VAN EUROPA. *Herzien door K. Zeeman. — Groningen, Noordhoff. 1924, 3e druk. (161 × 183) Op linnen : fl. 41 ; gevernist fl. 43,50*

V — Dit is de meest duidelijke, overzichtelijke en esthetisch mooiste staatkundige kaart van Europa, die wij in onze taal hebben. De kaart is vooral *staatkundig* maar tevens ook *natuurkundig*. Want ze geeft op sprekende, scherpe wijze de voornaamste bergketens, de hoofdrivieren, zelfs de toendra's, de moerassen en de woestijngebieden in de aangrenzende deelen van Afrika en Azië aan. En dit alles zonder overlading en in een harmonieus geheel. De steden met hunne betrekkelijke grootte en de gewone steden, onderscheiden van de hoofdsteden der landen, komen op de kaart goed uit. Wat het verkeer betreft, de voornaamste spoorwegen staan er op, maar enkele zijn toch wel vergeten zoo b. v. van Dublin naar Galway, van Dublin naar Londonderry, enz. Deze kaart is op een afstand schijnbaar een blinde kaart en daarom juist zoo duidelijk en overzichtelijk, maar als men ze wat van dichter bij bekijkt, ziet men dat voor het gemak van den leeraar behalve de allergrootste steden, die alleen door de beginletter zijn aangeduid, al het voornaamste op de kaart in kleine letters is ingeschreven. Een voortreffelijke wandkaart, waarover ook weer die voorname glans ligt, die de karakteristiek is der Wolters-uitgaven. J. VERSCHUEREN, S. J.

1131 **Van Acker, Gustaaf** **266 : 91**

BIJ DE BALOEBA'S IN CONGO. Bladzijden uit de geschiedenis der eerste jaren van het bekeeringswerk in Opper-Congoland. — *Antwerpen, Keizerstraat, 21. 1924, 2e druk (23 × 15) 281 blz.* *5 fr.*

V — P. Van Acker's verhaal is boeiend en zeer pittig geschreven. In zijn tijd stond hij bekend als een tweede Amaat Vyncke : hij had in lijf en hart een beetje van Vyncke's kwik en luimigheid, en in zijn pen een beetje van Vyncke's pittigheid en kunst. — Van Acker was een dier Vlaamsche koppen, begaafd met een klaar en sterk verstand, met een taaien, onverzettelijken wil, met scherpe, vorschende kijkers, met onstuimig gemoed, blijen levenslust en ongebroken goedheid. — Schrijven deed hij maar in zijn ledige uren, want eerst en vooral was hij missionaris en Godsgezant; maar tevens was hij landvorscher en mede bouwkundige, bruggenmaker, metselaar, timmerman, stuurman, en andere meer, zooals de missionarissen van het eerste uur, de pioniers van de harde taak en den zwaren arbeid toen waren. — Dat zult ge allemaal in dit reisverhaal vinden. En ge zult die baanbrekers er des te meer om loven en waardeeren, den Heer er voor danken, en bidden dat hun werk moge voortgedijen en uitgroeien tot de prachtige katholieke Kerk van Midden-Afrika. A. DE BOECK, PR.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

1132 **de Loppinot, Gravin** **92.2 : 266**
ZUSTER MARIA-ASSUNTA, Franciscanes Missionaris van Maria. *Geïll.* — *Woluwe-Brussel, Tervuerenlaan, 268. 1924 (16 × 12) 78 blz.* *1,50 fr.*
V — Menschelijke wetenschap bezat Maria Assunta niet, hemelsche wijsheid wel. God bemint de kleinen. En dit zusterke was nederig, rein, gehoorzaam, klein. Ze wist het ver te brengen, de kleine kalkdraagster, de vlijtige naaister: God riep haar naar 't klooster; Assunta vertrok, leefde er eenvoudig, voorbeeldig, deed niets buitengewoons; ging als Franciscanes-Missionaris naar China en stierf er, in 1905, aan typhus. Met één zaak bekommerde zij zich: altijd te doen « wat Jezus wil, zooals Jezus wil ». Na heur dood gebeuren er, door haar voorspraak, wonderen. Zoo beloont Jezus haar heilig leven. De zaak harer zaligverklaring is reeds ingeleid. — Stichtende lezing. D. DE PAUW, O. P.

1133 **De Smet, Th., C. Ss. R.** **82.2**
IDEAAL EN DAAD. Levensbeeld van Eerw. Frater Cyr. Neyt, C. Ss. R. — *Esschen, Druk. St. Alfonsus. 1924 (21 × 14) 131 blz.* *4 fr.*
V — 'n Ideaal-schoone jongeling die frater Neyt. Stoom en stuwing stak er in die ziel, die zich, met een geweldige wilskracht, wist los te rukken van 't aardsche, en 't gedroomde ideaal uitbeitelde in daden van deugd. Kloosterling was hij dwarsdoor, en daarom brak hij zijn wil, daarom leefde hij van offers, daarom leed hij zoo gelukkig en hield hij zijn ziel — zoo de bloem naar de zon — gewend naar God. Was die reine ziel te schoon voor deze aarde, daar de goddelijke Hovenier ze plukken kwam als een volrijpe vrucht? Liefdevol is deze levenschets en lofwaardig. D. DE PAUW, O. P.

1134 **Van Hoeck, F., S. J.** **92.2**
DE SOLDATENPASTOOR P. HENRICUS VERBRAAK, S. J., aalmoezenier van het Ned.-Ind. leger te Atjek. — *Amsterdam, Boekcentrale (20 × 14) 203 blz.* *fl. 1,75; geb. 2,25*
V — In deze tijden van veelsoortige heldenhulde mogen wij katholieken, ónze helden niet vergeten. Dat ze velen zijn, en echt, en nederig, mag niet voor gevolg hebben dat wij ze in de schaduw laten die ze zochten. — Beter dan stand- en borstbeeld die den « soldatenpastoor » ginds werden opgericht, zal het flink onderhoudend boek van Pater Van Hoeck de gedachtenis van een waren held van geloof, van toewijding, en van arbeidskracht, bewaren. Priesters en leeken zullen met evenveel belangstelling naar deze levensschets grijpen: geestelijke winst zal niet uitblijven. HILARION THANS, O. F. M.

1135 **X.** **266 : 82.2**
HANDELINGEN DER GELUKZALIGE NEGER-MARTELAREN VAN OEGANDA. — *Antwerpen, Keizerstraat, 21. 3e druk. (21 × 14) 79 blz.* *1,50 fr.*
V — Dit mooi gedrukt en geïllustreerd boekje verhaalt in 't kort de geschiedenis van de jonge negers van Oeganda, die tijdens de vervolging onder Koning Mwanga in 1883 den marteldood stierven voor het Geloof en voor de deugd van zuiverheid. Deze twee-en-twintig zwarte martelaren werden door Benediktus XV zalig verklaard. Boeiende en stichtende lektuur. A. DE BOECK, PR.

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS
GRONINGEN; DEN HAAG

PRÉCIS DE GRAMMAIRE FRANÇAISE
A L'USAGE DES FLAMANDS
par L. GOEMANS
Inspecteur général de l'enseignement moyen
P. LAROCHETTE
Professeur aux écoles normales de l'État à Gand
et V. SONDERVORST
Professeur à l'athénée royal et à l'école industrielle de Louvain
Prijs Fr. 8,00

EXERCICES
ADAPTÉS AU
PRÉCIS DE GRAMMAIRE FRANÇAISE
A L'USAGE DES FLAMANDS
1e PARTIE
Prijs Fr. 7,00
Mijne meening is, dat deze spraakkunst, met het daarbij behoorend oefenboek, eene werkelijke aanwinst is voor het onderwijs van het Fransch in de Athenea, Middebare en Normaalscholen. L. B. *Leuvensche Bijdragen.*

J. B. WOLTERS, Groningen-Den Haag; VAN RYSSELBERG & ROMBOUT, Gent; DE WIT, Brussel

Voor uwe Leestafel
TOONEEL-GIDS
Redactie : E. H. Bernaerts, L. Dosfel, Th. De Ronde, enz.
Redactiesecretaris : Anton Van de Velde.
PER JAAR ELF NUMMERS: 25 FRANKS
Beheer : « CULTURA »
GILDESTRAAT, 5, GENT

Uitgeversfirma L. OPDEBEEK
PROVINCIESTRAAT, 42
ANTWERPEN
Groote keus van Prenten- en Leesboeken voor kinderen van 5 tot 11 jaar. — Belangrijke verscheidenheid van Prijsboeken, Bibliotheek- en Vakboeken. — Klassieke werken. — Romans, enz.
Billijke Prijzen.
Vraag den kosteloozen catalogus 1925

DIETSCHE WARANDE & BELFORT
Prijs voor den Jaargang 1925: 35,75 fr.
S. V. DE VLAAMSCHE BOEKENHALLE, Naamschestraat, 87, LEUVEN

Uitgeverij N. V. LEESLUST

Antwerpen : 109, Nationale straat, 109.

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** Verlucht door Felix Timmermans (2e vermeerderde uitgave) fr. 4,50
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** Verlucht door Felix Timmermans (2e vermeerderde uitgave) fr. 4,50
RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** Uit het Fransch vertaald door Dr Jaak Boonen. fr. 10,—
M. E. BELPAIRE en HILDA RAM. — **Wonderland :** 1e, 3e, 4e, 5e en 6e bundel. (4e druk). Met kleurplaten van Felix Timmermans, elk fr. 5,50
M. E. BELPAIRE, HILDA RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland :** 2e en 7e bundel. Met penteekeningen van Felix Timmermans, elk fr. 4,50
JOZEF BUERBAUM. — **Keldermondvertellingen.** (3e druk) fr. 5,—
LUIS COLOMA, S. J. — **De kleine Pilatus.** Uit het Spaansch vertaald door Jozef Simons. (2e druk). fr. 4,50
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Modern roman. fr. 12,—
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** (2e druk). Met penteekeningen van Felix Timmermans. fr. 5,—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. Uit het Duitsch vertaald door Maur. Van Hoeck. fr. 12,—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** Uit het Engelsch vertaald door Jozef Simons. fr. 8,—
FRANCIS FINN, S. J. — **Op den Loop.** Uit het Engelsch vertaald door E. Verwimp, S. J. fr. 8,—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het Heilig Vuur.** Uit het Deensch vertaald door L. Duykers. fr. 7,—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** Oorspronkelijk verhaal. fr. 4,—
LOD. LAVKI. — **De Kleine Koning.** Bijbelsch verhaal voor de jeugd. fr. 4,—
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Oorspronkelijk avontuur-verhaal uit het scouts-leven. fr. 4,—
AUGUST OSSENBLOK. — **De Kandidaat-Bibliothecaris.** fr. 7,50
Dr. JUL. PERSYN. — **Æsthetische Verantwoordingen.** fr. 14,—
Dr. JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** (1e deel). fr. 15,—
De 3 deelen, bij inschrijving. fr. 37,50
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 4,50
ANTON VAN DE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** Met 25 kleurplaatjes van Felix Timmermans. fr. 8,—
ERNEST VAN DER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 4,50
ERNEST VAN DER HALLEN. — **Stille Uren bij primitieve Meesters.** Rijk geïllustreerde kunstuitgave. fr. 25,—

TER PERSE :

M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.**
LOD. LAVKI. — **De Kleine Martelaar.**
Dr. JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** (2e en 3e deel).

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN

NEDERLANDSCH - BIBLIOGRAFISCH - TIJDSCHRIFT

VERSCHIJNT ZES MAAL PER JAAR

DERDE JAARGANG

1925

II

Orgaan van het Algemeen Secretariaat
:-: voor Katholieke Boekerijen :-:

BIBLIOTHECARISSEN !...

Het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

gevestigd te Antwerpen, CUYLITSSTRAAT, 27

verzekert U mits een JAARLIJKSCHE BIJDRAGE VAN **25** FRANK, al de voordeelen van onze bibliotheekorganisatie.

A. — INLICHTINGSDIENST.

1. Over de Wetgeving op de Boekerijen en haar toepassing: voorwaarden en formaliteiten voor het bekomen van officiëele toelagen.
2. Verstrekken van formulieren voor aanvragen om toelagen; wenken omtrent de houding aan te nemen tegenover de officiëele organismen.
3. Middendienst voor het bezorgen van sprekers voor Leesavonden, enz.
4. Middendienst voor het stichten van Maatschappijen zonder winstgevend doel.

B. — TECHNISCHE DIENST.

1. Inrichting van Lessen voor Bibliothecarissen
2. Wenken omtrent het inrichten van Bibliotheken, Leeszalen, Lees- en Verteluren.
3. Modelboekerij, toegankelijk voor de belanghebbenden; mededeeling van Modelcatalogen.

C. — DOCUMENTATIEDIENST.

1. Voorlichting in zake bruikbare literatuur door: Verzamelen van Bibliographische werken en tijdschriften, ter inzage voor belangstellenden.
2. Verzameling per vak en per schrijver van boekbesprekingen.
3. Samenstelling van Keurlijsten.
4. Uitgeven van een **Bibliographisch Tijdschrift « Boekengids », kosteloos aan de aangesloten boekerijen verschaft (waarde 15 frank).**

D. — STOFFELIJKE VOORDEELEN.

1. Inbinden van boeken tegen voordeelige voorwaarden: 2,25 fr. per boekdeel zonder aanzien van formaat.
2. Levering van allerhande boeken met 15 °/o korting.
   Vrachtvrije toezending voor bestellingen boven de 100 fr.
3. Bezorgen van bedrukte modelformulieren: Inventarisboek: 16 of 22 fr.; Uitleenregister: 4 fr.; Witte of gekleurde Steekkaarten: 16 fr. de duizend stuks (onbedrukt); 32 fr. de duizend bedrukt ; Stamkaarten en lezerskaarten; 32 fr. de duizend.
4. Verhuren van Clichés (portretten) voor het illustreeren van Catalogen.

E. — ZEDELIJKE INVLOED DOOR CENTRALISATIE.

1. Propaganda door Voordrachten, Pers en Persoonlijk optreden tot het stichten of herinrichten van Boekerijen, Vak- en Kinderbibliotheken.
2. Gezamenlijk optreden tot het bekomen van gew. wijzigingen aan de wet.
3. Indienen van eventuëele klachten omtrent dienstaangelegenheden.
4. Vertegenwoordiging in officiëele organismen.
5. Bevorderen van het aansluiten der Boekerijen bij hun respectievelijke Verbonden.
6. Betrekkingen met soortgelijke inrichtingen in het Buitenland; vertegenwoordiging op Bibliotheek-Kongressen en Landdagen.
7. Actie op de Openbare Meening voor een breedere opvatting van ons Bibliotheekwezen, en meer geldelijke belangstelling voor onze Bibliotheken.

N. B. : Het Secretariaat is toegankelijk Maandags, Woensdags, Vrijdags en Zaterdags van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur

Postcheckrekening : nr 241.02 — **Telefoon : nr 216.74**

Uitgaven GUST JANSSENS

9, Kerkstraat, 9, ANTWERPEN

Den HH. Leeraars bijzonder aanbevolen:

Het NATUURWETENSCHAPPELIJK ONDERRICHT door ERNEST VAN DEN BOSCH, Doctorandus in de wetenschappen, Leeraar aan de Normaal- en Nijverheidsscholen van Antwerpen.

ONTLEEDKUNDE EN LEVENSLEER v^r^ Normaal en Mid. Onderwijs Prijs fr. 8,50
BOEK VAN LEVENSLEER EN GEZONDHEIDSLEER voor lagere scholen, voorbereidende afdeelingen van Middelbaar Onderwijs en Scholen voor Volwassenen fr. 2,50
BOEK VAN NATUURKUNDE, voor lagere scholen fr. 2,50
BOEK VAN DIERKUNDE, voor lagere scholen fr. 2,50

Deze studieboekjes bekwamen de vleiendste bespreking en beoordeeling van wege de dokters E. Moons, A. Delhaye, heer Boonroy en andere.

GRATIS KATALOOG OP AANVRAAG

Centrale Boekhandel « Neerlandia »

(Dir. Mej. A. GERRITS)

Gerardstraat, 12 ANTWERPEN Telefoon 7190

Groote keuze Boeken voor

=:= BIBLIOTHEKEN =:=

DE NEDERLANDSCHE BOEKHANDEL

50, St. Jacobsmarkt, ANTWERPEN

heeft de grootste keuze van KINDERBOEKEN. ROMANS en VAKBOEKEN VOOR BIBLIOTHEKEN aan de voordeeligste voorwaarden.

VRAAGT CATALOGUS

 Keer om.

De beste bibliotheekboeken

zult U vinden in de fondslijst van

DE VLAAMSCHE BOEKENHALLE

Samenwerkende Vennootschap

87, Naamschestraat, 87, LEUVEN

TE HUUR

P. HILARION THANS, O. F. M.

NUMMER 2 DERDE JAARGANG JULI 1925

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift

Orgaan van het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

:-: VERSCHIJNT 6 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE :	BEHEER :
Alg. Secretariaat voor Kath. Boekerijen Cuylitsstraat, 27, Antwerpen	S. V. De Vlaamsche Boekenhalle Naamschestraat, 87, Leuven

Abonnementsprijs : 15,00 fr. — Dit nummer : 3,00 fr.

P. HILARION THANS, O. F. M.

ZIJN LEVEN EN ZIJN WERK

P, Hilarion Thans is een geboren Maastrichtenaar (1884). Een schoone man! Opgeschoten van gestalte en breed geschouderd, het gelaat bruingetaand met daarin, zachte en zóó diepe droom-oogen die als over den einder wegstaren en nog verteederd schijnen achter de brilglazen. Hij lijkt met zijn gitzwarte haren veeleer een Zuiderling dan een kind van het blonde Germanje. Een dichterlijke kop, een middeleeuwsche monniksfiguur in de strenge, bruine pij.

Antoine (zoo was zijn voornaam vóór zijne intrede in 't klooster), kwam van zijn elfde jaar naar België; deed zijn studies in het Luiksche, dan in het Minderbroederscollege te Lokeren, totdat hij als novice te Thielt binnenging. Zijn jeugd liet niet raden dat uit hem de keurige Vlaamsche dichter zou groeien, dien we nu kennen. Tot zijn drie en twintigste jaar schreef deze Limburgsche jongen in 't Fransch. Als voorzitter der Lettergilde in 't College trad hij reeds als Franschschrijvend dichter op. Eens kloosterling bleef hij dezelfde wegen opgaan. 't Is slechts op zijn 25e jaar, terwijl de jonge monnik doodelijk ziek aan 't bed gekluisterd lag, « dat de taal van zijn moeder voorgoed de taal van zijn kunst werd. » 't Was immers in de stille ziekte-cel van 't klooster te Sint-Truiden, dat Pater Hilarion die « onoogige papiertjes » volschreef, door P. Adjutus Drieghe ontdekt, door den declamator J. Leynen opgenomen in « Het Daghet in den Oosten » en die de cyclus « Zieke Bloemen » werden uit de *Omheinde Hoven*. Stilaan voelde de fijne kunstenaar hoe vollediger zijn geestes- en gemoedsleven uiting vond in zijn moedertaal, en van dat oogenblik af worden de Fransche gedichten zeldzamer, de Vlaamsche rijker, rijper en talrijker. Na zijn zware ziekte te St. Truiden te hebben doorworsteld, verbleef de dichter

enkele maanden in het klooster te Schaarbeek en daarna te Mechelen.

Ondertusschen had P. Hilarion zijn Fransche verzen saamgebundeld en in Juli 1915 kwam *Lilas Blancs* van de pers. Om één gedicht er van: « *L'Attente* » ging heel wat rumoer worden gemaakt. Is het een zijner laatste Fransche verzen, 't is ook een zijner beste. Het is de verzuchting naar de terugkomst onzer jongens en den triomfantelijken intocht van den Koning. Zooals het te verwachten was, bracht dit boekje heel wat herrie. P. Servatius had, zonder rekening te houden met de Duitsche censuur, het werkje gedrukt en samen met hem, zorgden vrienden voor den verkoop. De Duitschers kwamen het te weten. Ik had over de moeielijkheden gehoord en heel bedekt (et pour cause!) aan Hilarion, die ondertusschen Professor te Reckheim was, er over geschreven. Hij antwoordde me (October 1916) in « botanischen » stijl. « Ik zei U een woord nopens de Witte Seringen. Die zijn nu alle opgeborgen. Een vol jaar hebben ze gebloeid: al een heel tijdje als Ge bedenkt, hoe ongunstig het seizoen is geweest. Iedereen dacht dat ik, tot loon van dit mijn bloemenkweeken, een vakantiereis zou mogen maken, zooals P. Angelinus er een ondernomen heeft deze laatste dagen; doch daar schijnt niets van te komen.»... Doch daar is wel iets van gekomen: P. Servatius werd veroordeeld; P. Hilarion ook. Hij kon echter tijdig uit Reckheim ontvluchten.

Een kouden Decemberavond wrong hij zich te Smeermaas door een eng riool, kwam uit, onder de electrische versperring door, aan den Maasrand, waadde in den donkere rond de versperringen aan de grens, en kwam veilig toe te Maastricht. Van uit Rotterdam stak hij naar Engeland over.

Doch de dichter had, tegenover de Duitschers, nog een andere zonde op zijn geweten: ***België's Kruisweg***: een gedicht aan 't lijden van ons land gewijd. De rampen van België zetten zich in zijn dichtervisie om in veertien beelden, welke hij plaatst in het kader van Christus' veertien lijdensstatiën. Dr K. Elebaers heeft reeds (*Dietsche Warande en Belfort*, 1919, bl. 175-176) op de literaire waarde van Hilarion's werkje gewezen. De dichter zelf hecht niet zoo heel veel waarde aan deze poëzie. « De gebruuskeerde bewerking is verre van mij te voldoen », schreef hij me, en later: « Maak U geen al te groot gedacht over mijn penetsen betreffende de veertien staties. Die teekeningen hebben wel een verbazend succes gehad bij de salon-besprekers; doch het vroomheidsgevoel had meer deel in de bewondering dan het esthetische. »

P. Hilarion landde dus in Engeland aan en kwam als Brancardier-Vrijwilliger in het Belgisch leger. Dr K. Elebaers en Fr. Evermar van Moere hebben, in de « Dietsche Warande » reeds allusie gemaakt op de moeielijkheden en den tegenstand die de dichter er ontmoette. De eerste brief dien ik van P. Hilarion, toen aalmoezenier te Calais, na den wapenstilstand ontving, liet het reeds raden: « Ik heb zulk een oorlogsleven gehad », schrijft hij, « dat me dichten onmogelijk maakte, dat me 't offer vroeg van al de illusies waarmee ik naar 't front kwam afgezakt; 't offer

daarbij van allen vrijen tijd... » en later: « Achttien maanden brancardiersdienst in Cabour. Geen uurtje om een lezing te doen. Dag en nacht geestesdoodend — en toch zielsverheffend in den ascetischen zin — tobben. » In die omgeving kon de dichter niet werken, hij vooral niet die schreef: « De oorlog schokte me zóó dat ik, wel verre van een vers te schrijven, er zelf geen kon lezen. Tegenover de vreeselijke werkelijkheid, scheen me alle woordkunst ijdel en klein ». Na achtien lange maanden werd hij tot Aalmoezenier bevorderd te Calais en, kort na den wapenstilstand, in die hoedanigheid overgeplaatst naar het verminktenkamp te Port-Villez (Frankrijk). Ook dáár vond de dichter de rust niet, die hij voor bezonken werk noodig had. « In de rust alleen, in de definitieve van 't klooster, kan poëzie bloeien en rijpen ». Wél voelde hij zich beter tehuis in de heerlijke omgeving daar, doch, al schrijft hij ook geestdriftig over de Seine-vallei waar hij woont, toch tracht hij hevig naar zijn Reckheim en zijn Kempen. De Seine-vallei: « Een zee van groen, alom sierlijkst gebogen lijnen, en de blanke, volle trage stroom daartusschen. Ons kamp beslaat den heuvelrand die steil oprijst uit den breeden stroom. Bosschen en prachtige akkers; doch een Belgisch landschapje, ook 't schraalste, zou me méér voldoen », zooals hij zijn Reckheim kent « met zijn wonder van kleurschakeeringen, bloesemkruinen en struikbouquetten. Een en al geur, vogelenzang en frischheid van traagverglijdend water, met een pracht van lentewolken daarover en de matelooze stilte rondom... » (Lente 1916).

Te Reckheim waar hij de « natuur wedervond », ging het langsom beter en hij herwon er met zijn prachtige openluchtstint, gedeeltelijk zijn kracht uit vroeger jaren. (1)

In 1920 verscheen zijn bundel *Verloren Stroom.* Zooals het inleidend gedicht het uitlegt doelt de titel op de Lesse in Han. Ontsprong de poëzie in « Omheinde Hoven » als uit reizende fonteinen, hier loopt ze als een breede, boordevolle stroom. De dichter heet dien stroom « Verloren » omdat er over viel de schaduw der sombere oorlogsjaren, omdat hij schuil liep, langen tijd, onder gewelven van onrust en smart.

Tot in 1921 *Mijn Oorlog* van de pers kwam. Het is wel kenschetsend dat het juist de uitgave is van zijn Fransche verzen die zijn Vlaamsch dagboek *Mijn Oorlog* mogelijk maakte. Dat de taal van zijn moeder voorgoed de taal van zijn kunst werd heeft hij ook in dit werk, en in eminenten zin, getoond. Het is ontegensprekelijk met Claes' *Bei ùns in Deùtschland* en Elebaers' *Van Lief en Leed* het beste dat in onze Nederlandsch-sprekende gewesten verscheen. Al staat het verre van Barbusse's brutaal *Le Feu;* al gilt noch huilt er uit de geweldige angstschreeuw en de sidderende banvloek van Lasko's *Menschen in den Oorlog,* toch leeft er in de ijselijkheid van den oorlogsgruwel. Wie Thans' boek gelezen — doch in den échten zin — gelézen heeft zal wel aanvoelen wàt de oorlog is geweest. Als *document* voor de volksmentaliteit in het bezette gebied;

(1) M. Van Hoeck, « Ons Volk Ontwaakt », 14-2-1920.

als *literair* werk — zonder aan literatuur te willen doen — van een artist; als *beschouwing* van een *christen* kunstenaar is « Mijn Oorlog » wel het volledigste. Daarom ook zal het, al heeft de oorlogsliteratuur nu reeds veel van hare absolute waarde en eerste belangstelling verloren, een graag-gelezen werk blijven. Geen panoramatisch overzicht alleen; doch pakkende dramatiek, droomerige weemoed, leuke geestigheid, bijtende ironie, gruwzame realiteit, diepdoorvoeld mèdeleed, Christene vredesbetrachting in 't licht der eenige liefde. De vaste greep van den schilder vat u aan; het boeiend verhaal van den dichter voert u mede; het kloppende hart van den mensch doet u méde-lijden; de mediteerende ziel van monnik, u méde-bidden.

Pater Hilarion mocht na den oorlog « de perijkelen der wereldzee en haar drijfzand verlaten voor den vasten vloer van zijn kloostercel ». Een lang gekoesterde droom werd daar werkelijkheid: zijn hulde aan de Lieve Moeder Gods. « *Der Lieve Vrouwe* » een sonnettenbundel aan O. L. Vrouw opgedragen en van haar zingend. In dit werk vinden we: « De vaste lijn van het denkend intellect, de volle, doch weerhouden stuwing van het kloppende hart en de regenboog-pracht van zijn kleurrijk en teekenend woord » (te lezen dienaangaande het debat Moens-Thans in « *Pogen* »).

Op aanvraag van den E. H. Claessens, kapelaan te Maeseyck, legde de dichter de hand aan tooneelwerk. Op korten tijd werd het neergeschreven: deze al te snelle bewerking; het gebrek aan métier voor *tooneel* hebben *Passiebloemen*, niet doen uitgroeien tot een evangeliespel doch eerder een opeenvolging van evangelische tafereelen lyrisch bezongen. « Bühnenmäszig » is het zeker niet; en zal eer een « *Lesespiel* », een decoratief oproepen van plastische momenten dan een speelbaar stuk blijven.

Korten tijd geleden kwam « *Onder de Wolk* » van de pers. In het begin van den oorlog verbleef P. Hilarion te Mechelen en leefde er van stonde af aan, de geweldige oorlogstragedie mede: daarvan getuigt dit oorlogsdagboek waarin hij, sober doch pakkend, want juist-gezien en raak-geteekend, den gemoedstoestand van ons volk en zijn eigen bevindingen schetst. De dichter heeft waarlijk naar de volksziel getast. Belangwekkend — buiten de taal om die is van een keurig gehalte — zal het werk blijven als historisch en folkloristisch document uit een tijd waarin de volkspsychologie met zoo'n plotse volte-faces haar edelen aard en laagsten zelfkant naar buiten drong.

* * *

Zijn werken zullen — dat is onze hartsgrondige wensch — hun weg vinden in onze boekerijen, Daarin mede te helpen zal den bibliothecarissen een aangename en dankbare plicht zijn tegenover den dichter voor wien we hopen, dat hij, niet alleen aan zijn studenten te Reckheim doch aan gansch het lezende Vlaanderen, nog lange jaren moge schenken « al 't geen den volke goed is ». M. VAN HOECK, pr.

Antwerpen, Juni 1925.

BIBLIOGRAPHISCHE NOTA

WERKEN:

1913 Omheinde Hoven: Bomans, Leuven. — Eug. Leën, Hasselt.
    1914 2de Uitgave: id.
    1923 3de Uitgave: St Franciscus' Drukkerij, Mechelen.
1915 Lilas Blancs: id.
1919 België's Kruisweg: id. (uitverkocht); 2de uitgave 1924
1920 Verloren Stroom: id. R. K. Boekcentrale, Amsterdam.
1921 Mijn Oorlog (proza): id.
1923 Der Lieve Vrouwe: Dante Alighieri, Castricum (Holland);
    St Franciscus Drukkerij, Mechelen.
1924 Onder de Wolk (proza):
In voorbereiding: Verloren Stroom (2de Uitgave met Commentaar voor Humaniora-Klassen).

ARTIKELS:

Over « Ombeinde Hoven »

Chr. Mertz: De Katholiek. November 1914.
A. Cuppens: « Van een Minderbroeder die Dichter is ».
    Dietsche Warande en Belfort. 1914
L. Van Puyvelde: Jaarboek v/h Davidsfonds. 1914
M. Viola: Van Onzen Tijd. 18, IX, 1915.
A. Van Cauwelaert: De Lelie. Nrs 7, 8, 1914.
J. Crick: Excelsior. April 1914.
R. Foncke: De Vlaamsche Gids. Maart-April 1914.
C. Scharten: De Gids. 1915.

Over « Verloren Stroom ».

E. Van der Hallen: Storm. Sept. 1921.
R. Vincke: Tongerloo's Tijdschrift. Oct. 1921
J. Simons: Het Vlaamsche Land. 3 Dec. 1921.
    Omhoog. October 1921.
    St. Franciscus. (Holl.) Maart 1922.
    Franciscaansch Leven. (Holl.) Mei 1922.

Over « Der Lieve Vrouwe »

J. Lemmens: Kunst Adelt. 15, VII, '23.
M. Van Hoeck: Dietsche Warande en Belfort. Juli 1923.
W. Moens: Kloosterpoëzie. Pogen, October 1923.
H. Thans: Kloosterpoëzie. Pogen. Jan. 1924.
    De Valbijl. April 1924.
    Kunst adelt. 15-7-23.

Over « Passiebloemen »

Standaard van Maria. Dec. 1924.
Ons eigen Blad. (Tilburg) Nov. 1924.
Onze Jeugd. Januari 1925.

Meerdere opvoeringen te Maeseyck, Luik, Temsche, Oudenaarde, Gent, Antwerpen.

Uittreksels van H. Thans' werken o. a. in
Stemmen van verre en dichte bij. (Tilburg)
Keurlessen. (Tilburg)
Onze Priesters-Dichters. (Vl. Land, Antwerpen)

M. V. H.

2. — Godsdienst

1135B Augustinus, Heilige **24**
OVER DE CHRISTELIJKE LEERING. *Vertaling uit h. Latijn dr. Frans Vermuyten. — Brussel, Standaard. 1925. (19 × 12) 94 blz.* *5 fr.*
IV — Met het oog op het onmiddellijk geestelijk nut der lezers, krijgen we, in deze vertaling, St Augustinus' « de doctrina christiana » merkelijk ingekort en zorgvuldig gezift. Wijsheid treedt hier uit haren tempel. Ge leert in dit boekje hoe de H. Schrift te lezen en te begrijpen, en hoe de Schriftuurwaarheden aan anderen mede te deelen. Banen nedeiigheid en zuiverheid den weg naar de wijsheid, de liefde bezit er den sleutel toe. Want de wijsheid der H. Schrift zit gekend in de liefde: liefde tot God en den mensch. Die wijsheid moet dan ook met hart, met liefde medegedeeld, en dan is men welsprekend. Drongen de gedachten van dezen genialen Kerkvader over de welsprekendheid meer door bij alle priesters en paters die Gods woord te verkondigen hebben! Verdienstelijke vertaling. 't Inleidend woord van Z. E. H. Cruysberghs, opperbest.
O. DE PAUW, O. P.

1136 Dosfel, Dr jur. Lod. **24 : 86**
DE ZIELEBRIEVEN VAN PATER LIPPERT. — *Antwerpen, Hoogeschooluitbreiding 1925 (19 × 13) 28 blz.* *1 fr.*
IV — Pater Lippert, een Duitsche Jezuïet, heeft onder andere merkwaardige boeken « Briefe an gùte Menschen » uitgegeven. Met diepgaande zielenkennis, met zalving en beslistheid tevens, houdt hij allerhande personen, in de meest verscheidene levensomstandigheden, de princiepen der kristelijke ascetische leiding voor. Dr Dosfel past op den Schrijver deze zijn eigen woorden toe: « De stevigheid van den wetenden en willenden mensch ligt in u, van den mensch die zeker en veilig geborgen is, die de eeuwigheid bezit. » — In afwachting dat die Brieven in het Nederlandsch vertaald worden — wat een zeer prijzenswaardige onderneming zijn zou — kan deze flinke studie en samenvatting veel dienst bewijzen in onze volksbibliotheken. J. SALSMANS, S. I.

1137 Lagae, Aug. **262**
HET LEERGEZAG DER KERK EN DE EERSTE WERELDBRIEF VAN PIUS XI OVER DEN VREDE. — *Brugge, Geloofsonderricht. (19 × 14). 32 blz. fr. 1,25*
V — Deze studie bestaat uit twee deelen. In het eerste wordt de bevoegdheid van den Paus en de wettigheid zijner tusschenkomst vastgesteld. In het tweede deel wordt de wereldbrief zelf ontleed. Moge het bijdragen om het woord van den Opperherder dieper te doen doordringen in al de klassen van de Christelijke wereld. FL. PRIMS, PR.

1138 Przywara, Erich, S. J. **264**
HET KERKELIJK JAAR, ZIJN EENHEID IN ZIJN VERSCHEIDENHEID. *Vert. uit h. Duitsch dr. V. Leemans. — Brugge, Excelsior. 1924 (12 × 16) 76 blz. 4 fr.*
V — Heeft de liturgische beweging een letterkundig doel, dan moeten de liturgisten om hun succes geluk gewenscht worden, want nooit werd zooveel en zóó letterkundig over liturgie geschreven. Maar reeds dreigt de mystieke beweging het liturgisch streven voorbij te snellen, en nog zijn alle liturgische misverstanden niet opgelost, verre van daar; er

worden maar toe nieuwe vergissingen op de markt gebracht, omdat men te weinig liturgisch leeft, en tevens te liturgisch schrijft. Een staaltje van deze liturgische literatuur treffen wij aan in dit werkje, licht van druk (pas 51 blz. tekst) maar zwaar van misgrepen. — Enkel de Inhoudstafel! Met verbazing zitten wij te kijken naar die inhoudstafel met de volgende indeeling van het Kerkelijk Jaar: 1) Advent en Kerstmis; 2) Driekoningen en Septuagesima; 3) Vasten en Paschen; 4) Hemelvaart en Sinxen; 5) Drievuldigheid; 6) Het Allerheiligste Sakrament des Autaars. — Eenieder zal verstaan dat het *volstrekt onmogelijk* is de beteekenis van de Kerkelijke tijdkringen weêr te geven, indien men 1°) Driekoningen (Epiphania = Openbaring des Heeren), het toppunt van den Kerstkring, van Kerstmis afrukt, om 2°) Driekoningen te verbinden met Septuagesima, hetwelk 3°) wordt gescheiden van de Vasten, tot dewelke de Septuagesima-tijd toch maar de inleiding vormt; en indien men dan voortgaat met 4°) als leitmotiv van den tijd na Sinxen het feest der H. Drievuldigheid aan te duiden, en met 5°) (haast ongelooflijk) het feest van het Allerheiligste Sakrament des Autaars te bestempelen als « het laatste feest van den eigenlijken Kerkelijken tijd, dat daardoor ook het einde en het doel wordt waartoe Advent en Kertmis en Driekoningen, Passie en Paschen, Sinxen en Drievuldigheid geleidelijk voeren ». (blz. 67) — Wil een volgende, verbeterde, herwerkte uitgave als ernstig werk aanschouwd worden, dat men dan ten minste de inhoudstafel als volgt opstelle: 1) Advent; 2) Kerstmis en Driekoningen; 3) Septuagesima en Vasten; 4) Paschen; 5) Hemelvaart en Sinxen; 6) De tijd na Sinxen; 7) De H. Maagd in het Kerkelijk jaar: Zij mag immers niet enkel als « Meimaand » gevierd worden... De inleider schijnt het wonderwel gevoeld te hebben, al heeft hij het misschien niet heelemaal zóó bedoeld. Hij schrijft: « Niet de kerkzanger zingt in dit boekje... Maar de klokluider mijmert in dit boekje... » Wij gelooven nochtans dat P. Przywara verder gevorderd is in de heilige orde dan een eenvoudige « ostiarius » zonder tonsuur die ver van het altaar, daarboven in den hoogen toren, door een luik « naar buiten » tuurt, mijmert, en zoo maar schrijft.

DOM ANDREAS STOELEN.

3. — Sociale Wetenschappen — Opvoeding — Vrouwenbeweging

1139 **Bittremieux, Leo** **266 : 39 : 83**

MAYOMBISCHE VOLKSKUNST. Ingeleid dr. Al. Janssens. — *Leuven, Boekenhalle. 1924. (21 × 14) 227 blz.* *15 fr.*

V — In de jaargangen van het vooroorlogsche tijdschrift *Onze Kongo*, dat met taaien lust door een paar wroeters was gesticht en rechtgehouden werd, liggen heel wat merkwaardige bijdragen verspreid. Onder andere die van P. Bittremieux. P. Janssens heeft die nu daar uitgehaald, hen van een flinke voorrede voorzien en in een mooi kleed gestoken, de wereld ingezonden. Dat is een zeer verdienstelijk werk van hem. Want die arbeid van P. Bittremieux is merkwaardig. Het is een verzameling volksliederen, volkspoëzie, raadsel- en spreekwoorden, vertellingen, fabels en sagen, die ons het geestes- en gemoedsleven der Mayombe openbaren, en daarbij een volkskunst of een kunstschat doen

kennen, die we vooreerst niet vermoedden en die zelfs bij hyperbeschaafde moderne letterkundigen welkom zal wezen. — P. Bittremieux is door veel geduld en met een fijnen speurzin begaafd, maar vooral is het door een liefde taai als de dood dat hij in het wezen van den neger is doorgedrongen. Om het zieleleven van dat volk te leeren kennen bestaat er geen veiliger gids, geen rijker bron. Wil men de Mayombe leeren kennen, moet men de boeken van P. Bittremieux tot grondslag zijner studie nemen. Wil men eenige staaltjes van de naïefschoone negerkunst, men grijpe naar dit boek. Men vindt er daar te kust en te keur. A. De Broeck, pr.

1140 **Callewaert, L. J., dominikaan** **37**
Hoogeschoolleven. — *Antwerpen, Geloofsverdediging. 1924. (19 × 12) 337 blz.* *10 fr.*

IV — 't Is een heerlijk boek, gegroeid uit warme liefde, diepe menschenkennis en rijke ervaring. — Het eerste hoofdstuk « Schoon is de jeugd in onzen schoonen tijd » doet aan als een geestdriftig bazuingeschetter, dat met belangstelling doet opkijken naar den stoet die daar achteraan gestapt komt: vrijheid (III), liefde (IV), wellevendheid (V), menschelijke kultuur (VI), katholicisme (VII), Vlaamsche studentenbeweging (VIII) in het hoogeschoolleven. Ook de oud-hoogstudentenbonden — ouders en opvoeders stappen in den stoet met twee spandoeken: « De voorbereiding tot het hoogeschoolleven » (IIe hoofdstuk) en « De blijde intrede in het werkelijk leven (IXe hoofdstuk). — « Dit boek is bedoeld als apostelwerk », zegt de schrijver. Hij mag er zich over verheugen: zijn doel heeft hij bereikt. In het licht der katholieke geloofs- en zedenleer heeft hij met vaste hand den weg afgebakend die den student de afgronden der menigvuldige hoogeschoolgevaren doet vermijden om hem te voeren naar het hoogland van het katholieke, Vlaamsche leven. Hoe voelt men 's schrijvers brandenden apostelijver, wanneer hij de jongens toeroept: « De zielen, hoogstudenten, zijn de eerste en grootste werkelijkheid rondom u » (blz. 82) en « Mannen van wetenschap en studenten kunnen onophoudelijk in zielgebed zijn » (bl. 260), of als hij in dat heerlijke 7^e^ hoofdstuk (volgens mij, het schoonste van heel het boek) vóór de bewonderende oogen het tafereel ophangt van een ideaal katholiek studentenleven en met liefde en geestdrift het uitbazuint dat « De hoogstudent moet leven van en door de Heilige Schrift (bl. 229), het katholiek dogma (238), de katholieke zedenleer (244), de geschiedenis der katholieke Kerk (253), de liturgie (257) de Sacramenten (269) ». De student die het ernstig meent met zijn zieleleven, kan met heele handsvollen de parels van P. Callewaerts wijzen, priesterlijken raad oprapen en meedragen. Ik wil toch bijzonder vermelden 69-81 waar de hoofdmannen der Gilden een hoog begrip van hun belangrijke taak in een heerlijke taal zullen beschreven vinden en blz. 82, waar de schrijver de studenten er aan herinnert dat zij broeders zijn « en broederraad, broederwoord en broederdaad werken zoo krachtdadig in op de zielen », Ook zouden alle ouders en opvoeders ernstig moeten overwegen de meesterlijke ontleding van « het geloofsgevaar op een onzijdige hoogeschool » (bl. 214-218) en de klare, zaakrijke en (tegen P. Callewaerts gewoonte in) toch zoo eenvoudige opsomming van de voorzorgen die de opvoeders hoeven te nemen onmiddellijk voor de jongeling naar de hoogeschool vertrekt. (bl. 51-52). — P. Callewaert heeft waarschijnlijk vermoed aan welk gevaar zijn rijke natuur en onstuimig redenaarstalent hem blootstellen, want in de

inleiding zegt hij vergoelijkend: « de letterkundige kritikus vergete niet dat de verschillende hoofdstukken in den toon en den zwier der welsprekendheid gesteld zijn, omdat zij eerst voor hoogstudenten werden uitgesproken. » — Op gevaar af door T. V. T. voor « een kwatong » gescholden te worden (zie Ons Geloof, Maart 1925, bl. 141), moet ik toch zeggen dat die « toon en de zwier der welsprekendheid » — hoe goed ze ook passen bij het onderwerp en hoe zeer ze ook bevallen aan de jeugdige lezers voor wie hoofdzakelijk het boek geschreven werd — toch aan den schrijver kwade perten spelen. — Zijn taal is rijk en krachtig genoeg om geen woorden te moeten smeden als « splinternagelnieuw », « roodblozen », « blootnaaktheid », « klaarduidelijk », « nimmernooit », schreeuwlawaaierig », enz. En dan die onnauwkeurigheden, die onvoorzichtigheden (ik schreef bijna die onwaarheden), die in een gloedvolle aanspraak er ongemerkt kunnen doorslibberen, maar die niet mogen geschreven worden: bl. 93 « en toch, het moet mij van het hart, veelal, ja altijd is het salonbezoek noodlottig voor studenten ». Altijd? — bl. 122 « alle hoogstudenten stemmen overeen met de openbare meening dat het alcoholisme een kwaal is die moet bevochten worden ». Ik wilde dat het waar was. — bl. 182. « slechte, onzijdige, antikatholieke gazetten lezen is zonde en ergernis ». Onzijdige ook? — bl. 238. « Paulus is de heilige die het meest en het diepst heeft geleefd van en door het katholicisme ». Wie bewijst dat? — Enz., enz., want er zijn er nog; maar ik houd op, want voor « kwatong » wil ik niet doorgaan, en 't zijn toch maar kleine gebreken in een heel schoon boek. — Er is ook een groote leemte in dit boek: allerlei gevaren wijst de schrijver aan; het licht van het kristen geloof laat hij schijnen op alle plichten van den hoogstudent, behalve op zijn verhouding tegenover 't gezag. Of ligt er voor de opvoeding van den student geen gevaar in een miskenning van 't gezag? Of heeft de katholieke zedenleer geen voorschriften en raadgevingen op dat gebied? Ik beaam wat P. Salsmans schreef in « De Standaard », 19 Nov. 1924: « E. P. Callewaert is de rechte man om aan de katholieke leer dienaangaande ingang te doen vinden bij onze jonge mannen ». FL. FIERENS, PR.

1141 **Constantinus, minderbr. cap.** **37 : 399**
DE MOEDER IN DE OPVOEDING. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis (Opvoedkundige Brochuurreeks) (21 × 13) 46 blz.* *fl. 0.70*
IV — Opvoeden is het goede voorbeeld geven. Het kind ziet naar zijn moeder op, om te weten wat het doen of laten moet; het voorbeeld der moeder is voor het kind een degelijk richtsnoer. In de brochure zijn twee gegeven voordrachten verwerkt; een gelukkig onderscheid werd gemaakt tusschen de plichten die door de vrouw der hoogere standen en diegene die door de vrouw der volksklasse vervuld moeten worden. Alhoewel voor beide het eidddoel hetzelfde blijft, beperkt het sociale midden waarin zij leven hun andere plichten. Een boekje voor moeders bestemd, maar dat alle opvoeders nuttig zal zijn. FR. HAEPERS.

1142 **du Bois, Dr K., S. J. en Arendt, J., S. J.** **331 : 9**
SCHETS VAN EENE GESCHIEDENIS DER ARBEIDERSBEWEGING. — *Leuven, Vl. Boekenhalle. 1925 (25 × 16) 92 blz.* *2.50 fr.*
V — Er is machtig veel stof verhandeld en geklasseerd geworden in deze *schets*. Voor den gewonen man vergt het gebruik van dit boek wel

eenigszins de hulp van een leermeester, maar voor al die wat thuis is in economische schriften en terminologie is het een kostbare gids door de geschiedenis der arbeidersbeweging waar we de geleerde schrijvers moeten dankbaar om zijn. FLORIS PRIMS, PR.

1143 **Guibert J., S. S.** **176 : 37**
KUISCHHEID. *Vert. uit h. Fransch dr. A. P. P. Kluivers. — Tilburg, R. K. Jongensweeshuis. (Opvoedk. Brochurenreeks) (21 × 13) 77 blz.* *fl. 1*
IV — Een klaar, duidelijk betoog: kuischheid behoedt individu en gemeenschap, ze is niet onmogelijk, maar haar bezit is de belooning van een harden strijd. Deze beknopte brochure weerlegt op schitterende wijze de dwaalleer dat rein leven zou onmogelijk zijn en is tevens een heerlijke uiteenzetting der christelijke deugd van zuiverheid. Een geleerde veroordeelt de ketterij en onderwijst de waarheid, maar achter elken zin voelen wij de warme liefde van den priester en van den christelijke paedagoog die de jeugd tot zich wil trekken om ze in schoone kuischheid tot Christus te leiden. Terecht mag dit boekje geprezen worden als een hoogst degelijke bijdrage tot de paedagogie der kuischheid. 't Is dan ook een hoogst verdienstelijk werk geweest het in een prijzenswaardige vertaling aan ons allen aan te bieden.
FR. HAEPERS.

1144 **Kooi, H.** **37 : 4393 - 1**
HET AFZIEN VAN DE MOND. Oefeningen voor slecht-hoorenden, ook voor zelfonderricht. *Geïll. met 40 afbeeldingen. — Groningen, Noordhoff. 1924, 2e druk (24 × 16) 124 + 5 blz.* *gec. fl. 2.50*
V — Het afzien bestaat in het opvatten der uitwendige spreekbewegingen en het besluiten daaruit van hetgeen er gesproken is. — Wanneer men een spreker in het aangezicht ziet, hoort men beter. Daarop steunt deze methode om door het zien der verschillende mondtoestanden, de slechthoorenden te genezen. — Dit leerboek bevat uitgebreide, en geleidelijk gaande meer ingewikkelde oefeningen, alsook, in photoafbeeldingen, de mond-standen der verschillende Nederlandsche klanken. Het is een niet te misssen gids voor allen die de opvoeding van slechthoorenden behartigen. FR. MEEUS.

1145 **Verkruysen, H. C.** **37 : 778**
DE CULTUREELE BETEEKENIS VAN HET LICHTBEELD. — *A'dam, Elsevier (Elsevier's Algemeene Bibliotheek, nr 34) 1924 (18 × 12) 123 blz.* *fl. 1,40*
IV — Een vulgarisatie-werkje is het niet, verre van daar, wel een geleerde uiteenzetting, steunend op wijsgeerige en psychologische grondslagen, die de richting door het moderne lichtbeeld ingeslagen veroordeelt. — Technisch wordt de waarde bepaald. Van uit de hoogte van het idee, wordt de aanspraak op kunstwaarde verworpen; psychologisch wordt de sensatie-reclame voor den kino en zijn eigen jacht op effekt als volksvergift bestempeld. — Als middel tot wetenschappelijke inlichting kan in het onderwijs de film gebruikt worden, maar geen ontspanningsfilmen die naar meer sensatie doen verlangen. — In vergelijking bij de oostersche staat onze westersche kultuur gekenmerkt door oppervlakkigheid, door leegheid van inhoud te midden van haar veelheid van omvang. Ethiek, esthetiek kunnen aan de kultuur opnieuw een waardevollen inhoud geven; maar terwijl van op de toppen der

beschouwing dit tekort, die leegheid wordt bestatigd, loopen de kinemazalen vol, waar het volk zijn geestelijken inhoud versjacherd voor sensatie en driftig verlangen. — Een merkwaardige studie die het aandurft krachtig op te treden tegenover een gebrek van onzen tijd. 't Is een daad van moed in het belang der hoogere geestesvoorwaarden, lagere, materialistische ontspanning te veroordeelen, te meer als die ontspanning een werkelijke kwaal geworden is, die haar leegheid verborgen heeft onder een mantel van pseudo-voorlichting en pseudo-kunst. — Voor de stijl, indeeling, volgorde alle eerbied ! 't Is een stevig opgebouwd geheel waar de waarheid helder uitstraalt. Ook uitgave en druk zeer verzorgd. FR. HAEPERS.

4. — Taalkunde

1146 **Bearne, David, S. J.** **83 = 2: 42**

LITTLE VAGABONDS AND DICK BREADLEY'S QUEST. — *Annotated by Sr. M. Thérèse. — Hilversum, Brand (Stella Matutina, nr 17). 1924. (20 × 15) 56 + 13 blz.* *fl. 1*

V* — Twee goede, licht leesbare verhaaltjes met deugdelijk-katholieke strekking, bestemd tot lezing en oefening der Engelsche taal. Aangenaam gedrukt en goed verdeeld. De aanteekeningen in een afzonderlijk bijblad, zijn helder, goed opgevat, methodisch doorgevoerd en gemakkelijk bij den tekst aan te sluiten. Zeer aan te bevelen voor katholieke onderwijsgestichten, nadat de eerste begrippen van de taal veroverd zijn. AL. WALGRAVE, PR.

1147 **Delinotte, L. Paul, en Horbach, M. P.** **44 : 8**

MOTS ET EXPRESSIONS FAMILIÈRES. Les plus usités dans la conversation. — *Groningen, Noordhoff. 1925, 12e druk. (19 × 13) 192 blz.* *fl. 1.25*

V — Mag vergeleken worden met « Taaleigen » van De Boeck: even duidelijk, nauwkeurig, nuttig. — Het voornaamste verschil ligt in de indeeling: bij De Boeck worden de woorden en uitdrukkingen gerangschikt volgens de spraakkunst, hier volgens de gedachten: de school, de kleeren, enz. P. COLS, PR.

1148 **Geerebaert A., S. J.** **48 : 85 9**

DEMOSTHENES. Eerste Phillipische rede, drie Olynthische reden. — *Luik, Dessain. 1925. (2e deel) (19 × 12) 57 blz.* *fr. 2*

V — In de inleiding geeft P. Geerebaert de noodige historische gegevens over Demosthenes, Athene en Philippos, zoodat de leerlingen gemakkelijk de redevoeringen in hun geschiedkundig kader kunnen plaatsen — hetgeen hier natuurlijk van groot belang is. Ook aangaande de volksvergadering te Athene worden wetenswaardige bijzonderheden verschaft met een grondplan van de Pnyx. Daarop volgen dan de aanteekeningen van taalkundigen en historischen aard die de moeilijkheden wegruimen welke de tekst aan de leerlingen zou kunnen opleveren. Een degelijk en verdienstelijk werk. A. CARDYN, pr.

1149 **Van Dokkum, P.** **4082-8**

EENVOUDIG ESPERANTO-LEERBOEK voor cursussen en zelfonderricht. — *Groningen, Noordhoff. 1924. (20 × 15) 68 blz.* *fl. 1,25; gec. fl. 1,50*

V — Een leerboek dat aan zijn titel en aan zijn doel werkelijk beantwoordt. Maar al te vaak wordt in de leerboeken der Esperanto-spraak al het moeilijke met al het gemakkelijke te samen gebracht, overbodige uitleg wordt gegeven en de leerstof wordt zoo afschrikkend groot dat vele beginnelingen na de 3e of 4e les den moed verliezen om de studie van Esperanto door te drijven. En nochtans is Esperanto uiterst gemakkelijk, vergeleken bij het moeilijke dat het aanleeren van alle andere talen ons aanbiedt. Door al het overbodige te weren uit zijn « eenvoudig » leerboek en door de inschakeling van repetitie-themata (want met schrijvers woorden: « *veel herhaling is noodig* » gaan wij volop akkoord) heeft hij werkelijk den Nederlandsch-leerenden een dienst bewezen. Als gids zoo voor kursus als voor zelfstudie is het boekje zeer aanbevelingswaardig. OSCAR VAN SCHOOR.

5. — Wetenschappen

1150 **Heukels, H.** **58**

PLANTENATLAS bevattende afbeeldingen van de in de Nederland in het wild groeiende planten, geschikt volgens de Schoolflora voor Nederland. *Groningen, Noordhoff. 1925, 2e druk. (18 × 11) 384 blz. geb. linnen fl. 3,50.*

V — Met de overgroote hoeveelheid nieuwe afbeeldingen van zeldzamen of kritiese soorten of ook nog bastaarden — er zijn er zoo maar 253 meer dan in de eerste editie — publiceert de Hollandse plantenkundige ons dunkens de meest moderne zakatlas die wij kennen voor onze streken. Planten welke wij sedert een kwaart eeuw voor het eerst als vreemdelingen in onze flora ontmoet hebben en waarvan de bepaling soms vrij moeilik was door het ontbreken van goede beschrijvingen en platen, staan hier duidelijk door Heukels afgebeeld. Onbetwistbaar is het een van de nuttigste werken over floristiek onder degene welke sedert den oorlog in Nederland en te onzent verschenen. — De nieuwe editie der Flora welke wij verleden jaar in het Natuurwetenschappelijk Tijdschrift recenseerden, staat natuurlik in verband met de vermeerderingen in den Atlas. R. NAVEAU.

1151 **Long, William** **83 : 59**

BOSCHGEHEIMEN. — *Vert. uit h. Engelsch dr. Cilia Stoffel. — Geïll. met teekeningen van Ch. Copeland. — R'dam, Brusse. 1921. (26 × 17) 130 blz. ing. fl. 1.90 geb. fl. 3*

V — Verhalen en beschrijvingen die ons met het leven in de wildernis bekend maken. Met nauwkeurigheid worden de gewoonten der meest verscheidene wildernisbewoners uiteengezet. Met liefde en geestdrift is de schrijver te werk gegaan: wat hij met helder oog gezien heeft, wat zijn gemoed geroerd heeft, geeft hij op eenvoudige, soms roerende wijze weer. — Zijn kijk op de natuur is grootsch en veelomvattend, zijn geoefenden blik ontgaat geen beweging; hij weet met geduld te luisteren, en aandachtig op te vangen wat anderen ontgaat. Afwisselend voert hij ons op hooge klippen of in uitgestrekte wouden, overal ontplooit hij voor ons een schat van kleuren, ontdekt ons een verborgen wereld en brengt ons in bewondering voor al het grootsche ongekende. — De taal klinkt frisch, heel teekenend worden verschillende voorvallen beschreven, de handelende persoonlijkheid van den schrijver, zonder

overheerschend op den voorgrond te treden, brengt handeling en leven. Een degelijk lees- en leerboek voor groot en klein. FR. HAEPERS.

1152 **Mogendorff, Dr E. E.** **53**
BEKNOPT LEERBOEK DER NATUURKUNDE. — *Groningen, Noordhoff. 1924. (22 × 14) 183 + 113 blz.* *fl. 4.90*
V — Een boek dat zeker aanbevolen mag, dat waarschijnlijk bij ons Vlamingen als schoolwerk zou ingevoerd worden, ware zijn prijs niet ontoegankelijk. De tekst is doorgaans helder, de figuren zijn klaar en sprekend. — Dat de schrijver bij nuttelooze details niet blijft staan, is een feit, dat hij er van moderne toestellen van verre gewaagt blijkt evenzoo. Een euvel nochtans — dat ongeveer in al onze schoolwerken over natuurkunde mag aangestipt — er wordt nog steeds gewag gemaakt van al die historische toestellen die reeds lang naar de rommelkamer verwezen zijn. Een oude koollamp, Branly's toestel van T. S. F., heele theorieën over de Leydsche flesch, juist alsof we geen moderne gloeilampen, geen hedendaagsche kristal- en lamptoestellen, geen andere condensatoren bezigden dan die onbeholpen antiquiteiten. Een verdere uitgave zal waarschijnlijk wel dit tekort aanvullen. Laten we moderne physica doceeren, geen geschiedenis der natuurkunde die past in 't kader van een doktoraat in de natuur- en wiskunde. L. SENDEN, pr.

1153 **Schierbeek, Dr A., en Valkema, D.** **59**
DIERKUNDE. Een moderne leidraad bij het onderwijs in de natuurlijke historie op hoogere burgerscholen, gymnasia, opleidings-inrichtingen voor onderwijzers. Met atlas. — *Amsterdam, Versluys. 1924, 3e druk 2 dln (24 × 16) Deel I : 191 blz. fl. 2,75; Deel II : 389 blz.* *fl. 4*
De naam van beide auteurs zou alleen volstaan om dit werk aan te bevelen. Zeggen wij alleen dat het zeer modern is opgevat. Het steunt op de systematiek en op de ontwikkelingsbegrippen. Hier ten minste is afbreuk gedaan met het eeuwige afschrijven, van verouderde leerboeken. Het werk is weliswaar een voorloopen op het in vele landen officieele programma, edoch dit rekenen we de schrijvers aan als een groote verdienste. Uit den aard der methode welke vaak van werkhypothesen rekening houdt zullen de twee deelen meer dan andere dusdanige boeken aan herziening blootgesteld staan, maar dit is nu eenmaal het voor- en nadeel van de moderne richting in het onderwijs. De atlas bevat vele interessante — ook soms nieuwe — voorstellingen.
R. NAVEAU.

1154 **Van Beek, C. A. en Van Heek, W. H. C.** **513**
PLANIMETRIE voor onderwijzersopleiding en hoofdakte-studie. — *Groningen, Wolters. (23 × 15) 150 blz.* *Ing. fl. 1.90 geb. fl. 2.25*
V — Een wel gecondenseerde vlakke meetkunde. — Veel aandacht wordt gegeven aan de aanschouwelijkheid. — Eene aan te stippen bijzonderheid is, dat bij het meten van hoeken en segmenten, eenige aanduiding wordt gegeven van trigonometrische lijnen. J. VAN MOLLÉ, PR.

1155 **Wijdenes, P.** **51**
12 WANDPLATEN MET GRAFIEKEN. — *Groningen, Noordhoff (66 × 56).*
Afzonderlijk fl. 0,60; compleet fl. 6,50

Als ik de eerste dier platen onder oogen kreeg, rees aanstonds voor mijn geest de vraag: « Wat nut zulke platen te laten vervaardigen? 't Is veel rapper op 't zwart bord geteekend dan gezocht naar die plaat. » Bij 't inzien der volgende wandplaten moest ik tot 't besluit komen dat ik te snel een oordeel geveld had. — Voor ingewikkelder funkties — b. v. die van den 2^n en hoogeren graad en voornamelijk de logarithmische funkties — is 't opstellen van zulk een grafiek detailwerk, waar geen genoegzame zorg aan kan besteed worden in de klas én bij gebrek aan tijd, én bij gebrek aan passende nauwkeurigheid. Dan zijn Wijdenes' « Wandplaten » de beste vertolkers van de soms duistere theorie. L. SENDEN, PR.

6. — Toegepaste Wetenschappen

1156 **Droeshaut, G. en Van Daele, E.** 64
DE NIEUWE BOERENKEUKEN. — *Ronse, Leherte-Courtin. 3e druk. (21 × 13) 220 blz.* *5 fr.*
V — Eigenlijk ware de titel nauwkeuriger: De nieuwe Burgerskeuken. Aan elke huismoeder weze dit werkje aanbevolen; de drukfouten die meer dan wenschelijk, in deze uitgave voorkomen, zullen niet schaden aan de smakelijke voorbereiding van voorgerechten, soepen, vleezen, vischschotels, nagerechten, enz. die bij burgerslui op werkdag en op kermisfeest thuis hooren. E. OSSENBLOK-DRIES.

1157 **Duursma, G. D.** 635
WAT MOET IK DAGELIJKS IN MIJN BLOEMENTUIN DOEN? — *Amsterdam, Kosmos (Weten en Kunnen, nr 123). 64 blz.* *fl. 0,75*
V — Een boekje uit de verdienstelijke reeks « Weten en Kunnen », zonder veel pretentie. De werkzaamheden in den bloementuin worden er eigenlijk per maand in geklasseerd. De tekst is heel vlot geschreven en aangenaam om lezen. Den liefhebber, voornamelijk den beginneling, zal het boekje zeker bevallen. F. CASTEELS.

1158 **Dix, J. F. Ch.** 635
HYACINTHEN voor kamer en tuin. *Geïll. met 19 afb. — Amsterdam, Kosmos (Weten en kunnen, Nr 84) (19 × 13) 64 blz.* *fl. 0,75*
V* — Dit boekje zal in de reeks « Weten en Kunnen » een nuttige plaats bekleeden. Hoofdzakelijk geldt het hier eene beschrijving der verschillende variëteiten en een buitenstaander zou het werkje wellicht wat droog vinden. Vakman en liefhebber zullen er zeker hun gading bij vinden. — Het boekje is keurig geïllustreerd. F. CASTEELS.

1159 **Happé, J. K.** 659
GOED ADVERTEEREN. — *A'dam Mij v. g. en g. Lectuur (Vakbibliotheek) 1924 (20 × 13) 173 blz.* *fl. 3,90*
V* — Dat de advertentie thans een groote rol speelt in menigen tak van den handel zal niemand meer betwijfelen. Maar hoe er dient reclame gemaakt om doeltreffend te werk te gaan is iedereen zoo duidelijk niet: daartoe immers is heelwat menschkunde en ervaring noodig. Als een ware specialist weet J. K. Happé den oningewijde op de hoogte te

brengen van al wat bij het adverteeren dient op 't oog gehouden en nuttig zijn kan. J. BAERS.

1160 **Pekelharing, Dr N. R., en Rutgers, Dr K. W.** **621**

LEERBOEK DER WERKTUIGKUNDE met opgaven, voor het Middelbaar Onderwijs. (1e deel en 2e deel). — *Groningen, Wolters. 1925. (23 × 14) 135 blz.* deel 1: *fl. 1.90; geb. fl. 2.25;* deel 2: *fl. 2.25; geb. fl. 2,60*

V* — Het leerboek der werktuigkunde van Pekelharing vergt voorafgaande kennis der wiskunde en driehoeksmeting, en is bijgevolg niet geschikt voor den gewonen werkman. Doch de jonge technieker die op de Nijverheid- of Vakschool de algemeene voorbereidende lessen kan volgen zal in het boek van Pekelharing een prachtige inleidende studie vinden voor de werktuigkunde. — Het boek handelt bijzonder over de bewegingsleer en wijdt een hoofdstuk aan den vrijen val en de kogelbaan, buiten de gewone andere punten der beweging. Verder handelt het over de leer der krachten, en geeft graphische teekingen met berekeningen door middel van de hoogere wiskunde. Het tweede boekdeel spreekt over de uitbreiding der bewegingsleer en geeft het vervolg van de leer der krachten, alsook een korte studie van de dynamica. — Het boek is dus waarlijk eene inleiding tot de studie der werktuigkunde, voor den technieker die deze zeer uiteenloopende studie wil doorgronden. Het is dus meer een leerboek dan wel een vakboek. G. VAN ERMEN.

1161 **Steinbuch, G. F.** **629.11**

DE AUTOMOBIEL. Handboek voor automobielbestuurders, monteurs en reparateurs. Deel I: De Moteur. *Geïll. met 407 fig. — Deventer, Kluwer. 1922. (25 × 16) 438 blz.* *fl. 7,50; geb. fl. 8,75*

V — De Automobiel van Steinbuch, is een der meest omvangrijke werken over de autotechniek tot heden in den handel. Het boek is verdeeld over zeven hoofdstukken en een inleiding die handelt over de geschiedenis van de automobiel. Achtereenvolgens beschrijft de schrijver de verschillende typen van zelfbewegende tuigen vervaardigd in de vroegere eeuwen. — Het eerste hoofdstuk handelt over den motor zelf; de verschillende typen en constructies zijn er klaar in afgewerkt. Een bijzondere indeeling handelt over den viertakmotor, en over den kleploozen motor. Hetzelfde hoofdstuk geeft nog de verschillende onderdeelen van den motor, met hunne werking en de storingen die kunnen voorkomen. Verder bestudeert de schrijver de gassen, vorming, gebruikte toestellen, werking, storingen, ontsteking, enz. Hier komen dan verschillende typen van carburatoren, hunne constructie, hunne werking, en dat alles verduidelijkt door goed gekozen lichtprenten; om dan het 2de hoofdstuk te eindigen met benzine-vergaarbak, brandstofverbruik en knaldemper. — Schrijver handelt vervolgens op beknopte en duidelijke wijze over de afkoeling, de smering en weidt bijzonder uit over de ontsteking waartoe alle mogelijke middelen beschreven en behandeld worden. De voor- en nadeelen van accu- en magneto-ontsteking zijn hier zeer duidelijk beschreven; en deze behandeling sluit met een paragraaf « Storingen aan de onsteking » heel geschikt om den aandachtigen lezer een klaar beeld te geven van den aard der storing die een machine gewoonlijk overkomt aan de ontsteking. Het zesde hoofdstuk behandelt uitsluitend de storingen die kunnen voorkomen aan den motor, en het boek eindigt met eene korte beschrijving

van den tweetakmotor. — Het boek van Steinbuch is een zeer praktisch boek voor de mecanicien-automobilist, en iedereen die de baan op moet met een automobiel kan ik niet genoeg aanzetten het boek aandachtig te lezen en te bestudeeren; zelfs de ervaren technieker zal er nog veel aan hebben. G. VAN ERMEN.

1162 **Teunisse, A. en Van der Velden, A. M.** **646**
DE VROUWELIJKE HANDWERKEN VOOR SCHOOL EN HUIS: HET MERKEN, MAZEN EN STOPPEN. — *Amsterdam, Versluys. 1923, 13e druk. (19 × 13) 93 blz.* *fl. 1.25*
V — Nuttige wenken worden er gegeven. — De theorie is duidelijk en verstaanbaar, vooral wat betreft 't aanleeren op verschillende wijzen van mazen en stoppen volgens stof en vorm. M. WOUTERS.

1163 **Treurniet, Ir. A. J.** **621**
CENTRIFUGAAL VENTILATOREN. — *Deventer, Kluwer. 1623. (20 × 14) 92 blz.* *fl. 1.50*
V — Een zeer aanbevelingswaardige lectuur voor hen die in voornoemde werktuigen eenig belang stellen. Na een kort doch praktisch betoog over de werking der ventilatoren, en een klare synthese der verschillende systemen, geeft de schrijver geleidelijk de middelen, tot het bepalen de. noodige gegevens voor de constructie. De karakteristieken hierbij aanaangebracht leiden dan met zekerheid heen, over hetgeen den schrijver in zijn voorwoord paradoxen noemt. De diagrams komen de klaarheid van het konkreet betoog merkelijk verhoogen. Doch hier hadden schetsen en lichtbeelden van een gansch in zijn deelen weergegeven ventilator de lectuur aangenaam vergemakkelijkt. G. VAN ERMEN.

1164 **Van der Burg, M.** **74 : 6**
HET LIJNTEEKENEN. Serie oefeningen voor 't lijnteekenen voor dag- en avond-nijverheidsscholen en andere inrichtingen voor jongens en meisjes. — *Utrecht, Dobbe. (24 × 19) 45 platen* *fl. 2*
V — Voor leerlingen, die aan de Nijverheidsscholen het vakteekenen beoefenen is het lijnteekenen een zeer belangrijk deel van hun opleiding. — Het leert hun vooral nauwkeurigheid, strakheid en juiste aaneensluitingen der lijnen, wat hun bij het inteekening brengen van voorwerpen van allerlei mogelijke wetenschap te pas zal komen. — Zoo heeft de Heer Van der Burg hier een zeer schoone serie gegeven, die in goede volgorde is samengesteld. — Ze bestaat uit 3 groepen elk van 15 platen. — *De eerste* bestaat uit horizontale en verticale lijnen. — *De tweede* uit schuine lijnen. — *De derde* uit cirkels. — Zij passen zich aan aan ieder vak, daar alle motieven die op een bepaald vak betrekking hebben vermeden zijn. — Er zijn geen kleuren aangebracht, doch men heeft hier het toonverschil bekomen door arceeringen, waardoor een zeer gunstig effect bekomen is. — Het geheel wijkt af van alle traditie en geeft iets geheel nieuws en moderns. Het zal zeker bij de leerlingen den smaak ontwikkelen voor de moderne versieringskunst.
A. WIGBOLDUS.

1165 **Van Duuren, Th.** **621 3 : 374**
BEKNOPT LEERBOEK DER ELECTROTECHNIEK ten dienste van het Ambachtsonderwijs. — *Geïll. met 219 fig. Deventer, Kluwer. (Bibliotheek voor electrotechnisch Vakonderwijs) 1922. (21 × 15). 227 blz.* *fl. 4.25*

V — Het beknopt leerboek der electrotechniek van Van Duuren is niet enkel een flink vakboek voor de Vakbibliotheek, maar tevens ook een uitstekend leerboek ten dienste van het vakonderwijs. Al te dikwijls, in de als « beknopte » leerboeken aangeboden werken, wordt de leerstof, ofwel veel te uitgebreid behandeld. geheel buiten het bestek der programma-eischen, ofwel ingekort tot de bondige mededeeling van enkele beginselen, buiten alle onderling verband ontwikkeld, en waarbij dan gewoonlijk uit het oog verloren wordt, dat voor het aankweeken van verstandige vaardigheid, een stevige brok eenvoudige theorie onontbeerlijk is. — Tekortkomingen van dien aard kunnen in Van Duuren's handboek niet worden aangestipt, en dit omdat de juist noodige plaatsruimte is besteed geworden aan eene eenvoudige, strenge voorstelling der grondbeginselen. De duidelijkheid hiervan wordt zeker uitzonderlijk verhoogd door degelijke, goed aangepaste voorbeelden; terwijl de bijkomende klare bewijsvoeringen heel wat bijdragen om den lezer de redematige opvolging der behandelde leerstof als een sluitend geheel te doen inzien; waaruit dan ook die drang ontstaat naar meer en beter weten en diepere kennis. Daarvoor heeft de schrijver een meer uitgebreid werk ter beschikking. Ten zeerste aan te bevelen. G. VAN ERMEN.

1166 **Van Lier, Dr E. H. B.** **61**
GEZONDHEIDSLEER ten dienste van het onderwijs aan onderwijzers, verpleegsters, scholen voor M. O. en M. U. L. O. — *Groningen, Noordhoff. 1924, 2e druk (22 × 16) 155 blz.* *fl. 2.75; geb. fl. 3.25*
IV — Deze gezondheidsleer is zeer bondig, doch toereikend. De uiteenzetting is ontdaan van overdreven wetenschappelijke praal, maar is er op aangelegd om de zaken eenvoudig en voor eenieder verstaanbaar voor te stellen. Men voelt bij elke bladzijde, dat de schrijver zijn vak kent, dat het geen koud overschrijven is uit andere handboeken; neen, heel de stof is grondig overwogen, doorleefd als ik het zoo mag uitdrukken. Menige typische uitdrukking geeft daar getuigenis van. Het verwondert des te meer, dat er hier of daar een machtspreuk zonder beteekenis is tusschengeslibberd. Bijv.: « Oudtijds diende de kleeding vooral ter beschutting tegen verwondingen. Vandaar de schilden, de helmen, het harnas. » En dit: « Toen de oermensch naakt liep in de streken van ons klimaat is 't er waarschijnlijk tropisch warm geweest en bovendien had de oermensch een haarvacht ». Dr Van Lier moet zulke zetten maar weglaten in eene volgenden druk. A. I. HENDRIX.

7. — Schoone Kunsten

1167 **Aerts, L., pr.** **75**
HET MEESTERSTUK DER GEBROEDERS VAN EYCK. — *Peer, Kunst adelt. 1925. (21 × 13) 76 blz.* *3,50 fr.*
V — Pastoor Aerts woont ergens in een verloren dorpke in 't hart van Limburg. Maar pastoor Aerts doet meer dan Mis lezen en biechthooren en catechismus onderrichten. Onze Lieve Heer heeft hem een diep en groot hart gegeven met een koelen kop en helder verstand: het materiaal waaruit kunstenaars en geleerden groeien. En pastoor Aerts is zoowel het een als het ander. In dien uithoek van Vlaanderen waar

ge vergeefs een muzeum zoudt zoeken en wetenschappelijke boekerijen uren ver zijn, leeft de man die van de studie van het meesterstuk der Middeleeuwsche schilderkunst in Vlaanderen zijn levensdoel maakte. Als ik zeg: *studie*, dan bedoel ik eigenlijk begrijpen. Om de waarheid te zeggen was ik een beetje bevooroordeeld als ik pastoor Aerts' werkje in handen nam; van de « wetenschappelijke » kunststudie heb ik allang het mijne. Maar pastoor Aerts heeft heel wat anders gedaan dan een ziellooze « studie » geschreven. Hij is eenvoudig bij het werk der Van Eyck'en gaan zitten, en hij heeft zijn hart laten spreken. En al zijn studies, lezingen en opzoekingen over dit heerlijke werk zijn tevens wakker geworden binnen hem, en het is een glorieus monument geworden aan het machtig-ontroerende werk. Ik geloof dat pastoor Aerts het laatste woord heeft geschreven over dit doek. Sommige vooruitzettingen zijn misschien wat gewaagd, maar origineel verbluffend en logisch. Waar hij zijn hart laat spreken ben ik het hier en daar niet eens met den schrijver; dat is mijn recht, doch dat vermindert niets aan de waarde welke ik aan dit boek hecht. — Een raad aan elken kunstvriend in Vlaanderen, waarvan ik zelf trouwens de waarde heb ondervonden: zoo ge ooit afstapt te Gent, en ge gaat natuurlijk in het schemerige zijkoor van Sint Baaf het meesterstuk der Van Eyck'en genieten, voorzie u eerst van pastoor Aerts' werkje, lees het aandachtig door, en nader dan eerst tot dit doek, dat u na die inleiding recht genietbaar zal worden. En dan zult ge met mij besluiten! Pastoor Aerts moet ook naar de andere Primitieven: na hem kunnen we de Duitsche wetenschappelijke werken hierover missen.

ERNEST VAN DER HALLEN.

1168 **De Vries, J. G. A. N.** **666 : 738**

PORSELEIN. Chineesch en Europeesch Porselein. Geïll. met 20 afl. — *Den Haag, Van Stockum. 1923. 121 blz.* *fl. 2,50*

V — Wie in deze monographie een leidraad zoeken zou bij het æsthetisch bestudeeren van porselein of een relaas over de jongste prestaties op dit gebied der kunstnijverheid — zooals Brusse er thans laat verschijnen in zijn serie « De toegepaste Kunsten in Nederland », — zou wellicht evenals ik, met eenige teleurstelling dit boek sluiten. — Hier is inderdaad een collectionneur aan 't woord, een man die schrijft « con amore », maar voor wie de zeldzaamheid en het eigenaardige van een stuk porseleinwerk meer belang schijnt op te leveren dan de keurigheid van zijn lijn, kleur of teekening; die wel de authenticiteit van zijn herkomst zal onderzoeken maar vergeet het eigen æsthetisch karakter in 't licht te stellen. Schrijver geeft blijk van heel wat eruditie over zijn onderwerp, maar duidelijk ontbreekt het hem aan geest van synthese om ons met deze studie iets meer te kunnen bieden dan fragmentarische, gebrekkig geordende gegevens. — Daar we echter in 't Nederlandsch nog steeds zoo karig bedeeld zijn aan werken over dit onderwerp zal het toch niet van belang ontbloot zijn voor liefhebbers-antiquairs en -verzamelaars, om de sporadisch opgedane, wellicht zeldzame documentatie welke het hun bieden zal. Jammer ook dat alleen het eerste gedeelte geïllustreerd is. JORIS BAERS, PR.

1169 **Fris, Dr Victor.** **75 : 704**

DE ALTAARTAFEL « DE AANBIDDING VAN HET LAM GODS » der gebroeders Van Eyck. — *Antwerpen, Lectura. (Lectura-reeks, Nr VII) 1921. (20 × 14) 113 blz.* *4 fr.*

V — Alhoewel niet gespecialiseerd in de kunstgeschiedenis, zegt de schrijver in zijn « Woord vooraf », heeft hij niet geaarzeld dit volksboekje uit te geven met het doel aan het groot publiek mede te deelen den uitslag der opzoekingen en ontdekkingen van de meest befaamde kenners der Vlaamsche Primitieven als: J. Weale, Durand-Gréville, Fierens-Gevaert, Victor Van der Haeghen, Kan. Van den Gheyn en zooveel anderen. Dat doel heeft Dr V. Fris heel zeker bereikt. Bondig en klaar vat hij samen wat over de altaartafel, over de gebroeders Van Eyck, enz., geschreven werd. Daarnaast heel interessante bijzonderheden, bijv. over den stichter Joos Vyt. Om zijn talrijke hoedanigheden bevelen we dit boekje zeer warm aan. — Een paar opmerkingen nochtans: blz. 21. De oorkonde over het verluchten van een boek voor Philips den Goede is niet heel duidelijk verklaard. — blz. 25. De schilderijen onder B vermeld, zouden wij onder Jans naam schrijven. — blz. 29. En dan de groote vraag van den dag: God de Vader of God de Zoon. Prof. Fris blijft bij de aanhangers der eerste theorie. Wij niet. Overigens Pastoor Aerts staat of stond nooit alleen met de Christustheorie. Cfr. De Goes en Verhaeghe: Cathédrale de St. Bavor 1819, blz. 10; Beschrijving van St. Baafs 1853, blz. 24; Max Friedländer 1921: Der Genter Altar. En de Gentsche Professor Hulin de Loo, de wereld door als eerste bevoegdheid bekend, ziet Christus in de hoofdfiguur. D. ROGGEN.

1170 **Leliman, J. H. W.** **72**

HET STADSWOONHUIS IN NEDERLAND GEDURENDE DE LAATSTE 25 JAREN. — *Geïll. met 534 afb. — 's-Gravenhage, Nijhoff. 1924, 2e herziene en veel vermeerderde druk (30 × 22) 199 blz.* *in prachtband fl. 20*

V* — Als inleiding een flink bewerkte studie door J. H. W. Leliman over de evolueering in den stadswoonhuisbouw. De schrijver geeft de geschiedenis der woningen en woningcomplexen. De oorsprong van het verval in de bouwkunst in de laatste helft der vorige eeuw is te wijten aan de geldzucht der grondbezitters. Daar echter bouwen een *kunst* uitmaakt moest er iets als tegenstelling ontkiemen dat vrij staat van geld bejag, en ware kunst beoogt. Een huis moet de uitdrukking zijn van de mentaliteit van den bewoner. En hier een paar voorbeelden door afbeeldingen toegelicht van voorloopers als Dr Cuypers en architecten A. L. Van Gendt en A. Lalin. Hierdoor komt onvermijdelijk het problema der stedenuitbreiding te berde: van het individualistisch opgevat woonhuis komt men tot het woningcomplex. Blokbouw is dan ook een noodzakelijkheid in de moderne bouwkunst-beweging, waarvan we het hoogtepunt nog niet gezien hebben. Daartegenover het in Duitschland en Engeland voorgestane idee: het alleenstaand, geestelijk-aangepast huis, waarvan dan weer naar het tuinwijk-stelsel wordt overgegaan. Dan volgen de prachtige platen in vijf afdeelingen verdeeld: I. Vrijstaande heerenhuizen waar ge het evolueerend Berlage-proces het best kunt waarnemen; II. Geheel en gedeeltelijk in- en aangebouwde huizen, waar de reactie van het romantisme tegenover een hernieuwing wordt voorgesteld; III. Kleinere kantoorgebouwen, winkelhuizen, enz., waarin de nieuwe vormen zegevieren; IV. Woningen in rij- en blokbouw, grootere woningcomplexen. Het woningcomplex door architect Dirk Greiner is een prestatie van buitengewone schoonheid, en getuigt, Nederland ter eere, van een verfijnde visie; V. Woningcomplecten in laagbouw. Dit gaat meer op naar tuinwijk-beweging, en vormt als den ruiker en de bloem van de prachtige werklevering onzer noorderburen-confraters, die met

de groote beschaafde landen mee aan de spits staan der bouwkunst. Elke architect die op de hoogte wil blijven van de moderne bouwkunstbeweging moet het boek van J. H. W. Leliman in zijn boekenrek bezitten. Dit werk laat zien dat Bouwkunst niet alleen bestaat in lijnen- en massaharmonie, maar buitenaf nog rekening houden moet met de poëzie van elk geslacht, zooals de groote Ruskin het voorstond, die met zijn geniale in zichten de gansche wereld heeft weten te veroveren. — Een pracht van een uitgave, waarvan de uitgever eer haalt.

FLOR. VAN REETH.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

1171 **Dodd, G. J.** **81**

KEUZE UIT ZIJN GEDICHTEN. *Antwerpen, Mercurius. 1925 (19 × 13) 100 blz. 5 fr.*

IV — Geeraard Jan Dodd is een van die schrijvers die door tijd en omstandigheden stilaan in het vergeetboek zijn geraakt en nochtans een bescheiden plaats verdienen in onze letterkunde. Veel heeft hij niet geschreven, een drietal bundeltjes gedichten, maar uit de meeste klinkt zoo'n innige stemming, gaat zoo'n suggestieve kracht op dat wij Pol De Mont dank mogen weten dat hij dezen dichter weer heeft ontdekt.

A. BOON, PR.

1172 **Flameygh, Nap.** **81 : 266**

DE VERRE TOCHT. — *Brasschaet, De Bièvre. 1924. (17 × 11). 14 blz. 2 fr.*

V — In ieder vers voelt ge den polsslag van den geestdriftigen Vlaamschen zendeling. — Lezenswaard, en menig stukje zal op onze missieavonden met bijval voorgedragen worden. JOZ. DE VOGHT, PR.

1173 **Thans, Hilarion.** **81 : 89**

BELGIË'S KRUISWEG. — *Mechelen, St Franciscus Drukkerij. 1924, 2e druk. (12 × 17) 22 blz. 1 fr.*

V — Samen met het slotgedicht « L'Attente » (uit « Lilas Blancs ») zijn deze sonnetten oorzaak en aanleiding geweest tot de moeilijkheden die P. Hilarion dwongen, onder Duitschen druk, de grens over te steken. « Ik hier, schreef hij me in den zomer van het jaar '16, heb uit plicht een tegenhanger gedicht van Lilas Blancs' eindstuk: een Vlaamschen Kruisweg namelijk. Het ontwerp droeg ik al lang; de gebruskeerde bewerking is verre van mij te voldoen », en later liet hij me weten dat het succes van deze, zijn sonnetten, meer aan piëteitsgevoel dan aan esthetische waarde te wijten was. Ook wij hoeven dus hier ze niet hooger aan te slaan. Als psychologische factor uit oorlogsjaren blijven ze merkwaardig en mooi in hun geloof, hoop en liefde; in hun wilden klank waardoor geen rauwe haatkreet gilt. En al is het dat — naar het inleidend woord van P. Adjutus Drieghe — ook wij « sedert Zestien en Achttien, op België, zijn Kruisweg, of verschillende personen en zaken die er mee in verband staan, een anderen kijk hebben gekregen » toch herlezen we graag deze P. Hilarion's kwatrijnen en herdenken dan hoe deze zoon van den grooten Poverello *zijn* Kruisweg heeft meegemaakt gedurende de oorlogsjaren, ons als een rijpe vrucht van intens-meegeleefde brancardiersleven zijn « Oorlog » schonk en « ging, een schamel man — die voeten

wiesch en ettrend lijf — in roode dagen en rooder nachten ». Op het titelblad een van Wallaert's IJzervisioenen. M. VAN HOECK, PR.

1174 **Van den Aker, Willem** **81**

WIJDING. MUZIEK DER SFEREN. — *Geïll. dr. Edm. Van Dooren. — Borgerhout, Zendelingstraat, 21. 1924 (18 × 12) 53 blz.* *8 fr.*

IV — Nette druk op goed papier; de teekeningen bevattelijk-kubistisch. Nopens den schrijver kunnen we uit dit 22 gedichten-zware bundeltje rapen: dat de schrijver jong is, werkzaam op een kantoor, woonachtig op een zolderkamer, een liefhebber van fietstochten op den buiten. Het eerste vers is een wijding aan Herman Van den Reeck; de overige zijn opgedragen, « vol eerbi , aan Pol de Mont, mijn beminde Meester. » — Zijn geloof in Kristus schijnt wel eens wankel (blz. 11), hij mijdt niet de Twijfel (47), belijdt zijn geestelijk erfdeel dwaas verkwist te hebben. Aan God gelooft hij, wiens wet is: leven, liefde, mildheid. Uit geloof en liefde wil hij leven. Vijf poëmata wijdt hij aan een « Goddelijke Roes », waarin God hem is: een goochelaar die 't tooneel op stuift, een verliefde Zottebol, een Vader en een Kameraad, erger dan zes fluiten wijn op een maag, « nuchter als mijn begeerten. » — zijn bundel noemt hij « een blijdzaam-bewuste produkt van studie, zon en wind »; poëzie is hem een « hemels kijkglas ». Daardóór heeft hij vooral de stad bezien, met haar « trems », radioposten, cinemas, dynamos enz. Voor 't land heeft hij ook wel open oogen: hij kent leeuweriken, madelieven, bloezemende appelaren, en « 't lage land rond Borgerhout » zag hij « openbersten, en heelder bergen van groen een hemel beuren uit zijn sappig ingewand ». Hij schramt even de Vlaamsche taal waar hij rept van « vrede in zijn brein *gestolten.* » Deze vrije verzen doen hier en daar zeer frisch aan, door visueel-mooie regels vooral. Het diepere in ons laten ze onaangeroerd: dat kan maar door dieper rythme bereikt worden. P. HILARION THANS. O. F. M.

82. — TOONEELLITERATUUR

1175 **Amter, Eduard** **82**

DIE SOUDAEN HAD EEN DOCHTERKIJN. — *Leuven, Vlaamsche Boekenhalle (Het Masker) 1924 (18 × 14) 76 blz.* *8 fr.*

V — Vrome bedoeling. Maar 't middeleeuwsch gedicht waarvan dit spel een dramatiseering wil zijn, schiet er zijn stille, naieve wijding bij in. Bizonder het geharrewar vóór de kloosterpoort in 't laatste bedrijf lijkt te veel op een achterbuurtruzie. 't Onderwerp: de dochter van den Sultan mint de bloemen en « den maker der bloemen ». Zij wordt daarom Jezus' vriend. De atmosfeer van het legendarische ontbreekt. Het zou een sprookje moeten zijn en 't is een spel geworden van onmogelijkheden. K. ELEBAERS, PR.

1176 **Teirlinck, Herman**

DE MAN ZONDER LIJF. Spel in drie bedrijven. — *Arnhem, Van Loghum, Slaterus & Visser. 1925 (23 × 15) 78 blz.* *8,50 fr.*

I — Scharlaken Tijl is voor 'n oogenblik filosoof geweest. Ernstig, al gooit *Lekmenlip* er dikwels z'n Faro-inspiratie tussen op 'n manier die we gerust brutaal heten. — D'r was eens 'n Jacob die wijsgerig werk schreef en daags nadien z'n kandidatuur stelde voor 'n parlementszetel.... Pardon, de historie klinkt toch anders, en wel ongeveer zó: De

mens is één innerlike kamp tussen goed en kwaad. De een noemt het: « l'âme et la bête », de ander: de man die tegen z'n lijf vecht. Teirlinck weet van geen *ziel*. Verouderde idee, quoi? Maar zonderling en beteke-nisvol is 't niettemin dat ie gedwóngen werd tot zo'n werk van breder-omvattende levenscontemplatie. *Vertraagde film* en *Ik dien* zijn ideologies véél zwakker dan *De man*. Indien Teirlinck geen interesse had gevoeld voor 't dilemna zou ie zich de moeite gespaard hebben 't te ontleden. Laat die ontleding oppervlakkig zijn, van ons standpunt uit beschouwd; laat ze nonsensicaal zijn in 't licht van dé Waarheid, 't blijft belang-wekkend feit dat deze auteur de moed heeft gehad om in de ideeën-wereld voort te zoeken naar hét middelpunt dat ie tot op heden niet bereiken kón omdat ie niet erkent de énige talisman: Geloof. — 't Is 'n tijd van zoeken. Waarom zou ook Teirlinck niet getrokken worden door 't probleem? Denk aan de goede moordenaar en z'n verzoening... Jammer alleen dat hier bij Herman 'n broertje in de weg staat: Baudelaire. — Voor de katholiek blijft de lezing van *De Man zonder Lijf* indigest. Verboden dus, niet zozeer om de fundamentele *idee*, dan wel om 't *materiaal* (woord, atmosfeer) waarmee die idee gediend werd. Mr Teirlinck, sla 'n mea culpa, en probeer 'ns met Thomas a Kempis?

ANTON VAN DE VELDE.

1177 **Van Reusel, Jos.** **82**

DER WAARHEID SPIEGEL. — *Aerschot, Tuerlinckx. 1924. (15 × 12) 80 bl. 5 fr.*

V — Deze « Spiegel » is eigenlijk een tamelijk dun afkooksel van de bekende Middeleeuwsche « Zinnespelen », met een goedkoope moder-ne bewerking van iemand die expressionistische opvoeringen bijwoonde. Ik betreur het voor het wezenlijke talent van Van Reusel dat hij zich niet houdt bij het eenvoudige objectieve tooneel, dat trouwens wel meer in de lijn van zijn temperament ligt. Als tooneelwerk is het zwak; de zeggingskracht blijft beneden het onderwerp, cfr. de scène van Goliath en David die gelegenheid gaf tot de hoogste lyriek —; in de détails is er verder nog veel dat aanleiding kan geven tot discussie. Terloops wijzen we nog op onnauwkeurigheden als: « voeten lijk boo-men », enz.; de scène waar Arlekijn reeds praat van Absalon's dood, terwijl David zelf nog een kleine knaap is; het overmatig gebruik van « U » dat absoluut on-vlaamsch klinkt, en het dito aanwenden van Fransche woorden. Zoo lees ik op een paar regels: exploiteert, gega-randeerd, geclicheerd, gekamoefleerd; — analyseeren, definieeren en synthetiseeren wat verder. — Ik ben overtuigd dat Van Reusels talent op ander terrein dan op dit van *modern* tooneel in staat is honderdmaal beters voort te brengen. ERNEST VANDER HALLEN.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

I — VERBODEN LECTUUR

Boeken die 1) op de Kerkelijke Indexlijst voorkomen ; 2) door de algemeene regelen van de kerkelijke wet veroordeeld zijn ; 3) op grond van de kristelijke zedenleer of van de natuurwet voor de meeste lezers verderfelijk moeten worden geacht.

1178 **Teirlinck, Herman** **83.0**

DE NIEUWE UILENSPIEGEL. — *A'dam, Mij v. g. e. g. Lectuur (Vl. Bibliotheek) 1920. (17 × 12) 390 blz.* *11 fr.*

I[3] — De lauweren die Charles De Coster inoogstte met zijn *Légende d'Ulenspiegel* dat « epos », dat « heilig boek van onzen nooit te onderdrukken vrijheidsgeest, onsterfelijk als de Vlaamsche volksziel welke er in bezongen wordt » (dithyrambische taal van Lode Monteyne!) hebben Herman Teirlinck belet te slapen... Zoo gaat het hem, helaas, ook met sommige filmen... Maar Teirlinck steekt nu Uilenspiegel in een geweldig rood plunje, en zoo krijgen wij iets nieuws: den scharlaken Thijl. Ge verstaat genoeg, niet? Een brutaal boek. Laat ik niet uitweiden over de tochten van Thijl door Vlaanderen heen, waar Teirlinck in tien zangen over rept. Daar is haast geen bladzijde die u niet blozen doet of u in den neus prikt de schunnigheden van een Rabelais. Dat zegt meer dan voldoende. Schundliteratuur, die de bladzijden niet en telt. De incarnatie van Vlaanderens geest en hart? Het is bij Teirlinck er mee gegaan zooals met Beatrijs in zijn infaam tooneelwerk « Ik dien ». A. VAN DEN DRIES, PR.

II — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde lezers worden gelezen.

1179 **Zahn, Ernst** **83.1**

DE LIEFDE VAN SEVERIN INBODEN. — *Vert. uit h. Duitsch dr. Anna van Gogh-Kaulbach. — Amsterdam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Wereldbibliotheek) 1918 (18 × 12) 325 blz.* *geb. fl. 1.70*

II — « Een brandend braambosch dat altijd dadelijk vuur vat » getuigt Severin's moeder van hem. — Inderdaad, drift verteert hem. Ontelbare malen is hij verliefd. Van zelfbedwang, van verantwoordelijkheid geen spoor. Een knap, sterk mensch, niet boos van hart doch die geen besef schijnt te hebben van beteugeling van neigingen, van versterving, van trouw. Wel zijn er onder de talrijke beminde vrouwen twee die wat levendiger in zijn herinneringen blijven : een herderinnetje, en de vrouw, welke hij huwde. — Die driftroman speelt in de heerlijkste Zwitsersche prachtnatuur. Het wemelt er in van mooie beschrijvingen. Spijtig dat de speler het décor niet waard is. Geen boek voor onze boekerijen. L. DOSFEL.

1180 **Zahn, Ernst** **83.1**

DE VROUWEN VAN TANNÖ. — *Vert. uit h. Duitsch dr. Annie De Graaf. — Amsterdam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Wereldbibliotheek) 2e druk (28 × 12) 240 blz.* *fl. 0.95; geb. fl. 1,45*

II — In Tannö heerscht eene vreeselijke ziekte: de bloedziekte. Om de vorderingen daarvan tegen te houden stichten de vrouwen uit de aangetaste families een bond waarvan de leden zich verbinden geen huwelijk aan te gaan. — Dat komt voor de leden uit op een tragischen zielestrijd tegen de liefde. Er zijn er die sterven doch afvallig wordt geene. — De bezielende kracht van den bond zijn een jong onderwijzer en een zeer moedige, volhardende vrouw. — Een pijnlijk boek, heel wat dieper dan Loveling's *Dure Eed.* Wat den bouw van den roman betreft moeten wij vaststellen dat hij wel wat in talrijke tafereelen uiteenbrokkelt. Detail-schoonheden genoeg. In zedelijk-godsdienstig opzicht missen wij volkomen het bovennatuurlijke in de drijfveren, in de middelen. — Zonder God is

een strijd, als door de vrouwen van Tannö gestreden wordt, bijna hopeloos. Zij leven immers niet als Vestaalsche maagden, of kloosterzusters, maar te midden van de gevaren, te midden van de wereld, van alle bekoringen. — Het vraagstuk dat in « De Vrouwen van Tannö » behandeld wordt is zeer kiesch. Wie het van katholiek standpunt wil nagaan raadplege b. v. Salsmans' *Geneeskundige Plichtenleer.* — Met boeken als « De Vrouwen van Tannö » zij men uiterst-voorzichtig.

L. DOSFEL.

1181 **Van Lange L.** **83**

DE DONKERE AARDE. — *Rotterdam, Brusse. 1924. (21 × 16) 237 blz. fl. 4.50*

II — In Venetië en langs de kust van Dalmatië. Een heidensche roman: zinnelijke liefde, met wispelturigheid en onvoldaanheid en als uitkomst een zelfmoord. Wat al kunst van beschrijven verspild aan eene zoo banale geschiedenis! Voor onze boekerijen ongeschikt. L. DOSFEL.

III — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden.

1182 **Karkavitsas, A.** **83.1**

DE BEDELAAR. Roman uit het Thessalische Landleven. — *Vert. uit h. nieuw Griekscb dr. J. A. Lambert-Van der Kolf. — Rotterdam, Brusse. (Nieuw Griekscbe romans en novellen). 1924. (18 × 12) 226 blz.* *gec. fl. 2.40*

III — Speelt in het kleine dorp Nychteremi... armoedig en schuchter, staande onder Turksch bestuur. — Behandeld wordt de macht van een sluwen bedelaar, die misbruik makend van lichtgeloovigheid en superstitie, de menschen van het dorp misleidt, bedriegt, tot booze onvoorzichtige, onverantwoordelijke daden brengt, en ieder dienstbaar maakt aan eigen geld- en wraakzucht. — Er komen machtig-schoone bladzijden en beschrijvingen in. Het type van den bedelaar is raak-uitgebeeld. — Gevormde lezers krijgen een denkbeeld van wat zoo'n Grieksch bedelaar, van wat zoo'n Thessalisch dorpje is. Godsdienst komt in het boek alleen in zijn bijgeloofsvorm voor. L. DOSFEL.

1183 **Meire, J.** **83 : 39**

EEN DROOMENHOOFD EN EEN WONDERWERELD. — *Merchtem, Sacré (Edelwulf-Serie, I.) 1924 (23 × 15) 180 blz.* *12 fr.*

III — Dit « geprimeerd boek » is de weergave van de « droomen, ideeën, indrukken, emoties en sensaties van een uitzonderingsmensch » en dan ook slechts voor uitzonderlijke lezers geschreven. De geschiedenis, want een geschiedenis is het toch ondanks het vereerende voorwoord, is heel duister en zonder de minste lijn. Ik heb het boek niet begrepen, ondanks al mijn goeden wil: wat ik er van snapte is sterk realistisch en weinig « sprookjesachtig » ondanks de bewering in het voorwoord. Ik geloof niet dat het voor normale geesten genietbaar is; veel goed is er niet in te vinden, en er zijn passages die bedenkelijkzinspelend zijn. Liefst niet te koopen. ERNEST VAN DER HALLEN.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

1184 **Badeux, Mia** **83**

DE FREULE VAN DEN DENNENHOF. — *Venloo, Mosmans Sr. (Mosmans, geïllustreerde Leesbibliotheek). (22 X 14) 145 blz.* *fl. 0,40*

Marguerite, de eenige dochter van graaf d'Ornys, verloor al heel vroeg haar heilige moeder. De graaf gaat zijn eigen weg, verwaarloost zijn kind, verspeelt zijn fortuin en is, op 't randje af, de oorzaak van een ongelukkige toekomst voor zijn dochter en haar verloofde. Dit alles omdat de graaf, rééds vóór zijn huwelijk onder de magie gekomen van een vreemde avonturierster, die dwaze liefdegril niet van zich vermocht af te zetten. Doch, zooals 't betaamt in een deftig roman-feuilleton keert ten slotte alles op zijn best en sluit het boek op het gelukkig huwelijk der brave jongelui. — Ontspanningslektuur zonder litteraire pretentie, geschikt voor volwassenen. FR. CROLS, PR.

1185 **Bazin, René** **83.1**

DE SLAGBOOM. *Vert. uit h. Fransch dr. Dr Jaak Boonen. — Antwerpen, Leeslust. 1925 (16 × 12) 296 blz.* *10 fr.*

IV — Die verstokte vijand is van romanliteratuur geraakt gunstiger gestemd als hij 't wagen durft kennis aan te knoopen met René Bazin. Deze Roomsche romancier moge, in zekere letterkundige opzichten, beneden andere zijner katholieke landgenooten staan, bij hem nochtans — en dit is een niet te misprijzen verdienste — voelt doorgaans de doorsnee-lezer zich veel veiliger. Er waait door zijn romans zoo'n versche veldgeur, zoo'n frissche zeebries, zoo'n zuiver, zonnig gezond Katholicisme. Zonder ingewikkeldheid, netjes, natuurlijk steken zijn romans ineen, zijn glanzend en gladdig geschreven, en laten u blikken in een pesonenpsychologie die meesterlijk wordt ontleed en uitgesponnen. Zijn helden leven niet in de wolken noch in de modder, zij wonen op de aarde maar beklimmen levenshoogten die ons toegankelijk schijnen. De « Slagboom » geeft daarvan een staaltje. Reginald Breynolds en Mary Limerol zijn twee model-menschen; Reginald een oprechte waarheidzoeker, die onbevredigd over 't Anglianisme, den katholieken godsdienst vooral leert kennen in Frankrijk, te Parijs: er de werken van liefdadigheid voor de zieken en armen ziet, en in de kerk van Montmartre de diepe godsvrucht leert kennen, daarna te Rome in 't geloof door een Benediktijn onderwezen, zich bekeert hoewel hij weet zijn erfenis te verliezen en door zijn vader verstooten te worden. Mary is het door- christelijk meisje die eischt van haar verloofde eenzelfde geloof en die haar liefde slachtoffert voor haar geloof. Tusschen den bekeerling en haar begint te Rome een zuivere idylle... 't Tweede deel van den roman is een bittere aanklacht tegen de half-heidensche half-katholieke opvoeding die sommige ouders aan hun kinders geven. Felicien die Mary oprecht bemint, maar zijn geloof verloor en daarom ze niet kan huwen zegt zijn ouders bloedige waarheden. — 'n Aangrijpende roman, zeerkeurig vertaald, door « Leeslust » snoezig uitgegeven, welke in alle boekerijen moet te krijgen zijn.

D. DE PAUW, O. P.

1186 **Courths-Mahler, Hedwig** **83.1**

HEKSENGOUD. — *Vert. uit h. Duitsch dr. J. P. Wesselink-Van Rossum.* — *Zeist, Swartsenburg.* (*21 × 16*) *186 blz.* *fl. 2,50; geb. fl. 3.50*

IV — Een roman uit het adellijk leven op de oude Duitsche burchten, uit die wereld waar het mysterie van een donker, niet altoos vlekkeloos verleden toegaapt uit diepe galerijen, gloriënde portretten en vastgesloten brandkasten, uit heel de intrigue waarmee schitterende huwelijken gesloten worden. Graaf Rudolf van Ravenau is de laatste van zijn geslacht; hem rest nog een kleindochter Jutta, gesproten uit den echt van zijn helaas verscheiden zoon met een kokette sirène, de tooneelspeelster Gwendeline, die verdwenen is. Götz von Gerlachhauzen zal, naar zijn meening, best haar echtgenoot worden. Doch tusschen Götz en Jutta werpt zich almeteens Gwendeline zelve in de persoon van Dolly van Kernech. Zij wikkelt den goeden Götz in een net van verdachtmaking en meent triomf te mogen kakelen op den ouden grijsaard. Tot het geheim van het portret eener oude gravin in de galerij alles openklaart en de helleveeg weer verdwijnen moet. — Wie belust is op veel intrigue en hongert naar sensatie en mysterie, zal dit boek verslinden. Als immer, zegepraal der onschuld, spijts alles en in de meest verwarde en bewolkte omstandigheden. Het gaat de goeden met het eerlijk karakter steeds voor den wind. Die les zal den lezer meedragen. Spijtig dat de kunstindruk glad bedorven is door dit saai-vervelend cliché van akelige kameniersters, grafelijke weduwnaars en oude tandelooze tantjes naast of tegenover dotjes van voor- of kleinkinderen.

A. VAN DEN DRIES, PR.

1187 **Courths-Mahler, Hedwig** **83.1**

WAT HEB IK JE GEDAAN? *Vert. uit h. Duitsch dr. J. P. Wesselink-Van Rossum.* — *Zeist, Swartsenburg.* (*20 × 13*) *243 blz.* *fl. 1,50; geb. fl. 2,25*

IV — Een roman uit de nijverheidswereld. Stel u voor: Gerard, een dolle reiziger, komt uit Indië weer in zijn land bij de zijnen. Dadelijk staat hij gevat tusschen de keus van twee harten. Eenerzijds, wil hem voor zich wegkapen, met hulp van haar moeder, Beatrix, de nuffige coquette, die het land heeft aan alles wat de fabriek ruikt, een leege ziel en een valsch-sijfelend slangetje. Anderzijds rijst voor hem op, maar immer schooner aan bescheidenheid en oprechtheid, Romana, een kloeke werkster, die haar vader van den ondergang redde, haar broer op den rechten weg brengt, en een model is van ernst, arbeid en plicht, te midden vadserige, lichtzinnige en verkwistende menschen, en het ten slotte wint, al dreigt een moment haar fabriek en haar leven onder water te loopen. — Natuurlijk valt zijn hartekeus langs den kant der eerlijkhied en hooge levenswaardigheid. Daar zal Courths-Mahler voor zorgen in haar kommer om de ethiek en haar geloof in het heerlijke leven. Ondanks de gewone romantische trucs (de geheimzinnige ring, de brief uit het portefeuille), zal dit verhaal zedelijk ingrijpen op den volkslezer. A. VAN DEN DRIES, PR.

1188 **Courths-Mahler, Hedwig** **83.1**

ZONDER LIEFDE GEEN GELUK. *Vert. uit h. Duitsch dr. J. P. Wesselink-Van Rossum.* — *Zeist, Swartsenburg.* (*20 × 12*) *299 blz.* *fl. 1,50; geb. 2,25*

IV — De titel zegt op welk idee deze roman is gebouwd. Eenerzijds staat de casteadel in het stijve galakleed der etiquette en der vooroordeelen; anderzijds de democratische adel, meer humaan en dus meer

symphatiek. De eerste, met zijn eigenaardige ideeën over 't huwelijk, brengt geen harmonie tusschen de zielen en heeft geen geluk bij gebrek aan warme, echte, reine liefde: de tweede wel, want hij is gevoeliger aangelegd zonder in sentimentalisme te vallen, en hij vindt dan de liefde buiten den stand, in de stille, nederige ziel van een simpel gezelschapsjuffertje, schamel pleegdochtertje of aangenomen kind (de gewone cliché's van de schrijfster). Die strijd wekt conflicten, want heftig staan de beide kampen op de rots hunner overtuiging. De dialoog bliksemt en ratelt soms. Karaktertypeering in sterk relief. Vlotte verhaaltrant; weinig zin voor natuurschoon en landschapschildering. Simplistische psychologie. Het bijgesleurde noodlot doe u niet denken aan 't oud heidensche. Bedoeld voor volwassenen. A. VAN DEN DRIES, PR.

1189 **Douglas, O.** **83.1**

TOEN MOEDER JONG WAS. *Vert. uit h. Engelsch dr. Tony De Ridder. — Baarn, Hollandia (Roman-serie) 1924. (20 × 14) 282 blz.* *fl. 2,90*

IV — Vooropgesteld dat er nu eenmaal gehuwde predikanten zijn en predikantenvrouwen, en dat die menschen, zoo ze in goede trouw leven, het recht vóórhebben, en hun plichten trouw vervullen, ook een schoon christen leven kunnen leiden, — is dit levensverhaal van een predikantenvrouw wel een mooie lezing. De wijze waarop het *ons* wordt medegedeeld is lief gevonden. Mevrouw Douglas' dochter An, zal gedurende den winter haar moeder's leven eens opschrijven. De gesprekken, daartoe gevoerd tusschen moeder en dochter, — en bij gelegenheid ook de oude keukenmeid Marget — zijn de inhoud van het boek, waarin we het huiselijk geluk van twee christen echtgenooten met hunne kinderen kunnen volgen en genieten. De smarten en het lijden zijn niet vergeten en maken den zachten weduwenweemoed dezer vrouw en moeder zeer bekoorlijk. Al wie kind is van een tamelijk groot huishouden zal er de liefde, den christenzin, de huiselijke genoegens van zijn kinderjaren herkennen, bij vader en moeder. Maar wij, Vlaamsche katholieke zonen en dochters onzer dierbare voorgangers, wij voelen bij 't lezen van dit dóór en dóór Engelsch boek, dat er aan *hun* godsvrucht en aan *hun* huiselijk samenzijn, aan heel den luchtkring van *hun* familieleven iets ontbreekt, dat wij hadden: een heele poësie van kerkelijk leven, van Eerste Communie en Priesterschap, die bij hen verschrompeld en verminkt is. De *menschelijke* gelijkenis en overeenkomstige bijzonderheden echter, zijn deugddoende, en heel aantrekkelijk voorgesteld. AL. WALGRAVE, PR.

1190 **Johannes** **83.9**

SCHIPBREUKELING. Een verhaal uit den tijd der Fransche overheersching. *— Kampen, Holland. 126 blz. (20 × 14).* *fl. 0.50*

IV — Interessant romantisch verhaal in een historisch kader geweven. 't Geldt hier de Fransche overheersching in Holland van aan het Directoire tot 's Keizers val. Tal van merkwaardige bizonderheden van levenswijze, van bezettingshatelijkheden. Het verhaal is niet banaal; en het einde maakt alles goed. Aanbevolen. JOS. VAN REUSEL, PR.

1191 **Löns, Herman** **83**

HEIDEVOLK. *Vert. uit h. Duitsch, dr. J. J. Hof. — Geïll. dr. Joh. Briedé. — Laren, Schoonderbeek (21 × 15) 197 blz.* *fl. 1.90; geb. fl. 2.90*

IV — Sprookjes en jagerslegenden in fantastische kleur; fantasieën en

natuurkiekjes, verhalen en mijmeringen, alles uit een echt jagersgemoed gezien, gevoeld en verteld met een echt jagerstemperament. Het is als een dagboek van den zwerver door de hei wien elke struik en elke plas, iedere boom en elk der wisselende uitzichten der grootsche sombere hei lief is. Die somberheid en het ononderbroken leven in de eenzaamheid hebben hun merk nagelaten op dit boek, doch deze zwaarmoedigheid en dit fantastische zijn ons lief omdat ze doorvoeld zijn en zonder pose; slechts hier en daar wordt het zinloos gedroom, zooals b. v. het hoofdstuk « Bij de Voorde ». Het is hoogstaande literatuur, en de vertaling is prachtig, een boek om de menschen te leeren *zien* en *voelen* en de natuur liefhebben. ERNEST VAN DER HALLEN.

1192 **Middendorp, Herman** **83.0**
HET MYSTERIE VAN MONT-ST.-JACQUES. Oorspronkelijke detective-roman. *Geïll. dr. R. Bonnet. — R'dam, Nijgh en v. Ditmar. 2e druk (21 × 16) 141 blz.* *ing. fl. 1.50; geb. fl. 2.25*
IV — Een detective-roman in zeer vlotte taal geschreven en boeiend, maar het romantische en het tragische er van is, bij veel zulkdanige lezing, enkel geschikt om de verbeelding op hol te brengen, vooral bij jongere lezers. A. CARDYN, pr.

1193 **Noordwal, Cornelie** **83**
IN DE RUE BLANCHE. — *Utrecht, Bruna. 2 dln (20 × 15) 264, 262 blz.* *fl. 3,75; prachtb. fl. 4,50*
IV — Een boek waarover zeer veel goeds te schrijven valt. Doch eerst het weinigje kwaad: te veel wemeling, te veel lang-uitgesponnen bijtafereelen, herhaling van onverkwikkelijke tooneelen (huiselijk krakeel, huurderstwisten, enz.). Men moet soms door zooveel doornen heen naar de leliën. Doch deze zijn daar ook de moeite waard. — De hoofdlijn in het boek is de geschiedenis van Pierre Lafont, kleinzoon van een apotheker die onder den hiel lag van zijne zeer sterke vrouw, een « janitzaar », een « kameel » een wezen zonder hart; zoon van Achille Lafont, een onbeduidend wezen, een verkwister, een lichtvink die eens in jongensdwaasheid een actrice schaakte en daarna met haar huwde. Pierre is een kunstenaar, pianist, behaalt eerste prijzen, geeft muziekles o. a. in de familie Rigord, aan de kleine France, voor wie hij het eenig levensideaal wordt. Pierre houdt ook van France, vraagt haar ten huwelijk, doch zijn gansche familie komt in verzet. Ook maman Rigord, een ideale katholieke vrouw, stelt Pierre op de proef. Hij moet twee jaar wachten. Pierre is tegen die proef niet bestand. Een andere leerlinge, Odile, slaagt er in hem France te doen afwijzen. Deze is een katholieke heldin. Zij lijdt diep bij het ineenstorten van haar levensdroom, doch van zelfmoord, van huilcrisissen is geen spraak. God en Maria, moeder, het gebed, de levensplicht zijn daar en hiernamaals de hemel. Pierre aarzelt echter of hij met Odile huwen zal doch deze poogt zelfmoord te plegen. Zij geneest. Ten slotte komt het toch tot een huwelijk. De groote oorlog breekt los. Pierre sneuvelt in de armen van Jean Rigord, France's broeder. Hij sterft als een heilige. — Een katholiek tendenzwerk. De familie Rigord is een ideaal. De moeder herinnert aan de heldhaftige moeder uit « *La Peur de vivre* » van Bordeaux. Eenig mooi is de kleine *France* een lichtstraal uit den hemel op aarde gevallen; broos en teeder. Zij leve voor altijd in onze letterkunde. — Er is in dit boek veel verscheidenheid, veel ernst en humor

en bitter vlijmende spot, veel, soms uiterst rake, karakterteekening. Sommige deelen behooren tot het beste wat wij te lezen kregen. Eenvoudig, subliem is het slot: de dood op het slagveld. Wij vergeten de ijselijkheid van den slag, de bloedende, verminkte lichamen, wij denken alleen op hemelvaart van zielen. De aarde verdwijnt, de hemel gaat open. — De taal is vlot, eenvoudig, gemakkelijk. Van zoogenaamd stijf Hollandsch niets te bespeuren. — Aanbevolen voor volwassenen.
L. DOSFEL.

1194 **Rowlands, Effie Adelaide** **83.0**
DE MOORD OP HET TUINFEEST. *Hilversum, Brand (17 × 12) 143 blz. fl. 0,60*
IV — De titel van het boekje is die van 't eerste der twee verhalen die er in staan. Van ieder zijner twee huwelijken heeft Dr Huntley een dochter, Peo is de oudste, een ijdel en eigenzuchtig meisje. Haar vader heeft haar zeer lief, maar zij zoekt alleen eigen genoegens. Violet, de jongste, bemint haar vader met opoffering van zichzelf. Huwelijksplannen van Peo worden verijdeld; zij wil Violet haar verloofde ontfutselen en slaagt er half in, maar alles wordt ontdekt. Peo zelf wordt op een tuinfeest door een armen jongen, dien zij met valsche streken het hoofd op hol heeft gebracht, vermoord. — Veel te romantisch en weinig kunst. — Het tweede verhaal: *Eerzucht* is veel beter. Adèle Bardell, verloofd met een geleerden ontdekkingsreiziger, verneemt dat hij dood is. Zij wordt als gevoelloos en willoos door dat plotseling nieuws, en laat zich zonder tegenstand tot een huwelijk brengen met een nietswaardigen vriend van haar vader, doch op 't oogenblik dat zij in de kerk treedt, ziet ze den doodgewaanden Dr Drysdale. Na een lange ziekte komt haar normale toestand terug; zij weigert het voorgenomen huwelijk te sluiten, en na eenige andere tegenkomsten omtmoet zij Drysdale weder. Daartusschen spelen haar vader, haar vriendin Winifred, haar zuster Jeanne, haar teleurgestelde bruidegom en Winifred's minnaar Lord Impey hun eigen rol, elk met eigen goed of kwaad bedoelen. — Hoewel romantisch genoeg is dit verhaal in veel opzichten beter; meer menschelijke waarheid, meer zedelijke deugd, meer verhaalkunst ook al.
AL. WALGRAVE, PR.

1195 **Tharaud, Jean en Jerôme** **83.3**
POGROM. — *Vert. dr. M. J. Premsela. — Baarn, Hollandia (Roman-Serie). 1924. (20 × 14) 235 blz. fl. 2,90*
IV* — Zeer levendig hebben Jér. en Jean Tharaud de zeden van een Joodsche gemeente in het Ukraïnische dorp Schwarze Tomme geschilderd. Hoe zij hunne erfelijke vijanden en beulen, de Kozakken, ter hulp roepen tegen een mogelijken « pogrom » en hen dan weer wegkrijgen omdat hun vrees overdreven was en 't gevaar voorbij, is de draad van 't verhaal. Men voelt afkeer en toch moet men lachen bij de voorstelling van hun fanatisme, hun kleinzieligheid en bespottelijke nauwgezetheden in ritus en verklaring van de Wet, die ze toch als echte Joden weten te ontduiken wanneer het hun voordeelig is, maar een zekere bewondering voor hun rasgetrouwheid komt den lezer soms bekruipen. Belangwekkend voor gevorderde lezers. AL. WALGRAVE, PR.

1196 **Van Friesland, Maria** **83**
JONG-LEVEN. — *Venloo, Mosmans (Leesbibl.) (22 × 14) 121 blz. fl. 0.40*
IV — Breede vlucht moet men in dit verhaal niet zoeken. — Een meisje,

grillig maar goed van inborst, geraakt onbewust verliefd op een student, vriend van haar broer; zij breekt met hem af omdat zij een gemengd huwelijk verafschuwt, trouwt met een katholiek, terwijl de protestantsche student, door den invloed die van haar is uitgegaan, haar katholieken godsdienst leert kennen en eindelijk aankleeft: hij wil zelfs priester worden. De eerste helft van deze novelle, vol huiselijke tafereeltjes, is wat langdradig; het tweede deel wordt aantrekkelijker.

J. GEENS, PR.

1197 **Van Maurik, Justus jr.**

OUDE KENNISSEN. — *A'dam, Van Holkema en Warendorf. 5e druk (21 × 16) 142 blz.* *fl. 0,90*

IV — 'n Verzameling schetsjes, portretten-naar-'t leven, als ge wilt, van een hele boel mensen en mensjes, die Van Maurik in zijn schrijversleven heeft ontmoet. Allemaal raak gezien en gezegd. Dat leest ge nog met plezier.

LEO ARRAS.

1198 **Van Maurik, Justus, jr.** **83**

VERSPREIDE NOVELLEN. — *A'dam, Van Holkema en Warendorf. 5e druk (27 × 16) 132 blz.* *fl. 0,90*

IV — Humoristische novellen en schetsen uit het volksleven. — Volkslectuur.

A. CARDYN, PR.

1199 **Vermeulen, Edward** **83.3**

PEE VLAMINCK: I. In 't ouderlijke Nest. — II. Wijf en Jongens. — *Leuven, Vl. Boekenhalle. 1925, 2 dln. (20 × 14) 174, 170 blz.* *15 fr. de 2 deelen.*

IV — Ik ben er vol van, en dat ik mij niet in en hielde, 'k schreef er 'nen halven boek over. *Pee Vlaminck*, de twee deelen dóór, dat is 't worden, het groeien, het bloeien, de vrucht van het Vlaamsch volksleven op den buiten. Een van die vele arme, brave menschen, die in kleine kotjes van huizekes veel kinders kweeken, wier dagelijksch brood hard werk is, die veel afzien en toch veel leute maken, en die, van verzaadde heeren en hartelooze menschen veracht, door christelijke welhebbende boeren en boerevrouwen verstaan en voortgeholpen, door hun priesters gesteund en naar den Hemel geleid, verduldig en kloek door 't leven trekken, blij met het minste meêvalderken, gevoelig aan ouderleed en tegenspoed in 't werk, maar dankbaar 't hoofd rechtend en met een « 't is Gods werk » wederom voortstappen, waar 't geloof hen wijst. Wel ja, er zijn schaduwkanten aan die menschen. Zij zijn ruw, zij zijn soms bijgeloovig, zij zijn ongeleerd en weten niets of weinig van geestesverheffing, zij zullen aleens drinken, en grove woorden tieren... Maar... is 't hun schuld?... Als men van 's morgens tot 's avonds werkt dat 't kraakt, om 't leven te houden, waar vindt men tijd of gelegenheid voor wat anders? En wie zal hun botte kanten afschaven, als ze met geen echt-gezonde beleefdheid in aanraking en komen?... En wie zal hun de ware belangen van werk, huiselijk leven, taal en geloof leeren inzien en behartigen, te midden van de verfransching en de ontaarding der hoogere standen? — Dat alles voelt men en leeft men meê, in 't heele verhaal, zoowel bij *'t Ouderlijk Nest* als bij *Wijf en Jongens.* Er staan daar zware vragen en ernstige wenken met de macht. en wat meer is, ze worden eerlijk bekeken en beantwoord. Het leeft al wat er aan is. Die roerende boerendoening; die kinders, arme en rijkere, die spelen en leeringen en spreuken en rijmkes, die pastor in schole en

in de huizen, met zijn hart open voor zijn schapen en lammekens; die gebuurwijfs met hun medegevoel en hulpe, of met hun gebabbel of gekijf, hun geloof en overgeloof; die brave boeren Allewaert en Nolf!... En dan de opkomende jeugd: Pee zelve en zijn jongensstreken, uitbottende kracht en jeugd, die moet armen en beenen roeren, en spartelen en vechten, maar stille valt bij Moeders vermaningen « godemme toch, de ding... brave zijn, wille 'k zeggen » en bij de liefde van zijn meisje en aanstaande vrouwe.... En de rijpere jaren, in jong gezin, wat leute en leed voor de kinders, en 't stillekens opkomen als ze grooter worden, en de preuschheid op Eerste Communie en om hun goed leeren; de zorg voor eer en deugd, ja voor eigen stand, als Guido Godelieveke Nolf gaat beminnen.... — Hoe schoon is die liefde, vol edele inzichten, vol schuchtere onderdanigheid aan 't ouderlijk gezag! — En dan de oorlog. In geen een oorlogsboek heb ik iets zoo treffends gelezen als dat afscheid der vertrekkende jongens. Prachtig ook het tafereel van Farilde's ziekte en dood, het weerkomen van den kranken Guido, en zijn opoffering voor volk en land tot in 't sterven. — Pee Vlaminck blijft, op al die puinen, als een edele grijsaard zijn eenvoudig leven van Vlaming en christen voortleven. — Pee Vlaminck is een beeld: het beeld van het trouwe, werkzame, godsdienstige Vlaamsche landvolk. — Deze beoordeeling is geen lettercritiek; zij wil niet muggeziften... De zwakheden van samenstelling en van taal, die er in zijn, worden doodgeschenen door den glans van goedheid, waarheid en taalpracht die geheel het werk doortintelt. Edward Vermeulen is een meester en zijn volk zal hem eeren en danken, door dit boek te lezen en te beleven.

AL. WALGRAVE, PR.

1200 **Zahn, Ernest** **83.1**

EENZAAMHEID. *Vert. dr. Annie De Graaff. — A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur. (Wereldbibliotheek) 1918, 3e druk (18 × 12) 329 blz.* *fl. 1,20*

IV — Huldreich Rot wordt tot Evangelisch predikant gekozen in het Zwitsersch bergdorp Waldenz. Vol moed en geestdrift, bewust van eigen kracht, aanvaardt hij zijn grootsche taak: zijn verblijf moet een zegen worden voor heel de gemeente. In de eerste twee jaren bloeien zijn hoopvolle verwachtingen mild open: overal geniet hij warme symphatie en dankbaar vertrouwen. Enkel bij zijn moeder ondervindt hij koelheid en stugheid... Stilaan echter schuiven zware wolken vóór zijn geluk: een paar vrouwen, die hij heeft willen redden, gaan ten onder, één voor één vallen zijn vrienden en zijn geloofsgenooten hem af; zelfs zijn verloofde schenkt hem haar gegeven woord terug. En hij zelf, die leven en licht had willen brengen in de ziel van de eenzamen en de verlatenen, staat nu ook alleen en eenzaam. Hij bedankt voor zijn ambt en trekt zich terug in het koude, zonlooze huis van zijn moeder. — Een flink gebouwde roman, met diepe karakter-teekening. Stemt den lezer droevig, omdat zooveel gunstig idealisme in Dominee Rot door de barre werkelijkheid brutaal wordt geknakt. Goed verzorgde vertaling.

A. BOON, PR.

1201 **Zoetmulder, A. Jurriaan** **83 : 2**

HET LOKKENDE LEVEN. — *Hilversum, Brand. (21 × 16) 273 blz.* *fl. 5*

IV — Een katholiek roman van dezen katholieken auteur, die echter bij het schrijven, niet altijd katholieke lezers in 't oog hield. (Zijn « In Retraite » en « Verloving van Jaap Mennings » konden kiescher uitgewerkt). Deze roman werd bekroond door het weekblad « De Nieuwe

Eeuw ». Op katholiek gebied, maakt dit alle verdere aanbeveling overbodig. Het gaat hier over een jong toondichter, dien het in zijn milieu te duf wordt. Hij moet de wijde wereld in, maar komt na korten tijd van een kale reis thuis. Einde goed, alles goed. De gebeden van de bruid, die hij zoo schandelijk in den steek liet, om een dolle actrice na te loopen, hebben hem gered. Op een rustig uitzicht eindigt het boek: « Eens had hij in jeugdigen overmoed gemeend, op eigen kracht steunend, zijn geluk te kunnen veroveren. Hoe deerlijk had hij gefaald. Nu wilde hij zijn de eenvoudige, nijvere dienstknecht, dankbaar voor het loon, dat hem zou worden toebedeeld. En in kinderlijk, ootmoedig betrouwen zou hij den weg gaan, dien God hem openbaren zou ». Zoetmulder is een flink schilder, ook met de pen. Het boek wemelt van kleurige tafereeltjes. Ook als psycholoog weet hij den weg. Een mooi boek; sterkende lectuur. J. EECKHOUT, PR.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt.

1202 **Been, J. H.** **83.0**

DE AVONTUREN VAN EEN STADHUISKLERK. — *Geïll. dr. J. B. Heukelom. Amsterdam, Veen. 2e druk (23 × 15) 199 blz.* *fl. 1.50*

V — Een boek dat een bescheiden plaatsje in onze boekerijen verdient. Bizondere letterkundige verdienste heeft het stellig niet, doch het is prettig-onderhoudend en zal door weinig-eischende groote jongens graag gelezen worden. L. DOSFEL.

1203 **Burnett Fr. H.** **83.1**

DE KLEINE LORD. *Vert. uit h. Engelsch. Geïll. dr. Edm. Van Offel. — Antwerpen, Opdebeek. 1924. (28 × 18) 203 blz.* *8,50 fr.*

V — Jong en oud zullen dit meesterlijk verhaal immer lezen en smaken. Het is mij persoonlijk altijd een der zuiverste genietingen geweest, en ik kan onmogelijk al het goede zeggen, dat ik van dit boekje zou willen meedeelen. Die bekoorlijke kleine Cedric, *little Lord Fautleroy*! Hoe prachtig zien wij in hem bewaarheid, wat zijn « Liefste », zijn moedertje tot hem zegt: « Het eenige waarvoor wij leven, is de wereld iets beter te maken, omdat wij er zijn, al ware 't ook maar zóó 'n klein weinig! » Zoo maakt die kleine, met zijn zuiver en beminnend kinderhartje, den ouden norschen graaf, zijn grootvader, tot een mensch en een menschenvriend, en al wie met hem leeft, tot gelukkiger lieden. En dat, door de goede en gezonde opvoeding, hem door zijn moeder gegeven. De bijkomende karakters van het verhaal: M. Hobbs, Dick de schoenpoetser, de oude vriend, de rechtsgeleerde, M. Havisham en alle andere, zijn even prachtig geslaagd. Waren er maar veel boeken als dit!

AL. WALGRAVE, PR.

1204 **Herchenbach, W.** **83.9**

DE MACHT DER WAARHEID. (Daria en Chrysanthus.) *Vert. uit h. Duitsch dr. Fr. M. Andreas. — Geïll. — Tilburg, R. K. Jongensweeshuis (22 × 15) 148 blz.* *fl. 0,60*

V — Aangrijpend verhaal van de bekeering en de marteling der heiligen Daria en Chrysanthus, en van de vele wonderen die de marteling vergezelden. Ook krijgt men door dit boek een kijk op het leven te Rome,

met al zijn weelde en al zijn misbruiken. Het werk is dus tegelijkertijd stichtend, leerzaamen boeiend, en bijgevolg van harte aanbevolen.
F. VERMUYTEN, PR.

1205 **Kannegieter, A. F. L.** **83.0**
TWEE SCHIPBREUKELINGEN. *A'dam, Boekcentrale.* (*25* × *17*) *190 blz.* *fl. 1,50*
VIA-B — Onwaarschijnlijk en avontuurlijk; toch bruikbaar. A. V.

1206 **Knuttel-Fabius, Elze** **83**
ONDER DE KORENMAAT. — *Geïll. met 11 penteekeningen.* — *A'dam, Mij v. g. e. g. Lectuur. 1924* (*26* × *19*) *141 blz.* *fl. 1,95*
V — Van een dommerdje dat echter zeer goed is en een zonneschijn in het leven van meer dan één; dat ook gevoelig is en lijdt, doch haar leven derwijze inricht dat ze voor velen een zegen is ook door haar fortuin. Op haar zijn Mev. Roland-Holst's verzen toepasselijk: « Zij zijn de overwinnenden, de sterken, — die hun nest in den boom van groot verdriet — verlatende, met uitgespreide vlerken, — wegwieken naar een ver en klaar verschiet. » — Boek van liefde en toewijding, zeer onderhoudend en innemend. Zal met genoegen gelezen worden.
ANG. DOSFEL-TYSMANS.

1207 **Koch, Henny** **8311**
SOLITA. *Vert. uit h. Duitsch dr. C. Nayou.* — *Geïll. met 4 platen dr. André Vlaanderen.* — *A'dam, J. Müller* (*23* × *15*) *191 blz.* *fl. 1,75*
VIA-M — Een mooi stichtend boek voor meisjes. Het lijden geeft aan een oppervlakkig meisje, een dieper levensinzicht. Spannend en ontroerend. A. VERMUYTEN.

1208 **Koenen, Bert** **83**
DE SCHOONE HISTORIE VAN JAN VAN PARIJS. *Geïll. met penteekeningen van St. Van Offel.* — *Antwerpen, Opdebeek.* (*28* × *18*) *62 blz.* *3,50 fr.*
V — Moderne bewerking van het oude volksverhaal. Goed, maar mocht nog wat ingekort worden. A. OSSENBLOK.

1209 **Kok, Truida**
DE DRIE NICHTJES. *Geïll. dr. J. G. Kesler.* — *Baarn, Bosch* (*Stamperius-Bibl.*) (*21* × *16*) *129 blz.* *gec. fl. 1,45; geb. fl. 1,60*
VIA-M — Een schattig boek voor meisjes. Vlotte dialoog, sierlijke en beschaafde taal. Opvallend dat het godsdienstige er zoo losjes boven op ligt. Mooi uitgegeven. V. NAVEAU.

1210 **Lavki Lod.**
DE KLEINE KONING. *Verhaal uit den tijd van Christus.* — *Antwerpen, Leeslust. 1925.* (*19* × *15*) *104 blz.* *4 fr.*
V — Een boeiende, zeer lieve vertelling! — Alleen wensch ik dat, bij een volgende welverdiende uitgave, de schrijver het tweede deel, vooral het einde, wat meer zou ontwikkelen. 't Zal hem niet moeilijk vallen want Lavki kan vertellen, en 't verhaal zou er heel zeker bij winnen. — Weerom eens fraai uitgegeven; waarlijk de N. V. Leeslust heeft er een handje van. — Warm aanbevolen. JOZ. DE VOGHT, PR.

1211 **Mercator** **83.9**
ONDER JERUZALEMS POORTEN. *Geïll. — Zwolle, La Rivière. 1925 (20 × 15) 196 blz.* *fl. 2; geb. fl. 2.75*
V — Wie onder dezen weinig letterkunkigen naam schuil gaat weet ik niet. Alvast is het zeker dat hij bizonder interessant kan vertellen. Of dat allemaal historisch in orde is weet ik niet; ik durf het zelfs betwijfelen. Maar het is altijd mooi en stil-ontroerend. En de geest der middeleeuwen met zijn spontane geestdrift en tevens zijn onbegrensde naieviteit, leeft er in. Te koopen voor alle bibliotheken en te lezen door al wie houdt van schoone, diepe menschelijkheid.
ERNEST VANDER HALLEN.

1212 **Slangen, Jos.** **83 : 266**
BIJ 'T PORTRET VAN M'N BOY. — *Berg-op-Zoom, Priesters v. h. H. Hart (Uit het zwarte Land) (19 × 13) 106 blz.* *fl. 0,75*
V — De verteller van de Dagboek-knipsels heeft het hier over allerlei herinneringen die het portret van zijn boy bij hem wakker roepen. En het is weer zoo aardig en fijntjes verteld, dat je hals zeer doet van naar hem te zitten luisteren. — Och, gij die zoo dikwijls hebt gehoord van de groote onverschilligheid, de bedorvenheid, de onbegrijpelijke domheid van den neger, lees dit verhaal nou eens: hier zult gij ook zien wat schoone en rijke ziel, wat edele gevoelens er huizen onder die zwarte huid. — De lezing van zulk boekje stemt u zeker warmer voor de missie-actie, die aan de arme heidenen het geluk van 't ware geloof en de ware liefde wil brengen. A. DE BOECK, PR.

1213 **Strickland, Miss** **83.9**
ALDA. — *Vert. uit het Engelsch dr. Clem. Holemans. — Brussel, Standaard. 158 blz.* *4 fr.*
VIA — Roerend verhaal uit den tijd van Keizer Nero dat menigen lezer moet boeien. 't Eerste deel nochtans is wat langdradig en zonder leven. Voor 't overige, heel goed. A. VAN GINNEKEN, PR.

1214 **Van der Cruysen, A. C.** **83**
MOEDER GEERTRUI OF VOORUITZICHT EN ZORGELOOSHEID. Tafereelen uit onzen tijd. — *Antwerpen, Opdebeek. 1924, 6e druk. (22 × 16) 144 blz. 5 fr.*
V — De ondertitel « Vooruitzicht en Zorgeloosheid » geeft den korten inhoud van het boek. De lotgevallen van twee werkliedenfamilies doen klaar de zedelijke strekking uitkomen. — Gezonde volkslektuur.
A. CARDYN, PR.

1215 **Van der Lans, J. R.** **83.9**
IN DE VERDRUKKING. — *A'dam, R. K. Boekcentrale. (22 × 15) 238 blz.* *fl. 2.50*
V — Historische roman uit den tijd van het Twaalfjarig Bestand (1609-1622). Oorspronkelijk werk; eenvoudige taal; sobere verwikkeling. Ons volk zal er in leeren de standvastigheid onzer katholieke voorouders te midden van de geloofsvervolging, de belanglooze offervaardigheid onzer priesters, de vertroostingen voor den leek weggelegd die er zijn eer op stelt den priester behulpzaam te zijn in de uitoefening zijner goddelijke zending. LOD. VAN DER JONCKHEYD, pr.

1216 **Van 't Loo, Bernard** **83.9**
EEN BRETONSCHE ZEEHELD: 1e deel en 2e deel. — *Tilburg, Jongensweeshuis (Klasbibliotheek 11, 12). 2 dln (22 × 15) 32 blz. 30 blz.* *elk fl. 0,15*
VIA — Een avontuurlijk heldenverhaal uit den tijd van Napoleon. Voor de liefhebbers van anecdotische geschiedenis is dit boekje welkom.
FR. VERMUYTEN, PR.

1217 **Verwimp, Edm., S. J.** **83 : 266 : 92.2**
DE WREEDE MISSIE. Leven van Broeder F. De Sadeleer, S. J. — *Leuven, Vlaamsche Boekenhalle, 1923. (20 × 14) 238 blz.* *6 fr.*
V — In onze studentenjaren, lazen wij met kloppend hart de brieven van PP. Delpechin en Croonenberghs en wij huiveren nu nog bij de herinnering aan de ontzettende avonturen van hun Zambesi-tochten. Een student, die nu *De wreede Missie* in handen krijgt, zal diezelfde avonturen met nog meer koortsige drift doorlezen en ze voor zijn leven meedragen. Welk een pakkende titel om het leven van een eenvoudigen Vlaamschen missiebroeder te verhalen! — Deze man weerstond in zijn roeping eerst zijn eigen vader, toen hij broeder in de Orde van de H. Ignatius wilde worden: « Indien gij durft weggaan, zend ik u de gendarmen ». In zijn militairen diensttijd stopte hij onbeschroomd een leger van vuilpraters den moed. Schurken als de Matabelen en de Mashona's maakte hij zonder geweld en oorlog een kopje kleiner, maar het sterktst is hij, als trots alle ellende en rampen, welke hij op zijn weg ontmoet hij nog zeggen kan: « Wat God bewaart, is wel bewaard! Wat zouden wij vreezen? God verlaat de zijnen niet. Hij is met ons; wat zal ons deren? Alle zegen, alle succes komt van boven ». Waar het den Broeder goed gaat, heeft Onze Lieve Heer er zijn pinkske, zijn krukken onder gestoken! Komt Onze Lieve Heer met zijn kruisken, het is bij den Broeder welkom: « Een mensch is niet voorniet naar Congo gekomen... » — Lees hoe Broeder De Sadeleer, als een tweede Sint Franciscus met zijn « dierkens » in de wildernis kon omgaan; hoe hij vele malen den dood ontkwam; hoe hij na zijn missiereizen, den 5 Februari 1905 werd teruggeroepen: oud, versleten, halfblind maar nog steeds met het « Uw wil geschiede » op de lippen. — Daarna schreef hij in zijn eenvoudige taal, vol spel- en taalfouten nog zijn « Memoires » waaruit dit boek gedeeltelijk is samengesteld. — En als hij heelemaal blind is, wil hij nog aardappelen schillen om maar tot nut te kunnen zijn; geleid worden wil hij niet, hij loopt tegen muren en deuren veel schrammen op; dan: « 't Is mijn tijd. Ik maak mijn pakske en ga naar Sint Pieter ». Het einde van Broeder De Sadeleer, zegt een ooggetuige, geleek op heel zijn leven: 't was eenvoudig kordaat en moedig. — Op zijn graf: enkel een houten kruis. — Het is een boeiend boek. Het is missie-lectuur van de bovenste plank.
A. DE BOECK, PR.

1218 **X** **83.3**
EEN LANDHEER. Vrij uit het Fransch. — *'s-Bosch, Berger. 1923. (18 × 12) 124 blz.* *fl. 0,35*
V — Het kader waarin deze roman afspeelt stemt sympathiek. De schrijver heeft eene aansporing willen geven tot spoediger en beredeneerden heropbouw der fel geteisterde gewesten, door de oorlogsgebeurtenissen verwoest. Liefde, geestdrift zelfs, voor den geboortegrond straalt uit dit boek. Het liefdesavontuur dat het verhaal ophoudt is niet

kwaad geschreven, alleen wat onwaarschijnlijk tegen de ontknooping. De stijl van dit werk is, voor het gewone publiek dat ontspanningslectuur verlangt, voldoende. THEO DE RUYTER.

1219 **X** **83**

EEN VROUWEZIEL. *Vert. uit h. Engelsch dr. H. Yzermans, O. S. C. -- Leiden, Futura. (19 × 10) 341 blz.* *fl. 1*

V -- Dit boek geschikt voor volksboekerijen, zal zeker een veredelenden invloed uitoefenen, vooral in protestantsche volksmiddens. Ursula Finch, wordt bemind door Humphrey Willmot. Daphne, haar oudere zuster wil Humphrey voor zich winnen. Daarom moet Ursula naar Italië als gouvernante, waar ze het heel hard heeft. Ze wordt er katholiek, en moet haar dienst verlaten. Humphrey ontmoet haar. Hij brengt een paar dagen met Ursula door in de familie waar zij een nieuwe betrekking heeft gevonden; hij bekeert zich, verklaart haar zijne liefde... en 't boek eindigt met hun gelukkig huwelijk.
Zr. M. BEATA, H. GRAF.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

1220 **Alcott, Louise, M.** **83**

ONDER MOEDERS VLEUGELS. — *Vert. uit h. Engelsch. R'dam. — Bolle. 12e druk. (21 × 14) blz 208.* *fl. 1,50; prachtb. fl. 2,25*

V-VIA-M — Wie eens 'n boek van L. M. Alcott in handen kreeg kan bezwaarlijk onverschillig staan tegenover deze talentvolle schrijfster voor de jeugd. 'n Boek van Alcott is tegelijk: ongedwongen, onderhoudend en zeer leuk verzonnen; levendig en prettig; grappig, vol fijne geestigheid; leerrijk en van aard om weldoende in te werken op geest en gemoed. « Onder Moeders Vleugels » is het eerste boek van 'n familieroman in drie deelen, de roman van de familie Marck, bestaande uit vader, moeder en vier sympathieke dochtertjes. We leeren de meisjes kennen in hun « back fish » jaren: vandaar dat het boek zoo leuk is. De karakteriseering van de meisjes is uitstekend geslaagd, en over het heele werk goed volgehouden: we kunnen de vier « persoonlijkheidjes » best volgen in hun handel en wandel, in hun omgang onderling, en hun betrekking met den « jongen van hiernaast ». Er valt maar één ding te betreuren: Vader is predikant... daaruit volgt dat we af en toe een preek ten beste krijgen die wel 'n beetje lang schijnt...
M. VAN DE WALLE.

1221 **Godeliva** **83**

NELLY of Wat een jeugdig kind lijden kan. — *A'dam, R. K. Boekcentrale (25 × 17) 196 blz.* *fl. 1,25*

VIA — *Nelly* is de verkorte « *Old Curiosityshop* » van Dickens. Nelly met haar zieken grootvader, in strijd tegen armoede en den wreeden Quilp. Hun uittocht, hun dwalen, en tegenkomsten met goede en booze menschen. Hun aankomen bij den ouden onderwijzer. — Dan hun beschermers: M. Garland en de Notaris, en de Oom uit Amerika.... en Nelly's zachte dood. — Het verhaal is goed verkort, en in katholieken geest. AL. WALGRAVE, PR.

1222 **Houbolt. E. C.** **83.9**

ECCART. Een historisch verhaal uit de 7e eeuw. — *Geïll. dr. J. G. Kesler. — Baarn, Bosch (Stamperius-Bibl.) 2e druk. (21 × 19) 115 blz. gec. fl. 1,45;*

VIA — 'n Verhaal uit den tijd van de bekering der Saksers en Friezen. 'n Jonge Sakser, Eccart, is van diefstal beschuldigd en onschuldig veroordeeld. In zijn boetearbeid wordt hij door Friezen overvallen en in Friesland aan bisschop Wilfrid verkocht. Die maakt van hem 'n vurig kristen, en als Wilfrid eindelik terug trekt naar zijn bisdom York dan gaat ook Eccart naar zijn land terug, aan vrienden en vijanden brengend de blijde boodschap: « Bemint uwe vijanden, doet wel aan die u vervloeken ». — 'n Bewerking voor de jeugd van de oude Ekkehard-geschiedenis. LEO ARRAS.

1223 **Kievit, C. Joh.** **83 : 178**

OKKE TANNEMA. *Geïll. dr. Joh. Braakensiek. — A'dam, v. Holkema en Warendorf (De goede Kameraad). 4e druk. (25 × 16) 227 blz. fl. 1,75*

VIA-J — Een goed geslaagd boek, met anti-alcoholische strekking. Die Okke is een echte type van een volksjongen: een guit die de politieagenten en zijn makkers een poets zal bakken als hij er kans toe ziet en er kolossaal veel deugd aan beleeft, maar ook zoo door en door goed, zoo dapper en trouw. Zijn vader was een dronkaard, en 't is grootendeels aan Okke te danken dat hij gered werd, en dat een nieuw leven aanbrak voor heel het huisgezin. — Zulk boek doet goed aan onze jongens; het is daarbij zoo prettig geschreven dat het bijzonder in den smaak zal vallen. F. VERMUYTEN, PR.

1224 **Lavki Lod.** **83.**

FIENEKE.. Oorspronkelijk verhaal. — *Antwerpen, Leeslust. 1925. (19 × 15). 96 blz. fr. 4*

VIA-M — Fieneke is een hoovaardig, eigenzinnig kind, en door de zwakheid van haar al te toegevende moeder, worden die gebreken steeds sterker. Verbitterd door een straf die haar strengere vader haar had opgelegd, vlucht ze weg van huis met haar klein broerken, na eerst een diefstal gepleegd te hebben, doolt bij een stormnacht in het bosch rond en wordt doodelijk ziek opgenomen door den boschwachter. — Moeder en kind hebben de les begrepen. Alhoewel haar hoogmoed nog dikwijls de horens opsteekt, doet Fieneke haar best om lief en vriendelijk te zijn; ze bereidt zich met stichtende godsvrucht voor tot haar plechtige Communie, en, omdat ze ondervindt dat de strijd tegen haar gebreken dagelijks opnieuw moet aangegaan worden, gaat ze ook dagelijks sterkte zoeken bij O. L. Heer in de H. Communie. Zij heeft geleerd « dat de schoonheid des harten en de deugden die de ziel versieren, een kind lieftallig en beminnelijk maken » en, dank zij die ondervinding, was Fieneke oneindig gelukkig. — Een boeiend en opvoedend verhaal. Het tweede deel van het boek is bijzonder wel gelukt. Naar zijn gewoonte heeft Leeslust weer zoo fijn werk geleverd, dat het lezen er van een genot is geworden. Van harte aanbevolen! F. VERMUYTEN, PR.

1225 **Nanda** **83**

'N LASTIG LOGEETJE. — *Geïll. met 4 platen dr. Christine Damen. — Utrecht, De Haan (25 × 16) 216 blz. fl. 1,90*

VIA — Omtrent hetzelfde als *Lon's Avonturen*, maar hier is 't Loes, een meisje, dat bij oom en tante logeert. De pijnlijke ondervindingen van

het kind zijn ongeveer dezelfde als die van Lon. Weer is 't Tante die haar minst kan velen, en Flora, haar nichtje. Oom, hoewel hij haar al eens beknorren moet, ziet toch haar goed hart. — Loes vergeet O. L. Heer toch ook niet, in haar lastigen kinderstrijd, zoo 't blijkt uit de brieven die ze naar heur ouders schrijft. Maar toch is de invloed van Gods liefde bijlange niet voldoende erkend, noch door de oudere menschen, in school en huis, tot leiding aangewend.... Dat christene vaders en moeders deze boeken lezen om te weten hoe de kinderen soms lijden kunnen door de schuld der anderen, en vooral om te bedenken hoe, in die stonden van crisis, de ouders en meesters niet alleen met eigen kracht en overtuiging, maar met beroep op hoogere liefde en zelfverloochening die zieltjes moeten bijstaan. Er zijn vele opvoeders, maar weinig goede, en toch, wat een edele kunst: « Ver boven allen beeldhouwer, schilder of kunstenaar hoegenaamd, staat hij die kinderzielen weet te vormen », zegt een groote Kerkvader. — Daarom zijn deze boeken wel goed om te doen nadenken over kinderleiding. En ze zijn dan ook allernuttigst voor grooten, al zijn ze voor kinderen geschreven.

AL. WALGRAVE, PR.

1226 **Rengersen, A.** **83.6**

OP DE ZUIDERZEE. — *Baarn, Bosch (Stamperius-Bibl.). 2e druk (21 × 16) 139 blz.* *gec. fl. 1,45; geb. fl. 1,60*

VIA.J — Jammer dat de veel te lange en ingewikkelde zinsneden, den stijl wat zwaar op de hand maken. Wat de schrijver vertelt over het visschersleven is zeker boeiend genoeg; de vele visscherstermen die er gebruikt worden kunnen niet anders dan den woordenschat vermeerderen, maar we vragen ons af, of die zware stijl goed geschikt is als kinderlectuur. M. VAN DE WALLE.

1227 **Spillmann, J., S. J.** **83.9**

HET H. SACRAMENTSFEEST BIJ DE CHIQUITEN. — *'s Bosch, G. Mosmans. 1923, 3e druk (23 × 15) 101 blz.* *fl. 0,60*

VI-A — In het jaar 1767 moeten de Jezuieten verdreven worden uit Peru. Don Gomez moet het bevel volbrengen. Zijn neef José vergezelt hem. Zij wonen het H. Sacramentsfeest bij dat bij de Chiquitos met buitengewonen luister gevierd wordt. José wordt zoo getroffen door de liefde van de Paters voor de wilden, en door hun zelfopoffering dat hij besluit ook missionaris te worden en priester. Zijn oom is onverbiddelijk, en de Jezuieten worden verdreven. José wordt later priester, en hij komt bij de Chiquitos. Hij vindt de missie heelemaal verlaten en herbegint met moed het gansche werk. — Stichtende lezing.

F. VERMUYTEN, PR.

1228 **Trantwein, Ferd.** **83.0**

LON'S AVONTUREN. — *Utrecht, De Haan (25 × 16) 223 blz.* *fl. 1,90*

VIA — Lon, Leonard, is gedurende een lange afwezigheid zijner ouders, bij Oom Jan thuis. Hij is een beste jongen, en dat ziet zijn Oom wel, maar hij is vol leven en jongensvuur, en zijn tante begrijpt daar niets van. Zij ziet door geen andere oogen dan die van haar gluiperigen *Lo*, of Lodewijk, haar bedorven zoontje, met wien de oprechte en levenslustige *Lon* dan ook spoedig in tegenstrijd komt. Zijn nichtje, kleine Ida, is met hem, dat is een troost, want de jongen ziet veel af met zijn eigen wildheid, met de menschen die hem verkeerd aanvatten, met Lo vooral. Maar dezes valschheid en leugens komen uit en worden gestraft zoodat Lon, bij het terugkeeren zijner ouders, in eer hersteld is. Dit is

een goed kinderboek, een der beste van deze reeks. God, en het gebed zijn toch niet *gansch* vergeten in deze kinderleiding. AL. WALGRAVE, PR.

1229 **X** **83 : 266**

IN VERLEIDING. — *Bergen-op-Zoom, Priesters v. h. H. Hart (Missiebloemen, nr 3) (15 × 11) 60 blz.* *fl. 0,25*

VIA-B — Nr 3 van « Missiebloemen », met evenveel zorg uitgegeven als de voorgaande, zal bij de kinderen evenzeer welkom zijn. Zij zullen er de missie leeren in kennen en liefhebben, er treffende en levende voorbeelden in vinden van christelijke heldhaftigheid, die tot navolging opwekken. A. DE BOECK, PR.

VIB — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

1230 **De Ridder, Eugeen** **088 : 78 : 81**

DIT ZIJN « LEUKE LIEKENS ». *Geïll. met kleuterteekeningen. — Brussel, De wilde Roos. 1924, (25 × 16) 129 blz.* *6 fr.*

VIB — Dit zijn inderdaad « leuke liekens », die onze kleine — en groote! — kinderen zeer welkom zullen zijn, niet het minst om de eigenaardige kleuterteekeningen. Hier en daar is er wel een bij, dat « gewildgrappig » is, maar de meeste zullen wel inslaan bij leeslustige kinderen die niet altijd « brave Hendriken » en evenmin Buffalo Bill of Nick Carter willen ontmoeten in hun leesboeken. — Meer dan eens is men geneigd te denken: « à la manière de... », maar, al was het ook opzettelijk, dan zou het navolgen van Heye, den schoolmeester of Van Droogenbroeck nog zoo erg niet zijn. En daarvan merken onze kleuters toch nog niets. Ze zullen de « Leuke Liekens » zeker echt vermakelijk vinden; anders waren ze te beklagen! K. GEERTS.

1231 **Hans, A.** **83**

VERHALEN VOOR KINDEREN. *Geïll. — Antwerpen, Opdebeek. Nieuwe druk (24 × 16) 16 blz.* *0,75 fr. elk.*

VIA-B — Nr 1. *Van de Dieren en andere verhalen.* Schetst dierenmishandeling en preekt het tegenovergestelde aan. Aantrekkelijk wordt het waar goede voorbeelden worden aangehaald en 't preeken daargelaten is.

Nr 2. *Het Meisjes en a. v.* Leert ouderliefde waardeeren. Verder gestrafte guitenstreken. De laatste vooral zijn de kinderen welkom.

Nr 3. *Van drie Jongens en a. v.* Wat te veel guitenstreken, doch daarvan juist houden de kinderen.

Ns 4. *De kleine Schouwvager en Willem en zijn maten.* Een paar lieve verhaaltjes van voorbeeldige jongens hoewel 't eerste de kinders nietgebeurlijk blijkt.

Nr 5. *Het Onweder en a. v.* 't Eerste spreekt over het gevaar van den bliksem, 't andere leert gehoorzaam zijn en 't laatste over een schoolkolonie aan zee. Goede, kinderlijke verhaaltjes.

Nr 6. *Naar het verbeteringsgesticht en a. v.* Leert de kinderen steeds goed te handelen.

Nr 7. *Opsluitertjesdag en a. v.* Eenvoudige kinderverhaaltjes, toch soms wat banaal. — Over 't algemeen goede kinderlectuur, waar nochtans de gedachte aan God steeds buiten blijft. 't Ware echter te wenschen dat de schrijver, waar hij de kinderen 't goede wil aanleeren, goede voorbeelden boven kwâjongensstreken verkoos. H. DE ROOVER.

1232 **Hoog, Aletta** **83**
IN 'T HUISJE AAN 't ZANDPAD. — *Geïll. dr. Sijtje Aafjes.* — *Gouda, Van Goor (Voor 't kleine Volkje). (21 × 16) 127 blz.* *geb. fl. 1,50*
VIB-C — Een verhaaltje uit het leven van vier prettige kindertjes. — Het zet in met Klaasavond, om te eindigen, het jaar daarop in innige Kerstnachtstemming. In dien tusschentijd leeren onze vriendjes vreugd aan deugd te paren en voorbeeldige kleine menschen worden. Heel keurig geschreven, en beelderig geïllustreerd. 'n Uiterst fijn kinderboek.
M. VAN DE WALLE.

1233 **Kok, Truida** **83**
FREEKJE MEERKERK. *Geïll. dr. J. G. Kesler.* — *Baarn, Bosch (Stamperius-Bibl.) 2e druk (21 × 16) 111 blz.* *gec. fl. 1,25; geb. fl. 1,40*
VIB-M — Onze lezeresjes vinden hier een heel eigenaardig vriendinnetje. Uit haar iet of wat bewogen leventje kunnen ze heel wat leeren, ook wat hun karaktervorming betreft. Daarenboven heel leuk verhaald.
FRANS HAEPERS.

VIC — KINDERLECTUUR

Voor beginnelingen van 6, 7, 8 jaar

1234 **Kok, Truida** **83**
LOTJE WALTER. *Geïll. dr. Jan Wiegman.* — *Baarn, Bosch (Kleine Stamperius-Bibl.) (19 × 14) 80 blz.* *fl. 0,75; gec. fl. 1*
VIC — Truida Kok kan verhalen voor kleuters. Hier heeft zij het over een speelziek, wispelturig meisje dat na allerhande avonturen haar Moeder tot steun wordt. J. VAN DER KINDEREN.

1235 **Reynders, Jos. M. en Doumen, N.** **087 : 88**
MIJN PLATENBOEK. *Geïll. met 189 fig.* — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis. (28 × 21) 96 blz.* *fl. 0,60*
VIC — Een mooi platenboek voor beginnelingen. Het geeft om de beurt godsdienstige, leerrijke en vermakelijke platen met uitleg en versjes. Iets om de kleinen menigen avond mee bezig te houden. De uitgave is goed verzorgd. F. VERMUYTEN, PR.

1236 **Valkenstein, Kees** **83**
1. ALTIJD WAT ANDERS. — 2. WEER WAT NIEUWS. — 3. WAT EEN VERRASSING. — 4. WAT ZOU HET ZIJN? — *Utrecht, De Haan. (21 × 18) elk 104 blz.*
elk deel : fl. 1 ; geb. fl. 1,50
VIC — Kees Valkenstein heeft verdienstelijk werk geleverd met zijn reeks kinderboeken. De titels van zijn boeken zeggen genoeg dat hij niet uitverteld geraakt. De verhaaltjes zijn heel grappig, de strekking is goed, de taal is heel eenvoudig zooals het voorkinderen hoort. Heeldezereeks hoort thuis in de kinderafdeeling onzer boekerijen. F. VERMUYTEN, PR.

84. ESSAYS.

1237 **Brom, Gerard** **84 : 809**
DE DOMINEE IN ONZE LITERATUUR. — *Nijmegen-Utrecht, N. V. Dekker, van de Vegt en J. W. van Leeuwen. 1923 (17 × 11) 125 blz.* *fl. 0,90*

V* — De letterkundige dominocratie in het midden van de vorige eeuw was een verschijnsel, dat de tijdgenoten zelf verraste; nochtans was het een natuurlik gevolg van de omstandigheden. Over die hegemonie, toen de dominees pauwsstaartend troonden op de hoogste sporten, — over hun verval, nadat Potgieter en Busken Huet de voornaamste afgoden van die tijd tot gruizelementen hadden geslagen, — over hun evolutie tot lekepredikanten in het teken van de moderne richting, — over de spotlust en het sarcasme van de Nieuwe Gidsers en de karikatuur die hun uitlopers hebben opgehangen van al wat maar een bef draagt, — over hun heropleving in de laatste jaren, vooral als bestudeerd type, weet niemand beter en leuker dan Gerard Brom te vertellen. Wie een rake, niet altijd malse karakteristiek verlangt van de levensbeschouwing en zelfs van de literaire kunst onzer negentiende-eeuwse groten, vindt die onbewimpeld uitgesproken in deze studie: enkel wordt bij de lezer een voldoende voorkennis met onze letterkundige toestand verondersteld. A. Boon, pr.

1238 **Eeckhout, Joris** 84

Litteraire Profielen I. — *Brugge, Excelsior. 1925. (19 × 13) 387 blz. 8 fr.*

IV* — In dezen eersten bundel heeft de literaire kroniekschrijver van *Het Vlaamsche Land* een aantal profielen verzamelen, die hij daar en elders had geteekend van hedendaagsche Nederlandsche woordkunstenaars. Aan de beurt komen: Carel Scharten, Nico van Suchtelen, Israël Querido, René de Clercq, Jozef Muls, Frederik van Eeden, Stijn Streuvels, Albert Verwey, L. J. M. Feber, Frans Erens, Caesar Gezelle, August Vermeylen, Albert Van Driessche, Willem Nieuwenhuis, Pol de Mont, Cyriel Verschaeve, Felix Timmermans, M. A. P. C. Poelhekke, Jules Persyn, Fernand Toussaint van Boelare. Al valt het wel eens voor dat Joris Eeckhout ons een portret ten-volle-uit schildert, gewoonlijk bepaalt hij zich tot het grondig bespreken van één werk en tot het karakteriseeren van des schrijvers kunst: waar het nuttig blijkt, maakt hij een parallel tusschen twee geest- of kunstverwanten. — Wat is de letterkundige kritiek tijdens de laatste twintig jaren in Vlaanderen in ernst en degelijkheid aan 't groeien gegaan en wat een rijken en verscheiden oogst van literaire essays, studiën en monographieën heeft zij reeds opgeleverd! Het kleinzielig gezeur over bijkomstigheden en bijzaken, het zelfzuchtig gekibbel van een enge kappelekens-politiek heeft de plaats moeten inruimen voor een bezadigd, liefdevol bestudeeren van de kunstwerken. « De ware kritikus staat, met de ruimste ontvankelijkheid, tegenover een kunstwerk, enkel met de bedoeling het zoo volmaakt — en volledig — mogelijk te begrijpen, en de uitkomst van zijn onbevoordeeld onderzoek ten akkuraatste mee te deelen ». Naast de grootmeesters Vermeylen, Persyn, Verschaeve is Joris Eeckhout van meet af op een der eerste plaatsen komen te staan. Met het gezag van een fijn-voelend kunstenaar, die doordringt tot het intiemste wezen van het kunstgewrocht, van een denkenden geest, die klaar ziet in de moeilijkste vraagstukken van de aesthetiek en van de wijsbegeerte, van een belezen letterkundige, die zich thuis voelt ophet uitgebreid en dichtbegroeid terrein van de hedendaagsche literatuur, schrijft Joris Eeckhout zijn kritieken neer, zonder vooringenomenheid of haat, met liefde die begrijpen en bewonderen wil. Wel geraakt hij soms moeilijk op dreef en vindt hij nauwelijks zijn baan door de talrijke beschouwingen die zijn geest bestormen (198-209; 286-88; 361-70), maar eens op weg, leidt hij u voort met vaste hand en zeker hoog naar de hoogste toppen van

het letterkundig genieten. Hier en daar moet ge langs een zijpad om, om een beter en ruimer vergezicht te krijgen. Wat de bewondering niet waard is duwt hij weg met een enkel woord; maar voor de zuivere ongerepte schoonheid gloeit hij op in blakende bewonderinu en intens meevoelen. — Met blijde verwachting zien de ontwikkelde lezers uit naar de bundels die nog in bewerking zijn en eerlang zullen verschijnen.
A. BOON, PR.

1239 **Ligthart, Jan** **84**

LETTERKUNDIGE STUDIËN : De kleine Johannes (1e deel) door Fred. Van Eeden. *Groningen, Wolters. 1924, 7e druk (21 X 17) 156 blz. geb. fl. 2,75*

III — Van dit boeiend, maar daarom nog niet, bij een eerste lezing, volkomen begrijpelijk sprookje, leverde de bekende Ligthart een uitgebreid kommentaar. Zoo ooit een boek gelezen werd in den zin waarin het werd geschreven, dan is het zeker dit. In den bijval van Frederik van Eeden 's meest gelezen en ook wel beste prozawerk, deelt ook deze kommentaar. Hier ligt al reeds de zevende druk er van voor ons. Bij schrijver en kommentator dezelfde geest, die niet meer strookt — hoeft er op gewezen? — met de levensbeschouwing van den bekeerden van Eeden. J. EECKHOUT, PR.

1240 **Verwey, Albert** **809 : 85**

VAN JACQUES PERCK TOT NU. — *Antwerpen, De Sikkel. 1925. (23 X 13) 27 blz.* *4 fr.*

IV* — In deze rede, uitgesproken tot aanvaarding van het hoogleeraarschap in de Nederlandsche Letterkunde aan de Leidsche Universiteit, deelt Albert Verwey sommige inzichten mee over de Tachtiger Beweging. Terwijl de vroegere auteurs teerden op een reeds verworven schat en zich door verstand en traditie lieten geleiden, breken de jongeren af met de vaderlandsche poëzie en brengen het verbeeldings-element, het konkrete beeld op het eerste plan. Volgt dan een bondige geschiedenis van de verbeelding in de kunst en een beknopt overzicht van de voornaamste kenmerken der nieuwe beweging. A. BOON, PR.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

1241 **Wouters, D. en Van de Hulst, W. G.** **372 : 88**

LEZEN LEEREN. Leesboekjes voor het eerste leerjaar. *Geïll. met teekeningen in kleur van Tjeerd Bottema. Groningen, Noordhoff. 1923, 5e druk. 8 dln (12 X 17); nrs 1-4: elk 32 blz., fl. 0,70; nrs 5-8 : elk 48 blz., fl. 0,80.*

INLEIDING EN OPMERKINGEN bij de practische leerstof van LEZEN LEEREN. — *Groningen, Noordhoff. 1920, 2e druk (21 X 17) XI blz.* *fl. 0,40*

VIc — Deze reeks van 8 leesboekjes, alle bestemd voor het eerste leerjaar biedt al wat noodig is om onderwijzers en kinderen gelukkig te maken. Niet alleen is hier bizonder aandacht gewijd aan een progressief voorbrengen van moeilijkheden, en een methodisch vertrouwd maken met de heele reeks letters en klanken; ook op het ophouden der belangstelling bij de kleuters zijn deze boekjes berekend, dank zij de leuke, kinderlijk-geziene kleurplaatjes, dank zij evenzeer de lesjes zelve, die met de eenvoudigste letterteekens reeds heele tafereeltjes voor den geest der kleinen fantaseeren, om stilaan, bij aanhoudend doormaken van nieuwe moeilijkheden, de lezertjes te bereiden tot het komend

verhaal. — Gelukkige kinders, die zoo, al spelende leeren lezen! — De firma Noordhoff en de stellers halen er eer van. — Niet specifiek voor katholieke, maar voor Christelijke scholen in breederen zin bedoeld. Voor de jongste bezoekers onzer kinderboekerijen een geschikte leesstof. JORIS BAERS, PR.

89. OORLOGSLITERATUUR

1242 **Eenzame, I.** **89 : 92**

ZIJ DIE GINGEN... EN ZIJ DIE BLIJVEN. *Brussel, 't Spaeverke. 1924. 106 blz. 4 fr.*

V — Met piëteit geschreven, zeer gedempt en ontroerd, soms bij 't sentimenteele af. Het gaat over en rond stille oorlogsgebeurtenissen, lijk er in en rond ieder van ons speelden; over kleine voorvallen en tragische toestanden; over stille helden en groote offerende zielen. Het beste eruit is de stille hulde aan de twee in ballingschap gestorven kunstenaars: De la Montagne en Coeckelberghs. Als bijdragen in een oorlogsblad stonden deze losse hoofdstukken uitstekend in hun kader: nu jaren over de groote tragedie zijn gegaan lijken ze minder geschikt tot bundelen en heruitgeven. Het leven staat niet stil, en « Zij die blijven » vergeten zoo ras! ERNEST VAN DER HALLEN.

1243 **Thans, Hilarion** **89 : 92.9**

ONDER DE WOLK. — *Mechelen, St. Franciscusdrukkerij. 1925. (17 X 12) 302 blz. 6 fr.*

V — De dichter van « Omheinde Hoven » en van « Verloren Stroom » die in « Mijn Oorlog » een keurig prozaïst bleek te zijn, heeft ook zijn impressies van de eerste oorlogsmaanden gebundeld. Hij bracht die dagen en weken door onder de wolk van aandreigend en dan plots neerslaand stormweer. De tijd van oorlogsliteratuur is over. Toch treft nog het werk van Hilarion Thans. De volle menschelijke klank trilt er in; het médeleven van het aangrijpend en schokkend gebeuren; het aanvoelen van duizender leed; het beeldrijke verhalen van des volks zwerftochten langs harde en ruwe wegen slaat u tegen uit elke bladzijde. De groote miserie van den oorlogsjammer huivert er uit op. Het « moi haïssable » verdwijnt in dit ten slotte autobiografisch boek om, ten voeten uit, een persoonlijkheid naar voor te dringen in wier ziel de kommer, de angst van duizenden weerspiegeld wordt. Och! 't ging ook zoo; somwijlen speelt een fijne, ironische lach om den mond van den schalkschen filmer, lichtpunten in den donker. Eventjes het neerstrijken van gouden zonnevlakken door de donkere wolk. — Onze bibliothecarissen zullen dit werk dikwijls uit de boekerij zien gaan. Dat wenschen we, want een goed oorlogsdagboek is het. Nu ik de lezing er van besluit denk ik aan Laermans' machtige tryptiek: de neergedrukte zware tocht van de labeurmenschen. Zóó strompelde ons volk voort onder de wolk.
M. VAN HOECK, PR.

9. — Geschiedenis

1244 **Cohen, Dr D.** **901 (38) : 48**

DE HELLENISTISCHE CULTUUR. Met een bloemlezing uit schrijvers, inscripties en papyri. — *Groningen, Wolters (Antieke Cultuur, IV) 1921. (19 X 13) 93 blz. fl. 1,90*

V — Het Hellenistisch tijdvak is bizonder interessant: 't is het einde van den klassieken tijd, maar tevens de uitbreiding der Grieksche beschaving. Wie de Latijnsche beschaving — b. v. schrijvers zooals Vergilius, Horatius, Ovidius — wil begrijpen, moet tot het Hellenisme teruggaan. Daarbij die tijd heeft met den onzen meer dan één gelijkenis. Daarom zal deze studie voor een modern van groot belang zijn. Dit is geen studieboek, maar een leesboek, en toch zal er de lezer al spelend een rijken overvloed van kennis opdoen; dankbaarder lezing over deze stof is voor een student — of voor een leeraar — nauwelijks te vinden; in een zóó kort bestek geeft de schrijver den inhoud van meerdere boekdeelen weer. En om de lezing nog te vergemakkelijken biedt hij achteraan op vier bladzijden een knappe samenvatting van de hoofdzaak. — Zeer nuttig is ook het aanhangsel: een bloemlezing met oorspronkelijke teksten uit papyri, opschriften enz. Hier echter mocht den student meer hulp geboden worden. G. DE JAEGHER, S. J.

1245 **Lefevre, Dr G.** **9 (493) : 3 : 65**

DE INDISCHE COMPAGNIE VAN OOSTENDE. — *Antwerpen, Hoogeschooluitbreiding (Verhandelingen) 1925 (20 × 14) 50 blz.* *1 fr.*

V — De *Indische Compagnie* is weinig gekend. Onze geschiedenis deelde er ons slechts enkele bijzonderheden over mede. Hare rijke archieven zijn nochtans goed in ons midden, te Antwerpen en te Oostende, bewaard. Meer nog, ze werden zeer degelijk bewerkt door M. HUISMAN, *La Compagnie d'Ostende* (Brussel, 1902). Wat Dr Lefevre ons weer geeft is een samenvatting van het interessantste uit Huisman's studie. Zoo doende deed hij nuttig werk. Laat me echter signaleeren dat Huisman veel meer de *politische* en *diplomatische* geschiedenis bestudeerde — de voornaamste alleszins — dan de *anecdotische*, waar de schets van Dr Lefevre een voorkeur schijnt aan te geven soms, en de *sociologische*: en is namelijk met de bewaarde archieven een brok sociaal leven uit het verleden op te tooveren vol onmiddellijk belang voor West-Vlaamsche volksstudie en vol lessen voor ons sociaal leven. Ik denk namelijk eenerzijds op de stof bezorgd door de scheepsboeken der West-Vlaamsche kapiteins en anderzijds op de kapitalistische verschijnselen, die we, te Antwerpen, vooral, met de eerste groote actiën-maatschappij beleefden.
FLORIS PRIMS.

1246 **Van Rijsens, F.** **9**

HOOFDPERSONEN UIT DE ALGEMEENE GESCHIEDENIS. — *Groningen, Wolters, 1924, 11e druk, 2 dln (19 × 12) 128, 179 blz.* *per deel : fl. 0,90*

II — Een bijgewerkte Plutarchus: een eigenaardig mengelmoes van menschen die op de wereldgeschiedenis een diepen invloed hebben gehad. Naast Luther en Calvyn, Jeanne D'Arc en St. Franciscus van Assisi. Hun werking wordt met de zelfde objectiviteit uiteengezet en woorden van blaam zijn uiterst zeldzaam. Toch heeft het geheel een muffe indruk: het gaat er om personen van gewicht te kenschetsen, de zedelijke waardeschatting die toch in elke levensbeschrijving opduikt blijft hier achterwege. De historische documentatie is vaak niet van het eerste gehalte (Cf. de stukjes over Luther en over Keizer Karel). — Smaakvol gekozene en zeldzame portretten versieren den tekst.
P. A. GORIS.

1247 **Vos, Jac. M.** **9**

VAN OUDE TIJDEN TOT HEDEN. — *Groningen, Noordhoff. 1924, 16e druk (24 × 16) 310 blz.* *fl. 3; geb. fl. 3,60*

V — Werkelijk een zeer aanbevelenswaardig boek! De stijl, sober en kristalhelder, maakt het boek tot een aangename, en op menig bladzijde boeiende lectuur. De schrijver is zeker voor zijn taak opgewassen: hij hield rekening met de laatste bevindingen op historisch gebied en schetst dan ook het verloop der gebeurtenissen in Nederland op een zeer onpartijdige en echt wetenschappelijke wijze. — De staatkundige gebeurtenissen worden raak en toch sober geschetst, de behandeling der staatsregeling gedurende de verschillende perioden is uitstekend, terwijl daarenboven de korte inhoud van gewichtige staatsstukken als b. v. het groot privilegie, Unie van Utrecht, de grondwet van 1815 en anderen de opgegeven beteekenis van deze stukken nog onderstreept. — Ieder hoofdstuk wordt besloten met een in kleiner letter gedrukt overzicht der « toestanden » waarin zeden, gewoonten, gebruiken, letteren, kunsten en wetenschappen ten volle tot hun recht komen. — Ook de geschiedenis van de Nederlandsche bezittingen is flink uiteengezet. — Niet te verwonderen dus dat dit schoolboek, bestemd voor gymnasia en scholen voor middelbaar onderwijs, in enkele jaren een zestienden druk beleven mocht! J. UYTTERHOEVEN.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

1248 **Noordhoff, R.** **912**

NIEUWE WANDKAART VAN EUROPA. Herzien door K. Zeeman.

V — Als uitgever dezer mooie wandkaart werd in onze laatste aflevering (cfr. nr. 1130) verkeerdelijk opgegeven de firma Noordhoff, te Groningen. We maken er den lezer attent op dat deze kaart werd uitgegeven en bezorgd door de firma J. B. Wolters, te Groningen.

1349 **Mossel, Abr.** **91 : 3 : 9**

ALS DAGLOONER IN HET HEILIGE LAND. — *A'dam, Mij. v. g. e. g. lectuur (Van Reizen en Trekken) (18 × 11) 176 blz. fl. 0.95; geb. 1.40*

V — De gekende wereldwandelaars (zie Abr. Mossel *De Wereldwandelaars*) zijn zwerver-af geworden en gaan arbeiden in de Joden koloniën van Palestina. Nu is dit lang zoo banaal niet als het eruit ziet. Het wereldje dier ontginners, Joden uit alle werelddeelen, is een onvermoede brok sociale en volkerengeschiedenis. Vreeselijk hard, tragisch, die zwoegende arbeid en dat armtierig bestaan, met daarbij allerlei moeilijkheden met de verschillende groepen der bevolking. — Men weet reeds dat Abr. Mossel het geziene en doorleefde levendig kan voorstellen. Nu bezit hij tevens speurzin naar de redenen van dingen en toestanden, veel berekeningsgeest, overleg, al gaven die wel wat te zichtbaar den aardschen, materieelen cijferaarsgeest van den Jood verraden, maar die helpen om ons licht te geven over die altijd spannende Palestina-kwestie. JORIS CAEYMAEX, PR.

1250 **Mossel, Abr.** **91**

DE WERELDWANDELAARS (Een zwerftocht door Europa). — *A'dam, Mij v. g. en g. Lectuur (Reizen en Trekken) 1917 (18 × 12) 216 blz. fl. 0,65*

V — Verhaal van verschillende lotgevallen en opgedane ervaringen van 4 jonge Hollandsche vegetariërs, op hunne in 1911 ondernomen voetreis door Duitschland, Zwitserland, N.-Italië, Tirol, Oostenrijk, Hongarije en Roemenië. Een reeks vertelavonden, zoo ge wilt, doorgebracht in

gezelschap der weergekeerde zwervers, en waar om beurt de verschillende schuifjes hunner herinneringskast aangesproken worden. — En hoe kwaamt ge aan den kost? En hoe zat het met de voeten, de vermoeidheid, de weergesteltenis? En uw omgang met vreemde menschen, toldienst, rijkswacht? En uw indruk over volkeren, zeden, toestanden? Van al die vragen wordt het uitvoerigst behandeld, het verhaal van vier in ellendige voorwaarden overgestoken bergpassen. Doch het ware niet veel zaaks zoo men ons, hoe klaar en onderhoudend dan ook, enkel die stoffelijke en speciale ervaringen meedeelde. Gelukkig zijn onze jeugdige reisgezellen vatbaar voor gezonde verwondering en ja zelfs voor een zeker religieus aanvoelen der grootsche natuurschoonheid. Van de Alpen o. a. en van de Hongaarsche poeszta leveren zij ons een mooi beeld. JORIS CAEYMAEX, PR.

1251 **Rutten, Felix** **7 : 9 : 91**

BRUGGE. *Geïll. met 16 platen.* — *A'dam, Van Munster (Geelruggen-serie) 1925. (21 × 16) 239 blz.* *geb. fl. 3.50; prachtb. fl. 4.90*

V* — Na het lezen van dit overmooi boek heb ik de innige schoonheid van Brugge opnieuw mogen genieten. — « The medieval Town of Bruges » van G. Smith is als de voorbode geweest van den heerlijken gloed welke uit dit werk straalt. Brugge is de eigen schoonheid bewust in de bewondering der pelgrims die tot haar kwamen uit alle windstreken. In den spiegel der algemeene bewondering lacht zij nu zich zelve toe: « Brugge die Schoone ». — Bij het kapittel « De Sprookjesbruiloft » heeft de schrijver een rythmeering van woorden en taal weten te treffen die u opvoert naar sfeeren waar de ziel van droomt. Maar hoogere ontroeringen wachten U: stemmingen die u brengen in witte zalen van gelatenheid en hooge rustoorden. Hier wordt verhaald van roem, macht en weelde: heel Vlaanderen gloriet, tot het als een zwevende zeepbel door de rijkste kleuren omweven losbarst, en verpulvert in een teeren waas, verschemerend over « de gouden tomben » der der laatste Burgondiërs. — Het wordt als een vlucht naar het land van droom en stille ontroering. De donkerte groeit aan alle kanten, totdat de stadswallen u uitleiden langs de « Molens », dat het laatste kapittel vormt. En zoo verdwijnt de stad, het « boetende Brugge dat wegdoezelt onder het snikken van kleine klokskens ». De schrijver laat, met vizioenen uit het verleden, de teedere schoonheden gelden van Brugge's geestelijken rijkdom. — Een prachtboek dat niet alleen lezenswaard is, maar tevens een echte spoorslag is voor ons allen, en een uitnemende gids naar hooge inspiratie. Ook kan ik den schrijver niet genoeg danken, nu zoo innig en rijk Brugge te mogen gaan genieten en haar schoonheid dieper te kunnen meeleven. FLOR. VAN REETH.

1252 **Van Hulzen, G.** **91**

ZWITSERLAND. — *A'dam, Mij v. g. c. g. lectuur (Van Reizen en Trekken) (18 × 12) 139 blz.* *fl. 0,95, geb. 1,45*

V — Van dit mooi boek dient de lof niet meer gemaakt: het was voor alle vrienden van Zwitserland een welkom geschenk en werd algauw een lievelingsboek. Voorzeker is er nog fijners en mooiers over Zwitserland te lezen, onder meer in de letterkundige productie van G. Van Hulzen zelf. Doch hier werd nu meer naar eene synthese gestreefd en bepaald werd beoogd een volledig beeld te geven van heel de Westerhelft van Zwitserland. — De hooge waarde ervan ligt in eene zeldzame

bezonkenheid: de verschillende gezichtspunten van een inwijder, een beschrijver, een verhaler versmelten op gelukkige wijze tot een geheel, door eene vaardige schrijverspen vertolkt. — Een uitstekend inwijdings- of herinneringsboek voor elken noch wildsportieven noch wereldschverwenden average-toerist in Zwitserland. JORIS CAEYMAEX, PR.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

1253 **Celis, Gabriel** **92.2**

LEVENSGESCHIEDENIS VAN DEN HEILIGE JOANNES BERCHMANS. — *Gent. De Scheemaecker, St. Amandsberg. 1921 (20 X 16) 62 blz.* *2 fr.*

V-VIA — Het leven van Joannes Berchmans in acht hoofdstukken met, na elk kapittel enkele geestelijke beschouwingen, kan de jeugd helpen tot het streven naar heiligheid. Toch is het definitieve werk over dien pracht-jongen onzer streken nog niet geschreven. Het formaat is ook niet handig. JOS. VAN REUSEL, PR.

1254 **Pols, André M.** **92.7**

MODEST PETROWIETSJ MOESSORGSKIE, DE GROTE ZANGER VAN RUSLAND. — *Antwerpen, Sele. 1924. (19 X 21) 173 blz.* *6,50 fr.*

V — De inhoud omvat vijf kapittels: 1) Moessorgskie en het Russische Volkslied. 2) Moessorgskie en de Russische Muziek. 3) Moessorgskie en het Lied. 4) Moessorgskie en het muzikale Drama. 5) Moessorgskie, Zanger van den Russischen Grond. — Het boek sluit met 3 aanhangsels: 1) Chronologische Tabel van Moessorgskie's Leven en Werken. 2) Literatuur. Iconographie. 3) Randglossen. — Dit geeft reeds een voorsmaak van het omvangrijke en belangwekkende dezer studie. Moessorgskie! Wie stond nog zoo midden zijn eigen, zóó op eigen grond? Wie groeide zóó uit eigen leven? Wie dat erkent in Moessorgskie ontvalt al het problematische waarmêe men hem graag omhangt. — Wie hem beschouwt los van, het Westen, los van Wagner, los van alles, behalve van zijn eigen gemoed, instinct en spontaneïteit; te leer bij het lied, bij de fantasie en de geschiedenis van het eigen Russische volk, die heeft hem beschouwd van uit het eenige in te nemen standpunt. Hij alleen zal hem begrijpen kunnen; diepten zien daar waar blijkbaar niets is; warmte voelen daar waar blijkbaar niets brandt. Geen intellectualisme. Alles is vervuld van een tragische mystiek.... — Is « Boris » grootvader van « Pelleas »? André M. Pols zal u antwoorden. Met liefde en geestdrift is de schrijver doorgedrongen tot de ziel van Moessorgskie's kunst, tot aan de bronnen zelve, t. t. z. tot aan de psychologie van de echte Russische ziel. Daarom juist is dit boek zóó belangwekkend, omdat het in de ontleding der werken van den meester, de eenheid van het leven heeft gevoeld, het causale verband tusschen meester en volk, tusschen mensch en grond. Zeer aanbevolen want zeer belangwekkend. FLORIS VAN DER MUEREN.

ERRATUM

In de recensie van Ant. Van de Velde over « Femina » van Prims, verschenen in de voorgaande aflevering van Boekengids, onder N[r] 1058, is een storende zetfout geslopen: er staat « *vertr*ouwelik » in plaats van « vrouwelik ».

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS
GRONINGEN, DEN HAAG

PRÉCIS HISTORIQUE ET ANTHOLOGIE DE LA LITTÉRATURE FRANÇAISE

avec de nombreuses illustrations, à l'usage des lycées classiques et modernes

par **J.-B. BESANÇON,** Professeur à un lycée moderne à La Haye
et **W. STRUIK,** Professeur à une école secondaire à Amsterdam.

TWEE DEELEN — TWEEDE DRUK

Prijs der 2 deelen . . . . . . ingenaaid gld. 8,50 ; gebonden gld. 9,50
Elk deel afzonderlijk . . . . . . ingenaaid gld. 4,25 ; gebonden gld. 4,90

Tel qu'il est, avec ses 776 pages, son impression très soignée, ses illustrations nombreuses, ses proportions bien gardées, cet ouvrage hollandais est un des meilleurs manuels classiques de littérature française que nous connaissions, et, à de très rares exceptions près, *il laisse très loin derrière lui* tout ce qui a été publié dans ce domaine, même dans nos pays de langue française. EUGENE ULRIX in *Leuvensche Bijdragen.*

Uitgave van J. B. WOLTERS, Groningen, Den Haag

Voor uwe Leestafel

TOONEEL-GIDS

Redactie : E. H. Bernaerts, L. Dosfel, Th. De Ronde, enz.

Redactiesecretaris : Anton Van de Velde.

PER JAAR ELF NUMMERS : 25 FRANKS

Beheer : « CULTURA » GILDESTRAAT, 5, GENT

L. OPDEBEEK

UITGEVER
Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Volledige werken van Mevrouw Courtmans, kompleet in 33 deelen, tegen 4 fr. per deel voor inschrijvers op de geheele reeks. Afzonderlijke deelen : 5 fr.

Werk van A. C. Van der Cruyssen : 8 deelen tegen 5 fr. per deel.

Werk van O. Wattez : *Zuid Vlaandersche Novellen:* 5 deelen, per deel 4 fr.

Werk van Gustaaf Segers : *In 't hartje der Kempen :* 2 deelen, per deel 4 fr. — *De Heistee :* 8 fr. — *In onze gehuchten en dorpen :* 3 deelen, per deel 4 fr.

Werk van Jozef Simons : *Mastentoppen :* 5 fr. — *Mastenvlimmen :* 4 fr. — *Ons vroom en vroolijk Kempenland :* 4 fr.

Men vrage den algemeenen catalogus, die kosteloos wordt toegezonden.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1925 : 35,75 fr.

S. V. DE VLAAMSCHE BOEKENHALLE, Naamschestraat, 87, LEUVEN

Uitgeverij N. V. LEESLUST

Antwerpen : 109, Nationale straat, 109.

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes**. Verlucht door Felix Timmermans (2e vermeerderde uitgave) fr. 4,50

JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels**. Verlucht door Felix Timmermans (2e vermeerderde uitgave) fr. 4,50

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom**. Uit het Fransch vertaald door Dr Jaak Boonen. fr. 10,—

M. E. BELPAIRE en HILDA RAM. — **Wonderland** : 1e, 3e, 4e, 5e en 6e bundel. (4e druk). Met kleurplaten van Felix Timmermans, elk fr. 5,50

M. E. BELPAIRE, HILDA RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland** : 2e en 7e bundel. Met penteekeningen van Felix Timmermans, elk fr. 4,50

JOZEF BUERBAUM. — **Keldermondvertellingen**. (3e druk) fr. 5,—

LUIS COLOMA, S. J. — **De kleine Pilatus**. Uit het Spaansch vertaald door Jozef Simons. (2e druk). fr. 4,50

LOUISA DUYKERS. — **Haar Man**. Modern roman. fr. 12,—

LOUISA DUYKERS. — **Jantje**. (2e druk). Met penteekeningen van Felix Timmermans. fr. 5,—

H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia**. Roman. Uit het Duitsch vertaald door Maur. Van Hoeck. fr. 12,—

FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland**. Uit het Engelsch vertaald door Jozef Simons. fr. 8,—

FRANCIS FINN, S. J. — **Op den Loop**. Uit het Engelsch vertaald door E. Verwimp, S. J. fr. 8,—

JOH. JŒRGENSEN. — **Het Heilig Vuur**. Uit het Deensch vertaald door L. Duykers. fr. 7,—

LOD. LAVKI. — **Fieneke**. Oorspronkelijk verhaal. fr. 4,—

LOD. LAVKI. — **De Kleine Koning**. Bijbelsch verhaal voor de jeugd. fr. 4,—

LOD. LAVKI. — **Tuurke**. Oorspronkelijk avontuur-verhaal uit het scouts-leven. fr. 4,—

AUGUST OSSENBLOK. — **De Kandidaat-Bibliothecaris**. fr. 7,50

Dr. JUL. PERSYN. — **Æsthetische Verantwoordingen**. fr. 14,—

Dr. JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd**. (1e deel). fr. 15,—
De 3 deelen, bij inschrijving. fr. 37,50

Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk**. fr. 4,50

ANTON VAN DE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen**. Met 25 kleurplaatjes van Felix Timmermans. fr. 8,—

ERNEST VAN DER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht**. Verlucht door Felix Timmermans. fr. 4,50

ERNEST VAN DER HALLEN. — **Stille Uren bij primitieve Meesters**. Rijk geïllustreerde kunstuitgave. fr. 25,—

TER PERSE:

M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens**.
LOD. LAVKI. — **De Kleine Martelaar**.
Dr. JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd**. (2e en 3e deel).

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH -- BIBLIOGRAFISCH -- TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT ZES MAAL PER JAAR

DERDE JAARGANG
Verschijnt: Juni, Augustus, September, October, November en December

III

September 1925

Orgaan van het Algemeen Secretariaat
:-: voor Katholieke Boekerijen :-:

BIBLIOTHECARISSEN !...

Het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

gevestigd te Antwerpen, CUYLITSSTRAAT, 27

verzekert U mits een JAARLIJKSCHE BIJDRAGE VAN **25** FRANK, al de voordeelen van onze bibliotheekorganisatie.

A. — INLICHTINGSDIENST.

1. Over de Wetgeving op de Boekerijen en haar toepassing: voorwaarden en formaliteiten voor het bekomen van officiëele toelagen.
2. Verstrekken van formulieren voor aanvragen om toelagen; wenken omtrent de houding aan te nemen tegenover de officiëele organismen.
3. Middendienst voor het bezorgen van sprekers voor Leesavonden, enz.
4. Middendienst voor het stichten van Maatschappijen zonder winstgevend doel.

B. — TECHNISCHE DIENST.

1. Inrichting van Lessen voor Bibliothecarissen
2. Wenken omtrent het inrichten van Bibliotheken, Leeszalen, Lees- en Verteluren.
3. Modelboekerij, toegankelijk voor de belanghebbenden; mededeeling van Modelcatalogen.

C. — DOCUMENTATIEDIENST.

1. Voorlichting in zake bruikbare literatuur door: Verzamelen van Bibliographische werken en tijdschriften, ter inzage voor belangstellenden.
2. Verzameling per vak en per schrijver van boekbesprekingen.
3. Samenstelling van Keurlijsten.
4. Uitgeven van een **Bibliographisch Tijdschrift « Boekengids », kosteloos aan de aangesloten boekerijen verschaft (waarde 15 frank).**

D. — STOFFELIJKE VOORDEELEN.

1. Inbinden van boeken tegen voordeelige voorwaarden: 2,25 fr. per boekdeel zonder aanzien van formaat.
2. Levering van allerhande boeken met 15 °/o korting.
   Vrachtvrije toezending voor bestellingen boven de 100 fr.
3. Bezorgen van bedrukte modelformulieren: Inventarisboek: 16 of 22 fr.; Uitleenregister: 4 fr.; Witte of gekleurde Steekkaarten: 16 fr. de duizend stuks (onbedrukt); 32 fr. de duizend bedrukt; Stamkaarten en lezerskaarten; 32 fr. de duizend.
4. Verhuren van Clichés (portretten) voor het illustreeren van Catalogen.

E. — ZEDELIJKE INVLOED DOOR CENTRALISATIE.

1. Propaganda door Voordrachten, Pers en Persoonlijk optreden tot het stichten of herinrichten van Boekerijen, Vak- en Kinderbibliotheken.
2. Gezamenlijk optreden tot het bekomen van gew. wijzigingen aan de wet.
3. Indienen van eventuëele klachten omtrent dienstaangelegenheden.
4. Vertegenwoordiging in officiëele organismen.
5. Bevorderen van het aansluiten der Boekerijen bij hun respectievelijke Verbonden.
6. Betrekkingen met soortgelijke inrichtingen in het Buitenland; vertegenwoordiging op Bibliotheek-Kongressen en Landdagen.
7. Actie op de Openbare Meening voor een breedere opvatting van ons Bibliotheekwezen, en meer geldelijke belangstelling voor onze Bibliotheken.

N. B.: Het Secretariaat is toegankelijk Maandags, Woensdags, Vrijdags en Zaterdags van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur

Postcheckrekening: nr **241.02** Telefoon: nr **216.74**

Uitgaven GUST JANSSENS

9, Kerkstraat, 9, ANTWERPEN

Den HH. Leeraars bijzonder aanbevolen :

Het NATUURWETENSCHAPPELIJK ONDERRICHT door ERNEST VAN DEN BOSCH, Doctorandus in de wetenschappen, Leeraar aan de Normaal- en Nijverheidsscholen van Antwerpen.

ONTLEEDKUNDE EN LEVENSLEER vr Normaal en Mid. Onderwijs Prijs fr. 8,50

BOEK VAN LEVENSLEER EN GEZONDHEIDSLEER voor lagere scholen, voorbereidende afdeelingen van Middelbaar Onderwijs en Scholen voor Volwassenen fr. 2,50

BOEK VAN NATUURKUNDE, voor lagere scholen fr. 2,50

BOEK VAN DIERKUNDE, voor lagere scholen fr. 2,50

Deze studieboekjes bekwamen de vleiendste bespreking en beoordeeling van wege de dokters E. Moons, A. Delhaye, heer Boonroy en andere.

GRATIS KATALOOG OP AANVRAAG

Centrale Boekhandel « Neerlandia »

(Dir. Mej. A. GERRITS)

Gerardstraat, 12 ANTWERPEN Telefoon 7190

Groote keuze Boeken voor

=:= BIBLIOTHEKEN =:=

DE NEDERLANDSCHE BOEKHANDEL

50, St. Jacobsmarkt, ANTWERPEN

heeft de grootste keuze van KINDERBOEKEN. ROMANS en VAKBOEKEN VOOR BIBLIOTHEKEN aan de voordeeligste voorwaarden.

VRAAGT CATALOGUS

 Keer om.

De beste bibliotheekboeken

zult U vinden in de fondslijst van

DE VLAAMSCHE BOEKENHALLE

Samenwerkende Vennootschap

87, Naamschestraat, 87, LEUVEN

TE HUUR

NUMMER 3 DERDE JAARGANG AUGUSTUS 1925

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 6 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE :	BEHEER :
Alg. Secretariaat voor Kath. Boekerijen	S. V. De Vlaamsche Boekenhalle
Cuylitsstraat, 27, Antwerpen	Naamschestraat, 87, Leuven

Abonnementsprijs : 15,00 fr. — Dit nummer : 3,00 fr.

OVER EXPRESSIONISME

:: DOOR ::

:: WIES MOENS ::

De grote, want algemeen-zich-manifesterende vernieuwing die de kunst in deze laatste decennieën heeft ondergaan kan men, tegenover de richting die een vorige generatie was toegedaan en die heette: het *Impressionisme*, met één, veel-omvattend woord karakterizeren als zijnde: het hedendaags *Expressionisme*.

Van dat Expressionisme in de kunst van het woord, voornamelik in de *Poëzie*, de door velen zo vurig-verlangde onomstootbare *definitie* te geven, acht ik prakties onmogelik. Ik beschouw het Expressionisme in de Dichtkunst van deze jaren liefst *niet* als een *school* met een universeel-geldende normen-codex. Wanneer men verzen van verscheidene hedendaagse dichters — en wel van zùlke dichters die door de enen « modernen » worden genoemd, door de anderen met een soort van luchtige minachting als « nieuwlichters » worden betieteld — naast mekaar legt, zal men zien dat deze stilisties, en zelfs innerlik, soms groteliks van mekaar verschillen. Toch noemt men evengoed een gedicht van Pierre Reverdy als een vers van Marnix Gijsen: *modern* (expressionisties) werk, al verklaart Reverdy dat de kunst niet de parasiet mag zijn van de tastbare, onder de zinnen vallende realiteit der levensdingen en -gebeurtenissen, waaraan Gijsen een bijna wetenschappelik-koel belang hecht; terwijl men er heus niet aan denkt een sonnet van Bloem of van Besnard, een vers van Rutten of van Pater Thans tot de veeltijds gewraakte « Moderne Poëzie » te rekenen, al behoren een Bloem, enz. toch ook nog tot de levende poëten. Er is dus *iets* dat inhaerent is aan àlle modern-expressionisties werk. Dat *iets*

is geen enkelvoudig ding; het is al dàt, het is de som van àl die kenmerken die de Moderne Poëzie — de expressionistiese dan, om onder de vele etiketten ervoor een te kiezen hetwelk deze dichtkunst in haar innigste wezen het zuiverst karakterizeert — bij alle individuële verschillen, naar de geest zowel als naar wat men het tijdelike in haar verschijning kan heten, **ànders** doen zijn dan de dichtkunst die een vorige generatie voortbracht, dan de dichtkunst der Tachtigers bij vb. Wat weer iets hélemaal anders wil zeggen dan dat de Tachtigerslyriek geen poëzie is, en die der Modernen wel!

Een paar slechts, en dan naar mijn gevoelen de voornaamste onder die kenmerken van de Expressionistiese Poëzie, wil ik hier even releveren, overtuigd dat zij die enig inzicht in de jongste beweging op literair gebied willen bekomen, daarmede méer geholpen zullen zijn dan met een, zooals de meeste bepalingen, onvolledige of manke definitie.

Het terug zich richten van het wijsgerig denken en zoeken van de mens der twintigste eeuw naar het *innerlike;* het zich al maar scherper toeleggen op de kennis van de *menselike ziel* in haar meest verholen diepten, dat ontegensprekelik karakteristiek is voor de gehele geestelike bedrijvigheid der jongste jaren, kwamen de literatuur (die zich van al de kunsten wel het innigst had overgegeven aan wat ons bekend is als de « naturalistiese wetenschappelikheid » der vorige eeuw) losmaken uit het behagen van de 19de eeuwse, analyzerende kunstenaar in het *aller-individueelste,* om haar weer te doen huldigen: het *algemeen-menselike.* De grote mensen-minnaar: Dostojewski, en de forse zanger der kosmiese én demokratiese gevoelens: W. Whitman, wezen de weg aan. De poëzie, die zolang een — hoe dikwijls steriele! — uiting was geweest van het allerpersoonlikst gevoelsleven van de kunstenaar, wou tans worden een gezang van fraterniteit.

De materialistiese levensopvatting der 19de eeuw riep een *individualistiese* lyriek in het leven; de spiritualistiese tendenzen der huidige filosofie, zoeken hun bekroning in een poëzie die zal drachtig zijn van het *diepst-menselike medeleven,* van een liefde tot de schepselen die, juist omdat zij zo breed en zo omvattend wil wezen, niet zelden ge-ëksalteerd moet lijken.

De moraal van de Uebermensch vindt geen genade in de ogen van een generatie die zich op te richten zoekt (ook buiten het katholicisme) aan een sterke, edele wil tot onderling begrijpen, tot verzoening en broederschap onder de mensen. En het besef van de wet der reversibiliteit werd wel nimmer zo fel, met zulke duidelike aandrang, uitgesproken als nù in de poëzie van modern-expressionisties karakter.

Daar valt, naast wat ik het *ethies moment* wil noemen in de Expressionistiese Dichtkunst, ook te spreken over een in haar aanwezig *neo-romanties* streven.

Deze poëzie wil, tegenover de kunst van het naar het leven schilderen der dingen, aan het verbeeldingsvolle, aan het mysterieuze en het wonderbaarlike weer een ruime plaats afstaan. De *Romantiekers* deden dat op hùn manier. Zij zochten het fantazieleven van hun medemensen te verrijken met motieven die zij in lang-voorbije eeuwen, waarover als een sluier van geheimenis lag, gingen oprapen. De *neo-romantici* van deze jaren trachten de verbeelding van de mens te ontsteken aan de brandpunten zelf van het hedendaagse, moderne leven. Het is er deze « nieuwsgezinden » om te doen de mens van onze tijd te verzoenen met het leven rondom hem, ook met àl zulke dingen daarin, waarvan het bestaan door geen dichterlike sentimentaliteit uit de wereld kan worden geruimd. Zij zoeken schoonheid te maken van alles wat de mens uit de 20ste eeuw omringt, en maken daarbij geen onderscheid tussen een telefoonpaal en een oude lindeboom. — Waar ik in een kort opstel (zooals mij gevraagd werd) daarover niet uitweiden kan, verwijs ik de lezer naar het artiekel « De gedachte-wereld der vlaamse jongeren », verschenen in het Septembernummer van Onze Jeugd (1924).

Over de *thematiese* vernieuwing, door de Expressionisten gebracht, zou een omvangrijke studie te schrijven zijn, Het is wellicht een onderwerp voor een of ander aankomend filoloog! Wij hier moeten tans wijzen op het *vormelik* « anders zijn » hunner gedichten. Wat zich in de verschijning van het vers der expressionistiese, moderne dichters gewijzigd heeft — tot grote ontsteltenis meestal van het publiek — zijn: het *beeld* en het *ritme*.

Er wordt de modernisten verweten dat hun beelden en de opmekaarvolging van hun beelden *onlogies* zijn. Ik wou graag eens de dichter ontmoeten — niet de verzemaker, maar de dichter! — bij wie de evokatie van ieder beeld een puur rezultaat van logiese beredenering is. Nu kan men echter in zóver wel van een *akute* on-logiciteit gewagen, als vele expressionisten een al maar groeiend interesse gaan tonen voor dat diep schemerland-binnen-in-de mens: het onderbewuste, en voor die wereld waar niet het Verstand maar deze die men La Folle du Logis heeft genoemd de skepter zwaait, en die voor ons is: de wereld van de droom.

Zonder de surréalisten met lijf en ziel aan te hangen, die (theoreties altans!) niet de geringste kontrool van de rede aanvaarden, kunnen wij zeggen dat waar alléén het verstand het beeld dikteert ten slotte een koud-intellektuele kunst moet tot stand komen, die de mens wel hetzelfde genot vermag te schenken als een mathemathiese formule, maar geenszins de vreugd van zo 'n versregel waarachter nog diepten kunnen worden vermoed van ongeweten avontuur !

Wat méér dan het beeld de taal tot poëzie adelt is: het *ritme*. Nu vertoont het moderne gedicht een grote neiging om, van melodies als het tot nogtoe meestal was, *symfonies* te worden. Het prosodies ritme wijkt al meer om meer voor een vrij, *dynamies* ritme dat, bij al wat men er kan tegen inbrengen, toch onmiskenbaar in harmonie is met het moderne levensbedrijf dat vooral een eksplosief karakter draagt.

In een tijd, waarin met de problemen van *kracht* en *snelheid* als het ware wordt gejongleerd door een aan het fabelachtige grenzende techniek, die bezig is het aanschijn der aarde geheel te veranderen, is voor de expressionistiese dichter, die streeft naar de meest onmiddelik-treffende wijze-van-mededeling voor wat hij zijn medemensen « *als dichter* » te zeggen heeft, het dynamies verslibre het meest-adekwate instrument. De helle en donkere gevoelsgamma's van de mens uit deze periode, zij zijn volgens hem daarop het zuiverst en het volst te spelen.

TERECHTWIJZING

Gent, 1 Juli 1925.

Hooggeachte Heer Redacteur,

In zijn artikel over Marie Koenen (Maartnummer van den *Boekengids*), zegt de E. H. A. Van den Dries van mijn boek « *Het Aandeel der Vrouw in de Nederlandsche Letterkunde* » : « Past op, de titel mocht u misleiden. Het gaat hier slechts over de gezusters Loveling, Mevr. Bosboom-Toussaint, Hélène Swarth, Henriette Roland-Holst. »

Wat hier waarlijk misleidend is, is niet mijn titel, maar het woord *slechts* van mijn beoordeelaar.

De waarheid is dat ik ook afzonderlijke hoofdstukken wijdt (sic) aan Hadewych (31 blz.), Anna Bijns (19 blz.) en aan Betje Wolff en Aagje Deken (14 blz.); en dat Mev. Roland-Holst slechts 2 blz. krijgt. Verder, in de overzichten die de hoofdstudies voorafgaan en volgen, spreek ik ook, hoewel korter, over talrijke andere schrijfsters; waaronder, b. v., Zuster Bertken van Utrecht (2 blz.), Hilda Ram (3 blz.) en Marie Belpaire (2 blz.), om alleen Catholieken te noemen.

Hier geschiedt mij een eerste onrecht, want uw lezers zullen uit uw tekst opmaken dat ik die en andere gewichtige figuren verzweeg.

Bovendien wordt (sic) ik er van beschuldigd, dat in mijn werk « de Roomsche kunst, omdat ze Roomsch is, moedwillig wordt verasschepoesterd ». Dit omdat ik Marie Koenen en Mevrouw Steenhoff-Smulders slechts bij naam vermeld.

Zonderling dat Hadewych, Anna Bijns, Zuster Bertken — die ik met lof bespreek — alsook Hilda Ram en Juffrouw Belpaire, aan wie ik

eveneens recht laat wedervaren, toch genade vonden voor mijn moedwillige partijdigheid! Schreven die misschien geen « Roomsche Kunst »? En is het geen ongelukkig toeval, dat juist van *die* schrijfsters uw lezers nu moeten gelooven dat ik ze *niet* besproken heb?

Indien ik Marie Koenen en Mevrouw Steenhoff alleen *noem*, dan is het eenvoudig omdat ik ze slechts bij naam kende toen ik mijn boek schreef, *namelijk gedurende den oorlog*, en omdat ik hier ten tijde, moeilijk aan Hollandsche boeken kon geraken. Wat bovendien Marie Koenen betreft, uit het artikel van uw medewerker zelf blijkt, dat verreweg haar meeste en beste werken, die waardoor zij naam maakte, verschenen zijn ofwel tijdens den oorlog, wanneer ik ze niet kon krijgen, of na den oorlog, toen mijn werk onder pers of afgedrukt was. Van moedwillige partijdigheid kan er dus geen spraak zijn.

Ik ben het mij bewust, dat ik een catholiek schrijver kan bewonderen, als hij bewonderenswaardig is, en dat ik dan eerlijk genoeg ben om het te zeggen; zooals meer dan één bladzijde uit mijn boek bewijst.

Geziende de onverdiende schade die aan mijn boek zou kunnen berokkend worden door de beoordeeling van uw medewerker, ben ik zoo vrij, hooggeachte heer Redacteur, u te verzoeken deze terechtwijzing wel te willen opnemen in uw eerstvolgend nummer.

Met dank bij voorbaat en hoogachtend: M. BASSE.

Waarde Heer,

Wat ik in mijn artikel van *Boekengids* (Maart 1925) schreef over uw boek *Het Aandeel der Vrouw in de N. L.*, is u dus koud op de maag gevallen.

Ik schreef: « Past op: de titel mocht u misleiden. Het gaat hier slechts over de gezusters Loveling (150 bl.), Mevr. Bosboom-Toussaint (60 bl.), Hélène Swarth (30 bl.), Henriette Roland-Holst (3 bl.) Eilieve, Alb. Steenhoff-Smulders en... Marie Koenen worden er slechts bij namen vermeld. » U vindt aanstoot in het woordje « slechts », dat U misleidend vindt; en U zoekt bewijs te halen uit het feit dat U ook afzonderlijke hoofdstukken wijdt aan Hadewych, A. Byns en andere oudere en jongere schrijfsters. Maar dat is heelemaal de kwestie niet. In mijn inleiding wees ik er op dat het negeeren der katholieke letterkunde begonnen was in Gezelle's tijd en beriep mij op Kloos, Prinsen en Carel Scharten. Die aanhaling en de heele context verwijzen naar de *moderne* letterkunde. Dat U dàt niet gezien hebt, is nu eenmaal mijn schuld niet.

U schrijft: « Zonderling dat Hadewych, A. Bijns, Zuster Bertken, — die ik met lof bespreek — alsook H. Ram en Juff. Belpaire, aan wie ik eveneens recht laat wedervaren, toch genade vonden voor mijn moedwillige partijdigheid! Schreven die misschien geen « Roomsche Kunst? » — Ik keer het argument om en vraag: Alb. Steenhoff-Smulders en Marie Koenen schreven die misschien geen Roomsche Kunst? Zoo ja, zonderling dat U die twee slechts met naamvermelding laat recht wedervaren!

U tracht dit laatste te ontzenuwen met te zeggen: dat U ze slechts bij naam kendet toen U uw boek schreeft, namelijk gedurende den oorlog, en omdat U hier te dien tijde, moeilijk aan Hollandsche boeken kondet geraken. Waarde Heer, wat een prachtige bekentenis, die echter den degelijken monografist in u beschamen moet! Hadt U dan twee jaar na het einde van den oorlog nog geen tijd gehad om deze leemte aan te vullen?! Trouwens U waart misschien te verontschuldigen, hadt U daarop den lezer gewezen. Nu echter hebt U uzelven een brevet van op-de-hoogte-te-zijn gegeven dat U niet verdient. En is die leemte ergens aangevuld sindsdien?

U besluit: « Ik ben het mij bewust, dat ik een catholiek schrijver kan bewonderen, als hij bewonderenswaardig is, en dat ik dan eerlijk genoeg ben om het te zeggen ». — Ik neem daar graag nota van, maar blijf bij mijne meening dat in dit uw boek de titel te algemeen is en dat het den lezer teleurstellen moet, juist om de potsierlijke verhoudingen.

En daarom in gansch deze droeve zaak waar het geldt slechts voor een mij heilig princiep, keur ik volmondig goed de recensie van Jul. Persyn over uw boek in *Dietsche Warande en Belfort.* Lees wel, Mr: bl. 628, aflevering Mei, 1921; U zult zien dat ik me totaal heb laten inspireeren door deze wel doordachte woorden van den Warande-wandelaar:

« Minder geleerd, maar als vulgarisatie bedoeld... Als men te goeder trouw op dien titel afgaat komt men teleurgesteld uit. Het werk is al te onevenredig. Had het geheeten: Monografieën over de gezusters Loveling, Mevrouw Bosboom-Toussaint en Hélène Swarth — met eenige beschouwingen over onze andere pennevoerende vrouwen, dan kan het er heel fatsoenlijk door. Nu hebben we 150 blz. over de beide juffrouwen Loveling, 60 over Mevr. Bosboom-Toussaint, 30 over Hélène Swarth en... 3 over Henriette Roland-Holst van der Schalk. Marie Koenen en Albertine Steenhoff-Smulders worden bij name vermeld. De schets over Juf. Virginie Loveling's werk is overigens bizonder verzorgd, en is als relaas en ook als studie het beste ongetwijfeld wat we tot hiertoe over haar hebben. Hadden we die afzonderlijk gekregen dan was door het potsierlijke van de verhoudingen niets bedorven geweest. Nu kan het werk, hoe goed men het ook met den schrijver meene, er onmogelijk door. — Gelukkig komen de portretten van enkele mooie gezichten den indruk over 't algemeen ietwat zachter stemmen. Maar de meeste der hier gephotografeerde schrijvende vrouwen zijn toch alweer niet mooi. En dat is in zooverre de schuld van den heer Basse dat hij, met wat meer Roomsche erbij, het aantal mooie gezichten had kunnen vergrooten! »

U kunt met mij heel wat afleiden uit deze gezaghebbende beoordeeling. In alle geval, ik ben het niet die aan uw boek schade zou kunnen berokkend hebben, zooals U mij aanwrijft. Daar hebt U zelf voor gezorgd. Daarmee sluit ik, met alle hoogachting, het incident.

A. VAN DEN DRIES.

1. — Wijsbegeerte en Zedenleer

1360 **Meussen, Dr J.** **15**

WANNEER ZAL « IK » « MIJZELVEN » GEHEEL EN AL KENNEN... — *Gheel, bij den schrijver. 1924. (18 × 13) 71 blz.* *5 fr.*

II — Dit boekje verwekte heel wat critiek! Persoonlijk werd ik er zelfs mede in verward, omdat onze namen op elkaar gelijken en ik zelf jarenlang aan de colonie van Gheel verbleef. — Feitelijk is het een evolutionistisch-pantheïstisch gefrasel, tamelijk onschadelijk, omdat het als bespiegelend, ik zou haast zeggen autistisch denken, alle bewijsvoering mist. — Verders draagt het boekje wel een persoonlijke tint, en dat is op zich zelf geen banaliteit! D^r FR. MEEUS.

1361 **Renault.** **15 : 371**

AANVANKELIJKE LESSEN IN DE OPVOEDKUNDIGE ZIELKUNDE. — *Vert. uit h. Fransch dr. A. Staelens. — Lier, Van In. 1924. (20 × 13) 148 blz.* *6 fr.*

V — Schrijver en vertaler leverden zéker verdienstelijk werk. De grondbeginselen zijn over het algemeen nauwkeurig uiteengezet, al laat dit hier en daar wel wat te wenschen over (b. v. *Oordeel en Redeneering*, en *Hartstochten*), en vooral zijn de praktische raadgevingen steeds doelmatig gevat en oordeelkundig. — Als handleiding bij het onderwijs, — en zóó wordt dit werkje ons ook vóórgesteld, — iets degelijks.

A. W. VAN WINCKEL, O. P.

2. — Godsdienst

1362 **Arendt, L.** **24 : 26**

HET KRISTUSBEELD VAN LIMPIAS. — *Vert. uit h. Fransch dr J. T. en V. V., pr. — Geïll. Leuven, Vl. Boekenhalle. 1923. (23 × 15) 28 blz.* *2.50 fr.*

V — Enkele aanmerkingen nopens leering en handelwijze der Kerk in zake verschijningen gaan vooraf. Daarop laat L. Arendt eenige getuigenissen volgen, in de sobere bewoordingen van een verslag. De schrijver zal wel geen getuige geweest zijn van het wonder; de toon zou warmer zijn; maar men voelt langs waar zijn overtuiging overhelt; en de koel-gehouden, voorzichtige taal verstevigt dien indruk bij den lezer. Kortom het boekje werd geschreven in den juisten toon.

J. HALLEZ, PR.

1363 **Bakker, H.** **28**

STROOMINGEN EN SEKTEN VAN ONZEN TIJD. — *Utrecht, Kemink. 1925. (18 × 12) 112 blz.* *fl. 1,85*

IV* — Dit boekje bevat twee deelen. *In het eerste* worden de voornaamste buiten-kerkelijke gedachtenstroomingen uiteengezet. Bondig, maar over 't algemeen, juist worden beurtelings atheïsme, pantheïsme, occultisme, spiritisme, theosofie met haar uitloopers, en vrijmetselarij geschetst. De weerlegging die Dr Bakker telkens laat volgen, is geen streng wijsgeerige: zij is getrokken uit de schriftuur en uit de slechte gevolgen, die elk stelsel meebrengt voor het godsdienstig leven. *Het tweede deeltje* handelt over verschillende sekten, die uit die geestelijke stroomingen zijn ontstaan: baptisten, apostolischen, mormonen, darbisten, enz.

Veel zullen wij uit dit werkje wel niet leeren. Een diepen indruk echter laat het achter: de verdeeldheid in de protestansche kerk neemt zienderoogen toe, en om die verdeeldheid tegen te gaan bezit die kerk, gegrondvest op het vrije onderzoek en de vrije interpretatie van den bijbel, geen enkel deugdelijk beginsel. Zoo'n kerk kan niet zijn de echte Kerk van Christus. Tot dit besluit heeft Dr Bakker het niet gebracht. Hij zoekt overal het goede, treurt over het slechte, blijft niettegenstaande alle splitsingen, gehecht aan zijn gereformeerden godsdienst. Maar zijn slotwoord is toch een woord van ontmoediging. « 't Kan zoo lauw en doodsch en wereldgelijkvormig zijn in de gemeente des Heeren... Waar is de heilige geestdrift, welke de kerk beweegt? » H. THIELEMANS S. J.

1364 Green, Dom. A. G., O. S. B. **242**

HET EUCHARISTISCH UUR. Twintig overwegingen en oefeningen voor het aanbiddingsuur. — *Vert. uit h. Engelsch dr. P. B. D'Hooge, O. F. M. — Mechelen, St Franciscus-drukkerij. 1924. (17 × 11). 230 + 37 blz. 3 fr.*

V — Dit is een ware goudmijn voor de vrienden van het H. Sacrament, die alleen of gezamenlijk hun aanbiddingsuur willen doorbrengen. Gezangen, overwegingen, rozenkransoefeningen, gebeden wisselen malkaar af in wijsgeordenden overvloed, telkens afwisselend volgens bijzondere onderwerpen of inzichten. Goed werk. A. WALGRAVE, pr.

1365 Heyrman, J. S. J. **24**

MIJN RETRAITE. — *Alken, Bode v. h. H. Hart (18 × 12) 72 blz. 1,50 fr.*

V — Kostbare raadgevingen over de vereischte voorbereiding tot, de gepaste gesteltenis onder, en de hervorming van het leven na de retraite. Iets voor onze collejongens! Iets dat ze misten tot nu toe, iets wat ze noodig hadden, iets dat hen in de mogelijkheid stelt uit de retraite 't nut te rapen dat er in besloten ligt. 't Boekje is geschreven voor hen, door iemand die ze kent en verstaat, in een taal warm-vertrouwelijk en keurig. D. DE PAUW, O. P.

1366 Janssens, Al. **23**

HET MENSCHGEWORDEN WOORD. *Brussel, De Standaard (Leerboeken der Dogmatica: 3e traktaat) 1925 (22 × 16) 260 blz. 16 fr.*

IV* — Wie had er vóór eenige jaren durven aan denken, dat een volledige reeks « Leerboeken der Dogmatica » in het Nederlandsch zou verschijnen... en gekocht worden... zoodat het eerste Traktaat reeds herdrukt is?! Onze priesters en ontwikkelde leeken wenschen diepgaande godsdienstkennis in de moedertaal: een bewijs van onze herwordende eigen kultuur. Het is ons zeer aangenaam hier hulde te kunnen brengen aan het flink initiatief en de stoere werkkracht van Pater Janssens! Daar hij de medewerking verwierf van Dr Mulders, professor aan het Groot Seminarie van het bisdom Breda, zullen zeker ook in Noord-Nederland die boeken hun weg vinden. — Hier ligt voor ons het Traktaat *De Verbo incarnato*, zijner voorgangers waardig: degelijke wetenschap, met rijke bibliographie en belangwekkende nota's, b. v. over de devotie tot het H. Hart; glasheldere uiteenzetting in een doorgaans gòed gekozen terminologie: wat reuzenarbeid dit veronderstelt, weten alleen dezen, die een dergelijk vraagstuk hebben aangedurfd. — Niet in alle volksbibliotheken staan die wetenschappe-

lijke boeken op hun plaats: alleen daar waar goed geschoolde intellectueelen er zouden naar vragen. J. SALSMANS, S. I.

1367 **K. R. L.** **24**

DUISTERNIS EN KLAARTE. Inleiding tot een Geestelijke Afzondering. — *Leuven, Vl. Boekenhalle. 1924. (17 × 12) 56 blz.* *3 fr.*

IV* — Volgens den stillen denker die schuilgaat onder de titelatuur K. R. L. zou een geestelijke afzondering zoodanig dienen opgevat dat ze, in plaats van enkel ons zieleleven wat op te knappen, eens ernstig onderzoeken zou of de grondvestingen daarvan nog wel stevig zijn. Door een gemis van evenwicht « tusschen het zekerheidsproces der wetenschappelijke en dat der godsdienstige waarheden » ontstaan gewoonlijk geloofsverslapping en hevige zielskonflicten die konden vermeden. Ontwikkelde menschen moeten een verstandig geloof hebben, vooral tegewoordig. 't Ware beter dat al onze priesters en bizonder de ontwikkelde leeken deze heerlijke geloofsbevestiging lazen en diepgrondig overwogen; dat ze op hunne beurt hun verstand ondervroegen nopens hun oorsprong, hun bestaan, hun bestemming; nopens de openbaringen en godsdiensten, nopens 't christendom, Christus, de Kerk en de sakramenten, om dan even als schrijver van hun geloofe en wijsgeerige en historische zekerheid bezittend, rotsvast, liefdevol en jubelend zich vast te klampen aan God. — Een boekje dat veel klaarte roepen kan in de geesten. D. DE PAUW, O. P.

1368 **Schrijvers, E. P. Jozef, redemptorist** **24**

DE GOEDE WIL. *Vertaald uit h. Fransch dr. Leop. Debast, redemptorist. — Brussel, Dewit (16 × 10) 177 blz.* *6 fr.*

V — P. Schrijvers' «La bonne Volonté» hoort wellicht tot het allerbeste dat in de twintig laatste jaren in dien aard verscheen. En wel omdat het als vulganisatieschrift over geestelijk leven, zoo synthetisch samenvat wat elke rechtzinnige ziel weten moet om haar heiliging te bewerken, en dàt met een helderheid van uiteenzetting die menigeen zal doen uitroepen: « Is het maar dat? Dan kan ik het ook! » — Na er op gewezen te hebben dat het geheim van alle heiligheid is: het volbrengen van Gods wil, op elk oogenblik, in alle omstandigheden, toont hij ons aan hoe wij zoedoende God onze liefde zullen toonen door *gebed, actie* en *lijden*. — Wat dit werkje van zooveel andere geestelijke boeken onderscheidt, 't is dat schrijver het hier heeft noch over gevoelsgodsvrucht, noch over uiterlijke praktijken die slechts tot het accidenteele der godsvrucht behooren, maar zijn lezers met vasten voet en zekeren kijk voorlicht op den waren weg van de geestelijke volmaking. — En hij weet het te doen onder een vorm, zoo eenvoudig en begrijpelijk, dat zelfs de wenken ontleend aan de hoogste mystische schriften onder zijn pen bevattelijk worden voor iedere ziel van goeden wil. — Even veel goed mag er, jammer genoeg, niet van de vertaling gezegd; 't gebeurt wel eens dat de duidelijkheid en 't kleurige van 't oorspronkelijke er bij inboet. — Toch weten wij er den vertaler dank om dit boek in 't bereik te hebben gebracht van ons Vlaamsch lezerspubliek. — Kortom, een werkje dat niet alleen ieder priester, maar ook ieder ontwikkelde leek, zou moeten gelezen hebben. Menigeen zal het nieuwe gezichteinders ontsluieren; de meesten zullen het *herlezen*. — Ook mag het in geen enkele katholieke boekerij ontbreken.

JORIS BAERS, PR.

3. — Sociale Wetenschappen — Opvoeding — Vrouwenbeweging

1369 **Celen, Dr V.** **323.1**
HET VLAAMSCH IN FRANSCH-VLAANDEREN. — *Brussel, Standaard. 1925. (21 X 17) 22 blz.* *2 fr.*
V — Deze korte, maar keurig uitgegeven brochure, waarin Dr V. Celen bondig-zakelijk handelt over 't voortleven van het Vlaamsch in den Westhoek van Frankrijk is ruim 't lezen waard. — Het Vlaamsch werd er als gesproken taal onder 't volk, bizonder onder de landelijke bevolking, levendig gehouden, dank zij vooral de geestelijken, die ondanks officieële tegenkanting en vervolging steeds voortgingen den godsdienst in de volksspraak te onderwijzen. — Thans is er een gelukkige kentering te bespeuren: van de jongere intellectuëelen gaat er een beweging uit tot heropwekken van de moedertaal en het bevorderen van het taalbewustzijn. JORIS BAERS, PR.

1370 **Gerhard, A. H.** **37 : 33**
BEROEPSKEUZE. — *Amsterdam, Mij. v. g. e. g. (Volksbibliotheek) (16 X 10) 82 blz.* *fl. 0,10*
V — Een beknopte, toch recht duidelijke, uiteenzetting van het moderne vraagstuk der beroepskeuze. Schrijver behandelt de mogelijkheid en de noodzakelijkheid der beroepskeuze en gaat na hoe verre het staat in Nederland met de praktische toepassing van deze beginselen. Hij teekent aan dat het er tot hiertoe zeer treurig mee stond, en hij verbloemt ook de moeilijkheden niet die de praktische toepassing van den beteren psychologischen overleg in den weg staan: Alles samen een degelijke *inleiding* tot de eigenlijke vraagstukken der beroepskeuze. FLORIS PRIMS, PR.

1371 **Hoornaert, P. G., S. J.** **24 : 37**
DE STRIJD OM DE KUISCHHEID. Een boek voor onze twintigjarige jongelingen. — *Vert. uit h. Fransch dr. Kan. Dr J. Muyldermans. — Brussel, Katholieke Werking. 1925. (20 X 13) 434 blz.* *9 fr.*
IV — De Z. E. H. Muyldermans verdient grooten lof voor zijn apostolischen ijver: het was uiterst lastig den vinnigen schrijftrant van P. Hoornaert in onze taal over te brengen. Welnu, we hebben hier geen « Fransch in een Vlaamsch pak », maar het blijft schier ongemerkt dat het een vertaling is. Niet voor iedereen is dit boek bestemd, vooral niet voor jongeren, ongezond-nieuwsgierigen of al te prikkelbaren; wel voor « twintigjarige jongelingen », die reeds op de hoogte zijn en eens flink moeten geschud worden, tot klaar inzicht en besef van hun plicht en van de schoonheid der deugd, tot moed en volharding in den strijd. In alle volksboekerijen moet dit werk ter beschikking zijn, onder toezicht van den priester-bestuurder, voor al degenen aan wie het goed kan doen. Achtereenvolgens wordt het kwaad en de bekoring gekenschetst, de middelen tot genezing aangeduid, achting en liefde voor de kuischheid aangekweekt en de vreugde van den triomf bezorgen! J. SALSMANS, S. I.

1372 **Lutkie, Wouter** **91:361**

NOODDRUFT EN LIEFDEDRANG. — *Tilburg, Ned. Boekhuis. (19 × 13) 137 blz. fl. 1.25*

V — Schrijver heeft zich in Holland bezig gehouden met het werk der Weensche kinderen en is te Weenen zelf de toestanden gaan opnemen. Zijn reisschetsen zijn echter tamelijk uiteenloopend en zijn keuze van onderwerpen maakt dat het boekje heel en al voor de intellectueele wereld bestemd is, dan wanneer het een volksboek, een opvoedend liefdadigheid-wekkend volksschrift had kunnen zijn. Maar, zoo is het betere toch altijd de vijand van het goede, en wat we meer krijgen is goed en ik wensch het boekje ook verspreiding, bij ons in België.

FLORIS PRIMS, PR.

1373 **Morice, H.** **37**

DE TEUGELS STRAK! (Pleidooi voor een strenge opvoeding). — *Vrij bewerkt uit h. Fransch dr. J. A. Van Bladel. — Tilburg, R. K. Jongensweeshuis (Opvoedkundige Brochurenreeks, nr 21). (20 × 14) 95 blz. fl. 1.20*

IV — Een boekje dat verdient gelezen te worden door velen onzer z.z. « moderne » huisvaders en moeders. Het is zoowel voor hen geschreven als voor onderwijzers of pedagogen. Een flink pleidooi voor het verstrengen der opvoeding: het is kostbaar als goud voor hen die met opvoeden gelast zijn in huiskring, school, patronaat en andeře opvoedingsgestichten. Een zaak gaat me niet al te best mêe. Alhoewel partijganger van een strenge ovoeding—strenger allenszins dan de verwaterde die in onze dagen onder dekmantel humaniteit of vrijheid van den persoon gehuldigd wordt, doch die eigenlijk niets is dan een gemis aan klaar inzicht en karakter, dus een bewijs levert van misopvoeding bij de opvoeders zelf, — toch ben ik nog overtuigd dat menkinderen een ideale opvoeding geven kan zonder het ruwe gebruik der « roede » (Hoofdst. III). Wat van zooveel waarde is voor opvoeders — voornamelijk voor hen die met grooteren omgaan — zijn de Hoofst. I over Prestige, IV over « Afstand houden » en VI « Rechtvaardigheid ». Doch, waarom kiezen? Héél 't werkje is warm aan te bevelen.

ALFRED VAN DER HALLEN.

1374 **Prims, Dr Floris** **301**

DE ONTWIKKELING DER SOCIOLOGIE. — *Antwerpen, Hoogeschooluitbreiding, 1925. (19 × 13) 60 blz. 1 fr.*

IV* — In deze studie gaat de schrijver eerst na: « de onderscheiden beteekenissen die het woord (sociologie) kreeg » om daarna te onderzoeken: « wat *sociologie* praktisch beteekent, namelijk aan wetenschappelijke uitslagen ». — Het eerste deel geeft ons een nieuw bewijs van Dr Prims' buitengewone belezenheid, maar hij geeft er ons zooveel boomen te zien dat het moeilijk valt het woud te overzien. Het tweede deel stemt tot nadenken, het laat duidelijk uitkomen dat ook de sociologie, mits ernstig en door een oprechten, waarheidslievenden geest beoefend, evenals « alle *ware* wetenschappen, tot God leidt ». — Deze studie gaf ons de overtuiging dat Dr Prims een « warreboel » voor zich « ontward » heeft; mocht ze weldra tot een lijvig boekdeel uitgroeien, dan zal hij ook voor ons « ontward » zijn. K. DU BOIS, S. J.

1375 **Rombouts, Fr. S.** **15:37**

NIEUWE BANEN IN PSYCHOLOGIE EN PEDAGOGIEK. Een wegwijzer voor studerende vooral voor hoofdakte-kandidaten. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis. 1925. (24½ × 15) 294 blz. fl. 3,90; geb. 4,90*

V — 'n Pracht van een handboek, beknopt en toch volledig, helder als kristal trots zijn diepte. Zonder overdrijving mag men er van getuigen, dat het, als handboek, de volmaaktheid benadert. Na de algemeene methodes der positieve of experimenteele psychologie te hebben uiteengezet, en de hoofdzaken uit de bizondere methodiek dier zielkunde te hebben behandeld, gaat schrijver over tot de « Nieuwe Banen ». Achtereenvolgens krijgen hunne beurt: de differentiëele psychologie, de kinderpsychologie, de toegepaste psychologie, de pedagogiese psychologie. Dan volgt als slot en bekroning het heerlijke hoofdstuk over: psychologie en pedagogiek als geesteswetenschappen. En aangezien dit werk als handboek voor de hoofdakte bedoeld is, wordt de gedetailleerde inhoud nog eens in vragen voorgelegd. Met één enkele zienswijze van Dr Rombouts kunnen wij niet medegaan. Het is die welke betrekking heeft op het verband tusschen positieve en wijsgeerige zielkunde. Hoe langer hoe meer zijn wij overtuigd dat de wijsgeerige zielkunde metaphysisch moet worden behandeld, dat zij zich derhalve van alle afhankelijkheid van het experiment moet losmaken, en dat dit laatste enkel dienen mag als toetssteen. H. THIELEMANS, S. J.

1376 **Verschueren, L., O. F. M.** **37 : 92.2**

IN 'S LEVENS LENTEBLOEI. Wenken voor jeugdvormers en jonge menschen. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis (Opvoedkundige Brochurenreeks, n[r] 18) 1924. (20 × 14) 56 blz.* *fl. 0,90*

IV — De hagiografie als opvoedend element: ziedaar nog een vrij groote leemte in de R. Kath. pedagogie. — Wij beseffen maar half die groote pedagogische beteekenis die voor ons de heiligen bezitten, waarin we niet bovennatuurlijke wezens, doch menschen zooals wij erkennen. — Schrijver stelt hier den persoon en het leven van St. Franciscus van Assisië met zijn volle opvoedende beteekenis voor oogen. — St. Franciscus, de heilige voor onzen tijd, vermits ook onze tijd verdieping van godsdienstig leven behoeft, als model voor de moderne rijpere jeugd; doch niet om uit zijn leven leerstof te delven, maar om er innerlijke drijfkracht tot navolging uit te putten. Wat oefent er sterkere stuwkracht uit op de jeugd van St. Fr.'s ridderlijk karakter, edelmoedigheid tot het einde, geest van strenge self-control met onverwoestbare blijheid gepaard, vernieuwingzucht voor 't Kath. leven in deze dagen van « Renouveau Catholique »? — Dit heiligenleven is geen lektuur, maar een opvoedingsmethode. — Mocht het in handen gegeven worden van onze rijpere jeugd in college's en patronaten.
ALFRED VAN DER HALLEN.

1377 **Zegers, G. D.** **33**

PLAATSELIJKE BEROEPSKEUZE. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis (Opvoedkundige Brochurenreeks) (21 × 13) 48 blz.* *fl. 0,60*

V — Een keerpunt in 't leven is voor velen het overgaan tot een beroep. Den katholieken jongeling ter hulp komen in dit belangrijk vraagstuk is het doel der R. K. Commissie voor Beroepskeuze wier werkzaamheden hier uiteengezet worden. Ouders, onderwijzer en schoolbestuurder, patronaat en jeugdvereeniging, elke persoon of elk organisme dat door omgang den aankomenden werkman heeft leeren kennen, moet door 't geven van inlichtingen het werk van de commissie vergemakkelijken. Practische vragenlijsten werden opgesteld en samenwerking werd verwezenlijkt. — Een practisch boekje, terzelfdertijd sterk als documentatie dat de sociale actie, bijzonder bij ons, naar een nuttig, hoogst-noodzakelijke inrichting zal stuwen. FR. HAEPERS.

4. — Taalkunde

1378 **Geerebaert ., S. J.** **48 : 9**
XENOPHON uit de Anabasis en andere Werken. (*2e deel*). — *Luik, Dessain. 1923. (19 × 12). 144 blz.* *4 fr.*
V — Op een degelijke inleiding over Xenophon's leven, werken en persoonlijkheid volgen belangrijke gegevens aangaande de indeeling, de bestanddeelen en de tucht van het Grieksche leger van Kyros. — De aanteekeningen op den tekst geven naast aanmerkingen van taalkundigen en historischen aard ook vingerwijzingen met betrekking op de bedoelingen der handelende personen, op hun karakter en hun gevoelens om alzoo de studenten te helpen doordringen tot het begrijpen van den inhoud van de Anabasis. — Een nuttig werk voor leeraars en studenten. A. CARDYN, PR.

1379 **Groeneboom, Dr P.** **85 : 48 : 373**
LYSIAS' EERSTE REDE, met inleiding, critische noten en commentaar. — *Groningen, Noordhoff. 1924. (24 × 16) 136 blz.* *fl. 1,90*
Het prachtig uitgegeven boekdeel bevat eerst een geleerde en goed doordachte inleiding over het door Lysias behandelde geval (blz. 1-18); daarop volgt de tekst der rede met kritische voetnota's (blz. 19-41), de commentaar (blz. 43-113), een appendix critica (blz. 115-130) en zorgvuldig bewerkte indices (blz. 131-136). — De tekst is voorzichtig behandeld; dit blijkt al dadelijk bij vergelijking met de eerste uitgaaf, welke men geneigd is naast die van Groeneboom te leggen, den eveneens te Groningen verschenen Lysias van Van Herwerden (1899): een eental plaatsen, welke bij dezen laatste tusschen teksthaakjes staan, worden door den nieuwen uitgever gehandhaafd. Groeneboom's conservatieve strekking was ons trouwens reeds door zijne uitstekende uitgaaf der Elektra van Sophoklos bekend. — Het valt op, terwijl Groeneboom toch zooveel ruimte besteedt aan tekstkritiek, dat hij niet met een paar woorden inlicht over de Lysias-overlevering in 't algemeen, dat hij niet eens zegt, hoe alle handschriften teruggaan op den Palatinus 88 (X). Als hij voortdurend de lezing der « codices » vermeldt, is dit, blijkens het voorwoord, te wijten aan Hude, die veel te veel belang hecht aan den Laurentianus (C) en andere afschriften van X. — De commentaar bevat alle taalkundige en zakelijke toelichtingen, die noodig zijn om philologen tot een grondig begrip der rede te helpen. — In het voorwoord zegt Prof. Groeneboom, dat de tijdsomstandigheden hem noopten anderen arbeid, waarin hij zich feitelijk meer thuis voelt, ongedrukt te laten; daarmede is ongetwijfeld het vervolg zijner prachtige Herodasuitgaaf bedoeld. Moge hij, in afwachting van betere tijden, ons meerredevoeringen van Lysias schenken: Sinds drie kwart-eeuw ten minste hebben tal van Hollandsche geleerden hun krachten met voor keur aan dien auteur besteed. A. GEEREBAERT S. I.

1380 **Lancée, Th.** **4393**
UIT HET LEVEN VAN DE NEDERLANDSCHE TAAL. — *Groningen, Wolters. 1924. (23 × 14) 168 blz.* *fl. 1,90*
V* — Het nieuw programma voor de Hoofdakte eischt van de kandidaten kennis van de voornaamste verschijnselen uit het leven van de Nederlandsche taal. Daarom deed Th. Lancée bij het opstellen van deze handleiding een keuze uit de voornaamste taalkundige feiten.

De schrijver is er zich van bewust dat iedere lezer niet volmondig met deze keuze zal instemmen: mijns inziens had hij beter weggelaten al wat behoort tot de historische spraakkunst en tot de zuivere taalkunde. — Wat Th. Lancée ons geeft, komt klaar en methodisch voor: voor onze onderwijzers en leeraars is dit boekje dan een goede aanwinst.

A. Boon, pr.

1381 **Van de Sype, F., S. J.** **47-8**

Leesboekje uit Cicero voor Beginners. *Met aanteekeningen en woordenlijst, door A. Geerebaert, S. J. — Luik, Dessain. 1924. (18 × 12) 60 blz. 1,90 fr.*

V — « Dit boekje is bestemd voor een eerste kennismaking met Cicero. In de tweede helft van het tweede Latijnsch studiejaar zal de leerling er wel geen te groote moeilijkheid meer in vinden ». — Zoo zegt de bewerker in het woord vooraf. Ik vrees dat Pater Geerebaert er een hoogen dunk heeft van onze studenten der vijfde Latijnsche klas. Vooral het tweede deel, uittreksels uit Cicero's brieven, schijnt mij te moeilijk om door beginners te kunnen gevat worden, vooral om de historische kennis die ertoe vereischt is. In de vierde klas zouden deze uittreksels met vrucht kunnen gelezen worden. Nochtans kan dit boekje vele diensten bewijzen aan den leeraar der vijfde klas die in zijn onderwijs wat afwisseling wil brengen. Sommige verhalen en anekdoten uit het eerste deel zijn niet te moeilijk en zullen zeker de belangstelling opwekken. — De aanteekeningen en woordenlijst heeft Pater Geerebaert met zijne gewone nauwgezetheid en degelijkheid verzorgd.

A. Cardyn, pr.

1382 **De Baere, Dr C.** **4393-8 : 372**

Oefeningen bij de Beknopte Nederlandsche Spraakkunst, voor Belgische scholen. — *Groningen, Wolters. 1925. (19 × 12) 148 blz.* *8 fr.*

V — Glad-stevig papier, mooi-klare drukletter, interessant-afwisselende tekst (meestal aan moderne schrijvers ontleend, proficiat!), logisch-paedagogische indeeling der stof, dit alles maakt van dit werkje een der beste onder de vele van dien aard. — Twee bizondere punten ten goede: a) de goede uitdrukkingen bovenaan elke bladzijde; b) de doorloopende stukken. — Tweede puntjes nu ten kwade: a) te groote overeenkomst in plan en volgorde der stof tusschen de twéé deeltjes dezer « oefeningen »; b) in de eerste twee hoofdstukken van deel II dingetjes, die best in de overeenstemde hoofdstukken van deel I stonden. — Zeer warm aanbevolen. V. Naveau.

1383 **Dykshoorn, J. A.** **44-8**

Pas a pas. Cours de français élémentaire en deux années: 2e année. — *Groningen, Noordhoff. 1924, 2e druk (20 × 14) 68 blz.* *fl. 0,75*

V — Uitstekend in alle opzichten: Methode, lees- en vertaaloefeningen, vragen, en druk. Warm aanbevolen. P. Cols, S. J.

1384 **Dykshoorn, J. A.** **44-8**

Le Précurseur. Tome A. *Livre de préparation à l'enseignement du Français non-élémentaire. Groningen, Noordhoff. 1925, 2e druk (20 × 14) 72 blz. fl. 0,75*

V — Even goed verzorgd, even nuttig en aanbevolen als « Pas à pas », Cours de Français élémentaire van denzelfden schrijver. P. Cols, S. J.

1385 **Dykshoorn, J. A.** **44-8**
LE PRÉCURSEUR. Tome B. *Livre de préparation a l'enseignement du Français non-élémentaire. Groningen, Noordhoff. 1925, 2e druk (20× 14) 80 bl. fl. 0,75*
V — Dit boekje gaat samen en moet samengaan met Tome A. Zooals schrijver het zegt: « Zitten nu eenmaal Tome B en het eerste gedeelte van Tome A er goed, flink, uitstekend bij de leerlingen in, dan gaat de « Récapitulation grammaticale » die het tweede gedeelte van Tome A vormt, als vanzelf en, voegen wij er bij, is de leerling bekwaam om de fransche taalkunde machtig te worden. P. COLS, S. J.

1386 **X. (Caddel)** **83-2**
LITTLE SNOWDROP. (The unbaptised one). *Adapted end annotated by C. Van Straaten. — Groningen, Wolters. (Continuous Story Readers) 1924. (17× 12) 106 blz. fl. 0.50*
V — Engelsch leeren lezen zal de jongen of het meisje, die dit boekje gebruikt, wel zeker: daartoe is het uitgegeven, en, met zijn loopende vertalingen en verklaringen naast den tekst, ook goed geschikt. Maar tevens zal het katholieke kind met die lezing een treffend voorbeeld zien van «doopsel door begeerte» bekroond door het sakrament zelf, en dan een menigte woorden en zaken geleerd hebben, niet alleen nopens de gewone dingen van huis en natuur, maar ook nopens de godsdienstleer en liturgie. Dit nummer is een aanbeveling voor de heele serie, die in denzelfden geest is opgevat. AL. WALGRAVE, PR.

5. — Wetenschappen

1387 **Bos, R.** **58**
FLORA. Uitstapjes in het plantenrijk voor de volksschool. — *Groningen, Noordhoff. 1924, 4e druk (20× 14) 90 blz. fl. 0,55*
V — De vierde druk van dit werkje waarmede R. Bos zooveel goeds gesticht heeft in het lager onderwijs in Nederland wordt thans door D. Rutgers bezorgd. Het aantal lesjes is van 15 op 18 gebracht, de min of meer verouderde termen zijn door andere vervangen. Enkele platen zijn verdwenen en beter gepaste zijn de plaats komen innemen. Min bekende planten werden weggelaten, doch het aanhangsel met de plantenafbeeldingen werd uitgebreid. In ons land kan het boekje met welslagen gebruikt worden door hoogstudenten en leeraars in de plantenkunde. Zij zullen er gelegenheid vinden van op gemakkelike wijze toch enkele tientallen plantensoorten te leeren herkennen. R. NAVEAU.

1388 **de Leeuw, Willem** **59 (83)**
GROOTE VIERVOETERS. 1e, 2e en 3e deel. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis. (klasbiblotheek 3, 4, 5) 1915. 3 dln. (22 × 15) 32, 32. 32 blz, elk fl. 0.15*
VI.B-C — Een reeks zeer nette verhaaltjes waarin « Groote Viervoeters » de hoofdrol spelen. Daar elk verhaaltje maar enkele bladzijden lang is, is het best geschikt voor beginnelingen. F. VERMUYTEN, PR.

1389 **De Vries, Dr H.** **51**
DE VIERDE DIMENSIE. Een inleiding tot de vergelijkende studie der verschillende meetkunden. *Groningen, Noordhof. 1925, 2e druk. (24 × 16) 152 blz. geb. fl. 3,90*

V — « De vierde Dimensie » is een aangename verrassing midden de menigvuldige bundeltjes, enkel leerboeken, die de massa der rekenkundige produktie vormen. Die inleiding tot de meerdimensioneele meetkunde zal van dienst zijn bij de voorstelling der phasen volgens de Gibbsche wetten. Ook verbreedt zij onzen gezichtseinder om iets laten te gissen van de heelalstruktuur; bijzonder, nu de Einsteinsche stellingen een grooter publiek, met de hoogere problema's van het heelalstruktuur in aanmerking heeft gebracht. De stijl van het boek is klaar en de figuren duidelijk. Ook lijkt het ons niet te betwijfelen dat deze tweede druk zoo spoedig aftrek zal hebben als de eerste. J. VAN MOLLÉ, PR.

1390 **Enklaar, Dr J. E., en Enklaar, Dr C. J.** **547**

GRONDBEGINSELEN DER CHEMIE. (1e deel: Organische Chemie) — *Groningen, Noordhoff. 1924, 4de opnieuw omgewerkte druk. (24 × 15) 230 blz. fl. 3,25; geb. fl. 3,75.*

V — Dit deftig ingekleed boek is eene puike beschrijving van de scheikundige stoffen en hun onderlinge samenwerking. Liever zag ik ze toch wat meer theoretisch en dus synthetisch opgevat. Is de reactie van zuur en loog en zout dadelijk ingeleid door de uiteenzetting der ionentheorie, integendeel de hoofdeigenschappen van het atoom — dat in zijn wezen en doen de basis is van de scheikunde — zijn terloops hier en daar aangehaald: atomen bl. 25, valentie bl. 91, moleculairgewicht bl. 78, bepaling van de atoomgewichten bl. 220. J. VAN MOLLÉ, PR.

1391 **Heimans, E.** **58 : 59**

HANDLEIDING BIJ HET ONDERWIJS IN DE NATUURLIJKE HISTORIE (DE LEVENDE NATUUR) OP DE LAGERE SCHOOL. — *Amsterdam, Versluys. 1923, 5e druk. 4 dln (22 × 15) deel 1: 209 blz. fl. 2,75; deel 2: 245 blz. fl. 3,00; deel 3: 248 blz. fl. 3,00; deel 4: 337 blz. fl. 3 75.*

V — In verre na geen gewoon schoolboek voor den leeraar; wel een monument waarnevens het moeilik zal vallen een evenwaardig op te trekken. Nergens vonden wij tot nog toe zulke toepassingen voor de praktijk beschreven. De waarde van de methode ligt bij de vrije keus der onderwerpen welke den onderwijzer de taak in overgroote mate vergemakkelijkt. De wijze waarop de auteur de natuur-reproductie voorstelt zal zeker volgelingen hebben, want hij heeft ze bizonder goed weten aan te passen voor de verschillende studiejaren. E. Heimans bezit het geheim om ingewikkelde zaken eenvoudig voor te stellen, zoodoende beschikt hij over de macht om den schrik welke de studie bij vele goedgezinde onderwijskrachten belemmert, voorgoed van de baan te schuiven. Met die boeken als gids wordt het voor velen een waar genoegen om wandellessen in de natuur te geven en tevens practische herhalingen te maken in de klas zelve. R. NAVEAU.

1392 **Long, J. William** **83 : 59**

ZONDER GEWEER OP JACHT. — *Vert. uit h. Engelsch dr. Cilia Stoffel. Geïll. dr. Charles Copeland. — Rotterdam, Brusse. 1922. (21 × 16) 129 blz. fl. 1.90*

V-VIA — Nog een boek schetsen uit het leven der dieren in de groote Amerikaansche wildernis: hun natuurlijken aanleg en wat zij leeren moeten. Geschreven door iemand die niet blootweg liefhebbert, maar werkelijk liefheeft. « Wie met geweer of camera jaagt, heeft zijn loon reeds ontvangen, smaalt hij misprijzend op de bloedlustige jagers, die hunkeren naar den dood-door-den-kogel van het vreedzame boschdier,

zonder echter de wettige manier van jagen in discrediet te willen brengen. Hij gaat de geheimzinnige wildernis in, zonder geweer op jacht, en gaat ter studie in de school der groote wouden en zit er duldig « wijsheid op te doen » als een vroede beoefenaar van de natuurlijke historie, vooral van die, welke tot nog toe ongezien en onbeschreven bleef. Zoo groeit tot een leerrijk en onderhoudend natuurboek dit praatje over herten, bokken, ijsvogels, wilde katten, lynxen, suikereenden, en de eigenschappen hunner levenswijze. Ik heet deze schetsen: grepen uit aardig dierenleven der wildernis. Uit dit boek spreekt vooral een groot menschelijkheidsgevoel. Ook uiterst keurig geïllustreerd en uitgegeven.

A. VAN DEN DRIES, PR.

1393 **Pil, Dr Alb.** **11:54**

DE EENHEID DER STOF. — *Antwerpen, Hoogeschooluitbreiding. 1924. (19 × 13) 36 blz.* *1 fr.*

V — Nu een historisch overzicht der cosmologische begrippen der oudheid en der middeleeuwen, geeft de schrijver een uiteenzetting der atomentheorie en der radioactiviteit. Voor de samenstelling der atomen wordt als basis de hypothese van Thomson gekozen om daarna in het leven der sterren de tijdstippen en dus de temperaturen van hunne vorming en van hunne ontbinding aan te vinden. Misschien minder eenvoudig, maar juister zijn de voorstellingen van het atoom door Rutterford, en zeker die, laatst door Bohrs, vooruitgezet. Maar waarschijnlijk zou dit den schrijver, voor wien het hier de « eenheid der stof » bijzonder geldt, tot te groote uitbreiding hebben gevoerd.

J. VAN MOLLÉ, PR.

1394 **Thysse, Dr Jac. P.** **59**

HET VOGELJAAR. NEDERLANDSCHE VOGELS IN HUN LEVEN GESCHETST. — *Geïll. met platen dr. Jan Van Oost. — A'dam, Versluys. 1923, 3e druk. (23 × 16) 560 blz.* *fl. 9.50*

V — Alwie de vogels van onze streken verlangt te leeren kennen of nader in de beteekenis hunner levenswijze wil dringen, vergenoege zich niet met enkele plaatboekjes. Zonder het werk van Jac. P. Thysse is het bijna niet mogelik in de gevederde wereld zijn weg te vinden. Het werk bewijst dat de schrijver in de eerste plaats een kenner is van de grond- en strandvogels, welke zoo talrijk in Noord-Nederland voorkomen. Het lezen van het voorwoord alleen is zoo aangenaam en er straalt daaruit een zoo zuivere begeestering, dat er bij den lezer een gemoedstoestand ontstaat, welke alle schuwheid voor de onbekende studie ter zijde stelt. Van de eerste tot de laatste bladzijde leven wij in een sprookjeswereld en zelfs voor diegenen, die het geluk niet hebben de gevleugelde vrienden van tijd tot tijd naar veld en bosch te gaan bezoeken, ligt er in het boek zooveel opgeborgen om de nieuwsgierigheid van den armen stedeling te voldoen, dat wij het op zijn plaats achten in de boekenkast van iedereen, hoe klein die ook moge wezen. Het woord van Dr Thysse brengt licht in den donkeren winteravond. R. NAVEAU.

1395 **Van West, J. K.** **523**

ONS ZONNESTELSEL. — *Brugge, Centrale Boekhandel (Cultuur en Wetenschap, nr 12) 1925. (17 × 13) 96 blz.* *4,50 fr.*

V — Nummer 12 van Cultuur en Wetenschap brengt ons het eerste deeltje van een « Algemeene Sterrekunde ». Het handelt over « Ons

Zonnestelsel ». De betrekking van den schrijver, hulpsterrekundige aan de Flammarion-Sterrewacht te Juvesi doet ons de strekking en het gehalte van dit nummer genoegzaam kennnen. De uiteenzetting der algemeene feiten die een ontwikkelde mensch, over zon, aarde en maan, tijdrekening inbegrepen, hoeft te bezitten is klaar en duidelijk. Hopen wij dat de bemoeinis van « Cultuur en Wetenschap » en de welgelukte uiteenzetting van den schrijver er zullen toe komen de belangstelling, terug op de grootsche en voor ieder aanschouwelijke feiten, van het hemelruim te vestigen. J. VAN MOLLÉ, PR.

1396 **Visser, P.** **514**

LEERBOEK DER VLAKKE DRIEHOEKSMETING voor hoogere Burgerscholen. 1e deel: De Goniometrie van den enkelen Hoek. — *Groningen, Wolters. 1925. (23 × 17) 44 blz.* *fl. 0.70*

V — « De Goniometrie van den enkelen Hoek » is het eerste deel van dit « Leerboek der vlakke Driehoeksmeting », het bevat de driehoeklijnen van hoeken in de vier quadranten, met hunne onderlinge omzetting, alsook sommige hoofdformules. J. VAN MOLLÉ, PR.

1397 **Visser, P.** **514**

LEERBOEK DER VLAKKE DRIEHOEKSMETING VOOR GYMNASIA. I. Inleiding tot de Goniometrie van den enkelen hoek. — *Groningen, Wolters. 1925. (23 × 14) 28 blz.* *fl. 0.60*

V Dit « Leerboek » richt zich tot de leerlingen der 3e klasse Gymnasium. Het bedoelt dus geen volledige, zelf enkel vlakke, driehoeksmeting aan te leeren. Het is een eenvoudige inleiding, die echter zeer aanschouwelijk en tevens synthetisch is voorgesteld. J. VAN MOLLÉ, PR.

1398 **Wijdenes, P. en De Lange, Dr P.** **513**

VLAKKE MEETKUNDE. *(1e deel). — Groningen, Noordhoff. 1925, 7e druk (24 × 15) 123 blz.* *gec. fl. 2,25*

V — De overgroote bijval van de schoolwerken van Wijdenes en De Lange zijn een meer dan sprekend bewijs dat hun inhoud degelijk is. Deze meetkunde, die haar 7n druk thans beleeft, is denkelijk de meest verspreide in Nederland en ook onder de beste die we van onze noorderburen te lezen kregen. — Een paar opmerkingen enkel, wat de uitgave en de figuren betreft. De tekstschikking mocht wel ietwat meer verzorgd: alles staat op dezelfde hoogte, niets komt vooruit, niets springt in 't oog van den student: geen spatie zelfs om de verschillende stellingen uit elkaar te houden. — De schrijver heeft naar iets meer sprekend, in zijn figuren gestreefd: miniatuurcirkeltjes wijzen op bijzondere punten in de figuur: alhoewel de strenge opvatting van som, migen daar misschien door geërgerd zal worden, is deze nieuwigheid van pedadogisch standpunt uit zeker niet af te keuren. L. SENDEN, PR.

6. — Toegepaste Wetenschappen

1399 **Flesseman, Fr. E., en Stigter, Fr. D. H.** **621.3 : 537**

DE ELECTROMOTOR. Beknopte uiteenzetting van de inrichting en de werking van den electromotor. — *Deventer, Kluwer, 1922, 2e druk (32 × 24) 65 blz.* *fl. 3,50.*

DE ACCUMULATOR. — *id. 1924, 1e druk (52 × 25) 24 blz.* *fl. 2,25*

V — Naast een klare uiteenzetting van de stof geeft elke monografie een beweegbaar model van het beschreven toestel, wat er niet weinig toe bijdraagt om, voor oningewijden, het toestel en zijn onderdeelen aanschouwelijk voor te stellen. De praktische opmerkingen omtrent onderhoud & mogelijk voorkomende storingen zullen welkom zijn voor beginnelingen, die dikwijls hier onovertrefbare moeilijkheden in zien. Warm aanbevolen voor vakscholen en autodidakten. L. SENDEN, PR.

1400 **Imelman, Nanno A.** **621.1**

HET STOOMBEDRIJF. Beknopte handleiding bij de studie van het geheele stoomwezen, voor machinisten en studeerenden. 1e Deel: Hooge en lage drukstoomketels met toebehoorten. — *Geïll. met 179 fig. en 3 platen. Deventer, Kluwer. 1920, 2e druk. (28 × 20) 228 blz. fl. 5.25; geb. fl. 6.75*

V — Het Stoombedrijf van Imelman is bij de betrokken vakmenschen reeds voldoende gekend en geprezen en ik kan dan ook niet anders doen dan het algemeen gunstig advies bevestigen. Indien er boeken zijn die den naam van vakboek waarlijk verdienen, dan is het wel « Het Stoombedrijf » van Nanno A. Imelman. Het eerste deel (Hooge- en lage drukstoomketels met toebehoorten)is, hoewel een geheel op zich zelf, de basis der twee volgende deelen. Men behandelt er niet alleen de hedendaagsche ketels voor grootsche instellingen, doch ook deze welke in de klein-nijverheid met goed gevolg gebruikt worden. De scheepsketels zoowel als die welke bij vastliggende machines gebruikt worden. Verder komen de volledige beschrijvingen van al de toebehoorselen met hun gebruik en onderhoud; het voedingswater, de brandstof, het stoken, enz., dit alles aangepast aan de plaats en omstandigheden. Het geheel is duidelijk gemaakt door schetsen en teekeningen. Praktische en theoretische raadgevingen en berekeningen steunen elkaar bij het weergeven dezer modellessen. G. VAN ERMEN.

1401 **Kosack, Ingr. Emil** **621 : 3**

STERKSTROOMTECHNIEK. Machines, toestellen, schakelingen, bedrijf. — *Vert. uit h. Duitsch dr. Ir. G. L. Ludolph. Geïll. met 294 fig. — Deventer, Kluwer. 1923. (25 × 16) 289 blz. fl. 4.90*

V Het middelbaar technisch onderwijs zal schrijver zeer dankbaar zijn voor het puik handboek dat hij hier aanbiedt. Zonder verloren te loopen in moeilijke, wiskundige formules en bespiegelingen — die goed zijn voor hooger onderwijs en ingenieurs — zet hij de stof duidelijk en degelijk uiteen: *Sterkstroomtechniek* is een modern handboek, waar al de verouderde en niet meer gebruikte toestellen uit geweerd blijven, waar het hedendaagsch materiaal en zijn aanwending klaar en duidelijk in beschreven en oordeelkundig in besproken worden, steeds met het oog op een redelijke praktijk. Wie met het werk kennis maakt, kan niet nalaten het te schatten naar waarde; veel technische scholen vinden hier het werk waar ze misschien reeds lang naar uitzagen.
L. SENDEN, PR.

1402 **Seegers, L** **636**

DE JACHTHOND EN ZIJN DRESSUUR. — *Geïll. met 13 afb. — Amsterdam, Kosmos. (Weten en Kunnen, nr 116) (19 × 13) 48 blz. fl. 1.75*

V — Iets voor een beginnenden liefhebber-dresseur. Voor vaklui is het o. i. tamelijk beknopt. Het bevat slechts eenige algemeene regelen

volgens welke men een hond van goede afstamming, wat betreft jacht-eigenschappen, datgene kan leeren, wat hij absoluut weten moet om zich den naam van goeden jachthond te verwerven. Zoo schrijft ook steller in zijn voorwoord. Is dit de uitsluitende bedoeling dan mag er het boekje voorzeker zijn. De op blz. 34 tot 48 aangegeven raspunten zullen alleszins aan eventueele koopers van jachthonden veel dienst bewijzen. F. CASTEELS.

1403 **Teunisse, A., en Van der Velden, A. M.** **646**
DE VROUWELIJKE HANDWERKEN VOOR SCHOOL EN HUIS. HET NAAIEN EN KNIPPEN. — *Amsterdam, Versluys. 1922, 5e druk (19 X 13) 186 blz. fl. 1.90*
V — *Het Naaien.* De theorie gegeven over 't naaien is juist. Sommige personen kunnen er misschien nut uit halen, maar heel weinig. — *'t Knippen.* Daar kan men weinig of zelfs geen nut uit trekken. De theorie omtrent 't knippen van sommige voorwerpen moet op een vaste methode berusten. De theoretische uiteenzetting zal er weinig toe bijdragen om alles in de praktijk weer te geven, gelijk het in 't boekje aangeduid is.
M. WOUTERS.

1404 **Valkema, D.** **61**
LEERBOEKJE VOOR DE KENNIS VAN HET MENSCHELIJK LICHAAM, MET ATLASJE. *Amsterdam, Versluys. 1921. (24 X 15) 54 blz. fl. 1,40*
V* — Professor Valkema heeft dit werk opgevat en uitgevoerd in den geest zijner moderne dierkunde, met behulp van den atlas (36 platen) kan de leeraar of de studeerende op korten tijd en op gemakkelike wijze een duidelik begrip krijgen van den bouw en de physiologie van het menselik lichaam. Een onderwijzer — hij ten minste die iets voelt voor degelik natuurkundig onderricht — zal met behulp van dit werk en atlas schitterende lessen kunnen geven; lessen welke bij de leerlingen voor immer in den geest zullen blijven. R. NAVEAU.

1405 **Van Well, P. J., Broeder van O. L. Vr. v. Lourdes** **687**
PRAKTISCHE SNIJMETHODE VOOR HEERENKLEEDING. — *Oostacker, Glorieux en Antwerpen, Kath. Vakverbond der Kleermakers, Nationalestraat, 109. 1925. 2e druk. 2 dln. Tekst : (28 X 17) 119 blz.; Teekeningen : (30 X 22) 228 blz. de 2 deelen geb. 35 fr.*
V — Tot hiertoe bestond er over de kleernijverheid geen enkel vakboek, dat zoo alzijdig, zoo degelijk en zoo gemakkelijk voor den arbeider verstaanbaar was, als de Snijmethode van Well. Het veschijnen van dit boek was een veropenbaring voor de kleermakers die naar een degelijke snijmethode verlangden. Dit was reeds gebleken bij de eerste uitgave, die op enkele maanden uitverkocht was: het provinciebestuur van Antwerpen schafte er zich exemplaren van aan, het werd als leermethode in de Vakscholen voor kleermakers te Antwerpen, te Herenthals, te Lebbeke, te Aalst, te Wetteren, te Oostacker, kortom geheel het land door verspreid. Zelfs werd de opsteller er van onlangs nog verzocht aan de kleermakers-patroons te Antwerpen aanschouwelijke voordrachten te geven over zijn stelsel. De tweede uitgave, pas enkele maanden verschenen is gedrukt op stevig papier, in kartonnen omslag, en vermeerderd met een 60-tal teekeningen ter verklaring van de meet- en snijkunde. — Een dergelijk vakboek moest in elks bereik zijn en, is het

ook. De twee deelen, een met teekeningen en een met erbij hoorenden tekst, kosten slechts 35 fr. Het boek helpen verspreiden bij onze kleermakers is een weldaad voor onze vakmenschen. Het is een der eenige Vlaamsche vakboeken welke we bezitten en een waar onze Vlaamsche menschen iets zullen aan hebben. Iedereen zal het best verstaan.

FR. MACHIELSEN.

1406 **X.** **634.9 : 674 : 694**

HOUT, HOUTBEREIDING EN HOUTCONSTRUCTIE. — *Deventer, Kluwer. 1921 (Verzameling van technische onderwerpen) (20 × 14) 128 blz.* *fl. 1.25*

V — Een zeer nuttig werkje, waarlijk geschikt voor de vakbibliotheek. Vooreerst geeft de schrijver de verschillende vreemde houtsoorten met hun hoedanigheden en gebreken, hetgeen met veel belangstelling zal gelezen worden door de verschillende houtbewerkers, zoowel uit het meubelmakersvak als uit het bouwbedrijf. Dan geeft het werkje een volledige en waarlijk goed opgevatte beschrijving van het drogingsproces: het kunstmatig drogen, en opstapelen van het hout, is perfect weergegeven. Wat nu de houtconstructie betreft zal de schrijnwerkertimmerman bijzonder nuttige en nieuwe gebruiken in het werkje aantreffen. Het werkje is ten zeerste aanbevelenswaardig voor de boekerijen.

G. VAN ERMEN.

1407 **X** **621**

WELK KRACHTWERKTUIG ZAL IK KIEZEN? Wenken voor hen die aanschaffing of verandering van krachtwerktuig overwegen. — *Deventer, Kluwer. 1923 (21 × 13) 26 blz.* *fl. 0,50*

V — Enkele bladzijden die, zonder reklaam te maken voor de eene of andere geïnteresseerde firma, nuttige en gezonde wenken geven aan hen die niet juist weten welk krachtwerktuig te kiezen voor een nieuw in te richten, of te hervormen, technische installatie.

L. SENDEN, PR.

7. — Schoone Kunsten

1408 **de Jonge, Jkvr. Dr C. H.** **671 : 739**

SIERADEN. Met 87 afb. — *R'dam, Brusse. 1924. (Toegepaste kunst in Nederland). (21 × 16) 64 blz.* *fl. 1,50*

V — Na een bondig overzicht van de wijzigingen in opvatting en uitwerking, welke bijoux, juweelen en sieraden in den loop der tijden ondergingen, geeft schrijfster een reeks wel gekarakteriseerde nota's over het werk der meest vooraanstaande Nederlandsche sieraadkunstenaars uit de laatste jaren. — Deze interessante, keurig-uitgegeven monografie, toont ons hoe, ook op het gebied der sieraadkunst een flinke stap gezet werd in een nieuwere en gezondere richting, bij onze Noorderburen.

E. VANDAMME.

1409 **Hol, Richard** **784 : 372**

DE JEUGDIGE ZANGER. Theoretische en practische handleiding bij het zangonderwijs. *(2^e en 3^e deeltje). — Groningen, Noordhoff. 1924, 7^e druk (19 × 13) 57, 47 blz.* *fl. 0,40*

V — Iets kostelijks voor de onderwijzers! — Lezen we wel juist? 14e druk! Wat hoeft daar nog aan toegevoegd? De naam Rich. Hol, de man met de onmisbare ondervinding, staat borg voor de degelijkheid van deze eenvoudige en tevens zeer systematische methode voor zangonderwijs. Bezonder in schoolonderwijs moeten deze boekjes gebruikt worden. — Secondoefeningen. Tertsoefeningen. Tweestemmigeoefeningen, kwartoefeningen, enz..,. en alles toegepast op lieve kinderliederen van het echte soort. FLORIS VAN DER MUEREN.

1410 Luyten, Jeannette **087 : 793**

GEZELSCHAPSSPELEN VOOR OUD EN JONG. Een uitgezochte verzameling van spelen en uitspanningen voor den huiselijken kring. — *Gouda, Van Goor (23 × 16) 48 blz.* *geb. fl. 0,60*

V-VI — Een boekje dat niet weinig zal bijdragen om de lange winteravonden in den familiekring gezellig te helpen doorbrengen. Ook leiders en leidsters van patronaten kunnen er wel wat in vinden om afwisseling in 't spel te brengen. J. BAERS.

1411 Pelemans, W. **78 : 81**

'T KINDERUURTJE. Kinderversjes getoonzet. — *Brussel, Libertas. 1925. (27 × 17) 14 blz.* *3 fr.*

VI — Deze verzameling kinderversjes, getoonzet door W. Pelemans, bevat 12 liederen, die als kinderliederen goed gehouden zijn binnen de perken van de technische bevoegdheid en de rythmische neiging van het kind. Gemakkelijk zijn ze om leeren. Men zal ze ook graag leeren want ze zijn aantrekkelijk naar inhoud. Jammer, dat er geen begeleiding werd aan toegevoegd. FLORIS VAN DER MUEREN.

1412 Vermeylen, Aug. **7**

GESCHIEDENIS DER EUROPEESCHE PLASTIEK EN SCHILDERKUNST. TEKST EN PLATEN. — 1e Deel: *van het begin der christelijke kunst tot de voltooiïng der Aanbidding van het Lam in 1432;* 2e Deel : *van de Aanbidding van het Lam (1432) tot het einde van de 15e eeuw.* — *A'dam, Mij. v. g. e. g. lectuur (Wereldbibliotheek) 2 dln (18 × 12) 1e deel: 216 + 86 blz.; 2e deel: 213 + 84 blz.* *per deel: fl. 3.30*

IV — Met deze twee deelen, in handig formaat, zet Vermeylen een algemeene geschiedenis in van de Europeesche plastiek en schilderkunst; de afbeeldingen zijn voor elk deel afzonderlijk gebundeld. — Om in geen doolhof te geraken, nu hij den lezer gaat rondleiden langs zooveel van zoo'n verscheiden aard, kiest Vermeylen het standpunt uit van waaruit hij de uitingen der kunst beschouwen zal. Hij houdt niet van historische gegevens en historische zedentafereelen, die vaak al te willekeurig zijn uitgezocht; hij loopt niet hoog op met de zoogenaamde nationale eigenschappen of van realisme of van idealisme: er bestaat een te groote wisselwerking tusschen de landen, ook in de allereerste middeleeuwen, en die vooruitgezette algemeenheden worden dikwijls tegengesproken door de bevindingen. — Land en lucht, ras en geaardheid leggen wel een familietrek in de werken uit eenzelfde streek door de eeuwen heen, en zoo zal Vermeylen dikwijls wijzen op het volksche, op de trouwe hartelijkheid en de dramatische kracht van het Germaansche ras; maar uitsluitend eigen zijn zij niet aan dit ras; ook bij de zuidervolkeren valt een streven op naar nauwkeuriger afbeelden der

werkelijkheid, naar dieper inleven en persoonlijker weergave van eigen gemoedsaandoeningen, alhoewel dit streven zich uitdrukt in een andere tonaliteit. Volgens Vermeylen zijn het twee uitingen van één zelfde streven dat langs twee wegen steigt naar hetzelfde doel: 1) te ontworstelen aan den greep der maatschappelijke orde die den kunstenaar als elken artifex in 't gareel spande om mede te helpen aan 't gemeenschappelijk doel: de kathedraal; en van in de 13e eeuw spannen de kunstenaars er zich voor om dien band te breken en vrij te staan; 2) staan ze eens vrij, en gelden ze als artiesten, dan willen ze ook breken met alle overlevering en nuttigheidsgedachte en zich uitspreken in volle persoonlijkheid. — Het is een langzame groei; en deze wordt begunstigd door velerlei omstandigheden: verleeking van de kunst, zoodat deze een werktuig en een uiting wordt van weelde; invloed van Sint Franciscus; innerlijke groei; en eindelijk invloed van wat men Renaissance betitelt; maar 't ware verkeerd onder dat woord de ontdekking te verstaan van de oudheid; antieke beelden waren ook wel bekend aan de vroegste middeleeuwers (b. v. Nicolas Pisano); maar de tijden waren toen nog niet rijp om uit de heroplevende oudheid te halen wat er uit te halen is; het komt er niet op aan voorbeelden voor oogen te hebben, wél wat men er op dat oogenblik in bewonderen kan. — De eerste middeleeuwen zijn én voor techniek én voor streven te vergelijken bij de Helleensche kunst van Olympias. De 13de eeuwsche beeldhouwkunst is klassiek, bereikt in het zekere beheerschen van hare uitdrukkingsmiddelen het evenwicht van een volgroeid wezen, is de uitstraling eener ideale menschelijkheid in kalme rust van bewuste uitmuntendheid. — De beeldhouwkunst gaat vooraf en wijst den weg aan de schilderkunst en dat legt misschien uit, zegt Vermeylen, waarom de kunst, ook de schilderkunst, in de westerlanden figuren en dingen wil weergeven in de ruimte, als de Chineesche schilderkunst vlak schildert. — Italië was meer gericht op den logischen bouw der vormen: Vlaanderen meer op de kleur, op het middel waardoor in een schilderij muzikale toon-aandoeningen kunnen gewekt worden. — In deze twee deelen gaat Vermeylen het ontstaan en groeien na van een innerlijken drang om te ontsnappen aan den dwang der middeleeuwsche gemeenschap, de natuur beter in te voelen en weer te geven met louter artistieke bedoelingen. Lijk alle systeem lijkt ook dees soms te strak, te engsluitend; maar wat legt men de handen ineen van bewondering voor de machtige synthesis! — Deze recensie werd al te lang moesten we Vermeylen volgen op zijne rondreis door landen en eeuwen, van uit het beeldhouwwerk van Chartres, van Parijs en Reims, van Naumburg, over Claus Sluter tot Donatello, van de paneelen van Giotto, over den meester van het Campo Santo te Pisa, tot Broederlam en Van Eyck. (Met Van Eyck en Donatello doet Vermeylen de Renaissance aanvang nemen, omdat die inwendige drang van dan af een klare taal spreekt). En een werk van zoo'n waarde wil niet samengevat worden, maar bestudeerd. — Met zijn wetenschappelijk-onderlegden geest, zijn klare sterke redeneerkracht, met zijn veelzijdige belezenheid en bereisdheid — Vermeylen verzekert al de besprokene werken de visu te kennen — met zijn scherpe ontledingskracht, met zijn kloek mannelijk proza dat het sober-nauwkeurig woord op de juiste plaats wil, heeft Vermeylen ons een werk geschonken dat de naburige landen ons mogen en moeten benijden; een werk dat nog trilt van ontroering om het vele bewonderde schoone; hoe vlug de woorden ook heenstappen, ze roepen de besproken meesterwerken op, en de sober-heerlijkste bladzijden over het konings-portaal van Chartres en over de aanbidding van het Lam zijn te zoeken in het boek van Vermeylen.

A. J. HALLEZ, PR.

1413 **Versluys, J.** **74**

PERSPECTIEF. *Herzien dr. Hk. De Vries. — Groningen, Noordhoff. 1924, 8e en 4e druk. 3 dln (24 × 16) 108, 150, 174 blz.* *per deel fl. 3*

V — Een studiewerk in 3 deelen. — Het eerste deel is bedoeld voor hen die lager onderwijs in het teekenen moeten geven. Daarin worden vooreerst de grondbeginselen behandeld; het in perspectief brengen van lijnen, punten van vlakken, eenvoudige figuren en van lichamen b. v. kegel, cylinder en bol. Het eindigt met het teekenen naar de natuur in verband met de perspectief. — Het tweede en derde deel zijn meer bedoeld voor middelbaar en hooger onderwijs. Hierin worden de schaduwbepalingen bij zonlicht uitgelegd door middel van staande lijnen en staande vlakken alsook door middel van verdwijnpunten en grenslijnen; de schaduwbepalingen bij kaarslicht en de weerkaatsing door water of spiegels; de doorsneden van kegels en cylinders en 't bepalen van de schaduw op de verschillende lichamen. Bovendien geeft de schrijver in het tweede deel een klein overzicht van de geschiedenis der perspectief. — De tekst die toegelicht is met heel veel teekeningen legt de methodisch gerangschikte moeilijkheden uitstekend uit. — Door het geheele werk vindt men opgaven die men met behulp van 't geen vooraf behandeld is moet kunnen oplossen; daar zijn ook hier en daar, als een toets aan de practijk, naar de natuur gemaakte schetsen gereproduceerd waardoor het werk niet alleen den indruk maakt van een goed maar ook van een aangenaam studiewerk. A. WIGBOLDUS.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

1414 **Halberstadt, Dr B. G.** **809 : 81**

GEDICHTEN UIT DE 16e EN 17e EEUW. — *A'dam, Meulenhoff (Bibl. van Nederlandsche Schrijvers) 1925. (17 × 11) 195 blz.* *gec. fl. 1,65*

IV — Nummer 18 van « Meulenhoff's Bibliotheek » biedt ons gedichten aan uit de 16e en 17e eeuw die voor het letterkundig onderwijs in de twee hoogste klassen van onze colleges en athenaea geschikt zijn: enkele geuzenliederen, een paar verzen uit de Vroeg-Renaissance en het Humanisme, dan een welgeslaagde en tamelijk ruime keuze van al de grootheden van eersten en tweeden rang uit onze Gouden Eeuw. Van de tooneelliteratuur werd alleen opgenomen de Klucht van de Koe: waarom deze? en waarom dan geen enkele reizang van Vondel of Hooft? Het was best geweest deze klucht voor te behouden voor een bundel dramatiek. — De oude spelling is bijna overal behouden. Sommige al te schaarsche voetnota's verklaren den tekst. Enkele portretten en gravuren illustreeren deze keurige uitgave. A. BOON, PR.

1415 **Risseeuw, P. J.** **81**

STILLE STEMMEN UIT DE NIEUWERE POËZIE ten dienste van verzenzeggers en declamatoren. — *Arnhem, Neerlandia. 1925. (19× 15). 94 blz. fl.0. 95.*

V — De verzamelaar zelf karakterizeert zijn boekje aldus: « Bij het samenstellen heb ik mij door geen bepaalde gedachte laten leiden. Ik koos verzen, die ik zelf mooi vond.... voor 't meerendeel lyrische... Ook heb ik gedacht goed te doen, eenige jongere christelijke dichters naar voren te brengen... ». Gaarne zeg ik met den bloemlezer mee:

« Voor de jeugdvereenigingen waar men elkaar gaarne eens goede verzen voorleest... lijken mij deze verzen bijzonder geschikt ». — Heer Risseeuw, zelf Noordnederlander, is zijn keuze bijna uitsluitend bij Noordnederlanders gaan doen: Martien Beversluis, J. C. Bloem, Ine van Dillen, G. Gossaert, W. Graadt van Roygen, Aart Van der Leeuw, Laura Olivier, F. Pauwels, H. Poort, J. A. Rispens, C. S. Adama van Scheltema, W. A. P. Smit, G. v. Suylesteyn, Jac. J. Thomson, D. A. Vorster, A. Wapenaar, Jacqueline v. d. Waals, J. M. Westerbrink-Wirtz. — Zuidnederland wordt vertegenwoordigd door één stuk van

HILARION THANS, O. F. M.

1416 **Van Bossche, Jan** **81**

LIEDEREN EN GEDICHTEN. Opgezocht en verzameld door Eduard Van Dooren. — *Gent, Van Melle. 1924. (22 × 14) 115 blz.* *4 fr.*

V — De estheten en moderne poëten zullen bij deze rijmelarij wel den neus optrekken, en zeggen: Waartoe is dat goed? Het is wezenlijk geen kunst, maar toch is het boekje niet te versmaden, omdat het ons een aanschouwelijk voorbeeld geeft van volksleven en denken in een bepaalden tijd en bepaalde plaats. Hoe ze ook zijn, deze liedjes en dichtjes leeren ons veel over onzen volksaard. Wat zou het wezen, hadde een kenner en een zegger ze omlijst met een sappig beeld van oud dorps- en schoolleven! Zie b. v. *Rond den Heerd* VII bl. 422 tot VIII bl. 60 en vooral *Biekorf* I bl. 261 en verder, van Eerw. Seraphijn De Quidt, zaliger, «*Oeren-schole*», «*Meester Dries*», etc.

AL. WALGRAVE, PR.

82. — TOONEELLITERATUUR

1417 **Calderon De la Barca, Don Pedro** **82**

DE VEREERING VAN HET KRUIS. Drama in 3 bedrijven. — *Vert. uit het Spaansch dr. Erens-Bouvy. — A'dam, Van Looy. (20 × 14) 82 blz. fl. 0,90*

IV* — Een der werken uit den eersten tijd van des dichters werkzaamheid. — De verheerlijking van de vereering van het Kruis. Eusebio, aan den voet van een kruis geboren, toen zijn moeder, verdacht van echtbreuk, door haren echtgenoot verstooten werd, vereert gansch zijn leven door het Kruis. Hij bemint met driftige liefde eene edele vrouw Julia, zijn eigen zuster, doch weet dat niet. Daar hij tot haar geen toegang bekomt, doodt hij den broeder; de jonkvrouw moet naar het klooster. Eusebio wordt roover, doch slaat niemand die een Kruis draagt; hij dringt door in de cel van Julia, doch ontziet haar om wille van het Kruis. Hij wordt gedood door zijn vader, doch zijn ziel keert terug in zijn lichaam totdat hij biecht bij een priester dien hij eens het leven redde, uit eerbied voor het Kruis. « Zooveel vermag bij God de vereering van het Kruis ». Zooals men ziet..... met waarschijnlijkheid wordt geen rekening gehouden. De zegepraal van het wondervolle. — Onze kringen zullen dat stuk niet voorstellen. — Ook bij de lezing is het — in zijn geheel — ternauwernood genietbaar, al wemelt het van wijze spreuken, geniale zetten, rijke beeldspraak, lyrische en oratorische schoonheid. Onder de schoonste brokken vermelden wij de aanroeping tot het Kruis (bl. 75). — Alleen voor gevormde, verstandige volwassenen die kunnen lezen met oordeel des onderscheids. L. DOSFEL.

1418 **Ghéon, H.** **82**

LOTGEVALLEN VAN GILLIS of DE HEILIGE TEGEN GOESTING. Volksmirakel in vier tafereelen. — *Vert. uit h. Fransch. — Leuven, Vlaamsche Boekenhalle (Tooneelfonds Het Masker) 1925. (22 × 13) 118 blz.* *9 fr.*

V — Prosper Thuysbaert, de goede genius van kristen tooneel in Vlaanderen, heeft reeds verscheidene vertalingen van Ghéonwerk op zijn aktief. Ook deze van de *Saint malgré lui* danken we zijn onverpoosde apostoliese ijver. — De geschiedenis van St. Gilles is heel leuk gedramatieseerd, en geeft, volgens het gewone Ghéon-procédé, naast burleske momenten ook simpel-goede ontroering. Dit werd destijds bewezen te Lokeren waar dit volksmirakel heel merkwaardig (zie o. m. de décorfotos in de brochure) onder den vertaler werd gecreëerd. — Aan de *Heilige tegen Goesting* kunnen patronaten en dilettantekringen veel voldoening beleven én door 't plezierige van 't spel zelf, én door zijn emotieve kracht die stichtend inwerkt op alle gemoed dat voor 't warme en optimisties-heilzame openstaat. — De achtbare vertaler weze hier dank gezegd voor zijn kristelik vulgarisatiewerk. ANTON VAN DE VELDE.

1419 **Hellmutth, Unger, Dr** **82**

MOEDERLEGENDE. Een modern mysteriespel in 5 bedrijven. *Vert. uit h. Duitsch dr. Henri Dekking. — Amsterdam, Mij. v. g. en g. Lectuur. (Tooneelbibliotheek) 1924. (18 × 12) 70 blz.* *fl. 5,50*

IV — 't Derde deel eener trilogie (met *Nacht* en *Spel van Schaduwen*). Literair en wijsgeerig héél mooi. Voor toneel technies te zwak. De gang van dit werk is lang en moeizaam; éne figuur, de Moeder, volgt de weg der beproeving die later strijd en, nog later, loutering wordt. — Liefde, — ook Moederliefde! — kan egoisties zijn, en het belang van de naaste, haast onbewust, offeren aan 't geluk, de vreugde, 't leven van wat haar eigen is. De Dood legt hier vóór de ogen der Moeder het boek der ewige Rechtvaardigheid open, en de arme zwerfster beseft dan opeens dat ze haast 'n wandaad te plegen bedacht toen ze de jonge Niels offeren wou ten gunste van hààr kind en de levenskaarsjes klandestien verwisselde... Ach, leven en dood, 't vreselike probleem voor de zoeker! Eerst dàn begint de heftigste kamp. De Dood, onverbiddelik, kalm, koel, sprekend zonder aksent, alleen herhalend de argumenten die we allen kennen als onvrikbaar; de Moeder, meegetrokken in 't gewentel van innerlike opstand, spreekt de Dood tegen, haastiglik, benauwd, nu stil, dan heftig... Tot uitstel gegeven wordt. De Moeder zal zoeken in de wereld iemand die bereid is, mits dit of dat, och, schatten! goud! al wat ie wil! z'n leven te geven voor 't bedreigde kind. En dan vangt 'n ijlings zoeken aan, en overal waar ze komt, zelfs bij de de mensen van de levenszelfkant, zelfs bij de verdorden-naar-lichaam-en-ziel, overal wordt ze afgewezen omdat, in extremis, de mens 'n buiteling maakt en 't leven vàsthoudt, zó dat ie liever àlles vergaan zag dan wat hem aan dagen of uren overschiet te ruilen voor 'n verhaaste afreis... Humaan! — En de kamp der Moeder wordt smartelik, haast ontzettend, want 't uur der finale afspraak nadert. Terug naar de Dood die haar opwacht. Dilemma: Niels of hààr kind. En eindelik, moegesold en deemoedig geworden onder de vredige woorden van Doodsvermaning, snikt ze 't uit: Neem mijn kind! — Maar dan komt er 'n Stem uit de hoogte aanzwellen: Gered! Beiden! — De dood buigt voor 't woord van de Almacht Gods en er is rust voor allen en loon voor 't moederhart dat — is 't niet heroïes? — zichzelf verwinnen kon voor 't heil van de evenmens! — Al heeft men Unger z'n « pessimisme » verweten, ik herhaal dat hij heerlik z'n ideëen draagt en meedeelt en dat het pessimisme bij hem stellig niet is 'n pathologies verschijnsel, wél 'n refleks van de huidige tijd en ervaring. — Literair Duitsland is 'n geestelik Etna geworden. Dààr worden niet langer speelreisjes gemaakt zoals 't in

meer westerse landen nóg 't geval is. Unger's werk is evenmin geconcipieerd in neurose-toestand. Maar de oorlog is ook over hém gevaren en, misschien sterker nog, wat nà de « fröhlichen Krieg » over de wereld saamgepakt bleef in luchten van onheil. Zo makkelik is 't, werk en auteur te kwalificeren voor « duister en zwaar » wanneer je triomfantelik je levensconceptie rezumeert in 'n havanna en 'n glas port! Daarmee beweer ik allerminst dat je ewig de draperij vóór je venster dichthouden moet! Nee, geen hermeties leven, asjeblief, maar evenmin 'n jazz-band-ritmiek, want erkennen we dat zij die in hun *kunst*werk ook waarheid en ewigheid leggen véél hoger staan dan zij die werk maken « pour l'art tout court ». Dààrom is Unger ook in Vlaanderen welkom, én om zijn literaire adel én om zijn gedachtegang. — Henri Dekking gaf ons 'n goe e vertaling van deze *Moederlegende*, en de Mij voor g. en g. lectuur te A'dam zond die vertaling sober en netjes de wereld in.

ANTON VAN DE VELDE.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

I — VERBODEN LECTUUR

Boeken die 1) op de Kerkelijke Indexlijst voorkomen ; 2) door de algemeene regelen van de kerkelijke wet veroordeeld zijn ; 3) op grond van de kristelijke zedenleer of van de natuurwet voor de meeste lezers verderfelijk moeten worden geacht.

1420 **Van Gogh-Kaulbach, Anna** **83.1**

VERGEEF ONS ONZE SCHULD. — *Amsterdam, Van Kampen. 2 dln. (21 × 16) 163, 154 blz.* *de 2 deelen fl. 5,75*

I^3 — Ferdinand, de medicus, heeft zich vergrepen aan een chauffeursdochter. Hij trouwt haar ten slotte toch, al dwingt dat huwelijk hem, den man met groote aspiraties om te gaan vegeteeren te midden in een dorpspractijk, bij een achterhoeksche boerenbevolking. Hun zondekind is nu een idioot met een verlamde hand, dat sterft. Ondanks Marianne, zijn ontwikkelde nicht, hecht hij zich meer en meer aan Mia, zijne vrouw. Beide trachten zich te ontlasten van hun moreele schuld om het vergrijp: wat zij ten slotte meenen te bereiken. Een tendenz-roman, waar alweer een donker heidendom en zinnelijk sensualisme uit opvlagen. Vele bladzijden herinneren aan het «Greift nur ins volle Leben». Heel het verhaal is er slechts om te illustreeren een nieuwe moraal, die zich schrap zet tegen de oude spreuk : alle schuld moet geboet, en die de schuld tot een klein minimum tracht te herleiden. Daarom dient de theorie: allen voor allen; de schuld wordt veralgemeend onder al de menschen, en dan komen in aanmerking opvoeding, milieu, omstandigheden, temperament, saamhoorigheid en dies meer. Schuld meent die medicus te hebben enkel tegen zijn toekomst die hij stuk sloeg; schuld, Mia doordat zij haar kind trachtte te dooden in haar schoot. En die medicus laat er zich voor vinden om zijn stumperd-idioot de dood in te spuiten, onder voorwendsel dat hij niets aan 't leven heeft! Maar zij trachten de vergelding te vinden in het aannemen van Hennie, het kind van een verleid meisje dat zich te verdrinken liep. Mia vindt bijna de dood om Hennie te redden voor een automobiel. Ferdinand lijdt ontzaggelijk omdat hij eene patiente de dood in wierp door een vergissing van diagnose. En dàt, meenen zij, is de boete. — Wat een dol schipperen op een vage gedachtenzee, om toch maar te ontgaan de eeuwige wetten der christelijke moraal. A. VAN DEN DRIES, PR.

1421 **Wasserman, Jacob** **83.1**

CHRISTIAAN WAHNSCHAFFE. Roman in 2 deelen. *Vert. dr. Nico Van Suchtelen. — A'dam, Mij. v. g. en g. Lectuur. 1925. (Wereldbibliotheek) (19 × 12) 463 blz.* *samen fl. 3.50*

I³ — Een ijselijk-nuchter beeld van de geraffineerde verdorvenheid en de onbegrensde zucht naar rijkdom en genot in de hoogere standen van de Europeesche maatschappij, meesterlijk geschetst in een reeks films, raak, levendig en pakkend. Uit die wereld van cynische genieters en gewetenlooze parasieten, van schaamtelooze deernen en lichtekooien zal één enkele, hun aller Koning, die alles heeft meegeleefd en alles heeft doorgemaakt, stilaan door walging en mededoogen opstijgen naar een leven van philantropie en toewijding aan het uitschot van de samenleving. — Ondanks het streven naar levensverdieping in dit merkwaardig letterkundig werk en de flinke vertaling van Nico van Suchtelen blijft dit boek weg uit al onze boekerijen. A. BOON, PR.

II — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde lezers worden gelezen.

1422 **Ruby Ayres** **83**

DE VROUWENHATER. — *Vert. uit h. Engelsch dr. M. Beyen-Van der Borgh. Amsterdam, Holland (20 × 14) 183 blz.* *fl. 1.50; geb. fl. 2.25*

II — De « heldin » dezer historie is doodeenvoudig een lichtekooi, een « demi-mondaine », zoo ge wilt, en daarmee punctum! De geschiedenis? Twee vroeger verliefden, in onmin met elkaar geraakt, komen na tien jaar scheiding weer bijeen, ten koste van het leven van den besten vriend van den eenen, tevens den aanstaanden echtgenoot van de andere. Geen zier kristelijke moraal, geen sikkepit godsdienstigheid in dit anders flink ineengestoken verhaal. Kortom: een verderfelijk boek. V. NAVEAU.

1423 **Breevoort, Johanna** **83.9**

OVER SCHUIMENDE GOLVEN. Een Rotterdamsch verhaal uit het begin van onzen Heldenstrijd. *Geïll. met penteekeningen. — Arnhem, Neerlandia. 1925. (28 × 20) 229 blz.* *fl. 3,25; geb. fl. 4.25*

II — Een geschiedkundig roman. — Rotterdam sedert 1549 (intocht van Prins Filips, later Filips II) tot 1572 (intocht der Spaansche bezetting en de Spaanschgezinden). Zoo anti-Roomsch en anti-paapsch als maar mogelijk is. Tegen beeldenvereering, priestercelibaat, Christus' aanwezigheid in de Eucharistie, gezag van Rome, enz. — Voor onze boekerijen natuurlijk onbruikbaar. L. DOSFEL.

1424 **Van Assche, Piet** **83.0**

DE AVONTUREN VAN KASPER SEMPERSNEL. — *Antwerpen, L. J. Janssens. (Keurserie, nr 9). 1924. (20 × 13) 176 blz.* *7 fr.*

II — Toen Kasper Sempernel twintig jaar was, trok hij van Hemixem met pak en zak naar Antwerpen om er de lokkende heerlijkheden van het leven te genieten en zijn geluk op 't goed-valle-'t-uit te beproeven. Heel Vlaanderen doolt hij rond: na zware zwelg- en braspartijen en eindelooze bedeltochten keert hij gebroken terug en sterft. — Een

droeve Uilenspiegeliade uit het begin van de 17e eeuw, geschetst met het uitbundig penceel van Frans Hals en Teniers, al leven en beweging wat er aan is,... maar onbruikbaar voor ons Vlaamsche volk.
A. BOON, PR.

III — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden.

1425 **Berend, Alice** **83**
DE REIS VAN DEN HEER SEBASTIAAN WENZEL. *Vert. dr. Christine Oudemans. — Laren, Schoonderbeek. 1925 (19 × 13) 188 blz. fl. 1,50; prachtb. fl. 2,50*
III — De maniakke oud-vrijgezel Sebastiaan Wenzel, een lekkerbek, een vrouwenhater besluit er toe eens op reis te gaan, raakt verliefd op een jong meisje, dat echter van een jongen assessor houdt. Het meisje beveelt echter hare moeder aan... Voor haar is er geen plaats. Of de man blij is weer zijn gewoon leventje te kunnen leiden. — Als karakterteekening zeer raak en humoristisch. Veel geestige, gezonde zetten... doch nu en dan ook wel iets dat wat plat, boertig of zelfs dubbelzinnig is. Daarom voorbehouden. L. DOSFEL.

1426 **Bordeaux, Henri** **83.1**
HET GOUDEN STILZWIJGEN. *Vert. uit h. Fransch dr. Ant. De Vreeze. — Tilburg, Nederl. Boekhuis (Keurboekerij) 2e druk (16 × 13). 172 blz. fl. 1,50*
III — Het thema dikwijls behandeld door de Fransche roman-literatuur: overspel. — Een man pleegt overspel. Zijn vrouw betrapt hem. Maar zij verkropt haar leed en zwijgt. De man onderstelt dat zijn vrouw weet wat gebeurd is, door dit heroïsch zwijgen komt hij tot inkeer. — Een kiesch onderwerp met prachtige zielspsychologie behandeld. — Het zinnelijke niet altijd genoeg omfloersd, en daarom ook, in verre na, geen lectuur voor allen. K. ELEBAERS, PR.

1427 **De Sinclair, F.** **83**
HET LOON DER BRAVEN. Humoristische Roman. — *Amsterdam, Van Holkema en Warendorf (Daalders-editie) (16 × 12) 237 blz. geb. fl. 1,90*
III — Een mondain geschiedenisje in een wereldje van dito menschjes. — Glad van dialoog en voorbijrollend als een film. Wij vragen echter meer: vormende lezing en — laat ik het woord gebruiken — tendenz in den goeden zin van 't woord (en deze brengt elk ernstig werk mede). De moreele levensopvatting van de personnages uit het Loon der Braven is, van katholiek standpunt uit, verwerpelijk. M. VAN HOECK, PR.

1428 **Elsschot, Willem**
LIJMEN. — *Antwerpen L. J. Janssens. (Keurserie, nr 8). 1924. (19 × 13) 253 blz. 7 fr.*
III — « Lijmen » is vastkleven aan iemand en hem bepraten en overkneden en overzagen, tot hij zijn eigen vonnis teekent. In een moderne handelsmaatschappij, waar de eene neringdoener den anderen tracht te overbluffen door schreeuwerige advertenties en boerenbedrog is er plaats voor echels die vastkleven aan hun medemenschen. Hoe men baat moet vinden in de zwakheden van het menschelijk geslacht leert ons

Dr Bohrmann, direkteur-generaal van het Algemeen Wereldtijdschrift voor Financiën, Handel, Nijverheid, Kunsten en Wetenschappen, terwijl hij zijn nieuwen redakteur inwijdt in de edele praktijk van het lijmen. — Vlot verteld en leuk geschreven is dit verhaal een gemoedelijke en vermakelijke satire op onze commerciëele wereld. Dat er daar geen plaats is voor godsdienstige of zedelijke begrippen is licht te begrijpen. Enkele hatelijkheidjes tegen hetgeen een kristen gemoed dierbaarst is maken van dit boek lichtelijk voorbehouden lectuur.

A. BOON, PR.

1429 **Edel, Edmund** **83**

DE DANSMANIAK. — *Vrij bewerkt naar het Duitsch door Jan Feith. — Den Haag, Kruseman. 2e druk (20 X 15) 224 blz.* *Ing. fl. 2.25; geb. fl. 3.25*

III — Dansen van het begin tot het einde. Voor onze boekerijen is het boek ongeschikt. Alleen wie zelf eens dans-maniak is zal in het boek genot kunnen vinden. Het is zeer wuft. Van ongeregelde verhoudingen wordt als van de natuurlijkste zaak ter wereld gesproken. Het talent van schrijver en vertaler kon nuttiger besteed worden. ANG. DOSFEL-TYSMANS.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

1430 **Applin, Arthur** **83.0**

DE SCHOK VAN HET DOODVONNIS. — *Hilversum, P. Brand (17 X 12) 143 blz.* *fl. 0,60*

IV — George Dart, journalist, wordt door een ongeval van 't geheugen beroofd, en in dien toestand wordt hij als Sir George Hetberington voorgesteld en — door allerlei verwikkelingen heen — van moord beschuldigd zoogezegd op Oscar Sorel, komt hij ten laatste op het gerechtshof. Het doodvonnis wordt hem voorgelezen, en de schok daarvan geeft hem plotseling het geheugen weder. Zoodat alles weer goed komt en hij beroemd en gelukkig wordt. Hij kan ten andere niet George Hetberington zijn vermits deze, en niet Oscar Sorel, de vermoorde man is... — Natuurlijk is er ook een booze vrouw tegen hem, en een goede vóór hem. En die laatste wint het en wordt zijn vrouw... Zoo, wat wilt ge meer? — De « complicatiën » zijn zoo groot, dat ge er wel hoofdpijn zoudt van krijgen, evengoed als van den veel te kleinen en ineengedrongen druk van het boekje. — Goed voor liefhebbers van ingewikkelde histories; niet voor mij. AL. WALGRAVE. PR.

1431 **Courts-Mahler, Hedwig** **83.3**

DE ARME KLEINE ANNIE. *Vert. uit h. Duitsch dr. J. P. Wesselink-Van Rossum. — Zeist, Swartsenburg. 2e druk (20 X 13) 239 blz.* *10,50 fr.*

IV — Alweer uit de adelijke wereld. Maar nu geldt het verhaal om deze gedachte, geïnspireerd door een immer trouw democratisch aanvoelen: het sluiten van huwelijken enkel onder adelijken berust op een domme caste-traditie; daarom is een huwelijk uit den hoogen stand met een nederige uit den minderen stand niet uit den booze, wel integendeel. Om dàt te staven, heeft de schrijfster haar gewoon trucje gebruikt: een schamel en bescheiden gezelschapsjuffertje, dat ten slotte zegeviert over de booze intrigante. Want Annie is nu eenmaal een wonderlijk, ideaal « mooi, goed en verstandig » meisje dat bovendien nog een knappe

tennisspeelster, een vlijtige werkster en een verrukkende luitspeelster en zangeres is. En met een wondertoer van verrassend romantisme is het ten slotte gauw gevonden, dat Annie uit den adel is, en niet de intrigante: de oude min had in voorbije jeugd de kinderen verwisseld. En dan weet ge 't slot. De karakters komen ditmaal beter uit. Zedelijke volkskunst. A. VAN DEN DRIES, PR.

1432 **Courths-Mahler, Hedwig** **83.1**

MEVROUW BETTINA EN HARE ZONEN. *Vert. uit h. Duitsch dr. J. P. Wesselink-Van Rossum. — Zeist, Swartsenburg (20 × 13) 208 blz.* *10,50 fr.*

IV — Een roman uit de groote firma-wereld, waar bedrijvig, werkzuchtig, ook hebzuchtig gewerkt wordt. Zooals elders schetst de schrijfster mooie figuren: verstandig en ernstig tegenover het leven, werkzaam en degelijk tegenover arbeid en huiselijken plicht, niets vrouwelijks, gestaalde en spierkrachtige karakters. Zoo is Mevrouw Bettina, de weduwe die de firma Brandner en... hare zonen beheert. Tot plots de schok komt in hun kalm leven. Als Mevrouw Bettina aan hare zonen de gedroomde verloofden niet kan gegeven krijgen, verneemt zij, midden de oorlogsphase, wat er met hen gebeurd is: Hans is in 't geniep gehuwd met Annelies, het werkmeisje en Norbert is verloofd met Henny, het knappe juffertje dat ontwerpster van interieurs op de firma werd. Toch komt alles goed. Deze roman is even egaal als de andere gekleurd: boeiende verhaaltrant, zonder diepgang van karaktertypeering. Zedelijk wel. A. VAN DEN DRIES, PR.

1433 **Courths-Mahler, Hedwig** **83.1**

RoODE ROZEN. Roman. — *Vert. uit h. Duitsch dr. Free Hart. — Zeist, Swartsenburg. 3e druk (20 × 13) 239 blz.* *10.50 fr.*

IV — Een roman uit het leven van den hoogen adel. Het thema is de doodgewone intrigue van vele romans: hij en zij trouwen, ondanks verschil van jaren, en ondanks een totaal gebrek aan liefde, en moeten dan de gevolgen dragen van dat « misverstand ». Tot dit laatste wordt weggewischt. Middel? Een schuldige liefde van den broer van hem voor haar. Maar die broer van hem geneest van die hartkwaal, omdat juist bijtijds van Amerika een vrouwtje komt aansteken die de zuster van haar blijkt te zijn en zijn gade zal worden. Deze roman is een pleidooi voor het huwelijk-uit-liefde: vereering leidt niet tot de noodige zielenharmonie. Om dat thema hangt het gewone kader: leeg-vormelijk leven van boudoir, theeuurtje, equipage, toilet en bezoek. Ook de gewone cliché-intrigante is er bijgehaald. Een paar keeren wordt het noodlot bedacht. De schuldige liefdeverhandelingen die erin voorkomen, al worden ze delicaat behandeld, maken van dit boek lectuur voor volwassenen alleen. Maar de karakterteekening toont vele schaduwvlekken.
A. VAN DEN DRIES, PR.

1434 **Courths-Mahler, H.** **83.1**

ZIJNE VROUW. Roman. *Vert. uit h. Duitsch dr. Ellen Eek. — Zeist, Swartsenburg. 2e druk. (21 × 16) 167 blz.* *10.50 fr.*

IV — Mevrouw Marianne is een kokette, die verslingerd is op tooi en toilet, flirt en festijn. Dàt geeft haar wat afleiding in haar al te kalmen echt met den ruwen ietwat burgerlijken Kurt, maar och, die bracht haar millioenen, en daarvoor liet zij indentijd links liggen den armen Hans von Reszdorf, die dan maar als een dwaalster verdween. Nu echter is hij

plots weergekomen. « Verloopen » zegt de faam over hem. Maar die « verloopen » man heeft zich opgewerkt tot den rijkdom toe, hij koopt gronden en kasteelen, hij maakt het hof aan Marianne's jongere zuster Käthe en wint haar ten slotte. Alle de stadia van deze jonge liefde moet de spijtige Marianne met eigen oog volgen. Vreemd toch: het wekt in haar de liefde tot den eigen man Kurt, de zucht naar het moederschap. Niet waar, een mooi einde: de roman sluit niet op één huwelijk-uit-liefde, maar op drie: Marianne *bemint* voortaan Kurt, Käthe huwt met Hans en de naïef-lollige dreumes van een Botho zoent de uit Amerika overgewaaide Ethel Rivers tot zijn vrouwtje. Gezond thema voor een salon- en boudoirboek. Ernstig en humoristisch bij beurten. Geen uitrafelen van zieleprocessen. Slechts het ouderhoudend verhaal van feiten. Meer wil de schrijfster niet, maar 't zal voor den volkslezer reeds ruimschoots naar de gading zijn. A. VAN DEN DRIES. PR.

1435 **Ridgwell Cullum** 83

TOEN HET RECHT ZEGEVIERDE. (The one-way Trail). Een verhaal uit het veefokkersleven in Montana. *Vert. uit h. Engelsch dr. H. Rappard.* — *'s-Gravenhage, Kruseman (Moderne Serie, XIII) 1923, 2e druk (21 × 15) 280 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 3,25*

IV — Aantrekkelijk is dit boek door één der hoofdpersonen: een mismaakte, die de menschen in de ziel leest, en de plannen van één misdadigen zwager verijdelt. — Drijfveer is zijn haat. — Nogmaals uit de streek waar ieder zichzelf recht, waar men hevig haat, vurig bemint, waar de zeden ruw en verwilderd zijn. Boeiend. Voor volwassenen, eens bij uitzondering, niet als gewone lezing. ANG. DOSFEL-TYSMANS.

1436 **De Sinclair, F.** 83

DE DRIEDUBBELE VROUW. Humoristische roman. — *Amsterdam, Van Holkema Warendorf, (Daalders-editie) 2e druk (16 × 12) 190 blz. geb. fl. 1,50*

IV — De Sinclair houdt van spiritisme, dubbele persoonlijkheid, en dies meer. Dit laatste thema heeft hij hier handig tot een roman verwerkt die door de geheimzinnige intrigue spant en vermaakt. Een humoristische ondertoon schijnt den spot te drijven met heel de wetenschappelijke theorie der dubbele persoonlijkheid. — Interessante ontspanningslektuur. FR. HAEPERS.

1437 **Diers, Marie** 83.1

HET LEVENDE HOUT. *Vert. uit h. Duitsch dr. Dr J. Herderschee.* — *Laren, Schoonderbeek. 1925. (21 × 15) 200 blz.* *fl. 2.50; geb. fl. 3.50*

IV — Niet ten onrechte heet deze schrijfster een der besten van de Duitsche romanciers. Haar boeken zijn zacht en gedempt, ontroerend en ingetogen. Er is iets vrouwelijks in, dat toch geen zwakte is. Dit boek vertelt van een jongen uit rijke familie, wie een vage herinnering uit zijn jongensjaren maakte tot een droomerigen jongeling bij wien de kunst een levensdoel ging worden, en later tot den man die veel désillusies moest ondervinden bij de aanraking van het leven. En die désillusies maken hem ten slotte tot een soort déséquilibré, die niet het leven leeft, maar door het leven beheerscht wordt. — Het boek is veel beter dan dit inhouds-overzicht laat vermoeden. Veel levenswijsheid en zuiver levensinzicht, maar voorgebracht door een diep, rijk en moederlijk vrouwenhart. Beslist lezens- en aanbevelens waard.

ERNEST VANDER HALLEN.

1438 **Forest, Ellen** **83.3**
YUKI SAN. Modern Meisjesleven in Japan. — *Rotterdam, Brusse. 1924.* *(21 × 16) 258 blz.* *fl. 4,50*
IV — De schrijfster bedoelt niet zoozeer een litterair werk te schrijven als wel eens « een stukje écht Japan te geven». Het is de strijd tusschen oud-Japan en de nieuwe Westersche begrippen; dit conflict breekt uit in Ichiro, de jonge man die een Europeesche opvoeding heeft ontvangen en ondanks alles toch in 't hart een Japannees blijft, en niet minderbijYuki San, z'n zuster, Zij is het jonge meisje dat zich losworstelen wil uit de slavernij der Oostersche vrouw, en niet de speelpop wil zijn van een man, zooals hare zusters. Japan wordt hier iets heel anders dan het traditioneele land van kleine meisjes, bloemen en theedrinkers; toch leeft de gracie er in van de Oostersche verfijning en de artisticiteit van het leven van elken dag met zijn ceremonievolle voorschriften. Er is veel te genieten aan dit boek, doch het wil me voorkomen dat de schrijfster over te weinig psychologisch doorzicht beschikt om diep door te dringen in de ziel van den Oosterling die, naar haar eigen getuigenis, heel wat meer gecompliceerd is dan die van den meer positieven Europeër. Zoo blijft ons het katholiek worden van Yuki San een raadsel, evenzeer als de drijfveer van haar vroegere zelfmoord-poging.
ERNEST VANDER HALLEN.

1439 **Halliwels, Edw.** **83.0**
DE MAAIER VAN DEN DOOD. Oorspronkelijke detective-roman. — *Tilburg, Nederl. Boekhuis. (Keurboekerij) 2e druk (19 × 14) 280 blz. fl. 1,95*
IV — Eene verschrikkelijke geschiedenis! — Zoo doortrapt in de boosheid, zoo uitgeslapen waar het er op aan komt hun misdaden te verbergen, zal men bezwaarlijk schelmen tegenkomen, elders dan in dezen dedective-roman. — Doch nog overbluffender is de manier, neen, zijn de honderden knepen door onzen dedectiveheld gebruikt om alles op te klaren. — Redeneering komt bij de lezing van zoo'n boek niet te pas; men moet zich laten gaan op de deining van verrassingen, die elke bladzijde u biedt en men kan enkel de knapheid van den schrijver bewonderen. — De liefhebbers van het detective-genre vinden hier hunne gading. THEO DE RUYTER.

1440 **Halliwells, Edward** **83.0**
MIJ IS DE WRAAK. *Vert. uit h. Engelsch. — Tilburg, Nederl. Boekhuis (Keurboekerij) (16 × 12) 336 blz.* *geb. fl. 1,95*
IV — Zelfde bemerkingen als bij « *De Misdaad van Robert Weston* ». De complicatie is echter nog veel grooter en ik zou niemand aanraden dit boek op korten tijd te verslinden: hij zou er wezenlijk hoofdpijn bij krijgen. De held is anders een goeie kerel en christen mensch. Van *kunst* is er in beide boeken natuurlijk geen spraak. Vinding en samenspraak zijn vlot en boeiend genoeg, maar wat een onmogelijke opeenhooping van geheimen, moorden, zelfmoord, wraak, dubbelgangers. vergissingen en wat meer! 't Is om horendol bij te worden.
A. WALGRAVE, PR.

1441 **Huybrechts, M.** **83.9**
MARIA VAN BRABANT. *Geïll. met teekeningen dr. Emiel Walravens. — Antwerpen, L. Opdebeek. 1924, 2e druk (32 × 21) 218 blz.* *7,50 fr.*

IV — Niet onaardig wordt het treurig leven verteld van Maria van Brabant, zuster van Hertog Jan I, als Koningin van Frankrijk. Als volksverhaal meeslepend; de deugd van de reine Maria komt zonneklaar de beproeving te boven. — Het formaat schijnt onhandig te zijn voor de bibliotheken. JOS. VAN REUSEL, PR.

1442 **l'Ermite, Pierre** **83.2**

HOE IK MIJN KIND GEDOOD HEB. — *Vert. uit h. Fransch dr. Christina Kamp. — A'dam, Van Munster. 1925. (18 × 12) 248 blz. fl. 1.25; geb. fl. 1.75*

IV — Het verhaal van een moeder. Zij doodde haar kind naar ziel en lichaam, langzaam, koelbloedig. Het was geroepen tot het priesterschap. Zij doodde, met medewerking van haar zeer vulgairen broeder, een soort O. W.-ër, de roeping door allerlei listige middelen, door in hem liefde te verwekken voor een jong meisje, door misbruik van ouderlijke liefde. Wanneer later de oorlog losbreekt en de jongen — alsdan gehuwd — naar het front wil gaan strijden, zorgen moeder en oom er voor dat hij buiten gevaar blijft. Hij voelt zich onteerd en laat zich medesleepen door de zee. Zijn lichaam wordt door den vloed aangespoeld en in alle stilte begraven. Geen eereteeken versiert den grafzerk. Er wordt niet gebeden op het graf. Slechts jaarlijks wordt door M. Dominicus, die een weldoener was van het Patronaat eene Mis gelezen. Een flinke waarschuwing voor zoovele ouders die hunne kinderen niet beminnen om God, maar om zichzelf en in hen het beste tenietdoen. — In letterkundig opzicht zeer voldoende: boeiend en netjes geschreven, Een boek dat een eereplaats verdient in onze Katholieke volksboekerijen en ook door de ernstige jongens uit de hoogste humanioraklassen met vrucht zal gelezen worden. L. DOSFEL.

1443 **Löns, Hermann** **83 : 59**

MUMMELMAM. Een dierenboek. *Vert. uit h. Duitsch dr. C. v. d. Tonge-Koste. — Laren, Schoonderbeek. 1924. (22 × 16) 198 blz. fl. 1,90; geb. fl. 2,90*

IV — Een werk waarvan de oorspronkelijke uitgave het 149ste duizendtal bereikt, blijkt wel uit de rij der doorsneê-literatuur te treden en is dan ook doorgaans een bizondere aandacht waard, ook buiten het eigen taalgebied. Ook mag deze Nederlandsche vertaling welkom heeten. Evenals W. Long en Rudyard Kipling is de Duitscher Hermann Löns iemand die met voorliefde in de vrije natuur leeft, al is 't hier dan ook in de weiden, bosschen en heivlakten van zijn eigen landstreek — en er met genot en ontroering nagaat al wat er bloeit, piept, roept of beweegt. Hazen en herten, vossen en everzwijnen, honden en wilde katten, slechtvalken en kraaien, egels en coba's, snippen en lijsters worden in dit boek naar 't volle leven afgebeeld, in hun strijd om 't bestaan, omlijst van een steeds afwisselende en plastisch geziene natuuromgeving. Hij heeft ze niet alleen langs buiten bekeken, maar hun geheime drijfveeren achterhaald, op gevaar af ze soms wat te menschelijk, te redeneerend voor te stellen. Best geslaagd zijn, dunkt mij zijn jachtverhalen en zijn humoristisch-typeerende « Bobbie ». — « *Mümmelman* », zoo luidt de inleiding, behoort tot het beste wat Löns heeft nagelaten. Welnu, als dat waar is, verkies ik, alles bijeen genomen, nog boven deze dierenboeken de vertaling der werken van W. Long, om hun frisscheren stijl, hun boeienden verhaaltrant, hun optimistischer stemming, en niet het minst om hun fraaie penteekeningen. Hier overigens komt mij de vertaling wel eens zwaar en gewrongen voor. Ook de illustrator lijkt mij wat onbeholpen. — Voor volwassenen.
JORIS BAERS, PR.

1444 **Marian, M.** **83.1**

EEN FAMILIEGEHEIM. — *Vert. uit h. Fransch dr. J.J.G. Wahlen.* — *'s-Bosch, Mosmans (21 × 14) 171 blz.* *ing. fl. 1.25*

IV — Een boeiende roman uit de wereld van den Franschen adeldom! — De edele dame de Trélaz treurt om haren zoon Paul omdat hij in Engeland trouwde met een tooneelspeelster. Weldra sterft de zoon en moeder wordt bedrogen door haar die zich de schoondochter noemt. Deze zendt haar kind Florence naar de grootmoeder. Dit kind is het familiegeheim. Een klein-neef de Trélaz vraagt na vele verwikkelingen de hand van Florence. Eindelijk komt het bedrog uit: de zoogenaamde schoondochter is de zuster van de jonge dame Paul de Trélaz en Florence is een vondeling uit Ierland, doch ook van adellijken bloede: o'Kelly. Florence vindt in den jeugdigen de Trélaz een gelukkigen echtgenoot. — Door heel deze liefdegeschiedenis straalt goed door de opbeurende kracht van den godsdienst: troost in 't lijden en barmhartigheid voor de rouwmoedigen. R. TAVERNIERS, PR.

1445 **Opdebeek, Lode** **83**

VAN ROET TOT RIPPEKE. *Geïll. met penteekeningen van Magda Van Reuzel. — Antwerpen, Opdebeek. 1924. (27 × 18) 106 blz.* *3,50 fr.*

IV — Roet is een hond en Rip is een kat en tusschen Roet en Rip in: nog een hond, musschen, een papegaai, paarden en nog een paard; een heele dierenwereld in 't klein. — Lode Opdebeek is een hartstochtelijke dierenvriend; hij doet zelfs aan dierenpsychologie, want zegt hij op bl. 106: « Wat men mij ook moge tegenwerpen, ik blijf beweren dat dieren een ziel en verstand hebben ». Nu, tot daartoe en we gaan daarover niet kibbelen, doch een feit staat vast: met zooveel warm gevoel heb ik in onze Vlaamsche literatuur totnogtoe niet weten spreken over, ja mét dieren. Spijtig dat dit gevoel hier en daar overslaat tot een soms ietwat aanstellerige gevoeligheid, mijns inziens ten minste. — « Musschen », « Coco » en « Rippeke » zijn de best geslaagde dierenschetsen — studies, zoo ge wilt — van dezen bundel. « Roet » daarentegen vind ik te breedsprakig. V. NAVEAU.

1446 **Peeters, Maurits** **83**

PIERKE'S EUVELE DAAD. — *Amsterdam, Van Kampen (Zilveren Verpoozingen). 1924. (15 × 10) 63 blz.* *gec. fl. 1,25*

IV — Dit is, na een leven van doellooze zwerftochten en vieselijke slemppartijen, het droevig einde van Pierke, die zijn lichaam aan het Gasthuis had verkocht en daarom door de dorpelingen wordt verjaagd en verstooten. Flink naturalistisch werk, knap verteld, alhoewel een tikje gezocht. Maar toch zoo naar en akelig, dat leven van die schooiers en jeneverzwelgers. Daarom is dat geen « zilveren verpoozing » voor de lezers van onze bibliotheken. A. BOON, PR.

1447 **Swarth, Hélène**

DAGEN, — *Amersfoort, Slothouwer. 1925 (18 × 13) 96 blz.* *fl. 1,25*

IV — In deze acht schetsen hooren we nogmaals het motief van verwoeste liefde en verbrijzeld geluk: het is de oude ongetrouwde juffrouw, « de verbitterde die het heerlijkste van het leven, de liefde, niet heeft gekend », het ziekelijk vrouwtje dat tot het einde worstelt om voor ondergang te behoeden wat er nog overbleef van hun huwelijksgeluk, het arme meisje die onherroepelijk haar leven gebroken ziet... In een paar van die verhalen wordt die treurnis gemilderd door trouwe vriendschap of late liefde. A. BOON, PR.

1448 **Van Hasselt, W.** **83.2**
WAT GEEN OOG HEEFT GEZIEN... Roman uit het leven hiernamaals. *Geïll. dr. Bern. Janssen. — Arnhem, M. Linders. 1925. (22 × 15) 126 blz. fl. 2,25*
IV* — Van een stervende in een stadsziekenhuis. Veel heeft hij gezondigd en eerst weigert hij den priester, doch Gods barmhartigheid komt over zijn ziel. In een visioen openbaart God hem wat Hel, Vagevuur en Hemel zijn. Hij spreekt een rouwmoedige biecht, ontvangt onzen Heer, het Heilig Oliesel, den Pauselijken zegen... en zijne ziel begint niet meer in een droom maar werkelijk den tocht naar het gouden glorielicht. Een poging tot een nieuwe *Divina Comedia*, waarbij wij echter aanhoudend aan Dante, Vondel, het Boek der Openbaring, enz. denken. — Het ontbreekt den schrijver stellig aan geen verbeelding. De best-geslaagde deelen vinden wij de hoofdstukken over het Vagevuur en Lucifers redevoering in hoofdstuk V. Stichtende lectuur die aan ernstige, ontwikkelde lezers eenige uurtjes verheven genot schenken zal. Voor onze katholieke boekerijen dus aanbevolen. L. DOSFEL.

1449 **Van Maurik, Justus, Jr.** **83**
OP REIS EN THUIS. — *A'dam, Van Holkema en Warendorf (21 × 16) 128 blz. ing. fl. 0,90*
IV — Allemaal stukjes — bijna nulliteiten als verhaal — die door de vlotte schrijftrant toch tamelik aangenaam doorlezen. — 't Laatste verhaal « Een Landgenoot » lijkt, spijtig genoeg, wel een beetje op 'n réclame voor Zola! zonder dat dat nochtans àl te erg dient opgenomen. L. ARRAS.

1450 **Veuillot, Louis** **83.2**
CORBIN EN D'AUBECOURT. *Vert. uit h. Fransch dr. Sofie Erens-Bouvy. — Tilburg, Nederl. Boekhuis (Keurboekerij) (16 × 13) 177 blz. geb. fl. 1.75*
IV — Veuillot heeft dit boekje geschreven als een wedspel. Hij had in een onderhoud beweerd dat een roman geenszins onzedig noch ongodsdienstig moest zijn om te boeien, en ook geen onmogelijke toestanden noodig heeft. — *Corbin et d'Aubecourt* is iets van 't liefelijkste dat er ooit geschreven is. Wel gaat er veel van de oorspronkelijke betoovering in de vertaling — in deze zeker! — verloren, maar er blijft nog genoeg van over om een christen lezer te verkwikken en edel bezig te houden. Geen mensch of hij moet Stephanie Corbin en haar lieven Germain Darcet zijn hart schenken. Ook tante d'Aubecourt en M. de Tourmagne krijgt men lief als allerbeste menschen, al heeft tante een beetje adeltrots; maar de adel van het hart wint het dan toch, ook in haar, op adel van afkomst. Waarlijk een keurgerechtje voor geest en gemoed. Wie echter Fransch kent moet dit in 't Fransch zien te lezen, om al den geur en den smaak ervan te hebben. A. WALGRAVE, PR.

1451 **Volens, J.** **83.3**
DE ERFENIS VAN DEN SOCIALIST. — *Venloo, Mosmans Sr. (Mosmans' Leesbibliotheek) (22 × 14) 141 blz. fl. 0,40*
IV — Deze roman doet goed het gedrag uitschijnen van den socialist ten opzichte van het kapitaal: zoolang hij het zelf niet bezit, er op kappen uit al zijn kracht en roepen dat het geld in volle gelijkheid onder alle menschen moet verdeeld worden; zoohaast hij zelf kapitaal bezit, er gelijk de grootste baron van leven, niet meer spreken van verdeelen en op meetingen toch nog voortgaan met zijn « broeders » met holle woorden op te hitsen tot haat en wraak. — Daar de ondergrond liefdehistories zijn, is het boek voor aankomende jeugd min geschikt, maar kan bij volwassenen veel goeds stichten. E. DE SMET, PR.

1452 **Wattez, Omer** **83**
Zuid-Vlaandersche Novellen: De Zwalmleeuwen. De Pruttelaars van Brakel. De nieuwe Heer. Een Kermisvogel, — *Antwerpen, L. Opdebeek. (Nieuwe Roman Bibliotheek, nr 18) 1924. (20 × 16) 136 blz.* *4 fr.*
IV — Zeer goede lezing, de eerste en langste der drie novellen toont hoe een jonge boer, Ward Stichelhout, door omgang met kwâ gezelschap zijn eer en deugd verliest, en de liefde van een deugdzaam meisje, dat hem evenwel nog in stilte bemint, moet laten varen. Lidwine zorgt nog zooveel ze kan, voor Ward's goeden naam en voor zijn moeder die in armoede vervallen is. De beschrijving van de schilderachtige streek van Zuid-Vlaanderen, met haar ruwe bevolking, is goed geslaagd. Kostelijk is de schets van de twee Brakelsche gebroeders, bakkers Koutereel, de « *Pruttelaars* ». Ware dorpstypen. Jammer maar dat er van hun eigenlijk gepruttel weinig instaat; men zou ze meer willen hooren. 't Laatste zeer korte schetsje, heeft niet veel om 't lijf. Om de twee eerste, het tweede vooral, is 't boekje waard gelezen.
Al. Walgrave, pr.

1453 **Yver, Colette** **83.2**
Het Geheim der Zaligheden. *Vert. dr. Christina Kamp. — A'dam, Van Munster. 1925. (19 × 12) 370 blz.* *fl. 2,50*
IV — « Zalig de armen »... zelfs op aarde reeds. Zij die den Mammon vereeren zijn ongelukkig. — Te midden Parijs dat wedt, speculeert, en door de geldkoorts aangetast wordt, dat ijlt naar weelde en genot staat evangelisch-schoon Priester Naïm in het woonhuizenkamp, bij de armen. Hij leeft de Bergrede na, ontbloot zich van alles omwille van de noodlijdenden. Naast hem zijn er nog twee personen: Aug. Muzard en Juffer Ormans, die van de goudkoorts bevrijd, door onderlinge liefde het geluk vinden in eenvoud en vlijt en het stipt volbrengen van den plicht. — In letterkundig opzicht wel wat aangedikt met allerlei gebeurtenissen, hier en daar ook wat belemmerd door lange tendenzgesprekken en redevoeringen... niet vrij van de opzettelijkheid, welke het gewoon gebrek van tendenz-romans is... toch boeiend, meer dan eens treffend. Op de priesterfiguur straalt Christus'liefdezon. Daarin verdwijnt het stof van de gebreken uit het boek. — Voor onze boekerijen aanbevolen ten gerieve van volwassen. L. Dosfel.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt.

1454 **Gras, H.** **83.0**
Henk Blik. — *Antwerpen, Opdebeek. (25 × 17) 261 blz.* *6 fr.*
V-VIa-j — Degelijke lektuur voor jonge knapen. Ook grooten zullen er nog genoegen in vinden en praktische dingen leeren in zake opvoeding van kinderen. E. Van der Hallen.

1455 **Hans, A** **83**
Tieneke Van Hove. — *Antwerpen, Opdebeek. (21 × 15) 121 blz.* *4 fr.*
V — Twee jongelingen houden van hetzelfde meisje. De eerste, een oprecht goede, verdrukt door de geldmacht en mooi praten van den andere, een ellendeling en moordenaar en dief, wint het meisje door zijn reine onbaatzuchtige liefde. Meer behandeld onderwerp, zonder werkelijke stijging uitgebreid. 't Zal nochtans de gewone volksboekerij-bezoekers een paar aangename, rustige uurtjes lectuur verschaffen.
H. De Roover.

1456 **Keller, Gerard** **83.0**

EEN REIS OP DEN RUG VAN EEN WALVISCH. — *A'dam, Van Holkema en Warendorf (Ons Boekenplankje) (16 × 12) 234 blz.* *gec. fl. 1,25*

V-VIA-J — Lektúur die leerrijk en leuk is voor grootere jongens. Denk eens: een zeetochtje op den rug van een walvisch. Een aardigheidje van belang. Alles krijgt ge hier te weten over den walvisch, zelfs dat hij kan dienst doen als schip. Amerikanen — die menschen vermogen alles — uit Boston, zijn er in gelukt een waterhuis vast te vestigen op den rug van een walvisch, en zoo een reisje aan te durven door allerlei zeeën, allerlei moeilijkheden en gedaver te boven komend, haaien en potvisschen ontmoetend en bevechtend, allerlei wonderheden ontdekkend op de zee en onder de zee en op den bodem der zee, tot ze weer veilig te Boston, feestelijk, worden ontvangen. Spijtig dat die walvisch niet tam is gebleven. D. DE PAUW, O. P.

1457 **Kleyntjens, J., S. J. en Knippenberg, Dr. H. H.** **83 : 39**

LIMBURGSCHE SAGEN. — *Geïll. dr. A. C. Ninaber van Eyben-Leiden, Dieben. (Uit Droom- en Fantaisiewereld I.) (15 × 10). 121 blz.* *fl. 0,75*

V — Zeer interessant, vooral voor hen die zich meer bizonder bezig houden met dit litterair genre. Enkele varianten van spoken en vertellingen die ook bij ons gekend zijn geven dit werkje een zeker belang. Van wetenschappelijk standpunt uit is het te betreuren dat de auteurs niet den tekst letterlijk gaven zooals ze hem gehoord hebben uit den volksmond: het wil me voorkomen dat de verhalen daardoor wat dor en stijf zijn, en bovendien nogal veel min of meer wetenschappelijke, historische en geografische bizonderheden geven die de eenvoudige sage zeker niet zal vermeld hebben. In dit genre lijkt me alleen wat rechtstreeks uit het volk komt van belang. Overigens is dit werk zeer interessant, mooi geschreven en voor folkloristen haast onmisbaar. De uitgave is schattig; de teekeningen zijn zeer mooi.

ERNEST VANDERHALLEN.

1458 **May, Dr Karl** **83.0 : 328**

AAN DEN RIO DE LA PLATA. *Vert. uit h. Duitsch dr. C. Van der Tonge-Koster. — Laren, Schoonderbeek (Dr K. May's Reisavonturen) (23 × 15) 396 blz.* *fl. 2,90 ; geb. fl. 3,90*

V — De avonturen beginnen in Montevideo en worden voortgezet aan den Rio de la Plata in de Argentijnsche provincie Entre-Rios, schildering van de woelige Zuid-Amerikaansche republieken waar het één oproer volgt op het ander en partij-strijd hevig woedt. — De held weet zich op eene verbazende, verbluffende wijze door alle gevaren heen te slaan. Zijn schranderheid, zijn koelbloedigheid grenzen aan het wonderbare. Een weergalooze verbeelding bezit May ongetwijfeld. — Wijze, verstandige jongens kunnen in dergelijke boeken veel leeren in zake aardrijkskunde. — Bij sommigen zal dergelijke lectuur de verbeelding op hol jagen. Ze werkt wel eenigzins afmattend, is al te overladen, te ingewikkeld. — Geen boek voor allerjongsten. L. DOSFEL.

1459 **May, Dr Karl** **83.0 : 91**

DE ROTSVESTING IN DEN GRAN CHACO. — *Vert. uit h. Duitsch dr. C. Van der Tonge-Koster. — Laren, Schoonderbeek (Dr K. May's Reisavonturen) (23 × 15) 336 blz.* *fl. 2,90; geb. fl. 3,90*

V — Uit de reeks Zuid-Amerikaansche verhalen. Vervolg van « Aan den Rio de la Plata ». In Argentina, Corrientes, Bolivia. — Een heele boel interessante bizonderheden over volk en land. Een aardrijkskundige roman. In May vindt men veel minder natuurwetenschap dan bij J. Verne. — De gewone May-sche avonturen, welke alle eindigen tot grooter eer van den reiziger. Het zij hem gegund. Hij is immers een goed hoogstaand mensch die God en den naaste bemint en strijdt voor waarheid en recht. Waarom voegt de uitgever geene landkaart bij May's verhalen. L. DOSFEL.

1460 **Nuyens, J. F.** **83.0**

DE ZWARTE HOED. Avonturen van kapitein Golver en stuurman Pim. — *Leiden, Futura. (20 × 13) 159 blz.* *fl. 0.90*

V-VIA.J. — Wat een frisch en hartelijk verhaal! Oprecht een boek voor jongens, om naar verlekkerd te zijn! en naar ik meen, ook voor groote menschen. LEON WATERSCHOOT.

1461 **Poe, Edgar Allan** **83.0**

DE MUITERIJ OP DEN WALVISCHVAARDER en de verdere schier ongelooflijke avonturen van Arthur Gordon Pym. *Vert. uit h. Engelsch dr. Mevr. G. Van Uildriks. — A'dam, Meulenhoff (Boeken van Avontuur) 1923. (19 × 12) 276 blz.* *geb. fl. 1,95*

V — Een griezelig verhaal. Allerlei akeligheden. Niet-bizonder onderhoudend. Hier en daar toch interessant o. a. waar het gaat om te voren niet ontdekte eilanden, aan de Zuidpool, met eigenaardige planten en dieren. ANG. DOSFEL-TYSMANS.

1462 **Van Rhoden, Emmy** **83**

STIJFKOPJE op SCHOOL. *Bewerkt dr. M. A. De Goeje. — Geïll. dr. B. Midderigh-Bokhorst. — A'dam, Van Holkema en Warendorf. 7e druk (22 × 16) 230 blz.* *fl. 1,75*

VM — « Stijfkopje op School » of hoe uit een nukkig stijfkopje en een verwend meisje een flinke jonge vrouw kan groeien. Die metamorphose gebeurt op kostschool, dank zij de zachte toewijding van een begrijpende opvoedster en het contact met andere meisjes. — Het verhaal, te langdradig uitgesponnen, verloopt bijna geheel op de kostschool. Wanneer Ilse eindelijk naar huis mag, verwijlt ze onderweg een dag bij goede vrienden van hare ouders, waar zij den jongen Leo ontmoet met wien zij enkele weken nadien verloofd is. Met die verrassing eindigt het boek. Voor aankomende meisjes, prettige lezing. FR. CROLS, PR.

1463 **Wallace, Edgar** **83.0**

DE NEGEN MANNEN. *Vert. uit h. Engelsch. — Leiden, Futura. (19 × 11) 298 blz.* *fl. 1*

V — Op onze dagen van beursspeculanten en wisselkoersschommelingen is de « Negen Mannen » een actueel boek. 't Geeft een kijk op de handelingen van beursschuimers, de internationale bende der « Negen Mannen van Cadix » welke een gedurig gevaar voor Europa geworden zijn. En niet alleen zijn het beursschuimers, 't zijn ook dieven en moordenaars. Zij zijn ultra-modern ingericht en zijn zelfs in onderlinge verbinding door draadlooze telegraphie. Een man is er die het geheim der N. H. C. wil ontsluieren. De schrandere inspecteur van Scotland Yard T. B. Smith, werkt zoolang tot hij de Negen Mannen heeft opgespoord en uitgeroeid. — 't Is deze strijd tusschen de N. H. C. en

inspecteur Smith welke den spannenden inhoud vormt van dit boek. 't Gegeven is grootsch opgevat, geheel Europa komt in 't gedrang en elke mogendheid speelt haar rol. Zonder twijfel zal « De Negen Mannen » zijn lezers boeien. L. WATERSCHOOT.

1464 **Zur Heide, C.** **83.9**

EBEDJESU. Een beeld uit den tijd der Martelaren van de Perzische Kerk in de vierde Eeuw. *Vert. uit h. Duitsch dr F. Knitel, pr. — Leiden, Futura. (18 × 11) 206 blz.* *fl. 0,75*

V — De ondertitel geeft den waren zin van dit boek juist weer, alhoewel de verwikkelingen tusschen de personen, van dit boek een echten roman maken, waarvan de beknopte inhoud met een paar lijnen niet samen te vatten is. Het boek is boeiend en daarenboven in zekeren zin leerrijk, door de geschiedkundige beschrijvingen van Perzische plaatsen en gebruiken. — Een godsdienstig volksroman die de groote verdienste heeft van zijn lezers te boeien. L. WATERSCHOOT.

1465 **X** **83**

DE BLANKE BONZE. Een geschiedenis uit Japan. *Vert. uit h. Duitsch dr. C. Van Zaanveer. — 's-Bosch, Mosmans, 2e druk (23 × 15) 110 blz. fl. 0,60*

V — Hara Mondo, een Japansch edelman, vindt in zijn familieschatten, een roode tas, en een familie-kroniek in vreemd schrift. Toevallig komt hij in aanraking met « een blanke bonze » d. i. een Katholiek priester, die hem vroeger het leven heeft gered. Deze Pater Gerard leest hem de kroniek voor. Hara Mondo verneemt dat een zijner voorvaderen, Haro Mondo No Suke, als christen martelaar stierf, en dat de roode tas als kelk heeft gediend, Hij bekeert zich met zijn kleinzoon Haru. — Stichtelijke, tevens aangename lezing. F. VERMUYTEN, PR.

1466 **X.** **83.9**

ROBERT SAVERNY. Een verhaal uit den tijd der Kruistochten. — *Leiden, Futura. 4e druk (19 × 13) 148 blz.* *fl. 0.50*

V — Een gewoon volksverhaal uit den tijd der kruistochten. De voornaamste handeling gaat rond den liefdesroman van Robert van Saverny en de nicht van Graaf de Ranco. Tegen dit huwelijk komt tegenkanting van wege den graaf, waaruit vijandschap ontstaat. Zoo vinden ze elkander weer op den kruistocht. Na allerhande verwikkelingen die den dood van den graaf voor gevolg hebben, wordt bij de terugkomst van het Fransche leger, het huwelijk ingezegend. L. WATERSCHOOT.

1467 **X** **83.9**

SALVIA. Episode uit de Moorsche zeerooverij in de XVIe eeuw. — *Vert. uit h. Fransch dr. H. De Trévoux. — Leiden, Futura. 1921. (21 × 15) 253 blz.* *fl. 1.50*

V — Op den avond van haar verloving wordt de Gravin Salvia weggevoerd door Moorsche zeeroovers. Dat is de inzet van dit volksverhaal waarin ons het leven van Salvia onder de Mooren, de pogingen tot bevrijding en ten slotte de stoutmoedige vlucht op de « Sultane » worden geschetst. Tusschenin komt het geloofsverschil tusschen de Christenen en de Mooren op het voorplan. Een goed katholiek volksboek. L. WATERSCHOOT.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

1468 **Garrold, Richard P. S. J.** **83**
DE ZWARTE BROEDERS. Een verhaal uit de school. *Bewerkt naar h. Engelsch dr. Frates Gobertus. — Tilburg, R. K. Jongensweeshuis. 1924. (23 × 15) 228 blz.* *fl. 1; geb. fl. 1,25*
VIA-J — Sommige lezers vragen een boek om mee te lachen, anderen om mee te weenen. Voor beide soorten past dit boek. De zwarte broeders zijn drie dikke vrienden die samen heel wat streken uithalen; maar 't zijn beste jongens. En als ze iets van belang aan de hand hebben, betrappen ze elkaar in de kerk, en zijn verwonderd over elkaars godsvrucht, en betreuren dat ze zich vroeger niet hadden getoond zooals ze waren. Eens zijn ze door hun onvoorzichtigheid de oorzaak geweest van een ongeluk dat bijna het leven van een hunner makkers gekost heeft. Later wordt een der broeders zelf gevaarlijk ziek door de hardvochtige strengheid van zijn Oom, en gered door de dapperheid van zijn vriend. Zoo worden die jongens steeds dichter bij elkaar gebracht en blijven ze vrienden voor 't leven. — 't Is een prachtboek: men moet het doen lezen door onze jongens. F. VERMUYTEN, PR.

1469 **Hon-Hon, L.** **83**
HET NIEUWE KINDERMEISJE. — *A'dam, R. K. Boekcentrale (24 × 15) 130 blz.* *fl. 1.50*
VIA. — Het nieuwe kindermeisje is een engel van een kind, en heeft dadelijk haar meesters en de kinderen hartelijk lief. Door den dood van haar moeder komt ze gansch alleen te staan. Een portret van haar vader, dat men op haar kamer vindt, brengt de blijde verrassing dat haar vader en broeder was van haar meesteres, zoo vindt het kind een nieuwen thuis. Een heel lief verhaaltje. F. VERMUYTEN, PR.

1470 **Kannegieter, A. F. L.** **83.2**
KLEINE DAVID. De eerste H. Communie van een kleinen kermisreiziger. *Vrij naar het Fransch. — A'dam, R.-K. Boekcentrale, 1925. (19 × 13) 64 blz.* *fl. 0,65*
VIA — Een allermooist diep-christelijk werkje voor de jeugd. Het is bizonder vlot geschreven en prettig om lezen, daarbij buitengewoon schoon uitgegeven. — Het ademt diepen godsdienstzin en edelmoedigheid. De geschiedenis en het milieu zijn van dien aard dat de jonge gasten er zullen aan smullen. — Een schattig boekje om cadeau te geven aan jongere neef of nichte, en vooral te koopen door bestuurders van E. K.-bonden; voor hun leden is dit werkje trouwens speciaal geschreven. En zoo de uitgever voor Vlaanderen een occasieprijs wil vaststellen ben ik zeker dat het bij tienduizendtallen zal worden verkocht in ons land. ERNEST VANDER HALLEN.

1741 **Muinoz, E. P.** **83**
SIMI, DE KLEINE JODIN VAN GIBRALTAR. Historisch verhaal. *Vert. uit h. Spaansch dr. S. F. — 's-Bosch, G. Mosmans. 1923, 3e druk (23 × 15) 110 blz.* *fl. 0,60*
VIA — Simi, de dochter van den opperrabijn van Gibraltar, voelt zich van af hare kinderjaren tot het christendom aangetrokken. Na de dood

van moeder komt er een christene meid in huis, die Simi den godsdienst leert kennen en beminnen. Na langen tijd de vervolgingen en de woede van haren vader te hebben doorstaan verlaat zij het vaderlijk huis, wordt opgenomen in een christen familie, en wordt kloosterzuster na het H. Doopsel te hebben ontvangen. — De schrijver zegt dat zijn verhaal historisch is. Het begin lijkt anders wel wat onwaarschijnlijk. Reeds op zesjarigen ouderdom heeft Simi niet genoeg aan de koude wet van Mozes en voelt ze behoefte aan de liefde van het christendom! — Het overige van het verhaal is zeer treffend en boeiend.

F. VERMUYTEN, PR.

1472 **Verschoren, Frans** 83

ZONNIG LEVEN. *Geïll. — Antwerpen, Opdebeek. 1923. (26× 18) 115 blz. 4 fr.*

VIA-B — Een zestal uitstekende schetsen uit kinderspel en straatleven. Echte Breughel-tafereeltjes uit de kinderwereld. Werk vol psychologische fijnheid. Aanbevolen. P. VAN ANTWERPEN.

VIB — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

1473 **Bijdekerke, J.**

MIEL EN ZIJN MAKKERS. — *Antwerpen, Opdebeek. (25 × 17) 75 blz. 3,00 fr.*

VIB-J — Een boek dat niet zwaar weegt. Het is de heel gewone vaststelling van een heel gewoon jongensleven. Miel staat beurtelings onder kwaden en goeden invloed van kameraden, en de verandering in zijn gedrag en karakter blijft dan ook niet uit. Misschien kunnen onze jongens er uit leeren wat groot belang de keus der kameraden heeft.

P. VERMUYTEN, PR.

1474 **Cohen-De Vries. P. J.** 83

HET VACANTIEVRIENDINNETJE. — *Geïll. met 4 platen dr. Rie Cramer. — Utrecht, De Haan (25 × 16) 164 blz. fl. 1.40*

VIB — Twee meisjes verlangen naar een vacantievriendinnetje. Onverwacht komt het gezelschap van een echten kwajongen hun afleiding bezorgen, en ze brengen samen een prettige vacantie door. Het boek is aangenaam om lezen: de helden ervan zijn nu wel juist geen engeltjes, maar ze hebben een gouden hart. Aanbevolen. F. VERMUYTEN, PR.

1475 **Dirks, Levina** 83

TANTE'S PORTRET. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis (Klasbibliotheek I) 1915. (22 × 15) 36 blz. fl. 0.15*

VIB — Arthur Halle wordt om zijn slecht gedrag door zijn vader ver-vervloekt en verjaagd. Een heele reeks ongelukken worden voor hem een zegen en brengen hem tot een deugdzaam leven. Werkelijk mooi.

F. VERMUYTEN, PR.

1476 **Meinen, G. J.** 83

KARRO'S VRIENDEN. — *Met platen. — Baarn, Bosch (Stamperius-Billiotheek) (21 × 19) 88 blz. gec. fl. 1.25; geb. fl. 1.40*

VIB-J — Het leventje van de dorpsjeugd. De avonturen die de jongens hadden met den hond van een hunner, zijn wel interessant en vormen dan ook de kern. In andere hoofdstukken hadden wij toch wel wat meer echt jongensleven gewenscht. Als stijl eenvoudig, korrekt. Als uitgave, prachtig. FR. HAEPERS.

1477 **Verriest, Johan** **2 : 83**
HET ONZE VADER in verhalen. — *Antwerpen, Opdebeek. 1925. (25 × 17) 85 blz.* *3 fr.*
VIB — Bij elke vraag van het Onze Vader worden heel lieve verhaaltjes gegeven die er beter den zin doen van begrijpen. Ook voor catechisten kan dit boek nuttig zijn. F. VERMUYTEN, PR.

1478 **Witlox, Jos** **83 : 92.2**
DE HEILIGEN EN DE DIERENWERELD. Legenden en vertellingen. — *Geïll. Antwerpen, Opdebeek (24 × 15) 100 blz.* *3 fr.*
VIB — Eigenaardige verzameling uit de vele heiligenlevens. De schrijver toont de heiligen in hun betrekkingen met de dieren, zelfs met de wilde. 't Zijn legenden in de meeste gevallen. Een goed boeksken voor dierenvrienden van elken leeftijd. A. V. G., PR.

84. ESSAYS.

1479 **Brom, Gerard** **84**
KATHOLIEK, een schets. — *Roermond, J. J. Romen en Zonen. 1924. (19 × 16). 188 blz.* *19,50 fr.*
V* — In deze tijd van hopeloze verwarring en van tragiese tweespalt zoekt de verdwaalde mens te vergeefs naar rust en bevrediging: enkel het Evangelie en de Roomse Moederkerk met haar eenheid en haar vrede bieden een veilige haven aan de ontredderde zielen. In het Katholicisme alleen worden de meest tegenstrijdige elementen harmonies verbonden: zij is een en algemeen, goddelik en menselik, zij omvat én geest én stof, zij biedt leer en leven aan gemeenschap en persoon, aan priester en leek; door het ora en labora wonen in haar samen droom en daad; zij blijft altijd oud en nieuw. —Deze gedachten, welke Gerard Brom in 1920 had ontwikkeld voor een Amsterdamse Vrijmetselaarsloge, heeft hij hier uitgebreid en bewerkt; in zijn persoonlike taal en stijl, voor onze Vlaamse lezers misschien wat moeilik, met zijn eigen kijk op zaken en toestanden, biedt de Nijmeegse hoogleeraar aan ontwikkelde lieden een krachtige spijs. Met een beetje moeite en geduld zal een sterke Vlaamse maag die gezonde kost wel verorberen.
A. BOON PR.

1480 **D'Haese, Dr Marcel** **84 : 92.8**
HUGO VERRIEST. — *Antwerpen, De Sikkel. (Vlamingen van Beteekenis). 1922. (21 × 14) 20 blz.* *1 fr.*
VA — D'Haese wil waarde en beteekenis van H. Verriest afmeten, niet enkel den (toen nog levenden) meester lof toezwaaien. Het gaat over heel den groei en bloei van Hugo: over de Verriest-familie wier innerlijke degelijkheid openbloeide tot uiterlijke wellevendheld, over de groote verdienste van den jongen leeraar die de vreugde en ideale roeping der jeugd begreep, over zijn wezen en opvoeding die steeds veel hield van een mooi Fransch mondje, over opvattingen nopens herwording van Vlaanderen, (opvattingen van 't jaar 72, beweert D'Haese); over taal, wezen en aard, over taal-particularisme en strekking der « Vlagge », over de verhouding tot Guido Gezelle, over het interpreteeren der verzen, (Verriest interpreteerde meer den klank dan den dieperen zin der verzen), over den causeur. — D'Haese biedt ons

een volledig beeld aan van H. Verriest; zijn oordeel is soms scherp maar wil gewikt worden en gewogen. Het boekje is ten zeerste aan te bevelen. J. HALLEZ.

1481 **Middendorp, Herman** **809**

DE BEWEGING VAN '80. Inleiding in de nieuwere Nederlandsche letterkunde, voornamelijk voor schoolgebruik. — *Zwolle, Tjeenk Willink. 1925. (20 X 14) 114 blz.* *fl. 1,35; geb. 1,60*

IV — Een zakelijke en welgeordende inleiding in de Noord-Nederlandsche letterkunde van '80 tot heden. De Tachtiger Kunst en de vooraanstaande figuren weet Herman Middendorp flink te karakteriseeren. Dat er volledigheidshalve veel namen en veel titels voorkomen die later uit onze letterkundige geschiedenis zullen verdwijnen is een onvermijdbaar gebrek. Met het werkje van Robbers en deze inleiding kunnen onze leerlingen voort om zich een overzicht te vormen van onze literatuur in de laatste vijftig jaar. A. BOON, PR.

1482 **Persyn, Dr Jul.** **809 : 9 : 92.8**

AUGUST SNIEDERS EN ZIJN TIJD : 1e Deel. — *Antwerpen, Leeslust (Vlaamsche Bijdragen, VIII) 1924. 3 dln.(20 X 15) 198 blz.* *15 fr.*

V — De wegen der Voorzienigheid zijn wonderbaar... en die van de letterkundige geschiedenis niet minder. Tot zijn eeuwfeest hebben de meeste kritici over Snieders gezwegen dat ze zweetten: hoogstens hebben ze hem een zeer bescheiden plaatsje afgestaan in stompershoek. Bij het naderen van de Snieders-feesten is de kaart gekeerd: van zijn volledige werken wordt een nieuwe uitgave bezorgd, feestredenaars en voordrachtgevers roemen om ter meest zijn verdienste als mensch, als romanschrijver en als Vlaanderens grootsten journalist, en niemand minder dan Jules Persyn heeft de taak aangedurfd een breed opgezette Snieders-biografie te laten verschijnen. Van dit werk dat drie deelen moet bedragen — Persyn heeft wel een zwak voor het monumentale — is thans het eerste deel verschenen: Snieders' geboorte op het dorpje Bladel, zijn opvoeding thuis en zijn schooljaren, zijn eerste letterkundige proeven en zijn eerste stap in het leven als letterzetter te 's-Hertogenbosch, het vertrek naar Antwerpen en zijn eerste werkzaamheid aan het pas gestichte Handelsblad, zijn redactiewerk en dagbladleiderschap tot 1850, het jaar dat zijn eerste roman van de pers kwam. — Snieders' biografie is uitgedijd tot de boeiende geschiedenis van den Vlaamschen strijd omtrent het midden van verleden eeuw: wat een heerlijk-romantische periode van edelmoedige en onbezonnen dweepers naast het kleinzielig gekonkel van kortzichtige vitters, wat een geroezemoes van sturm-und-drang bij het geklapper van pinten en kroezen in de urenlange drinkgelagen! In die opbruisende wereld verschijnt de Bladelsche bleu, en welhaast weet hij zijn plaats te veroveren naast Conscience, Den Door, Susken Van Kerckhoven, Vleeschouwer, Gerrits en de andere helden van dat tijdvak. — Vlot verteld, flink getypeerd, met talrijk karakteristieke uittreksels van den schrijver zelf over zijn jeugd en over zijn omgeving, moet deze biografie inslaan bij onze menschen: geen enkel bibliotheek mag dat werk missen. Vanwege Leeslust was het een kranige daad deze piekfijne afgewerkte uitgave, gedrukt op echt Engelsch featherweight-papier, in de wereld te zenden.

A. BOON, PR.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

1483 **Kuypers, Julien** **88**

De Gouden Poort. Bloemlezing ten dienste van Middelbaar- en Normaalonderwijs: 1. Inleiding tot de litteraire Schoonheid. 2. Nieuwe Nederlandsche Letteren. — *Antwerpen, De Sikkel. 1925. 2 dln. (22 × 14) 264, 246 blz.* *12 fr.*

IV — « De gouden Poort » — een mooie titel voor een mooie bloemlezing — bestaat uit twee deelen. Onder deel I leest men: « Inleiding tot de litteraire Schoonheid »; ik meende dan ook onder deel II te zullen vinden: « De litteraire Schoonheid », doch neen, er stond slechts, doodeenvoudig: « Nieuwe Nederlandsche Letteren » of, dacht ik, wil de Heer J. Kuypers daarmee soms bedoelen dat *dit* (N. N. L.) identisch is met *dat* (D. L. S.)? Die stelling wordt nergens uitdrukkelijk uitgesproken... — Nu, de modernen, de ultra-modernen incluis, hebben in deze, anders uiterst knap ineengestoken bloemlezing, het hooge woord en zij orakelen er maar op los, zonder dat deze of gene hunner stellingen ergens uitdrukkelijk... tegengesproken worde. Kortom, de Heer J. Kuypers neemt tegenover al het tegenstrijdige dat, rood en geel, wit en zwart, kakelbont naast en op elkaar staat in zijn « Gouden Poort » zelf geen stelling en dat keur ik in een « Bloemlezing ten dienste van Middelbaar- en Normaalonderwijs » niet goed. En toch... onrechtstreeks is er wel een stelling. Immers, als motto bovenaan het voorbericht van deel I staat een citaat van Robbers:« ... de groote verdiensten van litteratuur als onderwijs-object... bestaan... in de eerste plaats in het genot (nl. *schoonheidsgenot*) dat zij overschaft ». Dat is iets! Op bl. 9 licht dezelfde auteur dat aldus toe: « De smaakvollen... weten hoeveel schoon-menschelijks hun ontsnapt, wanneer zij hun eigen filosofische, religieuse of politieke opvattingen als waarden toelaten bij hun kunstoordeel, hun kunst-genieting. » — Daar hebt ge 't ! Laat staan de « politieke opvattingen » ! Schoonheid echter, die niet rust op stevigen, onwrikbaren grondslag van wijsgeerige of godsdienstige *waarheid*, en is geen schoonheid. — 't Verwondere dus niet zoo, zonder tegenspraak, Fr. Coenen het op bl. 90 van deel II zeggen mag: « Er is dan geen plaats meer voor moreele onderscheiding van goed en kwaad » en dgl. meer. De poëzie, zonder meer, is immers nu godsdienst net als welke andere... (Kloos bl. 65). Ziedaar een eerste, principiëel bezwaar tegen deze, ik herhaal het, anders zoo degelijke bloemlezing, t. w. het principlooze er van betrekkelijk de waarheid. — Een tweede nu. Op gevaar af voor een oude pruik door te gaan, blijf ik de meening toegedaan dat stukken met pl. m. uitgesproken erotische strekking niet passen in een werk « ten dienste van Normaal- en Middelaar Onderwijs » en om die twee redenen is het dat ik, alhoewel met spijt, deze prachtige prestatie, in zake bloemlezing, niet onvoorwaardelijk aanbevelen kan en mag; spijtig ja, om het heerlijk *schoone* dat zoo zonnig weelderig straalt en gloort in beide deelen dezer « Gouden Poort », doch... 't *ware* eerst. V. Naveau.

9. — Geschiedenis

1484 **Van Rijn, G.** **9**

Nederlandsche Historieprenten (1555-1900). Platenatlas ten gebruike bij de studie der Nederlandsche geschiedenis. — *Met medewerking van*

Prof. Dr G. W. Kernkamp. —A'dam, Van Looy. 1910. (82 × 22 192 blz.
fl. 2,90; geb. fl. 4,40

V — In dezen zeer verzorgden platenatlas gaat het hoofdzakelijk over de Nederlandsche geschiedenis, vanaf het midden der zestiende eeuw. De mooie reproducties hebben een artistiek karakter, en lichten zoowel de historie als de literatuur, folklore, godsdienst, de groote cultureele gebeurtenissen, uitvindingen, enz., toe. De bondige bijschriften die de platen verduidelijken veronderstellen een min of meer gevorderde kennis der algemeene geschiedenis. Waar het over godsdienstkwesties gaat blijven ze heel onschuldig, alhoewel protestantsch. Onze geschiedenis krijgt in dit boek natuurlijk slechts een bijkomstige plaats, en dan nog voor zoover ze de Noord-Nederlandsche raakt. Voor leeraars in de geschiedenis die aanschouwelijk onderwijs willen geven een gedroomd boek. Wanneer verschijnt zoo'n boek over de Vlaamsche historie, dat dan ook door de studenten zelf kan gebruikt worden.

E. VANDER HALLEN.

1485 **Leopold, Dr H. M. R.** **9 : 3 : 47 : 37**

ROMEINSCH LEVEN. — *Groningen, Wolters (Antieke Cultuur) 1925. (19 × 13) 141 blz.* *fl. 1,75*

Dit mooie en goed geïllustreerd boekje beschrijft bondig het dagelijksch leven van den Romein, van de wieg tot het graf, en wat daarmede in verband staat: het huis in de stad, villa's, huisraad, kleeding, enz. Wellicht is geen Nederlandsch oudheidkundige zoo goed bekend met het oude Rome als de schrijver van *Uit de Leerschool van de spade;* zijn naam is een voldoende waarborg voor de wetenschappelijke degelijkheid van dit nieuwe werk. *Romeinsch leven* is zeer aangenaam te lezen; de toon is onderhoudend, zonder vermoeiend te worden, zooals men misschien aan het andere zooeven genoemde werk kan verwijten. Niet alleen warm aan te bevelen voor leeraren; ook voor studenten en oudere humaniora-leerlingen is het uitmuntend geschikt.

A. GEEREBAERT S. I.

1486 **Verstraeten, H. W.** **92 : 9 (44)**

DRIE VORSTEN of de Grondleggers der Frankische Heerschappij in Gallië. — *'s Hertogenbosch, Mosmans Jr. 1922. (21 × 14) 184 blz.* *fl. 0,80*

V — Het gaat hier over de eerste Frankische koningen en hun lotgevallen. De schrijver heeft zijn onderwerp behandeld met al de vrijheid die een historisch romanticus zich toelaten kan. Met meer talent en een grondige studie der maatschappelijke en geestelijke toestanden, had het een levendige schets der eerste Frankische maatschappij kunnen worden. Zoo is het een tamelijk dorre kroniek waarin de Franken in academisch dispuut over politiek praten en over bekende gebeurtenissen uit de vaderlandsche en West-Europeesche geschiedenis. J. A. GORIS.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

1487 **Enock, Reginald C.** **91**

IN HET LAND DER INCA'S. Leven en Reizen in Peru. — *A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Van reizen en trekken) (18 × 12) 196 blz. fl. 0,95, geb. 1,40*

III — Peru's naam wekt dadelijk in onze verbeelding die drie groote dingen op, welke heeten: de Andes, 's werelds machtigst wonder, het

goud waarvan dit land de schatkamer is, en de geheimzinnige verdwenen Inca-beschaving. Enock's werk geeft ons een volledig en trouw beeld van dit huiverigschoon bergland. Er komen daar eenige werkelijk aangrijpende berg- en toppentooneelen in voor. Het geheel vormt een merkwaardige dooreenwerking van rijke persoonlijke ervaringen en van wetenschappelijke beschouwingen van een rasreiziger, — tevens ingenieur en economist, — gegroeid tot een stevig en leesbaar boek. Als studie is zijn werk zeer degelijk. Spijtig, waar het gaat over zoo een diepkatholiek land als Peru, die vrijzinnige tint en die vooroordeelen tegen Kerk en priesters, welke schrijver niet heeft weten te onderdrukken.

JORIS CAEYMAEX, PR.

1488 **Rondou, W. F., en Mignon, K.** **91**

ATLAS-LEERBOEK DER AARDRIJKSKUNDE, met den tekst tegenover de kaarten, voor den 2^n graad der Lagere Scholen, en voor de Middelbare Scholen, volgens het programma van *1923*. — *Lier, J. Van In. 1924, 7e druk (27 × 20) 42 blz.* *3,50 fr.*

V — Niet veel goeds is er van dit atlas-leerboek te zeggen, want inhoud en uitvoering zijn werkelijk beneden peil. — België in natuurlijke streken indeelen gaat nog als dit geschiedt op één en dezelfde kaart, zoo dat men het geheel kan overzien, maar aparte kaarten gaan teekenen van elk dier streken lijkt mij verkeerd en onpædagogisch. Vooral als men dit doet zóó dat voor meer dan een dier *natuurlijke* streken, de grenzen samenvallen met de *staatkundige* grenzen der provinciën! En welke leerling zal zich ooit de Condrusische Streek en de Ardennen, zooals die hier geteekend zijn, in het hoofd kunnen prenten? Veel beter zou het zijn — en meer en meer worden de leeraren het daarover eens — als afzonderlijke deelen van ons land, eenvoudig weg zooals vroeger, de provincies te nemen, waarvan ieder gemakkelijk de grenzen onthoudt, omdat deze altijd en overal op de kaart van België voorkomen. Niets belet dan, binnen de grenzen der provincie, een paar natuurlijke landschappen te onderscheiden, *als er hiervoor een reden bestaat*. — Veel zou nog te zeggen zijn over de taal — dat is veelal geen Nederlandsch maar vertaald Fransch —, over de aardrijkskundige bijzonderheden die er in voorkomen — die zijn meer dan eens onnauwkeurig, foutief of onvolledig — en over de *gekleurde* kaarten die nauwelijks dezen naam verdienen. — In ieder geval is te hopen dat de auteurs dezen atlas geheel zullen omwerken en voor de taal herzien, en dat de uitgever een nieuwen druk beter zal verzorgen wat de uitvoering betreft... of dat spoedig een andere de plaats van dezen atlas zal komen innemen.

J. VERSCHUEREN, S. J.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

1489 **Don Bosco** **92.2**

LEVEN VAN DEN DIENAAR GODS DOMINICUS SAVIO, leeraar van het Oratorium van den H. Franciscus van Sales. *Vert. uit h. Italiaansch.* — *'s-Bosch, Mosmans (20 × 13) 149 blz.* *fl. 0.50*

V-VIA-J — Een engel van een kind die kleine Savio. Wat de genade in hem uitwerkte is wonderbaar. Nog maar vijftien jaar oud stierf hij, rijp voor den hemel. De talrijke feiten door Don Bosco, zijn geestelijken

leider, aangehaald, bewijzen ten overvloede de bovennatuurlijkheid van dit knapenleven; zijn zielenijver, verstervingsgeest en heiligheid. Onze kruistochters moeten Savio leeren kennen, 'k ben zeker dat ze hem zullen begroeten als hun kapitein, en dat ze, door zijn voorbeeld aangespoord, 't besluit zullen nemen: heiligen te worden.

D. De Pauw, O. P.

1490 **Keulers, P. C., M. S. C.** **92.2**

Jules Chevalier. — *Tilburg, Nederl. Boekhuis (22 × 13) 125 blz. fl. 0.80*

V* — Zoo staat Pater Chevalier daar uitgebeeld, fel en forsch: als een rustelooze zwoeger op 's Heeren akkerveld, als de apostel van 't H. Hart, als de stichter van twee bloeiende congregatiën, als de bouwer der basiliek te Issoudun, als de aanvoerder en bezieler dier wakkere missionarissen van 't H. Hart, die de fakkel van 't geloof hebben gedragen naar Oceanië en de Philippijnsche Eilanden, als de man van deugd, taai-geduldig in 't lijden, vol vertrouwen op God en mistrouwen in zich zelf. Bondige, zaakrijke biographie. P. De Pauw, O. P.

1491 **Loogman, Alp.** **266 : 269 : 92.2**

Een bekeerde Jood en zijn Werk. (*Geïll. — Weert, Missiehuis v. d. H. Geest. (22 × 14) 63 blz. fl. 0,25.*

V — Een vluchtige levensschets van den Eerbiedw. Pater Libermann. Zoon van een rabbijn was hij een fanatieke Jood. De bekeering tot het katholicisme van zijn broer bracht hem een schok, de vertaling uit het Hebreeuwsch van een zeker gedeelte der 4 Evangeliën, een licht. De genade hield hem in haar kneep. Katholiek geworden, snakte hij naar 't priesterschap en droomde hij van een nieuwe congregatie. Zware moeilijkheden, bittere teleurstellingen stelden zijn deugd op de proef. Onwankelbaar op God vertrouwend mocht hij na jaren lijden zijn plannen bekroond en uitgevoerd zien. De Congregatie der Paters van den H. Geest, zoo bloeiend en zoo bedrijvig in vele landen en vooral in de missies, gaat groot op P. Libermann, en dankt hem dien onverdroten apostelgeest, welke hare zonen nog bezielt in 't uitgestrekt Afrikaansch missie-gebied. — Een propaganda-brochuur ter bevordering van missie-actie. Aanbevolen. D. De Pauw, O. P.

1492 **X** **92.2 : 266**

Een Missionaris in Alaska. Schets van den Apostolischen arbeid van P. Willem, U. Judge, S. J. — *Vert. uit h. Engelsch. — Turnhout, Splichal en Antwerpen, A. S. K. B., Cuylitstraat, 27 (26 × 19) 164 blz. 3,50 fr.*

V — P. Judge is Amerikaan, geboren te Baltimore en Jezuïet. Hij werd gezonden als missionaris naar Alaska, het uiteinde van noordelijk Amerika, waar hij jarenlang op verschillende plaatsen werkte en ten slotte aan zijn harde dood bezweek, 49 jaar oud. Zijn leven wordt heel kort geschetst, maar grootendeels wordt hij zelf aan 't woord gelaten door zijn brieven. — Die brieven vertellen van zijn arbeid, van de streek, van het klimaat; zij vertoonen een eenvoudige, oprechte, offervaardige, blijmoedige ziel. Het is daarom stichtelijke, aangename *lectuur voor iedereen.* De vertaling is zeer goed. Een net prijsboek.

A. De Boeck, pr.

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS
GRONINGEN; DEN HAAG

PRÉCIS HISTORIQUE ET ANTHOLOGIE DE LA LITTÉRATURE FRANÇAISE

avec de nombreuses illustrations, à l'usage des lycées classiques et modernes

par J.-B. BESANÇON, Professeur à un lycée moderne à La Haye
et W. STRUIK, Professeur à une école secondaire à Amsterdam.

TWEE DEELEN — TWEEDE DRUK

Prijs der 2 deelen	**ingenaaid gld. 8,50; gebonden gld. 9,50**
Elk deel afzonderlijk	**ingenaaid gld. 4,25; gebonden gld. 4,90**

Tel qu'il est, avec ses 776 pages, son impression très soignée, ses illustrations nombreuses, ses proportions bien gardées, cet ouvrage hollandais est un des meilleurs manuels classiques de littérature française que nous connaissions, et, à de très rares exceptions près, *il laisse très loin derrière lui* tout ce qui a été publié dans ce domaine, même dans nos pays de langue française. EUGENE ULRIX in *Leuvensche Bijdragen.*

Uitgave van J. B. WOLTERS, Groningen, Den Haag

Voor uwe Leestafel

TOONEEL-GIDS

Redactie : E. H. Bernaerts, L. Dosfel, Th. De Ronde, enz.

Redactiesecretaris : Anton Van de Velde.

PER JAAR ELF NUMMERS: 25 FRANKS

Beheer : « CULTURA »
GILDESTRAAT, 5, GENT

L. OPDEBEEK

UITGEVER

Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Volledige werken van Mevrouw Courtmans, kompleet in 33 deelen, tegen 4 fr per deel voor inschrijvers op de geheele reeks. Afzonderlijke deelen : 5 fr.

Werk van A. C. Van der Cruyssen : 8 deelen tegen 5 fr. per deel.

Werk van O. Wattez : *Zuid Vlaandersche Novellen :* 5 deelen, per deel 4 fr.

Werk van Gustaaf Segers : *In 't hartje de Kempen :* 2 deelen, per deel 4 fr. — *De Heistee :* 8 fr. — *In onze gehuchten en dorpen :* 3 deelen, per deel 4 fr.

Werk van Jozef Simons : *Mastentoppen :* 5 fr. — *Mastenvlimmen :* 4 fr. — *Ons vroom en vroolijk Kempenland :* 4 fr.

Men vrage den algemeenen catalogus, die kosteloos wordt toegezonden.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1925 : 35,75 fr.

S. V. DE VLAAMSCHE BOEKENHALLE, Naamschestraat, 87, LEUVEN

Uitgeverij N. V. LEESLUST

Antwerpen : 109, Nationale straat, 109.

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes**. Verlucht door Felix Timmermans (2e vermeerderde uitgave) fr. 4,50

JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels**. Verlucht door Felix Timmermans (2e vermeerderde uitgave) fr. 4,50

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom**. Uit het Fransch vertaald door Dr Jaak Boonen. fr. 10,—

M. E. BELPAIRE en HILDA RAM. — **Wonderland :** 1e, 3e, 4e, 5e en 6e bundel. (4e druk). Met kleurplaten van Felix Timmermans, elk fr. 5,50

M. E. BELPAIRE, HILDA RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland :** 2e en 7e bundel. Met penteekeningen van Felix Timmermans, elk fr. 4,50

JOZEF BUERBAUM. — **Keldermondvertellingen**. (3e druk) fr. 5,—

LUIS COLOMA, S. J. — **De kleine Pilatus.** Uit het Spaansch vertaald door Jozef Simons. (2e druk). fr. 4,50

LOUISA DUYKERS. — **Haar Man**. Modern roman. fr. 12,—

LOUISA DUYKERS. — **Jantje**. (2e druk). Met penteekeningen van Felix Timmermans. fr. 5,—

H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia**. Roman. Uit het Duitsch vertaald door Maur. Van Hoeck. fr. 12,—

FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland**. Uit het Engelsch vertaald door Jozef Simons. fr. 8,—

FRANCIS FINN, S. J. — **Op den Loop**. Uit het Engelsch vertaald door E. Verwimp, S. J. fr. 8,—

JOH. JŒRGENSEN. — **Het Heilig Vuur**. Uit het Deensch vertaald door L. Duykers. fr. 7,—

LOD. LAVKI. — **Fieneke**. Oorspronkelijk verhaal. fr. 4,—

LOD. LAVKI. — **De Kleine Koning**. Bijbelsch verhaal voor de jeugd. fr. 4,—

LOD. LAVKI. — **Tuurke**. Oorspronkelijk avontuur-verhaal uit het scouts-leven. fr. 4,—

AUGUST OSSENBLOK. — **De Kandidaat-Bibliothecaris**. fr. 7,50

Dr. JUL. PERSYN. — **Æsthetische Verantwoordingen**. fr. 14,—

Dr. JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd**. (1e deel). fr. 15,—
De 3 deelen, bij inschrijving. fr. 37,50

Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk**. fr. 4,50

ANTON VAN DE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** Met 25 kleurplaatjes van Felix Timmermans. fr. 8,—

ERNEST VAN DER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht**. Verlucht door Felix Timmermans. fr. 4,50

ERNEST VAN DER HALLEN. — **Stille Uren bij primitieve Meesters**. Rijk geïllustreerde kunstuitgave. fr. 25,—

TER PERSE:

M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens**.
LOD. LAVKI. — **De Kleine Martelaar**.
Dr. JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd**. (2e en 3e deel).

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH - BIBLIOGRAFISCH - TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT ZES MAAL PER JAAR

DERDE JAARGANG
Verschijnt: Juni, Augustus, September, October, November en December

IV

October 1925

Orgaan van het Algemeen Secretariaat
:-: voor Katholieke Boekerijen :-:

BIBLIOTHECARISSEN !...

Het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

gevestigd te Antwerpen, CUYLITSSTRAAT, 27

verzekert U mits een JAARLIJKSCHE BIJDRAGE VAN **25** FRANK, al de voordeelen van onze bibliotheekorganisatie.

A. — INLICHTINGSDIENST.

1. Over de Wetgeving op de Boekerijen en haar toepassing: voorwaarden en formaliteiten voor het bekomen van officiëele toelagen.
2. Verstrekken van formulieren voor aanvragen om toelagen; wenken omtrent de houding aan te nemen tegenover de officiëele organismen.
3. Middendienst voor het bezorgen van sprekers voor Leesavonden, enz.
4. Middendienst voor het stichten van Maatschappijen zonder winstgevend doel.

B. — TECHNISCHE DIENST.

1. Inrichting van Lessen voor Bibliothecarissen
2. Wenken omtrent het inrichten van Bibliotheken, Leeszalen, Lees- en Verteluren.
3. Modelboekerij, toegankelijk voor de belanghebbenden; mededeeling van Modelcatalogen.

C. — DOCUMENTATIEDIENST.

1. Voorlichting in zake bruikbare literatuur door: Verzamelen van Bibliographische werken en tijdschriften, ter inzage voor belangstellenden.
2. Verzameling per vak en per schrijver van boekbesprekingen.
3. Samenstelling van Keurlijsten.
4. Uitgeven van een **Bibliographisch Tijdschrift « Boekengids », kosteloos aan de aangesloten boekerijen verschaft (waarde 15 frank).**

D. — STOFFELIJKE VOORDEELEN.

1. Inbinden van boeken tegen voordeelige voorwaarden: 2,25 fr. per boekdeel zonder aanzien van formaat.
2. Levering van allerhande boeken met 15 °/o korting.
   Vrachtvrije toezending voor bestellingen boven de 100 fr.
3. Bezorgen van bedrukte modelformulieren: Inventarisboek: 16 of 22 fr.; Uitleenregister: 4 fr.; Witte of gekleurde Steekkaarten: 16 fr. de duizend stuks (onbedrukt); 32 fr. de duizend bedrukt ; Stamkaarten en lezerskaarten; 32 fr. de duizend.
4. Verhuren van Clichés (portretten) voor het illustreeren van Catalogen.

E. — ZEDELIJKE INVLOED DOOR CENTRALISATIE.

1. Propaganda door Voordrachten, Pers en Persoonlijk optreden tot het stichten of herinrichten van Boekerijen, Vak- en Kinderbibliotheken.
2. Gezamenlijk optreden tot het bekomen van gew. wijzigingen aan de wet.
3. Indienen van eventuëele klachten omtrent dienstaangelegenheden.
4. Vertegenwoordiging in officiëele organismen.
5. Bevorderen van het aansluiten der Boekerijen bij hun respectievelijke Verbonden.
6. Betrekkingen met soortgelijke inrichtingen in het Buitenland; vertegenwoordiging op Bibliotheek-Kongressen en Landdagen.
7. Actie op de Openbare Meening voor een breedere opvatting van ons Bibliotheekwezen, en meer geldelijke belangstelling voor onze Bibliotheken.

N. B. : Het Secretariaat is toegankelijk Maandags, Woensdags, Vrijdags en Zaterdags van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur

Postcheckrekening : nr **241.02** Telefoon : nr **216.74**

Uitgaven GUST JANSSENS

9, Kerkstraat, 9, ANTWERPEN

Den HH. Leeraars bijzonder aanbevolen :

Het NATUURWETENSCHAPPELIJK ONDERRICHT door ERNEST VAN DEN BOSCH, Doctorandus in de wetenschappen, Leeraar aan de Normaal- en Nijverheidsscholen van Antwerpen.

ONTLEEDKUNDE EN LEVENSLEER v^r^ Normaal en Mid. Onderwijs Prijs fr. 8,50

BOEK VAN LEVENSLEER EN GEZONDHEIDSLEER voor lagere scholen, voorbereidende afdeelingen van Middelbaar Onderwijs en Scholen voor Volwassenen fr. 2,50

BOEK VAN NATUURKUNDE, voor lagere scholen fr. 2,50

BOEK VAN DIERKUNDE, voor lagere scholen fr. 2,50

Deze studieboekjes bekwamen de vleiendste bespreking en beoordeeling van wege de dokters E. Moons, A. Delhaye, heer Boonroy en andere.

GRATIS KATALOOG OP AANVRAAG

Het Vlaamsche Land

Algemeen Weekblad

PER HALF JAAR 13.00 Fr.

S. V. DE VLAAMSCHE BOEKENHALLE
87, Naamschestraat, 87, LEUVEN

DE NEDERLANDSCHE BOEKHANDEL

50, St. Jacobsmarkt, ANTWERPEN

heeft de grootste keuze van KINDERBOEKEN. ROMANS en VAKBOEKEN VOOR BIBLIOTHEKEN aan de voordeeligste voorwaarden.

VRAAGT CATALOGUS

BESTE BOEKEN voor uwe BIBLIOTHEEK

Cullum. —	ONTMASKERD	11,25
»	HET MYSTERIE VAN DEN UILENHOF	11,75
»	WANAHA'S TWEESTRIJD	11,25
»	TOEN HET RECHT ZEGEVIERDE	fr. 11,25
»	DE PARIA	13,50
»	DUIVELSMOERAS	13,50

— Die boeken zullen de jongere lezers geweldig aantrekken —

EN WILT U IETS VOOR DE LEZERESSEN?

Eleanor Porter. —	MARY-MARIE	11,25
» »	MISS BILLY'S KEUZE	11,25
» »	MISS BILLY GETROUWD	fr. 11,25
» »	ZUS ANNIE	11,25

En dit is een boek dat weer geheel anders is dan de meeste boeken

Marg. R. Piper. — SYLVIA'S KERSTFAMILIE fr. 13,00

En nu, boeken, gezonde boeken,
boeken vol humor en levensblijheid

Arnold Bennett. —	'N TYPE	fr. 13,00
» »	DENRY BLIJFT 'N TYPE	13,00

— S. V. De Vlaamsche Boekenhalle —

TE HUUR

Centrale Boekhandel « Neerlandia »

(Dir. Mej. A. GERRITS)

Gerardstraat, 12 ANTWERPEN Telefoon 7190

Groote keuze Boeken voor
=:= BIBLIOTHEKEN =:=

JULES PERSYN

NUMMER 4 DERDE JAARGANG OCTOBER 1925

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift

Organ van het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

:-: VERSCHIJNT 6 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE :	BEHEER :
Alg. Secretariaat voor Kath. Boekerijen Cuylitsstraat, 27, Antwerpen	S. V. De Vlaamsche Boekenhalle Naamschestraat, 87, Leuven

Abonnementsprijs : 15,00 fr. — Dit nummer : 3,00 fr.

JULES PERSYN

:: DOOR ::

:: PROFESSOR Dr ARTHUR BOON ::

Het valt niet te loochenen dat op het gebied van de letterkundige kritiek Vlaanderen tegenover Holland in de 19^e eeuw steeds een poover figuur heeft gemaakt. Terwijl Drost en Potgieter en Busken Huet en Pierson en Jozef Alberdingk Thijm zich daar inspanden om door ernstige en opbouwende kritiek de nationale letterkunde op te lichten uit den poel van onbenulligheid en alledaagschheid waarin ze lag te stikken, moesten wij hier teren op de alleszins goed bedoelde en niet onverdienstelijke taal- en letterlievende aanmerkingen van Jan David, en de oppervlakkige aamborstige kritieken van Heremans en allerlei andere opstellers van literaire tijdschriftjes. Met de hatelijke en vaak onrechtvaardige aanvallen van scherpschutters als Van Kerckhoven, Nolet de Brauwere, Amaat De Vos waren we zeker niets genaderd. Max Rooses, jawel, die had het goed voor; maar hoe eenzijdig en cerebraal zijn opvatting over letterkundige schoonheid luidde, bewijst heel duidelijk zijn beruchte pennetwist met Pol de Mont en Prosper Van Langendonck. Daarenboven is het een uitgemaakt feit dat bij hem en vele anderen een dom antiklerikalisme hun een bril met zwart-berookte glazen op den neus schoof, wanneer het gold een oordeel te vellen over katholieke kunst.

Het is dan een verheugend verschijnsel dat met de Van Nu en Straksers de letterkundige kritiek veel in ernst en degelijkheid heeft bijgewonnen. Prosper Van Langendonck en August Vermeylen hebben den eersten stoot gegeven, maar hun werk was te fragmentarisch om een blijvenden invloed uit te oefenen; ten andere, sedert ruimen tijd is de rijkbegaafde hoogleeraar in de letterkundige geschiedenis aan zijn eerste liefde ontrouw geworden voor de aanlokkende bekoorlijkheid van de

algemeene kunstgeschiedenis. Als recensenten hebben Karel Van de Woestijne, Emmanuel De Bom en anderen verdienstelijk werk geleverd.

Ook onder de katholieke jongeren is de belangstelling snel aan 't groeien gegaan. In *Jong Dietschland* jubelde Cyriel Verschaeve zijn bewondering uit voor de meesterwerken van 's menschen genie; Aran Burfs schreef met jeugdige geestdrift over de dichters onzer heimat; in tijdschriften en weekbladen stalden Karel Van den Oever en Jef Muls, Karel Elebaers en Joris Eeckhout voor hun lezers de schatten uit onzer literatuur. In liefdevolle monografieën schetsten Caesar Gezelle en Aloïs Walgrave met innige vereering het beeld van den grootmeester Guido Gezelle. Maar naast en boven allen, om zijn groote gaven en zijn alom erkend gezag staat ontegensprekelijk Jules Persyn als de katholieke kritikus van dezen tijd.

Meer dan iemand werd hij op ongemeene en harmonische wijze bedeeld met de verschillende gaven die een gezonde kritiek vereischt: een scherpen naspeurenden kunstzin, die doordringt tot in het diepste wezen van de werken, een diep-gevoelig hart, dat de fijnste trillingen meezindert van het dichterlijk gemoed, een merkwaardige vatbaarheid voor de verschillende uitingen van het literaire leven, een bezadigd en gezond oordeel gegrondvest op een kloeken wijsgeerigen geest, vrijwarend voor lichtzinnige kritiek en onbezonnen geestdrift; een warme liefde voor de waarheid gepaard met een gloeiende vereering voor de schoonheid, en een diepen levensernst, die alle partijdigheid en speldeprikjes-gedoe uit den booze beschouwen. Van hem mag getuigd worden dat hij niet enkel « de sigaren aan den buitenkant kent », maar dat hij ook in zijn mond « dat fijn-ontwikkeld orgaantje heeft, onmisbaar tot het proeven, tot het keuren ». Voeg daarbij een onbegrensde belangstelling en een stugge stoere werkkracht, dan bezit ge het geheim van zijn schatrijke informatie en van zijn verbazende belezenheid. — Zijn taal kent hij als niet een in al haar speelschheid en dartelheid, in al haar plooibaarheid en rijkdom: fonkelnieuwe beelden en verbluffende woordkoppelingen haalt hij soms uit haar verholenste schatkamers en hij speelt er mee als een goochelaar met zijn vergulde kogels. Toch is zijn stijl zoo eenvoudig en ongekunsteld mogelijk in zijn springlevend rythme en zijn zwierige deining. En daarover laat hij tintelen de zonnestralen van zijn onuitputbaren geest en van zijn kostelijken humor. Ook de Hollanders heeft hij te pakken gekregen door het schilderachtige van zijn dictie en het eigenaardige van zijn voorstelling.

* * *

Jules Persyn werd geboren te Wachtebeke den 20 April 1878. Zijn eerste ontwikkeling heeft hij te danken aan zijn ouders, aan zijn moederlijken grootvader en aan een zeer hoogstaand onderwijzer. Zijn lagere school deed hij op zijn geboortedorp, zijn middelbare studiën deed hij te Lokeren en te Eekloo. Toen de zeventienjarige student in zijn binnenste gemoed de roepstem van zijn Goddelijken Meester had

meenen te vernemen, werd hij naar het Belgisch College te Rome gezonden om aan de Gregoriana de colleges te volgen in de wijsbegeerte: een wonderbare schikking der Voorzienigheid om aan den schoonheidlievenden jongeling in die kunstrijke omgeving een sterke wijsgeerige vorming te bezorgen. Weldra nochtans zag hij in dat zijn roeping elders lag, en, na zijn verblijf in de Eeuwige Stad, trok hij in 1898 naar de Leuvensche Alma Mater om er den doctorstitel te behalen in de pas ingerichte afdeeling voor Germaansche Philologie.

Een heerlijke tijd van jong opbruisend Vlaamsch leven, die studentenjaren van Persyn, toen Omer Karel De Laey en Jef De Cock *Met Tijd en Vlijt* oversprankelden met hun optimisme en hun humor, toen Dosfel mediteerde over Vlaanderen's toekomst, Speleers en Van Cauwelaert en Eugeen Bosteels zaliger de studeerende jeugd organiseerden in kringen en vereenigingen, toen Karel Heyndrickx hun het Studentenliederboek aanbood en Jef Van den Eynde zijn propagandatocht inzette voor Vlaamsche kunst en Vlaamsche lied. Een trouw beeld van dat jolig studentikoos leven vindt ge in Persyn's studie over O. K. De Laey. Persyn werkte meer in de stilte van zijn kamer op Just Lips: in de jaarverslagen van *Met Tijd en Vlijt* zien we zijn jonge lezerspassie gaan grasduinen in het ruime gebied onzer eigen letterkunde en in de meesterwerken van de wereldliteratuur. In die jaren ook werd Persyn bevriend met Emiel Vliebergh zaliger, die eerst als advokaat van den Boerenbond en later als hoogleeraar, zoo'n leidende plaats innam in de Leuvensche studentenwereld. Steeds bleven beiden innig aan malkaar verknocht, en het is bij Vliebergh dat Persyn in de moeilijkste levensomstandigheden steeds gouden raad en een gouden hart heeft gevonden. Het is dan ook niet te verwonderen dat het Hoofdbestuur van het Davidsfonds aan hem de piëteitvolle taak toevertrouwd heeft het levensbericht te schrijven van zijn onvergetelijken algemeenen voorzitter. Ook met Professor Scharpé was hij weldra één hart en ééne ziel: de avonduren die hij in dien huiskring sleet blijven hem bij als een zoete herinnering en wellicht vertelt hij ons wel eens hoe zijn geleerde meester eens op het gebied van de dierkunde.... een kolossalen bok heeft geschoten.

In 1902 promoveerde Dr Jules Persyn summa cum laude met een dissertatie over « *Ons Tooneel te Antwerpen sinds 1830* ». — Hij werd ambtenaar aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en Openbaar Onderwijs, daarna aan den vertaaldienst in de Kamer; weldra kreeg hij een professoraat aan het Hooger Handelsgesticht te Antwerpen en aan de Hoogere Handelsschool bij de Gentsche Universiteit. Onder den oorlog verbleef hij met zijn sterk aangroeiend gezin eerst in Engeland, daarna in Holland, om daar het 2e deel van zijn « *Dr Schaepman* » te voltooien. Een tijdlang had hij neiging om aan de Vlaamsche Hoogeschool te Gent zijn post te komen betrekken, maar eindelijk bedankte hij, na heel wat gewetensstrijd.

In 1917 aanvaardde hij de opdracht om colleges te geven in de letter-

kunde voor de Belgische kolonie aan de Universiteit te Utrecht.

Na den wapenstilstand werd hij uit Utrecht telegraphisch teruggeroepen « om zijn bediening te Gent en te Antwerpen herop te nemen »; ter plaatse aangekomen, vernam hij dat hij onwaardig was bevonden om zijn ambt nog uit te oefenen, en dat hij « geschorst » was. Hij werd dan, overwerkt als hij was en afgejaagd, op ziekverlof gezet, en onderwijl ongeschikt verklaard door den Staat, en ook wel een beetje door de Kerkelijke Overheid, om vooralsnog de opvoeding van de Belgische jeugd te helpen bezorgen. De perscampagne, die toen woedde tegen alles wat Vlaamsch was, spaarde natuurlijk ook Persyn niet. Katholieke bladen als « La Nation Belge », « La libre Belgique » en « La Métropole » deden dapper mee. Maar hooge beschermers traden op die niet duldden dat het kwam tot afzetting. Persyn, hulde de vijand, had immers niet enkel naar Gent geneigd, hij had ook drie maanden lang geijverd voor Volksopbeuring, Nederlandschen Tak. Nu, Volksopbeuring daarginds was binnen die periode een zuiver menschlievend werk!

In 1921 werd hij bij eene tot heden niet opgeklaarde « vergissing » voor goed vervangen in zijn Antwerpsche staatsbetrekking. Zoo werd feitelijk Persyn door den Staat « ongeneesbaar » verklaard. Ondanks de bemoeiïngen van sommige vrienden die hun best hebben gedaan om die verwarde zaak in het reine te brengen, verroert Persyn niet, ofschoon hem werd aangeboden, naar 't schijnt, op het Antwerpsche Handelsgesticht terug te keeren en de Nederlandsche lessen aldaar met zijn opvolger te deelen. Een betere oplossing werd tot heden door de Belgische politiek niet gevonden. Intusschen kweekt Persyn, gesteund door zijn voorbeeldige vrouw, een heel dozijn kinderen op!

* * *

In 1904 aanvaardde Persyn met Emiel Vliebergh het sekretariaat van *Dietsche Warande en Belfort* en van meet af deed hij zich gelden als een van de leidende kritici in Nederland. Tot welke hoogte hij het tijdschrift heeft gevoerd is aan de trouwe lezers bekend, die alle maanden zoo gretig met den sekretaris op Warande-wandel rondliepen. Tot in 1923 besteedde hij zijn beste krachten aan dat tijdschrift.

Het was vooral sinds 1907 dat hij zijn werkzaamheid aan het Vlaamsch publiek opdrong: op de eerste *Nederlandsche Vakantieleergangen* hield hij drie voordrachten over *Kiezen, Smaken en Schrijven.* Ik herinner me nog welk een overweldigenden indruk die lezingen op de talrijke toehoorders teweegbrachten: het was de openbaring van een buitengewoon talent van schrijver, van kritikus en van spreker in dien nog jongen man. Door de diepe en gezonde gedachten, de klare uiteenzetting en de pittige voorstelling had hij ééns-voor-al den slag thuisgehaald. — Sedertdien zijn die voordrachten gemeengoed geworden bij onze studeerende jeugd; ben ik niet mis, dan is de omwerking in *Aesthetische Verantwoordingen* (den eersten bundel der *Vlaamsche Bijdragen*) reeds de zevende uitgave. Op de meeste van onze onderwijsgestichten dienen ze om de studenten op Rhetorika in te leiden tot het oordeelkundig

genieten der literaire schoonheid. Kloek voedsel voor de jongens! Als ze dât verorberd hebben en door nadenkend herlezen zich eigen gemaakt, staan ze sterk voor verdere vorming en ontwikkeling in hun latere lezingen.

In 1912 verscheen het eerste deel van *Dr Schaepman*. Met warme sympathie werd het in Noord en Zuid ontvangen, en waar het gold een vooropstaande katholieke personaliteit en een fel omstreden dichterschap, door geloofsgenooten en andersdenkenden met gelijke waardeering begroet. « Persyn's boek over den grooten doctor, zoo schreef P. Görris in de *Studiën*, is een prachtverschijning in de literatuur onzer histoire contemporaine, en zijn verdiensten overtreffen zijn tekortkomingen verre. Ziedaar een vreemdeling, een Antwerpsch leeraar, die zich in de negentiende-eeuwsche geschiedenis onzer Katholieke emancipatie verdiept en er zich in thuis weet te werken als slechts weinige landskinderen. Alleen hij, die zich weleens heeft opgehouden met buitenlandsche geschiedenis uit de eerste hand te beschrijven, zal vermoedelijk kunnen beseffen hoe moeilijk dit aan Persyn moet gevallen zijn ». In dit reuzenwerk, waarvan in 1916 het tweede deel van de pers kwam en waarvan de twee laatste deelen met niet geringe belangstelling worden verwacht, heeft Persyn niet alleen zijn gaven van letterkundig kritikus, maar ook zijn talent van literair geschiedschrijver aan den dag gelegd. Met onverdroten ijver en scrupuleuze nauwgezetheid heeft hij de bronnen nagevorscht en de kleinste feiten en bizonderheden nagespeurd uit dat reusachtig materiaal is dan stilaan het levensgetrouwe beeld opgegroeid van den onstuimig-geweldigen dichter, van den meesleependen redenaar. van den grooten Nederlandschen staatsman.

Persyn bezit de wonderbare en benijdenswaardige scheppingsgave die in de doode stof het leven inblaast: daar staat de opgroeiende man, omstuwd door al de leidende krachten van zijn tijd, gekneed en gevormd door allerlei invloed, maar ook zelf in kwistige mate meedeelend en rondstrooiend wat aan dat zonnekind zoo overvloedig werd geschonken. We zien en hooren den Tukkerschen kwajongen in den rustigen en huiselijken familiekring van Burgemeester Schaepman, den levenslustigen blokker te Kuilenburg en te Rijsenburg, den onvermoeibaren theologant te Rome, de stad van zijn jeugdig verlangen en van zijn gloeiende bewondering, den kranigen voorvechter van Roomsch geloof en Pausdom aan de redactie van *De Tijd* en in zijn colleges op het Groot Seminarie. Wat een jacht bruist er door dit koortsige leven, maar wat een sereene rust schuilt er tevens in den krachtbewusten jongen man! We zijn getuigen van den groei van zijn dichterschap, dat opwast in een atmosfeer van strijd en van verweer: we hooren in de eerste schermutselingen de wapens rinkelen en de mokerslagen neerpletteren. En we begrijpen het eigenaardig karakter van die strijdpoëzie : « wanneer Dr Persyn in zijn werk duidelijk aantoont dat het gevoelsleven van Dr Schaepman niet alleen anders was dan dat der gewone menschenkinderen, doch vooral: hoekiger, kantiger, grotesker, indien

wij het zoo noemen mogen, minder verfijnd en minder verslapt, — dan zal Kloos en met hem de geheele nieuwere school in Schaepman's poëzie waarachtig dichtwerk moeten erkennen.... (Vincent Cleerdin). — Tevens krijgen we den intiemen Schaepman te bekijken, den liefhebbenden jongen met zijn groote kinderliefde voor zijn onvergelijkelijke moeder, den trouwen vriend en den vromen priester, den jovialen Schaep in zijn nachtbrakerijen en zijn schalksche spotternijen. — En rond den kolos staan ze allen, de grooten van zijn tijd, zijn vrienden en zijn vijanden, zijn geloofsgenooten en zijn tegenstrevers, en met eerbied en ontzag blikken ze op naar den Roomschen strijder, den Credo-pugno-held uit de 19e eeuw.

Minder grootsch opgevat, maar even merkwaardig en nauwgezet is de studie, die Dr Persyn ter gelegenheid van de Snieders-feesten wijdt aan den Katholiek-Vlaamschen journalist en romanschrijver: *August Snieders en zijn tijd*. Het eerste deel kwam pas van de pers. Het is een prachtige, boeiende film uit de eerste jaren der Vlaamsche beweging, nauwkeurig-geschiedkundig samengesteld, levend door het geestig-typeerend woord, verrassend door zijn pittige zetten, bezield door een ruimen Vlaamschen en Katholieken geest.

Onder den oorlog schreef Persyn ten behoeve van het Engelsch publiek « *A Glance at the Soul of the Low Countries* », een polemisch-bedoeld overzicht van Vlaanderen's grootheid op kunst- en letterkundig gebied. Van dat merkwaardig beeld onzer Dietsche beschavingsgeschiedenis gaf de Fransche kapitein L. Gillet in 1919 een vertaling : « Coup d'œil sur l'âme des Pays-Bas ».

Verder ligt zijn kritisch werk verspreid in allerlei tijdschriften en bladen uit Noord en Zuid : *Jong Dietschland, Dietsche Warande en Belfort, Hooger Leven, Ons Volk Ontwaakt, Verslagen en Mededeelingen der Koninklijke Vlaamsche Academie, De Vlaamsche Strijd, De Standaard, Boekengids, Het Centrum* (*Utrecht*), *De Tijd* (*Amsterdam*), *Van Onzen Tijd* (*Amsterdam*), *Het Tijdschrift voor Taal en Letteren* (*Tilburg*) vonden in hem een getrouwen medewerker, waarvan de bijdragen steeds uiterst welkom waren. Onder de meest uitgebreide artikelen kunnen vermeld worden studiën over Omer Karel De Laey, Lodewijk van Deyssel, Tolstoï, Ibsen, Verhaeren, Alb. Steenhoff-Smulders, Fogazzaro, Perez Galdós, Anatole France, Enrica von Handel-Mazzetti, Francis Thompson, Dostojewski, Jacques van Looy, Arthur van Schendel, Stijn Streuvels, Cyriel Verschaeve, Jozef Alberdingk Thijm en de Vlamingen, Multatuli en de Vlamingen, Jean Moréas, Louis Couperus, Meredith, Marcel Proust, Guido Gezelle, Prosper Van Langendonck, Frederik van Eeden, Dante, St Augustinus, Shelley, Keats, J. J. Rousseau, Conscience, het Vlaamsch Tooneel te Antwerpen, enz., enz. — Zijn kijkjes op de Noorweegsche letterkunde die hij voor de Vlaamsche lezers in *Ons Volk Ontwaakt* heeft geschreven, liet hij in 1914 in boekvorm verschijnen; uit zijn kritisch werk bundelde hij vier deelen « *Over Letterkunde* ». Wellicht verschijnt er kortelings door de zorgen van de N. V. Leeslust een

nieuwe uitgave van al die verspreide opstellen : een flink geschenk voor de literaire fijnproevers.

Ook als spreker en voordrachtgever staat Dr Persyn gunstig bekend. Geen saaie piet, die zijn geleerde nota's van het blad afdreunt, maar een boeiend causeur, levend als kwik, met tintelende oogen en guitigen lach. Van het eerste oogenblik af heeft hij zijn toehoorders beet door de wel-doordachte uiteenzetting, de voorname dictie, de pakkende voorstelling, den spetterenden humor. « Zonder de minste vermoeienis kan ik uren naar hem zitten luisteren », vertrouwde me Poelhekke eens toe. Jammer is het dat die flinke spreker in zijn « ongeneesbaarheid » gezworen heeft voortaan niet meer in Vlaanderen op te treden. Enkel in de Kon. Vlaamsche Academie verschijnt hij nog eens nu en dan; daarin bleef hij behouden.

* * *

Thans verblijft Dr Persyn te Broechem-bij-Lier : een kluizenaar die door onverdroten arbeid het wee van de na-oorlogsche jaren wil vergeten. Al heeft de taaie zwoeger, die in zijn grooten huiskring zijn verpoozing vindt, in zijn eenzaamheid nu gelegenheid om zich te verdiepen in zijn geliefkoosde studie, en al bereikt hij van daar uit een talrijker gehoor dan hij ooit zou kunnen vinden om 't is eender welk katheder, toch is het jammer dat een politieke aangelegenheid dat stoere werkersleven kwam afzonderen en physisch ondermijnen. « Hij heeft, zoo schreef hij, den afstand geleerd tusschen der menschen woorden en hun daden. » In een gezond land zou elke universiteit er fier op zijn hem in te halen met trommel en trompet en hem met groote staatsie naar den professoralen stoel te leiden. Wanneer breekt voor Persyn die dag aan, waarop hij weer al zijn toewijding en zijn werkkracht ten dienste zal kunnen stellen van onze Vlaamsche studeerende jeugd?

BIBLIOGRAFIE

WERKEN VAN Dr JUL. PERSYN

1902. De Psychologie van het Woord. Antwerpen, A. K. Vl. Hoogeschooluitbreiding (Verhandelingen nr 47) (19 × 13) 27 blz.

1907. Over Letterkunde I : Kiezen, Smaken, Schrijven. Hoogstraten, Van Hoof-Roelans (21 × 14) 132 blz.
— 1909 : 2e uitgave, samen met « Letterkunde in Vogelvlucht ». — 1911 : 3e uitgave. — 1913 : 4e uitgave. — 1915 : 5e uitgave. — 1923 : 6e uitgave.

1909. M. E. Belpaire. Hoogstraten, Van Hoof-Roelans. (Ned. Schrijvers voor h. Middelb. Onderwijs nrs 13-14) (20 × 13) 97 blz.

1909. Dr SCHAEPMAN : I. GEDICHTEN. Hoogstraten, Van Hoof-Roelans. (Ned. Schrijvers voor h. Middelb. Onderwijs nrs 18-21) (20 × 13) 211 blz.

1910. OVER LETTERKUNDE II : KRITISCH KLEINGOED (VLAANDEREN). Hoogstraten, Van Hoof-Roelans. (23 × 16) 272 blz. — 1919 : 2e druk. Hoogstraten, Haseldonckx.

1911. DE NOORWEEGSCHE LETTERKUNDE. Antwerpen. K. Vl. Hoogeschooluitbreiding. (Verhandelingen nr 137). (19 × 13) 59 blz. Korte samenvatting van « Noorwegen ».

1912. Dr SCHAEPMAN : Ie DEEL (MAART 1884 — JULI 1870). Utrecht, Het Centrum. (24 × 16) 544 blz,

1912. PROZA EN POËZIE VAN EN VOOR DEN HANDEL. Hoogstraten, Haseldonckx. (20 × 15) 468 blz.

1914. OVER LETTERKUNDE III: KRITISCH KLEINGOED (NEDERLAND). Hoogstraten, Haseldonckx. (23 × 16) 301 blz.

1914. KIJKJES OP DE LETTERKUNDE VAN ELDERS: NOORWEGEN. Antwerpen, Ons Volk. (23× 15) 200 blz.

1916. A GLANCE AT THE SOUL OF THE LOW COUNTRIES. Londen, Washbourne Ltd. (21 × 14) 139 blz.

1916. Dr SCHAEPMAN: 2e DEEL (JULI 1870-1880). Utrecht, Het Centrum. (24 × 16) 739 blz.

1918. COUP D'ŒIL SUR L'AME DES PAYS-BAS. Bruxelles, Vromant. 130 blz. — Beknopte vertaling uit het Engelsch, dr. L. GILLET.

1919. OVER LETTERKUNDE IV: LODEWIJK VAN DEYSSEL — OMAAR K. DE LAEY. Hoogstraten, Haeseldonckx (23 × 16) 157 blz.

1921. DANTE IN DE NEDERLANDSCHE LETTERKUNDE, (Dante-dag, gehouden op Donderdag 19 Mei 1921) Gent, Kon. Vl. Academie. (22 × 14) blz. 27-65.

1922. Dr SCHAEPMAN. 's-Bosch, Geerte- Groote-Genootschap. (19 × 13) 31 blz.

1925. VLAAMSCHE BIJDRAGEN I: ÆSTHETISCHE VERANTWOORDINGEN. Antwerpen, N. V. Leeslust. (20 × 15) 208 blz.

1925. AUGUST SNIEDERS. Rede gehouden in de Kon. Vl. Academie den 21 April 1925. Antwerpen, 21, Huidenvettersstr. (20 × 14) 45 blz.

1925. VLAAMSCHE BIJDRAGEN VIII: AUGUST SNIEDERS EN ZIJN TIJD. Ie DEEL. Antwerpen, N. V. Leeslust. (20 × 16) 202 blz.

OPROEP

Het is wel iedereen bekend hoe treurig het gesteld is met onze Vlaamsche menschen in het Walenland. Zelfs dààr waar in den huiskring de moedertaal nog gesproken wordt, ontwennen de Vlamingen, en vooral de kinderen, het gebruik van het Vlaamsch, terwijl ze, door den invloed van het Fransche schoolonderricht, volkomen verstoken blijven van een voldoende kennis der geschreven taal.

Een van de machtigste middelen derhalve, om bij onze taalgenooten, die met duizenden en tienduizenden in de Waalsche nijverheidssteden als uitwijkelingen verblijven, het taalgevoel levendig te houden. is wel het verspreiden onder hen van Vlaamsche lectuur.

Met het oog daarop zijn in menige plaats lofwaardige initiatieven ontstaan tot het inrichten van volksboekerijen voor vlaamschsprekenden. Maar een bibliotheek kan slechts dàn een blijvende belangstelling genieten, wanneer ze degelijk en ruim bevoorraad is, wat dan ook geldelijke uitgaven veronderstelt, welke doorgaans, bij gebrek aan steun niet mogelijk blijken.

Ook aanzien we het als een plicht een oproep te richten tot al de intellectueelen en bemiddelden uit het Vlaamsche land, tot het bekomen van steun in geld en boeken ten voordeele van deze zoo verdienstelijke inrichtingen.

Het ALGEMEEN SEKRETARIAAT VOOR KATHOLIEKE BOEKERIJEN stelt zich ten dienste van deze bibliotheken in het Walenland, om de giften in te zamelen welke onze weldenkende Vlaamsche broeders te hunner beschikking willen stellen. Deze giften zullen ontvangen worden door het ALGEMEEN SEKRETARIAAT, Cuylitsstraat, 27, te Antwerpen, liefst vrachtvrij toegezonden, met vermelding: « Voor de boekerijen in het Walenland ».

Teneinde nuttelooze zendingen te voorkomen, willen wij er op wijzen dat hoofdzakelijk gemakkelijke volkslectuur wordt gewenscht. Vriendelijk verzoeken we echter geen verouderde en onbruikbare uitgaven toe te sturen.

Zoo elke Vlaming die een boekerij bezit, even zijn boekenkast wil overloopen, en ons toezenden wat hij missen kan en bruikbaar acht voor het gezegde doel, zullen onze Vlaamsche uitwijkelingen eerlang wat anders te lezen krijgen dan de vrij onbenullige lectuur waarbij de voorraad van hun bibliotheken zich dikwijls beperkt.

HET ALGEMEEN SECRETARIAAT VOOR
KATHOLIEKE BOEKERIJEN.
Postcheckrekening : 24102

Bibliothecarissen ! Leeraars !

Versiert uwe Bibliotheek- en Klaslokalen met de Reeks

SCHRIJVERSPORTRETTEN

:-: uitgegeven door het A. S. K. B. :-:

Te bekomen tegen 20 fr. de 40 postkaarten

:-: bij het A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen :-:

0. — Werken van Algemeenen aard

1493 **Gielen, A. B. H., S. J.** **01**

STANDAARD-CATALOGUS van het R. K. Centraal Bureau voor Lectuur. — *A'dam, Uitgeverij « Joost v. d. Vondel ». 1925. (25 × 15) 364 blz. fl. 2.50*

IV — Het verschijnen van een standaardwerk als dit mag wel een gebeurtenis heeten op het gebied der Katholieke Nederl. bibliografie. Wel bezaten we reeds tijdschriften en jaarboeken waarin de zedelijke, godsdienstige en wetenschappelijke waarde der verschenen boeken van katholiek standpunt uit aangegeven wordt. Maar al deze waren slechts fragmentarische bijdragen tot een reuzenwerk, waarvan deze cataloog als het ware de synthese geeft. Best kan het vergeleken worden bij « *Romans à lire et Romans à proscrire* » van L. Bethléem, dat voor het Fransche lectuurgebied sinds meer dan twintig jaar de meest verspreide en algemeen bekende gids is. Maar *Standaard-Catalogus* is beter en degelijker dan zijn Fransche tegenhanger: Waar Bethléem de schrijvers rangschikt in verschillende rubrieken als « Romans à proscrire, Romans mondains, Romans honnêtes, enz.... en zoodoende allicht verwarring sticht omtrent de waarde van menig werk der in deze respectievelijke categorieën vernoemde schrijvers, zijn in « Standaard-Catalogus », al de auteurs alphabetisch gerangschikt in twee groote indeelingen, nl. I. Oorspronkelijke werken en II. Vertaalde werken. Over ieder schrijver een bondige maar zakelijke nota, aangevende zijn voornaamste levensbizonderheden, een karakterizeering van zijn werk en het zedelijk gehalte er van. Meestal volgen dan enkele titels met of zonder aanmerkingen, naar gelang het bewuste boek bizondere waarschuwing en voorbehoud noodig maakt of voor volwassenen in 't algemeen bruikbaar is. Staat een boek op den Index dan wordt er uitdrukkelijk op gewezen; is het integendeel voor de jeugd geschikt dan wordt het eveneens gezegd. — Dat een zóó ruim opgezet werk onvolledig is, is onvermijdelijk; dat de inlichtingen in zekere gevallen wat àl te bondig en ontoereikend voorkomen, is het evenzeer. Toch zal ieder toegeven dat Pater Gielen en zijn medewerkers ons een uiterst verdienstelijke prestatie leverden, waarom het Katholiek Nederlandsch publiek hun dankbaar wezen mag. — Wel zal iedereen het niet eens zijn omtrent de waardebepaling van dit of dat werk; al wie echter inzien wil hoe ruim het *subjectieve* element is bij het beoordeelen van een gegeven werk, zal dat verschil van meening allerbest verklaren en eerbiedigen. Wilden we nu over détails aan 't vitten gaan dan zouden we kunnen wijzen op missingen of tekorten van bijkomstigen aard; alleen willen wij aanstippen, — wat voor ons meer te beteekenen heeft, en jammer genoeg, meestal bij Nederlandsche uitgaven van dezen aard te betreuren valt, — dat sommige verdienstelijke Vlaamsche auteurs en werken eenvoudigweg onvernoemd of al te karig behandeld werden. — Verder willen wij er op wijzen, dat zulkdanige gids *oordeelkundig* dient gebruikt en dàn slechts veilig zal geraadpleegd worden, wanneer eigen belezenheid den belangstellende toelaat bij vergelijking de betrekkelijke waarde der appreciaties nader te vatten en aan te vullen. — Wie meenen zou dat het bezit van dezen Cataloog verder bibliografisch voorlichtingsmateriaal overbodig maakt, zou het echter verkeerd voorhebben: immers, de litteraire voorbrengst staat niet stil eenerzijds, terwijl anderzijds een zoo overzichtelijk aangelegd naslagwerk slechts een zeer algemeen en derhalve vrij approximatief oordeel geven kan over elk bepaald werk. — Kortom: als een gereede consultatiebron zal het voor geestelijke leiders, ouders, opvoeders,

boekhandelaars en bibliothecarissen een kostbaar bezit uitmaken, dat ieder intellectueele steeds voorhanden zou moeten hebben. Meer dan een algemeene, soms vaag-oriënteerende waarde kunnen de uitspraken van deze bibliografische encyclopedie echter *niet* hebben: ook zullen de verantwaardelijke leiders onze boekerijen naast dit standaardwerk steeds actueele en nader omschreven inlichtingen moeten inwinnen bij middel van onze katholieke bibliografische tijdschriften als « *Boekengids* », « *Boekenschouw* », « *Boekzaal* », de « *Boekbeoordeelingen* » van Pater Hendrichs en den jongst verschenen « *Rafaël*, catalogus van Roomsche jeugdlectuur. »

JORIS BAERS, PR.

3. — Sociale Wetenschappen — Opvoeding — Vrouwenbeweging

1494 **De Cock, Alfons** **83 : 39**

VLAAMSCHE SAGEN UIT DEN VOLKSMOND. — *A'dam, Mij v. g. en g. lectuur (Vlaamsche Bibliotheek). 1921. (18 × 12) 220 blz.* *fl. 1,50*

IV — Dit boekje is de vrucht van een heel menschenleven drukken arbeid. Van al de werken van den geleerden foklorist is dit wellicht het meest wetenschappelijke en in zijn aard het meest volledige. Vele vertellingen van Alf. De Cock die links en rechts in tijdschriften verspreid lagen zijn hier bijeengebracht. Voor folkloristen en liefhebbers van het gezonde Vlaamsche volksvertelsel is het boek een goudmijn, en dank zij zijn verscheiden inhoud is het ook voor oningewijden een prettig boek.

ERNEST VANDER HALLEN.

1495 **De Mont, Pol, en De Cock, Alfons** **83 : 39**

WONDERVERTELSELS UIT VLAANDEREN, uit den volksmond opgeteekend. *Geïll. met 32 platen van Pol Dom. — Zutphen, Thieme. 1924. (21 × 15) 328 blz.* *fl. 4,90*

V — Een prachtwerk zooals we er in Vlaanderen geen tweede meer bezitten. De vroegere arbeid van A. De Cock blijft fragmentwerk naast dit boek, dat minder wetenschappelijk als z'n « Vlaamsche Vertelsels », « Vlaamsche Sagen uit den volksmond », « Spreekwoorden en Zegswijzen », e. a., zooveel te prettiger en vollediger blijkt dan hooger opgesomde werken. Er is hier van alles: veruit het meeste werkelijk gegroeid uit het volk, met den fijnen, raken détail en de rijke fantasie van den verteller-bij-den-haard. Er zal daar nochtans wel een en ander bij zijn dat maakwerk is. Maakwerk in dien zin dat sommige vertelsels sporen dragen van meer recent te zijn, en behalve dit duidelijk beïnvloed werden door Grimm, sommige Fransche « contes »-schrijvers uit de Renaissance, Noordsche mythologensagen, enz. In een vulgarisatiewerk als dit gaat het natuurlijk moeilijk veel wetenschap te pas te brengen; toch betreuren wij niet meer over den oorsprong van elk vertelsel te vernemen dan den naam van stad of dorp waar het werd opgeteekend. Sommige opteekenaars hebben verder blijkbaar het sappig-volksch element te veel geweerd, en hun eigen beschaafde doch beslist minder origineele vertelkunst laten spreken. In elk geval een prachtig werk dat ruime verspreiding ten volle verdient. 't Is daarenboven pretttg om lezen en allerbest geschikt om te leeren vertellen of uit voor te lezen.

E. VANDER HALLEN.

4. — Taalkunde

Barrie, J. M. **42 : 82=2 : 92.8**

QUALITY STREET. (A Comedy). *Bewerkt dr. J. Kooistra. — Geïll. — Groningen, Wolters. 1924. (18 × 13) 105 blz. ing. fl. 1.C0; geb. fl. 1.20*

IV — Prettig boekje, zoo door uitwendige verzorging als door inhoud. Een levend, dichterlijk, lieftallig tooneelspel van Barrie, den dichtei van Peter Pan. De epische tooneelopgaven in den loop van het stuk zijn een merkwaardige nieuwigheid voor ons, en zitten vol humor en opmerkingsgeest. Ten andere, voor een verstandigen tooneelleider moeten zij groote hulp aanbrengen. Als oefeningsboek tot het leeren lezen en smaken van de taal is de uitgave best opgevat. De inleiding, met het leven en de bevoordeeling der werken van den dichter, is leerrijk en aangenaam om lezen. AL. WALGRAVE, PR.

1496 **Bazin, René** **83 : 44**

IL ÉTAIT QUATRE PETITS ENFANTS. — *Met aanteekeningen van Jos. de Boer. — Hilversum, Brand. (Stella Matutina) 1925. (2) × 15) 142.8 blz. fl. 1.30*

V — Als ik deze uitgave van « Stella Matutina » vergelijk met de uitgaven van de « Bibliothèque des Débutants » van Hildebrand en Kool (Groningen, Wolters) geef ik de voorkeur aan laatstgenoemde. Band, druk, formaat en papier zijn beter verzorgd. Daarbij worden de aanteekeningen bij den tekst op den kant der bladzijden gegeven, wat aangenamer is voor den lezer. P. COLS, S. I.

1497 **Bearne, David** **83=2 : 42.8**

ARTHUR BEAUFORT'S CHRISTMASES. — *Annotated by Sr M. Thérèse. — Hilversum, Brand. (Stella Matutina, nr 19.) 1925. (20 × 15) 38.12 blz. fl. 0,45*

V — Arthur Beaufort, een arme knaap, als zijn willooze vader voordrager en zanger, is op Kerstmis geheel alleen en verlaten, bijna zonder eten noch vuur. Van de mis komend wordt hij opgemerkt door een gulle boerenfamilie en bij hen gevraagd om den avond op te vroolijken met zijne kunst. Zoo valt hij in den smaak der goede boerin, en na den dood zijns vaders wordt hij door haar en den parochiegeestelijke aan een bestaan geholpen bij een ouden rijken heer, die hem als zijn kind behandelt en beschenkt voor het leven. Het aangenaam verhaaltje is, door veelzijdigen inhoud, zeer geschikt om veel en goed Engelsch — en katholieke Engelsche toestanden — te leeren kennen. Een afzonderlijk brochuurtje met aanteekeningen en woordenvertaling is erbij gevoegd. AL. WALGRAVE, PR.

1498 **Bungan** **83=2 : 42-8**

PILGRIM'S PROGRESS. — *Adapted by H. Mulder. — Groningen, Wolters. 1925. (19 × 14) 156 blz. fl. 1.50; geb. linnen fl. 1.70*

III — Bungan's *Pelgrim's Progress* : de reis van den pelgrim, of de levensreize van den Christen, is een der meest bekende en gelezen boeken der Engelsche letteren, om zoo te zeggen een volksepos van den puriteinschen geest dier tijden (17e eeuw) en te vergelijken, in dat opzicht, met Dante's Divina Commedia. Het heeft er zeker langen tijd toe bijgedragen, in het protestantsche Engeland een levendiger geloof en strenger geloof en strenger zeden te behouden, dan elders het geval is geweest. Toch kan ik niet zeggen, dat die strenge levensopvatting de

ware is. Niet omdat zij streng is, maar hare strengheid is niet die van het Evangelie noch van de Heiligen, die 't Evangelie naleefden en leven. Lees eens de *Introduction à la Vie dévote* van St. Franciscus van Sales, ook een leidgids door het leven in de wereld, en gij zult den waren geest van Christus u voelen tegengeuren, vol liefde, vol barmhertigheid, maar toch waakzaam en biddend. Neen, op mijn levensreize verlang ik niet alleen Bijbel en strenge tucht, ik vraag goddelijke heilmiddelen, ik verlang de Sakramenten, de aanwezigheid van Jezus bij en in mij, de leiding van het leergezag der Kerk, de vaderlijke liefde van den Paus. En dat juist verwerpt Bungan. De Paus is voor hem een versleten dwingeland.... Als schooluitgave is het boekje zeer verzorgd. De uitgever heeft de taal vernieuwd, wat geen kleinigheid was, en het werk hier en daar ingekort. Hij had er dan ook die hatelijkheden tegen den Paus (bl. 66) en tegen Rome (bl. 88) wel mogen uitlaten. Nu is zijn boek voor collegejongens onzer gestichten niet bruikbaar. Er zijn ten andere Engelsche boekjes genoeg voor hen uitgegeven. Later zal dit boekje hun een goede kennismaking met Bungan wezen. AL. WALGRAVE, PR.

1500 **Rider Haggard, H.** **83 — 2**

MR. MEESSON'S WILL. Annotated by C. Grondhoud and P. Roorda. — *Groningen, Noordhoff (Library of contemporary Authors, I) (21 × 15) 271 blz.* *fl. 2,40; geb. fl. 2,90*

IV — De ultra-romantische geschiedenis van Mr Meesson's testament, op den rug van Miss Augusta Smithers getatouëerd ten gerieve van zijnen neef Eustace, die zijn « testament » huwt, — aardig gevonden en aangenaam verhaald, is hier uitgegeven tot oefening in 't lezen van Engelsch, en daartoe met nota's voorzien, die de zaken en woorden goed ophelderen. Zeker de meest afdoende wijze om op korten tijd gladweg de taal te lezen en te verstaan. Daartoe is het verhaal goed gekozen, om de vele verscheiden toestanden — en dus ook woorden en uitdrukkingen — die het meêbrengt. En de leerwijze schijnt mij behendig uitgewerkt in de *klankteekens* en in de veelzijdige *verklaring*.
AL. WALGRAVE, PR.

1501 **Van Hasselt, J. A. K.** **83 2:42-8**

ENGELSCHE VERHALEN IN PROZA. Verzameld en van aanteekeningen voorzien. — *Groningen, Noordhoff, 1923. (23 × 16) 159 blz.* *fl. 1.75*

V — Achttien verhalen uit het weekblad *Truth*. Hoewel zij geen schrijversnaam dragen, zijn zij toch wel geschreven. Humor meest, hier en daar wat tragische toestanden ook; en veel om eens te lachen. Echt Engelsch zijn ze, en daarom goed geschikt om bij den leerling, die Engelsch wil lezen om de taal van heden te verstaan, de vertrouwdheid met Engelsche toestanden, inrichtingen en gewoonten, en bijgevolg met de allermeest gebruikte woorden te doen onstaan. De verklarende nota's wijzen maar juist op het meest eigene in taal en zaken, en laten dus den lezer voor 't overige zelf werken. Best ook. AL. WALGRAVE, PR.

1502 **Verne, Jules** **83.0:44**

20.000 LIEUS SOUS LA MER. — *Arrangé et annoté par W. F. Hildebrand et J. H. Kool. — Groningen, Wolters. (Bibliothèque des Débutants) 1925. 2 dln. (16 × 10) 66.64 blz.* *per deel fl. 0.50*

V — De « Bibliothèque des Débutants » bestaat uit eene dubbele reeks kleine romans voor de leerlingen der laagste klassen van het middel-

baar onderwijs en die der hoogste van het lager onderwijs. Nevens den franschen tekst op den kant der bladzijden vindt men de vertaling der min bekende woorden. Op die wijze wordt de lezing tegelijk nuttig en aangenaam. Druk, formaat, band zijn heel goed verzorgd.

P. COLS, S. I.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

1503 **Persyn, Jul.** **92 : 81**

Dr SCHAEPMAN. I: Gedichten. — *Hoogstraten, Haseldonckx (Nederl. Schrijven voor het Middelbaar Onderwijs) (20 × 13) 216 blz.* *2,00 fr.*

V — Een uiterst rijke keuze uit al de voornaamste gedichten van den Roomschen strijder: een merkwaarde studie over Schaepman's leven en werkzaamheid, degelijke inleidende aanteekeningen, talrijke en zakelijke voetnota's. Uit de alombekende gedichten als *De Paus* werd niets opgenomen. — Naar mijn oordeel het best dat in deze reeks voor het Middelbaar Onderwijs ooit verschenen is. A. BOON, PR.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN.

I — VERBODEN LECTUUR

Boeken die 1) op de Kerkelijke Indexlijst voorkomen ; 2) door de algemeene regelen van de Kerkelijke wet veroordeeld zijn ; 3) op grond van de kristelijke zedenleer of van de natuurwet voor de meeste lezers verderfelijk moeten worden geacht

1504 **Brinkgreve-Wicherinck, Tine** **83 : 86**

MARGA'S VERTROUWDE. Brieven van een gescheiden vrouw. — *Amsterdam, Uitgevers Mij « Holland ». (20 × 14) 201 blz.* *fl. 1.50*

I. — De titel zegt veel, zoo niet alles. Het is natuurlijk de oude geschiedenis: de man van 'n andere vrouw is altijd « interessanter ». De grond van dit boek is verderfelijk; over plicht en huwelijkstrouw geen woord, daarbuiten alles a-religieus en a-moreel.

M. VAN HOECK, PR.

II — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde lezers worden gelezen.

1505 **Conquest, Joan.** **83.0**

EEN LIEFDE IN DE WOESTIJN. Roman. — *Vert. uit h. Engelsch dr. Henriette Rappard. — Den Haag, Kruseman. 1925, 2e druk. (19 × 14) 264 blz. fl. 2.25*

II. — Trots zekere litteraire verdienste is het heelemaal geen boek voor een katholieke boekerij. Zinnestreelende tooneelen, en dan, welk christen kan, om welke reden ook, zoo'n liefde en zoo'n roekelooze overgave aan een Muzulman goedkeuren? Kunst is nog geen verontschuldiging voor zoo'n vindingen. Vergif! AL. WALGRAVE, PR.

1506 **Couperus. Louis** 83.1

ELINE VERE. Een Haagsche roman. — *A'dam, P. N. Van Kampen (19 × 12) 463 blz.* *fl. 2,90*

II — Eline Vere is een meisje uit den hoogeren stand in weelde en pracht opgevoed en levend. En toch is zij ongelukkig, heeft poozen van onverdraaglijke melancolie, maakt andere menschen ongelukkig en sterft krankzinnig. Waarom? Omdat zij haar leven geen doel heeft gegeven, en alleen maar gedroomd heeft van genot en aardsch geluk. Zij bidt maar éénmaal (en nog weet ze niet of er wel een God is) en dat is, in den tijd van hare verloving met Otto van Erlevoort, waarin ze gelukkig is, en zij bidt... opdat het altijd zóó zou blijven? De menschen van die soort kunnen zich het leven niet anders voorstellen dan als een bestendige genieting, waarin de bals, en diners, en theepartijtjes, en tooneelbezoeken etc... nooit vervelen, nooit de maag of het hoofd ziek maken, nooit het hart vermoeien!... Men heeft medelijden met Eline Vere, maar ook een soort van wrok tegen het leven dat haar zóó maakte. En een Vlaming zegt: Gelukkige Otto, dat hij van zoo'n nukkerige vrouw af is, zij is 't betreuren niet waard; de brave Marie Verstraeten die hij eindelijk huwt, is duizendmaal beter, omdat zij toch met het lijden des levens over de baan kon; ware 't nu nog uit christen beginsel, dan was ze best. Maar christen beginselen moet men in dit boek niet zoeken. Er zijn daar menschen met goed of slecht karakter, met min of meer natuurlijke deugd, maar allen droomen toch maar van 't zelfde weelderig, comfortable leventje... Nog liefst ziet men Georges Van Woude en Lili Verstraeten; zij stellen toch liefde boven weelde, Mevrouw Van Erlevoort is een goede moeder, die zich gaarne opoffert voor de kinderen harer kinderen, maar, ten slotte, toch ook maar omdat ze er plezier in vindt.... etc... — Anders flink geschreven. De lezer leeft geheel meê in die voorname huizen en met die voorname lui. Zielekwetsende incidenten zijn er niet. Het is *deftig* maar toch niet *goed.* Onze Vlaamsche juffrouwen, al zijn ze ook rijk, mogen het leven niet opvatten als Eline, Betsy, Frédérique en andere meisjes die hier wandelen, dansen, flirten, vrijen en trouwen, want dan geef ik geen cent om hun deugd, nog minder om hun christen geloof, en heel weinig om hun « flamingantisme ». AL. WALGRAVE, PR.

1507 **Eekhoud, Georges**

KEES DOORIK, OF EEN BLOEDIG HALF-VASTEN. — *Vert. uit h. Fransch dr. August Peeters. — Amsterdam, Mij v. g. e. g. Lectuur (Wereldbibliotheek) (18 × 12) 146 blz.* *fl. 1,90*

II — « Een studie van den boer tusschen Polder en Kempen », zoo heet het de Fransche schrijver in zijn opdracht aan Camille Lemonnier, « waar de verbeelding slechts in vermengd ligt ter wille van het verhaal der kwellende werkelijkheid. » Een realistische roman, die erg ruikt naar den grond der ruwe landstreek. G. Eekhoud is de zanger van de polders; als geboren Antwerpenaar heeft hij de weelderige natuur en het leven der inwoners leeren kennen. Vooral de donkere zijde der booze driften: ontucht, dronkenschap, geweld en vecht- en bloedlust. Zegt de titel niet genoeg? Die *Kermis van Putte* is een brutte tableau van Jordaens waard. Slechts Querido streeft hem hier voorbij. Daar walmt veel zinnelijkheid op uit dit boek. Slechts volwassen menschen kunnen dit werk ter hand nemen. Eekhoud's hortende stijl vergaat in deze flinke omwerking, die toch trouw de macht van zijn proza doet uitkomen. A. VAN DEN DRIES, PR.

1508 **Scharten-Antink, C.** **83.1**

DE JEUGD VAN FRANCESCO CAMPANA en DE DUISTERE WAARHEID. — *A'dam, Mij v. g. en g. Lectuur (Nieuwe Romans) 1925, 6e druk. (18 × 12) 190.286 blz.* *prachtband fl. 3.50*

II. — Ik wachtte met de bespreking van dit werk omdat het derde deel van deze trilogie sedert lang aangekondigd was. Daar dit echter op zich laat wachten, en men anderzijds een drukke reklaam voor dit boek maakt, wordt een recensie in Boekengids noodig. In dien zin dat we het katholiek publiek moeten waarschuwen tegen den geest van dit boek dat er een is van duisternis, gewild of ongewild. Ik begrijp best de annonce van den uitgever waarbij hij verklaart dat dit boek een der drie bekroonden is van den Nederlandschen uitgeversbond « als het meest in den smaak der lezers vallenden ». Deze smaak pleit dan niet ten voordeele van de geestelijke verfijning van het lezend Hollandsch publiek. Dit boek is inderdaad laf en duister, sentimenteel en atheïstisch, een geraffineerde godslastering, maar zóó dat ge 't niet gewaar wordt, dat zwakkere geesten onbewust raadsels zullen voelen rijzen en met Francesco Campana zullen twijfelen aan alles wat hun in hun jeugd heilig was. Zekere toestanden en personen maken dit boek overigens zedelijk slecht. Dat is een specimen van de literatuur waartegen wij, de katholieke jeugd, het zwaard moeten omgorden. Het derde nog te verschijnen deel kan dit reeds niet meer goed maken. Tot slot voel ik me genoodzaakt nog te verklaren dat het — louter litterair gesproken, — zeer bizondere verdiensten heeft. E. VANDER HALLEN.

1509 **Teirlinck, Herman** **83.1**

HET IVOREN AAPJE. Een roman van Brusselsch leven. — *A'dam, Mij v. g. e. g. lectuur (Nieuwe romans) 1921. 8e druk. (19 × 13) 438 blz. fl. 4.25*

II. — Toen deze roman in 1909 verscheen, was het een heele herrie in onze letterkundige wereld. Een roman van Brusselsch leven! van waar en echt leven uit onze hoofdstad! Dat was iets kersversch bij ons. Landelijke schetsen en novellen en zelfs romans hadden wij al bij de vleet, maar nu bezaten wij ook wat zooveel Fransche schrijvers met alle gemak uit hun mouw schudden, wat Couperus en Emants uit de Hollandsche high-life hadden opgeroepen: een roman die speelt in luxueuse salons en weelderige boudoirs en nachtbars à la mode, bij menschen die een halven liter eau-de-cologne gebruiken voor hun toilet en champagne drinken lijk pompwater? Dat moet dus zijn het epos van het Brusselsch leven, die heksenketel van politieke intriges en zinnelijk genot, van anarchistisch gekonkel en zelfzuchtig geknoei! — Het verhaal speelt rond Ernest Verlat, zijn vrouw Vere, zijn zuster Francine en een paar van zijn vrienden; de held is een vreemde gelukzoeker Rupert Sörge, die door staalkoude berekeningen duivelsch en monsterachtig al die menschen hun geluk in stukken breekt. Maar wat komt die pastoor Doening daar doen, een goedzakkige, maar ziekelijk-sentimenteele oude man? En vooral die macchiavelistische pastoor Pezza? Moet hij dienen om aan het verhaal een gekruid smaakje te geven? — Als roman, zwaar, overladen, te proppensvol, meer bedacht dan geleefd. Als karakters, nietsdoeners, zwakkelingen, zonnekloppers, wellustelingen, hoogstens een paar sympathieke menschen, maar slap en willoos. Als taal, schitterend en verzorgd, soms toch onnatuurlijk en pronkerig. — Als levensbeschouwing, verderfelijk: om zijn verbeelding en zijn hart rein te bewaren, zal *iedereen* er zijn handen of houden. A. BOON, PR.

1510 **Zimmerman, Willem** **83**
DE SCHOONE EENHEIDSDROOM. — *Laren, Schoonderbeek, 1925. (21 X 15) 228 blz.* *fl. 2.99; geb. fl. 3.90*
II — De vrouw van een koopman pleegt overspel Zij bemint een schrijver, doch blijft ten slotte bij haar man. « Zij wil haar geluk niet nemen ten koste van anderen.... haar wordt een taak opgelegd ». — Schrijftalent genoeg, doch voor onze boekerijen is het boek onbruikbaar. Daar houden de lezers er nog het « verouderde » begrip op na: « Trouwen is trouw zijn ». L. DOSFEL.

III — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden.

1511 **Baekelmans, Lode** **83.1**
DE IDEALISTEN. — *A'dam, Van Kampen. (18 X 12)* *fl. 2.25*
III — De benaming van dezen bundel korte schetsen zal wel een beetje ironisch bedoeld zijn. Althans is hier spraak van een idealisme, dat meestal verkeerd uitvalt, op 't kantje zelf van een ontnuchterend pessimisme. Met een paar volzinnen kan Baekelmans een raak tooneeltje schetsen; met enkele woorden een personage, ten voeten uit, schilderen. Misschien zijn al deze verhaaltjes niet even aantrekkelijk; 't kan wel, dat ook den schrijver, de eene toestand meer beviel dan de andere. Per slot van rekening schrijft men toch maar met brio over onderwerpen, die men con amore opvatte. J. EECKHOUT, PR.

1512 **Bennett, Arnold** **83**
WAT GOD VEREENIGD HEEFT. — *Vert. uit h. Engelsch dr. Mevr. Van Uildriks. — Den Haag, J. P. Kruseman. (De Gouden Serie, V) (20 X 14) 287 blz.* *fl. 3.25; geb. fl. 4.25*
III — Het boek is boeiend geschreven; met ware kunst wordt het verhaal geleid en zijn de personen en de omgeving geteekend. De ware gronden echter, waarop echtscheiding zedelijk verkeerd wordt beoordeeld, ontbreken; alleen om de gevolgen schijnt de schrijver haar te willen afkeuren. Godsdienst en goddelijke wet komen zelfs niet ter sprake... zoodat het boek voor christenen geen voldoening geven kan. Gevormde en gedaagde lezers alleen kunnen het veilig lezen. Hoewel aanstootelijkheden, in zedelijken zin, er niet in voorkomen, toch zijn er enkele plaatsen, die den fijnvoelenden mensch onkiesch aandoen.
AL. WALGRAVE, PR.

1513 **De Boer, J. W.** **83.9**
RAS. Het Nachttij der Runia's. — *Rotterdam, Brusse. 1924. (22 x 17) 259 blz.* *fl. 4.50*
III — Uit een zeedorp in Friesland. Over den stam der Runia's. Over macht en verval. Over strijd tegen de natuurkrachten. Over dood en zinnelijkheid en geweld. Over droomen en daden. Er zit epische, bijbelsche macht in dit boek. De menschen erin staan reusachtig tegenover de oneindige zee. Menige bladzijde is rhythmisch als de rhytmus der golven. Er zijn beelden en vergelijkingen in die de beste natuurdichters waardig zijn; lijnen naakt en subliem als van rotsen en bergen,

als lijnen er baren. En toch blijft in u een indruk van onvoldaanheid. Stormen zien wij wel, toch missen wij den vrede: de ster van de zee, de kalme berusting. Geen lezing voor onze volksbibliotheken. Voorbehouden: Eenige wulpsche beschrijvingen. Veel brutaal geweld. Zoo heidensch! L. DOSFEL.

de Sinclair, F. **83**

PENSION VINK. — *Amsterdam, Van Holkema en Warendorf. (Daalders-editie) (16 × 12) 270 blz.* *geb. fl. 1,50*

III — De Hollandsche rijksontvanger die schrijft onder deknaam de Sinclair kan boeiend vertellen, kan een novelle ineensteken: ze doen leven. 't Blijft alles echter van een niet-ernstige levensopvatting. Hier en daar iets op 't randje af. Ook in dit « Pension Vink ». Geen uitgelezen zaakje voor een katholieke boekerij. M. VAN HOECK, PR.

1514 **Diers, Marie** **83.1**

GEKRAMDE SCHERVEN. Roman. *Vert. uit h. Duitsch dr. Dr J. Herderscheé. — Laren, Schoonderbeek. 1925. (21 × 15) 236 blz* *fl. 2.50*

III — Een boek dat, zooals al de werken van deze schrijfster, stevig op z'n pooten staat. Het speelt in de hooge wereld, en laat ons een vluchtigen kijk nemen in deze atmosfeer waar liefdesintrigues, ontrouw, mislukte huwelijken en geblaseerde zielen het hoofdthema uitmaken. Marie Diers echter heeft met delikaten takt vermeden dat het boek van mondain tot pervers zou worden. Zij weet van veel menschenwee en stilverdragen leed, van opoffering en sterke zielen, die deze wereld ondanks de vele laagheden waartoe ze tot tooneel dient, toch nog een groote bekoring geven. Marie Diers goochelt met liefde naast ontrouw, met sterkte naast zwakheid, met hoogstaande zielen naast perverse typen. Gevaarlijk is dit alleszins, en een gevaar zou dit wezenlijk zijn als het niet Marie Diers was die het deed. Uit haar boek groeit ze zelf tot een hooge persoonlijkheid. Het boek is enkel voor rijpere volwassenen.
ERNEST VANDER HALLEN.

1515 **Diers, Marie** **83.1**

HET RAADSEL DER LIEFDE. *Vert. uit het Duitsch dr. C. v. d. Tonge-Koster. — Laren, Schoonderbeek, (22 × 17) 248 blz.* *fl. 2,50; geb. fl. 3,50*

III — Van een bakvischje: haar dwepen, haar liefhebben, haar zich losmaken, haar flirten, schreien, zegevieren tot zij huwt en moeder wordt. — «Die Liebe liebt das Wandern, — Gott hat sie so gemacht». — Er zijn werkelijk opperbest geslaagde deelen in dit boek: o. a. de genegenheid van het kleine meisje *Eva* voor haar meester. Een mooie figuur die meester Schönlein. Het werk is goed geschreven en toch laat de lezing ons onvoldaan. — Het is een « Irrequietum » een rusteloosheid, zonder het « requiescat in Te », zonder de rust in God. — Met de strekking kunnen wij niet akkoord gaan. De heldin mist het echte levensideaal. L. DOSFEL.

1516 **Hamsen, Knut** **83**

KINDEREN VAN HUN TIJD. *Vert. uit het Noorsch dr. Jan Romein. — Arnhem, Van Loghum, Slaterus en Visser. 1923. (21 × 16) 339 blz.* *fl. 2,90*

III — Een eentonig-vervelend boek over eeneentonig-vervelend leven van een luitenant in een kleine Noorsche gemeente Segelfoss. Hij werkt niet,

bemint niet, is gehuwd maar er is geen zielegemeenschap tusschen hem en zijn vrouw, hij is zijn heel leven door gedrukt onder geldzorgen. Tegenover hem staat een knap zakenmensch *Holmengraa* die Segelfoss tot een nijverheidsstad maakt. Zeer geduldig en omstandig wordt alles beschreven, haarfijn wordt ontleed, met echte meesterschap, doch om het boek tot het einde door te lezen is eene vrij- aanzienlijke som geduld vereischt even veel als om op een mistigen winterdag, met een bommeltrein te reizen, ergens in een grijze streek, zonder torens, zonder gezang, zonder bezieling. Hier en daar vlamt alleen wat flauwe zinnelijkheid op uit de asch. Een enkele maal is er wat bezieling van jonge liefde bij den zoon van den luitenant. L. DOSFEL.

1517 **Irvine, Alexander** **83**

DE HEILIGE IN HAAR HOEKJE. *Vert. uit h. Iersch dr. Dutrie. — Arnhem, Van Loghum, Slaterus en Visser. 1923. (17 × 11) 208 blz.* *geb. fl. 1,95*

III – De geschiedenis van een Iersche vrouw, van huis uit katholiek, die een verzorgde opleiding geniet, een vrijzinnigen protestant huwt, een armoedig bestaan leidt en wier eenige hoop nochtans is dat een harer kinderen predikant wordt. Een zoon wordt dit dan ook in Amerika. — Zij leeft volgens den Bijbel doch buiten alle voorschriften van iederen positieven godsdienst om. De wet van haar godsdienst luidt: « De liefde is de meeste ». Dat zijn haar laatste woorden. — Volgens den schrijver is dit leven « het mooiste dat hij ooit kende ». Katholieken kunnen daarmede niet instemmen. Om de strekking dient dit boek dus afgewezen... Anders knap geschreven. L. DOSFEL.

1518 **Koezminskaja, T. A.** **83 : 92.9**

MIJN LEVENSLOT. Een verhaal door een Russische boerin gedicteerd, herzien en verbeterd door Leo Tolstoï. — *Vert. uit h. Russisch dr. Charles Salomon. — Haarlem, Tjeenk Willink. 1923. (19 × 12) 140 blz.* *fl. 2.50*

III — Een somber verhaal vol troostelooze miserie, echt Russische toestanden en deemoedige lijdzaamheid, waarbij de somberste ellende en het onmenschelijkste zielslijden een hopelooze fataliteit wordt die onafwendbaar als een fatum boven het hoofd van den mensch hangt. Bij het lezen van dit eene werkje worden Tolstoï en Dostojewski ons duidelijk, en duidelijk ook de reactie die negen jaar geleden het schrikbewind losketende tegen de officieele dwingelandij in Rusland. Er is een schoone menschelijkheid en een zachte berusting en liefde in dit boek, dat evengoed van Tolstoï zelf kon zijn. In bijzonderheden is het af en toe sterk realistisch. Dat de vertellende boerin geen blad voor den mond nam begrijpen we best, doch de auteur diende het in haar plaats te doen; het boek zou er niets bij verloren hebben.
ERNEST VANDER HALLEN.

1519 **Perrault, Charles** **83**

SPROOKJES. *Vert. uit h. Fransch dr. Harry Clarke. — Zutphen, Thieme (26 × 20) 136 blz.* *fl. 6*

III — Zoo goed als letterlijk werd de tekst van den grooten Franschman hier overgezet in sierlijk Nederlandsch. Dat deze sprookjes werkelijk interessant zijn blijkt uit het feit dat er wellicht geen mensch is die ze niet kent. Ze zijn dan ook niet oorspronkelijk van Perrault: bijna iedere taal heeft varianten op deze sprookjes, allen zoowat rond denzelfden tijd ontstaan. Onze tijd die alles tot een idéé fixe wil herleiden meent

in deze kinderverhalen een beeld te moeten zien van de groote voorname heeren die in Perrault's tijd zich alle gezag en macht en rechten toeëigenden — deze zouden dan gesymboliseerd zijn door de Blaubaards, menscheneters en dies meer — en het kleine volk, de eenvoudige lui, die verdrukt worden, en hun miserie gelaten dragen: dat zijn de ouders van Duimpje, de kinderen van booze stiefmoeders, enz. Daartegen kan men stellen dat Perrault z'n werkelijke koningen en machtige heerschers altijd afschildert als ideale koningen, des « rois bon hommes » die geen zier geven om étiquette of afstand, het volk ontvangen zonder ceremonie, en rijkelijk elken bewezen dienst beloonen met een koninklijke fooi. Bedenk daarbij wat het koningdom wezenlijk was ten tijde van Perrault — hij was tijdgenoot van Lodewijk XIV, de meest autocratische koning wellicht die ooit heerschte — en de waarheid van deze bewering wordt dadelijk tot heel wat mindere verhouding teruggeleid. Liever zien we in deze sprookjes eenvoudige, gemoedelijke kindervertelsels, d e ze dan ook zijn. Ze zijn zéér vlot geschreven. De berijmde « moralen » op 't eind van ieder sprookje zijn ergerlijk onbeholpen, en bleven liever weg. De illustreering is allerprachtigst — vooral de ongekleurde teekeningen — doch zoozeer verfijnd in den reeds niet zeer frisschen Louis XIV-geest, dat ze meer dan eens werkelijk pervers en ongezond worden, om geen ergere uitdrukking te gebruiken. Omwille van die teekeningen is het boek te klasseeren tusschen de voorbehouden lectuur, en dus niet te koopen voor onze Bibliotheken.

ERNEST VANDER HALLEN.

1520 **Rönne, Jörgen Falk** **83**

HET GELUKSLAND. *Vert. uit h. Deensch dr A. en E. Huber. — Amsterdam, Elsevier. 1924. (19×12) 148 blz.* *14 fr., geb. 18,50 fr.*

III — Predikantenromans zijn dikwijls ongelooflijk saai, en daarom is het te begrijpen dat dit boek, als eene loffelijke uitzondering, hoog in de lucht wordt gestoken. Er is nog meer dan dat; « Geluksland » is een nobel en fijnzinnig verhaal dat behalve om zijn literaire gaafheid, ons ook dierbaar is om de mooie les die erin besloten ligt. Er wordt namelijk op gewezen dat naastenliefde en christelijke zendelingsijver niet enkel bestaat in het houden van stichtende preeken, maar even gemakkelijk en soms veel spontaner kan gevloeid komen uit het warme hart van het levenslustige predikantenvrouwtje dat afkeerig is van alle stijve, conventionneele vroomheid. Immers Kristus zelf leeraarde niet van op een hoogen kansel maar zat neer op de bergwei en sprak tot het volk in eenvoudige woorden. Om zijn protestantsche tint lichtelijk voorbehouden.

OSC. VANDER HALLEN.

1521 **Sabbe, Maurits** **83**

T' KWARTET DER JACOBIJNEN. — *Bussum, Van Dishoeck. 1920. (21 × 16) 274 blz.* *23,40 fr.*

III* — Van vier heeren die samenkomen om kwartetten te spelen, doch nog meer om samen te praten. Alle vier vereeren Frankrijk, vooral Dr *Mabesoone*. Zij vergaderen in een salon dat tijdens de Fransche omwenteling de vergaderplaats van de zeven eerste Brugsche Jacobijnen was. De drie bezoekers bij Dr Mabesoone zijn of worden beurtelings verliefd op Dr Mabesoone's dochter Ida, eerst de officier, die echter te veel vrouwen vereert en daarom afgewezen wordt, dan de fabrikant, die in schijn, om Dr Mabesoone en Ida te misleiden, dweept met Proudhon doch een verdrukker van de werklieden is en het geld aanbidt. De derde

is leeraar Neys, een Vlaamschgezinde, een klassiekenvereerder, die zijne liefde verzwijgt. Te laat bekennen Ida en hij wat het leven voor hen zou kunnen geweest zijn. De bouw van deze uitgebreide novelle is tamelijk onbeholpen evenals menige beschrijving er in. De gang van het verhaal wordt dikwijls vertraagd door op zich zelf toch goede gesprekken, redevoeringen. De bijpersonen: Samson, de knecht o. a. zijn opperbest geslaagd. Veel mooie bladzijden. De algemeene indruk is eerder treurig. De vier heeren bezitten het echt ideaal niet. Even ziet Dr Mabesoone de waarheid lichten uit de verschijning van een oud vrouwtje, Veronica, dat zegt : « Wovoren zou 'n z' hier geweest hein, os 't niet en was om 't in 't ander leven beter te hein. Ons Heere is de dood, lik of da 't in mijn kerkeboek stoot, mo' hij is ook de verrijzenisse ». Die novelle speelt te Brugge in den tijd toen vader Sabbe daar voor het eerst aan het ijveren ging voor de Vlaamsche beweging. Lichtelijk voorbehouden. Alleen intellectueelen zullen er genoegen in vinden.

L. DOSFEL.

1522 **Toergenjef, Iwan** **83**

ALS LENTEWATEREN. *Vert. uit. h. Russisch door J. J. Van Wageningen. — Arnhem, Van Loghum, Slaterus en Visser. (19 × 12) 224 bl.* *fl. 1,90*

III — Een mooie warme roman, Russisch-hartstochtelijk met een tikje Duitsch romantisme. Daarover de zonnigheid en de spontane karakters uit Italië. Als roman is hij heelemaal onschuldig: litterair geeft hij karakteristiek gansch de Russische kunst weer; week en passionant, doch vaak uitbundig lyrisch, met scherpe toestanden. Als ontspanning kan het werk in ieders handen gegeven worden. E. VANDER HALLEN.

1523 **Tolstoï, L. N.** **83**

IWAN DE DWAAS, en andere volksvertellingen. *Vert. uit h. Russisch dr. J. Brandt en Dr D. C. Hesseling. — A'dam, Mij v. g. e. g. lectuur, (wereldbibliotheek) 1919. 4e druk. (18 × 12) 131 blz.* *fl. 0.75*

III — Acht verhalen: 1. Het sprookje van Iwan de(n) Dwaas. 2. Waar liefde is daar is God. 3. De kaars. 4. De drie grijsaards. 5. Iljas of fortuin maakt niet altijd gelukkig. 6. Een graankorrel zoo groot als een kippenei. 7. Hoe de duivel eene snede brood verdiende. 8. Waardoor de menschen leven. — Daarin verdedigt Tolstoï zijne wereldbeschouwing : liefde tot den arbeid, weerzin voor oorlog, geld, dronkenschap, verheerlijking van de werken van barmhartigheid (b. v. in het 2e verhaal: Waar de liefde is daar is God. 8e verhaal « Wie in de liefde is, die is in God en God is in hem, want God is liefde » — bewondering voor Christus' bergrede. De stijl is eenvoudig, meer dan eens evangelisch-schoon. Doch die verhalen kunnen slechts aanbevolen worden aan hen die in Tolstoï's leer het gezonde deel van de gevaarlijke overdrijvingen, kunnen onderscheiden. Tolstoï is o. a. Communist. De vertaler erkent dat hij is uitgegaan van de Fransche bewerking door E. Halpérine-Kainingsky en de uitstekende Boheemsche bewerking der volksvertellingen benuttigde. L. DOSFEL.

1524 **Van Ammers-Kuller, Jo** **83.1**

HET HUIS DER VREUGDEN. *— R'dam, Nygh en V. Ditmar. 3e druk. (21 × 15) 336 blz.* *fl. 4.90; geb. fl. 6.60*

III — Jenny Heystens, dochter van een vervallen adelijk geslacht, heeft buitengewone gaven voor tooneelkunst. Dit ontdekt Margaretha Schepp,

haar leermeesteres op het gymnasium, en ze moedigt het meisje daartoe aan, niettegenstaande weerzin en verbod van ouders en verloofde, Nico Maes. Jenny loopt erom van huis weg, en komt bij Margreet wonen, die haar, in afwezigheid van den grooten, haar bekenden Lucas Veraart, tijdelijk in een klein Theater laat opnemen. Daar heeft Jenny wel succes, maar de nijd der andere spelers en de slechtheid van den regisseur doen haar wegvluchten. Haar verloofde breekt ook met haar. Daarna komt ze onder het bestuur van Lucas Veraart, die een nieuw modern theater « Het Huis der Vreugden » opricht; het verwonderlijk spel van Jenny brengt ook hier weer verdeeling en afgunst, terwijl de « hooge kunstenaar-regisseur » op punt staat zijn huwelijkstrouw te breken om zijn geniale leerlinge. Doch deze door tooneelsucces aangelokt, laat ook hem in steek, en doet mee met de leden van het gezelschap die een herinrichting op touw zetten. — Flink geschreven boek, van een oogenschijnlijk ongodsdienstige, hoewel nog vaag-zedelijke tendenz. Het bewijst zooveel te sterker de gevaren van het tooneelleven voor de kunstenaars, vooral voor de vrouwen, en doet ons, Katholieken, dubbel voorzichtig zijn, eer we het gemengd tooneel zoo maar als « onvermijdelijk » en « noodzakelijk » aannemen. Wanneer vakmenschen ons aldus het gevaar levenstastelijk voorstellen, moeten wij onze schrikkelijke verantwoordelijkheid wel overwegen, en alleen onder de ernstigste voorwaarden, met allerstrengste tucht en godsdienstige inzichten en verweermiddelen, tot samenwerken van beide geslachten op het tooneel besluiten. In dien zin is het boek door rijpere menschen te lezen en te overdenken. AL. WALGRAVE, PR.

1525 **X.** **83**

DE KAPITEIN VAN DE ZWARTE GIER. *Vert. dr. J. Schoon. — Leiden, Futura. 1923 (19 × 10) 258 blz.* *fl. 1.00*

III — Het boek is protestantsch. Behalve het tweede huwelijk van de twee vrouwen, tijdens het leven van haar echtgenooten, zijn het verhalen van gewaande edellieden, feitelijk boeven en naamvervalschers, en van de dorpsbewoners die aan spoken en schimmen gelooven. De stelling, dat 't huwelijk door een zevenjarig wegblijven, zonder tijding van den man, ontbonden is strijdt tegen den katholieken godsdienst, daar men niet alle moeite inspant om hun dood met zekerheid te mogen bevestigen en zij toch nog leven. — Op letterkundig gebied heeft het werk geen waarde. H. DE ROOVER.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

1526 **Ruby Ayres** **83**

LIEFDE EN LEUGEN. — *Vert. uit h. Engelsch dr. J. Schaake. — Amsterdam, Holland. 1925. (20 × 14) 156 blz.* *fl. 1.50; geb. fl. 2.25*

IV — Een roman naar Engelschen trant : met de noodige gemoedelijkheid, met romantische toestanden en ietwat avontuurlijke gebeurtenissen. Het is wat de Franschen noemen : « un roman blanc ». Een liefdegeschiedenisje waarbij een traantje aan de wimpers hangen komt. Een boek dat niets leert, geen blijvenden indruk laat; dat enkel een aangenaam tijdverdrijf bezorgt en gemakkelijke, oppervlakkige ontroering geeft. K. ELEBAERS, PR.

1527 **Baekelmans, Lode** **83.1**
MIJNHEER SNEPVANGERS. — *A'dam, P. N. Van Kampen.* (*18 × 12*) *150 blz. fl. 1,65; geb. fl. 2,25*
IV — Baekelmans heeft boeken van verdachter geur geschreven dan « Mijnheer Snepvangers ». Tot zelfs vóór enkele jaren stichte hij een « Europa-Hotel » waar hij lui onder dak bracht bij wie katholiek gezelschap niet alleszins wenschelijk is. Hier is nu wel geen devoot aan het woord maar een optimistisch man in een lange guitige luim. Hij verkneukelt zich plezierig over zijn onderwerp; de geschiedenis van het rentenierschap — ook in oorlogsjaren — van Mijnheer Snepvangers. Fijn geteekend. Het klein burgerlijke, het parvenu-bekrompene, gezien door een fijn opmerker die af en toe een vlaagje humor maar niet kan van zich stooten. Te kalm geschreven om te schitteren; te eenvoudig van opzet om ontroerend of geweldig aan te doen. Ik heb evenwel het heele boek met stil-glimlachend genoegen doorgelezen. Bizonder geestig en psychologisch is het hoofdstuk « Villa Yvonne »; hoe beginnend renteniertje Snepvangers van gloeiende geestdrift voor het buitenleven na een jaartje op de Villa Yvonne het ten slotte niet meer houden kan van groote verveling en evolueert tot de wanhopige bekentenis, per plakkaat aan het venster gepubliceerd : « Villa te koop of te huur ». Een ander hoogtepunt in het boek is de kennismaking met Antoine, den apotheker die Snepvangers' dochter trouwt en te zaliger oorlogstijde het brengt tot zeepbaron. Voeg daarbij iets fijns en teers als Snepvangers' vriendschap voor zijn kleinzoontje en iets origineels als de figuur van « De Speeker ». Schuld aan een paar, overigens niet kwaad bedoelde, passagetjes komt Mijnheer Snepvangers niet onder nr V. G. WALSCHAP.

1528 **Bennett, Arnold** **83**
'N TYPE. — *Vert. uit h. Engelsch dr. Mevr. G. Van Uildriks. — Den Haag, Kruseman. 1925.* (*20 × 14*) *264 blz.* *fl. 2.15; geb. 2.90*
IV — 'n Type, 'n malle kerel, die zich door alles weet heen te slaan, iedereen soms ook zich zelf verbluft door zijn handigheid, zijn geestige invallen. Voor alles weet hij raad. Ten slotte, zonder ooit te hebben geweten wat « werken » eigenlijk is, wordt hij burgemeester en is uiterst-populair. 'n Prettig, onderhoudend boek. Draagt veel bij tot de kennis van een van de vijf steden, waarover Bennett het 't meest heeft in zijn boeken. Bruikbare verpoozingslectuur. ANG. DOSFEL-TYSMANS.

1529 **Castle, Agnes en Egerton** **83.9**
DE ZWERVER. *Vert. uit h. Engelsch dr. A. M. Geïll. dr. Lancelot Speed. Nieuwe uitgave. — Uttrecht, De Haan.* (*20 × 14*) *284 blz.* *fl. 1,25*
IV — Een roman met historischen achtergrond ten tijde van Koning Jerome. Ingewikkelde intrigues, niet tot het onmogelijke gedreven, fijn gedetailleerde psychologische toestanden. Een boek van liefde en afgunst, leed en strijd. Een aanwinst voor de grootere lezers van de volksbibliotheken, waar het om een paar handelingen en principes niet in al te onervaren handen zal gegeven worden. H. DE ROOVER.

1530 **Courths-Mahler, Hedwig** **83.1**
KÆTHE VAN DEN SCHOUT. *Vert. uit h. Duisch dr. J. H. Akkermans. — Zeist, Swartsenburg.* (*20 × 13*) *212 blz.* *10,50 fr.*
IV — Een roman uit het kleinburgerlijk leven. Gij staat alweer in een

pleitzaal. De rijke grondeigenaar George, gescheiden van zijn vrouw, gaat omwille zijner moeder, eene tweede huwelijk aan met Käthe, die toegeeft onder den dwingenden druk van haar vader. Ze beminnen mekaar niet. Toch groeit in hen van lieverlede het machtig liefdegevoel op, tot het openbloeit onder den warmen zegen van den Kerstboom. Dat konden de geparfumeerde brieven van de eerste vrouw niet beletten, dat kon echter bewerken de genegen tusschenkomst van Wally, Käthe's zuster, de goeie wildzang die droomde van vrouwen-emancipatie. Besluit: een huwelijk, opgedrongen door de ouders, is glad verkeerd en zaait doornen op den weg. Vlot geschreven. Ditmaal vinden wij haast niets dan symphatieke karakters. Dat bakvischje van een Wally brengt nog de sappigste bladzijden. Ook de oude, lijdende, zwijgende moeder komt mooi uit. Maar die miserie van de echtscheiding trekt een leelijke streep, en die dominee die zich leent aan het inzegenen van dat tweede huwelijk! En om heel wat toestanden of de psyche der personen uit te kunnen leggen, moet men veel goeie wil gebruiken, want Courths-Mahler onderstelt veel, veel naïveteit en aanleg tot misverstand in de menschen, zelfs niet in de meest ervaren en de minst jongste.

A. VAN DEN DRIES, PR.

1531 **Courths-Mahler, Hedwig** **83.1**

WINNEFRED, DE PELSKONINGIN. *Vert. uit h. Duitsch dr. J. P. Wesselink-Van Rossum. — Zeist, Zwartsenburg. (20× 13) 252 blz.* *10.50 fr.*

IV — Een roman uit het Duitsch officiersleven. Een eereschuld, aangegaan ten gevolge van een galant avontuur met een jonge mevrouw, verplicht den officier Rudolf Salten uit te zetten naar den vreemde. In de koude, eenzame woudvlakten van Canada zoekt hij zijn wonden te heelen. Hij slaagt er zoo wonderwel in, dat hij daar ten slotte een welbeminde vrouw in de armen loopt, Winnefred, de rijke dochter van den pelskoning Peter Hartan. Deze roman is alweer een pleidooi tegen het knellend, kwellend étiquette dat de Duitsche officierswereld verstart. En dat hoeft niet te verwonderen bij deze door en door democratisch voelende auteur. Haast geen schokkende gebeurtenissen doorwoelen het verhaal. Alles heeft zijn kalm verloop. De eereschuld is gauw omzeild : een krijgsavontuurtje maakt er gedaan mee. Het millioenenprinsesje is gauw veroverd, want ook zij voelt bescheiden en democratisch. Peter Hartan zelf nam de wijk naar den vreemde om den prang van den sabel te ontgaan, en zijn stijfopgevoede zuster Kora is de eerste om zich te bekeeren, samen met den oom die eerst dreigde met onterving. Af en toe wijst deze roman op de deugd eener goede opvoeding en op den grooten, zachten invloed van de moeder en van de natuur op elken mensch. Het galant avontuur is tamelijk kiesch aangeraakt en wordt afgekeurd. Zedelijk heeft deze roman dit euvel : die übermenschachtige officier heeft gewetenswroeging wel over het afleggen van een valschen eed, maar niet over zijn schuldige verhouding met een gehuwde vrouw. Daarom rangschik ik dit boek bij de lectuur voor volwassenen alleen.

A. VAN DEN DRIES, PR.

1532 **Curwood, Oliver** **83.0**

DE MOED VAN KAPITEIN PLUM. — *Vert. uit h. Engelsch dr. H. J. Valeton. Ortt. — 's Gravenhage, Kruseman. 3e druk. (20 × 15) 185 blz.* *fl. 2.25*

IV — Een avontuur op het eiland der Mormonen. Kapitein Plum bevrijdt een meisje dat bestemd was om de zevende vrouw van den Koning te worden. De titels der hoofdstukken laten genoeg zien met

wat voor een boek wij te doen hebben. De twee eeden, de zeven vrouwen, de geeseling, geheimzinnigheid, het uur der wraak, de zes kamers in het paleis, de hand van het noodlot, de paaldood, bevrijding. Het lezen van dit boek is geen tijdverdrijf, wel tijdverlies.

ANG. DOSFEL-TYSMANS.

1533 **René De Clercq** **83.3**

HET ROOTLAND. — *Hilversum, P. Brand. (Witte Bibl.) 1917, 2e druk, 2 dl. (16 × 12) 192. 186 blz.* *fl. 1,50*

IV — Een herdruk van het boek vroeger door het Davidsfonds uitgegeven; ettelijke woorden uit de gewestspraak vielen weg, wat het boek nog rijk genoeg laat aan plastisch-uitbeeldende woorden. Want dat valt wel eerst en meest op in dien schoonen roman: het beeld, de klank, de rhytmus; dat begint met den eersten zin en rolt zoo voort tot het einde. Onze taal geeft eene gestadige circusvertooning: hop! toon eens hoe lenig ge zijt van ledematen! 'k Bewonder, 'k juich toe, maar verkieze dan toch Streuvels; maar 't is waar die is eenig. — Waarom het boek Rootland heet? Omdat er de wisselende uitzichten van het landschap in weerspiegelen? Omdat het boek een synthesis is van karakters en opvattingen in die streek? 'k Denk nochtans dat die karakters zoo wat overal te vinden zijn. — Het is een heel schoon boek. Het ontspint de lotgevallen van een heele boerenfamilie, bijzonder van Joost, den meestbegaafde, den edelste in denken en voelen, maar die door talmen en onbeslistheid, slechts ten allerlaaste zijn doel bereikt als Warden, de oudste reeds lang zijn geluk heeft beproefd en bevestigd en van krotter het heeft kunnen brengen tot grooten boer en vader van vele en veelbelovende kinderen. — Warden is de man der daad, en hij geeft de zedeles van het boek. Was het daarom dat De Clercq er aan hield het opnieuw uit te geven? — 't Is een sterkend boek, een eerlijk en diepkristelijk wèrk.

J. HALLEZ, PR.

1534 **De Cock, Jozef** **83**

ONS LEVEN. Bladzijden uit het dagboek van een schacht. — *Brussel, Standaard. 1921. (19 × 12) 116 blz.* *4 fr.*

IV — Een boek dat « furore » heeft gemaak in de vóór-oorlogsche Leuvensche milieu's. Het is wel in onze Nederlandsche literatuur 'n typisch werk om het uitgebeelde midden en de rasse opmerkingsgave van dien leuken schrijver die, beter dan wie ook, niet bleek verdord te zijn geraakt door zijn philologische wetenschap en wien zijn hooggeleerde doctorstitel en waardige professors-toga niet beletten de harten en nieren van het studentikoze volkje te doorpeilen. Wie er aan begint, leest het in één adem door, meer hoeft er niet gezegd. We wenschen dat « Ons Leven » te Leuven zoo blijve, want anders — zooals Rodenbach ergens dicht — zou « ons Leive nie meer Leive zaan ». En toch bekruipt u na 't lezen van dit plezante, — en toch zoo diep psychologische werk — wel een diepe weemoed wanneer men denkt dat de vlaamsche Hoogeschoolprofessor die het schreef, en het aan Vlaanderens hoogstudenten opdroeg nu te Rosendaal aan een Lyceum doceert. M. VAN HOECK PR.

1535 **De Fool, Harry** **83.1**

KAREL VERMEEREN. De roman van een kunstenaar. — *Venloo, G. Mosmans, Sr. (Mosmans' Leesbibl.) (22 × 14) 133 blz.* *fl. 0,80*

IV — Deze zielkundige roman leidt ons in de wereld der meesters in

de muziek en toont ons in het kader van een liefdegeschiedenis het wel en wee van een jongen kunstenaar strijdend om een edel ideaal: de kunst moet zijn een apostolaat in den dienst van 't goede. Om de katholieke beginselen over kunst en liefde, over de eer bij den kunstenaar is dit 1e werk van Harry De Fool verdienstelijk. Spijtig dat de held Vermeeren zoowel in de smarten als in de vreugde zijn ideaal niet weet hoog te houden. R. TAVERNIERS, PR.

1536 **De Vletter, A. C. C.** **83**

WERELDKAMPIOEN. *Geïll. — A'dam, Veen. 1925, verbeterde uitgave.* (23×16) *206 blz.* *fl. 2.50; geb. fl. 3.50*

IV — Omwerking van een boek *Twee Helden* dat zelf een bewerking was van het oorspronkelijke *Wereldkampioen* voor volwassenen geschreven. Bedoeld wordt waarschuwing tegen sport. Gegeven wordt het leven van eenige jongelui die wielrenner willen worden, vooral van één die wereldkampioen wordt doch die ziek geworden, zijne laatste krachten nog geeft aan een match en door een hartverlamming wordt neergeveld. Wij vreezen wel dat dit boek aan zijne bedoeling niet zal beantwoorden en meer prikkelend dan afstootend werken zal. Het is overigens volkomen fatsoenlijk en goed geschreven doch de gevolgde methode schijnt ons niet doelmatig. L. DOSFEL.

1537 **De Wit, Augusta** **83**

DE WAKE BIJ DE BRUG en andere verhalen. — *A'dam, Mij v. g. e. g. lectuur (Nieuwe Romans) 1918. (18 × 12) 216 blz.* *fl. 2,; geb. 2,90*

IV — Dit is een zeldzaam-mooi boek. Gansch de poëzie der oostersche zonne-kinderen licht er door, met haar kinderlijk naïeve verbeelding, haar strijd tegen de hoogere onontkoombare machten die als een fatum boven het hoofd hangen; haar blijde kommerloosheid om 't leven, dat enkel zon en vreugde lijkt voor ons, buitenstaanders. Soms wordt het tragisch als in « Een Javaan » en grootsch als in « De Boegi roependen Avondwind ». Brokken als « De Wake bij de Brug » zijn zoo waarachtig en diep menschelijk dat ze wel nooit vergeten zullen worden. Het boek vraagt wel inspanning en ingetogenheid, doch dan wordt het ook een genot de hooge ontroering ervan in zich op te nemen. Het is het mooiste boek dat ik ken van deze begenadigde schrijfster.
ERNEST VANDER HALLEN.

1538 **Franssen, E. Th.** **83**

PLICHT EN LIEFDE. *Geïll. — Venloo, Mosmans Sr. (Mosmans Leesbibl.) 1912. (22×12) 124 blz.* *fl. 0.80*

IV — Boeiend verteld, zonder zinnelijke tooneelen, vol echte beginselen van katholieke zedenleer en kristene opvoedkunde, kan dit verhaal vele moderne geesten die met gedachten van « vrije liefde » behebt zijn, tot nadenken stemmen en brengen tot een strenge plichtsvervulling in een volledige overgave aan Gods Voorzienigheid. E. DE SMEDT, PR.

1539 **Hoven, Therèse** **83.3**

AVANTI! — *Utrecht, Bruna. (18 × 12). 288 blz.* *geb. fl. 1*

IV — We moeten ons leven een voor de samenleving nuttig doel geven; de rijken moeten de misdeelden bijstaan. Dit is het « leitmotiv » van Avanti, steeds vooruit! Van den beginne weten we dat alles *protestantsch* is. Doch de lezing zal niemand kwetsen daar de shrijfster in

alles eerlijk en oprecht is. De katholieken zullen er onmiddellijk het tekort aan geestelijke leiding en opwekking in voelen. En het getuigenis van de diaconeszuster: dat zij min of meer halfslachtig zijn in haar verplegingswerk en zij daarbij die volle overgave van de katholieken missen, blijft den lezer voor den geest en helpt hem zijn Roomschen godsdienst inniger te waardeeren. Een interessant boek voor rijke juffrouwen en op de wereld alleenstaande dames, die voor zichzelf leven en niet weten hoe haar tijd door te brengen. H. DE ROOVER.

1540 **Ivans** **83,0**

DE EERSTE SCHREDEN. Uit het leven van Geoffrey Gill, detective. — *Geïll. dr. Fr. Van Noorden. — Utrecht, Bruna (G. G.-Serie, 11) 1922, (20 × 13) 246 blz. 8,50 fr.*

IV — Hoewel niet het eerste van de serie, bevat dit boek de eerste pogingen van den detective-held om meester in zijn vak te worden. — Twee boeiende, nieuwsgierigheid-prikkelende verhalen, meer kan men er niet voor zeggen. AL. WALGRAVE, PR.

1541 **Keller, Paul,** **83.1**

DE ZOON VAN HAGAR. *Vert. uit h. Duitsch dr. Aug. Van Cauwelaert. — Leuven, Vl. Boekenhalle. 1925. (19 × 13) 290 blz. 7.50 fr.*

IV — De zoon van Hagar, dat is hier een bastaardkind, Robert Helmich, die zonder het te weten, bij zijn vader in huis en dienst komt. De vader, de dochter, de oude knecht, de burgemeester weten het, maar om de booze vrouw durft niemand het zeggen. Bij zijn grootouders, door louter toeval, verneemt de jongen de waarheid en vol verbittering wil hij van geen verzoening hooren, loopt weg en wordt ziek, en komt in 't zicht van het dorp eindelijk op straat sterven; treurig leven, met droef einde, maar in de ziel is toch ten laatste bevrediging gekomen..... Al dit zielelijden van den armen jongen, en de gedurige vrees van den vader, zijn wroeging en zijn neergedrukt bestaan onder den dwang der hardvochtige vrouw, zijn vruchten der zonde. Jesus zei het toch : « Wie de zonde doet, hem knevelt de boei der zonde ». De vertaling is goed geslaagd. AL. WALGRAVE, pr.

1542 **Kraft, Hubertus, graaf Stackwitz, R. K. priester** **83.2**

MAJORAATSHEER. — *Vert. uit h. Duitsch « Der Standesherr » dr. Chr. Kamp, — A'dam, Veen. 1925. (21 × 16) 192 blz. fl. 2.90; geb. fl. 3.00*

IV — Herbert Bartenstein, Mojoraatsheer van Stakwitz, in Opper-Silezië, het land waar Polen en Duitschen, katholieken en protestanten tegenover elkander staan, gaat tot de katholieke Kerk over. Volgens de huiswet van het majoraat, moet hij daarvan afstand doen ten voordeele van Gerold, zijn protestanschen neef. Deze huwt Melli, de van Herbert gescheiden echtgenoote. Melli sterft, haar kind is doodgeboren. Gerold staat opnieuw het majoraat af aan Herbert, die trouwt, op haar sterfbed met de ideale katholieke jonkvrouw Maria Lambert, welke hij sedert lang liefhad, meer eerde, doch slechts huwen mocht na Melli's dood. « Van alle torens de Katholieke en Protestantsche, van de Poolsche en Duitsche, was het één jubel, een lied. Onder die klanken gleed de ziel van Maria Lambert over in de gewesten der zaligen ». Een uiterst-boeiend boek vol heerlijke, dramatische toestanden, pakkende beschrijvingen. Katholiek tendenz-werk doch zonder dweepzuchtig neerhalen van de tegenstaanders. Herbert's moeder, die leeft en sterft als Protes-

tansche is een hoogstaande, door en door vrome vrouw. Het boek werd vóór den oorlog geschreven en is een warm pleidooi voor toenadering tusschen Duitschers en Polen in het gemengd gebied. Waren alle Duitschers geweest als Herbert, het zou er voor Duitschland in Silezië anders uitgezien hebben. Aanbevolen voor volwassen, ontwikkelde lezers.

L. DOSFEL.

1543 **Löns Hermann** **83 : 59**

DE KRAAIENHUT. *Vert. uit h. Duitsch dr. J. De Mink. — Geïll. dr. Joh. Meyer.— Laren, Schoonderbeek. (22 × 16) 234 blz. fl. 1.90 geb. fl. 2,90*

IV — Nog jachtnovellen in den trant van « Op de Bergwei ». Zeer mooie natuurbeschrijvingen. Levendig gevoel voor de pracht van de Schepping, voor het genot van de vrijheid ver van beschaving en menschen. — Hier en daar een dichterlijke weemoedige droomerij of overweging: « Arme zielen hebben wij allen » (bl. 118). — « Loopt men niet het heele leven zoo in een kring? In een dikken nevel? enz. » (Bl. 233). – Even als Gezelle zucht Löns: — « Laat mij landwaarts (bosch-heidewaarts) vluchten, en de stêe... niets van haar mijvolgen mêe. » Doch in de diepte des hemels schouwt hij niet. Godsdienstig gevoel is in het werk niet. L. DOSFEL.

1544 **Mathilde** **83.1**

DE PERI. — *A'dam, R. K. Boekencentrale (Centrale Roman-Bibl.) 1920. (20 × 14) 136 blz. fl. 1; geb. 1,50*

IV — *De Peri* is, volgens de Oostersche legende, de engel die het Verloren Paradijs aan het berouw ontsluit. Irene, een weesmeisje uit den hoogeren stand heeft in haar jeugd eens de rol van de Peri gespeeld. Later maakt haar tante haar 't godvruchtig-christelijk leven hatelijk door haar gegrom en gekibbel, en Irene gaat haar geluk zoeken in de wereld en, na een heelen strijd met haar geweten, in een huwelijk met een ongeloovige. In plaats van de verwezenlijking van schoone toekomstdroomen volgt de ontgoocheling: ze sterft verlaten, maar gelouterd en in vrede, verpleegd door kloosterzusters. Het doel van de schrijfster : afkeer opwekken van gemengde huwelijken, waar geen samenklank van zielen wordt verwezenlijkt; de boeiende verhaaltrant en de fijne letterkundige verwerking verdienen allen lof.

JOZ. LAUWERIJS, PR.

1545 **Montgomery, L. M.** **83**

EMILY VAN DE NIEUWE MAAN. *Vert. uit h. Engelsch dr. A. E. De Vries. — Haarlem, Tjeenk Willink (Bij den Haard-Serie). (19 × 14) 430 blz. geb. fl. 3.50*

IV — De geschiedenis van een wees, van haar elfde tot haar dertiende jaar. Zij is zeer begaafd en heeft veel trek naar schrijven. Doch dat is niet naar den zin van haar beide tantes, waarvan eene de romans en alles wat er mee in verband staat uit den booze acht. Omgang met jongens en meisjes uit hare school. Hare indrukken, gevoelens, ziekte, koortsdroomen, brieven aan haar afgestorven vader, enz. — Zeer frisch, gemoedelijk boek, vol afwisseling en verscheidenheid. Het leeft en wekt leven, zooals de kleine heldin. Voortreffelijk vertaald. Mooie taal. — Alhoewel over een kind handelend is het boek voor onze Vlaamsche kinderen niet geschikt, daar hier de toestanden en gebruiken al te zeer verschillen van de Canadeesche toestanden en zeden. Volwassenen kunnen er eenige uurtjes genot in vinden. ANG. DOSFEL-TYSMANS.

1546 **Montgomery, L. M.** **83**
HET HUIS VAN ANNE'S DROOMEN. *Vert. uit h. Engelsch dr. Betsy De Vries. — Haarlem, Tjeenk Willink. (Bij den Haard-Serie). 1920. (19 × 13). 284 blz.* *geb. fl. 3.50*
IV — In den trant van een Hollandsch binnenhuisje. Gewone gebeurtenissen. Het leven van jonggehuwden, hun omgang met geburen, onder wie een torenwachter, die veel over vroegere dagen weet te vertellen. Ieder gebuur heeft zijne tragische of komische lotgevallen. Zeer gemoedelijke lectuur. Opperbest geschreven. Mooie taal. ANG. DOSFEL-TYSMANS.

1547 **Porter, Eleanor H.** **83.1**
MISS BILLY GETROUWD (Miss Billy Married). *Vert. uit het Engelsch dr H. S. Valenton-Ortt. — 's-Gravenhage, Kruseman (Moderne Serie XVI) 1923. (20 × 15) 304 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 3,25*
IV — Slot van de Miss Billy's reeks. Billy als echtgenoote en moeder. Voorbeeldig in beide hoedanigheden. Als moeder echter is ze al te overdreven bezorgd ten gevolge van het lezen van « Praatjes voor jonge Vrouwen » en andere populair-wetenschappelijke werken. Zeer nuttige en aangename lezing voor verloofden, echtgenooten en moeders.
ANGELA DOSFEL-TYSMANS.

1548 **Ridgwell Cullum** **83.0**
HET DUIVELSMOERAS. — *Vert. uit h. Engelsch dr. H. Rappard. — Den Haag, Kruseman (Moderne Serie XXII) 1925. (21 × 15) 286 blz.* *fl. 2,25;*
IV° — Gewone avonturen in de Prairieën. Zeer boeiend. Voldoening van het wraakgevoel. Van godsdienst geen spraak. De edele gevoelens verborgen onder een dikke laag ruwheid. Geen van Cullum's beste boeken. De jeugd vooral kan er niets goeds in leeren.
ANG. DOSFEL-TYSMANS.

1549 **Roggen, Armand** **83**
MUINKHUIZEN EN DE DRIE WILDDIEREN en HET WATER DER VERGETELHEID. *— Antwerpen, Opdebeek. (20 × 15)* *fr. 0,75*
IV — Alhoewel bedoeld als lectuur voor jongere kinderen, kan het niet als dusdanig dienst doen. Het eerste vertelsel is heelemaal onschuldig. Het tweede is het minder. E. VANDER HALLEN.

1550 **Rönne, Jörgen Falk** **83**
EN DE NOORDZEE BRUIST... *Vert. uit h. Deensch dr. A. en E. Uber. — A'dam, Elsevier. 1924 (19 × 12) 15) blz.* *14 fr; geb. 18,50 fr.*
IV* — Zooals zijn « Geluksland » is ook deze roman de levensgeschienis van een predikantengezin waar de vrouw een mooie rol speelt omdat zij zich volledig van hare edele roeping kwijt. Dit boek is prachtig geschreven, warm en levend geïnspireerd in de koude helle lucht van het Noorden. Er is eenheid; al de figuren, bizonder de sterke, strenge persoonlijkheid van den predikant, harmonieeren heelemaal met de natuur en de atmosfeer van de Foeroër-eilanden waar het barre klimaat de menschen sterk en vroom houdt. Het boek is schoon en diep zooals de natuur zelf; alles roert en strijdt er in de menschen als in

de oerperioden van de schepping; de winden huilen, de golven bulderen tegen de steile zwarte rotsen, en onderwijl raast en stormt het ook onder de menschenzielen waar de sterke overwint maar toch niet goed kan zijn als de glimlach van zijn vrouw hem niet mildert tot barmhartigheid zooals de zon de zwarte rotsen kleurt tot purper en goud. God woont in de kracht maar ook in de schoonheid en goedheid; dat bewustzijn geeft de lezing van dit boek en daarom is het goed voor wankele zielen. Het is vroom en edelmoedig omdat het de machtigste menschen klein en naakt, maar niet hulpeloos stelt vóór de oogen van God. Omwille van het protestantsche element, dat overigens tamelijk onschuldig is, enkel voor volwassenen. OSK. VANDER HALLEN.

1551 **Schrill, Ernst,** **83.0**
ALTIJD DIE STEM...! *Vert. dr. L. Y. baronesse v. d. Borch van Rouwenoort.* — *Nykerk, Callenbach. 1920. (20 × 14) 368 blz.* *fl. 3.75*
IV — Een boek zonder kwaad, met veel goede wenken, maar heel romantisch; kunst is er niet in te zoeken, maar boeiende lectuur voor den gewonen man. Een goed « *feuilleton* ». A. WALGRAVE, PR.

1552 **Segers, Gustaaf** **83.3**
BIJ DE KEMPENAARS. — *Gent, Siffer. (22 × 14) 248 blz.* *4.50 fr.*
IV — Deze drie novellen zijn weer echt « op zijn Segers ». Segers vertelt er zoo smakelijk van zijn Kempische volk dat hij zoo goed kent met al zijn schoone, en ook wel met zijn kleine kanten. Hier spreken en handelen Kempische menschen in een Kempische omgeving. Gezonde volkslectuur. J. GEENS, PR.

1553 **Simons, Jozef** **83.1**
IN HOOGERE SFEREN. — *Antwerpen, De Sikkel. (21 × 13) 96 blz.* *3.50 fr.*
IV — In deze vier verhalen gaat het over « hoogere sferen », 't is te zeggen over den verfranschten adel. Beurtelings pogen ze Vlaamsch te leeren : Herman om « Marelleken » te kunnen beminnen, mijnheer de baron om niet meer door zijnen knecht bedrogen te worden (de peperkoek), Bernard om getrouwd te geraken, jonker Frits om zijn papa in 't ambt van dorpsburgemeester te kunnen opvolgen. De stijl van 't boekje is innig in verband met den grond van de verhalen, doorspekt met spreekwoorden en beeldspraken uit de volkstaal; de woorden zijn pittig gekozen. Geen boek voor de jeugd; voor volwassenen geschikt.
P. VAN ANTWERPEN.

1554 **Smith Westra, Meyndert** **83.3**
DE TWEEDE JEUGD VAN CHARLES TERMEERE. — *Hilversum, Brand. (18 × 12) 236 blz.* *fl. 1,20*
IV — Een goede tweede klas-roman. J, V. R., PR.

1555 **Swarth, Hélène** **83**
EENZAMEN. — *Amersfoort, Slothouwer. (18 × 13) 95 blz.* *fl. 1.25*
IV — Zeven schetsjes van bleeke verslenste meisjeslevens die snakken naar het zonnetje van wat liefde, die meestal verkwijnen en wegsterven in eenzaamheid, maar soms nog wat opfleuren in een laten herfstdag. Die eeuwige droom van gebroken geluk speelt zoowel in het proza als in de verzen van Hélène Swarth: het is wel het « ewig brütend sitzen auf den alten Liebeseiern! » A. BOON, PR.

1556 **Van der Lans, Mevr. J. R.** **83.3**
WERELDLINGEN EN AL VERDER EN VERDER. — *A'dam, R. K. Boekencentrale (Centrale Roman-Bibl.) 1917 (20 × 14) 180 blz. fl. 1,00; gec. 1,25*
IV — Een paar boeiende verhalen met goede strekking : ondeugd en verwaarloozing der plicht leiden noodzakelijkerwijze tot verderf en ongeluk; deugdzaamheid en eerlijkheid na vele tegenkantingen worden eindelijk toch beloond. Het eerste verhaal toont vooral op aanschouwelijke wijze hoe de ouders die de opvoeding hunner kinderen verwaarloozen in hunne kinderen zelf gestraft worden; en in het tweede zien wij hoe eer- en hebzucht tot de grootste schelmstukken kunnen leiden indien men de godsdienstige opvoeding in de jeugd ontvangen over boord werpt. Uitstekende volkslektuur. A. CARDIJN, PR.

1557 **Van Hille-Gaerthé, C. M.** **83.1**
DE PLAATS WAAROP GIJ STAAT. — *R'dam, Nygh en Van Ditmar. 1921 (21 × 15) 255 blz. fl. 3.50; geb. fl. 4.75*
IV — Wat een lief, christen, (hoewel in zijn omgeving niet katholiek) verhaal! Wat schoone meisjesziel, die Ruut de Ruyve, die de schoonheid leert zien in dagelijksch werk en offer, en zelfs den droom eener jeugdige liefde daarom opgeeft! Dat er de *oudere meisjes* voor wie het boek geschreven is, leeren hunne ouders te begrijpen, te helpen en te eeren om de offers die vader en moeder voor hunne kinderen doen. Een weemoedige bemerking. Ach, wie schrijft zulk boek met daarin het licht van katholiek geloof, eeredienst en bovennatuurlijke deugd? En, nog iets : 'n meer *echte*, minder verbasterde *Vlaamsche* taal! Dat ware iets volmaakts. A. WALGRAVE, PR.

1558 **Van Hille-Gaerthé, C. M.** **83.1**
STILLE WEGEN. — *R'dam, Nygh en Van Ditmar. 1925, 5e druk (21 × 16) 213 blz. fl. 2,50*
IV — Een stil-ontroerend boek, mooi geschreven en diep gevoeld. Het behandelde is het eeuwig thema der naar liefde snakkende menschenziel, die ten slotte gebroken wordt als haar geestelijke honger zal bevredigd worden. Het boek is moreel goed en zelfs hoogstaand. Het mist nochtans breede vlucht en stevigheid van lijn: alles wordt soms tot troosteloos-kleine verhoudingen herleid; in die verburgerlijkte wereld krijgen de eigen aandoeningen en voorvalletjes die allen kringen om het gekoesterde « ik » de beteekenis van een wereldschokkende gebeurtenis. De breede kijk op het leven die grooter en intenser lijden vermoedt bij den evenmensch dan z'n eigen knusse emoties, missen we hier. — Dikwijls ontglipt ook den juisten draad in den gang van het werk door bijkomstige personen en omstandigheden. Ondanks dit, toch zeer genietbaar en voor het publiek eener stadsboekerij zeer aan te bevelen. Het boek is sober en schoon uitgegeven. E. VAN DER HALLEN.

1559 **Van Maurik, Justus** **83**
TOEN IK NOG JONG WAS. — *A'dam, Van Holkema en Warendorf (Daalders-editie) 4e druk (16 × 12) 316 blz. fl. 0,90*
IV — De handelaar Van Maurik vond niet beter dan zijn koopmansontspanning te zoeken in literaire inspanning. In « Toen ik nog jong was » haalt hij op uit zijn jeugdherinneringen. Plezierige lectuur voor ledige uurtjes. Zooals in vele zijner andere werken is Van Maurik's geestigheid niet primo cartello. M. VAN HOECK, PR.

1560 **Van Stuwe, Eline (Jacqueline Reyneke Van Stuwe)** **83**
IN DE NEVELEN (1e en 2e deel). — *A'dam, P. N. Van Kampen. 1923. 2 dln. (21 × 15) 153, 231 blz.* *de 2 deelen fl. 6,90*
IV — Een roman uit de Haagsche aristocratie. — De ritmeester Frank van Ermeloo leeft er maar lichtjes op los en heeft zich op en top in schuld gestoken. Toch stoort die hopelooze toestand niet in het minst zijn jovialiteit en zijn huiselijk geluk: hij is behendig genoeg om met allerlei lapmiddeltjes de zaken wat op te knappen. Ongelukkig komt hij jammerlijk aan zijn einde op een concours hippique. Om de schulden vereffend te krijgen moet de familie duchtig bijdraaien. — De weduwe wil haar verwanten dan geen verderen last veroorzaken en gaat met haar vier dochtertjes een kleine villa betrekken op den buiten. Daar begint dan voor hen een lange lijdensgeschiedenis in kommer en ontbering. Toch geraakt ze de moeilijkheden te boven: als haar kinderen groot worden, trekt ze een mild bedrag voor hunne opvoeding en verhuist weer naar Den Haag. En één voor één zal de liefde ze voeren naar een eigen thuis: zij zelf verwacht van haar huwelijk met een eenvoudigen dorpsdokter nieuwe dagen van vrede en geluk. — Een sympathiek boek, boeiend verteld, vlot geschreven. Een prachtkerel is die lichtzinnige Frank met zijn zonnige liefde voor vrouw en kinderen. A. BOON, PR.

1561 **Verschoren, Frans** **83**
LANGS KLEINE WEGEN. — *Antwerpen, Opdebeek. (28 × 18) 128 blz.* *5 fr.*
IV — Een bundel korte verhalen uit het land van St Gommarus, die zich beurtelings afspelen op 't Begijnhof, in de herberg, op straat of in de school. Vol lokale kleur, echtheid en vlaamsch leven, in een eenvoudigen doch keurigen stijl. Uitgekozen lectuur voor 't volk, doch minder aan te bevelen aan de jeugd. P. VAN ANTWERPEN.

1562 **Vesters, J. B.** **83.9**
GORM DE NOORMAN. — *A'dam, R. K. Boekcentrale (Centrale Roman Bibl.) (20 × 14) 141 blz.* *fl. 1; geb. fl. 1.50*
IV — Na lange jaren machteloosheid tegenover het Noorsch geweld — waarvan Gorm op zijn ongenaakbaren burcht de verpersoonlijking is — slagen de Friezen er eindelijk in, de Noorsche dwingelanden uit hun grenzen te verjagen en hun vrijheid te heroveren. Meteen verdwijnt ook het heidendom en gaat het Christendom een rijken bloei te gemoet. — Zeer gewoon volksverhaal, vol wisselvalligheden.
LOD. VAN DER JONCKHEYD, PR.

1563 **X** **83**
DE HISTORIE VAN JAN VAN PARIJS. — *Vert. uit het Fransch door J. G. Salverda de Grave, met verluchtingen van P. A. H. Hofman. — Leiden, Sythoff. 1921. (20 × 13) 104 blz.* *ing. fl. 3,25*
IV — De Historie van Jan van Parijs, een proza-erhaal uit de jaren 1500, vertaald door Prof. Salverda de Grave, maakt het zestiende nummer uit van de verdienstelijke serie Franse Kunst, die verschijnt onder leiding van Dr Valkhoff. Een simpel verhaal voor eenvoudige lieden, soms wat eentonig en oppervlakkig in beschrijving en vertelling, is het toch « een model van Franse verhaalkunst, zonder overbodige uitweidingen, zonder onnodige bizonderheden. » — De inleiding wijst

er op hoe het hoogtepunt van het verhaal ligt in den optocht van de wagens en de mannen van Koning Jan van Parijs, die al zijn schatten laat defileeren voor de oogen van de verrukte Spaansche prinsen en door het uitstallen van zijn pracht en door zijn hoofsche manieren het hart tracht te winnen van haar, die hem vóór vijftien jaar werd toegezegd. Inderdaad zijn die bladzijden in hun naïeven eenvoud een prachtige brok vertelkunst-voor-het-volk. Mag ik er op wijzen dat, buiten het model door den inleider aangewezen in Tristan en Iseut, een ander zeer mooi voorbeeld te vinden is in de kroniek van den monnik van St Gallen (cfr. Poelhekke, Woordkunst, 6e druk bl. 109-110)? — Ook door ons publiek zal dit volksverhaal van het eind der Middeleeuwen met sympathie ontvangen en gretig gelezen worden. A. BOON, PR.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt.

1564 **Banning, H. A.** **83**
MISDAAD EN WROEGING. — *'s Bosch, Berger. (18 × 13)* *fl. 0,35*
V — Een verhaal uit den Franschen revolutietijd in Bretanje, dat ons op treffende wijze de gevolgen aantoont van een misdaad, niet enkel voor den misdadiger zelf maar ook voor zijne onschuldige familieleden. Maar berouw en boete brengen het geluk en den vrede terug. Een echt volksboek in eenvoudige taal geschreven met pakkend roerende tafereelen, dat door eenieder mag gelezen worden. A. CARDYN, PR.

1565 **Bonsels, Waldemar** **83**
HEMELSVOLK. Een boek over bloemen, dieren en God. *Vertaald door Johanna Groneman — Amersfoort, Patria, (21 × 15) 203 blz.* *fl. 2.35*
V-VIA — Evenals in zijn meest-gekende, ook in 't Nederlandsch vertaalde, werk « Maja, de kleine Bij », trekken we in « Hemelsvolk » de ruime, blije natuur in. — Men gaat bij het lezen er van, onwillekeurig, aan « De Kleine Johannes » denken. We worden te midden van bloemen en planten bij het boschweidevolkje meegetroond in den tijd « dat de dieren nog spraken ». Wellicht heeft Bonsels zijn werk voor jongere lezers bedoeld, doch ook andere — die lezen kunnen — zullen het niet ter zijde leggen, doch beter den dieperen zin van deze poëtische elfenhistorie begrijpen. Want in dit schijnbaar-eenvoudige sprookjesboek ligt de levenswijsheid van de echte fabel. Ik meen ook niet dat de natuurvereering waarvan het werk vol is, voor den lezer tot natuuraanbidding zal overslaan. Alles staat er in 'n bloemig Nederlandsch : hier is voorwaar geen sprake van tradutore, traditore.
M. VAN HOECK, PR.

1566 **Boon, Jan** **83**
ROODE MEIDOORN. — *Brussel, Standaard (Standaard-Bibl.) (19 × 12) 148 blz.* *5 fr.*
V — Deze Meidoorn bloeide onder den rooden hemelkoepel in vlammende oorlogsseizoenen. Een aanhuivering van vredig zonnelicht op den gloed van smokige toortsen door haat aangestoken. Liefde en vrede onder de menschen is het hoofdmotief dat deze tien novellen ten grondslag ligt. Er ligt wel op meer dan een plaats een té groote weekelijkheid over de verhalen die me af en toe té precieus schijnen van vorm : iets

als de wazige glanzing van omsluierde zon in wegdoezelenden avondnevel... Doch stemming wist J. Boon te scheppen en bijna altijd te boeien. M. VAN HOECK, PR.

1567 **Brereton, F. S., kapitein** **83.0**
DE PADVINDER TOM STAPLETON. — *Antwerpen, Opdebeek (25 × 15) 230 blz. 5 fr.*
V-VIA* — Een boek voor padvinders over padvinders, met al de voordeelen en de nadeelen van een dergelijk opvoedingssysteem. — De vertaling is eerder slordig, met zelfs hier en daar taalfouten.
E. VANDER HALLEN.

1568 **Bührs, Lize** **83**
JET. — *Hilversum, Brand, (25 × 17) 177 blz. fl. 1,73*
V-VIA-M — Een meisjesverhaal voor den leeftijd van 14-15 jaar, dat de wilde levensjaren van een aardig, sympathiek meisje vertelt. De auteur babbelt leuk over de kleine gewichtigheden van het Vermeulen-gedoe en weet haar « Jet » wel belangrijk te maken. Hoe ze er ergens aankomt (p. 67), dat het meisje iets « lag in moeders arm »?... Zoo zijn er meer taalfouten in het, overigens met liefde bewerkte, boek. Meisjes van 14-15 jaar zullen er zich gaarne in verdiepen. F. HENDRICKS, S. I.

1569 **Celis, Gabriël, pr.** **83 : 91**
IN VLAANDEREN. Een speelreisje langs berg en dal. — *Gent, Siffer (22 × 14) 113 blz. 1,50 fr.*
V-VIA-B — Meester Jeugdlief is een beslagen en knap Cicerone die aan zijn vriendjes de mooiste hoekjes der beide Vlaanderen's doet kennen, en van elk dorpje of stadje eene merkwaardigheid weet te vertellen. Jammer dat de oorlogsgruwel sindsdien over 't land is gekomen en veel vernield is van wat Jeugdlief nog kon laten bewonderen. Door den tijd is er ook wel iets veranderd hier en daar, b. v. de badplaatsen, maar deze omreis in Vlaanderen zal aan de weetgierige kleinen nog op vele vragen een antwoord geven, en door betere kennis een grooter liefde voor het Vaderland. — Maar een uitgave!! L. WATERSCHOOT.

1570 **Cooper, Fenimore** **83.0**
CONANCHET. — *Antwerpen, Opdebeek (21 × 16) 140 blz. 5 fr.*
V — Weinig boeiend relaas van het verblijf eener Europeesche familie in Indië, herhaaldelijk door Indianen aangevallen. Of het tot de letterkundige vorming der jongeren zal bijdragen valt te betwijfelen.
P. VAN ANTWERPEN.

1571 **Crake, A. D.** **83.9**
DE LAATSTE ABT VAN GLASTONBURY. *Vertaald uit h. Engelsch door Dom. U. Van Haver. — Brussel, Standaard (27 × 18). 241 blz. 5.50 fr.*
V — Historische verhalen uit den tijd van Koning Hendrik VIII.
E. D. S., PR.

1572 **De Maricourt, Vicomte** **83.9**
DE SCHATBEWAARDER DES KONINGS of DE VERGIFFENIS VAN DEN SLAAF. — *Vert. uit h. Fransch dr. J. Witlox. — Antwerpen, Opdebeek. (28 × 18) 211 blz. 8.50 fr.*

V — De Schatbewaarder des Konings, dat is St. Elooi. Wij zien, door allerlei ingebeelde lotgevallen, op de geschiedenis der Merovingische koningen geteekend, den invloed van den heiligen goudsmid en schatbewaarder op beschaving en zeden, op wijs bestuur in vrede en krijg. Een wilde Saksenjongen, Thille, door den heiligen man uit de slavernij vrijgekocht, weerstaat lang aan de goedheid en de liefde zijns meesters maar wordt toch eindelijk christen. Alles te samen een goed verhaal, maar de verbeelding slaat te veel de ware geschiedenis dood. Wij Vlamingen hebben over 't zelfde onderwerp een veel beter werk : *Tillo de Saks* van Kan. Ad. Duclos. Daar, al is het een verhaal, zijn al de onderdeelen grondig uitgewerkt, en wij leeren er oneindig meer over St. Elooi, St. Tillo en hunnen tijd, dan hier. AL. WALGRAVE, PR.

1573 **de Sinclair, F.** **83.0**

DE WANDELENDE DRIEKLEUR. Oorpronkelijk jongensboek. *Geïll. met 8 platen dr. Louis Raemaekers. — A'dam, Van Holkema en Warendorf. (25 × 17) 344 blz.* *fl. 1,75*

V J. — 'n Boek dat wel bijval zal hebben, en niet alleen bij jongens maar ook bij groteren, omdat het zo leuk weergeeft enige voorvalletjes uit het gymnasium-leven van drie studenten. Eerst krijgen we enige schetsjes uit hun leven-op-school, hun poetsen en fratsen, om ze daarna in vakantie te ontmoeten.... op vrijage! Dan komt er 'n heel ingewikkelde sensationele aktie: 'n jongen die ontvoerd en na vele opzoekingen van detectieven en politiedienaren teruggevonden wordt; dat alles zich dan plots oplossend in een apotheose van geluk. D'r kan eens smakelik mee gelachen worden, vooral bij 't eerste deel: het leven op de school. Alles zo leuk gezien en geschreven! Die ontvoering is wel wat te roman-achtig in zo'n jongenboek. LEO ARRAS.

1574 **Hans, A.** **83.9**

WILLEM TELL, de Zwitsersche volksheld. — *Antwerpen, Opdebeek, 1923. (30 × 21) 100 blz.* *4,50 fr.*

V — Op onredelijk groot formaat is hier in beeld en druk de geschiedenis weergegeven van den fabelachtigen Zwitserschen volksheld. Boeiende lectuur, ook voor ouderen. AUG. OSSENBLOK.

1575 **Hoffmann, A.** **83**

EEFJE VAN DEN DOKTER EN WILDE FRANSJE. *Vert. uit h. Duitsch dr. Mevr. J. Vanderhoeven. — Geïll. met 3 platen dr. André Vlaanderen. — A'dam, Johannes Müller (23 × 15) 187 blz.* *fl. 1,25 geb. fl. 1,90*

V — *Eefje van den Dokter*, en Hannie, het dochtertje van een kunstschilder, zijn schoolvriendinnetjes. De eerste heeft een gouden hart, de tweede een vluggen geest. 't Is Eefje die spijts haar bekrompen verstand, invloed uitoefent op Hannie, die haar leert de armen en ongelukkigen lief te hebben, en blij te zijn om de vreugde van anderen. Vooral als een zware beproeving Hannie's familie komt treffen, gaan de twee meisjes nog meer van elkaar houden, en Hannie zelf leert inzien dat de beproeving een zegen is geweest. — *Wilde Fransje*, het eenig dochtertje van een zieken majoor, is een soldatenkind, dat haar goede hoedanigheden wegstopt achter haar krijgslust en haar onafhankelijkheidszin. Zij predikt den oorlog tegen de gouvernante die gaat komen voor haar en de kinderen van den dominee. Maar die gouvernante heeft van 't begin

af die rijke kindernatuur begrepen, en komt er toe, met veel geduld en veel liefde, er de schoonheid van te ontsluieren. — Beide verhalen zijn meeslepend en wekken symphatie voor de edele figuren die er de hoofdrollen in spelen. P. VERMUYTEN, PR.

1576 **Hon Hon, J. J.** **83**
ANGELA. — *A'dam, R. K. Boekcentrale. (22 × 15) 110 blz.* *fl. 1.00*
V — Angela, de rijkbegaafde dochter van den te vroeg gestorven Ernest Erfort, een beroemde violonist, steunt als een engel hare ongelukkige moeder die door eigen werk moet voorzien in den onderhoud van het kleine gezin. Als de arme moeder blind wordt tracht de moedige Angela zelf een middel te vinden om geld te verdienen : zij wordt opgenomen in het kinderkoor van den Weenschen schouwburg, waar haar eerste optrede een ware triomf is. Helaas! onmiddellijk daarna valt ze ziek en sterft. - Een roerend verhaal; beste volkslectuur. A. CARDYN, PR.

1577 **Kälin, Karl** **83**
IN DE TENTEN VAN DEN MAHDI. Een vertelling uit Soedan. — *Vert. uit het Duitsch dr. C. Mariana. — 's Bosch, Mosmans, Zn. 1923, 3e druk. (23 × 15) 106 blz.* *fl. 0.60*
V — Mahomed Achmed had zich tot Madhi, dit is, gezant Gods, weten te verheffen, en spoort de stammen van den Bovennijl tot opstand aan tegen de Egyptische regeering om een onafhankelijk rijk te stichten. Leo, de zoon van den Griekschen consul, wordt bij de inneming van de stad Chartoen gevangen genomen en moet jaren lang den zoon van den Mahdi als slaaf dienen. Spijts de vele beproevinge blijft hij getrouw aan zijn geloof. Hij wint de gunst en het vertrouwen van zijn meester, wordt met een zending aan de Egyptische regeering gelast en wordt zoo gelukkig weer met zijn moeder vereenigd. Aanbevolen.
F. VERMUYTEN, PR.

1578 **Kamp, Christine** **83.0**
EEN WEDREN VAN OLIFANTEN. — *Vert. uit h. Duitsch. — 's-Bosch, Mosmans, Zn. 1922. (24 × 16) 146 blz.* *fl. 1,10*
V — Goede jongenslectuur op zijn Jules Verne's, nogal avontuurlijk, doch prettig geschreven. Terloops — misschien is dat wel hoofdzakelijk het doel geweest van de schrijfster — wordt er een loopje genomen met het journalisme in 't algemeen en dat van Amerika in 't bizonder. Echt Amerikaansch, die journalistieke omkooperij, en dat roeren van de groote trom tot het lanceeren van een product! Of dat nu niet fel overdreven is laat ik in 't midden, maar geestig en onderhoudend is het boek in elk geval. E. VANDER HALLEN.

1579 **Kerkhove, P. Ladislas** **83**
DE KRACHT VAN HET GEBED. — *Mechelen, Franciscusdrukk. (Voor School en Haard, nr 1) 1925. (23 × 16) 32 blz.* *0.60 fr.*
V — Eenvoudige menschen zullen waarschijnlijk wel, door de lezing van dit klein verhaal, aangespoord worden met veel vertrouwen te bidden, daar het gebed van zoo groote kracht is. D. DE PAUW, O. P.

1580 **Krop Schurink, Lize** **83**
ALS 'T LENTE WORDT. *Geïll. dr A. H. Gouwe. — Laren, Schoonderbeek, 1925. (23 × 16) 286 blz.* *fl. 1,90; geb. 2,90*

VM — Van een fatsoenlijk gezin dat financiëel ten onder gaat en twee flinke meisjes die den toestand redden. Een goed boek, eenvoudig en gemoedelijk, vooral geschikt voor meisjes. Men mo etrekening houden natuurlijk met verschil in toestanden. De menschen zijn protestant en de scholen zijn gemengd. Ernstig bezwaar levert dat echter niet op.
AUG. DOSFEL-TYSMANS.

1581 **Kümmel, Konrad.** 83
VERPOOZING. Nieuwe verhalen voor Volk en Jeugd. *(1e deel : Kerstmaand, 1e helft). Vert. uit h. Duitscb dr. J. J. G. Wahlen. — Nijmegen, Malmberg. (25 X 16) 347 blz.* *fl. 2,25*
V — Een reeks verhalen voor het volk verzameld. Hun doel is katholieke volkslectuur te verschaffen, maar de te strenge beleering schaadt wel aan den eenvoud en aan de belangstelling. Eenvoudig van opzet en uitwerking missen deze verhalen in hun strenge lijn frissche levendigheid. Katholieke volksverhalen moeten in alles naast de beste niet-katholieke kunnen staan, hier is dit het geval niet. Langdradigheid, gewilde dogmatiseering ontsieren menige bladzijde. FR. HAEPERS.

1582 **Labberton, Mien** 83
KINDERSTEMMEN. — *Utrecht, De Haan, 1924. (21 X 13) 166 blz. fl. 1,90*
V — De simpele verhalen van de bekende schrijfster van boeken voor en over kinderen verraden een meer dan gewoon talent en een ongewone liefde voor het « Kleine Volkje ». Met hoeveel aandacht en toewijding zij hare lievelingen bespied en bestudeerd heeft, blijkt het best uit den frisschen, natuurlijken verhaaltrant en den boeienden stijl. Zoo bewaarheidt zich weer eens de oude spreuk : pectus est quod disertos facit. In onze moderne kinderlectuur kunnen we bezwaarlijk een auteur aanwijzen die beter tot het gemoed van klein en groot « Kinderstemmen » kan laten spreken, waar ieder gaarne met aandacht en ontroering naar luisteren zal. Ook voor ouders en opvoeders zeer aan te bevelen.
K. GEERTS.

1583 **Leroy, Julius** 83
KAREL DE BLAUWER. — *Thielt, Lannoo. 1922 (18 × 14) 298 blz.* *6 fr.*
V — Karel de *Blauwer? Blauwen* is *smokkelen* te zeggen, voor West-Vlamingen. Gezelle leert ons in « Rond den Heerd », dat in den mond van zijn volk, *blauw* zoo veel beteekent als *ijdel, niet, droombeeldig.* 't *Blauw* huis is geen huis of een verbeeld huis, *blauwe bloemekens op de mouw* steken: iemand iets onwaars doen gelooven en zoo meer. *Blauwen* is: voor iemands neus iets wegkapen of in 't ijdel blauw doen vergaan; zoo de smokkelaars doen voor den tol. — Tot dààr. Het verhaal van Karel doet ons verstaan hoe *smokkelen*, hoewel 't in den grond niet of weinig kwaad kan zijn, toch groot gevaar medebrengt voor die er een bedrijf van maken: gevaar van verwildering der zeden, van ontchristening des levens, van twist en moord. — De goede kerel wordt slecht en geraakt in de gevangenis, tot groot verdriet en schade van vrouw en huisgezin. Deze worden door den goeden Pastor ondersteund, tot Karel, in de beproeving bekeerd, wederkomt om eerlijk te werken en christelijk te leven. — Schoon volksboek waarover de Eerw. schrijver onzen dank en lof verdient. AL. WALGRAVE, PR.

1584 **Lhande, Pierre** **83 : 92.2**

MIJN PRIESTER-JONGEN. Verhaal van eene moeder. *Vert. uit h. Fransch door E. S. — Hilversum, Brand. 1920 (21 × 16) 200 blz.* *fl. 1,90*

V — Het dagboek van eene moeder, waarin het gaat over hetgeen haar het nauwst aan het hart ligt: haar priester-jongen. « Nu ik van mijn zoon voor altijd heb moeten scheiden, (hij vertrok naar de missiën) wil ik in de oude woning, die om zijn heengaan treurt, voor mijn levensavond troost vinden door te beproeven zijn dierbaar beeld in deze bladzijden mij voor den geest te brengen ». Aldus de eerste regels van dit verhaal — dat ook menigvuldige lezers niet alleen troosten maar ook aanhoudend boeien zal. Van een roman heeft dit dagboek al het pittige en levendige. Daarop mag hier wel gewezen ten gerieve van de velen, welke nog altijd meenen, dat een verhaal uit het priesterleven, per slot van rekening een saai, vervelend ding moet zijn. Laten ze dan maar even kennis maken met de werken van Sheehan, Yves le Querdec, Jules Pravieux, H. Baar, Ar. Achleitner, H. Federer en F. Nabor.

J. EECKHOUT, PR.

1585 **Maes, C. G. J.** **83**

DE RIJKE NEVEN. — *'s Bosch, Berger. 1922 (16 × 13)* *fl. 0,35*

V* — Dit verhaal leert ons hoe onvermijdelijk er botsingen moeten ontstaan door samenwerken van een adelijke familie die houdt aan traditie en verleden, met moderne practische menschen die enkel den stoffelijken vooruitgang voor oogen hebben, De geest van initiatief, de durfkracht en de wilsenergie van deze laatsten komt de eersten wel ter hulp, maar zijn in gedurige botsing met hun gevoelsleven en hooger idealisme, zoodat de overeenkomst ten slotte toch onmogelijk blijkt. Beide levensopvattingen zijn toch vereenigbaar en de rijke neven moeten het terrein verlaten. Een interressant boek geschikt voor de meer ontwikkelden tusschen het volk. A. CARDYN, PR.

1586 **May, Dr Karl** **83.0**

DE HEERSCHER VAN HET EILAND. *Vert. uit het Duitsch dr C. Van der Tonge-Koster. — Laren, Schoonderbeek (Dr K. May's Reisavonturen) (23 × 15) 326 blz.* *fl. 2,90, geb. fl. 3,90*

V — Vervolg van « In het land van den Mahdi », verwant met « De Slavenjagers van den Nijl ». In de wildernissen aan den Bovennijl. Verlossing van gevangen slaven, bestraffing van slavenjagers, verrassende avonturen. In menig opzicht echter steekt dit verhaal uit boven de banale avontuurromans. De ster van Bethlehem schijnt in de woestijn. May streeft er naar de schoonheid van de Christelijke leer te doen uitkomen boven de Mahomedaansche. Sommige bladzijden zijn wel subliem. Heerlijk is het type Ssali-Beer-Aquil, den tot het Christendom bekeerden Muzulman. Het ideaal van May is toch steeds : liefde en barmhartigheid L. DOSFEL.

1587 **May, Dr Karl** **83.0**

DE PIMPELPAARSE METHUSALEM of De Schat van den Chirsus. *Vert. uit h. Duitsch dr. Henri Van de Weg. — Geïll. — Laren, Schoonderbeek (Dr K. May's Reisavonturen) (23 × 15) 309 blz.* *fl. 2,90; geb. fl. 3,90*

V — Methusalem is een niet-studeerend doch veel drinkend student, om de kleur van zijn neus « de pimpelpaarse » geheeten. Hij reist naar China met een liefdadig doel en beleeft daar allerlei avonturen bij roo-

vers, mandarijnen, bedelaars, enz., doch redt zich uit alle moeilijkheden. De schrijver vindt gelegenheid om China en de Chineesche toestanden bekend te maken. — In het boek zit, naast het leerrijke ook een schat gezond humor en Duitsche gemoedelijkheid op haar best. Kapitein Turnustiek en Sir Williams o. a. zijn voortreffelijk getypeerd.
L. DOSFEL.

1588 **Melati van Java** **83.2**
TWEE MOEDERS. — *A'dam, R. K. Boekcentrale (Centrale Roman Bibl.)* *(20 × 14) 151 blz.* *fl. 1; gec. fl. 1,25; geb. fl. 1,50*
V — Het verhaal grijpt plaats in Frankrijk gedurende den oorlog van 1870. — De twee moeders worden beide fel beproefd: de eene, sterk in haar geloof, brengt blijmoedig en gelaten het offer van haar kinderen voor Kerk en vaderland, de andere, zwak van karakter, kan er niet toe besluiten haar offer vrijwillig te brengen: hare moederliefde is haar te sterk. — Er komen nog edele karakters voor in dit verhaal, maar hunne ontleding is wat oppervlakkig; en de gang zelf der gebeurtenissen is niet klaar weergegeven. — Toch blijft dit boek, om zijne christelijke strekking en eenvoudigen schrijftrant, aanbevolen voor onze volksbibliotheken. A. CARDYN, PR.

1589 **Nabor, Felix** **83.2**
SPIJTS HAAT EN STORM, of DE PASTOOR VAN ST. MICHAËL. *Vertaald uit het Duitsch door Lod. Drijvers. —Leuven, Vl. Boekenhalle (26 × 16) 240 blz. 6 fr.*
V — De geschiedenis van een dorpspastoor in de bergen, die te strijden heeft tegen de ruwe zeden en ongetemde driften van zijn onbeschaafde kudde, tegen den geest van ongeloof er gezaaid door zijn voorganger, een afvalligen priester, tegen de woeste natuurelementen die samenspannen om het dorp te vernielen, tegen de onbarmhartige stijfhoofdigheid van den kasteelheer die het volk wil onderdrukken. — Nochtans worden alle tegenkantingen en moeilijkheden overwonnen dank zij de gloeiende liefde, den vurigen geest van geloof en de zelfopoffering van den pastoor die zich alles getroost om de harten zijner parochianen te winnen en hun stoffelijken toestand te verbeteren, en die ten slotte zijn leven ten beste geeft om hun welzijn. Prachtige tafereelen uit de bergnatuur en fel aangrijpende tooneelen waar hartstochten en driften in botsing komen, wisselen malkander af. Soms is het verhaal wat verward en onnatuurlijk, toch zal het den lezer leeren inzien hoe wilskracht gepaard met christelijke liefde en betrouwen op de voorzienigheid alles kan overwinnen. A. CARDYN, PR.

1590 **Naveau, V.** **83**
MET ZIJN VIJVEN. Novellen. — *Aarschot, Tuerlinckx-Boeyé. 1925.* *(19 × 13) 132 blz.* *4 fr.*
V — Een werk van V. Naveau doet a priori altijd sympathiek aan. 'k Herinner me nog den tijd dat Naveau zoowat de eenige was in Vlaanderen die origineele frissche jongensboeken schreef. Wat hij sedert den oorlog uitgaf staat echter beslist beneden z'n vroeger werk; ook dit boekje ligt in dezelfde lijn. Het behandelde is nogal alledaagsch en niet bizonder origineel, doch ge voelt er overal de hand van Naveau in: klaar, los en prettig, geestig en gemoedelijk. De laatste schets is veruit de beste. Lijk alles wat Naveau schreef is het te koopen door alle openbare boekerijen. E. VANDER HALLEN.

1591 **Protheroe, Ernest** **83.0**
DE LOTGEVALLEN VAN MYDDLETON. *Uit het Engelsch dr. Maria Steenhoff. — Hilversum, Brand. (19 X 13) 325 blz.* *fl. 1,75; geb. fl. 2,50*
V — Deze roman, lijk zoovele werken in Engeland en Amerika, in de laatste jaren, streeft naar uitbeelding van een sterk karakter. De held heeft alle ongeluk in het leven, en komt alle gevaren in Engeland en Amerika glorierijk te boven. Als karakterboek is het wel verdienstelijk. — Het dateert echter uit den tijd van de overname van Congo door den Belgischen Staat, en toen werd er heel wat bellettrie op de Engelsche markt geworpen, met de blijkbare bedoeling het Belgisch beheer in Congo in een hatelijk daglicht te stellen. En van dit standpunt uit, slaat de lezing van zoo 'n boek een zeere wond in ons hart. Daarom is het niet op zijn plaats in volksbibliotheken. J. GRIETENS.

1592 **Raal, G.** **83 : 89**
SOLDATENTYPEN UIT DEN GROOTEN OORLOG. — *Geïll. met penteekeningen van E. Van Offel. — Antwerpen, Opdebeek. (19 X 12) 158 blz.* *3 fr.*
V — Als « typeering » van enkele « typen », goed werk. Maar 't zijn geen werkelijke *soldaten*typen. 't Is alles beschreven en bekeken door iemand die den oorlog volgde van heel ver en niets heeft mee beleefd van 't miserabele loopgravenleven. In zijn inleidend woord zegt de schrijver : « het werd een grootsche, romantieke tijd ». Dat klinkt als een bespotting! Wie in dien gruwelijken moordtijd enkel eenige typen heeft gezien van romantischen heldenmoed, die heeft niets begrepen van het somber realisme dier brute gevechtsdagen, niets van de eentonige ellende dier onnoemelijke bloedjaren. K. ELEBAERS, PR.

1593 **Smeets, L.** **83 : 266**
MUPE OP INSPECTIE. — *Berg-op-Zoom, Priesters v. h. H. Hart (19 X 13) 31 blz.* *fl. 0,25*
V — P. Smeets is hier weer op zijn beste: rake teekening, vlotte stijl, schalksche humor, tintelende geest. Wij zijn nu volop in het echte missieleven; het is er niet altijd poëzie; daar moet ook gestreden worden tegen ongeloof en zedenmisbruik, tegen onverschilligheid en droevige onwetendheid. Maar het is allemaal zoo fijntjes verhaald, zoo geestig weergegeven, dat het een genot is in die boekjes te snuisteren.
A. DE BOECK, PR.

1594 **Smeets, L.** **83 : 266**
MUPE ZOEKT ZIELTJES. — *Berg-op-Zoom, Priesters van het H. Hart. — (19 X 13) 27 blz.* *fl. 0.20*
V — « Pater Smeets geeft ons in dit eenvoudige boekje een raken, leerzamen kijk op het waarlijk tobbende leven van een priester-zendeling, die alles vaarwel zei om voor Jezus zieltjes te winnen. » Het is blij en mooi beschreven en allerprettigste lectuur voor iedereen. Die P. Smeets is een ras-echte verteller : zijn boekjes zijn echte pereltjes.
A. DE BOECK. PR.

1595 **Treu, Eva** **83**
MOEDER. Geschiedenis van een bakvischje. *Vertaald uit het Duitsch. — Antwerpen, Vl. Land. (19 X 14) 98 bl.*
V — De geschiedenis van een jong-meisje, dat zeer vroeg hare moeder verloor, en na de ontgoocheling van haar eerste liefde, een teedere en

zorgvolle Moeder ontdekt in de tweede vrouw van haar vader. Een beetje romantisch, doch van dat romantisme dat steeds behagen zal aan jeugdige lezers en lezeressen en ook aan oudere wier hart nog jong bleef. Alleen een vrouw kon zoo fijn de gevoeligheid weergeven van een bakvischje. ontwakend voor het leven en voor de liefde. Frisch vertaald, zal het werkje steeds graag en in eenen adem gelezen worden. FR. CROLS, PR.

1596 Van Zaanveer, C. **83.1**

DE ZOON VAN DEN MUFTI. Een vertelling uit het Oosten. — *'s-Bosch, G. Mosmans. 1923, 2e druk (23 × 15) 112 blz.* *fl. 0,60*

V — Metri en Omar zijn beste vrienden. Omar is de eenige zoon van den Mufti (mahommedaansch opperhoofd) van Damascus, Metri is christen. Ze gaan samen den intocht zien van de Mekka-karavaan (we krijgen hier interessante bladzijden te lezen over dien intocht en de dwaze gebruiken die er bij hooren), en vernemen dat de heilige krijg tegen de christenen zal beginnen. Omar maakt zich natuurlijk bezorgd over zijn vriend en diens familie, en gedraagt zich als een held gedurende de bloedige dagen der vervolging. De gruwelen waarvan hij getuige is vervullen hem met afkeer voor zijn godsdienst en brengen hem tot het Christendom. Hij sterft als martelaar. Stichtende en aangrijpende lezing. F. VERMUYTEN, PR.

1597 Verriest, Hugo **83**

OP WANDEL. — *Antwerpen, Vl. Land. 1922, 4e druk (19 × 12), 126 blz. 3,25 fr.*

V — Vijftien bijdragen, van zeer verschillende aard, eerst verschenen in *De Nieuwe Tijd* (1896-1900), later verzameld in 1903. Nu verschijnt de vierde uitgave. Meest beschrijvingen van land en volk, indrukken en stemmingen meegedragen bij parochiebezoek en uitstap. Hier ligt meer zon op dan in *Regenboog*, hier lacht meer licht en blijheid. In dezen bundel is de Vlaamsche kunstenaar aan het woord, die zijn liefdehymne zingt voor al de heerlijkheid en de natuurpracht die opbloeit in zijn Vlaanderen en in dat wonderbaar land van Ingoyghem, voor die eenvoudige grootheid en zedelijke voortreffelijkheid van zijn menschen van te lande. Toch schijnt soms de nijpende tegenstelling : die leelijke, afschuwelijke vlekken op al die heerlijkheid, die stoffelijke en geestelijke armoede, die ontaarding en valsche mooi-doenerij naast het natuurschoon en de waarheid. Hier weer riekt de stijl naar procédé en formalisme. Toch heb ik nog deugd gehad van die lenige taal, het uitbeeldingsvermogen en de plasticiteit in de voorstelling, de harmonie in gang en val van zin en woord. Een onmisbaar boekje! A. BOON, PR.

1598 Vetter, Christine **83**

DE SCHAT DER O'FINDY'S. — *A'dam, R. K. Boekcentrale. (23 × 15) 260 blz.* *fl. 1.90*

V — Een aardig verlucht volksboek met vele aandoenlijke bladzijden over Ierland en Ierland's volk en geest, waar een verhaal doorheen loopt, dat handelt over een moord en over een schat. Ik lees Vetter liever in een ander genre, doch het boek is goed als volksboek, zooals 't ook wel bedoeld zal zijn. F. HENDRICHS, S. I.

1599 **Wiseman, Kard.** **83.9**
FABIOLA OF DE KERK DER KATAKOMBEN. *Uit h. Engelsch dr. E. Rabbaey. — Brugge, Beyaert. 1923, 2e volksuitg. 2 dln. (18 × 12) 434 blz. de 2 dln : 8 fr.*
V — Het klassiek geworden werk van Kardinaal Wiseman voor de zooveelste maal uitgegeven. Hoewel in letterkundig opzicht overvleugeld door andere werken, zooals « Quo Vadis », blijft het toch een ideaal volksboek, én om de reine helden en heldinnen van allerlei leeftijd die er in voorkomen, zooals Agnes, Tarcisius, Pancratius, Sebastianus, Syra en later Fabiola — én om de verheven godsdienstige gedachten, welke als edelgesteenten heel het boek door verspreid liggen. De jonge kinderen, de jeugd, de ouderen, ieder zal die leerrijke geschiedenis met belangstelling lezen en er beter door worden. Het leven der eerste christenen was met heel wat meer moeilijkheden gepaard, dan het leven der christenen in onze tijden en nochtans, hoe vurig geloofden zij, hoe oprecht beminden zij elkander en hoe snakten zij er naar de kroon der martelaren te verwerven. De jeugd kan uit dit boek prachtige lessen putten in moed, krachtdadigheid, verachting van het menschelijk opzicht, enz. — Dit werk mag in geen enkele boekerij ontbreken. Jammer dat het genot der lezing menigmaal bedorven wordt door slordige vertaling, verkeerde zinswendingen en taalfouten.
ANG. DOSFEL-TYSMANS.

1600 **Zwart, Kerst.** **83**
DE BLOKHUT IN HET STOEVEVELD. *Geïll. — Arnhem, Van Loghum, Slaterus en Visser. 1920, (20 × 15) 168 blz. fl. 1,90; gec. fl. 2,25*
V-VIA — Een gewone wildstroopers-roman met een gewone ontknooping. Als uitspanningslectuur tamelijk onschuldig. Interessant geschreven.
E. VANDER HALLEN.

1601 **X.** **83.0**
DE MIJNWERKER VAN VALENCIA. *Vert. uit h. Duitsch. — 's-Bosch, G. Mosmans. 6e druk. (23 × 15) 122 blz. fl.0.60*
V — De zoon van een Spaanschen edelman, die om aan vervolgingen te ontsnappen zijn land moet verlaten, wordt onder valschen naam opgevoed door dezes boezemvriend. Deze laatste om alle gevaar van ontdekking te ontkomen wordt mijnwerker in een afgelegen plaats. Na vele avonturen, waarin de jonge held blijken geeft van zijn deugdzame inborst, zijn onversaagdheid en plichtsgevoel, vindt hij zijn vader terug die in eere is hersteld en met zijn vroegeren vijand is verzoend. Dit zeer romantisch verhaal, vol edele gevoelens, is wel geschikt voor onze volksbibliotheken.
A. CARDYN, PR.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

1602 **Bruining, H.** **83**
OUDE WYTSKE. *— Geïll. dr. B. Reith. — Baarn, Bosch (Stamperius-Bibliotheek) (21 × 15) 125 blz. fl. 1,25*
VIA — Een atmosfeer van goedheid en naastenliefde zweeft over dit boek. Oude Wytske is een arm vrouwke, doch die er op uit is te deelen met die armer zijn dan zij. Dat ondervindt vooral de familie Haaks, haar naaste buren, die treffelijke menschen zijn maar spijts al hun pogen in armoe zijn. Wytske wordt dan ook flink geholpen door de Haaksen

als ze ziek valt, doet op haar beurt een woord voor hen ten beste bij den dokter die Haaks werk bezorgt en er weer bovenop helpt. — Misschien zijn de kleuren wel wat scherp in heel de schets. De hoofdpersonages zijn ideaal-goed, de slechten zijn doorslecht. Doch de indruk op de lezers zal er zooveel te dieper om zijn. FR. VERMUYTEN, PR.

1603 Bührs, Lize

SCHOOLVRIENDINNETJES. *Geïll. dr. Alphons Damen. — Dordrecht, Morks — (21 × 16) 142 blz.* *geb. 9 fr.*

VIM — Ja, wat moet ik van dit zeer mooi uitgegeven werkje zeggen? Dat het kinderlijk is? Jawel, doch een beetje kinderachtig is 't soms ook; vaak is 't heel lief en bijwijlen dan weer wat zoeterig-flauw. De eigenlijke inhoud er van heeft niet veel om 't lijf. Van een opvoeding, gegrondvest op stevige godsdienstige principen, is er in dit werkje geen spoor; eerlijkheidshalve dient echter gezegd dat er op bl. 108, doch dan ook op deze alléén, even gewag gemaakt wordt van « bidden ». 'n Zeer keurige taal, doch wat precieus, dunkt me. 't Is best mogelijk dat ettelijke Zuidnederlandsche meisjes zullen opgaan in de lectuur van dit zeer fijne, doch tevens eenigszins gemaakte Noordnederlandsche kinderboek van Lize Bührs. V. NAVEAU.

1604 De Saeyer, Eug. **83**

DIT ZIJN DRIE VLAAMSCHE LEGENDEN. — *Brussel, Standaard. 98 blz. 1,50 fr.*

VIA — Een verdienstelijk werkje dat zeker veel lezers zal boeien. Aanbevolen voor aankomende lezers. A. VAN GINNEKEN, PR.

1605 Hans, A. **83 : 89**

EEN VLAAMSCHE JONGEN IN OORLOGSTIJD. *Geïll. — Antwerpen, Opdebeek. 1921. (25 × 16) 142 blz.* *2.80 fr.*

VIA — Verhaalt in vlotten volkstrant de lotgevallen van een Vlaamschen jongen, Klaas Framme en zijn zuster Beata, bij den inval der Duitschers en tijdens de bezetting in de grensstreek. Hoewel zonder psychologische indieping noch litteraire verdienste geschreven, wordt het graag gelezen door de jongeren. J. BAERS, PR.

1606 Kievit, C. Joh **83.9**

FULCO DE MINISTREEL. Een historisch verhaal uit den tijd van Graaf Jan I, voor jongelieden. — *Geïll. dr. Joh. Braakensiek. — A'dam, Van Holkema en Warendorf (De goede Kameraad) 4e druk (25 × 16) 210 blz.* *fl. 1,75*

VIA, J. — Dapperheid en deugd tegenover laagheid en wreedheid: dat is het thema van dit mooie jongensboek. Fulco die door zijn trouw en zijn moed zijn meester weet te redden; de edelvrouw Bertha die, gedurende de gevangenschap van haren gemaal, maandenlang den burcht weet te verdedigen, zijn figuren die de jonge lezers zullen bijblijven. Onze jongens die van riddergeschiedenissen houden zullen aan dit boek veel deugd beleven. FR. VERMUYTEN, PR.

1607 Kok, Truida **83**

RUDI. — *Geïll. dr. B. Reith. — Baarn, Bosch (Stamperius Bibl.) 2e druk. (21 × 16) 129 blz.* *gec. fl. 1.45; geb. fl. 1.60*

VIA(M) — Rudi is een klein stijfkopje, geen van dat kwaje soort dat

voor geen verbetering vatbaar is, neen! alleen maar wat eigenwijs! Gelukkig loopt het telkens goed af als ze op eigen houtje weleens een waagstuk onderneemt, of zich wat al te kinderachtig aanstelt. Hier hooren we het verhaal van haar eerste jaar op school ver van moesie en tante Elsebeth, van haar successen en haar liefdevolle toewijding, als ziekenoppassertje, en meteen van haar verdiende loon als ze evenals de andere mag overgaan. En alles zoo frisch en ongekunsteld, dat men zou denken je hoort de kleinen snappen en je ziet ze stoeien en fietsen en schaatsen, en... kibbelen. Heel aantrekkelijk voor jonge lezeresjes, die misschien in Rudi hun evenbeeld zullen terugvinden. K. GEERTS.

1608 **Kuiper, B. C.** **83.1**
DUINDOORN. *Geïll. door W. Hardenberg. — Alkmaar, Kluitman (24 × 17) 296 blz.* *fl. 1,90*
VI A. M. — Een verrukkelijk boek voor jonge meisjes uit alle standen : een verhaal dat alle lezeresjes boeien kan, en dat tevens van opvoedende waarde is. — In 'n zeer mooie, frissche en levendige taal geeft de schrijfster ons 'n stukje geschiedenis uit het leven van 'n eenvoudig dienstmeisje, Antje Klaboun, dat door z'n rijke gaven aller gunst verwerft. De psychologie van het meisje is er goed weergegeven: de kleine strijd van ieder oogenblik om te worden het sympathieke meisje dat Antje Klaboun is. — Zonder « ex cathedra » allerlei wijsheid te verkondigen, geeft de schrijfster aan haar jonge lezeresjes, 'n puik lesje in « zelfopvoeding ». — We krijgen ook nog 'n mooi beeld van de « Moeder » wat bij allen liefde en eerbied zal verwekken, en de « dichterlijkheid » van Antje Klaboun zal bij haar talrijke vriendinnetjes den zin voor natuurschoon ontwikkelen. — Duindoorn is 'n boek om blij mee te zijn, alles blij en frisch, en zeker een van fijnste meisjesboeken die we bezitten. M. VAN DE WALLE.

1609 **Laurent, E. pr.** **83**
LEGENDEN EN VERTELLINGEN (3e deel). Vertaalde en oorspronkelijke. — *Brussel, Standaard. (23 × 15) 80 blz.* *1,50 fr.*
VIA — Deze legenden hebben alle een kristelijk motief of godvruchtige gebeurtenis als thema. Bruikbaar. T. D. R.

1610 **Maria-Theresa, Zuster** **83 : 92.2**
KONINGINNETJE EN KONINGSBRUID. *Met 4 platen dr Jan Wiegman. — 's Bosch, Malmberg. 1925. (25 × 16) 308 blz.* *fr. 13.50*
VIA — Een volledig leven van Zustertje Theresia van 't Kind Jezus, zeer gemoedelijk en eenvoudig verteld. Bijzonder mooi het verhaal van hare voorbereiding tot de Eerste H. Communie, van hare kleine verstervingen. Zij heeft ook meer geleden in de ziel dan algemeen gedacht wordt. Een schattig boek o. a. voor onze Kruistochtertjes.
ANG. DOSFEL-TYSMANS.

1611 **Spillmann, J. S. J.** **83.3**
ZALIG ZIJN DE BARMHARTIGEN. — *s Bosch, G. Mosmans. 3e druk. (23 × 15) 111 blz.* *fl. 0,60*
VIA — De gekende Pater Spillmann geeft hier een boeiend verhaal uit de dagen van den negeropstand op Haïti. Hij schetst de onmenschelijke

wreedheid waarmee sommige blanken de negers behandelden en waardoor de opstand uitgelokt werd. Zooveel te edeler komt de figuur uit van den diep-christelijken planter die ook in de negers zijn broeders ziet. Een beminnelijk kind is de kleine Georges, die in een opwelling van heldenmoed en barmhartigheid het leven redt van een gemartelden slaaf, die dat liefdewerk vergeldt met hem en zijne familie te bevrijden in de dagen van den opstand. — Dit boek kan niet anders dan den besten indruk nalaten. F. VERMUYTEN, PR.

1612 **Svensson, Jon., S. J.** **83 : 266**
NONNI EN MANNI. — *Vert. uit h. Duitsch dr. Fl. Van der Veken, S. J. —Leuven, Vl. Drukkerij (Xaveriana) 1925. (19 × 14) 102 blz.* *1 fr.*
V-VIA-B — Die Svensson mag er zijn. « Nonni en Manni » is een meesterwerkje. Dat is nu eens vertellen, om uw vingers af te likken. Eenvoud, reinheid, stille lach en huiver, — één ontroering doorheen het heele verhaal dat, sober, de hoogste ziele-schoonheid belicht van twee IJslandsche prachtjongens. En ge kunt maar nergens vertaling vermoeden: des te meer is ons Vlaamsche volk P. Van der Veken veel dank verplicht. JOZ. DE VOGHT, PR.

1613 **Svensson, Jon. S. J.** **83.0 : 266**
NONNI EN MANNI. *Vert. uit h. Duitsch. — Tilburg, Jongensweeshuis (Klas-bibliotheek) (22 × 15) 54 blz.* *fl. 0,30*
VIA-B — Nonni en Manni zijn twee IJslanders, van zoowat 9 en 8 jaar. Ze willen uit visschen gaan, verdwalen op zee, lijden groote smarten van angst en van kou. Beloven alle twee katholiek te worden, en missionaris, indien de H. Franciscus Xaverius ze redt. Ze worden inderdaad gered, aan wal gezet. Later worden ze Jezuieten. — Goede, nuttige lectuur. F. VERMUYTEN, PR.

1614 **Westerman, Percy F.** **83.0**
DE KONING DER ZEE. *Vert. uit het Engelsch dr A. F. Pieck. Geïll. met 4 platen dr. André Vlaanderen. — A'dam, J. Müller. (23 × 15) 185 blz. fl. 1,25; geb. fl. 1,90*
VIA — Een moderniseering van Jules Verne's fantastische verhalen. Het zal de jeugd aantrekken, maar zijn overspannen avonturen lijken ons eerder gevaarlijk voor een ontvankelijke, toomlooze verbeelding.
FR. HAEPERS.

1615 **Zuidema, J., Rzn.** **83.0**
AVONTUREN OP DE GRONINGSCHE WADDEN. *Met platen van B. Vos. — Baarn, Bosch (Stamperius-Bibl.) (21 × 16) 103 blz. gec. fl. 1,25; geb. fl. 1,40*
VIA-J — Dit is 'n boekje dat onze jongens heel wat kan leeren. 't Vertelt hoe drie kameraden een paar maal mee uit vissen zijn geweest op de Groningse wadden. Wat 'n plezier die bengels daarvan hadden! Hoe kan 't ook anders? Zo'n buitenkansje. — Soms doet het boekje wel wat te didakties aan, maar het vlotte verhaal op de andere bladzijden doet dat al heel gauw vergeten. Heel smakelik uitgegeven.
LEO ARRAS.

1616 **X.** **83.0**
DON QUICHOTTE — *Antwerpen, Opdebeek (28 × 19) 112 blz.* *fl. 4.50*

VI — Al is dit maar een zeer korte bewerking van Cervantes' meesterstuk, toch leest men het met genoegen, om weer eens de wondere gevaarten van ridder Don Quichote en den luimig-wijzen Sancho Pansa in weinige stonden te overzien. Hoe jeugdig de verbeelding van dat boek, hoewel het ontstond in zoo verre, en nu verdwenen omstandigheden. Toch zit erin een blijvende wijsheid, die de jonge lezers wel mogen gedenken : de wereld der avontuurverhalen, ook der goede, is niet de werkelijkheid, laten wij nimmer door de verbeelding de dagelijksche plichten vergeten, maar alleen uit de goede boeken trachten te leeren, de waarheden die blijven en het leven tot leiding kunnen dienen.

AL. WALGRAVE, PR.

VIB — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

1617 **Kok, Truida** 83

DE TWEELINGEN. — *Geïll. dr J. G. Kesler. — Baarn, Bosch (Stamperius Bibl.) (21 X 16) 127 blz. gec. fl. 1,25; geb. fl. 1.40*

VIB-M. — Boeiende meisjeslectuur. In dagboekvorm stellen onze twee zusjes de ervaringen op van hun veelbewogen kinderleven waarvan ze kinderlijk-eenvoudig en zusterlijk-trouw alle emoties van lief en leed deelen. Het lijkt me wel een beetje vluchtig neergepend, maar daaraan zullen de jonge lezeressen zeker geen aanstoot nemen; ze zullen er een aangenaam uurtje mee doorbrengen. K. GEERTS.

1618 **Ligthart, Jan en Scheepstra, H.** 83 : 37

NOG BIJ MOEDER. — *Geïll. dr. C. Jetses. — Groningen, Wolters. 1922, 4 dl. 24e druk verzorgd door J. Eigenhuis. (18 X 13) 79 blz. elk fl. 0,65 per deel*

VIB-C — Deze vertellingen en tafereelen uit het kinderleven door twee gunstig bekende schrijvers verzameld en opgesteld en door den heer Jetses fijn en prachtig geïllustreerd, zullen zeker in den smaak van « leesgierige » knapen vallen. Bij « Ol, Sien en Trui », zullen kinderen van den zelfden leeftijd zich in heel aangenaam gezelschap bevinden. Wel is waar, van ons katholiek standpunt uit, zouden wij in de vier boekjes eenige verhalen ingelascht hebben die de ontwikkeling der godsdienstige en zedelijke gevoelens in de hand werken. Dit neemt de verdiensten van deze boekjes niet weg, en verhindert ons niet ze aan de laatste voorbereidende klassen aan te bevelen. Deze vier deeltjes zijn in de gewone en ook in de vereenvoudigde spelling uitgegeven.

D. W., S. J.

VIC — KINDERLECTUUR

Voor beginnelingen van 6, 7, 8 jaar.

1619 **Dietz en Leopold** 83

DE MUIZENFAMILIE. Vertellingen voor jongens en meisjes. — *Amsterdam, Veen (Onze Thuis-serie) (22 X 16) 64 blz. fl. 1.25*

VIC — Zeer lieve en frissche vertellingskes met soms, — ho, zoo zelden — een ietsje gemaaktheid er in; maar den inhoud realia en phantasia dooreen, best geschikt voor kinderen van 6 tot 8 jaar; naar den vorm echter passen ze, dunkt me, soms beter voor wat oudere

gastjes, t. w. van 8 tot 10. In zedelijk opzicht is alles perfect in den haak; goeie lectuur dus, opmerkelijk echter is het wel hoe, in christelijk opzicht, tal van Hollandsche werkjes voor kinderen zoo angstvallig neutraal zijn; ook hier. V. NAVEAU.

1620 **Dietz, Leopold, e. a.** **88**
DE WITTE MUIZEN. DUIM EN DUIMPJE. DAPPERE WIM. Vertellingen voor jongens en meisjes. *Geïll. dr. Wiegman, Nieuwenhuis, Viel, Riemersma, Damen. — A'dam, Veen (Ons Thuis-serie) 3 dln. (22 × 17) elk 64 blz.*
gec. per deel fl. 1,25
VIc — Fijn verzorgde leesboekjes voor kinderen die min of meer gevorderd zijn. De taal is wat moeilijk en ook de vertellingen niet altijd geschikt. Mooie, ongekende kinderversjes om voor te dragen worden er in gevonden: dit is hun groote verdienste. — Ook de uitgave is net en verzorgd. Ouders geven liefst zoo'n boeken als geschenk aan hun kinderen, in de plaats van overtollig speelgoed. A. VANDER HALLEN.

1621 **Valkenstein, Kees** **83**
KABOUTERS IN HET BOSCH. *Geïll. dr den schrijver. — Utrecht, De Haan. 3e druk. (21 × 18) 88 blz.* *fl. 1,00; geb. fl. 1,50*
VIc — Kabouters vallen altijd in den smaak. Daarom zullen deze heel eenvoudige verhaaltjes wel gaarne gelezen worden door beginnelingen. 't Zijn anders maar banale kabouters die we hier aantreffen: Ze zijn er op uit om grappen te maken, en spelen heelemaal niet de rol van goede geesten zooals men dat van een deftigen kabouter verwacht.
F. VERMUYTEN, PR.

1622 **Van der Klei, Jac.** **81 : 087**
IN 'T KABOUTERBOSCH. — *Geïll. dr. D. Viel. — Laren, Schoonderbeek (Zonnig Leven) 1924 (16 × 25) 32 blz.* *fl. 1,25*
VIc — Een eenvoudig maar frisch gefantaseerd kabouter-verhaaltje voor onze kleuters. J. VAN DER KINDEREN.

84. ESSAYS.

1623 **Persyn, Dr. Jul.** **84 : 809**
KIJKJES OP DE LETTERKUNDE VAN ELDERS: NOORWEGEN. — *Brussel, Standaard. (23 × 15) 199 blz.* *6 fr.*
V — Boven langs de IJszee ligt het wondere land der Middernachtzon; verder het Westen in, het geheimzinnige IJsland met zijn sagen en zijn geysers. Daar woont sedert onheuglijke tijden een Germaansche bevolking, die mag roemen op een schatrijke Middeleeuwsche poëzie en op een sterk-persoonlijke en zeer-ontwikkelde negentiende-eeuwsche letterkunde. Van die gave schoonheid kennen zelfs de ontwikkelden onder ons volk niet veel meer dan een paar namen: de Eddas, Ibsen en Björnson. Ten behoeve van de Vlaamsche lezers schreef Dr Persyn dan in *Ons Volk ontwaakt* deze merkwaardige kijkjes op de Noorsche literatuur. Streng-wetenschappelijk en tevens boeiend verteld, met talrijke uittreksels, wekt dit boek bij iederen lezer belangstelling op voor Noorwegens voornaamste dichters en vertellers. A. BOON, PR.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

1624 **Deswert, Jozef, pr.** **91**
NAAR ROME! « ANNO SANTO ». — *Geïll. met 25 platen. — Lier, Van In. 1925 (19 × 23) 60 blz.* *2 fr.*
V — Vluchtig neergepende indrukken op een vluchtige reis naar Rome. Op litteraire waarde wil dit werkje geen aanspraak maken; doch wie de reis deed naar de eeuwige Stad, zal 't gaarne lezen: het wekt hem trouwens menig zoet souvenir. JOZ. DE VOGHT, PR.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

1625 **Grietens, J.** **83 : 92.2**
SINT DIMFNA. — *Geïll. dr Dirk Baksteen. — Borgerhout, bij den schrijver. 1925. (18 × 14) 78 blz.* *5 fr.*
V — Juul Grietens, de zanger onzer Kempische heide moest wel eens bekoord worden om ons de legende te vertellen van Sint Dimfna die de witte heide van Erin zag rood worden in ons duin. Hij heeft het gedaan, boeiend, frisch vol piëteit, en met al de omzichtigheid tot welke deze legende den schrijver noopt die ze zijn zedig volk wil voorlezen. Van 't beste uit Grietens' goede pen, en de platen van Dirk Baksteen zijn effenaf mooi. JOZ. DE VOGHT PR.

1626 **Persyn, Dr Jul.** **92 : 8 : 92.8**
Dr SCHAEPMAN. 1e en 2e Deel. — *Leiden, Futura. 1912 en 1916. 4 dln. (24 × 16) 544, 739 blz.* *per deel : fl. 5*
Een reuzenwerk over een reus uit Hollands negentiende-eeuwsche geschiedenis. Persyn heeft het aangedurfd de plaats aan te wijzen, welke Dr Schaepman, de groote staatsman, de forsche redenaar en de strijdende geloofsdichter heeft bekleed in zijn land. Het eerste deel gaat van Maart 1844 tot Juli 1870; het tweede tot Juli 1880. In het inleidend artikel van deze aflevering hebben we gepoogd de verdiensten van dit ontzaglijk werk naar waarde te schatten. Moge Dr Persyn weldra gelegenheid vinden om de twee laatste deelen af te werken : dan bezitten wij in onze taal een eeuwig monument over een der grootste figuren en een der interessantste tijdperken uit de geschiedenis van het Katholicisme. A. BOON, PR.

1627 **Persyn, Dr. Jul.** **84 : 92.8**
LODEWIJK VAN DEYSSEL. OMAAR K. DE LAEY. — *Hoogstraten, Haseldonckx (Over Letterkunde IV) (23 × 15) 81 + 75 blz.* *3,50 fr.*
V — Twee merkwaardige figuren uit onze hedendaagsche letterkunde, Van Deyssel, de ridder van het schoone woord, de apostel van het naturalisme, de dondergod boven op den Olympos van Nederlands literatuur, de rijkbegaafde die doodgeloopen is in het straatje zonder eind van den vormcultus; — Omer Karel De Laey, de pittige Horatiaansche schilder van het landelijk leven en van *Flandria illustrata*, de studentikoze humorist, de Renaissance-vereerder. Wie het fijn wil weten van hun persoonlijkheid en hun kunst, neme deze twee opstellen ter hand. In de bijdrage over Omer Karel De Laey verkropt Persyn zijn smart over het afsterven van den betreurden jongen vriend.
A. BOON, PR.

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS
GRONINGEN, DEN HAAG

WOORDEN-BOEKEN
NIEUWE TALEN
Prijs der 4 Woordenboeken NIEUWE TALEN per stel besteld . . . . gld. 28.—
Elk deel afzonderlijk verkrijgbaar

K. TEN BRUGGENCATE, ENGELSCH
9e druk. Twee deelen in 1 of 2 banden . . gld. 7,50
Elk deel afzonderlijk . . gld. 3,75
I. VAN GELDEREN, DUITSCH
5e druk. Twee deelen in 1 of 2 banden . . gld. 8,50
Elk deel afzonderlijk . . gld. 4,25
C. R. C. HERCKENRATH, FRANSCH
5e druk. Twee deelen in 1 of 2 banden . . gld. 7,50
Elk deel afzonderlijk . . gld. 3,75
M. J. KOENEN. (NEDERLANDSCH
Dr J. ENDEPOLS. (14e druk. In 1 deel . . gld. 5,60

Uitgave van J. B. WOLTERS, Groningen, Den Haag

Voor uwe Leestafel

TOONEEL-GIDS

Redactie : E. H. Bernaerts, L. Dosfel, Th. De Ronde, enz.

Redactiesecretaris :
Anton Van de Velde.

PER JAAR ELF NUMMERS : 25 FRANKS

Beheer : « CULTURA »
GILDESTRAAT, 5, GENT

L. OPDEBEEK
UITGEVER
Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Volledige werken van Mevrouw Courtmans, kompleet in 33 deelen, tegen 4 fr per deel voor inschrijvers op de geheele reeks. Afzonderlijke deelen : 5 fr.

Werk van A. C. Van der Cruyssen : 8 deelen tegen 5 fr. per deel.

Werk van O. Wattez : *Zuid Vlaandersche Novellen :* 5 deelen, per deel 4 fr.

Werk van Gustaaf Segers : *In 't hartje de Kempen :* 2 deelen, per deel 4 fr. — *De Heistee :* 8 fr. — *In onze gehuchten en dorpen :* 3 deelen, per deel 4 fr.

Werk van Jozef Simons : *Mastentoppen :* 5 fr. — *Mastenvlimmen :* 4 fr. — *Ons vroom en vroolijk Kempenland :* 4 fr.

☞ **Men vrage den algemeenen catalogus, die kosteloos wordt toegezonden.**

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1925 : 35,75 fr.

S. V. DE VLAAMSCHE BOEKENHALLE, Naamschestraat, 87, LEUVEN

Uitgeverij N. V. LEESLUST

Antwerpen : 109, Nationale straat, 109.

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** Verlucht door Felix Timmermans (2e vermeerderde uitgave) fr. 4,50

JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** Verlucht door Felix Timmermans (2e vermeerderde uitgave) fr. 4,50

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** Uit het Fransch vertaald door Dr Jaak Boonen. fr. 10,—

M. E. BELPAIRE en HILDA RAM. — **Wonderland :** 1e, 3e, 4e, 5e en 6e bundel. (4e druk). Met kleurplaten van Felix Timmermans, elk fr. 5,50

M. E. BELPAIRE, HILDA RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland :** 2e en 7e bundel. Met penteekeningen van Felix Timmermans, elk fr. 4,50

JOZEF BUERBAUM. — **Keldermondvertellingen.** (3e druk) fr. 5,—

LUIS COLOMA, S. J. — **De kleine Pilatus.** Uit het Spaansch vertaald door Jozef Simons. (2e druk). fr. 4,50

LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Modern roman. fr. 12,—

LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** (2e druk). Met penteekeningen van Felix Timmermans. fr. 5,—

H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. Uit het Duitsch vertaald door Maur. Van Hoeck. fr. 12,—

FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** Uit het Engelsch vertaald door Jozef Simons. fr. 8,—

FRANCIS FINN, S. J. — **Op den Loop.** Uit het Engelsch vertaald door E. Verwimp, S. J. fr. 8,—

JOH. JŒRGENSEN. — **Het Heilig Vuur.** Uit het Deensch vertaald door L. Duykers. fr. 7,—

LOD. LAVKI. — **Fieneke.** Oorspronkelijk verhaal. fr. 4,—

LOD. LAVKI. — **De Kleine Koning.** Bijbelsch verhaal voor de jeugd. fr. 4,—

LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Oorspronkelijk avontuur-verhaal uit het scouts-leven. fr. 4,—

AUGUST OSSENBLOK. — **De Kandidaat-Bibliothecaris.** fr. 7,50

Dr. JUL. PERSYN. — **Æsthetische Verantwoordingen.** fr. 14,—

Dr. JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** (1e deel). fr. 15,—
De 3 deelen, bij inschrijving. fr. 37,50

Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 4,50

ANTON VAN DE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** Met 25 kleurplaatjes van Felix Timmermans. fr. 8,—

ERNEST VAN DER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 4,50

ERNEST VAN DER HALLEN. — **Stille Uren bij primitieve Meesters.** Rijk geïllustreerde kunstuitgave. fr. 25,—

TER PERSE :

M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.**

LOD. LAVKI. — **De Kleine Martelaar.**

Dr. JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** (2e en 3e deel).

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH - BIBLIOGRAFISCH - TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT ZES MAAL PER JAAR

DERDE JAARGANG
Verschijnt: Juni, Augustus, September,
October, November en December

V

November 1925

Organ van het Algemeen Secretariaat
:-: voor Katholieke Boekerijen :-:

BIBLIOTHECARISSEN !...

Het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

gevestigd te Antwerpen, CUYLITSSTRAAT, 27

verzekert U mits een JAARLIJKSCHE BIJDRAGE VAN 25 FRANK, al de voordeelen van onze bibliotheekorganisatie.

A. — INLICHTINGSDIENST.

1. Over de Wetgeving op de Boekerijen en haar toepassing: voorwaarden en formaliteiten voor het bekomen van officiëele toelagen.
2. Verstrekken van formulieren voor aanvragen om toelagen; wenken omtrent de houding aan te nemen tegenover de officiëele organismen.
3. Middendienst voor het bezorgen van sprekers voor Leesavonden, enz.
4. Middendienst voor het stichten van Maatschappijen zonder winstgevend doel.

B. — TECHNISCHE DIENST.

1. Inrichting van Lessen voor Bibliothecarissen
2. Wenken omtrent het inrichten van Bibliotheken, Leeszalen, Lees- en Verteluren.
3. Modelboekerij, toegankelijk voor de belanghebbenden; mededeeling van Modelcatalogen.

C. — DOCUMENTATIEDIENST.

1. Voorlichting in zake bruikbare literatuur door: Verzamelen van Bibliographische werken en tijdschriften, ter inzage voor belangstellenden.
2. Verzameling per vak en per schrijver van boekbesprekingen.
3. Samenstelling van Keurlijsten.
4. Uitgeven van een **Bibliographisch Tijdschrift « Boekengids », kosteloos aan de aangesloten boekerijen verschaft (waarde 15 frank).**

D. — STOFFELIJKE VOORDEELEN.

1. Inbinden van boeken tegen voordeelige voorwaarden: 2,25 fr. per boekdeel zonder aanzien van formaat.
2. Levering van allerhande boeken met 15 °/o korting.
   Vrachtvrije toezending voor bestellingen boven de 100 fr.
3. Bezorgen van bedrukte modelformulieren: Inventarisboek: 16 of 22 fr.; Uitleenregister: 4 fr.; Witte of gekleurde Steekkaarten: 16 fr. de duizend stuks (onbedrukt); 32 fr. de duizend bedrukt ; Stamkaarten en lezerskaarten; 32 fr. de duizend.
4. Verhuren van Clichés (portretten) voor het illustreeren van Catalogen.

E. — ZEDELIJKE INVLOED DOOR CENTRALISATIE.

1. Propaganda door Voordrachten, Pers en Persoonlijk optreden tot het stichten of herinrichten van Boekerijen, Vak- en Kinderbibliotheken.
2. Gezamenlijk optreden tot het bekomen van gew. wijzigingen aan de wet.
3. Indienen van eventuëele klachten omtrent dienstaangelegenheden.
4. Vertegenwoordiging in officiëele organismen.
5. Bevorderen van het aansluiten der Boekerijen bij hun respectievelijke Verbonden.
6. Betrekkingen met soortgelijke inrichtingen in het Buitenland; vertegenwoordiging op Bibliotheek-Kongressen en Landdagen.
7. Actie op de Openbare Meening voor een breedere opvatting van ons Bibliotheekwezen, en meer geldelijke belangstelling voor onze Bibliotheken.

N. B. : Het Secretariaat is toegankelijk Maandags, Woensdags, Vrijdags en Zaterdags van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur

Postcheckrekening : n^r 241.02 — **Telefoon : n^r 216.74**

Uitgaven GUST JANSSENS

9, Kerkstraat, 9, ANTWERPEN

Den HH. Leeraars bijzonder aanbevolen :

Het NATUURWETENSCHAPPELIJK ONDERRICHT door ERNEST VAN DEN BOSCH. Doctorandus in de wetenschappen, Leeraar aan de Normaal- en Nijverheidsscholen van Antwerpen.

ONTLEEDKUNDE EN LEVENSLEER v^{r} Normaal en Mid. Onderwijs Prijs fr. 8,50
BOEK VAN LEVENSLEER EN GEZONDHEIDSLEER voor lagere scholen, voorbereidende afdeelingen van Middelbaar Onderwijs en Scholen voor Volwassenen fr. 2,50
BOEK VAN NATUURKUNDE, voor lagere scholen fr. 2,50
BOEK VAN DIERKUNDE, voor lagere scholen fr. 2,50

Deze studieboekjes bekwamen de vleiendste bespreking en beoordeeling van wege de dokters E. Moons, A. Delhaye, heer Boonroy en andere.

GRATIS KATALOOG OP AANVRAAG

Het Vlaamsche Land

Algemeen Weekblad

PER HALF JAAR 13.00 Fr.

S. V. DE VLAAMSCHE BOEKENHALLE
87, Naamschestraat, 87, LEUVEN

DE NEDERLANDSCHE BOEKHANDEL

50, St. Jacobsmarkt, ANTWERPEN

heeft de grootste keuze van KINDERBOEKEN. ROMANS en VAKBOEKEN VOOR BIBLIOTHEKEN aan de voordeeligste voorwaarden.

VRAAGT CATALOGUS

BESTE BOEKEN voor uwe BIBLIOTHEEK

Cullum. — ONTMASKERD	fr. 11,25
» HET MYSTERIE VAN DEN UILENHOF	11,75
» WANAHA'S TWEESTRIJD	11,25
» TOEN HET RECHT ZEGEVIERDE	11,25
» DE PARIA	13,50
» DUIVELSMOERAS	13,50

— en wilt U iets voor de lezeressen? —

Eleanor Porter. — MARY-MARIE	fr. 11,25
» » MISS BILLY'S KEUZE	11,25
» » MISS BILLY GETROUWD	11,25
» » ZUS ANNIE	11,25

— Ernstige boeken —

P. Lippert, S. J. — VAN ZIEL TOT ZIEL, vert. L. DOSFEL	fr. 12,50
Foerster, J. W. — STAATSBURGERLIJKE OPVOEDING	7,50
Lindworsky J., S. J. — OVER WEZEN EN VORMING VAN DEN WIL, vert. D[r] A. DECOENE	8,00
Fleerackers E., S. J. — DE OPINIES VAN PROKE FLEBS	4,00
» » KIJKAST	4,50

— Een boek voor boekenliefhebbers en bibliothecarissen —

HET NEDERLANDSCH BOEK 1925, met 64 portretten	fr. 4,50

— Voor Studiekringen —

BESCHERMING VAN MOEDER EN KIND	fr. 6,00
Van Langenhove F. — HOE EEN CYCLUS VAN LEGENDEN ONTSTAAT	4,00

— Boeken voor kinderen —

Hauff W. — VIER VERTELLINGEN	fr. 4,00
» HET KOUDE HART	4,00
» OVER 'T LAND DER BERGEN GEVLOGEN.	3,50

— Veel gevraagde boeken —

Vermeulen Edw. — PIOT	fr. 12,50
» » PEE VLAMINCK, I	8,00
» » PEE VLAMINCK, II	8,00
» » HERWORDING	5,00
» » ZWARTE POKKEN	8,00
» » DE PAUWENSCHREEUW	12,50
» » DE DIEPERIK	8,00
Claes Ern. — NAMEN 1914	6,00
» » OORLOGSNOVELLEN	7,00
» » SICHEMSCHENOVELLEN	7,00
Simons J. — EEN FAUT	4,00
» BONIFACIUS SUYCKERBUIK	5,00

— Missiewetenschap —

Bittremieux L. — MAYOMBSCHE VOLKSKUNST	fr. 15,00
Wallace W., S. J. — LANGS OOSTERSCHE PADEN	12,00

— S. V. De Vlaamsche Boekenhalle —

Centrale Boekhandel « Neerlandia »

(Dir. Mej. A. GERRITS)

Gerardstraat, 12 ANTWERPEN Telefoon 7190

Groote keuze Boeken voor

=:= BIBLIOTHEKEN =:=

E. PATER FRANCIS FINN, S. J.

NUMMER 5 DERDE JAARGANG NOVEMBER 1925

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 6 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE :	**BEHEER :**
Alg. Secretariaat voor Kath. Boekerijen	**S. V. De Vlaamsche Boekenhalle**
Cuylitsstraat, 27, Antwerpen	**Naamschestraat, 87, Leuven**

Abonnementsprijs : 15,00 fr. — Dit nummer : 3,00 fr.

PATER FRANCIS FINN, S. J.

« De ontdekker van den Amerikaanschen Katholieken Boy »

door Em. JANSSEN, S. J.

Pater Finn's leven wil ik niet vertellen. Een doodgewoon Jezuietenleven ook: opziener, professor, zielenleider. Maar bij z'n arbeid greep de pater, instinktmatig, naar de pen. Korte verhaaltjes in «The Messenger of the Sacred Heart»; losse hoofdstukken tot jongensversnapering na klasuren, en onder de vakantie werden zij samengeflanst tot « Tom Playfair »... Tom Playfair kreeg een vervolg, en nog een; hij kreeg een broertje: « Claude Lightfoot »... Sport, Protestantisme tegenover Katholicisme, Gods Voorzienigheid, al de geliefkoosde denkbeelden van den ervaren jongens- en menschenleider werden, als thesissen, in boeken en verhalen uitgewerkt.... De Amerikaansche boys staken den oceaan over. Wereldapostolaat.

En altijd voort schept de haast zeventigjarige (1), even jong van hart en kinderlijk-godvruchtig, nieuwe werelden vol levenspret en genadelicht.

Dat apostolaat door boeken, met welk uitzonderlijk talent en met welken verheven geest Pater Finn het heeft uitgeoefend: zulke studie bevat noodzakelijk menige bedenking voor opvoeders, lezers, en — wezen er velen! — navolgers.

* * *

Over het apostolaat met-de-pen dus van Pater Finn.

Apostolaat: want zóó zijn die boeken vooreerst bedoeld. Zielenijver gaf aanleiding en schiep den geest; zielenarbeid leverde de stof. En hoe

(1) Geboren te St. Louis, den 4 Oktober 1859.

nauw het bezorgen van goede lezing aan jongens, den schrijver aan het hart lag: ook voorbeelden en teksten zullen het uitmaken.

Opmerkelijk is het dat bij haast al zijne karakters — in de kollegeverhalen ten minste — de lezing, vormend of misvormend, haar invloed uitoefent. Vele jongens gaan den slechten weg op door 't lezen van kwartjes-romans (1). Heel 't boek Percy Wynn komt hier op neer dat Percy zijn makkers goede boeken leert lezen en op zijne beurt door hen een jongen wordt gemaakt. Niets bereidt Claude Lightfoot meer voor tot zijne Tharcisius-heldendaad dan zijne herinneringen uit Fabiola (2). Meer nog: de meest initiatiefrijke en de meest populaire van P. Finn's typen, Tom Playfair, juist vóór hij voorgoed heengaat, deelt als bloedeigen gedachte mede het stichten van een studententijdschrift tot verspreiding van goede lektuur; en de meest begaafde onder hen, Percy Wynn, maakt daarvan zijne bijzondere roeping (3).

Zoo iemand teksten begeert die luiden als programma's — ze zijn te lang om hier te worden aangehaald — hij neme eens de woorden waarmede Tom Playfair zijn plan uiteenzet; en hij vervolledige de gedachte met het gesprek tusschen Pater Middleton en Percy Wynn, wanneer de kleine Percy, ziek op de infirmerie, « Dion en de Sibyllen » leest (4).

Naar zulke theorie dus handelde de schrijver; en dat de praktijk niet beneden de theorie bleef, zal spoedig blijken.

* * *

Wie apostel wil zijn met de pen, moet zóó schrijven dat hij gelezen wordt. Pater Finn nu heeft het publiek betooverd. Met welke eigenaardige macht?

Hij is geen lyrisch verhaler, zooals Frederik Van Eeden b. v. in z'n *Kleine Johannes*. Rondom z'n menschen schept hij geen stemmingsatmosfeer, welke dan, achter elke handeling, een immens perspektief openzet. Veeleer en vooral blijkt hij een dramatisch talent. Gestalten en karakters. Gestalten geteekend met één hoofdtrek; karakters, uitgedrukt soms met één woord, één houding, één doenwijze. En geen van beide vastgezet, op z'n Fransch, met nauwafgemeten lijnen; of gepeild met gegradueerde, op-de-spits-drijvende beschouwingen. Karakters en gestalten, levend in bonte verscheidenheid van gevoelens, verwikkelingen en toestanden.

Laat ons dat algemeen overzicht wat in bijzonderheden uitwerken en met voorbeelden illustreeren.

Ondergeschikte personen staan er meestal met één gelaatseigenaardigheid, onvergetelijk. « Een zeer klein jongentje met buitengewoon

(1) Zie vooral: Percy Wynn, 16e hfdst.
(2) Claude Lightfoot, 21e hfdst.
(3) Harry Dee, 29e hfdst.
(4) Percy Wynn, 14e hfdst.

groot hoofd » b. v. (1) Of nog: « Een jongen met rood haar, die beschaamd zoo hevig bloosde, dat gezicht en haar niet veel van kleur verschilden. » (2) « Een jochie, met twee mooie, ongelijke oogen: het een bruin, het ander blauw. » (3) « Een Black en Tan met een lang schuinsch litteeken boven het oog, een snor 'lijk een tandenborstel en twee boktanden. » (4) En ziehier een karakter en een uiterlijk tevens: « een student die erg scheel zag en met veel zachtheid over zijn gelaat ». (5)

Z'n hoofdpersonen typeert Pater Finn veel treffender. Eén hoofdeigenschap altijd: Claude Lightfoot is een waaghals, Tom Playfair een geboren leider, Frank Burdock een filosoof. Maar altijd ook komplexe karakters. Soms twee haast tegenstrijdige kenmerken: Percy Wynn, vrouwelijk teeder maar heldhaftig edelmoedig; Bobby Vernon, 'n onbezorgd kereltje dat z'n moeder zoo mist. Dikwijls weegt op hen één droefenis, één tekort, dat bij wijlen al 't goede in de schaduw stelt, en dat ten laatste, overwonnen en gekeerd, hen meer bewonderenswaardig maakt. Harry Archer en Joe Ranly, verslaafd aan sport; Tom Playfair zelf, ruw soms omdat hij zoo vroeg z'n moeder verloren heeft. Uiterst levendig en suggestief hun gesprekken: botsing van karakters, elk in zijne houding; en elke indruk en elk gevoel krijgt een veruiterlijking, zoo precies en zoo éénig in *dien* jongen, dat geen dramaturg beter vinden zou.

Denk aan Tom Playfair die, als Percy Wynn de eerste der klas is afgeroepen geworden, van louter plezier op z'n eentje 't rad gaat slaan; (6) aan Claude Lightfoot die, in 't nauw gedrongen op 't voetbalveld, over zijne aanvallers heenspringt; (7) aan Bobby Vernon, en z'n eerste kennismaking met John Compton; (8) aan... maar ik kan toch alles niet aanhalen...

Groepen en menigten, even goed als eenlingen, stelt de schrijver levendig voor. Onder kwinkslagen van omstaanders gebeuren soms de ernstigste dingen. En in 't is eender welk tooneeltje, al z'n akteurs houdt hij zóó voor oogen, dat geen een hem ontgaat, zelfs al wordt deze verzwegen.

Uiterst kenmerkend in dat opzicht, het eerste vischpartijtje van Percy Wynn. Z'n snoer zit verward in 'n boomtak, en Tom Playfair — de praktische, hulpvaardige Tom — laat niet merken dat hij erbij is. Na 'n drie bladzijden is alles in orde... :« Psssuut, fluisterde Tom eensklaps, kijk m'n dobber eens! » (9) Merkt ge de onverstoorbare hartstocht?

(1) Jongens uit Amerika. Een jonge Huichelaar.
(2) Ibidem, Omdat hij veel beminde.
(3) Op den Loop, 2e hfdst. (p. 25)
(4) Op den Loop, 4e hfdst. (p.54). Ook 1e hfdst. (p. 10).
(5) Harry Dee, 21e hfdst.
(6) Percy Wynn, 19e hfdst. Het rad slaan : zijdelings over de handen buitelen.
(7) De Voetbalwedstrijd, 15e hfdst.
(8) Bobby in Filmland, 3e hfdst. (p. 26-27).
(9) Percy Wynn, 5e hfdst.

Pater Finn kan handelen met vele zielen ineens, en ook diep doordringen in een enkele: beide tevens, en dààr ligt zijn kracht. De ontwikkeling eener jongensziel, dit is de eenheid zijner eerste en meest frissche boeken, en deze in hem 't meest natuurlijk. Want als hij later — met hoe welig-lenige virtuositeit nog! — zijn verhalen opstellen gaat rondom ééne hoofdgedachte of éène thesis — in « De Voetbalwedstrijd » b. v., een apologie van de sport; of in « Op den Loop », een apologie der Sinn Feiners —: dan is, in die werken, iets van de rijkgulpende joligheid van Tom Playfair of Percy Wynn teloorgegaan.

Voeg nog bij de karakterintuïtie een verbazende scheppingskracht. Hoeveel boys heeft hij niet geschapen; en toch, zooals Harry Quip, of zooals Eddie Deveieux, of zooals elk der honderd anderen, zoo is er maar één. Zelfs de geest der Colleges blijkt te verschillen. De jongens van Milwaukee b. v. zijn heel wat meer prikkelbaar en nijdig dan die van St. Maure. En haast alle grootere en kleinere verhalen vertoonen onderling totale verscheidenheid van geest en kompositie en vinding. Ten hoogste doet Bobby eventjes aan Philips den kleinen Zanger denken, en komen in de kortere verhalen wat veel kinderen voor die sterven. Bont verscheiden ook de mengeling van ernst en luim, waar zich voortdurend aanpassen, zich meer reveleerend bij elke wisseling, de verschillende karakters.

Hebben we nu alles gezegd? De natuurlijke en toch zoo kunstvolle kompositie van z'n thesis-verhalen; de prikkelende slotzinnen der hoofdstukken, welke prikkeling telkens verhoogd wordt door den titel van 't volgende; de geestigheid van den schrijver waar de vergelijkingen van leven en de gesprekken van tintelen; heel deze talentvolle vaardigheid: me dunkt, ze wacht op uitbreiding... Ne quid nimis! Bepalen wij ons bij dit hoofdbesluit: de betooveringskracht van Pater Finn ligt voornamelijk in zijn verscheidenheid en rijkdom en levendigheid van gebeurtenissen, vooral van typen en gesprekken.

Of misschien nog meer... in z'n optimisme.

* * *

Optimisme. Dat woord resumeert, meer nog dan de betoovering, den heilzamen invloed die van Pater Finn uitgaat. Katholiek optimisme.

Hij zelf, gelijk z'n jongens, optimist en tot grappen geneigd. « Kinderen zijn van natuur goed en edel en geneigd naar 't schoone », schrijft hij zoo dikwijls; (1) « slechts een ongeluk of een verkeerde opvoeding maakt hen anders ». Aan de moderne wereld keert hij dan ook den rug niet toe. Elke vooruitgang of elk genot — sport, muziek, films — beschouwt hij als geschonken door God, en te gebruiken ten goede.

Al z'n helden zijn edelmoedig in hun levenslust, en levenslustig daar edelmoedig. Uit schuldbesef alleen of bedorvenheid of zelfzucht

(1) In Percy Wynn, b. v. 14e hfdst, — Heel het verhaal « Het beste Beentje voor » is daarop gericht.

komt beknelling voort. Hoe zuiverder men leeft en hoe milder men geeft, hoe blijder men is; — en pas heeft Tom Playfair, met levensgevaar, twee drenkelingen gered of, tot teeken aan die hen opzoeken: « hip! hip! hoera! » (1)

Familieaangelegenheden zooals voor Harry Archer, (2) roepingskrisis zooals voor Percy Wynn, (3) godsdienstkwesties zooals voor Earl Meriwether, (4) kunnen stormen in 't hart. Alsdan die droefheid overwinnen door 'n gebed en 'n offer meer, en... uiterlijk nog blijder.

Tot dat ontluiken, in het hart, der blijheidsbloem: de atmosfeer van den Roomsch Katholieken godsdienst. Een godsdienst van vertrouwen. De goddelijke Voorzienigheid leidt, door wonderlijk samentreffen soms, de zwaarste beproevingen tot de grootste belooning. Zoo bij Bobby Vernon, die z'n moeder verliest en met haar een vader weervindt — Zij trekt, uit de geringste daden, de gewichtigste gevolgen. Zoo in het verhaaltje: « De Zending eener Bloem », (5) waar eenige roosjes, als geschenk gegeven, een priesterroeping opwekken. — God verhoort altijd het vertrouwend kindergebed: dat van Ada Merton vooral, het jonge meisje wier levensoffer haar vader bekeert. (6) Heel ons levensverloop, heel de strijd tusschen goed en kwaad waarin wij leven, is een ons overgeven aan de machten der duisternis of een later triomfeeren, in ons, van de macht van het Licht. (7)

Godsvrucht en liefde wekt Pater Finn op, tot al wat vereeniging met God bevordert en vertrouwen aankweekt. De genade der Eerste Kommunie, de veelvuldige Kommunie, het H. Hart van Jezus en de negen eerste Vrijdagen, Onze Lieve Vrouw en het Memorare, Kerstmis en het Kribbekind.

Doordrongen van zulken godsdienstgeest, leven de jongens van Pater Finn, edelmoedig en blijde. « Te veel geïdealiseerd », zal men aanmerken. « Zulke jongens bestaan niet, en zulk wonderbaar samentreffen komt nooit voor. » Zijt ge daar zeker van? En, al hadt ge gelijk, voelt ge U, onder 't lezen, los van den vasten grond der werkelijkheid? Waarom mag men dan niet idealiseeren, als 't meer goed doet?

Boeken dus waardoor, om de beurt of samen, blij gelach het voorhoofd glad strijkt en vertrouwvol gebed het hart verheft; waarin de kinderen voelen leven al 't verhevene van hun ziel, en al 't lage leeren vertrappen. Boeken die in vele jongenszielen — van sommige weet ik het stellig — verschenen zijn als Zon-genaden, wijl zij er de vriendschap met den Hostieheer of het Kerstkindje hebben gebracht of weergebracht — of zelfs een bijzondere roeping.

* * *

(1) Harry Dee, 15[e] hfdst.

(2) De Voetbalwedstrijd, eerste hoofdstukken, passim

(3) Harry Dee, 29[e] hfdst.

(4) Ethelred Preston, passim.

(5) Uit den bundel verhalen : « De twee Koorknaapjes. »

(6) Mijn Hemel op Aarde, vooral 15[e] hfdst.

(7) Zie vooral Claude Lightfoot, 20[e] hfdst.

Wereldapostolaat: niet te grootsch of te breed lijkt me deze benaming, op P. Finn's schrijven toegepast. En buiten de ontelbaren die hem lazen, hebben, in de meeste landen, reeds velen hem nagevolgd, om de jeugd van hun volk te begiftigen met boeiende vormende lektuur, heerlijke weerspiegeling van eigen nationaal, godsdienstig volksleven.

Wanneer krijgen wij een Vlaamschen Pater Finn, die een Vlaamschen Tom Playfair in 't leven zal roepen: een kind van ons ras en strevend ons streven, een voorbeeld en een begeestering?

EM. JANSSEN, S.J.

Nederlandsche vertalingen van Pater Finn's werken

I. Door J. J. G. Wahlen: (1)

1) TOM PLAYFAIR, of hoe hij een begin maakte. Nijmegen, Malmberg.
2) PERCY WYNN, of hoe er een jongen van hem gemaakt werd. Nijmegen, Malmberg
3) HARRY DEE, of hoe hij slaagde. Nijmegen, Malmberg.
4) CLAUDE LIGHTFOOT, of hoe de moeilijkheid werd opgelost. Nijmegen, Malmberg.
5) DE VOETBALWEDSTRIJD, en wat er het gevolg van was. Nijmegen, Malmberg.
6) ZIJN EERSTE EN LAATSTE OPTREDEN. Amsterdam, R. K. Boekcentrale.
7) HET BESTE BEENTJE VOOR, en andere verhalen. (2) Amsterdam, R. K. Boekcentrale.
8) ETHELRED PRESTON, of de lotgevallen van een nieuwen kostschoolleerling. 's Hertogenbosch, Mosmans.
9) JONGENS UIT AMERIKA. Korte verhalen. (2) 's Hertogenbosch, Mosmans.

II. Door Jos. Witlox: (3)

1) EEN OFFER DES LEVENS, (Tom Playfair), A'dam, F. H. J. Bekker.
2) EDELE VRIENDSCHAP (Percy Wynn) » »

(1) Veel trouwer en beter vertalingen dan die van J. Witlox. Wat Hollandsch getint.
(2) Andere verhalen dan in « Jongenstypen » en in « De twee Koorknaapjes »
(3) Vrijer vertalingen, waarin het levendige van 't oorspronkelijke Engelsch minder tot zijn recht komt.

3) EEN NIEUWE TARCISIUS (Claude Lightfoot) A'dam, F. H. J. Bekker.
4) PHILIPS DE KLEINE ZANGER, zijn eerste en
laatste optreden. (1) » »
5) MIJN HEMEL OP AARDE (5) (Ada Merton). (1) » »
— Heruitgegeven onder den titel « HOE ZIJ OVERWON ». Brussel, Standaard.
6) DE TWEE KOORKNAAPJES, en andere verhalen. A'dam, F. H. J. Bekker.
7) JONGENSTYPEN. Verhalen. Aalst, De Seyn-Verhoustraete.

III. Andere Vertalingen :

1) OP DEN LOOP, vertaald door E. Verwimp, S. J. Antwerpen, Leeslust.
2) BOBBY IN FILMLAND, vertaald door J. Simons. » »
3) PAUL SPRINGER, (vertaling van Claude Lightfoot). Naar het Duitsch van Fr. Betten S. J., door J. Schreurs. (2) Nijmegen, Malmberg.
4) TOM'S WEDDENGSCHAP, Turnhout, Waterschoot.

In Voorbereiding :

LUCKY BOB. Antwerpen, N. V. Leeslust.
HIS LUCKIEST YEAR. » »
LORD BOUNTIFUL » »
FACING DANGER » »
BUT THY LOVE AND THY GRACE »

(1) Achter « Philips » en achter « Mijn Hemel op Aarde », zijn verhalen bijgevoegd, waaronder enkele van P. Finn.
(2) De naam van P. Finn staat niet eens vermeld.

BIBLIOTHECARISSEN ! LEERAARS !

Versiert uwe Bibliotheek- en Klaslokalen met de Reeks

SCHRIJVERSPORTRETTEN

uitgegeven door het A. S. K. C.

Te bekomen tegen 20 fr. de 40 postkaarten

:-: bij het A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN :-:

0. — Werken van Algemeenen aard

1628 **Moons, Ad.** **02 : 9**

ONTSTAAN EN ONTWIKKELING DER STEDELIJKE VOLKSBOEKERIJEN VAN ANTWERPEN (1865-1925.) — *Antwerpen, Ruquoy 1925. (22 X 18) 94 blz.* 5 *fr.*

V — Voor buitenstaanders zal deze droge aaneenschakeling van statistieken, verslagen, beslissingen van den gemeenteraad en bestuurlijke bizonderheden al niet veel belang opleveren. Wél voor hen die zich interesseeren voor onze Antwerpsche cultuurgeschiedenis: deze zullen er een nuttige brok nauwgezette documentatie aan hebben. — Wie nog meenen mocht dat ons volk niet aan 't lezen te krijgen is en dat bloeiende volksboekerijen een loutere utopie zijn, kunnen uit deze bijdragen leeren dat waar welvoorziene boekerijen voorhanden zijn, hun lezersaantal geleidelijk maar zeker aangroeit. Maar evenzeer dat er op gebied van openbaar bibliotheekwezen heel wat te verwezenlijken is, als er over voldoende geldmiddelen kan worden beschikt. Mocht de stad Antwerpen die jaarlijks aan haar officiëele gemeenteboekerijen 850.000 frank besteden kan, eindelijk inzien dat ze wel wat meer dan een paar duizend frank mocht over hebben om het vrij initiatief onzer 23 katholieke openbare volksboekerijen aan te moedigen, die toch jaarlijks samen ruim 200.000 boeken uitleenen : dus schier de helft van wat door de officiëele Stedelijke Volksboekerijen wordt bereikt.

JORIS BAERS, PR.

1629 **X.** **01 : 37**

RAFAËL-CATALOGUS van Roomsche Jeugdlectuur. Met inleiding van Fr. S. Rombouts — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis, 1925. (20 X 13) 86 blz. fl. 0.50*

V — Met reden wordt er wel eens geklaagd over het tekort aan degelijke Roomsche jeugdlectuur. Stilaan komt er, wel is waar, een kentering in den toestand: verschillende schrijvers en uitgevers zijn aan 't werk om allerbeste, paedagogisch-gezond leesmateriaal voor onze kinderen te bezorgen. Toch is het niet overbodig uit den ruimen voorraad Nederlandsche, meestal neutrale of on-Roomsche kinderboeken, de enkele uit te zoeken die in katholieken zin geschreven zijn en derhalve voor onze lezertjes geschikt blijken. Dat hebben de stellers van dezen Rafaël-Catalogus dan ook verwezenlijkt. — Naast de volledige biblografische beschrijving wordt er van de verschillende vermelde boeken, in alfabetische volgorde gerangschikt, telkens een korte maar zakelijke beoordeeling gegeven. Opvallend is het, dat niet alleen de zedelijke en godsdienstige waarde, maar ook het opvoedkundig gehalte streng op het oog werd gehouden. Achteraan volgt een overzichtelijke lijst, waarin de werken geschikt voor elken leeftijd worden saamgebracht; terwijl in een uitvoe- rige inleiding van Fr. S. Rombouts het standpunt bij 't beoordeelen der boeken ingenomen, duidelijk wordt uiteengezet. Uit deze inleiding is voor leiders van jeugdbibliotheken heel wat stof ter bespreking in bestuursvergaderingen te putten. — Ook wenschen wij de stellers van dezen catalogus van harte geluk om dit zoo nuttig initiatief en danken hen om het verrichte ontginningswerk. — Wil dat nu echter beduiden dat wij 't steeds eens zijn met de beoordeelaars en hun standpunt op volle schaal kunnen bijtreden? Toch niet. Zóó exclusief als Fr. Rombouts zouden wij in de praktijk niet zijn, waar hij alle niet-expliciet-katholiek-getinte lectuur voor de jeugd uit den booze en

derhalve ongeschikt verklaart. Nu, om wille van dat strenge standpunt der besprekers, staat deze cataloog alleszins borg voor hetgeen er in wordt aangeprezen. Aan ons dan verder na te gaan of we niet goed doen naast deze Roomsch-bedoelde, maar soms wel wat té brave en weleens literair minderwaardige boekjes, tusschendoor een neutraal boek met jolige guitenstreken tedulden, waar het overigens onschadelijk blijkt. Immers, al komt het ons ook voor dat het verkeerd wezen zou gedurig aan en in overwegende mate neutrale lectuur te lezen te geven, toch meenen we dat niet-kwetsende, neutrale kinderboeken niet volstrekt te verwerpen zijn als deze slechts tusschendoor of naast andere uitgesproken katholieke werken worden ter lezing gegeven. In dat opzicht zullen wij Vlamingen doorgaans minder angstvallig te werk gaan dan onze Noorderbroeders: toch mag hun gedragslijn ons als een kostbare wenk gelden tot een vollediger en logischer doorvoeren, in heel ons levensinrichting, van ons katholiek-zijn. — Kortom geen bibliotheek, geen onderwijsgesticht mag dezen Rafaël-Catalogus missen: zij zullen er aan hebben een allerkostbaarste bron van inlichting. — Nog slechts een vraagje: Waarom toch bleven zoo vele degelijke Vlaamsche kinder- en jeugdboeken totaal onbesproken? Toch bezitten we, meen ik, in Vlaanderen menschen die met bevoegdheid zouden kunnen inlichten over *onze* kinderlectuur. JORIS BAERS, PR.

2. — Godsdienst

1630 Boas, J. H. **261.1 : 269**

ISRAËLS UUR. — *Roermond, Romen. 1924. (19 X 15) 191 blz.* *19,50 fr.*

V — Doel van schrijver was niet, den lezer een volledig overzicht te geven van alles wat met het werk van Israëls bekeering verband houdt, maar alleen voor de missie onder Israël belangstelling te wekken en propaganda te maken. Zijn boek is dan ook « zoo onvolledig, als een boek zijn kan », schrijft hij zelf, gelukkig met eenige overdrijving, maar helaas niet heelemaal tegen de waarheid in. Ie Hoofdstuk: De profetieën aangaande Israëls bekeering. — IIe H.: De macht van de Joden door vrijmetselarij, onderwijs, pers. — IIIe H.: Over verschillende werken ter bekeering van Israël. — IVe H.: Over enkele Joodsche bekeerlingen. — Eer schetsen zijn het, onafgewerkt, hier en daar (voornamelijk IIIe Hoofdstuk) wat oppervlakkig en te algemeen, en niet steeds zeer methodisch geschreven (IVe Hoofdstuk, en eerste twee bekeerigsverhalen). — Zag schr. niet over het hoofd, dat de propagandistische kracht van een boek juist afhangt van de kwaliteiten, die hij zijn werk niet geven *wou?*... Al is schrijven maar « een hulpmiddel, geen doel », toch moet o. i. de waarde van dit hulpmiddel zoo hoog mogelijk opgevoerd, precies ter wille van het doel. A. W. VAN WINCKEL, O. P.

1631 Charles, Pierre, S. J. **24 : 266**

VISSCHERS VAN MENSCHEN. *Bewerkt naar h. Fransch. — Leuven, Vl. Drukkerij (Xaveriana) 1925 (17 X 12) 64 blz.* *5 fr.*

V — P. Charles weet onze moderne menschen te pakken in deze « meditaties ». Een breede kijk op de vele nooden, diepe gedachten, verrassende beelden, tintelend frissche taal, en dit alles gedragen op een warm enthusiasme waardoor de geest van Pinksteren waait. Missieplicht wordt in deze 64 blz. zoo overweldigend voorgehouden dat heele boeken het niet beter doen kunnen. — Een prachtig werkje en dito uitgave. JOZ. DE VOGHT, PR.

1632 **Cruysberghs, K.** **85 : 24**
APOSTELSCHAP. Grondslag, vorming, werken. Drie geestelijke voordrachten, gehouden in het Sint-Thomasgenootschap te Leuven, op 4, 5 en 6 Maart 1925. — *Gent, Veritas. 1925.* (*16 × 11*) *84 blz.* *2 fr.*
V* — Spijtig dat ik niet eens de kans heb gehad dezen priester-prediker te hooren om zijn redenaarsgaven naar volle waarde te kunnen schatten. Want die drie gedrukte, geestelijke voordrachten, waaruit klinkt de levende stem en waarin trilt 't geestdriftig hart van een apostel, zijn een model van gewijde welsprekendheid. Prof. Cruysberghs kent den tijd waarin hij leeft, en aan de jeugd van dien tijd leert hij apostel te zijn volgens de leer en den geest van 't eeuwig-jong, 't eeuwig-nieuw en 't eeuwig-waar Evangelie. Zijn woorden waaien niet weg boven de koppen, ze grijpen vast uw hart en uw geest, ze maken van u een anderen mensch, een nobele ziel. Nergens las ik iets beters over 't Apostelschap. Klassiek-klaar zijn de gedachten, de taal is zuiver, zuinig gepast. Waarheid en schoonheid omarmen hier mekaar. Te lezen! Te overwegen vooral door alle ontwikkelde leeken en priesters.
D. DE PAUW, O. P.

1633 **De Voght, Joz.** **24 : 264**
NAAR HET LICHT. — *Antwerpen, Opdebeek. 1925. (21 × 15) 118 blz.* *4 fr.*
V* — Uit den kringloop der Kerkelijke feesten koos kapelaan De Voght den schitterenden lichttrits : Kerstmis, Lichtmis, Paschen, waarvan hij, verspreide gegevens van liturgie en folklore bijeengarend, de volle heerlijkheid en Roomsche weelde zoo bekorend en behendig uitstalt, dat we beschaamd staan daarvan te voren zoo weinig te zijn bewust geweest. 't Laatste hoofdstuk, zeer flink om de scherpe, rake ontleding van de genadewerking in die zielen die zochten, 't ware licht, stijgt merkelijk nog in waarde door de zuiverheid en zwierigheid van taal.
D. DE PAUW, O. P.

1634 **Fey, moeder Clara** **24**
OVERWEGINGEN VOOR ADVENT- EN KERSTTIJD. *Vertaald uit h. Duitsch dr. Victor Kissels. — Roermond, Romen. 1922.* (*18 × 15*) *372 blz.* *fl. 3,50*
V — Moeder Clara Fey (1815-1894) is de stichteres van de Congregatie der Zusters van het arme Kind Jezus. Van haar is bij ons, in de laatste jaren, bekend gemaakt de zoogenaamde « Oefening van Moeder Clara Fey », die niets anders is dan de oefening in de tegenwoordigheid Gods, doch met innige betrekking tot den God onzer tabernakelen, den *God met ons*. — Deze oefening was zoo gemoedelijk voorgesteld dat veel lezers van het klein boekje verlangend uitzagen naar de « Betrachtingen », die Moeder Fey voor hare geestelijke dochters had gehouden en geschreven. Nu krijgen wij die overwegingen in Nederlandsche vertaling, en, rechtuit gezegd, wij althans hadden wat beters verwacht. — Het eerste deel bevat de *Overwegingen voor Advent- en Kersttijd.* Deze overwegingen sluiten aan bij het Evangelie en de Liturgie, zijn eenvoudig en ernstig, nu en dan wat langdradig. Zij werden gericht tot kloosterzusters; doch ook voor andere godvruchtige zielen zullen ze dienstig zijn.
J. MAHIEU, PR.

1635 **Gevaert, Edgar** **24**
TOT DE GENADE. — *Antwerpen, De Sikkel. 1924.* (*18 × 12*) *154 blz.* *12 fr.*

III° — Den *mensch* Gevaert ken ik heelemaal niet. Toch wil het me, na 't lezen van z'n « Tot de Genade » voorkomen dat hij met volle oprechtheid streeft naar de waarheid en naar het goed. Maar een goed, zelfs een uitstekend mensch te zijn volstaat niet om ook een goed schrijver te zijn. Om dit te zijn, moet men kunnen schrijven met orde en methode, zoodat er in z'n werk een logische gedachtengang zit, moet men z'n gedachten duidelijk verwoorden, zoodat men volzinnen schrijft, die ook voor den lezer te begrijpen zijn. En noch het een, noch het ander vinden wij bij Gevaert in voldoende mate terug. Wèl lezen we bij hem veel vage en wazige bladzijden, met hier en daar een aangenamer stemmende er tusschen, — wat bewijst dat Gevaert schrijven kàn, als hij maar z'n ongewone, gewrongen en gezocht-aandoende schrijfwijze kan laten varen. Zoolang hij dit niet doet, zullen zijn boeken niet... gelezen worden, en dan ook — al komen er pasage's in voor die, scherp bekeken, voor een niet-orthodoxe verklaring vatbaar zijn — o. i. juist om het wazige en nevelachtige er van, niet nadeelig inwerken op diegenen die ze zouden lezen. A. W. VAN WINCKEL, O. P.

1636 **Jezuiten, E. E. P. P.** **266**

XAVERIANA. Missieuitgaven. — *Leuven, Minderbroedersstraat, 11, 1924-1925. (16 × 10)*

1. *Monnens Th., S. J.* — FRANCISCUS XAVERIUS, de missieheraut: (Algemeene Reeks, nr 1) 24 blz. 1 fr.
2. *Theophilus.* — DE STEM DER MISSIE. (A. R. nr 2) 32 blz. 1 fr.
3. *Struyf, I., S. J.* — NEGERSPROOKJES. (Kongo-Reeks, nr 1) 47 blz. 1 fr.
4. *Struyf, I., S. J.* — BAKONGO-VERTELLINGEN. (K. R., nr 2) 46 blz. 1 fr.
5. *Janssens, Dr J., S. J.* — OOSTERSCHE KERKEN EN WESTERSCH APOSTOLAAT. (A. R., nr 3) 32 blz. 1 fr.
6. *Vincken, C., S. J.* — PATER FERD. VERBIEST, missionaris en sterrenkundige in China (1623-1688) (Missiehelden, nr 1) 40 blz. 1 fr.
7. *Van Mierlo, Dr J., Jr. S. J.* — MIS EN MISSIE: I. De Misgedachte in het H. Misoffer (A. R. nr 4) 32 blz. 1 fr.
8. *de Vreese Jac., S. J.* — VEELBELOVEND IJSLAND. (A. R. nr 5) 32 blz. 1 fr.
9. *Vermassen, R., S. J.* — HINDOEÏSME EN KATHOLICISME. (Indië-Reeks, nr 1) 48 blz. 1 fr.
10. *Marlier, A., S. J.* — CONSTANT LIEVENS 2e druk. (M. h. nr 2) 62 blz. 1 fr.
11. *Van der Hoeven, Jos. S. J.* — BAANBREKERS IN CHINA. De Missioneering van China in de XVIe eeuw. (M. h. nr 3) 32 blz. 1 fr.
12. *Van Malderen, J., S. J.* — HET RIJZENDE TIJ DER KLEURLINGEN. (A. R. nr 6) 40 blz. 1 fr.
13. *De Vreese, Jac., S. J.* — IN 'T LAND DER DUIZEND MEREN, (A. R. nr 7) 32 blz. 0.60 fr.
14. *Schurmans, M., S. J.* — DE EREMIJT IN DE SAHARA. (M. h. nr 4) 32 blz. 0.60 fr.
15. *Monnens, Th., S. J.* — WERELDBEKEERING EN MISSIEACTIE. (A. R. nr 8) 32 blz. 0.60 fr.
16. *Turkenburg, G., S. J.* — AARTSBISSCHOP EN MISSIONARIS. (M. h. nr 5) 32 blz. 0.60 fr.
17. *Lebbe, Vincent, Lazarist.* — JONG CHINA. Nederlandsche Bewerking. (China-Reeks, nr 1) 32 blz. 0,60 fr.
18. *Reypens, L., S. J.* — RABINDRANATH TAGORE. (I. R. nr 2) 40 blz. 0.60 fr.

19. *Dumoulin, L., S. J.* — FAKIRS EN YOGIS. Indische Boetelingen. (I. R. nr 3) 32 blz. 0.60 fr.
V — Voor een serie werkjes van reeds een 20-tal nummers als deze, en dan nog wel vulgarisatieboekjes over Missiewerken, haalt een recensent nogal gemakkelijk den neus op. Er verschijnt immers op dit terrein zooveel tegenover hetwelk de meest sympathieke gevoelens dienen in 't werk gesteld om het naar eisch en plicht te lezen, en het niet seffens opzij te leggen. De « Xaveriana »-reeks ook wekte dergelijke vermoedens. God lof! we zijn echter weer vooruitgegaan in Vlaanderen en een reeks hoogstaande volkswerkjes rijker. Het volsta te zeggen dat het Jesuietenwerk is, en dat namen als die van Pater Struyf, Janssens, Theophilus, Reypens, Dumoulin en andere op de omslagen staan. Er is daar van alles : biografieën, reisverhalen, land- en volkerenkunde, godsdienstenstudie, geschiedenis. Al die kleine boekjes van nog geen vijftig bladzijden zijn geschreven door mannen die in Vlaanderen gekend zijn als de dragers der wetenschap : was de vergelijking niet zoo banaal, ik vergeleek ze met Liebig-vleeschekstrakt. Deze twintig boekjes van naderbij bespreken gaat hier niet : één bladzijde zou niet volstaan voor elk werkje, — en daarbij is de prijs van ieder brochuurtje zoo belachelijk klein dat zelfs een schooljongen ze koopen kan. Ideale lectuur voor tram en trein; ge kunt er gemakkelijk een half dozijn van in uw binnenzak steken. Ik wensch uitterharte dat velen er zouden op inteekenen! ERNEST VANDER HALLEN.

1637 **Van den Bergh, E., Norbertijn van Postel.** **24**
EUCHARISTISCH LEVEN. Met aanbeveling van Z. Em. Kardinaal van Rossum. — *Baasrode, R. Bracke-Van Geert. 1925, 2e herziene druk (21 × 14) 283 blz. 7,50 fr.*
V — Het verheugt ons zoo spoedig een tweeden druk van dit mooei werk te kunnen aankondigen. De ruime verspreiding welke de eerste uitgave ten deel viel maakt verdere bespreking overbodig. We verwijzen hiervoor ook naar ons nr 6 van den 2n jaargang (bespreking nr 1020).

1638 **Wallace, S. J.** **83 : 266 : 269**
LANGS OOSTERSCHE PADEN. Van Evangelisch tot Katholiek. *Vert. uit h. Engelsch en ingeleid dr. J. J. ten Berge, S. J. — Leuven, Vl. Boekenhalle. 1925. (20 × 14) 286 blz. 12 fr.*
IV — Zeven volle jaren verbleef William Wallace, als protestantsch zendeling in Indië, waar hij zijn beste krachten aan de bekeering der Hindoes besteedde, welke hij wenschte te winnen voor Christus. Zwaar viel hem de mismoedigde ervaring: de Protestantsche missioneering in Indië, op een mislukking te zien uitloopen. Om dien toestand te verhelpen speurde hij er de oorzaken van op: 't Protestantisme bleek hem te abstract, zonder geleid, zonder gezag, zonder ascetisme; 't Hindoeïsme integendeel hypnotiseerde hem met zijn ascetisme en mysticisme en zette hem op den weg naar de eeuwige waarheid, onderwezen in 't Katholicisme. Hard was de strijd zijner ziel. De genade liet hem niet los en zegevierde ten slotte. Jesuiet geworden in Europa, trok hij weer naar Indië en arbeidde er nog enkele jaren als katholiek missionaris. Een bekeerlingsboek van bizondere beteekenis dat door de nieuwigheid van gedachtendiepte en psychologische ervaring, door de levende, ware voorstelling van 't Hindoeïsme, de wijze wenken aangaande missiemethode, de liefde voor dat naar-God-smachtende volk, zich een

weg banen zal bij protestanten, missionarissen en ontwikkelde katholieken en dat, deze laatsten vooral, zal overtuigen van hun missieplicht. De vertaling en de inleiding van Pater ten Berge S. J. zijn zeer voornaam. D. DE PAUW, O. P.

3. — Sociale Wetenschappen — Opvoeding — Vrouwenbeweging

1639 **De Cort, Aimé en Sacré, Maurits** **39**
VOLKSSPELEN EN VOLKSVERMAKEN IN VLAAMSCH-BELGIË. — *Merchtem, Sacré. 1925. (25 × 17) 284 blz.* *15 fr.*
V — In dit omvangrijk en amusante boek hebben de twee schrijvers bijeengebracht al wat over de vele in zwang zijnde volksspelen en vermaken bekend is in Vlaanderen: ze hebben hun werk zoo up-to-date gemaakt dat er zelfs de meest moderne volksvermaken in voorkomen (luchtvermaken). Een kostelijk deel van het boek zijn de talrijke bibliographische opgaven bij elk kapittel. Minder goed verzorgd zijn de illustraties: maar het geheel zal ontegenzeggelijk veel dienst bewijzen aan alle folkloristen. Het vult een tekort aan: over onze volksspelen — ten minste voor wat volwassenen betreft — was geen volledig werk voorhanden. Daarin hebben de twee schrijvers heel degelijk verholpen.
J. A. GORIS.

1640 **Drijver, F. W.** **39 : 9**
SCHETSEN EN BEELDEN. — *Groningen, Noordhoff. 1925. (19 × 13) 236 blz. fl. 1,40*
IV — Allerlei wetenswaardigheden van mythologischen, folkloristischen of historischen aard, getuigend van zeer veel studie en kennis; een objectief, leerrijk werkje. Over Vlaanderen enkele stukjes. Zeer warm aanbevolen. V. NAVEAU.

1641 **Gunzburg, Prof., Niko** **34 : 396**
DE WETTELIJKE BESCHERMING VAN VROUW EN KIND. — *Brugge, Centrale Boekhandel (Cultuur en Wetenschap nr 13) 1925. (17 × 13) 150 blz.* *5 fr.*
IV. — Het boek, geïllustreerd en in gemakkelijk formaat uitgegeven, valt mede, te meer, daar de indeeling der titels, in hoofdstukken, en de verdere onderverdeelingen, het instudeeren der stof ten zeerste vergemakkelijken en bevattelijk maken. Het boek wil alleen zijn een richtsnoer voor de leerlingen der scholen voor maatschappelijk dienstbetoon. We mogen er dus geen uitgebreide beschouwingen en verhandelingen in zoeken, ook geen omstandigen uitleg; enkel een beknopt relaas, soms maar even een aanduiding van de te bestudeeren kwesties. « De wettelijke Bescherming van Vrouw en Kind » zal in de middens van Vlaamsche sociale werksters, door al wie zich om het welzijn van vrouw en kind bekommert van harte welkom geheeten worden. « Moge het in en buiten de scholen belang opwekken voor de behandelde vraagstukken die tot de belangrijkste van het Recht en van de Sociologie behooren ». M. WOUTERS.

1642 **Pissens, Désiré en Festraets, Juliaan** **37 : 82**
LETTERKUNDIGE BESPREKINGEN VAN XXV STUKKEN UIT DE BLOEMLEZING « TAALGROEI I ». — *Brussel, 161 Huidenvetterstraat. 1924. (21 × 14) 54 blz. 3 fr.*

V — Een uitstekende leidraad voor onze leeraars om veilig de wegen te bewandelen van litterair tekstuitleggen. En dit paar flinke schoolkrachten, die het beste van hun pogen hebben geadeld in het bloemlezen onzer jongere Roomsche schrijvers, bewezen meteen knap onderlegde pedagogen te zijn. Want ze gaan hier zeer gepast uit van den regel: de zelfwerkzaamheid bij de studenten steeds aanwakkeren, den zelfarbeid bij hen slechts leiden, halen uit den leerenden jongen wat er uit te halen valt. Daarom een degelijk en doelmatig en overvloedig vragen-systeem. Stellers stonden hier ook voor de moeilijkheid om zulk vragen-systeem te verwerken. Zij slaagden er wel in, al lijkt het wel wat verward en verwarrend in den beginne althans; en dit met des te meer verdienste als men bedenkt dat het al te methodische van het parallel indeelen van « taalgroei » hun zeer lastig tusschen de voeten viel. Maar zoekers en genieters zijn ze, die naar de diepte en naar het détail gaan. En dat is het wat wij vragen in litterair tekstuitleggen.

A. VAN DEN DRIES, PR.

1643 **Prims, Dr Floris** **9 (493) : 3**
DE SOCIAAL-ECONOMISCHE GESCHIEDENIS VAN BELGIË. — *Brugge, Excelsior. 1925. (20 × 13) 180 blz. 5 fr.*

V — De eerste poging die in dien zin in België wordt gedaan : voorloopig, omdat de stand van het historisch economisch onderzoek nog niet ver genoeg gevorderd is en er groote leemten bestaan in onze kennissen daaromtrent. Een knap handboek waar we enkel de afwezigheid van alle schemas en visueele verduidelijking missen. Verdienstelijk en baanbrekend werk.

J. A. GORIS.

1644 **Teirlinck, Is.** **39 : 58**
FLORA DIABOLICA. De plant in de demonologie. *Antwerpen, De Sikkel. 1924. (24 × 16) 322 blz. 18 fr.*

V* — Men heeft er reeds over geklaagd dat de werkwijze, door de Vlaamsche volkskundigen over het algemeen toegepast, niet weerstaan kan aan een rechtvaardige kritiek. Van Isidoor Teirlinck zal men dit in geen geval mogen beweren: zijn folkloristische studies kunnen integendeel gelden als modellen in het soort. Zij zijn het resultaat van veel kennis, van onvermoeibaren speurzin, van geduldige opzoekingen, dat dan volgens de voorschriften van de zuiverste methode en daarbij in klinkklare taal den lezer wordt voorgelegd. — Deze overweging komt vanzelf op, wanneer men nu weer dit laatste boek van vader Teirlinck sluit. Alweer verheugt ons hierin de diepe geleerdheid van den schrijver, benevens de volledige beheersching en de fijne schikking van de behandelde stof; van nieuws worden wij gediend met de allernauwkeurigste verwijzing naar de geraadpleegde bronnen, waarvan een volledige lijst achteraan werd opgegeven ten gerieve van den lezer, voor het uitgebreid register der plantennamen aan het einde. « Flora diabolica » is voorzeker een standaardwerk op het gebied der Vlaamsche volkskunde: het is onbetwistbaar het beste folkloristische boek dat sinds den oorlog in onze taal het licht heeft gezien. Als derde deel van de « Plantlore »,

waarvan Is. Teirlinck zijn levenswerk heeft gemaakt, reikt het zoo mogelijk nog hooger dan zijn voorgangers. Zoovelen als wij zijn, kunnen wij er allen heel wat uit leeren, want het betreedt met vasten stap het dubbel terrein van de demonologie en van de flora, waarop zich tot nog toe slechts zeer zelden en schoorvoetend de Vlaamsche volkskundigen hebben gewaagd. — Ook naar het uiterlijke is « Flora diabolica » een mooi boek. Het werd op zwaar papier met aangename letter gedrukt en in een stemmig omslag gestoken. De uitgeverij « De Sikkel », te Antwerpen, haalt eer van haar werk. R. FONCKE.

1645 **Van der Meersch, Kan. J.** **2 : 32**
POLITIEK EN GODSDIENST. — *Antwerpen, Geloofsverdediging. (Godsdienstige en Soc. Trakten) 1925. (19 × 13) 38 blz.* *1 fr.*
V — Studeert klaar en bondig het verband tusschen staatspolitiek en a) natuurlijke zedenleer; b) katholieke godgeleerdheid. De beredeneering voert tot een samenvattend « Slotwoord » dat in een paar bladzijden de gansche zaak glashelder voor den lezer stelt en het essentiëele van het vraagstuk met alle mogelijke duidelijkheid oplost. FL. PRIMS, PR.

1646 **Van Tichelen, Hendrik** **382**
VAN WOORD TOT DAAD. Het stedelijk Schoolmuzeum te Antwerpen een werkelijkheid. — *Met 5 lichtteekeningen. — Antwerpen, Resseler. 1924. (22 × 14) 104 blz.* *6 fr.*
V — Het verslag over het ontstaan van het stedelijk schoolmuseum te Antwerpen. Tevens een uitvoerig relaas over de tentoonstelling van schoolmateriaal die in 1922 ingericht werd. Praktisch-nuttig, bijzonderheden over een hoogst belangrijke inrichting. FR. HAEPERS.

1647 **Visser, J. J.** **37 : 4393**
SAMENSPRAKEN voor de hoogste klassen der lagere school en de eerste klasse van het voortgezet onderwijs. — *Groningen. Wolters. 1925. (18 × 13) 126 blz.* *fl. 0,80*
V — Alle initiatief op pedagogisch gebied, van het oogenblik af dat het vruchtbaar weze, moet ons lief zijn en ik denk wel dat dit met onderhavig werkje het geval zal zijn. — Het allereerste doel van deze « Samenspraken » is: de leerlingen natuurlijker, frisscher leeren lezen en... voordragen, want ja, sommige stukjes kunnen best binnen en buiten de klasse « gespeeld » worden. — Keurig van taal, vlug van gang, leuk van inhoud zullen de meeste dezer samenspraken inslaan bij 't jonge volk. De strekking ervan? Egalig neutraal, doch anders goed. V. NAVEAU.

1648 **Wauters, Arthur** **335**
DE EVOLUTIE VAN HET MARXISME. — *Brussel, De wilde Roos. 1925. (18 × 12) 197 blz.* *7.50 fr.*
V — Iedereen die de leeringen van Marx bestudeert, staat voor het feit hunner onvaste voorstellingen. Reeds bij Marx is er veranderlijkheid in de leering. Zijn opvolgers hebben de princiepen niet vaster gezet, wel integendeel; en ook de meest orthodoxe Marxist spreekt tegenwoordig van een « evolutie » van het Marxisme. De hoofdopsteller van « Le Peuple » omschrijft nader die evolutie in dit boek. Hij stelt als Marxistische grondbeginselen voor: 1) de meerwaardeleer; 2) de klassenstrijd-

theorie; 3) het historisch materialisme. Het tweede stuk is de ontleding in drie: a) de leering van de verarming der massa; b) de sociologische klassenstrijdgedachte en c) de eind-ineenstorting. Voor elk van deze punten geeft ons de schrijver weer de moderne socialistische opvatting. De meerwaardeleer is onhoudbaar gebleken sinds de verbeteringen bekomen door het arbeiderssyndicalisme; de verarming der massa's heeft zich niet voorgedaan, de klasseverhoudingen hebben solidariteitsverschijnselen vertoond die door het kommunistisch manifest waren verloochend, de eindineenstorting blijkt verdaagd en het historisch materialisme leeft nog alleen voort als een helpende interpretatie-regel, niets meer. — Wauters onderzoekt de huidige stand der gedachten omtrent die onderscheiden punten en legt daarbij onwillekeurig zijn belezenheid van journalist aan den dag. Hij zelf heeft geen sociologisch of philosophisch criterium, hij zegt slechts wat anderen zeggen. Maar ook voor dezen is er geen samenhang. Niemand zal uit dit boek opmaken b.v. wat de neo-marxistische school van Marbourg om het lijf heeft; en evenmin kent schrijver de Italiaansche Kosteda-Marxisten buiten Tobriola. De zoo belangrijke kritische studien op de Marxistische principepen door Benedetto Croce zijn niet vernoemd, laat staan gesitueerd in de evolutie. Een der belangrijkste bronnen van dit werk is VANDERVELDE'S «*Na-oorlogsch Socialisme*» datzelf eerder een dossier is waarvan de elementen dienden benuttigd eerder dan Vandervelde's meening. Amerikaansche toestanden worden ons voorgelegd naar eene voorstellingsschets van een vreemdeling, van Le Brouckère. Van de modernste niet-marxistische werken op het Marxisme is slechts één Engelsch en één Fransch gekend. Van de Duitsche — Steinbüchel — weet schrijver zoo min als van Oppenheimer's kritiek op den kettingregel. De literatuur van pastoor Hohoff — zie zijne laatste bijdragen in het Vierteljahrschrift für Wirtschaftsgeschichte — blijkt ook heel en al onbekend. — Zeer zeker heeft Wauters een eerlijke objectieve voorstelling willen geven. En zijn poging is dan ook niet te misprijzen, maar meer dan journalistiek — in de loopende opvatting van dit woord — is het niet geworden; de vooringenomenheid die in elk hoofdstuk blijkt neemt men dan ook den schrijver niet kwalijk. — Omtrent de evolutie van het Marxisme is er meer en beter te leveren. Intusschen zal ook dit boek wel bijdragen om ons tegenover het Marxisme wantrouwig te maken. FLORIS PRIMS, PR.

1649 **X.** **34 : 396**

BESCHERMING VAN VROUW EN KIND. Begrippen van burgerlijke, strafrechterlijke en maatschappelijke wetgeving. — *Leuven, Vl. Boekenhalle. 1924.* *(18 × 12) 170 blz.* *4 fr.*

IV — Door de zorgen van het Nationaal Werk van Kinderwelzijn werd dit boekje in het Fransch uitgegeven ten behoeve der leerlingen van de scholen voor maatschappelijk dienstbetoon. De Vlaamsche Boekenhalle zorgde in 1924 voor de vertaling ervan. In handig formaat, met klare indeeling, kan het de leerlingen gerust in handen gegeven worden. Alhoewel in de inleiding de aandacht getrokken wordt op het feit dat het werkje slechts zeer beknopte begrippen bevat over burgerlijk recht, en strafrecht voor zooveel deze betrekking hebben op vrouw en kind, mag toch worden bevestigd dat het veel omstandiger sommige punten bespreekt, dan wel Prof. Gunzburg het doet. Jammer dat de vertaling aan den lijve gevoeld wordt, en de taal soms duister is! De Vlaamsche Boekenhalle en de ongekende vertaler dienen gelukgewenscht en

dank gezegd om het initiatief eerst te hebben gezorgd voor deze handleiding ten behoeve der Vlaamsche sociale werkers en werksters!
M. WOUTERS.

4. — Taalkunde

1650 **Cassianus, Broeder** **37 : 44**
75 VERTAALOEFENINGEN FRANSCH-NEDERLANDSCH, ten behoeve van R.- K. U. L. O. en Kweekscholen. — *Hilversum, Brand. (Stella Matutina) 1925. (19 × 13) 74 blz.* *fl. 0,90*
VIA — Een goede keus vertaaloefeningen uit het Fransch. Vele stukken dienden reeds als examenopgave bij het M. U. L. O. Het boekje kan tegelijk heel goed dienen als Fransch leerboek. P. COLS, S. J.

1651 **Jespersen en Sarauw** **88-2 : 42-8**
ENGELSCH VOOR EERSTBEGINNENDEN. (*1e deel*). — *Groningen, Noordhoff. 3e druk (21 × 15) 142 blz.* *fl. 1,50*
V — Links Engelsche rijmpjes of lesjes in de gewone spelling; rechts dezelfde in phonetisch schrift, om de uitspraak te leeren. Daartusschen, in omlijstingen, verbuigings- en vervoegingsvormen, door het lesje aangebracht. In een bijvoegsel zijn spreekoefeningen en woordenlijsten. — De leerwijze schijnt de ware : uitgaan van de taal zelf, zooals ze gehoord wordt, en niet in dorre zinnetjes maar in levende, doorloopende teksten. A. WALGRAVE, PR.

1652 **Opbrouck, P. Ard.** **4393-5 : 372**
KLEINE NEDERLANDSCHE SPRAAKKUNST MET OEFENINGEN. Uit de « Spraakkunst » van Jos. Reynders bewerkt als voorbereiding tot de Beknopte Nederlandsche Spraakkunst van Dr P. Ed. Fraussen. — *Wetteren, De Meester. 1923. (16 × 14) 190 blz.* *4 fr.*
V — Uit het « Voorbericht » : Dit boek is een bewerking van Jos. M. Reynders' « Uit de Spraakkunst » met het bizonder doel om voor te bereiden tot de « Beknopte Nederlandsche Spraakkunst » van Dr P. Ed. Fraussen, en om aldus de spraakkunsten voor de lagere school te verbinden met die voor het middelbaar onderwijs ». — Warm aanbevolen, niet alleen voor de lagere scholen, doch ook voor de voorbereidende afdeelingen van College of Atheneum. — Klaar en bondig zijn de theoretische uiteenzettingen van het eerste, zeer practisch de oefeningen van het tweede deel. — Ik wensch dit werkje de ruimst mogelijke verspreiding toe. V. NAVEAU.

1653 **Terwey, T.** **37 : 4393**
NEDERLANDSCHE SPRAAKKUNST. *Herzien door R. Kintert. — Groningen, Wolters. 1925. 18e druk (23 × 14) 163 blz.* *fl. 2.50; geb. fl. 2.75*
V — Achttiende druk, dat zegt wat! Nu, Terwey's spraakkunsten hebben steeds in paedagogisch opzicht aangeschreven gestaan, en met recht, als de beste onder huns gelijke. Terwey was een « vakman », die zijn « stiel » door en door kende en practisch aanleggen moest om een taaie spraakkunststof zoo aantrekkelijk, zoo aanschouwelijk mogelijk op te disschen vóór de leerende jeugd. In sommige opzichten waren

zijn werkjes echter wat aan 't veranderen gegaan en ze hadden een herziening noodig om « up to date » te blijven. Hiermee heeft zich R. Kintert, leeraar aan een kweekschool te Amsterdam, belast en hij is er uitstekend in geslaagd, van den ouden Terwey een splinternieuwen te maken. In de eerste plaats is dit werk voor onderwijzers en leeraars berekend; ook beveel ik het hun ten warmste aan! Over sommige dingen (psychologisch en grammatisch onderwerp, het geslacht, de zwakke verbuiging van 't bijv. nw., de benamingen der tijden) ben ik het in alle puntjes niet eens met den schrijver, doch niet gevit! V. NAVEAU.

1654 **Wijckmans, M.,** **4393 : 37**

TAALSCHAT ten dienste van hoogere klassen der lagere school, van middelbare scholen en van normaalonderwijs. — *Brugge, Excelsior. 1925. (21 × 13) 166 blz.* *5 fr.*

V — Wat worden we in Zuid-Nederland stilaan rijk aan degelijke taalboeken ten behoeve van lager en middelbaar onderwijs! En met kloeken durf gaan we, Goddank, nieuwe wegen betreden in zake taalonderricht, die onvermijdelijk onze leerlingen leiden moeten tot een klaarder en dieper inzicht niet zoo zeer van de taalvormen, maar eerst en vooral van het taalwezen zelf. En daar ligt het hem juist! — Een heerlijk werkje met tal van oefeningen op enkele zelfst. naamwoorden en werkwoorden slechts in hun natuurlijke en overdrachtelijke beteekenissen, met hun afleidingen en samenstellingen en 't is alles. En toch! Wat een « taalschat » daarin opgesloten ligt! Eén opmerking slechts. Gaat de schrijfster soms niet wat ver in het doen bezigen van hier en daar een uitdrukking, die weinig of niet meer gebruikt wordt?
V. NAVEAU.

1655 **X.** **92.2 : 42**

LITTLE NELLIE OF HOLY GOD (by a priest of the diocese of Cork). — *Hilversum, Brand. 1925. (21 × 16) 41 blz.* *fl. 0.60*

V — Een uitstekend gedacht deze levensschets van het populaire, kleine heilige meisje in de R. K. Schoolbibliotheek uit te geven. Uiterst geschikt, ook voor beginnelingen in de studie der Engelsche taal, zijn de taalkundige nota's die achter in het boekje samengevoegd zijn. Voor de schooljeugd blijft het een ideale lektuur. O. VANDER HALLEN.

1656 **von Hertling, Franziska** **83 : 43 : 37**

DER FREMDE GAST. *Herausgegeben und mit Erläuterungen versehen von Br. Athanasius. — Hilversum, Brand. 1925. (21 × 15) 50 blz.* *fl. 0,60*

V — Dit bundeltje uitgegeven als R. K. schoollectuur bevat een Kerstspel van F. von Hertling en eene Kerstnovelle van Anton Huonder S. J. Weer een gelukkige keus die ten goede komt aan de katholieke leermiddelen waar we tot nogtoe niet schitterend van voorzien waren.
O. VANDER HALLEN.

5. — Wetenschappen

1657 **De Vries, Dr Th. en Wijdenes, P.** **515**

LEERBOEK DER BESCHRIJVENDE MEETKUNDE. Deel II. — *Groningen, Noordhoff. 1925. 241 blz.* *linnen band fl. 5.90*

V — Dit boek volgt op het « Leerboek der beschrijvende Meetkunde » van Pesch-Wijdenes. In een volgenden druk zal dit worden: Leerboek der beschrijvende Meetkunde, I., door De Vries en Wijdenes. Met dit is een bijna volledige beschrijvende Meetkunde in het licht. De zoo ingewikkelde figuren in dit vak, zijn puik en klaar; sommige zijn met dit doel buiten tekst bijgevoegd. Nochtans zou te wenschen zijn, dat de eerste beginselen der beschrijvende meetkunde, naar dewelke de schrijvers naar de artikelen van Prof. Cardraal verwijzen in het « N. T. voor Wiskunde, deel II », als eerste deel bij deze meetkundige serie zou toegevoegd worden, of bij het eerste deel ingelijfd.

J. VAN MOLLÉ, PR.

1658 **Diepenhorst-Van Lockhorst, Johanna** **63 : 59**

UIT HET BIJENLEVEN. — *Antwerpen, Opdebeek. 1925. (25 × 17) 63 blz. 2,50 fr.*

V — In éénen adem las ik het boeiend boekje « Uit het Bijenleven » waarin, op elke bladzijde, de liefde tot de gonzende diertjes betoond en aangeprezen wordt. Vlot en aangenaam vertelt de schrijfster haar wedervaren met de bietjes. Voor oningewijden is het wellicht wat bondig en daarom zal het op sommige plaatsen onverstaanbaar zijn. Gretig verwachten we dan ook van hare hand, en nog wel eerlang, een uitgebreid werk over « de bieën ».

M. HAERENS.

1659 **Dijksterhuys, Dr, E. J.** **52 : 9**

VAL EN WORP. Een bijdrage tot de geschiedenis der mechanica van Aristoteles tot Newton. — *Grontngen, Nooodhoff. 1924. (24 × 16) 461 blz. fl. 7.50; geb. fl. 8.25*

V* — Dit werk is niet alleen, zooals de bijtitel het schijnt te willen aangeven « eene bijdrage tot de geschiedenis der mechanica », maar eene grondige studie der principen van de Newtonsche bewegingsleer, volgens hunne ontwikkeling en den loop der tijden.— Het boek is eene onmisbare inleiding tot het volledig begrip der grondslagen van het modern physisch denken, naar de opvatting van Duhem's werken over de geschiedenis der natuurkunde. Dr Dijksterhuis echter vergenoegt zich niet in de werken van Duhem te putten, hij gaat de bronnen zelf raadplegen; hij bespreekt hunne beteekenis; hij drukt tot opluistering tal van uittreksels in den oorspronkelijken tekst over. Vooral wijdt hij zijne aandacht aan Aristoteles, de Scholastieken, Leonardo da Vinci, Gallileo Gallilei, wier stelsels hij vollediger, dieper, en juister omschrijft, in menig opzicht, dan Duhem. Elk kapittel wordt door aanteekingen van streng wetenschappelijken aard aangevuld, doch de inhoud van het boek zelf veronderstelt dat de lezer vertrouwd is met de begrippen der klassieke mechanica en kan deswegens niet aanzien worden als een vulgarisatiewerk.

JUL. BELPAIRE, PR.

1660 **Enklaar, Dr J. E. en Enklaar, Dr C. J.** **547**

GRONDBEGINSELEN DER CHEMIE. (*2e deel : Organische chemie*). — *Groningen, Noordhoff. 1925. (24 × 15) 127 blz. Ing. fl. 2,40; geb. fl. 2,90*

V* — Deze « Grondbeginselen der Chemie » (organisch deel) zijn zoo al mee van het beste dat we te lezen kregen op dat gebied. Degelijk is er de stof in behandeld, degelijk en klaar: geen verloren loopen in nuttelooze details — die links en rechts in kleinen tekst worden aangegeven — maakt dat er in het boek een goed afgeteekende lijn doorloopt,

die den student een klaren kijk in de stof toelaat. — Een paar opmerkingen, als ze toegelaten worden: gaarne had ik de verschillende oxydatiephasen in de vetreeks: parafinnen, alkool, aldehyd, vetzuur ietwat beter op den voorgrond zien komen; daarom loopt men niet verloren in schematische formules omdat men de theoretische afleiding wat beter in het licht stelt. Zou, in een volgende uitgave, er ook geen regel plaats gevonden worden voor de juiste aanduiding van het gebruik van sommige voorname stoffen: zoeken veel studenten niet, naast een wetenschappelijke uiteenzetting van de stof, het praktisch gebruik van veel der bestudeerde stoffen in het dagelijksch gebruik: moet dan steeds een kloof gehouden tusschen theoretische wetenschap en toegepaste wetenschap, die we enkel nog vinden in speciale en veel meer uitgebreide werken in dit vak? L. SENDEN, PR.

1661 **Flammarion** **5**

DE WERELD VÓÓR DE SCHEPPING VAN DEN MENSCH. *Bewerkt nr. h. Fransch dr. Dr D. C. Goudsmit. Met 300 gravuren. — Zutphen, Thieme. 1925, 3e dr. Dr P. M. Keer herziene druk. (25 × 17) 668 blz.* *fl. 2.90*

III — Met dien verstande dat enkele werken van Camille Flammarion wetenschappelijke vulgarisatiewerken zijn, welke in katholieke middens slechts onder voorbehoud mogen goedgekeurd worden, kunnen wij niet anders dan onze groote bewondering uitdrukken voor het reusachtige talent van den geleerde die heel zijn leven ten beste gaf voor de geestesontwikkeling van zijn minder bedeelde medemenschen. « De wereld vóór de Schepping van den Mensch » is zeker een zijner boeiendste werken en we zijn verheugd dat er zulk een goede Nederlandsche vertaling van bestaat. Zij die wel het louter wetenschappelijke van het min of meer gewaagd wijsgeerige weten te onderscheiden, mogen van dit boek veel verwachten. Het zal hun het geschapene heelemaal anders, dat is, veel juister, leeren bekijken dan zij tot nu toe deden. — Voor minder ontwikkelden blijkt het werk, om wille van zekere kapittels, waar schrijver het heeft over evolutieleer en afstamming van den aap nl., minder geschikt zijn, R. NAVEAU.

1662 **Snijders, Dr A. J. C.** **83 : 59**

UIT DE DIERENWERELD VAN HET WATER. Schetsen in woord en beeld van 't leven der lagere diersoorten. — *Almelo, Hilarius. 2e druk (25 × 17) 202 blz.* *fl. 2; geb. fl. 3,25*

V*— Een leerrijk, interessant lees- en studieboek voor ontwikkelden. Fraaie kleurplaten, een oogenlust, waarbij ge wijlt in de stemmige stilte van waterdiepten. — Een paar zetfouten, enkele ongelukkig gekozen uitdrukkingen (« dat de dieren... n a d e n k e n », nota bene, door den schrijver gespatieerd, bl. 78); ook iets onaangenaams in den stijl, doch hierin komt gaandeweg merkbare beterschap. Men mist bij de platen een schaaltje om over de afmetingen der afgebeelde dieren te kunnen oordeelen. A. REGNIERS, S. I.

1663 **Van Uildriks, F. J., en Bruinsma, Dr Vitus** **58**

VLINDERWERELD. Honderd Nederlandsche Vlinders en Rupsen, afgebeeld, beschreven en in hun leven geschetst. *Geïll. met 100 gekleurde platen. — Amsterdam, Versluys (18 × 11) 100 blz.* *fl. 1.75*

V — Een oud boekje edoch van eerste hoedanigheid. Bizonder geschikt

om de vlinders van onze streken te leren kennen en.... liefhebben. Het doel van de schrijvers is zeer edel: zij beoogen alleen het onbeschrijfelik genot dat de natuur aan hare minnaars biedt, ook door anderen te leeren genieten. De beschrijvingen gaan niet tot bij de moeilikere groepen, den microlepidoptera e. a. Tussen de honderden vlinders en motten werd eene dusdanige keuze gedaan dat er steeds wat nieuws en boeiends voor de beschreven soort kan verteld worden. De plaatjes zijn biologies goed opgevat alhoewel de biologiese waarnemingen der laatste jaren bij een te verhopen heruitgave meer volledigheid zouden toelaten. R. NAVEAU.

1664 Visser, P. **514**

LEERBOEK DER VLAKKE DRIEHOEKSMETING voor Gymnasia. II Vervolg van de Goniometrie. Trigonometrie. Goniometrische Vergelijkingen. — *Groningen, Wolters. 1925 (33 × 14) 109 blz.* *fl. 1.35*

V — Met het eerste deel, dat enkele bladzijden slechts bedraagt, zou deze vlakke driehoeksmeting als een puik handboek voorkomen. De stof is er klaar in behandeld, de uiteenzetting helder en bondig, de menigvuldige voorbeelden en toepassingen best gekozen. De talrijke opgaven na elk hoofdstuk stellen de studenten een middel ter hand om de stof verder uit te diepen. Afgezien van den tamelijk hoogen prijs, warm aanbevolen. L. SENDEN, PR.

1665 Wijdenes, P. **51**

BEKNOPTE STEREOMETRIE. 1e Deel. — *Groningen, Noordhoff. 1925. 4e druk, (12 × 14) 92 blz.* *fl. 1,70*

V — Wat bijzonder aangenaam aandoet bij Wijdenes werken, is het feit dat schrijver zoo dikwijls origineel is én in de voorstelling én in de uiteenzetting van hetgeen hij te bewijzen heeft. De proeve die hij, in dit bondig werkje levert, in zake nieuwe opvatting der figuren... geen doode, geen afgekeken figuren, maar levende, splinternieuwe tot de inbeelding aanstonds sprekende figuren, ligt in de logische lijn door al zijn werken getrokken. — Onderwijzend en studeerend volk zouden hem daarom alleen dankbaar zijn. Warm aanbevolen. L. SENDEN, PR.

6. — Toegepaste Wetenschappen

1666 Bogaerd Alfred **62 : 65**

HOE WERKT DE TELEGRAAF? Oudere en moderne toestellen: Bréguet, Lippens, Wheatstone, Morse, Hughes, Baudot, enz. — *Geïll. — Antwerpen, Opdebeek. (Vakbibliotheek) 1925. (24 × 16) 128 blz.* *7 fr.*

V — We moeten den uitgever danken, die een reeks degelijke technische werken bezorgen wil aan onze Vlaamsche vaklieden. Dit eerste nummer der Technische Bibliotheek voor studenten, leerlingen van Beroeps- en Nijverheidsscholen, enz. behandelt de werking van de Telegraaf. In klare termen schetst Alfred Bogaerd, afdeelingshoofd bij het technisch bestuur der Staatstelefonie, de hoogstnoodige begrippen over electriciteit en beschrijft daarna in het kort de samenstelling en de werking der verschillende toestellen die in de electrische telegrafie gebezigd worden. In het eerste hoofdstuk had een eenvoudige teekening de klassieke

vergelijking van den electrischen stroom met eenen waterstroom duidelijker gemaakt. In sommige figuren als b. v. de « relais » of overdrager van fig. 25 had het bijteekenen van enkele eindjes kabel aan de klemmen, door hunne richting de beschrijving klaarder gemaakt. — Gepaste ondertitels, vetjes gedrukt, zouden tevens den tekst gemakkelijker laten overzien. Het werk is in zijn geheel goed opgevat en getuigt van de theoretische kennis en de practische ervaring van den schrijver. — Het zal aan al wie elementaire kennis over telegrafie wil of moet opdoen, goede diensten bewijzen. AUG. OSSENBLOK.

1667 Dix, J. I. Ch. 635

DIVERSE WINTERHARDE BOLGEWASSEN. — *A'dam, Kosmos. (Weten en Kunnen) 1925. (19 × 13) 62 blz. fl. 0,75*

V — Een boekje waarin de amateurs van fraaie tuintjes zeker hun gading zullen vinden. De serie « Weten en Kunnen » is voldoende bekend opdat wij iets op het uiterlijke zouden criticeeren. De inhoud is o. i. eerder voor kenners geschikt. Het is eigenlijk een nog al lange nomenclatuur van bolgewassen met korte beschrijving en beknopte aanteekeningen. Leeken in het bloemistenvak zullen er zich wel minder in thuis gevoelen; doch wie daarbij over de volledige serie van « Plant, bloem en vrucht » beschikt, dien zal het werkje voor de praktijk zeer veel diensten kunnen bewijzen. F. CASTEELS.

1668 Dolk, J. M. H., ingenieur 629.11

NUTTIGE KENNIS VAN BANDEN EN WEGEN voor den Automobilist en Motorrijder. — *A'dam, Kosmos. (Weten en Kunnen) 1925. (19 × 13) 48 blz. fl. 0.75*

V — Een zeer interessant werkje voor Automobilisten. Practische wenken over de keus van banden ten overstaan van het gebruikte voertuig, naast theoretische doch niet droog-wetenschappelijke beschouwingen over den weg, kasseiïng, het belang van goede wegenissen, de mogelijke storingen aan lucht- en massieve banden, en ten slotte nog een afzonderlijk kapittel over het rijden door bochten en het remmen. Een boekje dat ieder chauffeur kan dienstig zijn. G. P.

1669 De Winter, J. J., en Cornel, W. 62 : 73

HET SCHETSEN VOOR DE NIJVERHEIDSSCHOOL. 2e Deel: IJzerbewerking. — *Utrecht, Dobbe. 1923. (28 × 24) 15 blz. fl. 3,50*

V — Dit 2e deel kan ik in het geheel niet goedkeuren. De afstand tusschen de teekeningen en de schetsen die in de nijverheid worden gebruikt, en deze die in dit boek voorkomen, is waarlijk te groot, om te kunnen zeggen dat de methode van dit boek een goede voorbereiding is tot het nijverheidsteekenen. Indien het eerste deel eenig nut kan bewijzen in het eerste studiejaar van het nijverheidsonderwijs, kan niet hetzelfde worden gezegd van het tweede deel vóór het tweede studiejaar. Hier moet het schetsen worden aangeleerd zooals het wezenlijk in de nijverheid geschiedt, teekenen naar model, of zelfs naar beelding van verdwenen onderdeelen, met perfect juiste afmetingen. Volgens eene schets moet men zich een juiste gedachte kunnen vormen van het stuk, en moet men het perfect juist kunnen uitvoeren. Hier moet ik een ongunstig advies geven voor het gebruik in onze scholen. G. VAN ERMEN.

1670 **Huchshorn, J. P.** **677**

KATOENSPINNERIJ. Beschrijving der Werktuigen. *Geïll. met 306 fig. en 32 uitslaande platen. — Deventer, Kluwer. 1920, 2e druk. (25 × 16) 216 + XXXII blz.* *fl. 9,75*

V — Beteekenisvol mag het heeten en sprekend voor de degelijkheid er van dat een zoo speciaal vakboek zulk een uitgebreiden lezerskring wist te interesseeren en een 2e uitgave beleefde. — Over katoenspinnerij, als bedrijf, wordt er eigenlijk niet in gesproken; zooals schrijver het in zijn voorbericht belooft, geeft het ons veeleer een bondige beschrijving van de ingewikkelde werktuigen voor het spinnen van katoen. Wie de Duitsche en Engelsche standaardwerken niet instudeeren kan of slechts een beperkte aandacht aan deze werktuigen kan wijden, zal deze kortere handleiding van dienst zijn. — Als de meeste boeken der firma Kluwer is dit werk voorzien van talrijke afbeeldingen en duidelijke schema's. Ook mag het aanbevolen voor fabrikanten en arbeiders in dit vak der textielnijverheid. P. SCHRIJVERS.

1671 **Imelman, Nanna, A..** **621.1**

HET STOOMBEDRIJF. 2e Deel: Hooge- en lage-drukstoomleidingen. *Geïll. met 97 fig. en 1 gekl. plaat. — Deventer, Kluwer. 1920, 2e druk (28 × 20) 91 blz.* *fl. 4; geb. fl. 5.50*

V — Het tweede deel « Hooge- en lage- drukstoomleidingen », is zoo klaar bewerkt, dat het voor ieder mensch begrijpelijk is, welk dan ook zijn graad van ontwikkeling zij. De vakman die zich met stoomleidingen moet bezig houden, hetzij voor eenvoudige instellingen, hetzij voor groote centrales, zal er al zijne technische moeilijkheden in opgelost vinden. De soms wat ingewikkelde berekeningen mogen gerust terzijde gelaten worden, daar zij gevolgd worden door een afgeleide formule die de gansche berekening weergeeft. De stoomleidingen als tusschenschakel tusschen ketel en machien, zijn schijnbaar van weinig belang, doch bij eene grondige doorlezing van Deel II ziet men de noodzakelijkheid ervan duidelijk op den voorgrond treden. Van groote waarde is ook het volledig plan der stoomleidinginrichting, waarbij men verschillende teekeningen van het boek samenbrengt en ieder deel zijn plaats geeft. G. VAN ERMEN.

1672 **Kok, J.** **636**

EENVOUDIG LEERBOEKJE VOOR LANDBOUWWINTERKURSUSSEN: IV. DIEREN- EN VEEHOUDERIJ. — *Groningen, Wolters. 1925. (19 × 12) 88 blz.* *fl. 0.75*

V — Het vierde deeltje van het « Eenvoudig Leerboekje » is in meer beknopten vorm samengevat dan de van ouds welbekende boekjes van den zelfden schrijver over Dierkunde, Veevoeding en Veeteelt. O. i. heeft steller aan de les volgens de wintercursussen hier een grooten dienst bewezen; vooral voor de leerlingen van onze Belgische landbouwavondscholen waren de vroegere boekjes nog wat « te geleerd ». Hier zullen zij beter hun gading in vinden. De lesgever zal alleen hier en daar wat moeten aanvullen met speciaal Belgische toestanden. In alle geval, de serie mag voor ons lager landbouwonderwijs warm worden aanbevolen. FR. CASTEELS, L. I.

1673 **Landré, T.** **69 : 728**

DE MODERNE WONING-INRICHTING. *Geïll. — A'dam, Mij v. g. e. g. Lectuur*

(*Elck 't beste*). (*17 × 11*) *97 blz.* *geb. fl. 1,25*
IV — Dit fraai geïllustreerd handboek is als een vermaning om den overladen bourgeois-trant te keer te gaan; immers elke illustratie wijst er op hoe schoonheid te bekomen is door eenvoud en rechtzinnigheid, of door het indiepen van elk materiaal op zich zelf. Het werkje is in vier kleine hoofdstukken verdeeld. Maar het interessantste gedeelte ervan is wel de inleiding die ons de rationeel-juiste stellingen omtrent de æsthetische oplossing van het problema der woninginrichting geeft. Elk burgersmensch zou dit handboekje in zijn bibliotheek moeten bezitten, om het bij gelegenheid te kunnen raadplegen. FLOR. VAN REETH.

1674 Slijper, Dr H. J. **621.5**
DE COMPRESSIE-KOELMACHINES. Beknopte behandeling van beginselen, constructie en toepassing, samengesteld ten dienste van bezitters van koelinrichtingen, fabrikanten en beginnende technici. —*Geïll. met 95 fig. — Deventer, Kluwer. 1923, 3e druk.* (*25 × 16*) *105 blz.* *fl. 2.50*
V* — Niet alleen een degelijk werk, eenig in onze taal, maar ook een zeer interessante en vloeiende lektuur voor allen, die frigoriën moeten aanwenden in hun bedrijf en ook voor den wetenschappelijken man, die enkel naar theorie en hare toepassing zoekt. Dat zulk een speciaal werk een derde uitgave mag beleven, zegt luid genoeg, hoe hoog in aanzien het staat in al die kringen. Naast de beteekenis der koelmachines in schier alle takken van nijverheid en handel, vindt men hier de beschrijving, een bondige en heldere beschrijving, van de voornaamste types van koelmachines en koelinrichtingen, hun behandeling en de isoleering. Ten slotte een zeer welkom hoofdstuk over het verkrijgen van zeer lage temperaturen. L. SENDEN, PR.

1675 Van der Wal, R. **669 : 682**
HANDBOEK VOOR SMEDEN. *Opnieuw bewerkt dr. P. A. Capel. — Deventer, Kluwer. 1922.* (*27 × 20*) *403 blz.* *fl. 8,50 ; geb. fl. 9,50*
V — Het vakboek van Van der Wal voor Smeden is een prachtwerk dat iedere smid zou moeten bezitten, en dat in de vakboekerij mag gerangschikt worden onder de beste vakboeken. De schrijver geeft eerst een algemeen overzicht der metaalleer, en het vervaardigen der verschillende metalen wordt kort doch klaar en duidelijk uiteengezet; dan komen al de gereedschappen van den smid, met de wijze van vervaardigen, onderhoud en gebruik; verder al de verschillende bewerkingen van den smid zonder het smeden van verstaalde voorwerpen, de autogene metaalbewerking en zelfs het plaatwerk te vergeten. Alles is zeer duidelijk en klaar weergegeven, terwijl voorbeelden en schetsen bij de vleet voorkomen. De schrijver geeft dan verder nog enkele ijzerbewerkingen, als bankwerk, het soldeeren, het sloten vervaardigen, enz. die alle van zeer veel nut zijn voor de smid. Het boek is in zijn geheel op alle gebied aanbevelenswaardig, en de vakmeestersmid zoowel als den leerjongen zal er zeker veel kunnen bij leeren.
G. VAN ERMEN.

7. — Schoone Kunsten

1676 **De Ridder, Eug.** **78 : 37**
16 OUD-VLAAMSCHE LIEDEREN VOOR DE SCHOOL. Oude melodieën met nieuwe teksten. Met begeleiding van Aug. De Boeck. — *Antwerpen, De Sikkel. 1925. (27 × 18) z. n.* *8 fr.*

IV — Niet zonder reden heeft M. Huysmans, schepen van onderwijs, deze liederen in de scholen aanbevolen. De zangen zijn lief, werden uitstekend aangepast aan den nieuwen tekst van E. De Ridder en voorzien van een eenvoudige doch karakteristiek-gestyleerde begeleiding door meester A. De Boeck. Van wege meester De Boeck is het een loffelijke daad zich geleend te hebben tot deze eenvoudige vormen om alzoo door zijn naam mee te werken aan de verspreiding van het goed gecomponeerde *Volkslied.* Zonder twijfel komt dit liederboek in de handen van alle onderwijzers en onderwijzeressen. Niet in die van de kinderen zelf, want de oude teksten die de uitgevers laten voorafgaan, zijn, — gezien den inhoud, — zeker *niet* voor kinderen bestemd. Aan alle onderwijzers en onderwijzeressen zeer aanbevolen. — Tekst en Melodieën zijn ook afzonderlijk te verkrijgen. FLORIS VAN DER MUEREN

1677 **Hellens, Frans** **84 : 92 : 74 : 75 : 76**
JAMES ENSOR. — *A'dam, Van Munster (Nieuwe kunst, nr. 6) 1925. (22 × 15) 16 + 30 blz.* *fl. 0,75*

IV* — Een korte biografie en zeer overzichtelijke beschouwing over het werk van den origineelen Oostendschen artiest. De platen zijn veruit het interessantste van dit werkje; op zichzelf zijn ze ook belangwekkend genoeg om de levens- en kunstopvatting van Ensor te verduidelijken. Voor hen die het werk van dezen kunstenaar in zijn kader kunnen situeeren en zich de mentaliteit van dezen cynieken schilder-filosoof indenken, is het een interessant werkje; oningewijden kunnen zich aan de illustratie ergeren. ERNEST VAN DER HALLEN.

1678 **van Tussenbroek, Otto** **79**
SPEELGOED, MARIONETTEN, MASKERS EN SCHIMMENSPELEN. — *R'dam, Brusse (De toegepaste Kunsten) 1925. (21 × 16) 56 blz.* *fl. 1.25*

IV — Uit de mooie reeks monografieën door Brusse over toegepaste kunst in Nederland uitgegeven. —Hoe bondig ook verwerkt, gaf Otto van Tussenbroek voldoende stof bij 't rijk illustratief gedeelte. Speelgoed, marionetten, maskers en schimmenspelen zijn werkelijk zóó nauw verwant, dat ze best, saamgebundeld worden. Speelgoed : Voor het kind de intree in 't rijk der onbegrensde fantazie. De marionet als introductie tot de kunst der fantastiese plastiese weergave van 't drama. Het masker aansluitend bij de marionet als de doorgevoerde mimiese synthese der uit te beelden figuur. Eindelik 't schimmenspel als het summun der verbeelding door illusie tot leven gewekt. Dit alles breed bestudeerd en uitgewerkt in Holland. Dit alles verwaarloosd in Vlaanderen. 's Ist eine alte Geschichte. Brusse's populaire brochuren over toegepaste kunst zijn ons zéér welkom. Alleen jammer dat hun prijs voor de Vlaming niet zo populair is. Nochtans warm aanbevolen aan àlle artiesten en àlle geestelike werkers die in algemene (broodnodige) kultuur wat méér zien dan.... speelgoed! ANTON VAN DE VELDE.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

1679 **Adama Van Scheltema, C. S.** **81**

GEVLEUGELDE SPREUKEN. — *R'dam, Brusse. 1925. (15 × 20) 31 blz. fl. 1*

V — Van dezen edelen kunstenaar die Adama van Scheltema was geeft C. Scharten ons hier eene reeks nagelaten kwatrijnen die tot het schoonste behooren wat Scheltema schreef: het is in gebiedenden vorm zijn geestelijk testament. Met eerbied luistert men naar de stem van dezen hartstochtelijken mensch die « den kunstenaars » en « den maatschappelijken » in vaste taal raadt en gebiedt. Van het beste wat aan poezië verschijnt in Nederland. MARNIX GYSEN.

1680 **Bakels, Henri** **81**

SPIEGELINGEN. — *Antwerpen, De Sikkel. 1925. (20 × 15) 36 blz. 6 fr.*

IV — Bartels blijkt nog te dichten onder invloed van zijn lektuur, wat hem wel eens in het romantisme doet poozen. Wat amechtig laat hij het soms bij een beeld. Nochtans bezit hij de gave van waarneming en levert bewijs ervan o. a. in « Park » en « Herinnering ». — « De Sikkel » heeft zijn verzen mooi uitgegeven. JOZ. DE VOGHT, PR.

1681 **Gheon, Henri** **87**

DE SPIEGEL VAN JEZUS. Vijftien simpele gedichten op de vijftien mysteriën van den rozenkrans. *Vert. uit h. Fransch dr. Jozef Boon, C. S. S. R. Teekeningen dr. Remi Lens. — Esschen, St. Alfonsus-Boekhandel. 1923. (20 × 14) 52 blz. 5 fr.*

V — Al zal nu elkeen die gedichten wel liefst in 't oorspronkelijke lezen, toch is J. Boon er in gelukt de vertaling zeer zelden te laten vermoeden. — Een pikfijne uitgave. JOZ. DE VOGHT, PR.

1682 **Janssen, Miek** **81**

AAN DEN EINDER. Met teekeningen door Jan Toorop. — *Amsterdam, Veen. 1924, 2e druk. (21 × 16) 46 blz. geb. fl. 5,50*

IV* — « De la musique avant toute chose » zou men over die meeste verzen zeggen, waarin men wel den invloed van o. a. *Verlaine* merkt. — Geen kleuren, maar schakeeringen. Veel innigheid, droomerigheid, vaagheid. Geen vol daglicht maar schemer. — Talrijke schattig-mooie verzen, doch soms kunnen wij den indruk niet ontgaan van het reedselders gelezene. — Het boekje is eenig-schoon uitgegeven met teekeningen door Jan Toorop. — Meer voor eenige fijnproevers, die van moderne poëtiek houden, dan voor de volksboekerijen. Als feestgeschenk zeer geschikt. L. DOSFEL.

1683 **Van Boeckxsel, A.** **81**

DE DUBBELE AFSTRALING. — *Bij den schrijver, Gent, Hoogstraat, 51. 1925. (24 × 19) 96 blz. 7 fr.*

III — Sinds langen tijd schonk me een verzenbundel zóó'n voldoening niet: dit is poësie waar je waarachtig iets aan hebt. 't Zijn verzen saamgelezen over veertien jaren: van 1910 tot 1924. Indien de schrijver dit niet hadde aangeteekend, waren we er tóch wel achtergekomen: de

smaak-schakeeringen van deze tijdsspanne — niet zóó lang, om de leemte en stillestand der oorlogsjaren — spiegelen zich duidelijk in de gedichten af. — Van 't plechtig-zwaar rederijksche *Drama Christi,* over een enkel klassiek liedje op Bilderdijksche maat (p. 21), over Woestijniaansche schetsen en lyrische stemmingen (14, 25, 26; 28-34), mitsgaders een Gezelle-schilderijtje (24), en een eigenaardige ontmoeting met onzen Limburgschen Jef Leijnen (20 en 67) — geraken we tot bij de jonste school, doch in haar allermatigst optreden (13, 61, 69). — Met Van Boeckxsel eenige litterarische schutspatronen te geven, bedoel ik volstrekt niet dat hij deze slaafs zou nagevolgd hebben, ik wil enkel wijzen op gelijkenissen in trant, zegswijze, innerlijke muziek. Zijn beste werk zal, natuurlijk, wel zijn, waar hij me heelemaal zich-zelf schijnt: en dat gebeurt hem in vele, puike, stukjes. Leest me een *Rond den Heerd, Hoe Nelleken...., Ommegang;* al de verzen aan vrouw en moeder, de heerlijke aan zijn kindje: dat is persoonlijk, echt-Vlaamsch, vol leute, raak realisme, — ook vol ernst en vroomheid. Om de uitgebreider schets: *Kerstnacht,* zal Felix Timmermans blij zijn; of, mogelijk, jaloersch?!... Erasmus maakte van dit boek een mooie, degelijke kunstuitgave.— De titel — ik moet 't tot mijn schande bekennen — werd me, ondanks 't motto uit S. Augustinus' Belijdenissen, niet heelemaal duidelijk. In *Zelfportret* stelt zich de schrijver de vraag die zoovelen, vóór hem, gekweld heeft: « wordt alles wat ik schrijvend ben, met mijn kris-krassende pen, gelijk mijn schaduwbeeld eens uitgevaagd? » — Neen: blijven zal wat ge met geen inkt, maar met uw hartebloed hebt geschreven. P. HILARION THANS, O. F. M.

1684 Walschap, Gerard **81**

DE LOUTERING. — *Leuven, Vl. Boekenhalle. 1925. (22 × 16) 80 blz. 6 fr.*

V — Duidelijker dan « Liederen van Leed » zijn voor den aandachtigen lezer de gedichten uit « De Loutering », al blijft de ondergrond van alle lyrisme toch verscholen in de diepte van 't menschelijk hart. Goddank nu heeft de zwerver rust gevonden, en al is het leven een van lijden geweest aldoor, in leed en loutering, blijft hij, als een waarachtig Christen, zijn God gebenedijden in zangen die oprecht ontroeren. Tevens wijdt hij menig mooi gedicht aan deze die zijn tochten begeleidde en met hem nu opstapt naar de gulden verten. — Niettegenstaande een merkbare overhaasting in de « dichtung » blijft deze bundel rijk aan rhythme en beeldenschoonheid; en ik wensch dat de dichter zijn leed en loutering doormaakte, en ons weldra zal mogen schenken eenige zangen van hoogste vreugde. JOZ. DE VOGHT, PR.

82. — TOONEELLITERATUUR

1685 X. **82 : 39**

VAN DEN DOOD DIE BIJNA STIERF. Klucht in 5 bedrijven en een proloog, bewerkt door Jef Vervaecke en Michel de Ghelderode. — *Brussel, Gudrun (De Tijdspiegel) 1925. (20 × 14) 84 blz 6 fr.*

IV — Wanneer dit werkje in hevige kleur en in *marionettenstijl* wordt gespeeld, zal 't inslaan. De verdienste van deze bewerking is wel dat de originele folkloristiese tint fris bewaard bleef. Folklore uit de mysterieuze diepten van een of andere poesjenellekelder meegedragen met de herinnering aan homeriese lachbui van Jan Publiek, de man van Faro, Lambik en straatfilozofie. Typies als alle karikatuur, snel-bewogen,

met 'n biezonder soort « mordant », behoudt dit spel z'n eigendommelike kwaliteit: 'tspontane van inspiratie, verklanking en ver-beelding die destijds de « baas » van de kelderacteurs ten goede kwamen. — Jef Vervaecke heeft met deze bewerking 'n burlesk-volkse kluite in leven gehouden. Maar 'k herhaal dat ze m. i. als *marionettenspel* moet worden aangepakt. — 'n Traditionele naturalistiese vlees-en-been-vertolking zou met één slag de atmosfeer van dit werkje doen vergaan. En atmosfeer is voor zulk genre conditio sine qua non. — Wat er dan biezonder nodig is? 'n Plezierig-gestemd publiek en de consideratie dat de Hoogstraatse kelder nooit 'n Plato, misschien wél 'n Breughel heeft geherbergd. — 't Stuksken is gezond en wellicht 'n goed-eenvoudig palliatief voor 'n tijd als deze. — De uitgaaf is best verzorgd met fraaie prent op het tietelblad. ANTON VAN DE VELDE.

1686 X **82**

DE VERHEERELYCKTE SCHOENLAPPERS OF DE GECROONDE LEERSSE. Tot een Vastenavondspel tooneelwijs opgestelt. — *Brussel, Standaard. 1925.* *(17 × 11) 140 blz.* *5 fr.*

IV — 't Volkstoneel heeft met die sappige clucht heel wat ouwe leute wakker geroepen, en de Vlaming is er nog steeds even ontvankelik voor gebleken. De vos verliest z'n haar wel, niet z'n streken. Voor 'n zeventiendeewse boert is de « Gecroonde Leersse » 'n biezonder knap stuk werk; Michel De Swaen mag beschouwd als een der beste, zo niet de beste rederijker van zijn tijd. Wat z'n « Leersse » vooral aantrekkelik maakt, is de frisheid van de compositie, de humor van woord en karakter-contrast, 't joviale dat zijn personages kenmerkt, de felle kleur die over 't geheel ligt. De soms wat ruwe uitdrukkingen blijven voor rekening van de tijd waarin ze werden geoperd. — Herdrukt door « De Standaard » te Brussel, ligt het werkje ter verpozing weer in ons bereik. Dit initiatief is te loven. Jammer dat het boekje typografies zo weinig aantrekkelik is. 't Couvert kan er door; 't binnewerk is smakeloos met dit op-de-kop-zetten van de zetspiegel. Dit gebeurde natuurlik ter wille der lengte van de aleksandrijnen, maar kon dan 't formaat niet ietwat groter gekozen? Ter overweging voor herniewde latere uitgave.

ANTON VAN DE VELDE.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN.

II — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde lezers worden gelezen.

1687 Maas, H. H. J **83**

VERSTOOTELING. — *Laren, Schoonderbeek (Warrekram-reeks) 1925, 4e druk.* *(19 × 13) 186 blz.* *prachtb. fl. 1.90*

II — Een laf, goddeloos en onzedig boek. Vanaf de eerste bladzij tot de laatste is het een zonde tegen het zesde gebod. Wantoestanden aanklagen is goed, maar dit doen op zulke wijze is slecht. Dank voor twintigeeuwsche cultuur en nog eens dank voor het beschaafde Holland als daar zulke dingen gebeuren of ook maar mogelijk zijn zooals H. H. J. Maas ze afschildert. In de kachel met zoo'n vuile boel! 't Spijt

me vooral voor den uitgever die gewoonlijk zoo'n flinke werken uitgeeft: dit eene boek stelt ons achterdochtig tegenover mogelijke volgende. ERNEST VANDER HALLEN.

1688 Zahn, Ernst **83**

WAT ZEGEVIERT. De Moeder. De Schaduw. Perpetua's Dag. De Weduwnaar. — *Vert. uit h. Duitsch dr. Anna Van Gogh-Kaulbach. — Amsterdam, Mij v. g. e. g. Lectuur (Wereldbibliotheek) 1917. (18 × 12) 205 blz. fl. 0,75*

II — Vier novellen : de twee eerste vrij uitvoerig. De titel herinnert aan dat ander boek van Zahn *Wat het Leven vernietigt.* Wat zegeviert in het leven van moeder Balbina is het voor haar klaar plichtbesef om haar zoon, een liederlijken kerel terug uit Amerika overgewaaid, een vadsigen oom die een meisje verleidde en zich aan een nichtje vergrijpen wil, zoo maar kort-weg neer te schieten voor haar voeten. Wat zegeviert voor Violanta, Adelrich Renner's vrouw, die zondige betrekkingen vroeger had met diens soldaat-broeder Marianus, is het plichtbesef om den telkens hitsiger geworden lap met een knuppelstoot van de rots de de diepten in te stooten. De moraal daarin gehuldigd blijve staan op de rekening van den schrijver. Enkele driftbladzijden. Zinnelijkheid ligt over het gansch boek. Mooie vertaling. A. VAN DEN DRIES, PR.

III — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden.

1689 Poe, Edgar Allan **83**

TIEN VERTELLINGEN. *Inleiding van H. van Booven. — Vert. uit h. Engelsch dr. J. I. Ankersmit. — A'dam, Mij v. g. en g. Lectuur (Wereldbibliotheek) (18 × 12) 128 blz. fl. 0,75; geb. fl. 1,25*

III — Scherp van smaak is dit boek. Wie zijn verstand gaaf en zijn verbeelding gezond wil houden late het liefst ongelezen. De fantastische verbeelding van Poe grenst hier aan 't ongelooflijke: ik heb zoowat den indruk dat de verzamelaar hier het meest acute uit Poe's werk heeft bijeengebracht. De inleiding is hoogst merkwaardig, en geeft een zeer interessanten kijk op den persoon en het werk van den auteur, al kan ik zijn enthousiasme voor Poe niet deelen. — 't Boek blijft liefst ongelezen; alleen voor dezen die het werk van den genialen man — die Poe ten slotte toch is — moeten leeren kennen, kan het aanbevolen worden, die het dan nog zullen lezen gelijk men kwalijk smakende medecijnen neemt: met lange lippen en blij dat 't uit is.

ERNEST VAN DER HALLEN.

1690 Burman, Rolf **83.1**

EEN ZONDAGSKIND. — *A'dam, De Lange. (21 × 15) 424 blz. fl. 3*

III* — Misdaad en hare gevolgen... Arnold Duvilliers lichtzinnig doch edelmoedig en goedhartig, maakte zich schuldig aan verduistering, geeft zich aan bij den officier van justitie, wordt van ambtswege verdedigd door een advocaat, die zijn vijand is, krijgt twee jaren gevangenisstraf, wordt door iedereen verlaten, vindt alleen troost bij eene vriendin uit zijnen studententijd, Judith, die thans gehuwd is. Wanneer hij zijne straf uitgezeten heeft begint de poging tot reclasseering. Allerlei teleurstellingen. Zijne vriendin echter beurt hem op. Het

eindigt verrassend en romantisch: hij wint een groot lot en sterft in de armen van zijne vriendin. Alle schuldeischers in zijn faillissement werden schadeloos gesteld. — Op het einde na, een sterk-gedacht, flinkgebouwd, goed-geschreven boek. Eene menschenstudie, welke tot nadenken over allerlei vraagstukken uit het strafrecht verplicht. Voor de meeste lezers wel wat lang uitgesponnen en zwaar, daarom voor volksboekerijen minder geschikt dan voor bibliotheken van juristen, of hoofdbeambten uit gevangenissen. — Er zijn heel wat gezonde beschouwingen en gedachten in; doch niet altijd kan de katholieke rechtsgeleerde meegaan met alles wat de schrijver meent o. a. over de straf. — Geen bepaald ongodsdienstig boek; doch aan den godsdienst wordt zijne plaats niet toegekend. De verhouding Arnold-Judith strijdt tegen de regels der Christelijke voorzichtigheid. Zij eindigt bij Arnold met verboden begeerten. Voorbehouden lectuur. L. DOSFEL.

1691 Hans, K. **III°**
DE VLAAMSCHE BOSCHKEREL. — *Kontich, Gebroeders Hans. (18 × 13) 250 blz.* *4,50 fr.*
III° — Hans maakt tot held van zijn verhaal den wildstrooper dien Dr Lauwers den arm afzette wijl de verminkte zelf de lamp vast hield die de operatie moest verlichten. Hoe ruw en wild de boschkerel is, hoe zacht en aanminig zijn dochter. De groote bezitter van het dorp is Baron Xavier Van Boschdale, type van een edelman van vóór de Fransche Revolutie. De boschkerel, die wild stroopte, had het al gauw aan den stok met den Baron. De tweede zoon van den Baron, edel van hart, vat liefde op voor het boschmeisje, en de verwikkelingen komen dan... zooals Hans ze kan phantaseeren. Ten langen laatste worden ze een paar. Boeiend geschreven zonder kunst nochtans. Om wille van enkele bladzijden en toestanden voor te behouden. J. VAN REUSEL, PR.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

1692 Buerbaum, Jozef **83.1 : 39**
KABASKE — *Antwerpen, Opdebeek. 1925 (22 × 16) 236 blz.* *8 fr.*
IV — Een zedenroman uit 't Antwerpsch Schipperskwartier, « een volksbuurt waar men met welvoegelijkheid en goede zeden nooit hoog had opgeloopen » (blz. 218). Daaruit volgt dat er heelder bladzijden besteed worden aan 't beschrijven van 't weinig verkwikkelijk schouwspel van slemperijen en ruzie tusschen geburen en... echtgenooten. 't Moet echter den schrijver ter eere gezegd worden dat hij de gevaarlijke klip van al te groote gemeenheid en zedeloosheid heeft weten te omzeilen. — 't Verhaal in twee regels: Men meent Kabaske, den echtgenoot van Mie, in 't dok verdronken na een braspartij. Mie hertrouwt met Tist Baco; deze vindt het echtelijk leven met haar ondraaglijk en wil er uit trekken, als Kabaske terug komt. Aan wien de vrouw ? Geen van beiden wil met haar nog onder één dak leven. — De schrijver heeft dit verhaal uitvoerig ontwikkeld. Al is de taal en de druk niet altijd genoeg verzorgd, toch zal het werk om zijn kleurrijke volksspreuken en moppen uit den volksmond, als bijdrage tot de folklore, gewaardeerd worden.
J. LAUWERYS, PR.

Castelle, Friedrich 83

HET HUIS IN DE DERTIENMANNENSTEEG. *Vert. uit h. Duitsch dr. Hub. Van Reuth. — Eindhoven, Lecturis. 1924. (17 × 11) 122 blz.* *gec. fl. 0,75*

IV — Een zeer mooi boek, diep-menschelijk en warm van gevoel. De dertien ouderlingen en hun avonturen doen denken aan de Zweedsche Gösta Berling-sage, doch het is niet zoo grootsch van opzet, en mist soms lijn en styleering. Eris daar een gemoedelijke Duitsche atmosfeer in die goed aandoet. Een boek om over na te denken, dat u stil maakt en in u zelf leert schouwen. ERNEST VANDER HALLEN.

1693 **Champol** 83.9

ROEPING. — *Vert. uit h. Fransch. — Leiden, Futura. 1925. (19+10) 288 blz.* *fl. 0.75*

IV — Een roman uit den Franschen vervolgingsoorlog tegen de kloosterorden. Schrijver volgt drie kloosterzusters in hun terugkeer naar de wereld, nadat zij uit hun klooster verbannen waren. Alle drie blijven, in heel verschillende omstandigheden aan hun roeping getrouw.
K. ELEBAERS, PR.

1694 **Chesterton** 83.0

DE AVONTUREN VAN PATER BROWN. — *Hilversum, P. Brand. (21 × 16) 133 blz.* *fl. 1.75; geb. fl. 2.15*

IV — Wie den naam Chesterton noemt, wekt heel ongewoon groote verwachtingen; wie dit boek leest, vier diepz nnig-vernuftige en flikkerend-geestige detectieve-verhalen, vindt zijn stoutste verwachtingen overtroffen. Deze overleuke menschenkenner, dit geniaal-gemoedelijk paterke Brown is even verbluffendvindingrijk en logischonbedwingbaar als de meester, Chesterton, onuitputtelijk handig en kunstig is in de frissche, prettige, leuke, humoristische inkleeding van de avonturen van dit dorps-pastoortje. Detectieve-verhalen, die meer behooren tot de soort, welke waarachtige letterkunde is. F. HENDRICHS, S. I.

1695 **Corkery, Daniel** 83

DE HONDEN VAN BANBA. *Vert. uit het Iersch dr Lod. en Angela Dosfel-Tysmans — Thielt, Lannoo. 1925. (22 × 16) 190 blz.* *7.50 fr.*

IV — Flink vertaalde vertelsels uit den Ierschen strijd, door iemand die hem zelf meegemaakt heeft. Het keltisch vuur dat in de ziel der Ieren smeult, en soms in vlammen oplaait kunt ge hier zien blinken en branden. *Die* zijde vooral van de Iersche volksziel: de dweepende liefde voor Erin of Banba, straalt uit het boek. Om de Ieren in hun gewoon leven te leeren kennen zijn er betere: Sheehan's verhalen bij voorbeeld. Het leven is er vollediger. Maar om de bijzondere reden van het strijdvuur werd het boek geschreven en ook vertaald. AL. WALGRAVE, PR.

1696 **Courths-Mahler** 83

ROSE VON LOSSOW. (De Oorlogsverloofde). *Vert. uit h. Duitsch dr. J. P. Wesselink-Van Rossum. — Zeist, Swartsenburg. 1925. (19 × 12) 256 blz.* *fl. 1.50; geb. fl. 2.25*

IV — Rose von Lossow, een wees, eet het genadebrood op het slot der von Falkenried's. Het lieve ding huismoedert en bestiert er alles bescheiden en braafjes. In stilte mint ze den zoon Hasso, een jong officier-

vliegenier. Tot deze plots onder den ban geraakt der bekoorlijke Natascha, echter een Russische spion die het gemunt heeft op de geheime ontdekking van den vliegenier. Maar Rose ontdekt het spel... Oorlog! Op den vooravond van het bloedig wereldgebeuren, huwt Hasso Rose en gaat dan in dienst van het land. Niet allen uit zijn geslacht komen ongedeerd uit de bloedtragedie. Maar over beider leven spookt de dood niet. — Minder boeiend is het tweede deel, dat er maar is om Natascha's wedervaren te kunnen inschakelen. De deugd, het plichtbesef, het moreel goede in den mensch, de lust tot arbeid, de rechtschapenheid, de goede vriendschap, de zieleadel en karaktereerlijkheid: dat alles glorieert de schrijfster in dit boek.

A. Van den Dries, pr.

1697 **Curwood, James Oliver** **83.0**

Nada's Redding. *Vert. uit h. Engelsch dr. H. S. Valeton-Ortt. — Den Haag, Kruseman (Moderne Serie) 2e druk (20 × 15) 278 blz.* *fl. 2,25*

IV — Avonturen van een bandiet — zooals men die in boeken wel meer aantreft. — Uit ridderlijkheid wil hij een fatsoenlijk meisje Nada niet huwen, om wille van zijn verleden. Met zijn trouwen hond ontvlucht hij het meisje en de politie totdat hij in een Indiaanschen stam terecht komt... later ook bij Nada met wie hij gelukkig is. — Eigenaardig is de rol van den hond. Veel leven en aantrekkelijke natuurbeschrijvingen. De zielestrijd in den bandiet is boeiend. Hij is een natuurmensch. Zijn godsdienst gaat naar de natuur doch men zal bij een protestantsch zendeling het huwelijk sluiten. — Alles saam een avontuurroman. — Voor volwassenen onschadelijke ontspanning. Ang. Dosfel-Tysmans.

1698 **Green, Anna Catherine** **83**

De Geheime Kamer. — *Hilverum, Brand. 1925. (17 + 12) 144 blz. fl. 0,60*

IV — Een romantische geschiedenis, in den trant van de meeste volksromans. Aanbevelenswaardig als *volkslektuur,* voor volwassenen alleen.

A. Corluy, pr.

1699 **Ivans** **83.0**

Het verloren Spoor. Uit het leven van Geoffrey Gill, detective.— *Geïll. dr. Fr. V. Noorden. — Utrecht, Bruna. (G. G.-Serie. 5) 2e druk (20 × 13) 264 blz.* *fl. 1,50; geb. fl. 2*

IV — *Sherlock Holmes de 3e,* (of de 4e?) nu « Geoffrey Gill »... Zijn « Watson » is « M. Hendriks ». Een heele reeks verhalen « de *G. G.-serie* ». De detective-litteratuur is nog niet uitgestorven! Een meisje — M. Hendriks' pleegdochter wordt, gedurende eene reis in Oostenrijk, opgelicht, en haar schaker wordt vermoord gevonden! — De politie denkt dat zij hem vermoord heeft, maar G. G. overtuigd van hare onschuld, vindt haar, en ook den moordenaar; ja, zij wordt G. G. 's vrouw. — Niets gevaarlijks voor verstandige menschen. Geen « kunst », maar zakelijk-knap verhaal, dat onweerstaanbaar boeit en medevoert. Reislectuur... niets meer. A. Walgrave, pr.

1700 **Katterfeld, Anna** **83**

Liefde. — *Nykerk, Callenbach. 1925. (20 × 14) 219 blz.* *fl. 1,75*

IV — Acht verhalen of schetsen, waarin de hoofdpersoon telkens een vorm van de ware liefde uitbeeldt. Echtelijke liefde, kinderliefde,

vriendschap, dankbaarheid, opoffering, vergeving, toewijding, ziekendienst, zelfs trouwe gehechtheid aan de meesters die gediend moeten worden... Het licht der volmaakte liefde die alles verdraagt, alles gelooft, alles hoopt, en die blijft in eeuwigheid. — Schoone bedoeling en goed voorbeeld. De uitvoering is niet slecht, maar wat saai en preekachtig van toon. Men voelt protestantsch gemoed en denkwijze in al de stukken. Aldus, niettegenstaande onberispelijken inhoud, is het boekje minder in staat om ons, katholieken, te ontroeren. Er zijn wolken voor die liefdezon. A. WALGRAVE, PR.

1701 **Kemp, Math** **83**
EEN VERWARDE LIEFDE en andere novellen. — *Maastricht, J. H. Vos. (24 × 16) 82 blz.* *geb. fl. 1.90*
IV — Zeer verscheiden van inhoud, van struktuur en stemming zijn de nieuwe novellen van dezen begaafden Roomschen auteur. Zijn taalplastiek tintelt van gezondheid, van fijne voornaamheid en deint donzerig op een rijk-afwisselend rhythme. Een ware weelde voor verbeelding, hoofd en hart. Door die novellen schemert zijn katholieke levensbeschouwing van waaruit hij toovert en waarop hij weeft zijn mooie gedachten en gevoelens. « Een verwarde Liefde » zit vol psychologische analyse en zachten weemoed; « Het Wonder » doet u luisteren naar een eenvoudig-naïef vertelselke dat iedereen kan benuttigen; « Het verschalkte Engeltje » is een lieve fantasie, geheimzinnig als een sprookje; en « Van den grooten Vloed » een sterk stuk waarin schitterdavert zijn artistieke, picturale kracht. P. D. DE PAUW, O. P.

1702 **Porter, Eleanor H.** **83,1**
MARY MARIE. *Vert. uit h. Engelsch dr. H. S. Valeton-Ortt. — 's-Gravenhage, Kruseman. (Moderne Serie, VI) 2e druk. (21 × 15) 266 blz. fl. 2,25; geb. fl. 3,25*
IV — Een dagboek van een kind van uit-den-echt-gescheiden ouders, dat beurtelings bij haar vader en moeder verblijft en over al wat zij ziet, hoort en ondervindt haar oordeel velt. Zij bekomt dat vader en moeder weer samenwonen. — Als bijlage eenige bladzijden : Dertien jaar later, op het punt zelf van haar man te scheiden herleest Mary Marie (haar vader heette haar Mary, haar moeder Marie) het dagboek uit haar kindertijd. En, om haar eigen kind aan dien pijnlijken toestand niet bloot te stellen, blijft zij bij haar echtgenoot. — Geen godsdienstige, noch zedelijke grondslagen. Het vraagstuk van de echtscheiding wordt al te los en te louter-menschelijk standpunt behandeld. Doch de menschelijke beweegredenen tegen de echtscheiding worden zeer treffend ontwikkeld. — De toestanden zijn tragisch-aangrijpend. De strijd is zeer levendig. — Voor volwassenen. ANGELA DOSFEL-TYSMANS.

1703 **Robinson, Eliot H.** **83**
ROZE, het Zonnetje van de Cumberlands. *Vert. uit h. Engelsch dr. J. Vanderhoof. — Den Haag, Kruseman (Moderne serie, XXI) 1925. (21 × 15) 284 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 3,25*
IV — Rose werd als kind gevonden in de bergen van Cumberland waar haar ouders, tijdens een vacantiereis, door een ongeluk waren omgekomen. Zij groeit op in de berghut van den « Grooten Jerry » een reus uit de wildernis, dien zij grootvader noemt. Een toevallige ontmoeting met dokter Donold Mac Donald brengt een keerpunt in haar leven. Zij

hoort den dokter spreken over ziekten en verpleging: zij wil verpleegster worden. Als haar pleegvader gestorven is trekt zij naar de stad Boston waar zij na jaren studie verpleegster wordt van het Roode Kruis en ten slotte huwt met den dokter. — Dit boek boeit van 't begin tot 't einde. Men leest het niet zoozeer om het romantische van het verhaal, doch meer om het opwekkend optimisme dat van dit natuurkind uitgaat. Om haar opgeruimd karakter werd Roza in de bergen genoemd « het Zonnetje van de Cumberlands ». Zij was waarlijk een zonnetje dat blijheid bracht bij de woudbewoners die haar omringden en later ook onmiddellijk de harten won van haar nieuwe omgeving in de beschaafde wereld. « Zonnetje » wekt ook levensblijheid in 't gemoed van den lezer. A. CORLUY, PR.

1704 **Rönne, Jörgen Falk** **83**

MET KERSTMIS NAAR HUIS. *Vert. uit h. Deensch dr. A. en E. Huber. — Amsterdam, Elsevier. 1924. (19 X 12) 131 blz. 14 fr.; geb. 18,50 fr.*

IV* — Dit verhaal brengt ons in een heel speciale stemming die we zoo direct aanvoelen omdat de Kerststemming die er heerscht zoo gemoedelijk-devoot en echt Germaansch is, dat we ons te midden van Vlaanderen wanen. Het is een jongensboek waarin de thuisreis verteld wordt van drie studenten voor het Kerstverlof. J. F. Rönne kent de jonge mannen en bizonder de studenten, dat zal iedereen toegeven nadat hij de laatste bladzij van het boek heeft gekeerd. Het mag hem als een groote verdienste worden aangerekend dat hij weet te boeien door zijn mooie kunst, alhoewel hij slechts aan de oppervlakte van het leven blijft en zelf goed weet dat er in jongensharten van 19 jaar, geweldiger stormen kunnen woeden dan de idyllische binnenwatergolfjes die hij met veel talent beschrijft. OSK. VANDER HALLEN.

1705 **Segers, Gustaaf** **89**

GOED VOLK. Twee Kempische verhalen. I. Mathilleken. II. Het Kasken. — *Antwerpen, Voor God en 't Volk. 1925. (26 X 17) 153 blz. 7 fr.*

IV — Van al wat ik tot nu toe van mijn ouden vriend Segers gelezen heb, vind ik in deze twee verhalen meest genoegen. Misschien wel omdat ik bij de lezing meest mijn best gedaan om Hoogstraten en zijn omgeving, en sommige Antwerpsche familiën die 'k goed ken, als vergelijkingspunten in mijn visioen te houden, daarbij wetende: Segers woonde lang te Antwerpen en kende daar deze of dergelijke burgers- en koopmans gezinnen; Segers is met hart en ziel Kempenaar en zooals hij uit de stad immer meer en eindelijk voorgoed naar zijn Kempenland trok, zoo doen het die menschen, die artisten, die dienstmeiden in het boek. En dan zie ik de heide en de bosschen en de hoeven rond Hoogstraten, en hoor de menschen spreken en 'k peis: ja, zoo is 't. Zoo versta ik Segers' Kempische wereld. — Mathilleke en Fien, de heldinnen van deze verhalen, zijn dochters van de Kempen, trouw aan hun meesters en aan hunne streek. Die twee jonge schilders door Mathilleke uit den nood gered, die beiden het Kempenland en de Kempische zeden schilderen, wier roem de roem is hunner streek, zijn roerende beelden. Mathilleke verdient het, een van beiden tot man te krijgen, om samen den anderen, die in zijn kunstglorie stierf, immer te bewonderen en te betreuren Fien is een prachtmensch. Ik ken er zulke. Zij is wáár. En die hebzuchtige nichten zijn, helaas, ook waar, en 't is wel besteed, dat Fien's *Kasken* hun ontsnapt. — Smakelijke lezing. AL. WALGRAVE, PR.

1706 Simons Jozef **83 : 82**
MASTENVLIMMEN. — *Antwerpen, Opdebeek. 1925 (22 × 16) 131 blz.* *4 fr.*
IV — Van dezen leuken verteller weer een bundeltje vol prettige verhalen, wonderbare legenden, ontroerende vertellingen. Eenvoudig, ongekunsteld geschreven is het echte volkslectuur; van de beste soort, edukatief door haar stijl, en eenvoudige waarheid. De oude Kempen herleeft; we hooren den gezonden lach, het kloeke woord, scherts en gebed. We voelen zachten weemoed, en een nieuw verlangen naar deze streek eenvoudig in haar schoonheid, waar in al haar levensuitingen.
FRANS HAEPERS.

1707 Van Maurik, Justus **83**
VAN ALLERLEI SLAG. — *A'dam, Van Holtema en Warendorf (18 × 12) 144 blz.* *fl. 0,90*
IV — Dat « Van allerlei Slag » zijn zevenden druk thuis haalt bewijst ten slotte nog voor de gezonde rondborstigheid van het lezend publiek. Van Maurik, de echte, is hier aan 't woord. We herleven een heele periode van zijn leven mede, waar hij ons meetroont bij Grootvader; aan zijn zijde doet wandelen op 't Amstelveld; ons brengt in 't genootschap « Eloquentia » of bij Tijs den Jolleman; en ons een avond vol kunstgenot doet genieten. Eigenlijk niet om in kinderhanden gestoken te worden; wel echter gemoedelijke volkslectuur uit een tijd die romantisch dacht en voelde.
M. VAN HOECK, PR.

1708 Wattez, Omer **83**
JONGE HARTEN. — *Antwerpen, Opdebeek. 1925. (22 × 16) 128 blz.* *4 fr.*
IV — Een herdruk van zes jeugdnovellen door O. Wattez. Voortdurend komt schrijvers gekende voorliefde tot zijne geboortestreek: Zuid-Vlaanderen, tot uiting. Ook aan den lezer wil hij die streek leeren kennen en liefhebben. Daartoe droegen bij de sobere maar stemmige beschrijvingen van landschap en seizoen, en de dichterlijke droomen van jonge harten, waarin de eerste liefde ontluikt, maar geknakt wordt door ruwe werkelijkheid. Het ligt ook in de bedoeling van den schrijver Vlaamschen aard en karakter te doen hoogschatten en verfranscht kostschoolonderwijs met zijn ontaardenden invloed, over den hekel te halen.
J. LAUWERYS, PR.

1709 Wattez, Omer **83**
NATUUR, KUNST, IDEAAL. — *Antwerpen, Opdebeek. 1925 (22 × 16) 126 blz.* *4 fr.*
IV — Drie verhalen; natuur, kunst, ideaal, zijn hoofdelementen die de menschen veredelen en tot een voor hen gelukkig uitkomst leiden. De verteltrant is eenvoudig, de bouw eerder licht met simpele verwikkeling; hier en daar te lang gerokken beschouwingen, die onnatuurlijk aandoen en niet van een zekere partijdigheid zijn vrij te pleiten.
FR. HAEPERS.

1710 Zahn, Ernst. **83**
EEN MANESTRAAL. Novelle. *Vert. uit h. Duitsch dr. Anna Van Gogh-Kinlbach. — Amsterdam, Mij. v. g. c. g. lectuur (Volksbibliotheek) (17 × 19) 28 blz.* *fl. 0,10*
IV — Een kort novelletje: van Brosi Schuler, den drinkebroer, een beer

van een man, die geleidelijk verzacht en vermildert tot een humaangezond wezen. Omdat over zijn dronken leven glijdt de lach van een lieve, reine figuur, Placida. Als een manestraal. Tot deze ook verdwijnt (Placida sterft aan een hartverlamming). En de drinkebroer zit weer bij en aan de flesch. A. VAN DEN DRIES, PR.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt.

1711 **Broeckaert, Dr Wilfried** **83 : 39**

KWAJONGEN. De lustige Folklore mijner Guitenjaren.— *Antwerpen, Dirix. 1925. (20 × 14) 318 blz.* *10 fr.*

V — De Folklore van Wetteren, de lustige folklore zooals een guit ze binnen- en buitenshuis beloerde en meemaakte. En als ge weet dat die guit eens dokter werd, en de zoon is van een scherpzichtigen gewetensvollen folklorist, wiens voorbeeld hem bemoedigde in dit werk van piëteit, dan zal het u niet verwonderen hier een folkloristische documentatie te vinden welke niet alleen in de puntjes is opgesteld, maar tevens gekruid werd met allerlei goede wenken en terechtwijzingen omtrent vele verkeerde volkspraktijken. Maar meteen zult ge vermoeden, althans indien ge den dokter kent van dichtebij — dat het in dit Wetteren moet spetteren van levenslust. Nou, dat is wel zoo; en wie « brak » is geweest heeft ten minste drie kwart van die streken uitgehaald, en bij 't herleven — nee — herdenken dier jaren, komt hem het water in den mond als wanneer hij droomt van dubbel flippen. Dank u, dokter. En... teederhartige moeder, als je dit boek durft wegsteken opdat uw jongen er geen kwapoetserij zou uit leeren, dan zeg ik met Hildebrand dat je van uw bleekneuzig zoontje een nagelaar maakt. Kwajongen? niks van, voor zulke rakkers doe 'k mijn hoed af, ze worden doorgaans het puik der samenleving. JOZ. DE VOGHT, PR.

1712 **Courtmans, Vrouwe** **83**

KAREL KLEPPERMAN. — *Antwerpen, Opdebeek. 1925. Nieuwe druk (22 × 16) 140 blz.* *5 fr.*

V — Zoo'n voorbeeld als dit van Kareltje Klepperman, dat door een vreemden kunstenaar ontdekt, zelf tot kunstenaar opgroeit geeft lust aan 't leven, stemt moedig tot werken en leert verdraagzaamheid. De schrijfster slaagt erin, door mogelijke intrigues, de zegepralende ootmoedigheid te verheerlijken en de hoovaardij, zonder haar te kwetsen, tot inkeer te brengen. 't Zal de trouwe bezoekers van de volksbibliotheken nog aangename lectuur verschaffen. H. DE ROOVER.

1713 **Finn, Francis, S. J.** **83**

HOE ZIJ OVERWON. *Opnieuw vert. uit h. Engelsch dr. J. Witlox. — Brussel, Standaard. 1925. (25×20) 126 blz.* *6 fr.*

V — Een burgerlijk roman van Pater Finn die beslist betere werken schreef dan dit : de stof in dit boek verwerkt volstond amper voor een goede novelle. Nu, Pater Finn kan zoo gezellig vertellen dat ge het tikje langdradigheid niet eens merkt. Lijk gewoonlijk bij Finn moet hier het bovennatuurlijke een rol spelen, maar dan ook met de noodige tact en voorzichtigheid. Wat nu de vertaling van Witlox betreft, hoewel deze laatste beweert een « nieuwe » vertaling te hebben gegeven, blijkt

deze toch nog een kwart eeuw te oud. Verkeerde geslachten, genitieven van veertig jaar terug, datieven uit den tijd van Potgieter en andere stijlbloemekens van dien aard sieren de « nieuwe vertolking ». De uitgave vind ik niet gelukkig; de omslag herinnert te sterk aan het boekentype van een andere firma, dan dat wij ze gelukkig kunnen vinden, terwijl het formaat tot de helft mocht gereduceerd, vooral daar het hier geen specifiek kinderboek geldt. Jammer dat dit commercieele prijsboekenformaat den smaak van de lezers blijft bederven!

ERNEST VANDER HALLEN.

1714 **Fleerackers, E., S. J.** **83**

OPINIES VAN PROKE PLEBS. — *Alken, Bode v. h. H. Hart en Leuven, Vl. Boekenhalle. 1925 (20 × 14) 160 blz.* *4 fr*

V — De decoratief-gevatte titelplaat maakt den lezer van de meet af bekend met den held van P. Fleerackers' humoristische bespiegelingen. Als een koene ridder uit de middeleeuwen troont hij daar boven een piedestal, gezeten op zijn strijdpaard, midden de symbolische Congreszuil, vredepaleis en St. Pieters koepel waarover hij het o. m. heeft in zijn dialogen. Een strijder is hij inderdaad, Proke Plebs, een strijder voor het ware en het goede; maar eene die 't liefst niet met het zwaard afwerkt, wel met de tong. Zijn wapenrusting is de diep-gewortelde overtuiging en het gezond verstand van den wijzen volksman. En met zijn schalkschen zet en zijn beeldend woord weet hij het verduiveld typisch te zeggen, onze vriend Proke, en al heeft hij het soms wat té gemakkelijk met zijn wederpartij, zijn maat Van den Bemde, die al te rap uitgesproken en wat te amechtig van denken voorkomt. Toch hooren wij hemdol graag aan 't prakkezeeren, dezen volksfilosoof, als hij het heeft over alles en nog wat dat aan de orde van den dag staat op sociaal, politiek, zedelijk en godsdienstig gebied. Oh! geen dorre vertoogen of moeizame theorieën, neen, maar kloeke waarheden met korte slagwoorden uitgebracht, die met hun kleur en beeld dieper inslaan dan de diepzinnigste bewijsvoeringen en, met een lach en een kwinkslag de zuurste brokken doen slikken door den lezer. — Wel kan den schrijver worden aangewreven dat zijn dialoog veeleer een reeks af en toe onderbroken alleenspraken wordt, en dat zijn taal geen algemeen Nederlandsch is, maar een eigen Turnhoutsch brouwsel van den typisch-zeggenden schrijver. Maar gelijk het boek hier voor ons ligt zal het worden gelezen en genoten... en ontzaggelijk veel goed stichten, al lachende. En zoo beoogde het ook onze moderne Pater Poirters als hij voor de reikhalzende lezers van den « Bode van het H. Hart » zijn plebserijen schreef. Mocht P. Fleerackers nog veel dergelijke boeken uit zijn mouw schudden, mocht « Opinies van Proke Plebs » door alle boekerijen zonder verder uitstel worden aangeschaft en druk uitgeleend... ons volk ten goede. JORIS BAERS, PR.

1715 **Hans, A.** **83**

EEN ZEEMANSHART. — *Antwerpen, Opdebeek. 1925. (25 × 17) 69 blz. 2.50 fr.*

V — Levensverhaal van een jongen die in zijn jeugd doorgaat als een vlegel, uit de kostschool wegloopt, maar op zee opgroeit tot een voorbeeld van heldhaftigheid en plichtbesef. Het verhaal der redding uit den storm is waarlijk treffend. De schrijver laat bij geen enkel der personen een godsdienstige beweegreden tot uiting komen. Eenzijdig! Onzijdig! J. LAUWERYS, PR.

1716 **Long, William J.** **83 : 59**

HET VROOLIJKE BOSCHTOONEEL. *Vert. uit h. Engelsch dr. Cilia Stoffel.— Met teekeningen van Ch. Livingston Bull. —R'dam, Brusse. (W. J. Long's Werken nr 12) 1925. (22 × 29) 194 blz.* *1.90 fr.*

V — Al het goed dat van de andere werken van William Long gezegd werd, mag volmondig herhaald, omtrent dezen smaakvol uitgegeven en piekfijn geïllustreerden twaalfden bundel. De schrijver, die herhaaldelijk maanden lang in de wildernis verbleef stelt dit boschvolkje in een vrij luchtiger en minder angstig daglicht dan hetgene waarmee onze verbeelding deze al te vaak omhult. Blij en gezond-levenslustig is nog eens de toon van deze leerzame en boeiende schetsen. — Warm aanbevolen. JORIS BAERS, PR.

1717 **Luhmann, Heinrich** **83**

DE HEILIGEN OP KLOMPEN, en andere legenden en vertellingen. *Vert. uit h. Duitsch. — Eindhoven, Lecturis. (22 × 15) 155 blz.* *geb. fl. 1.90*

V — Gemoedelijk, geestig en vol losse fantasie: de heiligen met klompen en kiel, gaanstok en voerliebuis. Voor zoover ik weet zijn de zeven legenden oorspronkelijk, en in dit geval knap gevonden. Alleen zijn ze wat sterk Duitsch getint. Maar met het oog op de stof zelf schaadt dit waarlijk niet. Mij dunkt dat de vertaling beter kon: ze is nogal stijf en hard, met lange Duitsche perioden en verkeerde wendingen. De houtsneden geniet ik niet. Alles bijeen mag het boek er zijn.

ERNEST VANDER HALLEN.

1718 **Melati van Java** **83**

DE NIEUWE MEVROUW VERHOOGHE. — *Amsterdam, D. Bolle. 1925, 4e druk. (20 × 15) 236 blz.* *fl. 0.90; geb. fl. 1,50*

V — Een eenvoudig verhaal van de katholieke schrijfster, dat om zijn sympathieke doorvoeling en vooral om zijn godsdienstige strekking, uitstekende lektuur is voor onze volksboekerijen. Achteraan in 't boek is bijgevoegd: « Het Rondreisgeschenk » een novelletje van niemandal.

OSK. VANDER HALLEN.

1719 **Hauff, W.** **83**

HET KOUDE HART. *Vert. uit h. Duitsch dr. Gerard Walschap. — Leuven, Vl. Boekenhalle. 1925. (21 × 16) 82 blz.* *4 fr.*

V — Ik mag zelfs schrijven: VI.A., want grootere kinderen mogen dit gerust lezen, maar ik geloof dat het verhaal, al is 't maar een sprookje, ook aan volwassen menschen goed kan doen. Sprookjes zijn niet altijd voor kinderen alleen. Peter Munk, de jonge kolenbrander, is niet tevreden in zijn staat, en zoekt hulp, eerst bij den goeden woudgeest, maar daar die hulp hem niet baat, omdat hij niet meewerkt, komt hij in de macht van den boozen woudgeest, die zijn hart uitneemt en hem een koud, steenen hart geeft. Zoo leeft hij rijk en machtig, maar iedereen tot dwingeland en kwaadbrenger. Hij mishandelt zijne vrouw en veracht zijn arme moeder. Eens echter gaat hij zoo ver, dat hij zijn levend hart betreurt, en door de hulp van den goeden geest ook wederbekomt. Van toen af is hij arm, maar werkzaam en vroolijk. — Ziet ge wel, dat het niet voor kleine kinders is? Die hebben geen steenen hart. Zakenmenschen en andere mogen deze sproke lezen als waarschuwing. Men maakt zoo

gemakkelijk « van zijn hart 'nen steen », op onze dagen, zelfs dààr waar 't niet zijn mag. En de vertaling is daarbij heel genietbaar.

AL. WALGRAVE, PR.

1720 **May, Dr Karel** **83.0**

NAAR HET LAND VAN DEN ZILVEREN LEEUW. *Vert. uit h. Duitsch dr. C. Van den Tonge-Koster. — Laren, Schoonderbeek (Dr K. May's Reisavonturen) (23 X 15) 362 blz.* *fl. 2.90; geb. fl. 3.90*

V — Dit land is Perzië. Eerst echter beleven we nog eenige avonturen in Noord-Amerika bij de Roodhuiden, waar wij kennis maken met een Pees. — In het tweede deel reizen wij, na allerlei avonturen, naar Bagdad. May gelooft in de goddelijke Voorzienigheid. God! wat moet zijn engelbewaarder eene lastige taak hebben! Onder het zeer veel schoone vermelden wij het nachtelijk gesprek van de Turksche vrouw Hanneh met den schrijver. Dit heeft iets van het nachtelijk gesprek van Nicodemus met den Heiland. Hanneh komt tot May met angst. Zij wil weten of ook de vrouw eene ziel heeft (bl. 216-220). May stelt haar gerust. — Verder veel mooie bizonderheden over land en zeden. Schitterende Oostersche beeldspraak. Overal wordt de schoonheid van het Christendom vergeleken bij de leer van Mahomed, betoogd. May is een apostel van de liefdeleer, predikt de Bergrede, de vergiffenis. Om de schoone bladzijden loont het wel de moeite talrijke herhalingen, langdradigheden te moeten doorworstelen. De avonturen uit « Naar het Land van den zilveren Leeuw » worden verder beschreven in *De Smokkelaars van den Tigris.* L. DOSFEL.

1721 **May, Dr Karel** **83.0**

DE SMOKKELAARS VAN DEN TIGRIS. *Vert. uit h. Duitsch dr. C. Van der Tonge-Koster. — Laren, Schoonderbeek (Dr K. May's Reisavonturen) (23 X 15) 372 blz.* *fl. 2.90; geb. fl. 3.95*

V — Vervolg van « Naar het Land van den zilveren Leeuw ». Bij den toren van Babel. In de streek waar de menschen hun toren van hoogmoed bouwden, waar de Joden treurden. Veel belangrijks over lijkenkaravanen, over den sectestrijd bij de Muzelmannen (Semmieten en Sjiïeten), over de zeden van de Oostersche volken, enz. Onder de gewone tochten en avonturen, wonderbare bevrijdingen, enz. — In verscheidenheid kan May het stellig bij J. Verne niet halen, doch hij is veel meer een apostel, een strijder en heeft prachtiger types geschapen. In dit boek wijzen wij o. a. op den eerlijken Turkschen soldaat Ahmud Mahuli, die door May voor Christus gewonnen wordt. (Prachtbladzijden o. a. zijn 246-249) op Marah Durimeh, de grijze Christen-vrouw. (o. a. 322 enz) — Wanneer May ons soms al te hoogmoedig zou voorkomen mogen we wijzen op een zin (op bl. 221): « Bid gerust voor mij! Niemand heeft het zoo zeer noodig als ik, dat voor hem gebeden wordt ». In strijd met wat wij bij ons steeds te hooren kregen, is May's onverbiddelijk oordeel over de Armeniërs (283) . « De Turk handelt in noodweer » volgens hem. — Overigens wordt in dit boek nog bewezen hoe de Christelijke godsdienst boven Mahomed's godsdienst staat — May is echter niet Roomsch, — verwijst naar de éëne Kerk niet. L. DOSFEL.

1722 **Sagehomme, G., S. J.** **83.0 : 266**

DE ROMAN VAN EEN MISSIONARIS. *Vert. uit h. Fransch dr. Maurits Janssens, S. J. — Brussel, De Lannoy. 1925. (23 X 15) 135 blz.* *3,75 fr.*

V — Karel de Louergue, oudste zoon van een rijk nijveraar, offert alles op om de heidenen in Congo te gaan winnen voor Christus. Hij stoot echter op de tegenwerking van een ambtenaar-vrijdenker, M. Van Scheer, wordt aangerand door Karpu, den kindermoordenaar en zoo erg verwond dat hij terug naar Europa moet. Na zijn herstel drijft zijn missionarishart hem terug naar zijn lieve missie, waar hij weldra bezwijkt aan de koorts, terwijl de oogst, dien hij zaaide, te rijpen staat. Dit prachtig verhaal, bestemd om geestdrift en apostelvuur in de jonge harten te doen opvlammen wordt ons aangeboden in eene onverzorgde Nederlandsche uitgave. Waren 't nog maar eenige Gallicismen, slechtgevormde samenstellingen en stroeve zinswendingen, 't kon er nog al door; maar buiten de aangewezen errata om, wemelt het heele boek van... laten we zeggen: drukfouten, in zoovere dat 't onpedagogisch zou zijn 't boek aan studenten in handen te geven. — Mochte weldra een tweede, *verbeterde* uitgave verschijnen en dan de mooie Fransche uitgave van G. Sagehomme's prachtboek evenaren? J. LAUWREYS, PR.

1723 **Simons, Jozef** **83 : 39**

ONS VROOM EN VROOLIJK KEMPENLAND. — *Antwerpen, Opdebeek. 1925. (22 × 16) 134 blz.* *4 fr.*

V — Wat het volk der Kempen denkt, wat het doet, hoe het treurt, liefheeft en leeft; zijn pret, zijn gebed, zijn kermissen en hoogdagen, zijn schuttersgilden, zijn jagers... heel het kempische bedrijf wordt ons hier te proeven gelegd in leuke rijmpjes, liedekens, romancen en volkszangen. Vol innige ontroering weeft de schrijver ze alle te zamen tot een enkelen lofzang de Kempen ter eere. FRANS HAEPERS.

1724 **Snieders, Dr. J. Renier** **83**

DOKTER MARCUS. — *Antwerpen, L. J. Janssens. 1925. (21 × 15)* *5.75 fr.*

V — Een verhaal uit het leven der hoogstudenten. Geen wonder dat R. Snieders graag toestanden en beelden schilderde die hij aan de Alma Mater had ontmoet, en hij die even graag een nauw verband legt tusschen zijn werken en zijn leven, *moest* vertellen van wat hij als hoogstudent dáár had meegeleefd. Maar dan met tendenz, want gispen wilde hij « dien uitzinnigen zucht der kleine burgerij, welke volstrekt niets anders in 't oog heeft dan de akademische studie. » Zijn we sinds er op vooruitgegaan? Ook in Peter Aureel, het dorpsch broodbakkertje, is de Latijnsche koorts gevaren, in Marc Aureel echter heel wat minder. Hij blijkt ten slotte te zijn een strop van een jongen guit, die het bont maakt aan de Hoogeschool en in het kosthuis, straffen oploopt, jaren op school « ligt » zonder examen af te leggen en den ondergang zijner ouders bewerkt. Als kijkje in het universitaire leven van den tijd, wel boeiend. Maar Dr. Marcus zal het niet halen bij *Studententypen* van Klikspaan of *Ons Leven* van De Cock. Zedelijk zal dit boek vele ouders voorlichten en doen napeinzen. A. VAN DEN DRIES, PR.

1725 **Snieders, Dr J. Renier** **83**

DE LELIE VAN 'T GEHUCHT. Uit den smokkeltijd in de Meierij. — *Antwerpen. L. J. Janssens. 1925. (21 × 15) 190 blz.* *7.50 fr.*

V — Een uit de reeks Meierij-verhalen, die omstreeks de jaren vijftig inzette, en met *De Meesterknecht* en *Op de Grenzen* een der best geslaagde mee. *De Lelie* is hier de lichamelijk en zedelijk-bloemige dochter van den rijken pachter David Urkhoven; deze echter beschaamt de spreuk:

zulke vader, zulke dochter. David, in zijn haat voor het nieuw, ziet halsstarrig uit naar het verleden en rammelt gedurig aan van « in mijn tijd ». Die tijd was de smokkeltijd met zijn jachtige beroerdheden. Gevallen in de macht van Arië Krampe, een losbol die naar zijn dochter staat en vraagt, wordt hij smokkelaar nogeens en leeggeplunderd. Tot Huibert Lombaut de brave zoon van het arm ossenboertje, hem redt en de Lelie plukken mag. Het verhaal steekt flink ineen en ditmaal is de karakterteekening, al blijft ze simplistisch en te eng-absoluut, zeer hoogstaand. Ethisch is het verhaal van groote waarde voor den Vlaamschen volksmensch. A. VAN DEN DRIES, PR.

1726 **Soelastri** **83 : 266 : 3**

SAPARMI. 'n Film uit Midden-Java, *Geïll. dr. H. Moerkerk. — Eindhoven, Lecturis. (24 × 17) 168 blz.* *geb. fl. 1.90*

V — De schrijver of misschien de schrijfster, want er doet me iets vermoeden dat dit boek uit een vrouwenhart kwam — noemt haar boek: *een film*. Maar het is beter dan een film. Het is een zacht, weemoedig boek over Java, het land der zon en der bloemen, en eilaas ook van den Islam en de vrouwen-slavernij. Dat het er tusschen de Westersche cultuur met haar strenge godsdienstprinciepen, en het meer spontane, aan traditie-gehechte Oosten tot een conflict moest komen lag voor de land. Elders — zoowel in China en Japan als in Indië — kwam dit reeds tot uiting, zoowel op terrein van algemeene beschaving als van den godsdienst. Dit conflict nu heeft hier de jeugdige Javaansche onderwijzeres Saparmi tot middenpunt; zij is de incarnatie van den vernieuwingsdrang en ruimeren emancipatiegeest in Java. Die voert haar ook ondanks alles tot het Christendom. — Wat gewoonlijk in dergelijke tendenzliteratuur het geval niet is, is het hier wel: dit boek is hoogstaande lectuur, en blijkt een niet te misprijzen werk te meer in de Nederlandsche koloniale letterkunde, waartoe wij Vlamingen, nog zoo bitter weinig bijgedragen hebben. ERNEST VANDER HALLEN.

1727 **Van Hinter, Joh., S. J.** **83 : 2 : 3**

HERAUTJES. Schetsen. *(3e bundel) — Hillegom, Van Dyk. 1925. (19 × 13) 170 blz.* *fl. 2,50; geb. fl. 2.85*

V — Ik vermoed dat dit losse bijdragen zijn, geschreven voor krant of apologetisch tijdschrift. Gewoonlijk is dergelijke lectuur voor den recentent een oefening in het geduld. Maar dit boek heb ik liplekkend in een treinreis uitgelezen. Het is absoluut niet saai of kwezelachtig, eng, noch preekerig, vol schitterende vondsten, prestige geestigheden en lichtmondaine beschrijving, soms zelfs met fijne satire, is het een ontspanningsboek, dat meestal onbewust zijn apologetisch apostolaat zal verrichten. Twee-en-halve gulden is veel geld voor ons, Vlamingen; doch was ik bibliothecaris, ik kocht het vast voor mijne boekerij. En 't zou gelezen worden. E. VANDER HALLEN.

1728 **Van Landeghem, K. A.** **83**

DORPSMENSCHEN. Kijkjes op het Leven in « Dat soete Waeslant ». — *Antwerpen, Opdebeek. 1925. (22 × 16) 117 blz.* *4 fr.*

V — Uit menige waardevolle bijdrage in verschillende tijdschriften leerden we den leuken schrijver var « Dorpsmenschen » kennen. Wat weet de schrijver in spring-levendige taal ons jong en oud voor te

stellen en onze belangstelling op te wekken voor hun blijde en droeve gevaarten! Een deugdelijk boek waar ons volk veel genoegen zal in vinden. J. LAUWERYS, PR.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

1729 **Brocca, Angelina** **83**
SNEEUWVLOKKEN. *Vert. uit h. Italiaansch dr. Jos. Witlox. — Geïll. dr. F. Nackaerts. — Antwerpen, Opdebeek. 1925. (28 × 18) 64 blz. 3 fr.*
VIA-M — Een Italiaansche onderwijzeres geeft hier acht verhalen uit 't kinderleven, naar den trant van E. de Amicis, in zijn « Jongensleven ». Deze echter bieden vooral aan de *meisjes* voorbeelden aan die ze na te volgen, en andere die ze te vermijden hebben. Enkele penteekeningen, waaraan echter geen kunst verbruikt is, verluchten het boek. De vertaling is goed. J. LAUWERYS, PR.

1730 **Finn, Francis S. J.** **83**
TOM'S WEDDENSCHAP. — *Turnhout, Waterschoot. 1925. (25 × 16) 37 blz. 3 fr.*
V-VIA-B — Een van de vele korte vertellingen van Finn, zoo een van de kruimeltjes zijner tafel, maar die bij dezen auteur altijd interessant en lezenswaard zijn. Waarschijnlijk geschreven in zijn eerste litteraire periode; frisch, echt jongensachtig met een vleugje bovennatuurlijkheid. — De uitgave is knoeiwerk, de band afschuwelijk, en de kop van Tom een copie uit een « Massacre de Innocents ». Kan een jonge firma heusch niet beter? Het is waarlijk niet om aan te zien...
ERNEST VANDER HALLEN.

VIB — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

1731 **Loyola, Mother Mary** **83**
DE KONING VAN DE GOUDEN STAD. *Vrij vert. uit h. Engelsch dr. M. C. Van Zaanveer. — Geïll. met platen van Christine Damen. — Boxtel, Van Eupen. 1925. (28 × 20) 96 blz. geb. fl. 3.50*
VIB — Een goed bedoeld, mooi geschreven en in-godsdienstig kinderverhaal. Misschien wat te breed uitgesponnen in verhouding tot het verhaalde; ook wel wat week en soms een tikje flauw — ik schreef bijna sentimenteel. — Maar toch interessant geschreven en van aard om veel goed te doen. De keus der platen is niet zeer gelukkig: te eenzijdig godsdienstig. Verders zeer schoon uitgegeven. S. M.

1732 **Schraven, Th. J.** **83 : 39**
IN DE OUDE TOREN. (10 jaar en ouder) *Geïll. dr. B. Reith. — Tilburg, R. K. Jongensweeshuis (Roomsche reeks nr 3) 1925. (21 × 13) 64 blz. geb. fl. 0.80*
VIA-B — Een frisch en boeiend verhaaltje dat tevens tot het gemoed en de fantasie onzer kinderen spreken zal, niet het minst door de bonte bandteekening en de stemmige plaatjes van B. Reith. Warm aanbevolen voor Katholieke lezertjes en kinderboekerijen. J. BAERS, PR.

1733 X. **83 : 92.2**

VERHALEN UIT DE LEVENS VAN GODS LIEVE HEILIGEN, naverteld te Bethanië. *Met prenten van Jan Wiegman. — A'dam, Van Munster. 1925. (21 X 18) 80 blz.* *fl. 2.50*

VIB-C — Een blijde verassing is het verschijnen van dit boek! Netjes uitgegeven, netjes geïllustreerd — althans de schaduwbeelden — vlot en leuk geschreven: een gedroomd kinderboek. Het vertelt met simpele woorden — die soms wel wat sterk Hollandsch klinken — van een tiental heiligen en de wonderbare dingen die ze wrochtten, dat alles gezien met kinderoogen en naar den eisch van kinderen-mentaliteit verdietscht. Soms loopt de eigenlijke legende wel wat verloren in het verhaal, zoodat ze moeilijk erin weer te vinden is, als b. v. in « St. Reinilda ». Een enkele maal ook wordt een vertelling wat te ingewikkeld als in « De H. Joannes de Dooper ». Maar ik mag waarlijk niet meer kwaad vertellen van dit werk; het is een gedroomd kinderboek. De onbekende schrijver mag er ons gerust alle jaren zoo een geven: en als we zoo een half dozijn schrijvers hadden, vielen meteen de eeuwige klachten over het tekort aan goede katholieke jeugdlectuur. Kan er voor Vlaanderen geen speciale prijs voor dit boek gesteld worden? Duizenden kinderen zouden er gelukkig mee zijn. E. VANDER HALLEN.

VIc — KINDERLECTUUR

Voor beginnelingen van 6, 7, 8 jaar.

1734 Bottema, Tjeerd **83**

WONDERE VERHALEN VAN VADER UGGELEBUG: II. HET AVONTUUR VAN NOB, GNOB EN GNOBBERDEBOB. *Geïll. dr. den schrijver. — Bussum, Van Dishoeck. 1924. (22 X 17) 32 blz.* *fl. 0.60*

VIB-C — Leuk vertelde en prettig geïllustreerde verhaaltjes: de avonturen van drie jonge olifanten. Voor kinderen van 7-9 jaar.
J. VAN DER KINDEREN.

1735 Maas, E. & Melis, H. **087 : 37**

KIJK EN LEER. Met medewerking van Jos. Reynders. *1e-4e deel. Geïll. — Tilburg. R. K. Jongensweeshuis. 4 dln. (20 × 13) elk 36 blz. stuk fl. 0.30*

VIc — Een viertal boekjes voor kleuters, speciaal geschikt voor aanschouwingsonderwijs. Goed voor de allerkleinsten die overigens in de kinderlectuur zoo schraal bedacht zijn. Meer bruikbaar nochtans voor Holland dan voor Vlaanderen met het oog op sommige gebruikte woorden. S. M.

1736 Mulders, N. **83 : 37**

1. KOOS EN MIEN. 2. VAN EEN GUIT. 4. ZE GAAN UIT. *(6 en 7 jaar) Geïll. dr. B. Reith. — Tilburg, R. K. Jongensweeshuis (Roomsche Reeks nr 1, 2, 4). 1925. 3 dln. (20 × 13) 36, 28, 44 blz.* *fl. 0.40; fl. 0.30; fl. 0.40*

VIc — De illustratie, de duidelijke letter, de uiterst eenvoudige zinsbouw en woordkeus, de uitgesproken katholieke atmosfeer, zoowel als de echt-kinderlijk gedachte inhoud, maken deze boekjes tot een gedroomde lectuur voor kleuters van 't eerste leerjaar. Voor kinderboekerijen aanbevolen. J. VAN DER KINDEREN.

Van der Klei, Jac. **087 : 83 : 81**
MUIS, MUIS, BLIJF IN JE HUIS! *Geïll. dr. Van de Viel. — Laren, Schoonderbeek (Zonnig Leven) 1925. (16 × 25) 2 n.*
VIB-C — Aardig geschreven, aardig verlucht en aardig uitgegeven. Doch het behandelde zelf is vreeselijk banaal en zonder godsdienstig of opvoedend karakter. E. V.

84. ESSAYS.

1737 **Greeve, Th.** **84 : 809 : 92.8**
DRIE DUITSCHE KUNSTENAARS AAN HET WOORD. — *Antwerpen, Hoogeschooluitbreiding (Verhandelingen nr 232). 1925. (20 × 13) 68 blz.* *1 fr.*
IV — Dit is meer en beter dan dor-droog vulgarisatiewerk; 't is een mooie, logisch beredeneerde en warm doorvoelde brok literatuur — een stuk ziel van den schrijver zelf — die ons diep vermag doen door te dringen in persoonlijkheid en het werk van « Drie Duitsche Kunstenaars van het Woord », t. w. den Oostenrijker Fr. Eichert, den Duitscher Detlev von Liliencron en den Zwitser H. Federer: drie vogels van diverse pluimage. — Th. Greeve ontpopt zich zelf warempel tot een « Kunstenaar van het Woord » in dit m. i. hoogstaand model van psychologische en litteraire ontleding. Zoo hier echter één opmerking bij mocht, zou ik durven te zeggen: opgepast voor goocheltoeren in zake woordvorming en woordensmederij! Doch kom! Dit nummer 232 is een van de beste door de K. Vl. Hoogeschooluitbreiding ooit in 't licht gezonden. V. NAVEAU.

1738 **Kloos, Willem** **84 : 809 : 92.8**
LETTERKUNDIGE INZICHTEN EN VERGEZICHTEN. (Nieuwe literatuurgeschiedenis XV). — *A'dam, Veen. 1925. (21 × 16) 170 blz.* *fl. 4.90*
IV° — De groote kunst op tijd te zwijgen heeft Kloos, helaas, met de jaren niet geleerd: zoo gaat hij dan onverstoorbaar voort over alles en nog wat zeer gewone dingen te schrijven in een zeer middelmatige taal die soms afdaalt tot al de blijken van onbetwistbare seniliteit. Het toppunt van al de anomalieën kunt ge vinden op de bl. 50 en volgende van deze 15e bundel Gidsartikels, waar Kloos het over zich zelf heeft. In heel het boek is niet één dieper inzicht te vinden al wil de schrijver dan ook veel gedaan onrecht goed maken vooral tegenover oude poëten. Links en rechts zet hij zijn wijsbegeerte uiteen, die er eene is van heel verwaterd allooi. Literair geklets zonder meer.
MARNIX GYSEN.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

1739 **De Klerk, C. R. — Viola, Maria — Binnewiertz, A. N. J. S. — Molkenboer, Theo — Moller, H. W. S. — Brom, Gerard — Feber, L. M. J.** **84 : 7**
PIONNIERS. Opstellen uit « Van onzen Tijd ». *Verzameld door Th. De Jaeger en G. Knuvelder. Met 12 platen. — A'dam, Van Munster (Geelruggenserie) 1925. (20 × 15) 234 blz.* *geb. fl. 3,50*
IV* — Een prachtboek is dat! Een bloemlezing uit het beste dat onmiddellijk vóór den oorlog als essay-werk op de leestafel verscheen. Daar

de verbrokkelde tijdschriften-bijdragen uit den aard der zaak gemakkelijk aan vergetelheid ten prijs vallen hebben de samenstellers het idee opgevat zoowat het beste uit « Van onzen Tijd » te bundelen en uit te geven. Niet ten onrechte heeten hier de medewerkers « pionniers » : de meest markante figuren van het katholieke Holland zijn hier vertegenwoordigd. Veruit het interressantst zijn de bijdragen van Maria Viola — vooral in haar passus over Quinten Matsys — de merkwaardige studie van Dr Moller « Jan van Ruusbroec in zijn Tijd » en het wijsgeerig betoog van Pater Molkenboer « Kunst heeft een Doel ». Doch opnoemen heeft hier geen zin : alles is lezens- en bijhoudenswaard : geen enkele bijdrage draagt de sporen van haastige afwerking of vluchtigheid, zooals dit in weekbladen wel meer het geval is. — Ware de prijs niet zoo hoog (althans voor Vlaanderen), ik schreef : door iedere Boekerij die ontwikkelde lezers telt, te koopen. En alvast door iedere Collegebibliotheek.

E. VANDER HALLEN.

1740 **Poelhekke, M. A. P. C. en De Vooys, Prof. Dr C. G. N.** **809**

PLATENATLAS BIJ DE NEDERLANDSCHE LITERATUURGESCHIEDENIS. — *Groningen, Wolters. 1925, 3e druk. (32 X 25) 152 blz.* *geb. fl. 5,25*

V — Alle lof voor dit heerlijk boek ! Het verwondert ons dat dit werk dat reeds een derden druk beleefd, en zooveel handelt over de Zuid- als over de Noordnederlandsche letterkunde, — dus ook *ons* moet interesseeren, — in Vlaanderen nog zoo goed als onbekend is. En voorwaar, dit boek verdient beter ! Er wordt zooveel gepraat over aanschouwelijk onderwijs ; waarom zou dit ook niet toegepast worden op de literatuurgeschiedenis. Manuscripten, enluminures, portretten, tooneelvoorstellingen, tot reproducties van schilderijen en tooneelgebouwen kregen hier hun plaats : alleen de prachtige kleurige verluchtingen waarvan we vooraan een paar specimens vinden, maken het bezit van dit boek tot een bizonder genot. Een studieboek is het alvast niet, doch het is een boek dat de studie prettig en interessant maakt. Waarom zou men dit heerlijk werk ook niet hier te lande in het onderwijs gebruiken ? Zooals ik reeds zegde werd onze Vlaamsche kunst er met een ruime plaats in bedacht. Aan de professors in de letterkunde aan onze colleges geven we in overweging dit mooie boek klassiek te maken ; we hebben lang genoeg afgunstig moeten zijn op de Hollandsche studieboeken. En kon de uitgever voor Vlaanderen geen gelegenheidsprijs vaststellen. We hebben het prachtige studiemateriaal der beide Groningsche uitgevers zoo noodig in Vlaanderen !

E. VANDER HALLEN.

1741 **Post, Arie** **88**

NIEUWE VOORDRACHTEN. — *Arnhem, Neerlandia. 1925. 3 dln. (19 × 13) 90, 94, 94 blz.* *per 3 deelen : fl. 2*

V — Deze bundels « Nieuwe Voordrachten » bieden een verzorgde verscheidenheid van over 't algemeen goed gekozen stukken proza en poëzie uit ieder genre. De voordrachtgever — van welke psychische gesteldheid hij ook weze — zal er wel zijn aas uit opdoen, misschien wou de leukerd wel wat meer voor hem vinden. Vermits de schrijver zich aanbevolen houdt voor welgemeende kritiek, wou ik hem vragen of hij sommige stukken van ernstige soort niet te lang vindt, daar hij toch vooreerst gedacht heeft aan de inrichtingen van middelbaar onderwijs ; — hem zeggen dat R. K. een paar stukken te sterk *protestantsch* getint zullen vinden ; — en wenschen dat hij, die voor Nederland, de

meest eigenaardige Vlaamsche woorden en wendingen verduidelijkt, dit ook doen zou met de N. N. ten gerieve van Zuid. JOZ. DE VOGHT, PR.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

1742 **Bos, R.** **911**
ATLAS DER GEHEELE AARDE. Met 44 kaarten en vele bijkaarten. — *Groningen, Noordhoff. 1924, 22e druk. (30 × 23) 44 blz.* *fl. 1,60; gec. fl. 2,60*

1743 **Bos, R.** **911**
GEÏLLUSTREERDE SCHOOLATLAS DER GEHEELE AARDE, in 44 kaarten, vele bijkaarten en 215 platen. — *Groningen, Noordhoff. 1924, 22e druk. (30 × 23) 56 blz.* *fl. 2,25; gec. fl. 2,25; geb. linnen fl. 3,25*

V — Dit zijn 2 prettige schoolatlassen : duidelijk en overzichtelijk, doch wat de kleuren betreft, mijns inziens, niet scherp en frisch genoeg. De geïllustreerde uitgave heeft een aantrekkelijkheid meer door hare mooie platen. Die platen met Hollandsche landschappen tegenover de provinciekaarten zijn werkelijk typisch. Utrecht is vertegenwoordigd door zijn oude gracht met zijkelders en zijn Domtoren, Middelburg door zijn stadhuis, 's-Hertogenbosch door zijn heerlijke St. Janskerk. Maar tevergeefs zoek ik naar stadsgezichten en monumenten uit Amsterdam, Rotterdam en Den Haag. Op de kaart van België staat nog altijd: Hesbaye; in het Nederlandsch is dat Haspengouw. Verder loopen de spoorwegen : Leuven-Hasselt en Brussel-Aalst-Gent (bedoeld is natuurlijk de internationale lijn) verkeerd. In Henegouwen is het kanalenstelsel onvolledig. J. VERSCHUEREN, S. J.

1744 **Mulder G. J. A.** **91**
HET BRITSCHE WERELDRIJK. — *Groningen, Wolters. 1925. (20 × 14) 182 blz.* *fl. 2,40; geb. fl. 2,75*

V — Deze ook voor ons normaal- en middelbaar onderwijs welkome monografie bevat een algemeen en een bijzonder gedeelte. In het algemeen bespreekt de schrijver achtereenvolgens : de vorming, de geschiedenis, de integreerende onderdeelen van het Britsche Rijk met hun respectievelijke producten, om te sluiten met een hoofdstuk over het Suez-kanaal, die meest vitale schakel, die het moederland met zijn Oostersche bezittingen verbindt. Hierbij wordt ook de Egyptische kwestie besproken. Het *bijzonder* gedeelte handelt over : Groot-Britannië met Ierland, Canada met New-Foundland, Zuid-Afrika, Australië met Nieuw-Zeeland en ten slotte Indië met Ceylon. Men mag zich echter afvragen of Ierland nu nog in een en de zelfde afdeeling mag met Engeland behandeld worden. Overdreven en onjuist lijkt de bewering dat juist de religieuze vervolging « de eenheid van de Iersche natie heeft doen ontstaan ». En daar de schrijver zelf in zake Ierland en Egypte buiten het aardrijkskundig gebied treedt, zal het menig lezer bevreemden dat én Palestina met zijn Zionisme, én Irak met zijn eigenaardige Arabische wereld én de betrekkingen van Engeland, van Japan en van Amerika met het Australische vasteland én die van de Vereenigde Staten met Engeland, betreffende het Panama-kanaal hier over het hoofd worden gezien. Bij het boek gaat een ingeschoven bijlage die in 16 bladzijden het behandelde samenvat. Een practische en mooie leidraad die den leeraren in de aardrijkskunde heel nuttig zal wezen. J. VERSCHUEREN, S. J.

1745 **Van Moerkerken, Dr P. H., en Noordhoff, R.** **911**
PLATEN-ATLAS, ten gebruike bij het onderwijs in de Aardrijkskunde aan Gymnasia, H-B., Kweek en Normaalscholen. — *Amsterdam, Van Looy. 1922, 5e drvk. (33 × 22), 168 blz.* *gec. fl. 3,75*

V — Een Platen-atlas moet voor de verschillende landen zooveel mogelijk typische, karakteristieke gezichten geven, waardoor men niet alleen van het platteland, maar ook van de steden een concreet denkbeeld krijgt. Dat doet over het algemeen dit platenboek uitstekend. Het is voldoende den systematischen inhoud te doorloopen om daarvan overtuigd te worden. En dat het werk nu reeds aan zijn vijfden druk is, is daar nog een bewijs te meer voor. Voor ons land kan echter dat alles niet ten volle gelden. Zeker : « De Gildenhuizen op de Groote Markt te Brussel », « Een gezicht op de Lesse », « De Groenplaats te Antwerpen » « Het Belfort en de Lakenhalle te Ieperen », « De pyramide te Waterloo », « Een gezicht op het Maasdal te Dinant», « De Rozenkaai te Brugge », « Het vlasroeten in de Leië », « een ascenseur te La Louvière » en « De Grot van Han » zijn allemaal karakteristieke gezichten. Toch missen wij in dit gedeelte monumenten als het stadhuis en het Paleis van Justutie te Brussel, verder de kern met de bekende torens (St. Baafs, Belfort, St. Niklaas) te Gent, een en ander gezicht op de kust, op Oostende of een andere kustplaats en een panorama van een stad als Luik. De tekst onder de platen is zaakrijk, « ad rem » en flink gesteld. Maar waarom moeten onze Noorderbroeders zich hier ook weer eens bespottelijk maken met wat Vlaamsch is in wezen en met naam, te gaan verfranschen. Waarom moet b. v. de Rozenkranskaai te Brugge Rosairekade heeten ? Pedanterie die ons eens hartelijk doet lachen. Maar wie niet alleen lachen wil, maar ook eens mooie aardrijkskundige platen wil te genieten krijgen, schaffe zich gerust dezen atlas aan. Hij zal er geen spijt over hebben. J. VERSCHUEREN, S. J.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN

1746 **de Montalembert, Graaf** **92.2**
GESCHIEDENIS DER H. ELISABETH VAN UNGARN. *Vert. uit h. Fransch dr. A. Cuppens en Guido Gezelle. — Leuven, Vl. Boekenhalle. 1925, 2e druk. 2 dln. (22 × 15) 205 blz.* *2 dln. 8 fr.*

IV — Guido Gezelle en August Cuppens zijn, alle bei nu, bij den Heer. De vertaling, die ze samen hebben uitgegeven in 1897, van de « Geschiedenis der H. Elisabeth van Ungarn » was uitverkocht, en wordt nu heruitgegeven. Dit is eene goede daad. En dat zij, wat de taal betreft onveranderd blijft, is niet alleen een daad van « pieteit » (?) voor Gezelle, maar eene daad van rechtschapenheid voor de schrijvers, en van gezondheids-voorzorg voor de taal van het volk. Die zoogezeide *oude* vormen en woorden kan de lezer, die ze niet kent, met meer vrucht leeren kennen, beter dan de zoogezeide nieuw Vlaamsche woorden als *pieteit, intense* deugd, *intieme* gesprekken, *exacte* plichtvervulling, en zoo meer. Daarbij, heel vele christelijke menschen van den buiten kennen die oude woorden nog meestendeels, of verstaan ze heel gemakkelijk. Van het uitmuntend heiligenleven zelf hoeft hier geen lof herhaald te worden; hoe vol van ware wetenschap, maar vooral van levendig geloof en zoete zalving is die geschiedenis niet! Een geur van deugd en heiligheid komt u uit die verleden tijden weer tegengewaaid. En de vertaling

legt het er recht op aan, om dien geur te behouden, samen met de kleur der Middeleeuwsche omgeving waar 't verhaal in speelt. Hoe zou dat allemaal door een vernieuwende hand ontblaard en ontfrischt zijn geworden. AL. WALGRAVE, PR.

1747 **Van Havere, Dom Bruno, O. S. B.** **92.2**

EEN APOSTEL : E. H. Dr EDW. JOANNES MARIA POPPE (1890-1924). — *Dendermonde, Abdij. 1925. (22 × 14) 186 blz.* *5 fr.*

V — Wie den naam van E. H. Poppe hoort uitspreken denkt onwillekeurig aan den Eucharistischen Kruistocht. Niet dat hij er de stichter is van geweest, maar omdat hij meer dan wie ook heeft bijgedragen door woord en schrift om deze prachtige beweging te doen groeien. — Al te vroeg is hij gestorven, maar niettemin heeft hij door den aanstekelijken invloed van zijn heiligheid onuitwischbare sporen nagelaten in de zielen waarmêe hij, in zijn verschillende bedieningen, in aanraking is gekomen. Ook zal menigeen gretig naar deze levensschets grijpen : en hij zal er in vinden in al haren eenvoud, maar in al haar betrouwend geloof en kinderlijke liefde de prachtfiguur van dezen apostel uit onzen tijd. — Zonder pretentie geschreven, maar ook wat te vluchtig bewerkt lijkt mij deze biografie. Hoe jammer dat er niet ruimer is geput aan zijn talrijke geschriften : immers de beste kapittels van het boek zijn, mijns inziens, wel de laatste, d. i. degene waar E. H. Poppe meestal zelf aan 't woord wordt gelaten. Mochten alle priesters en vele leeken dit werkje lezen. Weinige heiligen staan door hun leven zoo dicht bij ons : ook zal de lezing er van voor velen een spoorslag zijn tot een meer-bovennatuurlijk- georiënteerd levensinzicht. JORIS BAERS, PR.

1748 **Van Baarem, Bernard, pr.** **92.2**

OVER KLEINE ZALIGE TREESKE., *Brugge, Excelsior. 1924 (20 × 14) 141 blz. 3fr.*

V — Nooit geraken de menschen over schoonheid en liefde uitgepraat. En schoonheid en liefde heeft Theresia van 't Kindeke Jesus in haar leven en daarna uitgestald en rondgezaaid. Geen wonder dan dat dag op dag de boeken over haar zich vermenigvuldigen. Een nederige bloemenruiker haar ter eer is dit werkje. Schrijver bezoekt Lisieux en vertelt, op zijn manier, 't leven der heilige, de feiten belichtend met passende aanhalingen uit Theresia 's geschriften en met de verklaringen van haar zusters Pauline en Céline. Waarom bleef de kerkelijke goedkeuring achterwegen? Waarom de taal zoo doorspekt en bevlekt met Fransche woorden? Waarom bij de Fransche verzen geen vertaling gevoegd? Waarom zoo'n weinig welluidenden titel gekozen?
D. DE PAUW, O. P.

1749 **X.** **92.2**

PATER DAMIAAN DE VEUSTER, APOSTEL DER MELAATSCHEN VAN MOLOKAÏ EN DE CONGREGATIE WAARTOE HIJ BEHOORDE. *Geïll.* — *Leuven, Paters der HH. Harten, 9, Sint Antoniusberg. (18 × 12) 80 blz.* *2,50 fr.*

V-VI — Die korte levenschets van Pater Damiaan kan niet opwegen noch wat inhoud, noch wat vorm betreft, tegen « De Held van Molokaï » het prachtwerkje van de hand van Pater Van Kessel. Het bevat nochtans interessante gegevens over de congregatie waartoe hij behoorde.
JOS. VAN REUSEL, PR.

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS
GRONINGEN; DEN HAAG

WOORDEN-BOEKEN
NIEUWE TALEN
Prijs der 4 Woordenboeken NIEUWE TALEN per stel besteld . . . . . gld. 28.—
Elk deel afzonderlijk verkrijgbaar

K. TEN BRUGGENCATE, ENGELSCH
9e druk. Twee deelen in 1 of 2 banden . . gld. 7,50
Elk deel afzonderlijk . . gld. 3,75
I. VAN GELDEREN, DUITSCH
5e druk. Twee deelen in 1 of 2 banden . . gld. 8,50
Elk deel afzonderlijk . . gld. 4,25
C. R. C. HERCKENRATH, FRANSCH
5e druk. Twee deelen in 1 of 2 banden . . gld. 7,50
Elk deel afzonderlijk . . gld. 3,75
M. J. KOENEN. / Dr J. ENDEPOLS. NEDERLANDSCH 14e druk. In 1 deel . . gld. 5,60

Uitgave van J. B. WOLTERS, Groningen, Den Haag

Voor uwe Leestafel
TOONEEL-GIDS
Redactie: E. H. Bernaerts, L. Dosfel, Th. De Ronde, enz.
Redactiesecretaris: Anton Van de Velde.
PER JAAR ELF NUMMERS: 25 FRANKS
Beheer: «CULTURA» GILDESTRAAT, 5, GENT

L. OPDEBEEK
UITGEVER
Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Volledige werken van Mevrouw Courtmans, kompleet in 33 deelen, tegen 4 fr per deel voor inschrijvers op de geheele reeks. Afzonderlijke deelen: 5 fr.

Werk van A. C. Van der Cruyssen: 8 deelen tegen 5 fr. per deel,

Werk van O. Wattez: *Zuid Vlaandersche Novellen:* 5 deelen, per deel 4 fr.

Werk van Gustaaf Segers: *In 't hartje de Kempen:* 2 deelen, per deel 4 fr. — *De Heistee:* 8 fr. — *In onze gehuchten en dorpen:* 3 deelen, per deel 4 fr.

Werk van Jozef Simons: *Mastentoppen:* 5 fr. — *Mastenvlimmen:* 4 fr, — *Ons vroom en vroolijk Kempenland:* 4 fr.

Men vrage den algemeenen catalogus, die kosteloos wordt toegezonden.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT
Prijs voor den Jaargang 1925: 35,75 fr.
S. V. DE VLAAMSCHE BOEKENHALLE, Naamschestraat, 87, LEUVEN

Uitgeverij N. V. LEESLUST

Antwerpen : 109, Nationale straat, 109.

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes**. Verlucht door Felix Timmermans (2e vermeerderde uitgave)	fr. 4,50
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels**. Verlucht door Felix Timmermans (2e vermeerderde uitgave)	fr. 4,50
RENÉ BAZIN. — **De Slagboom**. Uit het Fransch vertaald door Dr Jaak Boonen.	fr. 10,—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens**.	fr. 7,—
M. E. BELPAIRE en HILDA RAM. — **Wonderland** : 1e, 3e, 4e, 5e en 6e bundel. (4e druk). Met kleurplaten van Felix Timmermans, elk	fr. 5,50
M. E. BELPAIRE, HILDA RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland** : 2e en 7e bundel. Met penteekeningen van Felix Timmermans, elk	fr. 4,50
JOZEF BUERBAUM. — **Keldermondvertellingen**. (3e druk)	fr. 5,—
LUIS COLOMA, S. J. — **De kleine Pilatus**. Uit het Spaansch vertaald door Jozef Simons. (2e druk).	fr. 4,50
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man**. Modern roman.	fr. 12,—
LOUISA DUYKERS. — **Jantje**. (2e druk). Met penteekeningen van Felix Timmermans.	fr. 5,—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia**. Roman. Uit het Duitsch vertaald door Maur. Van Hoeck.	fr. 12,—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland**. Uit het Engelsch vertaald door Jozef Simons.	fr. 8,—
FRANCIS FINN, S. J. — **Op den Loop**. Uit het Engelsch vertaald door E. Verwimp, S. J.	fr. 8,—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het Heilig Vuur**. Uit het Deensch vertaald door L. Duykers.	fr. 7,—
LOD. LAVKI. — **Fieneke**. Oorspronkelijk verhaal.	fr. 4,—
LOD. LAVKI. — **De Kleine Koning**. Bijbelsch verhaal voor de jeugd.	fr. 4,—
LOD. LAVKI. — **De Kleine Martelaar**.	fr. 4,—
LOD. LAVKI. — **Tuurke**. Oorspronkelijk avontuur-verhaal uit het scouts-leven.	fr. 4,—
AUGUST OSSENBLOK. — **De Kandidaat-Bibliothecaris**.	fr. 7,50
Prof. Dr. JUL. PERSYN. — **Æsthetische Verantwoordingen**.	fr. 14,—
Prof. Dr. JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd**. (1e deel).	fr. 15,—
De 3 deelen, bij inschrijving.	fr. 37,50
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk**.	fr. 4,50
ANTON VAN DE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen**. Met 25 kleurplaatjes van Felix Timmermans.	fr. 8,—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden**.	fr. 8,50
ERNEST VAN DER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht**. Verlucht door Felix Timmermans.	fr. 4,50
ERNEST VAN DER HALLEN. — **Stille Uren bij primitieve Meesters**. Rijk geïllustreerde kunstuitgave.	fr. 25,—

TER PERSE :

Prof. Dr. JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd**. (2e en 3e deel).
Prof. Dr. JUL. PERSYN. — **Dante**.

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH - BIBLIOGRAFISCH - TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT ZES MAAL PER JAAR

DERDE JAARGANG
Verschijnt: Juni, Augustus, September, October, November en December
VI
December 1925

DEN VOLKE GOED IS OM 'T GEEN AL

Orgaan van het Algemeen Secretariaat
:-: voor Katholieke Boekerijen :-:

BIBLIOTHECARISSEN !...

Het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

gevestigd te Antwerpen, CUYLITSSTRAAT, 27

verzekert U mits een JAARLIJKSCHE BIJDRAGE VAN **25** FRANK, al de voordeelen van onze bibliotheekorganisatie.

A. — INLICHTINGSDIENST.

1. Over de Wetgeving op de Boekerijen en haar toepassing: voorwaarden en formaliteiten voor het bekomen van officiëele toelagen.
2. Verstrekken van formulieren voor aanvragen om toelagen; wenken omtrent de houding aan te nemen tegenover de officiëele organismen.
3. Middendienst voor het bezorgen van sprekers voor Leesavonden, enz.
4. Middendienst voor het stichten van Maatschappijen zonder winstgevend doel.

B. — TECHNISCHE DIENST.

1. Inrichting van Lessen voor Bibliothecarissen
2. Wenken omtrent het inrichten van Bibliotheken, Leeszalen, Lees- en Verteluren.
3. Modelboekerij, toegankelijk voor de belanghebbenden; mededeeling van Modelcatalogen.

C. — DOCUMENTATIEDIENST.

1. Voorlichting in zake bruikbare literatuur door: Verzamelen van Bibliographische werken en tijdschriften, ter inzage voor belangstellenden.
2. Verzameling per vak en per schrijver van boekbesprekingen.
3. Samenstelling van Keurlijsten.
4. Uitgeven van een **Bibliographisch Tijdschrift « Boekengids », kosteloos aan de aangesloten boekerijen verschaft (waarde 15 frank).**

D. — STOFFELIJKE VOORDEELEN.

1. Inbinden van boeken tegen voordeelige voorwaarden: 2,25 fr. per boekdeel zonder aanzien van formaat.
2. Levering van allerhande boeken met 15 °/o korting.
   Vrachtvrije toezending voor bestellingen boven de 100 fr.
   Bovendien wordt door het Secretariaat, op het einde van het jaar aan de aangesloten Boekerijen **een geldelijke steun** uitgekeerd, **berekend op het bedrag der respectievelijke bestellingen.**
3. Bezorgen van bedrukte modelformulieren: Inventarisboek: 16 of 22 fr.; Uitleenregister: 4 fr.; Witte of gekleurde Steekkaarten: 16 fr. de duizend stuks (onbedrukt); 32 fr. de duizend bedrukt ; Stamkaarten, lezerskaarten en achterstalkaarten: 32 fr. de duizend.
4. Verhuren van Clichés (portretten) voor het illustreeren van Catalogen.

E. — ZEDELIJKE INVLOED DOOR CENTRALISATIE.

1. Propaganda door Voordrachten, Pers en Persoonlijk optreden tot het stichten of herinrichten van Boekerijen, Vak- en Kinderbibliotheken.
2. Gezamenlijk optreden tot het bekomen van gew. wijzigingen aan de wet.
3. Indienen van eventuëele klachten omtrent dienstaangelegenheden.
4. Vertegenwoordiging in officiëele organismen.
5. Bevorderen van het aansluiten der Boekerijen bij hun respectievelijke Verbonden.
6. Betrekkingen met soortgelijke inrichtingen in het Buitenland; vertegenwoordiging op Bibliotheek-Kongressen en Landdagen.
7. Actie op de Openbare Meening voor een breedere opvatting van ons Bibliotheekwezen, en meer geldelijke belangstelling voor onze Bibliotheken.

N. B.: Het Secretariaat is toegankelijk Maandags, Woensdags, Vrijdags en Zaterdags van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur

Postcheckrekening : nr **241.02** Telefoon : nr **216.74**

Uitgaven GUST JANSSENS

9, Kerkstraat, 9, ANTWERPEN

Den HH. Leeraars bijzonder aanbevolen :

Het NATUURWETENSCHAPPELIJK ONDERRICHT door ERNEST VAN DEN BOSCH, Doctorandus in de wetenschappen, Leeraar aan de Normaal- en Nijverheidsscholen van Antwerpen.

ONTLEEDKUNDE EN LEVENSLEER v^r Normaal en Mid. Onderwijs Prijs fr. 8,50

BOEK VAN LEVENSLEER EN GEZONDHEIDSLEER voor lagere scholen, voorbereidende afdeelingen van Middelbaar Onderwijs en Scholen voor Volwassenen fr. 2,50

BOEK VAN NATUURKUNDE, voor lagere scholen fr. 2,50

BOEK VAN DIERKUNDE, voor lagere scholen fr. 2,50

Deze studieboekjes bekwamen de vleiendste bespreking en beoordeeling van wege de dokters E. Moons, A. Delhaye, heer Boonroy en andere.

GRATIS KATALOOG OP AANVRAAG

HetVlaamscheLand

Algemeen Weekblad

PER HALF JAAR 13.00 Fr.

S. V. DE VLAAMSCHE BOEKENHALLE

87, Naamschestraat, 87, LEUVEN

DE NEDERLANDSCHE BOEKHANDEL

50, St. Jacobsmarkt, ANTWERPEN

heeft de grootste keuze van KINDERBOEKEN, ROMANS en VAKBOEKEN VOOR BIBLIOTHEKEN aan de voordeeligste voorwaarden.

VRAAGT CATALOGUS

BESTE BOEKEN voor uwe BIBLIOTHEEK

Cullum. — ONTMASKERD		fr. 11,25
»	HET MYSTERIE VAN DEN UILENHOF	11,75
»	WANAHA'S TWEESTRIJD	11,25
»	TOEN HET RECHT ZEGEVIERDE	11,25
»	DE PARIA	13,50
»	DUIVELSMOERAS	13,50

— en wilt U iets voor de lezeressen ? —

Eleanor Porter. — MARY-MARIE		fr. 11,25
» »	MISS BILLY'S KEUZE	11,25
» »	MISS BILLY GETROUWD	11,25
» »	ZUS ANNIE	11,25

— Ernstige boeken —

P. Lippert, S. J. — VAN ZIEL TOT ZIEL, vert. L. DOSFEL	fr. 12,50
Foerster, J. W. — STAATSBURGERLIJKE OPVOEDING	7,50
Lindworsky J., S. J. — OVER WEZEN EN VORMING VAN DEN WIL, vert. Dr A. DECOENE	8,00
Fleerackers E., S. J. — DE OPINIES VAN PROKE FLEBS	4,00
» » KIJKAST	4,50

— Een boek voor boekenliefhebbers en bibliothecarissen —

HET NEDERLANDSCH BOEK 1925, met 64 portretten	fr. 4,50

— Voor Studiekringen —

BESCHERMING VAN MOEDER EN KIND	fr. 6,00
Van Langenhove F. — HOE EEN CYCLUS VAN LEGENDEN ONTSTAAT	4,00

— Boeken voor kinderen —

Hauff W. — VIER VERTELLINGEN	fr. 4,00
» HET KOUDE HART	4,00
» OVER 'T LAND DER BERGEN GEVLOGEN.	3,50

— Veel gevraagde boeken —

Vermeulen Edw. — PIOT	fr. 12,50
» » PEE VLAMINCK, I	8,00
» » PEE VLAMINCK, II	8,00
» » HERWORDING	5,00
» » ZWARTE POKKEN	8,00
» » DE PAUWENSCHREEUW	12,50
» » DE DIEPERIK	8,00
Claes Ern. — NAMEN 1914	6,00
» » OORLOGSNOVELLEN	7,00
» » SICHEMSCHENOVELLEN	7,00
Simons J. — EEN FAUT	4,00
» BONIFACIUS SUYCKERBUIK	5,00

— Missiewetenschap —

Bittremieux L. — MAYOMBSCHE VOLKSKUNST	fr. 15,00
Wallace W., S. J. — LANGS OOSTERSCHE PADEN	12,00

— S. V. De Vlaamsche Boekenhalle —

Centrale Boekhandel « Neerlandia »

(Dir. Mej. A. GERRITS)

Gerardstraat, 12 **ANTWERPEN** **Telefoon 7190**

Groote keuze Boeken voor

=:= BIBLIOTHEKEN =:=

Dr LOD. DOSFEL

NUMMER 6 DERDE JAARGANG DECEMBER 1925

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 6 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE:	BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Kath. Boekerijen Cuylitsstraat, 27, Antwerpen	S. V. De Vlaamsche Boekenhalle Naamschestraat, 87, Leuven

Abonnementsprijs: 15,00 fr. — Dit nummer: 3,00 fr.

IN MEMORIAM

LODEWIJK DOSFEL

1925 heeft diepe wonden geslagen in onze Vlaamsche gemoederen. Eerst werd Emiel Vliebergh ons ontnomen, de kloeke raadsman, de wijze leider, de heilige, — dan Joris Helleputte, de oude vergrijsde kampioen, Dr Van de Perre, de onbaatzuchtige en kranige stijder, Poelhekke, de trouwe en geestdriftige vriend uit het Noorden... Nu pas, in de Kerstdagen, de jongste van allen, Lodewijk Dosfel, de edelmoedige en offervaardige, de Vlaming en Katholiek uit één stuk... Wat al leemten in onze Vlaamsche gelederen!

In Lodewijk Dosfel verliest *Boekengids* een arbeider van het eerste uur, een ijverig lid van den redaktieraad, een van zijn beste en bereidwilligste medewerkers. Zijn fijn-ontwikkelden literairen smaak, zijn zeker en wel-beredeneerd oordeel, zijn vertrouwdheid met de geestelijke noodwendigheden van ons volk stelde de dienstvaardige en flink-onderlegde kritikus met kwistige liefde ten dienste van het grootsche werk der volksopbeuring en volksontwikkeling door middel van degelijke en gezonde lectuur. In een paar trekken stond zijn beoordeeling daar, kort en bondig, kalm en bezadigd, raak en juist, zonder omhaal van woorden, recht op den man af; en de bibliothekaris wist dat hij op zoo'n recensie gerust staat mocht gaan.

Met weemoed en erkentelijkheid herdenkt *Boekengids* zijn onvermoeibare toewijding en zijn verdienstelijke medewerking. De beste onder ons is ons vroegtijdig ontvallen! Gods wil zij gezegend!

*
* *

Lodewijk Dosfel, geboren te Dendermonde den 15en Maart 1881, deed schitterende humaniora aan het O. L. Vrouw-college van zijn geboortestad. Nog geen 16 jaar trok hij in Oktober 1896 naar de Leuvensche Alma Mater. Een noeste werker en een taaie wroeter: door grondige rechtskundige studiën legde hij reeds aan de Hoogeschool een stevigen grondslag voor zijn lateren wetenschappelijken arbeid; in *Met Tijd en Vlijt, Constantius Buter,* het *Rechtsgenootschap,* den *Socialen Sprekersbond* dwong hij eerbied af voor de diepte en de oorspronkelijkheid van zijn gedachten, de eerlijkheid van zijn overtuiging, de stugge doordrijvendheid van zijn actie.

Ook op het gebied der Vlaamsche beweging bleef deze stille leider niet rusteloos. Hij dweepte met Rodenbach en wilde het ideaal van zijn meester ten deele verwezenlijken. Te Dendermonde stichte hij een tak van den Oost-Vlaamschen Studentenbond, de gilde *Jong maar Moedig* en de jonge hoofdman deed ze bloeien dat het een aard had; 't was daar dat wij, Klein-Brabanders, als bijtredende leden onze eerste sporen gingen verdienen. Met stijgende bewondering las hij Zeemeeuwe in *De Vlaamsche Vlagge* en toen rijpte in zijn durversgeest het stoute plan om door een eigen letterkundig tijdschrift de studeerende jeugd op te leiden tot diepgaand kunstgenot. *Jong Dietschland* moest het orgaan worden waar de jongeren zich zouden thuis voelen. Na heel wat wederwaardigheden verscheen het eerste nummer in Oogst 1898. De lijdensgeschiedenis van het tijdschrift en de overwegende rol, die Dosfel er in speelde, heeft J. E. ons verteld bij het tienjarig bestaan. Wat *Jong Dietschland* gepresteerd heeft voor de katholieke letteren op zestien jaar tijd zullen we nooit beseffen en zeker nooit genoeg waardeeren: het is in die school dat de meesten van onze katholieke letterkundigen zich hebben gevormd: Joris Eeckhout, Aloïs Walgrave, Jan Hammenecker, Jules Persyn, Jozef Muls, Herman Broeckaert en zooveel anderen.

Intusschentijd was Dosfel opgegroeid tot een eigen-aardige door God begenadigde dichter. In 1900 reeds bundelde « il poeta pensieroso », zooals Persyn hem noemt, onder den schuilnaam van Godfried Hermans, zijn eerste *Gedichten*. In 1907 verscheen een tweede bundel *Verzamelde Opstellen en Gedichten.*

Van meet af blijft hij zich zelf. Geen slaafsch naloopen van de nieuwere richting in den leiband van de Hollandsche Tachtigers of van onze Van Nu en Strakers, geen angstvallig uitrafelen van zielstoestandjes, geen eindeloos ontleden van allerindividueelste emoties. Ook tegenover de verleidende bekoorlijkheid van Gezelle's poëzie staat hij stug en afzijdig: in zijn opstellen immers breekt hij een lans voor den dichter naar zijn hart, Rodenbach en plaatst hij de geweldige epiek en dramatiek van zijn werk boven de lyriek van onzen zoetgevooisden zanger; al heeft hij een open oog voor kleurengetoover en lijnenspel, voor zonnelicht en bloemenpracht, toch blijft hij niet verwijlen bij de heerlijkheid van Vlaanderens natuur. Zijn poëzie gaat zwaar van gedachten, grootsch en machtig: zijn altijd bezige geest neemt het heele wereldge-

beuren tot voorwerp van zijn diepe meditatie, beschouwt het menschdom in zijn opgang en zijn val in lang vergeten tijden, ontwart zijn strijden en lijden in den chaos van het heden, droomt de geweldige tafereelen van de toekomst. Die gedachten wekken in de verbeelding op een spel van forsche beelden en een stoet van Bijbelsche vizioenen, ze doen het bloed warmer gloeien en de polsen heviger slaan, dat door het heel gedicht de machtige golfslag dreunt van het levenwekkend rythme. Boven het nietig menschelijk gedoe, den strijd van de menschen onder malkaar, den opstand van de menschen tegen God, spant Godfried Hermans den onmetelijken hemel waar het Opperwezen in zetelt; daarin drijven in eindeloos zwoegen de grijze wolken, daaronder zingt in groeiende onrust de zee haar eeuwigdurend lied,

Het is licht te begrijpen dat deze ziener uit de nieuwe tijden in het verkondigen van Gods boodschap geen tijd verspilt aan uiterlijke vormenschoonheid of aan mooidoenerij. Geen knutselen of kleuteren, geen hameren en vijlen aan bijzaken en sieraden : groote lijnen, omhoog rijzend in breeden zwaai, forsche trekken, soms ietwat bonkig en hoekig, maar geweldig en meesleepend.

Zoo was zijn poëzie, zoo waren ook zijn opstellen, volgepropt met oorspronkelijke en zakelijke beschouwingen, zoo waren ook zijn dramatische gewrochten, bewogen grepen uit het strijden van het menschdom, zoo klonk ook zijn gesproken woord. De laatste maal dat ik hem als redenaar hoorde, toen hij verleden jaar aan de goede lui van het Davidsfonds te Willebroeck de blijde Kersttijding der Engelen bracht trof me dat Bijbelsch-grootsche, dat massief-geweldige op een gansch bijzondere wijze.

Wat Dosfel gedaan heeft op Vlaamsch en op wetenschappelijk gebied kan hier maar even vermeld worden. Op zijn studeerkamer te Dendermonde, waar hij zich in 1901 als advokaat had gevestigd, arbeidde hij met onvermoeibaar geduld jaren lang aan zijn groote rechtskundige werken, volgens het oordeel van vakmannen modellen van stiptheid en nauwgezetheid, schatkamers van taalkennis en van rechtsgeleerdheid.

Als leider der katholieke Vlaamsche beweging stond hij op de allereerste plaats : wat hij besliste, sproot voort uit langdurige overweging, en dat dreef hij door met ijzeren koppigheid. Toen in 1916 de Gentsche Hoogeschool werd vervlaamscht, volgde hij de inspraak van zijn geweten en hij aanvaardde een leeraarsstoel aan de Fakulteit in de Rechten. Na den oorlog werd hij veroordeeld tot 10 jaar gevangenisstraf. In 1921 kwam hij vrij. Sedert dien tijd leefde hij stil en afgezonderd te Dendermonde, maar de allereerste plaats die hij sedert lang in de harten van zijn volk had veroverd bleef hij behouden. Toen hij voor enkele dagen door een verraderlijke ziekte werd weggerukt, bracht het gansche katholieke Vlaanderen aan den edelsten van zijn zonen de spontane hulde van hun vereering en van hun genegenheid.

God weze de ziel van zijn trouwen dienaar genadig!

Dr A. Boon.

BIJ HET GRAF VAN LOD. DOSFEL

Mijn vriend, nu gaat het wezenlijk « van ziel tot ziel » (1): de kreet uit de ziel van zoovelen hier geschaard, en van de ontelbaren onder uw volk die staren naar dit graf, tot uw gezaligde ziel, gescheiden uit uw gemartelde lijf.

Wat een jaar is dit! Het opende met het offer van Emiel Vliebergh; het kenterde met het offer van Alfons Van de Perre; het sluit met het offer van Lodewijk Dosfel... Wij buigen, en wij blijven stom. De smart zelf overstelpt het woord, dat de smart moest uitzeggen. Wij kunnen slechts vragen waar dit heen moet.

Ook gij nu weg van ons; weggerukt door den donkeren dief, op 't middaguur, te midden van uw arbeid, in den gaafsten tijd van uw kracht.

Toch is uw korte leven lang geweest. Uw kindertijd stond reeds in bloei van poëzie. Men wees op den jongen van vijftien jaar, en men sprak: Sinds Prudens van Duyse is deze de grootste zoon van zijn stad.

Het pad van uw kindervoetjes is de breede baan van heel uw leven geweest. Van de kerk naar de school, van de zon in de Dendervallei naar de stille studiekamer, met uw Bijbel, en uw dichters, en de boeken, waarin gij leerdet wat schoonheid is, en waarheid, en wetenschap van recht. Uw knapenhandjes hielden altijd vast den zoom van moeders schort; uw jongenshanden, den zoom van den sluier, waarmee de Schepper zich in zijn schepping kleedt, al noodend zijn trouwen steeds naar dieper en naar hooger; tot de zee van alle kennis, tot de bron van alle licht.

En gij, kinderlijke dichter van het grootsche, gij ondervondt hoe uw hart, op de vleugelen van eenvoud en reinheid, schoot langs een Jacobsladder, van uw Vlaamsche moederaarde naar den hoogen hemel Gods. En uw verbaasde makkers zagen u klimmen, op en af, uw voorhoofd stralend van vlammende vizioenen.

De jaren vorderden : in u groeide naast Jacob, den dichter, Mozes, de wetgever. Gij kwaamt naar uw volk-in-nood met een zinderende harp, en met de steenen tafelen der wijze rechten en geboden. En elke nieuwe dag bedauwde uw rijke gaven met het zweet van zwaren arbeid, en bevruchtte uw stage studie met den zonnegloed van wetenschap en kunst, In u, den meest harmonischen mensch wellicht, die in het huidige Vlaanderen woonde, ging, als in de gewijde geschiedenis, het oude met zijn profetische voorafbeeldingen, naar het nieuwe, met zijn evangelische werkelijkheden.

Het licht van uw christen geloof bestraalde uw denken en uw doen, zoodat uw leer uw leven was en uw leven uw leer. Naarmate uw eigen volmaking vorderde, groeide ook uw kerk en uw volk tot een sublieme

(1) Titel van Lod. Dosfel's laatste boek.

eenheid steeds vaster in u. O, dat ging niet van zelf! Maar op uw kalm gelaat en in uw rustige oogen kon niemand lezen hoe zware lasten uw hart heeft getorst, en hoe 't daar kreunde en kraakte van binnen, tot telkens weer de zekerheid van uw hemelsch gelooven de hardnekkigheid van het wereldsche welweten wist klein te krijgen. Dat was uw Christoforenvracht, mijn vriend; en al bibberde 't gebit, geen klacht kwam uit uw mond,

Gij wist het wel : Bij de meesten, die zich Christenen heeten, blijft het Christendom een mosterdzaadje, een schamel stofje, zoo tusschen 't kiemen en 't versmachten in. In u was de boom tot wasdom gekomen. En de jeugd van Vlaanderen schaarde er zich rondom, luisterend naar de luide stemmen en naar het stille gesuis in die kroon.

Honderden leunden aan bij u. En waar gij woondet, daarheen gingen duizenden vragende blikken. Uw kleine Dendermonde was een der geestelijke hoofdsteden van ons volk. En als gij uitgingt met uw woord, dan kwamen van alom de jonge scharen, om voedsel voor hun honger.

De jeugd verkoos u tot haar Vlaamschen Staatsman. Gij gingt op in uw taak als in een heilige roeping.

Hebt gij in de eeuwige waarheid ook steeds de aangepaste waarheid voor deze tijdelijke orde gelezen? Gij spraakt immer: zoo meen ik het; nooit zegdet gij: zoo is het. Er was voor u maar één Paus, met de genade niet te falen; er was voor u maar één Kerk met de opdracht, dogma's te verkondigen. En waar die, in de wereldsche aangelegenheden, den mensch de vrijheid laten, hebt gij die vrijheid steeds gebruikt, naar de inspraak van uw eigen hoog geweten; met kieschen eerbied ook voor de vrijheid van anderen; en de oprechtheid huldigend, waar gij ze aantroft, in meeningen met de uwe in strijd.

Gij, grootmeester in de Rechten, vondt aan den wortel van 't gezag der aardsche machten het cijnsgebod van 't Evangelie: Den Caesar te geven wat den Caesar toekomt; en dat de Staat verplichten kan, maar enkel in de mate waarin hij zelf zijn plicht vervult.

Gij bleeft u zelf in zware tijden. Uw hart was met uw IJzerjongens en het hunne was met u. Maar hier werd in brooddronkenheid het raca over u gesproken. Gij zweegt en leedt. Maar de besten getuigden voor u: « Gij dragers van 's lands rechten, er is geen schuld in dezen man. Hij is groot en goed. Voor de hoogste wet heeft hij niet gefaald. Hij deed het voor een lagere, voor de uwe; en verontwaardigd verscheurt ge uw kleed. Uw schriftgeleerdheid zift de letter, maar zoek is de geest nu straks een eeuw. Wat heet al niet opstandigheid, als men uit opstand is geboren! Wij weten niet hoe gij uw leven richt; wij weten wèl hoe deze man het deed : Zijn taak van elken dag heeft hij geschraagd met het hoogste wat zijn geloof hem schonk. Bij al zijn denken en zijn doen, bad hij om de genade van Gods hulp. Daar is de schaal van uw gerecht, M. H. Weegt daarin ook de hoogheid van het hoofd en den adel van het hart, den ernst en de deugd; de barmhartigheid, de offervaardigheid, de grootmoedigheid, de onbaatzuchtigheid, de mate-

looze liefde voor zijn rampzalig verwaarloosde volk. Laat ons allen ons zelf onderzoeken, zoovelen als wij zijn, en toezien of we reiken tot de halve gestalte van dezen. »

Het vonnis werd geveld. Om uw cel en om uw huis sloeg een hagel van haat, dom en laag. Maar in u bleef Gods zonne schijnen; een straal ervan blonk in de boodschap van den grooten Kardinaal, u door priester Poppe gebracht: « Dosfel blijf ik hoogachten ». En boven alle geraas bazuinde vader Vondel's vers: « Scheldt geen vromen voor verraders van den Staat. »

Zielsgerust over het oordeel van morgen gingt gij, weldoende, voort uw hoogen weg, tot het eind.

Zoo wijkt gij van ons, in 't verschiet der eeuwigheid, en in het licht der geschiedenis, dat u steeds hooger beuren zal.

Uw God heeft uw sterfnacht gekozen, de *dies natalis* van zijn heiligen, tusschen St. Stephanus en St. Joannes in, tusschen den eersten martelaar voor het nieuwe geloof en het nieuwe recht, en den jongsten apostel, wiens kleine gemeente, door zijn liefde gevoed, groeide tot een wonder te midden der heidenen.

Mijn vriend, wij dekken dicht uw graf met onze Vlaamsche aarde, die 't zal maken tot het bloemengraf van Vlaanderen. Naar deze plaats komt ieder jaar weerom uw volk in bedevaart.

Wij gaan, mijn vriend. Uw heilig Vlaamsch gezelschap, met uw broer Felix (1) onder hen, wenkt u naar boven. Uw oude moeder gaf u 't laatste kruisken; uw uitgelezen vrouw, uw beminde zusters en verwanten kusten u voor 't laatst vaarwel. Wij gaan; maar niet vóór gij ons hebt gezegend. Dan kunnen wij voort, gesterkt door u; en wij dragen uw kindje, uw kleine Ludgardis, voorop, als de levende relikwie van uw geest en uw hart, uit den wintertijd van dit Kerstgetij, dat uw dood zoo treurig maakt, het Paschen tegemoet van de nieuwe Lente, die gij uw volk hebt bereid,

31 Dec. 1925. JUL PERSYN.

(1) De zendeling die stierf in China.

BIBLIOGRAPHIE

1900. GODFRIED HERMANS · GEDICHTEN. Maldeghem, Delille. 162 blz.

1902. GODFRIED HERMANS : IN HET WORSTELEN. Gedicht. Dendermonde, Van Lantschoot. 4 blz.

1902. GODFRIED HERMANS : NOË. Gedicht. Dendermonde. Van Lantschoot. 8 blz.

1902. LOD. DOSFEL : VLAAMSCHE BEWEGING. Uitg. Oost-Vl. Studentenbond. 16 blz.

1903. LOD. DOSFEL. KERN VAN HET BURGERLIJK WETBOEK.

1905. WILLEM VAN EECKHOUT EN LODEWIJK DOSFEL : DE BELGISCHE ONGEVALLENWET. Dendermonde, J. Van Lantschoot. 144 blz. — 2e druk, 1906, ibid. 144 blz.

1907. GODFRIED HERMANS : VERZAMELDE OPSTELLEN EN GEDICHTEN. Brussel, L. J. Kryn, 120 blz.

1907. GODFRIED HERMANS : WERELDEINDE. Dramatisch gedicht in 2 bedr. met slottooneel. Brussel, Vlaamsche Boekhandel, 51 blz. — 2e druk, 1922. Thielt, Lannoo, 48 blz.

1907. LODEWIJK DOSFEL EN WILLEM VAN EECKHOUT : SCHETS VAN HET BELGISCH HANDELSRECHT. Dendermonde, J. Van Lantschoot. 250 blz.

1908. GODFRIED HERMANS : JOAS. Een Kerst- en Drie Koningenspel met voorspel en drie bedrijven. Brussel, Vlaamsche Boekhandel, 34 blz. — 2e druk, 1920, Thielt, Lannoo, 31 blz.

1908. KERSTEN SIEGFRIED : HET LIBERALISME, zijne leer, zijne werking voor ons volk uiteengezet. Dendermonde, Van Lantschoot. 24 blz.

1908. L. DOSFEL : DE BELGISCHE WETTEN OP HET GEBRUIK DER NEDERLANDSCHE TAAL. I. Brussel, L. J. Kryn, 242 blz.

1908. GODFRIED HERMANS : TEN AANVAL! Treurspel in één bedrijf met voorspel en slottooneel (uit den tijd der Kruisvaarten). Brussel, Vlaamsche Boekhandel, 14 blz. — 2e druk. 1912. Thielt, Lannoo. 24 blz. — 3e druk. 1914. Thielt, Lannoo. — 1926, 4e druk ter pers.

1908. L. DOSFEL : LEVENSGROOTHEID (overdruk uit Vlaamsche Vlagge). Leuven, Vlaamsche Drukkerij, 24 blz. 2e druk, 1909; — Derde druk 1920, Thielt, Lannoo, 16 blz.

1909. GODFRIED HERMANS : PASSIESPEL. Dendermonde, Grootjans, 24 blz. — 2e druk 1912.

1909. BLOEMLEZING UIT VROEGER VERSCHENEN DICHTBUNDELS. Thielt, Lannoo. — 2e uitgave 1922.

1909. L. DOSFEL : REDEVOERING ter algemeene zitting van den Katholieken Vlaamschen Landsbond, gehouden te Leuven tijdens de 75 jarige jubelfeesten der herinstelling van de Katholieke Hoogeschool. (Bijvoegsel aan « Hooger Leven » nr 20, IV jaargang, 15 Mei 1906.) — Opgenomen in « Het Vlaamsch als Voertaal van Hooger Onderwijs ». Van blz. 8 tot 25. Leuven, De Vlaamsche Drukkerij.

1909. L. DOSFEL : WAAROM EEN VLAAMSCHE RECHTSFACULTEIT? Van blz. 10 tot 47 in het Verslag over de Vervlaamsching der Hoogeschool van Gent, uitgegeven door het Algemeen Nederlandsch Verbond. Dit verslag is het overbekend verslag van de Vlaamsche Hoogeschool-Commissie van 1909.

1909. L. DOSFEL : Zijn optreden op het Congres van Mechelen in September 1909. — Zie Edmond van Dieren, « Het Incident op het Congres van Mechelen. » Uitgevers : Keurboekerij, Leuven; Nederlansche Boekhandel, Antwerpen; Ad. Herkenrath, Veldstraat, 47, Gent. Blz. 10 tot 16 en Dosfel's redevoering van blz 27 tot 35.

1909. GODFRIED HERMANS IN HET RODENBACHSBLAD : Nr 2. Beelden uit Gudrun, Nr 5. Over Rodenbach's stuk « Geschiedenisse ».

1910. L. DOSFEL : DE BELGISCHE WETTEN OP HET GEBRUIK DER NEDERLANDSCHE TAAL, VOOR HET VOLK TOEGELICHT (Davidsfonds nr 168). Brugge, Houdmont. 441 blz.

1912. STUDENTENLIEDEREN, verzameld en bijeengebracht. Dendermonde, Van Lantschoot.

1913. L. R. V. GISTEL : OP DEN WEG NAAR VEURNE.

1913. L. DOSFEL : VLAAMSCH GEWETENSONDERZOEK, feestrede. Thielt, Lannoo, 32 blz., 2e uitgave ibid. 32 blz.

1913. VLAANDEREN DOOR DE EEUWEN HEEN II blz. 337-362 : De Vlaamsche Beweging. Amsterdam, Elsevier.

1914. L. DOSFEL : DE VLAAMSCHE BEWEGING (overdruk uit het Jaarboek van het Davidsfonds). Brugge, Houdmont, 110 blz.

1916. L. DOSFEL : DIE FLAEMISCHE STUDENTENBEWEGUNG, Eine Skizze ihrer Geschichte. Gladbach, Sekret. Soz. Stud. 78 blz.

1916. L. DOSFEL : DE VERVLAAMSCHING DER GENTSCHE HOOGESCHOOL, beschouwd met het oog op de plichten der Vlamingen jegens Vorst en Land. Antwerpen, Van der Donck (Hoogeschoolbond, nr 4). 16 blz.

1917-18. L. DOSFEL : KATHOLIEK ACTIVISTISCH VERWEERSCHRIFT. Gent, Ste Michielsdrukkerij, 50 blz. — Vertaald door Prof. Dr Beyerle, Paderborn, Schöning. 81 blz.

1918. L DOSFEL : WILLEM VAN SAEFTINGE, 1830-1908. Gent, St Michielsdrukkerij. 48 blz.

1920. L. DOSFEL : CYRIEL VERSCHAEVE. Antwerpen, De Sikkel (Vlamingen van beteekenis II) 24 blz.
1921. BOEYKENS : AANVANKELIJKE RECHTSBEGRIPPEN. Leuven, Vl. Boekenhalle.
1922. 11 JULIREDE. Overdruk uit « Hooger Leven ». Thielt, Lannoo.
1922. L. DOSFEL : VRIENDSCHAP. Novelle. Thielt, Lannoo. 27 blz. Reeds in 1902 verschenen in Jong Dietschland.
1922. L. DOSFEL : GEVLUCHT. Dramatische tweespraak. Overdruk uit D. W. en B.
1922. L. DOSFEL : BLOEMLEZING UIT VROEGER VERSCHENEN GEDICHTENBUNDELS. Thielt, Lannoo, 100 blz.
1922. L. DOSFEL : HET LICHT. Tooneelspel voor meisjes. Thielt, Lannoo, 30 blz.
1923. THOMAS VAN DER SCHELDEN : KATHOLICISME EN NATIONALISME. Thielt, LANNOO.
1924. L. DOSFEL : SCHETS VAN EEN GESCHIEDENIS DER VLAAMSCHE STUDENTENBEWEGING, I. Gent, 't Spyker, 120 blz.
1924. THOMAS VAN DER SCHELDEN : HET VRAAGSTUK VAN HET VLAAMSCH NATIONALISME. Leuven, Vlaamsche Boekenhalle. 48 blz.
1925. L. DOSFEL : DE ZIELEBRIEVEN VAN PATER LIPPERT. Antwerpen, K. V. Hoogeschooluitbreiding (Verhandelingen).

VERTALINGEN

1925. S. J. LIPPERT, PATER : VAN ZIEL TOT ZIEL. Brieven aan goede menschen. Leuven, Vlaamsche Boekenhalle, 286 blz.

Met Mevrouw Ang. DOSFEL-TYSMANS:

1923. L. J. WALSH : DE NAASTE MAAL. Een verhaal uit het jaar 1848. Thielt, Lannoo, 156 blz.
1924. FLORENCE MONTGOMERY : VERKEERD BEOORDEELD. Uit het Engelsch (Misunderstood). Dendermonde, Dosfel. 167 blz.
1925. DANIEL CORKERY : DE HONDEN VAN BANBA. Verhalen uit den Ierschen strijd. THIELT. LANNOO. 193 blz.
1926 L. WALSH : MIJMERINGEN BIJ SCHEMERTIJD. SCHETSEN VAN GORTNANAN. Uit het Engelsch vertaald. Thielt, Lannoo, (ter pers).

MEDEWERKING

Artikels van zeer verscheiden aard in JONG DIETSCHLAND (stichter), DE VLAAMSCHE VLAGGE, ONS LEVEN, DIETSCHE WARANDE EN BELFORT, HOOGER LEVEN, VLAAMSCH RECHTSKUNDIG TIJDSCHRIFT, JAARBOEKEN VAN HET DAVIDSFONDS, ONS GELOOF, AVERBODE's WEEKBLAD, BOEKENGIDS, ONZE JEUGD, DE BLAUWVOET, HET VLAAMSCHE LAND, DE TIJD (AMSTERDAM), DE STORM, TOONEELGIDS, DE VLAAMSCHE WACHTER, VERHANDELINGEN DER K. VL. HOOGESCHOOLUITBREIDING, DE EENDRACHT, HET TIJDSCHRIFT DER STUDENTEN VAN DE VL. HOOGESCHOOL, GUDRUN, DE STANDAARD, DE VL. HOOGESCHOOL, enz.

MEDEDEELING

Vóór enkele weken werd door de neutrale « Vereeniging van Bibliothecarissen en Bibliotheekbeambten » een schrijven gericht tot den Minister van Wetenschappen en Kunsten, en de leden van de Wetgevende Kamers.

Daar de wenschen hierin uitgedrukt gedeeltelijk niet strooken met de belangen *onzer*

bibliotheken, hebben wij het noodig geacht, als reactie hiertegen, aan den heer Minister een collectief verzoek te laten geworden wegens de 620 Vlaamsche Boekerijen, aangesloten bij onze katholieke bibliotheekorganisatie.

Beter dan het hooger vermelde schrijven, dat slechts de uitspraak is van een geringe groep, meestal bibliotheekambtenaren, zal wellicht dit verzoek de opvatting weergeven welke de overgroote meerderheid onzer Vlaamsche bibliotheekkrachten er nopens besproken punten op nahouden.

Hierna laten we den tekst er van volgen:

Aan den Heer Minister van
Wetenschappen en Kunsten, te Brussel.

Mijnheer de Minister,

Het *Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen*, dat over de vijf Vlaamsche Provincies ruim zeshonderd Boekerijen groepeert, neemt de eerbiedige vrijheid den Heer Minister de volgende collectieve wenschen over te maken :

1° dat het jaarlijksch krediet, op de begrooting voorzien voor het steunen van de erkende Boekerijen, verhoogd zou worden, en wel in zulke mate dat elke Bibliotheek, ondanks het aangroeien van het aantal erkende Boekerijen, een toelage zou genieten, minstens zoo hoog als in 1922 bij het invoeren der nieuwe Wetgeving;

2° dat de bepalingen, door de Wet vastgesteld, zouden worden gehandhaafd, waarbij elke Boekerij die de wettelijke eischen vervult, recht heeft op erkenning en het genieten der Staatstoelagen, onaangezien het bestaan van andere Boekerijen in dezelfde Gemeente, althans wanneer ze leefbaar en nuttig blijken;

3° dat de Boekerijen, gevestigd in gehuchten, behoorende tot grootere Gemeenten, en van het centrum afgelegen op een afstand van een half uur gaans b. v., zouden beschouwd worden als behoorende tot een afzonderlijke Gemeente, zoodanig dat het minimum-aantal boeken, uitleeningen en uitleenzittingen zou berekend worden op het aantal inwoners van het gehucht zelve, en niet van de Gemeente waartoe dit gehucht administratief behoort. Immers, zoolang die gehuchten niet van een Boekerij voorzien zijn, zullen eenerzijds de bewoners er met reden tegen opzien boeken te gaan ontleenen, terwijl anderzijds meestal in deze geringe centra de middelen zullen ontbreken om een zelfstandige Boekerij op te houden, welke beantwoorden zou aan het minimum voor de grootere Gemeenten wettelijk vastgesteld.

We durven verhopen dat de Heer Minister met deze desiderata zal willen rekening houden, en een gunstig gevolg van onze wenschen geven.

Met de meeste hoogachting,

VOOR HET ALGEMEEN VERBOND VAN KATHOLIEKE BOEKERIJEN:

De Schrijver,
ERNEST VANDER HALLEN.

De Voorzitter,
JORIS BAERS.

VOOR DE GOUWVERBONDEN :

Voor de Provincie Antwerpen :
EDM. FIERENS.
Voor de Provincie Oost-Vlaanderen :
I. DE VREESE.
Voor de Provincie West-Vlaanderen :
A. REYNAERT.
Voor de Provincie Limburg :
EUG. LEËN.
Voor de Provincie Brabant :
K. REINQUIN.

2. — Godsdienst

1750 **Gervasius, P., O. M. Cap.** **15 : 24 : 37**
◆ ONS BOVENNATUURLIJK ORGANISME. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis (Opvoedkundige Brochurenreeks, n^r 12) (21 × 13) 62 blz.* *fl. 1*

V — In aansluiting met zijn vroeger in dezelfde reeks verschenen studie « Bovennatuurlijke Paedagogie ». De factoren die ons bovennatuurlijk organisme beinvloedt worden in wezen en uitwerksels uiteengezet. Deugden en gaven, vruchten en zaligheden. Met die wapens uitgerust moeten we Gods Rijk in ons zelf en in anderen stichten. Te veel wordt er misschien, ook in ons katholiek onderwijs, aan uiterlijkheden en materieele bekommernissen geofferd; een roep uit de hoogte, die naar de hoogte wijst is noodig. Den hemel zijn plaats in de opvoeding bevestigen niet onder of neven, maar boven materieel onderwijs en menschelijke deugd, wil dit boekje ons leeren. Den schrijver zij dank!

FR. HAEPERS.

1751 **Lippert, Peter, S. J.** **24 : 86**
◆ VAN ZIEL TOT ZIEL, Brieven aan goede menschen. *Naar den 7^e tot 11^e druk uit h. Duitsch vert. dr. Lodewijk Dosfel — Mechelen, Vl. Boekenhalle. 1925. (15 × 32) 286 blz.* *12.50 fr.; geb. 16 fr.*

V — Met « *Van Ziel tot Ziel* » biedt Pater Lippert ons een reeks brieven over geestelijke leiding, gericht tot moderne menschen, in de meest uiteenloopende levensomstandigheden en zielstoestanden verkeerend. Soliede kost die menigeen met de geestelijke lectuur verzoenen zal. Zielsdiepe menschenkennis, leervaste uiteenzetting, rijpe levenservaring, vaderlijke goedheid en tactvolle oprechtheid, schrandere aanvoeling van schier onzegbare zielsverwikkelingen, diepte van gedachte in bondige kernspreuken vastgelegd : dat alles vinden we in hooge mate, en nog wel in een volkomen onderling evenwicht bij dezen idealen zielenleider vereenigd. — Vele menschen van goeden wil bezitten niet het geluk « iemand te hebben » bij wien zij licht en leiding vragen kunnen in hun duistere zielsangsten en liefdevolle betrachtingen. Mochten dezen dit prachtwerk lezen : allicht zouden zij midden het diep- en algemeen menschelijke van deze ontledingen een of andere gedachte aantreffen, die ook voor hen een heeling en een aanmoediging brengen zou. — Een weldaad is het dan ook van wege den vertaler, ons dit hoogstaande werk in zulke kloeke, vlotte en fijn geschakeerde taal te hebben geschonken. Menigeen zal er den diep betreurden voorman en vriend dankbaar om zijn ons dit, zijn laatstverschenen werk als een geestelijk testament te hebben nagelaten. « Defunctus adhuc loquitur » mag hier dan ook met meer reden dan ooit gezegd. Immers met als leek, een werk van dit gehalte ten behoeve van zijn volk te vertalen, heeft hij ons een stilzwijgenden maar beteekenisvollen wenk gegeven: een uitnoodiging tot een hooger geestelijk opleven, tot het ontwikkelen in onze zielen van het verborgen. maar allerkostbaarst « donum Dei », dat eilaas, door bijkomstigheden verdrongen, al te licht verwaarloosd wordt. — De Vl. Boekenhalle bezorgde er ons een handige en sierlijke uitgave van. Mocht het weldra druk worden uitgeleend in *alle* boekerijen; mochten alle priesters en ontwikkelde leeken het zonder uitstel aankoopen.

JORIS BAERS, PR.

1752 Manna Paolo **266**

◆ DE BEKEERING DER HEIDENWERELD. *Vert. dr Mgr. M. G. Vuylsteke. — 's-Bosch, Tuerlings. (20× 14) 272 blz.* *fl. 1.40; fl. 1.90*

V — De Nederlandsche vertaling van dit Italiaansche werk volgt de Amerikaansche bewerking. — De verhandeling van P. Manna is een volledig leer- en leesboek over de katholieke missies. Hoofdstuk I handelt over het *Missieveld*, de heidenen, de ongeloovigen, de strooming naar bekeering, de mededingers. Hoofdstuk II handelt over de *arbeiders*, de leiders, de missiepriesters, -broeders en -zusters. Hoofdstuk III behandelt de verplichting voor alle katholieken en vooral voor de geestelijkheid om aan het missiewerk mede te werken. Ten slotte bespreekt schr. de verschillende inrichtingen en middelen om die medewerking te verleenen, te leiden en gemakkelijk te maken voor iedereen. Het werk is wellicht het beste dat er bestaat over die groote quæstie, ten minste voor het groote publiek. Sommige gegevens zijn al verouderd. Referenties ontbreken. Maar voor den gewonen lezer hindert het niet, en het geeft iedereen ontzaglijk veel na te denken. Het hamert bij alle lezers deze gedachte in, dat de bekeering van de heidenwereld alleen mogelijk is, door de eendrachtige en volle samenwerking van alle trouwe katholieken. Het weze daarom aan alle ontwikkelde katholieken en in de eerste plaats aan alle priesters ten zeerste aanbevolen. A. DE BOECK, PR.

1753 Mohr, H., pr. **24**

◆ IN GODS ZONNESCHIJN. *Vert. uit h. Duitsch dr. een Norbertijn van Averbode. — Averbode, Abdij. 1925. (20 × 13) 314 blz.* *5 fr.*

V — God is de glanzende Zon die altijd warm uitstraalt over de wereld; en uit het Evangelie komen ons zoo 'n gloedvolle stralen toe, die te allen tijde verlichten en verwarmen. Dit boek heet « In Gods Zonneschijn ». De groote verdienste van dit werk is, dat het ons moderne wereld plaatst in den zonneschijn der onveranderlijke evangelische waarheid. « Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven » zei Christus, en « Hemel en aarde zullen vergaan, maar *mijn woorden* zullen niet vergaan », en schrijver weet ze aan te passen aan ons moderne toestanden, aan ons menschen met hun groote nooden; hun nood aan goedheid, aan gestrengheid, aan licht, aan waarheid, aan leven... Ons wereld met haar eenvoudige schoone zielen, met haar pharizaïsme, met haar verloren zonen, haar Magdalena's wordt hier belicht en staat volop « In Gods Zonneschijn ». Het werk is oorspronkelijk in zijn uitwerking en heeft niets weg van een vervelend commentaar op de Zondagevangelies. De vertaling is flink bewerkt. PH. VAN LIERDE, O. F. M.

1754 Plus, Raoul, S. J. **24**

◆ IN CHRISTUS JEZUS. *Vert. uit h. Fransch dr P. E. Van Lichtervelde. — Beyaert, Brugge. 1925 (19 × 12) 332 blz.* *10 fr.*

IV — Neen, de eerste de beste is Pater Plus niet. Hij weet als weinigen zijn waar aan den man te brengen. Losheid van taal, oorspronkelijkheid in voorstelling, helderheid in den gedachtegang zijn kwaliteiten die zijn model-devotieboeken kenschetsen. Mee van 't beste is « In Christus Jezus ». Waarempel zoo ver en zoo diep, en zoo vroom hadden we nog niet nagepeinsd over die wonderbare geloofswerkelijkheid onzer « inlijving in Christus ». Die waarheid diene nochtans te zijn de grondslag van ons ziele-leven, en jammer genoeg is velen nog vreemd. Kruimige

kost, gezond voedsel voor 't geloofsleven van ons christen volk, dat nu, door deze hupsche vertaling, overal in Vlaanderen, onze menschen kan voorgeschoteld worden. De firma Beyaert, uit Brugge, belastte zich met de uitgave, en beijvert zich met de verspreiding van dit geestelijk boek, rijk aan nieuwe vergezichten en onverwachte vondsten D. DE PAUW, O. P.

1755 Rodriguez, Alphonsus, S. J. **24**

◆ DE OEFENING DER CHRISTELIJKE VOLMAAKTHEID: Deel 1 en 2. *In 't Nederlandsch bewerkt dr. H. Mulder, S. J. — A'dam, R. K. Boekcentrale. 1925, 3e dr. J. C. Alberdingk Thijm. S. J. herziene uitgave. 4 dln. (20 × 13) 542, 668 blz.* *per deel fl. 3; geb. fl. 3.75*

IV — In dezen nieuwen druk werd alleen veranderd in zoover dit noodig was om den inhoud in overeenstemming te brengen met de latere kerkelijke voorschriften b. v. wat betreft de dagelijksche Communie. Waar de nieuwe kritiek sommige geschriften niet meer toekent aan hen wier naam ze dragen, blijven zij hier aangehaald als van hen op wier naam ze tot dan toe werden verspreid. Het geldt hier een praktische uitgave voor lezers tot wie de schrijver der Navolging de vermaning richt: « vraag niet wie er spreekt, maar *wat* er wordt gezegd». De schrijver wenschte hoofdzakelijk een dienst te bewijzen aan zijn medebroeders in Christus, doch deed zijn beste het zoodanig in te richten, dat het niet enkel voor de leden der Sociëteit of voor andere religieuzen in het algemeen, nuttig en dienstig zou wezen, maar ook voor alle Christenen zonder uitzondering, die naar de deugd en volmaaktheid streven. — Het eerste deel bevat de verhandelingen : over de volmaaktheid, over de volmaaktheid onzer gewone werken, over de goede en zuivere meening, over de broederlijke eendracht en liefde, over het gebed, over de tegenwoordigheid Gods, over het gewetensonderzoek. — Het tweede deel handelt over de gelijkvormigheid van onzen wil met den Goddelijken wil, de versterving, de zedigheid en het stilzwijgen, de ootmoedigheid. — Sinds ruim drie eeuwen (sedert 1609) sticht het boek onschatbaar nut, ook in Nederland. P. Mulders vertaling is niet schitterend van taalschoonheid doch eenvoudig-duidelijk, door eenieder genietbaar. Dr L. DOSFEL.

1756 Schrijvers, Jos. C. Gs. R. **24**

◆ GEEF U ZELF! — *Vert. uit h. Fransch dr. Leop. Debast, C. S. S. R. — Esschen, St-Alfonsus Drukk. 1925, 2e druk. (18 × 12) 300 blz.* *4,50 fr.*

V — Pater Schrijvers heeft een zeer karakteristieken kijk in 't geestelijk leven. Oude waarheden weet hij met nieuwen glans te doen glinsteren, ze onderling samen te voegen in een sterke synthese, veelvuldige beschouwingen tot eenheid te herleiden en heel het christelijk leven te kernen in de rijke grondgedachte: Geef u zelf. Daarop komt het allemaal neer: zich zelf aan God te geven, altijd, in alle omstandigheden; zich zelf te vergeten en te leven in liefde en toewijding. Eenvoudig-gemakkelijk is alles voorgesteld op een mild-gemoedelijken toon zoodat de inwendige ziel vertrouwen voelt groeien en aangespoord wordt om zulk leven van overgave te beginnen. Gelukkig dat de wijsheid van dezen schranderen zielenkenner en zielenleider — dank deze nette vertaling en goedkoope uitgave — ook onze Vlaamsche menschen kan bereiken. D. DE PAUW, O. P.

1757 **Vaele, Pater Petrus, O. F. M.** **24**
◆ DE SERAFIJNSCHE MEDECIJN TEGEN DE ZIELEKOORTSEN DEZER WERELD. *Bewerkt naar den oorspronkelijken tekst door P. Augustus Wuyts, O. F. M. — Thielt, Lannoo. 1925, 3e druk (21 × 16) 140 blz.* *6 fr.*

V* — De zeven hoofdzonden zijn, op verre na, uit de wereld niet. Ook de moderne mensch wordt door die koortsen gekweld. En Pater Vaele heeft tegen die zieleziekten allerbeste pillekens. Tijdgenoot van Pater Poirters en schrijver in den zelfden trant is hij insgelijks een geslepen menschenkenner. Harde waarheden geeft hij te slikken, in rijm en proza, met ernst of spot, luimig en kruimig. Door eenieder wil hij begrepen worden, zelfs door de ongeletterdsten die hij met zijn exempelen boeit en beet heeft. Naar dezen zeventiendeeuwschen geneesheer haasten zich de menschen dezer eeuw: 't is mijn wensch. D. DE PAUW, O. P.

1758 **van Uitert H.** **83 : 24**
◆ GESCHIEDENIS VAN O. L. V. VAN LOURDES. — *Tilburg, R. K. Weesjongenshuis. (Klasbibliotheek, nr 8) 1916 (22× 15) 32 blz.* *fl. 0.15*

VIA-B. — Geschiedenis der achttien verschijningen, met de eerste moeilijkheden en wonderen; verder leven van Bernadette en ontwikkeling der bedevaartplaats. — Een nummertje dat die flinke klasbibliotheek eer aandoet. F. VERMUYTEN, PR.

3. — Sociale Wetenschappen — Opvoeding — Vrouwenbeweging

1759 **Baden-Powell, Robert** **37 : 79**
HET VERKENNEN VOOR JONGENS. *Uit het Engelsch* (Scouting for boys) *dr. Jan Schaap. Geïll. — A'dam, Marnixstraat, 425. 1924. (19× 13) 296 blz.*
fl. 1.60; geb. fl. 2

V — Aan te bevelen aan leiders van scoutstroepen. Zet uiteen de echte en oorspronkelijke opvatting der padvinderij die, verwezenlijkt naar de bedoeling van haar stichter, een uitstekend en gezond middel tot lichamelijke en zedelijke opvoeding zijn kan, maar al te dikwijls door gebrek aan verstandige leiding tot een doodgewone sportclub vervalt. — Dit boekje zal de verkeerde begrippen rectificeeren en den echten zin van het scoutisme leeren kennen. M. NAGELS.

1760 **Doodkorte, J. J.** **37 : 796**
◆ OUDERS, HOUDT UW KINDEREN AF VAN DEN VOETBALMATCH! — *Tilburg, Jongensweeshuis. (Opvoedk. Brochurenreeks, nr 10) (20× 14) 30 blz.* *fl. 0.25*

IV — Er is veel vóór en veel tegen de voetbal als opvoedingsmiddel. Er is zelfs een tijd geweest dat van hoogerhand de voetbal als noodzakelijk kwaad werd gebruikt en aanbevolen. Doch werkelijk : nu is het de tijd dat tegen het geroep van sportenthousiasten en goedbedoelende sportpropagandisten die de jeugd het hoofd dol maken en de ouders het stuur ontnemen, eens nuchter en simpelweg wordt gezegd: dat de opvoedkunde nog altijd het recht heeft te vragen: is 't uit pedagogisch oogpunt *thans* nog gewenscht de kinderen naar 't voetbalplein te brengen? Die vraag wordt beslist weg door den schrijver met *neen*! be-

antwoord. — Zijn stelling verdedigt hij met rake bewijzen en beschouwingen van een diep-geloovig katholiek. Hij schrikt er niet voor terug om rake waarheden te zeggen: wie echter daarom achteruitdeinzen zou is ziende willekeurig blind. In zulke ernstige opvoedkundige kwestie, die voor vele kinderen over de toekomst beslist, mogen de ouders geen onverschilligheid, veel minder voor ingenomenheid, aan den dag leggen. Alhoewel het werkje voor Noord-Nederland geschreven en bedoeld is, hebben toch onze Vlaamsche R.-Katholieke ouders er veel in te leeren.
ALFRED VANDER HALLEN.

1761 Bosman, Theo. **37**
◆ ZWAKZINNIGE KINDEREN. — *Tilburg, R. K. Jongensweesbuis (Opvoedkundige Brochurenreeks nr 9). (21 × 13) 95 blz.* *fl. 1.50*
IV — In deze brochure uit de bekende reeks van het Weezenhuis te Tilburg behandelt de schrijver achtereenvolgens, in negentien hoofdstukken de volgende vragen: wat zijn zwakzinnigen, waaraan herkent men ze, hoe moet men ze behandelen in de opvoeding, hoe kan men hun eenige nuttige kundigheden bijbrengen voor het leven, en hun daarin verder behulpzaam zijn? Wat werd tot nog toe van R. K. zijde in Nederland voor deze categorie van geesteszwakken gedaan, en hoe kan die hulp verder uitgebreid worden? Tenslotte een bespreking van de wettelijke bepalingen op « buitengewoon » onderwijs in Nederland. Deze « inleiding » verdient ten volle de ersntige aandacht van ouders en opvoeders. Ondanks de moeilijk te verwerken stof, is ze zeer helder en aantrekkelijk geschreven, en vol rake opmerkingen over de zeer gewichtige vraag van de opvoeding der abnormale jeugd. Voor de bibliotheek van den L. O.-man warm aanbevolen. K. GEERTS.

1762 Fransen, Dr **15 : 33**
ECONOMISCHE ZIELKUNDE. — *Antwerpen, Hoogeschooluitbreiding (Verhandelingen, nr 235) 1925. (19 × 13) 46 blz.* *1 fr.*
V — In deze brochure zet de schrijver op zeer grondige, duidelijke en bevattelijke wijze uiteen wat economische zielkunde is en hoe zielkundig onderzoek, met geneeskundig onderzoek gepaard, bij de keuze van een beroep nuttig kan zijn. K. B.

1763 Gunning, Dr J. H. **37**
PROBLEMEN DER RIJPERE JEUGD. — *Bewerkt dr. Dr C. P. Gunning en H. L. F. J. Deelen. — Utrecht, Ruys, (De Jeugd.) 1924. (19 × 13) 56 blz. fl. 1.20*
V — Uiteraard zeer moeilijk onderwerp, en toch in hooge mate aantrekkelijk en belangrijk. Deze brochure geeft beter inzicht in die moeilijkheden waarvoor de rijpere jeugd ons plaatst, met ze aan te duiden en ze hier en daar psychologisch en paedagogisch toe te lichten. Inderdaad de adolescent stelt ons voor allerlei problemen, die zeer gewichtig zijn omwille van het belang der periode waarin hij leeft. Kennis, klaar doorzicht en liefdevolle toewijding wordt er geëischt van hen, die de jeugd moeten leiden, vooral in dezen tijd, die op alle gebied ingewikkelder is en de jeugd aan vele gevaren bloot stelt. Dr Gunning en Deelen geven dan ook van neutraal standpunt uit een puike oriënteering aan wie verder die problemen wil uitdiepen. — Warm aanbevolen aan alle leiders van de rijpere jeugd. BL. BOUREMAN.

1764 **Kersten, F. J.** **372**
◆ MET ONS VIEREN. Het eerste onderwijs in lezen en zuiver schrijven. (1e-5e stukje) — *Geïll. dr. C. Jetses. — Groningen, Wolters. 1925, 6e druk. (19 × 13) elk 40 blz.* *fl. 0.45*

VIc — Eenvoudig, practisch, methodisch lezen, schrijven en teekenen steunen en vullen elkander aan; duidelijke drukletter en nette teekening op glad-fijn papier; innerlijk en uiterlijk een beste werkje dus. Het meest kenschetsende er van is dat « de grondwoorden zoo gekozen zijn en zoo behandeld worden dat ze telkens slechts in *twee* deelen behoeven gesplitst te worden. » — Warm aanbevolen. DR. V. NAVEAU.

1765 **Montessori, Maria** **37 : 264**
◆ DE KINDEREN LEVENDE IN DE KERK. Losse aanteekeningen over godsdienstige opvoeding. — *Leuven, Vl. Boekenhalle (Paedagogische Studiën) 1922. (23 × 15) 29 blz.* *1,50 fr.*

V* — Een innig doorvoelde studie. Met de kinderen de liturgie, het heilig symbolisme en ook de paedagogie der H. Kerk te leeren kennen en leven, trekt Mevr. Montessori haar eigen opvoedkundig stelsel verder op. Verschillende oefeningen van haar kinderschool zooals de stilzwijgendheid, de ingetogenheid vinden in het door haar en door hare medewerkers opgevatte « Kinderhuis in de Kerk » een practische toepassing en doel. Met dagelijks een actief deel te hebben in de heilige handelingen, met te verkeeren in het huis van God waar alles aan hun kinderlijke eenvoud is aangepast leeren de kleintjes in naieve vroomheid het innerlijke godsdienstleven beleven; het opnemen der heilige symboliek in hun ziel is een versteviging van hun rotsvaste geloof dat ouderen sticht en aantrekt. Op de geschiedkundige uiteenzetting van het wezen der Montessori-methode, toegepast op de godsdienstige ontwikkeling, volgt een reeks practische toepassingen in zwang in de Montessorischool. Misschien staan veel van deze oefeningen ver van de gewone inrichting der volksschool, maar in ieder geval wordt het tijd dat overal naast de verhalen van de gewijde geschiedenis en het memoriseeren der catechismuslessen, tijd en moeite worden geofferd aan het inwijden onzer kinderen in de wezenskenmerken der liturgie, opdat zij later, ten volle bewust van de ceremoniën, tot een inniger godsdienstleven mogen komen. In dien zin wenschen wij dat de beginselen door Mevr. Montessori vooruitgezet, gretig worden opgenomen en toegepast.
FRANS HAEPERS.

1766 **Van Raalte, Frits** **37**
VEILIGHEID VOOR ALLES. *Met een voorwoord van Ed. Polak. Geïll. dr. O. Roland. — Groningen, Wolters. 1925. (19 × 13) 120 blz.* *fl. 0,90*

V — In tien hoofdstukken van verschillende auteurs, onder redactie van den bekenden redacteur van het Alg. Handelsblad, den heer F. Van Raalte, schildert ons dit hoogst leerzame boekje de talrijke gevaren waaraan de moderne mensch is blootgesteld in onze benijdenswaardige twinstigste eeuw, met haar vergedreven ontwikkeling van jachtend verkeer en soms gevaarlijk comfort. Vooral vuur, electriciteit en gas worden als « vijanden » beschouwd, en meteen wordt het middel aan de hand gedaan om ze met succes te bestrijden. Het boekje is vlot geschreven, en in de eerste plaats bestemd voor kinderen in de laatste

jaren van de lagere school; maar ook anderen kunnen er veel uit leeren en er hun profijt mee doen. Zeer aan te bevelen voor school- en volksbibliotheek. K. GEERTS.

1767 **Wildiers, Emiel, Advokaat** **34 : 65**

HANDBOEK VAN HANDELSRECHT ten behoeve van handelaars en studenten in de rechts- en handelswetenschappen. — *Antwerpen, Gust Janssens. 1918. (19 × 14) 306 blz.* *fl. 7.50*

IV — Ik heb zelf vroeger ondervonden hoe moeilijk het is een handboek over rechtswetenschap te schrijven wanneer men naar volledigheid en duidelijkheid streeft en tot beknoptheid verplicht is, en beweer hoegenaamd niet geslaagd te zijn. — Advokaat Wildiers' boek is eene samenvatting van beginselen, welke echter verduidelijking door een leeraar noodig hebben. Het leven: de voorbeelden, de formules ontbreken. Niet steeds is de beginselformuleering onberispelijk. — Het bevat: I. Algemeene beginselen; II. Handelsovereenkomsten; III. Handelsvennootschappen; IV. Failliet. Waar het noodig is worden stukken uit het gewoon burgerlijk recht behandeld. — Het bevat niets over het Zeevaartrecht. — De terminologie is niet altijd betrouwbaar. Meer dan eens aarzelt de schrijver tusschen het Ledeganck'sch, en het Nederlandsch. Termen als huurling voor huurder, actiën aan drager enz. kunnen er bepaald niet door. DR. L. DOSFEL.

1768 **X.** **33**
◆

STUDIEDAGEN VAN DEN BELGISCHEN BOERENBOND TE LEUVEN. Inhoud der lessen. — *Leuven, Boerenbond (24 × 15) 190 blz.* *6 fr.*

V — Verzameling van een twaalftal voordrachten gegeven in 1922, waaronder zijn aan te stippen de reeksen over *Openbare Besturen en Landbouw, het Landbouwonderwijs* en *het Landbouwonderricht door de vereeniging*. De degelijk gegeven stof is nog altijd actueel. Dr FL. PRIMS, PR.

4. — Taalkunde

1769 **Bourget, Paul** **37 : 44 : 83**

LA CACHETTE. *Annotée par Jos. De Boer. — Hilversum, Brand (Stella matutina, nr 21), 1925 (20 × 15) 60 bl.* *fl. 0,40*

V — Met het oog op band, druk, enz. hadden we in een vorige recensie de uitgaven van « Stella Matutina » minder gunstig beoordeeld. Hiermêe beoogden wij slechts den stoffelijken kant der zaak. De intellectuëele, letterkundige en voornamelijk zedelijke waarde van die uitgaven verdient veel meer lof. — In « La Cachette » vindt men het zeer boeiend en stichtend verhaal van een knecht die liever het leven verliest dan een aan hem toevertrouwd geheim te verraden, nl. de plaats waar zijn meester een grooten schat verborgen heeft. Een nakomeling van den overledene vindt het geheim en den verborgen schat. Hij ook is eerlijk genoeg om hem te brengen bij de laatste overlevende der familie van den eigenaar. Op hare beurt laat deze den schat aan dengene die het voorvaderlijk slot gekocht heeft « met alles wat er mocht gevonden worden ». Op het einde trouwen de beide eerlijke jongelingen met elkander. PAUL COLS, S. J.

1770 **De Vooys, Dr C. G. N.** **84 : 4393**
VERZAMELDE TAALKUNDIGE OPSTELLEN: 2e Bundel. — *Groningen, Wolters. 1925. (23 × 17) 434 blz.* *fl. 5.90*
V* — Deze bundel bevat drie afdelingen. In de eerste, vier opstellen over purisme en over de invloed van de omringende talen op het Nederlands; in de tweede, acht opstellen over de betekenisleer: de gevoelswaarde van het woord, eufemismen, volksetymologie, figuurlike taal, vergelijkingen, metaforen, synoniemen en spreekwoordelike uitdrukkingen; in de derde, een bijdrage over de Nederlandse versbouw, lessen over spontane en bewuste woordvorming in de taal, over spreekwoorden, over woordvorming en woordbetekenis in kindertaal, over vaktaal en volkstaal, over Middelnederlandse woordgeografie. — Deze bundel moet voor de eerste niet onderdoen: daar ligt voor ons Vlaams onderwijzend personeel een ware mijn in van hecht en uitstekend materiaal. Klare en duidelike uiteenzetting, leuke en leerrijke voorbeelden gekozen uit onze sappige, kleurige volkstaal, sterke wetenschappelike grondslag, jarenlange ervaring in het onderwijs, wat verlangt men meer? Al staat de prijs tamelik hoog, geen enkel van onze gestichten mag dit werk in zijn boekerij missen. Dr A. BOON, PR.

1771 **Dijksterhuis, A.** **43 : 37**
KLEINE DUITSCHE SPRAAKKUNST. — De voornaamste moeilijkheden uit de grammatica met vragen en opgaven. — *Groningen, Noordhoff. 1925, 2e druk. (22 × 14) 77 blz.* *gec. fl. 1.70*
V — Spijtig dat dit werkje door de schuld der valuta-verhoudingen voor ons Belgen weerom zoo kostelijk wordt, anders zou men zeggen: ziedaar de gedroomde Duitsche spraakkunst en met passende oefeningen. — Methodisch, duidelijk, bondig, en aangenaam. Al wat overtollige ballast van grammatische spitsvondigheden is, werd hier overboord geworpen en al wat werkelijk nuttig is volledig behouden. Wat in dit boek staat kan men gemakkelijk geleerd krijgen met de leerlingen en wanneer men hetgene hier in staat ook werkelijk kent dan weet men zoo goed als alles wat practisch bruikbaar is bij 't overzetten van Duitsch in 't Nederlandsch, bij 't stellen van Duitsche brieven of rapporten of 't voeren van gesprekken. TH. GREEVE, PR.

1772 **Dominicus, Sr. M.** **37 : 42 : 88**
◆ A FIRST READER FOR OUR CATHOLIC SCHOOLS. — *Hilversum, Brand. (Stella matutina, nr 23) 1925 (20 × 15) 84 blz.* *fl. 1*
V — Het boekje beantwoordt voortreffelijk aan zijn opschrift: Een eerste leesboek (in 't Engelsch) voor katholieke scholen. — De goed gekozen en afwisselende leesstukjes in proza en verzen zijn niet alleen nuttig om Engelsch burgers- en businessleven te leeren kennen in de taal, maar zij leeren aan de Engelschleerenden ook het *katholiek-Engelsch*, dat in de officieele boekjes altijd vergeten wordt. Dus aanbevolen.
A. WALGRAVE, PR.

1773 **Livius** **9 : 47-8**
DE OORLOG TEGEN HANNIBAL: I. VAN SAGUNTUM TOT DE TREBIA. (*XXIe Boek*) *Vert. uit h. Latijn dr. A. Geerebaert, S. J. — Brussel, Standaard. 1925, 2e druk (19 × 12) 106 blz.* *5 fr.*

V — Het is niet noodig de flinke vertalingen van Pater Geerebaert nog aan te bevelen. Deze tweede druk van den Oorlog tegen Hannibal, zorgvuldig herzien en verbeterd zal voorzeker welkom zijn bij de Humaniora-leeraars en ook bij die studenten die leergierig genoeg zijn om, buiten de stof in de klas bestudeerd, een dieper inzicht te willen verwerven in dit geweldig tweegevecht om de wereldheerschappij tusschen twee reuzenmachten: Rome en Carthago. Dr A. CARDYN, PR.

1574 **Kool, Dr. J.-H.** **91 : 4393 : 44 : 37**

VOYAGE ER FRANCE. Lectures et vocabulaire. — *Groningen, Wolters. 1925. (20 × 14) 130, 32 blz.* *fl. 1.75; geb. linnen fl. 2*

V — Een meesterwerk als leer- en leesboek en als schooluitgave. — Stevig rechtstreeksch taalonderwijs vereenigd met een inwijding in de Fransche wereld, zooals geen Fransche schoolknaap zelf er bezit. — In de reeks wandelingen en tochten, krijgt Parijs het leeuwenaandeel: eigenaardig de indeeling in wereldsche, geestelijke en historische stad in overeenstemming met het grondplan. — Komen daarna aan de beurt de verrukkelijke reislanden : Bretanje, Loire, Kathedralen, Alpen, Zuiden. — De gegevens zijn overvloedig, nauwkeurig, op goddienstig gebied over het algemeen betrouwbaar en eerbiedig en steeds (dank zij welk een arbeid!) aangenaam voorgeschoteld. — De taal is zichtbaar bewerkt met het oog op een zware materiaalverduwing. Enkele malen ernevens; meestal raak en van goed allooi. De smaak en pracht der uitgave lachen u toe; met zijn meer dan 100 uitstekende foto's is het boek een album. Vorm, druk, papier, indeeling, band, alles in de puntjes. Eenige zetfouten. — Dit boek moet volstrekt door elk leeraar in het Fransch gebezigd worden. DR. JORIS CAEYMAEX, PR.

1775 **Molenaars, H. en De Heer, A.** **4393 : 37**

NEDERLANDSCHE SPRAAKKUNST MET OEFENINGEN. — *Brussel, Paelinck 1925. (21 × 17) 312 blz.* *7,50 fr.*

V — Weeral een nieuwe « Nederlandsche Spraakkunst met oefeningen ten dienste van Humaniora, Normaalscholen en andere inrichten met Middelbaar onderwijs »! Wordt het op den duur niet des Guten zu viel? En toch mag ze er gerust zijn! De schrijvers, mannen uit de praktijk — de eerste is leeraar aan de Vlaamsche Normaalschool te Brussel, de tweede, leeraar te Baarle-Hertog, — allebei flink wetenschappelijk onderlegd en op de hoogte van de jongste literatuur, komen kranig uit voor een gezond en levend taalonderwijs. Voor hen is spraakkunst geen synoniem van spelling, maar studie van de taal, van de taalverschijnselen, gesproken of geschreven. In het opstellen van de regels en het formuleeren van de bepalingen laten ze zich niet binden door ouden sleur; ze zijn er zich van bewust dat de levende taal steeds wordt gewijzigd en immer wordt verrijkt door nieuwe, soms grillige vormen en wendingen. Voor de indeeling van de stof volgen ze de orde die we o. a. vinden bij Van Wijk : I Studie van den zin: A. enkelvoudige zin; B. samengestelde zin. II Studie van het woord : A. Woordsoorten; B. Woordvormen; C. Woordbeteekenis en woordvorming; D. Woordspelling. III Studie van den klank : Klankleer. Een prachtige aanwinst zijn de talrijke en goed gekozen oefeningen. — Niet te veel schijngeleerdheid : hier en daar toch wel een kleinigheid, die eerder thuis hoort bij de historische spraakkunst. — Op zijn geheel beschouwd, degelijk en deugdelijk werk. Prof. Dr A. BOON, PR.

1776 Sormani, Dr P. V., en Versmeeten, Dr P. **38**

GRIEKSCHE OEFENINGEN: deel I, met afzonderlijke woordenlijsten. — *Groningen, Noordhoff. 1923. (21 × 14) 135 blz.; 65 blz.* *fl. 1.80*

Dit eerste deel bevat oefeningen over de verbuigingen en de regelmatige vervoeging op omega. Op een stukje ter vertaling uit het Grieksch volgt telkens een thema. Van blz. 107 af krijgen we samenhangende verhalen, die echter, luidens de voorrede, reeds veel vroeger kunnen behandeld worden. Op elke bladzijde eenige voetnota's. Het bijgaande vocabularium bevat eerst de « moeilijke » woorden in de volgorde der oefeningen; daarna komen een Grieksch-Nederlandsche en een Nederlandsch-Grieksche woordenlijst; achterin eenige eenvoudige « regels ». — Meer dan andere schoolboeken kan men « Oefeningen » slechts door het gebruik in de klasse leeren kennen en op hun juiste waarde schatten. Toch meen ik te mogen verzekeren, dat het oefenboek van Sormani tot de beste behoort, die wij in onze taal bezitten. Het sluit zich aan bij de uitmuntende Grieksche Grammatica van Kaegi-Sormani en is in denzelfden geest van vereenvoudiging samengesteld. Het kan echter ook bij andere spraakkunsten gebruikt worden. Losse zinnen zijn in paedagogisch opzicht minder aan te bevelen, maar het moet gezegd, dat die van Sormani, met een enkele uitzondering, een zeer bevredigenden zin bieden en bij lang niet zoo eentonig en vervelend zijn als in menig ander oefenboek. Maar is het wel zoo onmogelijk als in de voorrede gezegd wordt, reeds heelemaal in het begin samenhangende stukken te geven? De Nederlandsche bewerking van Dr Bachof's Griechisches Elementarbuch, waar men er van blz. 3 af te lezen krijgt, is reeds een bewijs van het tegendeel. Het eerste deel van Griechisches Elementarbuch van Wesener, waaraan Sormani verklaart veel te hebben ontleend, begint (althans in den druk 1904) met een mooie reeks « Mythologische Erzählungen », welke ons dunkens reeds heel vroeg in behandeling kunnen worden genomen. Sormani's oefeningen bevatten, evenmin als zijn Grammatica een inhoudstafel. — Geheel het eerste deel vinden wij, met zeer geringe verschillen, terug in zijn Grieksch Themaboek, 5e druk, 1922. blz. 1-126. Dat de inhoud van het eerste werk in het tweede overgenomen is, staat wel in de voorrede van « Themaboek », hoewel niet in zoo duidelijke bewoordingen, te lezen; maar een korte waarschuwing in de voorrede van « Grieksche Oefeningen » zou den leeraar voor mogelijke verrassingen behoeden, die in België, bij den huidigen stand van den wisselkoers, dubbel onaangenaam zouden zijn. DR A. GEEREBAERT, S. J.

1777 Sormani, Dr P. V. en Versmeeten, Dr P. **48**

GRIEKSCH THEMABOEK. — VOCABULARIUM, WOORDENLIJSTEN, EN REGELS bij het Grieksch Themaboek. — *Groningen, Noordhoff. 1925, 6e druk (22 × 15) 184-108 blz.* *geb. te samen in linnen fl. 3.90*

Grieksch Themaboek is een verkorte uitgave van *Grieksche oefeningen* door dezelfde schrijvers. Tot blz. 126 is de inhoud, op een aantal zinnen en negen oefeningen na, gelijk aan dien van *Gr. Oefeningen*, Ie deel. Blz. 126-183 bevatten oefeningen, louter losse zinnen, op de werkwoorden op mi en op de onregelmatige werkwoorden; de verhoudingen van dit gedeelte tot het IIe deel van *Gr. Oefeningen* is het mij niet mogelijk te bepalen. Daar het geheele werk in denzelfden geest is opgevat, verwijs ik waar mijn bespreking van het Ie deel der *Gr. Oefeningen* hierboven. DR A. GEEREBAERT, S. J.

1778 Van Dantzig, Branco **37 : 78 : 80**

SPREEKOEFENINGEN, bij het onderwijs in spreken en zingen, met een beknopt theoretisch gedeelte ten behoeve van het lager en het voorbereidend onderwijs. — *Groningen, Noorhoff. 1925, 4e druk. (19 × 14) 64 blz.* *fl. 0.90*

V — Een streng wetenschappelijk werkje — hier en daar wat te wetenschappelijk wellicht voor het lager onderwijs — over het onderricht in spreken en zingen, voornamelijk in spreken. In Vlaanderen, waar in het lager onderwijs tot nog toe zoo bitter weinig gedaan wordt, helaas, aan beschaafd uitspreken en spreken, zal dit boekje een kostbaar vade-mecum zijn voor onderwijzers en onderwijzeressen, die hunne taak in zake zuivere uitspraak nauwgezet ter harte willen nemen. — Zeer warm aanbevolen. DR V. NAVEAU.

5. — Wetenschappen

1779 De Vries, Dr J. **51**

EVENREDIGHEDEN, WORTELTREKKING, LOGARITHMEN EN GONIOMETRIE. — *Groningen, Wolters. 1925. (21 × 14) 56 blz.* *fl. 0.80*

V* — Dit boekje is bestemd voor de A-leerlingen der gymnasia. Hunne beperkte leerstof in de mathesis laat niet toe, dat zij zich uitgebreide leerboeken van algebra en hoekmeting aanschaffen. Voor hen zijn hier verzameld de evenredigheden en de worteltrekking, welke in de tweede klasse behandeld worden; en de logarithmen met eenige begrippen van hoekmeting, welke in de vierde klaar voorkomen.

Dr J. VAN MOLLÉ, PR.

1780 Eigenhuis, J. **572 : 58 : 59 : 91**

VAN MENSCHEN, DIEREN EN PLANTEN BUITEN EUROPA: 1. De nieuwe Wereld en Australie; 2. De oude wereld. *Geïll. der Henri Pieck. — Groningen, Wolters. 1922. 2 dln (18 × 14) 128, 103 blz.* *per deel fl. 0,85*

V — Bij de eerste kennismaking valt dit werkje tegen. Daar is, vooral in het begin van het eerste deeltje, een hinderlijk gemis aan stijl: wanorde in den gedachtengang, een ongaar mengsel van allerlei genres, en meer dergelijke gebreken doen al heel onpaedagogisch aan in een boekje bestemd voor het gebruik in de klassen (6e en 7e leerjaar U. L. O.; vervolg op « Van Planten en Dieren » door Ligthart en Scheepstra). Maar gaande weg verdwijnen die gebreken, en de onaangename indruk wijkt voor de levendigste belangstelling en ware sympathie. Een massa machtig interessante wetenswaardigheden maken het boekje nuttig en aantrekkelijk. Over den Schepper weet de schrijver niet veel meer te zeggen dan dat we met eerbied opzien « tegen de verheven Macht die uit dat alles spreekt ». Eenmaal ontmoeten we een zendeling van den christen godsdienst, maar 't is er een die met eega en kroost in een huis op wielen door Afrika's woestenijen zwerft. Men kan zich afvragen of het wel noodig was zoo dikwijls te spreken over het naakt loopen van de natuurvolkeren; eenmaal voor ieder zou wel voldoende zijn, te meer daar de (trouwens niet aanstootelijke) silhouette en andere illustraties sprekend genoeg den tekst ophelderen. Ten slotte

mag men zich ook verwonderen over deze in haar algemeenheid verbluffende stelling dat « de wilden in hun natuurstaat eerlijk zijn ».
A. Regniers, S. I.

1781 **Hansen, A. 59 : 91**
Het Plantenkleed der Aarde. Algemeene plantengeographie. *Bewerkt naar h. Duitsch dr. J. J. Hof. — Geïll. met 25 afbeeldingen. — Zutphen, Thieme. 1922. (22 × 16) 316 blz. fl. 3.50*
V — Tot nog toe ontbrak in onze taal een werk als dit. Het heeft een dubbel doel: 1) leeren kennen en bewondering opwekken voor het wondervolle plantenmateriaal dat onze aarde siert en de enorme verscheidenheid van vormen waarin zich het plantenleven uit; 2) een leemte aanvullen die zeer zeker in onze aardrijkskundige boeken wordt gevoeld, waar zoo goed als niets over de bodembedekking en weinig over plantengeografie wordt gegeven, ofschoon daardoor het land schapsbeeld leven en bezieling krijgt. In de inleiding handelt de auteur over de geschiedenis der floristiek over hare wetenschappelijke taak, over de vorming der natuurlijke flora's, over de plantengebieden, den invloed van den mensch op de flora en den overgang van de floristiek tot de plantengeografie. Daarna volgt de eigenlijke verhandeling over de plantengroei der aarde. Groote indeelingen hiervan zijn: het arctische gebied, Europa, Azië, Afrika, Australië en de eilanden van den Grooten Oceaan, Amerika en het antarctisch gebied. Deze groote afdeelingen zijn dan weder in afzonderlijke natuurlijke streken onderverdeeld. Als geheel voldoet dit boek wel, maar de behandeling van ons land laat nog al wat te wenschen over. Daar wordt gezeid dat « het laagland van België ter nauwer nood een ander vegetatiekarakter heeft dan Nederland ». En dit gaat nu juist wat het vegetatiekarakter betreft niet op. « Ook hier is de bodem en zijn oorspronkelijk plantenkleed geheel door de kultuur veranderd » gaat het verder. Dat is grootendeels juist, maar van dat oorspronkelijk plantenkleed zijn nog heel wat sporen overgebleven in de heidevelden en de dennenbosschen der Kempen en in de Ardennen. Men krijgt ook den indruk dat zoo goed als het geheele laagland uit « met kanalen doorsneden polders » zou bestaan, wanneer dit alleen het geval is voor een heel klein gedeelte. — Afgezien hiervan is dit boek best geschikt om heel wat nuttige kennis bij te brengen en belangstelling en bezieling te wekken voor de natuur en haar wonderbaar plantenkleed.
J. Verschueren, S. J.

1782 **Heimans, T. 58 : 59**
Uit ons Krytland. — *A'dam, Versluys. 1911. (23 × 16) 213 blz. fl. 2.90*
V — Deze uitgave is de best uitgegeven van heel de reeks. De teekeningen en foto's zijn allerkeurigst. Voor den natuurliefhebber is dit werkje bizonder aantrekkelijk, omdat het een der eigenaardigste, kleinste maar tevens rijkste gouwen der Nederlanden behandelt. Over de manier waarop de gegevens zijn voorgebracht, hoeven wij alleen te zeggen dat zij perfekt is. Zij die het geluk hebben enkele vacantie-dagen in Limburg door te brengen en tevens hart en oog voor natuurschoon tijd en ruimte gunnen, zullen in dit boekje een allerbeste reismakker vinden.
R. Naveau.

1783 **Molenbroek, Dr P. en Wijdenes, P. 51**
Planimetrie voor middelbaar en voorbereidend Hooger Onderwijs, met

antwoorden. — *Groningen, Noordhoff. 1924. 2 dln (24 × 16) 105, 111 blz. gec. per deel fl. 1.90*

V — Eene vlakke meetkunde in twee deelen. Het eerste deel handelt over hoeken, meetkundige plaatsen, cirkels, veelhoeken en de evenredigheid der rechten. In het tweede deel gaat het hoofdzakelijk over de gelijkvormigheid, over vlakke figuren en hunne betrekking tot den cirkel. — Aan te stippen valt in het tweede deel het hoofdstuk dat handelt over de constructie van eenige algebraïsche vormen, die een merkwaardig pogen is om bij de leerlingen van het begin af het verband tusschen de meet- en de stelkunde voor te houden. — Vele oefeningen worden ook na ieder hoofdstuk aangegeven, en een fasciculum afzonderlijk bij ieder deel gevoegd, houdt de oplossingen ervan, ten dienste der doceerenden. DR J. VAN MOLLÉ, PR.

1784 **Senden, L., pr.** **51**

MEETKUNDE: I. Vlakke Meetkunde. — *Brussel, Standaard. 1925. (21 × 14) 300 blz. 12.50 fr.*

V — Een nieuw werk van professor Senden, dat voor zijn voorgangers niet hoeft onder te doen. De inhoud: de vier boeken der vlakke meetkunde, met een aanhangsel (30 blz.) over landmeten en waterpassen. Nieuw is de verwerkte stof natuurlijk niet, maar ze steekt in een keurig kleedje: bondige, maar klare, ik zou haast zeggen tastbare voorstelling, ook van de moeilijkste begrippen; hoofdstellingen, sleutels der meetkunde, zooals men ze niet kan voorbijzien; schema's, op 't einde van ieder boek, die modellen zijn van bondigheid en klaarheid; na ieder hoofdstuk toepassingen naar ieders gading: gemakkelijke en moeilijke. — Is dan alles volmaakt? Dit ware te veel gevraagd van een eerste poging; zoo is het veelvuldig gebruik van verkortingen door teekenschrift mij niet erg meegevallen; eenige kleine onnauwkeurigheden zullen bij een volgende uitgave wel recht gezet worden. — Maar waarom over kleine zaken vitten als er zooveel goeds te zeggen valt! — Wie de andere werken van E. H. Senden kent, wil dit eerste deel der Meetkunde niet missen, en zal verlangend uitzien naar het tweede deel.

FR. CLERCKX, PR.

1785 **Seton, Ernest Thompson** **83 : 59**

HET LEVEN VAN WAHB, den Grizzlybeer. — *Naar de Amerikaansche uitgave uit het Engelsch vert. dr. H. S. Valeton-Ortt. — Met 100 teekeningen v. d. schrijver. — 's Gravenhagen, Kruseman. (20 × 15) 160 blz. fl. 2*

V — Beter dan droog-wetenschappelijke uiteenzettingen rond opgezette museum-beren, schetst dit boeiend verhaal ons, naar levend model, de levenswijze van een Grizzlybeer: hoe hij jong verweesd zich een weg door 't leven weet te banen; door eigen ervaringen geleerd opgroeit tot den geduchten alleenheerscher over berg en dal; hoe hij zijn vijanden verschalkt of bekampt, in zijn onderhoud voorziet en zijn wonden heelt... enz. — Met geringen litteraire inkleeding en minder dichterlijke frischheid dan W. Long, maar met den positieven, acuten blik van den man die de wildernis op zijn duimpje kent, weet Thompson Seton ons aandacht gespannen te houden voor Wahb, zijn reusachtig proefexamplaar. — Alleen lijkt mij 't formaat wat overdreven voor zulk een geringen inhoud. JORIS BAERS, PR.

1786 **Van der Bilt, Dr J.** **52**

STERRENKUNDE. — *Geïll. met 137 afbeeldingen. — A'dam, Mij. v. g. e. g. lectuur (Wereldbibliotheek). 1919, 2e druk (18 × 12) 386 blz. fl. 2.25*

V — Een korte samenvatting van de kennissen over den sterrenhemel, die in de meeste leerboeken van Populaire Astronomie samengebracht zijn. Nochtans zijn in dit bundeltje enkele onderwerpen strenger wetenschappelijk en dus minder vulgariseerend behandeld b. v. eerste hoofdstuk over de sfeer. De uiteenzetting is klaar en duidelijk. Geometrische voorstellingen en figuren verduidelijken overal de theoretische beschouwingen. Talrijke allernieuwste clichés versieren dit kostbaar handboekje. DR JUL. BELPAIRE, PR.

Versluys, J. **51**

LEERBOEK DER STEREOMETRIE. — *Groningen, Noorhoff. 1924, 12e druk. (24 × 15) 195 blz. fl. 2.90*

V — Eene meetkunde in de ruimte. Het eerste hoofdstuk bevat de onderlinge betrekking van vlakken en die met rechten. Dan gaat het over vlakhoeken, over lichamen door vlakken begrensd — hoedanigheden en inhoud — over den cylinder, den bol, en eindelijk over de figuren op het bolvlak. — Buiten de vraagstukken en oefeningen die ieder hoofdstuk medebrengt, worden om te eindigen 100 gemengde vraagstukken opgegeven. DR. J. VAN MOLLÉ, PR.

1787 **Vijverberg, J.** **83 : 59**

VOGEL-IDYLLEN. Ranke wieken. Met een voorbericht van Dr. Jac. P. Thijsse. — *Geïll. met 45 afb. — R'dam, Brusse. 1925. (21 × 16) 112 blz. fl. 1.90*

V — Brusse heeft interessanter dierenboeken uitgegeven dan dit. Vijverberg is een buitenstaander: hij is niet doorgedrongen in de dierenpsychologie als W. Long of Thompson Seton; hij bezit niet den opmerkingsgeest van Herman Löns; het dier blijft voor hem enkel een gelegenheid om mooie dingen te zien, te zeggen en te fotografeeren. Toch waardeeren we zijn werk, want hij behandelt hier de water- en strandvogels die in dergelijke werken slechts vluchtig aan de beurt komen en hier zeer belangwekkend blijken te zijn in hun privaat- en huishoudelijk leven. En dat Vijverberg houdt van z'n mooie strand- en duinvogels bewijst ieder bladzij. Het boek is con amore geschreven, en zoo mooi gedrukt op luxuspapier, met zulke fraaie letter, met vele mooie plaatjes naar fotos, dat het een der meest verzorgde uitgaven geworden is die de laatste tijden verschenen. ERNEST VANDER HALLEN.

6. — Toegepaste Wetenschappen

1788 **Cornel, W., en De Winter, J.** **515 : 6**

HET PROJECTIETEEKENEN. — *Utrecht, Dobbe. 1922. (30 × 25) 4 blz. + 43 platen. fl. 1,50*

V — « Het Projectieteekenen » van Cornel en De Winter, is een werkje dat van zeer veel nut kan zijn voor den leeraar van projectie, doch ik denk niet dat het blindeling volgen van dezen cursus voor al de leerlingen het gewenschte resultaat zou opleveren. Zeker zijn er veel

goede voorbeelden in opgenomen, doch bij vakonderwijs moet men de projectie meer aanleeren naar modellen en stukken die de jonge werklieden dagelijks in het werkhuis onder de hand hebben, en bijgevolg niet blijven bij vaste vormen en modellen die meer de theorie raken dan wel de praktijk. Voor den lezer der Vakbibliotheek die zich door eigen studie een gedachte wil vormen van de projectieleer is het werk zeer aan te bevelen. De plooibare modellen zijn ten zeerste geschikt voor het praktisch vinden der projectievlakken. IR G. VAN ERMEN.

1789 **Dix, W. H. K.** **635**

VARENS VOOR KAMER, KAS EN TUIN. *Geïll. met 30 afb. — A'dam, Kosmos. (Weten en Kunnen) nr 127, 1925, (19 × 13) 64 blz.* *fl. 0,75*

V — Iets wat men in gewone handboeken altijd niet voldoende uitgelegd vindt : de kweek van sporeplanten, en dat daarom bij veel onzer bloemenliefhebbers van harte welkom zal zijn. Zelfs leeken zullen dit boekje met veel genoegen lezen. FR. GASTEELS, L. I.

1790 **Haga, Fr. K. H.** **621.3 : 537**

DE DYNAMO. Beknopte uiteenzetting van de inrichting en de werking van de Dynamo. — *Deventer, Kluwer (De voornaamste electrische Machines en Toestellen). 1920, 4e druk. (32 × 25) 60 blz.* *fl. 3.50*

V — Na een woord uitleg omtrent Elektrostatika, galvanisme en magnetisme, beschrijft Igr Haga achtereenvolgens een paar types van gelijkstroom- en van wisselstroomdynamos. — De uitleg is eenvoudig en helder: hij wordt als vanzelf afgeleid van de voorgestelde principes. Al wat bijkomstig is wordt stelselmatig geweerd. Het beweegbaar model, los in het boek bijgevoegd, laat toe, op het model, den uitleg gemakkelijk te volgen. De andere, in het boek voorkomende figuren passen best bij den tekst, die er aan klaarheid niets doet dan bij winnen. — « DE DYNAMO » zal gretig gelezen worden door hen die hun eerste stappen wagen in het domein der praktische elektriciteit; ze zullen in het geheel niet teleurgesteld worden in hun leergierige verwachtingen.

L. SENDEN, PR.

1791 **Imelman, Nanno A.** **621 : 1**

HET STOOMBEDRIJF. *(3e deel : Stoommachines). Geïll. met 358 fig. en 6 platen. — Deventer, Kluwer. 1921, 2e druk (28 × 20) 403 blz.* *fl. 10,75.*

V — «De Stoommachines», of het derde deel van het boek van Imelman, is de vollediging van het werk; nochtans moet gezegd worden dat elk deel op zichzelf een geheel afgewerkt vakboek uitmaakt. Elke machine die men in 't algemeen in de verschillende nijverheden aantreft, is afzonderlijk berekend, en afgebeeld zoowel in doorsnede voor de technische werking als in foto om de klare voorstelling. Elk vakman vindt er zijn zin, en ook fabriek- of centrale- bestuurders hebben er een goede leidraad aan. De stoomturbines hebben in dit boekdeel ook hun plaats verworven, en berekeningen van onkosten aan onderhoud, verbruikte stoom, kolen en andere bijhoorigheden komen er voldoende in voor, en de kleinste bijzonderheden zijn er in 't oog gehouden. Men mag met reden zeggen dat het een standaardwerk is, want niets wordt er onbehandeld gelaten. IR. G. VAN ERMEN.

1792 **Kok, J. en Eigenhuis, J.** **636**

ONZE LANDBOUW. Een leerleesboek voor de hoogste klassen der Lagere School, het Vervolgonderwijs en het Voorbereidend Landonderwijs. 3e Deel: Het Dier. — *Groningen, Wolters. 1925. (19 × 13) 88 blz.* *fl. 0.80*

V — Het derde deeltje van een zeer aanbevelingswaardig werk van den bekenden Nederlandschen vriend van het landbouwonderwijs. Zulke boekjes zouden ook in onze Belgische lagere scholen met zeer veel nut kunnen gebruikt worden. Onze eigen werkjes voor de lagere school missen meestal de groote deugd van eenvoud. Zelfs zouden wij durven wenschen dat het bij dit derde boekje niet zal blijven.

FR. CASTEELS, L. I.

1793 **Oosterhof, Ant. P.** **69**

GEWAPEND BETON. Handleiding in 't bijzonder bewerkt voor den bouwvakarbeider. *Met 44 afb. — A'dam, Kosmos, 1924. (20 × 13) 50 blz.* *fl. 0,75*

V — Uiterst beknopte en wel ietwat empirische uiteenzetting van den aard en de hoedanigheden van het gewapend beton, dezer toepassing in de constructie en de uitvoering van betonconstructies. — De tekst is verre van geleerd, veel wordt duikelijk gemaakt door de talrijke en goed gepresenteerde schetsen en figuren. Dr Ir STAN LEURS.

1794 **Rubbrechts, Dr Raph.** **578 : 62**

BEGRIPPEN OVER MICROBEN- EN PARASIETENLEER. — *Brugge, Excelsior. 1923. (21 × 13) 64 blz.* *3 fr.*

V — Dit boekje werd geschreven voor verpleegsters, om ze vertrouwd te maken met een moeilijke wetenschap, waarvan de kennis voor haar onontbeerlijk is. Dr Rubbrecht heeft als schrijftrant den vorm van les gekozen, 6 lessen, gewoon als hij was deze stof aan toekomende verpleegsters te onderwijzen. Vandaar eene duidelijke uiteenzetting, ook van de moeilijkste punten. Dat is een voordeel; maar een nadeel is, dat elke les te zeer op zich zelve staat. De onderdeelen der verwerkte stof komen niet zoo duidelijk uit, het verband tusschen alle deelen komt niet zoo duidelijk voor als in een handboek. — De tekst wordt nog opgeluisterd met 10 figuren. A. J. HENDRIX.

1795 **Sparenberg, F.** **638**

BIJEN-HOUDEN. — *A'dam, Wed. Ahrend en Zoon (21 × 13) 36 blz.* *fl. 0,75*

V — Bijen-houden door F. Sparenberg bevat veel leerrijke zaken over bieënteelt. Menig *ingewijde* imker zal er nuttige lessen vinden om zijn bieënhal te bestieren. Doch... als « Handboekje voor *beginnende* Imkers » zou ik het niet aanbevelen. Er is beters te vinden. De stof is veel te uitgebreid om in 36 bladz. degelijk beschreven te worden, en daar de schrijver zijne lezers te ontwikkeld onderstelt, vindt men in het boekje aanwijzingen die voor velen onverstaanbaar zijn. Wel is waar worden sommige verklaringen opgehelderd door een dertigtal figuren, doch men moet *begaafde* bieman zijn om al die omhalingen te verstaan. Daaruit zal volgen dat de « beginnelingen » den moed niet zullen hebben om geheel het boekje te lezen, dat overigens afmattend is voor den geest, en zij zullen zich tevreden stellen met eenige, gemakkelijke verstaanbare aanhalingen in praktijk te stellen. — Ten anderen kan ik alle vooruitzettingen van den schrijver niet deelen. Hij bedriegt zich stellig waar hij

zegt dat « de holle aders der vleugels met lucht worden gevuld vóór het opvliegen » (bl. 8) 't zijn wel de *twee bijzondere langwerpige luchtzakjes*, die vóór het opvliegen, met lucht worden gevuld, en die lucht, verwarmd zijnde, vermindert haar gewicht, en alzóó vergemakkelijkt zij de vlucht der bie. — Dan nog vinden alle imkers op 1 dm^2 meer dan 800 werksterscellen en meer dan 500 darrencellen dewijl M. Sparenberg er respectievelijk slechts 425 en 255 per dm^2 vindt (bl. 14). De voetnota op bl. 4 mocht gerust weggelaten worden worden. De eerste regel van het boekje toont aan dat het geschreven is in de vereenvoudigde spelling. Wil de Heer Sparenberg voor « beginnende imkers » schrijven en zijn doel bereiken, hij neme zijn leerrijke stof, verdeele ze over vier soortgelijke handboekjes ofwel geve ze uitgebreid in één boekdeel van 200 bladzijden. — Dan zal zijn werk zeer nuttig zijn, aangenaam en tevens leerrijk. M. HAERENS.

1796 **Van de Well, J G. J.** **4 : 623**

TECHNISCH WOORDENBOEK IN VIER TALEN : NEDERLANDSCH-DUITSCH-ENGELSCH-FRANSCH, samengesteld onder leiding van P. W. SCHARROO : 4e Deel, ELECTROTECHNIEK. — *A'dam, Van Mantgen en De Does. 1925. (17×11) 484 blz.* *geb. linnen fl. 5.90*

V — In onzen tijd van intense bedrijvigheid op het gebied der techniek, waar elke week schier nieuwe toepassingen of volmakingen te boeken zijn, is het van 't hoogste belang voor den liefhebber en den man van 't vak zich op de hoogte te houden van de laatste nieuwigheden. Welnu, deze zullen ze doorgaans in de gespecialiseerde, buitenlandsche tijdschriften moeten zoeken : maar om deze Engelsche, Duitsche en Fransche periodieken te kunnen volgen is meer noodig dan de kennis van het gewoon vocabularium : ook de eigen technische bewoordingen moeten zij kunnen begrijpen en identificeeren. Een voltallig woordenboek blijkt dan ook onontbeerlijk. In deze behoefte heeft de uitgeversmaatschappij Van Mantgen en De Does, — die reeds zoo menig degelijk vakboek de wereld instuurde, — weten te voorzien, door 't uitgeven van deze uitstekende viertalige « Technische Woordenboeken » onder leiding van P. W. Scharroo samengesteld. Dit 4e deel ervan bevat uitsluitend woorden en uitdrukkingen behoorende tot het gebied van *Sterkstroom, Zwakstroom en Radio.* — Vooral de liefhebbers van T. S. F. zullen er met vreugd naar grijpen, want het is wellicht het eerste viertalig woordenboek waarin de terminologie van dit nieuw gebied der techniek aangegeven wordt. — Dank zij de practische indeeling zal het opzoeken van de gewenschte bewoordingen betrekkelijk eenvoudig zijn. — Kortom een kostbare aanwinst voor onze vakboekerijen.

JORIS BAERS, PR.

7. — Schoone Kunsten

1797 **Plasschaert, Alb.** **75**

KORTE GESCHIEDENIS DER HOLLANDSCHE SCHILDERKUNST van af de Haagsche School tot op den tegenwoordigen tijd. *Met 86 platen. — A'dam. Mij. v. g. e. g. Lectuur (Nederland Bibl.) 1923, 2e druk. (18 × 12) 383,86 blz. fl. 3*

V — Een volledig of bijna volledig overzicht, met biografische bijzonderheden en voor de groote meesters met opgave der werken, van bijna

al de Hollandsche schilders te beginnen van de groote Haagsche school. Graphici en dergelijken worden ook vermeld. Vooraf de karakteriseering van de Haagsche school, van de Amsterdamsche en van wat Plasschaert noemt de Haagsche-Amsterdamsche school, ook eene korte maar zaakrijke inleiding tot de moderne strekkingen die nog zoeken en rondtasten, maar schoone verwachtingen wettigen, want zegt Plasschaert « wij zijn geen povere sires, maar onrustige rijkaards ». — Deze tweede uitgave is heel wat rijker en vollediger, maar staat daarbij op een merkelijk verschillend standpunt; de schrijver, onder invloed der moderne scholen, beoordeelt de kunstwerken eerder van uit het gezichtspunt der architektonische waarde. Plasschaert wil van elken kunstenaar de psyche bepalen, en blijft dus niet staan bij gemakkelijke oppervlakkigheden. Bij gelegenheid durft hij vrank uitkomen tegen de heerschende meeningen. — Het werk leest moeilijk; de schrijver heeft een hekel aan phrases; de zinnen zijn ingekort, afgebeten als voet-nota's. Het veronderstelt eene zekere bekendheid met scholen en schilders; de 86 platen kunnen ten andere daarin verhelpen. — Een werk te zetten bij de boeken die men dikwijls raadpleegt en die dienen tot betrouwbare gids. Het ware hoogst wenschelijk dat we ons voor Vlaanderen over soortgelijk benediktijnerwerk konden verheugen. J. HALLEZ, PR.

1798 **Van Duren, Th. G.** **78 : 37**

THEORETISCH-PRAKTISCHE ZANGCURSUS. Een- en tweestemmige zangoefeningen en vocalisen. — *Groningen, Noordhoff. 1924. (22 × 17) 104 blz. fl. 1*

V — In dezen zangkursus blijkt schrijver zijn stof zeer grondig te behandelen. Slechts trapsgewijze gaat hij vooruit en na een korten theoretischen uitleg waarin hij op merkwaardige wijze duidelijkheid aan bondigheid weet te paren geeft hij telkens een overvloedig oefeningsmateriaal. Deze oefeningen beperken zich ook niet tot louter droge solfège-reeksen maar zijn zoodanig gekozen dat vele aangename melodieën aan de beurt komen en dat tot slot telkenmale een of twee liederen het hoofdstuk afsluiten. Het is echter wel opvallend, niet enkel in deze maar in haast alle zangmethoden, dat men de zangkunst zoo eenzijdig beschouwt, veeleer als een wetenschap of technische bedrevenheid dan als eene *kunst*. Leerlingen die methoden lijk deze moeten doorwerken, behoeven een paar jaren gedurige praktijk vooraleer zij de opeenstapeling van tref-, afstand- en rythme-oefeningen doorgeworsteld hebben. Maar van *mooi zingen* kennen ze dan nog niets, want over stem, stemvorming en stemgebruik zwijgt het boekje volkomen. Wie ons op dit punt iets leveren kan dat eene *werkelijke leemte* aanvult zou de E. H. Van Nuffel zijn die in zijn Mechelsch St-Romboutskoor op het stuk van stemvorming voor jongens b. v. meer heeft tot stand gebracht dan al de Nederlandsche en Belgische muziekscholen bij elkaar.

TH. GREEVE, PR.

1799 **Van Schagen, K. H.** **79**

HANDBOEK DER SPORTEN. Uitgegeven met voorkennis van het Ned. Olympisch Comité, onder redactie van K. H. Van Schagen. — 1e deel: *Geschiedenis en Beteekenis van de Sportbeoefening in Nederland (Leo Lauer) — Athletiek (J. H. Dobbinga) — Voetbal (M. Houtkooper) — Zwemmen (K. H. v. Schagen); —* 2e deel: *Korfbal (H. W. Vliegen) — Honkbal (E. Bleesing en J. C. G. Grasé) — Hockey (G. J. Scheurleer) — Kaatsen*

(*F. Weersma) — Turnen (H. C. Th. W. Kok); —* 3e deel: *Schermen (Dr W. P. Hub. van Blijenburgh) — Boksen (J. v. Hamersveld en H. Mulder) — Grieksch-Romeinsch Wortelen (G. J. B. Looman); —* 4e deel: *Roeien (Ds J. A. P. Bijl) — Lawn-Tennis (G. J. Scheurleer) — Cricket (H. v. Booven) — Schaatsenrijden (Yngvar Bryn). — Geïll. R'dam, Nijgh en Van Ditmar. 1924. (21 × 13) 4 dln, I en IV 340 blz.* *fl. 3.90*
250 blz. II en III. *fl. 3.50*

V — Een prachtige alzijdige reeks technische opstellen over de verschillende lichaamssporten, die er vooral op aansturen de lichamelijke hygiëne te bevorderen en ons gestel bestand te maken tegen de hooge eischen welke thans overal aan onze zenuwen worden gesteld. Deze handleiding waarschuwt overigens tegen een der groote moderne kwalen : de eenzijdigheid en het teveel in zake sport. Verder is deze reeks een prachtwerk van technische sporteducatie die aan alle opvoeders, patronaatleiders veel dienst kan bewijzen, waar ze met beleid en mate wordt geraadpleegd en toegepast. De firma Nijgh en Van Ditmar weze gefeliciteerd om den krachttoer dezer mooie uitgave. Jammer dat deze werkjes niet uitvoerig genoeg de specifiek-Hollandsche sport tot haar recht laat komen. B. G.

1800 **Veldkamp, K. en J.**

Van alles wat : I. Eenvoudige liederen van kleinen toonomvang. — *Groningen, Noordhoff. 5e druk (26 × 19) 176 blz.* *fl. 3; geb. fl. 3,90*

V — *Van alles wat* I is een vervolg op « *Kun je nog zingen* »; kan bijdragen tot populariseering van goede zangmuziek, bevat uitsluitend *eenvoudige liederen* van *geringen omvang*, met *gemakkelijk speelbare begeleiding*. Geeft liederen van alle genre's en in een bezondere verscheidenheid: Verhalende liederen, Balladen, Romance's, Luimige liederen, Minneliederen, Wiegeliederen, Stichtelijke liederen, Hollandsche, Duitsche, Engelsche, Fransche liederen met namen als : Van Rennes, Antheunis en Verhulst, Hullebroek, Andriessen, Loosjes, Hamers, Speenhoff, Beethoven, Schubert, Schumann, Mendelssohn, Weber, Haydn, Cornelius, Löwe, Lulli, Dalcroze, e. a. — Al wat schrijver in zijn voorbericht zegt kunnen we volmondig beamen : Rijke verscheidenheid, eenvoud, gemakkelijke begeleiding. We hadden reeds vroeger gelegenheid verzamelingen van denzelfden schrijver te beoordeelen en *ten zeerste aan te bevelen*. Dat deze een Vde oplage beleeft bevestigt ons oordeel en *pleit meteen vcor zichzelf*. Dr Flor. Van der Mueren.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

1801 **De Cneudt, Richard** 81

De stille Bloei. — *A'dam, Mij. v. g. en g. Lectuur. (Vl. Bibliotheek) 1925. (18 × 11) 142 blz.* *fl. 1.25*

IV — Dit zijn klassiek gebouwde verzen die komen uit het bedrukt gemoed van een die, jammerlijk, ver van ons, nu loom en zwijgend gaat langs vreugdelooze wegen, en tevens zich noemt : een zoeker die niet vinden zal. — Dat men in 't vaarwater der melancholie makkelijk op de klip van het romantisme verzeilt, daarvan hebben we weerom

een bewijs, vooral in « Liederen van het arme volk » en hier en daar in « Verzen uit het dagboek van een droomer ». — Te veel nachtelijk donker, te veel aanstellerig pathos, te veel ook wordt er vergoddelijkt wat niet goddelijk is, zoodat dit woordje schier elke bladzijde bevlekt, en den « zoeker » verwijs ik naar zijn eigen mooi gebed : Geef schoonheid mij! — Liever lees ik hem in « Natuur en leven » waarin fraaie brokken voorkomen, liever hoorde ik meer « Zoete stemmen » die waarlijk ontroeren. — En bij 't sluiten van dit boek verwensch ik eens te meer den oorlog met al zijn gevolgen. JOZ. DE VOGHT, PR.

1802 **Gezelle, Guido** **81 : 92.8**
◆ KERKHOFBLOMMEN. Met voorwoord van Cæsar Gezelle. — *Thielt, Lannoo. (Schooluitgave) 1925, 15 druk. (18 × 13) 49 blz.* *3 fr.*

V — Naast een beknopt levensbericht van den Meester en een woord over zijn taal, krijgen de leerlingen het ontstaan en de nauwkeurige ontleding van het zoo roerend gedicht. — Meer dan woorden het vermogen, prijst deze vijftiende druk der schooluitgave Caesar's werk dat hij destijds leverde op verzoek van den uitgever der volledige dichtwerken en ten gerieve van de studeerende jeugd. JOZ. DE VOGHT, PR.

1803 **Van den Oever, Karel** **81**
◆ DE HEILIGE BERG. *Geïll. dr. Gerard Rutten. — Roermond, Romen. 1925. (24 × 16) 68 blz.* *fl. 12*

V — Een zéér mooie uitgave, met keurige zoekplaatjes, scherpe penteekeningen van Gerard Rutten. — De heilige Berg is die eener kristelijke levensbeschouwing, van waar men ziel en schepping in God ziet, en omgekeerd. — De eischen die K. v. d. O. aan godsdienstige poëzie stelt rapen we passim uit z'n litteraire kronieken: « de aller-eenvoudigdigste, zelfbesnoeide aanvoeling van godsdienstige en aardsche zaken; ...evenwicht tusschen gevoel en verstand, vorm en inhoud, rythme en hart;... spontane onmiddellijkheid onzer aanvoeling van het mystieke bloed en vleesch van Kristus, den levenden God ». « Groote kunst zullen we verwekken... wanneer de *woorden* onze naaste vijanden zullen worden, en het zakelijk object van het algemeen leven, onze vriend »... zoodat er « een ontzaggelijk vergezicht open is op de universeele kristelijke wereld ». — In hoeverre de schrijver zelve aan deze eischen kon voldoen? De zoogenaamde « onderwerpen » zijn, noodwendig, oud als de straat: natuurschilderijtjes met geestelijke ondergrond of toepassing; bekoringen; aanbidding; communiegebeden; het *cupio dissolvi* van Paulus; het *irrequietum* van Augustinus; de doodsgedachte, pijnlijk voor de natuur, vertroostend voor 't geloof; het *quando veniam* van David. De *letterkundige* verdienste moet dus bestaan in het nieuwe der uitwerking. In plaats dat met muzikale ontroering over of rond de zaak wordt gepraat, moet opeenvolging of juxtapositie van beelden evocatief werken. En op zich genomen moeten die beelden ook nieuw zijn: uit de moderne stads- of industriewereld genomen, of uit de vroeger gedédaigneerde alledaagsche werkelijkheid. Ook nog het « beeld dat je neerhamert; het beeld dat altijd wezen moet een zeer bijzonder gelegenheidssein, uit een verre seinpost afgezonden, uit zeer afgelegen oorden der ziel. » K. v. d. O. heeft een voorliefde voor visueele beelden, — vele doen aan als van oude *estampes* afgekeken. Het anthropomorphisme, in het *Inwendig Leven van Paul* zoo rijkelijk aanwezig, regeert ook in deze gedichten, als een procédé bijna. Het zien van de

aarde als een bal wordt een obsessie. Verschillende vondsten herinneren aan Gorter, aan Boutens. Leg je sommige dezer verzen naast vroegere, door K. v. d. O. in Vlaamsche Arbeid gepubliceerd, soms met identieken titel, dan valt het op hoe de dichter steeds gewetensvoller aanstuurt op beknopter direktheid. Enkele malen is hij héél zuiver, als in De Avond (17), De Duif (27), De Duiven (55), De Krekel (50), De Doodsgedachte (10) en andere korte stukjes. Gevaar dreigt dat de cultus van 't mooie woord eenvoudig vervangen wordt door een andere afgoderij : die van 't kost-wat-kost nieuwe beeld. In alle geval, stemt de lezing van dezen bundel dankbaar jegens den dichter.

P. Hilarion Thans, O. F. M.

1804 **Van der Waals, Jacqueline E.** **81**

Iris. *Geïll. met houtsneden van Daan De Vries. — Nijkerk, Callenbach. 1924, 2e druk. (20 × 14) 76 blz.* *fl. 2*

IV — Stemmige zielezangen, waartusschen menig mooi vers, als daar is b. v. « Het lichten der zee ». — Liefst nog las ik de drie proza-dichten al deden ze me denken aan « Wij-Zangen » van Rabindranath Tagore. — Mooie houtsneden van Daan De Vries. Joz. De Voght, pr.

1805 **Verhoeven, Bernard** **81**

◆ Verzen. — *Castricum, Dante Alighieri. 1922. (15 × 12) 67 blz.* *fl. 1*

V — Onder het lezen van deze « *Verzen* » heb ik meermaals op onzen Van Langendonck gepeinsd. Niet dat ik navolging bedoel, misschien heeft de jongere den ouderen dichter niet eens gelezen, maar de diepe ernst, de weemoed in deze gedichten en hare bijna klassieke vormschoonheid noopten mij er toe. — « Hunkerend geluksbegeeren, — Een weemoedig zoet geluid, — Al mijn angst en jubileeren — Deinden in die klanken uit ». — Ziedaar een motto voor het bundeltje, dat drie deelen bevat. In het eerste : « Speelt dit ondoofbare verlangen — Dat wordt gekneusd, geheeld, en weerom lijdt, — Gestadig zijn gedempte wisselzangen — Van teederheid en van gebrokenheid ». — In het tweede klopt het Geloof aan de poort van het waar Geluk, en smeekt: « Heer, vestig op mijn angstig hart uw oogen, — En zeg : Kind, keer gelouterd in mijn rust ». — Het derde — en uit ieder oogpunt het zwaarste — heet : « *Gestalten* » die zijn: « De verloren Zoon » en « De eenzame » stukken die naar het eerste gedeelte, en « Sint Franciscus van Assisië » en « Maria Magdalena op Paaschmorgen » die naar het tweede gedeelte verwijzen. Het gaat niet op, binnen het bestek, eener kleine rubriek deze « Verzen » verder te ontleden of de mooiste ervan te citeeren. Men leze ze traag, met de aandacht welke ze vergen, en 't genot zal groot wezen. — Ook doen deze « Verzen » me heelemaal instemmen met de groote verwachtingen die Nederland op het wezenlijk talent van den jongen Verhoeven bouwt. Joz. De Voght, pr.

1806 **Wagenfeld, Karl.** **81**

◆ Dood en Duivel. Een Nederduitsche Doodendans. — *Vert. dr. J. Decroos. Brussel, Gudrun. 1924. (18 × × 13) 64 blz.* *5.50 fr.*

IV — Bij 't lezen van het fantastisch mooie voorspel, verwacht ge u aan een breed uitgewerkt Hoofdspel: een strijd van duivel tegen God — Dood en Leven — Dux Vitae mortuus regnans vivus, en stelt uw nieuwsgierigheid de vraag hoe de visie van den dichter het abstracte wezen: Dood aan 't werk wil zien. — 't Is dan ook een zekere ontgoocheling wanneer ge den Dood een tijdje ziet staan — binnen den kring

van elke hoofdzonde, waar 't werk voor hem wordt verricht — als passieve toeschouwer van een bepaald gebeuren. En wanneer men nadenkt over het slotvers: « en levert gasten hemel en hel », dan zal men besluiten dat de schrijver hoogstens de helft van 't aangewezen plan heeft uitgewerkt. — Sommige dezer onderdeelen b. v. Traagheid heeten een vondst en blijken flink gestyleerde stukken, doch de vertaling, welke hier en daar spel en rhythme van 't vers goed weergeeft, laat over 't algemeen het origineele niet komen tot zijn recht.

JOZ. DE VOGHT, PR.

82. — TOONEELLITERATUUR

1807 **Baekelmans, Lode** 82

DE BLAUW SCHUYTE. — *Antwerpen, De Sikkel. 1924. (24 × 16) 42 blz. fl. 9*

I. — Ogier redivivus? Niet zoo sterk als de brutaal-realistiese klepper der « Zeven Hoofdzonden », maar met een voorliefde voor 't snoepen aan woorden die zoet zijn en zwoel soms als zuiderse wijn, en die de personages van « De blauw Schuyte » neigen doen naar haast drukkende weemoed waarin de zinnelikheid brandt als knetterende vlam in duistere hoek. — Baekelmans kent de stad der Sinjoren en Spanjoren, kent de Sinjoren zelf en hun « conste en geschiedenisse ». En 'n verdienste is het stellig dat hij er toe kwam, literair ten minste, *de gewenste atmosfeer te scheppen* die ons naar die woelige tijd van 't einde der zeventiende eeuw voert, toen het «Wein, Weib und Gesang » het leitmotiv van straat- en slopleven was. — Bij de opvoering destijds in de Ned. Schouwburg te Antwerpen is gebleken dat de *Blauw Schuyte* niet zeevaardig was. Baekelmans bedoelde hoofdzakelik *stemmingstooneel* te schrijven. Dat is mooi, maar gevaarlik wanneer je niet precies de snaar te knijpen weet die simpathiek trilt voor 'n nuchter publiek. Als *toneel*, opvallend zwak; wel kleurig als *literatuur*. En wat de moraal betreft: Campo Weyerman, de held van het spel, was in dit opzicht 'n triestige figuur. *De Blauw Schuyte* was kwalik befaamd in de historie: « Ende tot leeringhe » strekt het allerminst!

A. VANDE VELDE.

1808 **Shakespeare** 82

KONING RICHARD DE DERDE. *Vert. uit het Engelsch dr. Dr Burgersdijk. — Leiden, Sijthoff. (W. Schakespeare's Tooneelspelen) 1924. (20 × 13) 140 blz. fl. 0,75*

IV — Een zeer handige, prettig verzorgde uitgaaf van een van Shakespeare's meesterstukken, in de bekende vertaling van Burgersdijk. De vertaling is zeer trouw, een levend kunstwerk is ze niet gelijk de vertaling van J. Caesar en King Lear door Dr Emiel Lauwers. De notas geven elke gewenschte opheldering.

CYRIEL VERSCHAEVE, PR.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, VERHALEN.

II — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde lezers worden gelezen.

1809 **Baekelmans, Lode** 83

DE DOOLAAR EN DE WEIDSCHE STAD. — *Antwerpen, L. J. Janssens (Keurserie nr 1) 1924. (19 × 13) 261 blz. 7 fr.*

— Dit verhaal moest het eerste zijn van een heelen cyclus over het Antwerpsch leven, maar bij deze poging heeft Baekelmans het gelaten. Het is het ellendig bestaan van Lieven, een jongen uit de Polders, die onweerstaanbaar aangelokt door de grootstad, er na den dood van zijn moeder aanlandt en stilaan in dat inferno ten onder gaat. — Naturalistische detail-beschrijving van het wroeten en pretmaken der havenklanten. Zware, zwarte, zonnelooze kunst. Niet voor onze lezers.

Dr A. BOON, PR.

1810 **Baekelmans, Lode** **83**

DWAZE TRONIES. — *Antwerpen, L. J. Janssens en Zonen (Keur-serie n^r^ 3) (19 × 13) 155 blz.* *7 fr.*

II — Twee korte verhalen uit het Antwerpsche leven: *De onbezonnen Rechter* vertelt hoe een dom-ijdele negermatroos zijn zuurgewonnen centen vergooit in de kavitjes van het schipperskwartier; *De nuchtere Minnaar* hoe Joppe, een boerenjongen uit de Polders, de Madame van een bar opvrijt. — Deze dwaze tronies, hoe fijn en geestig ook afgeteekend, zouden een misselijk figuur maken in *onze* boekerijen.

DR A. BOON, PR.

1811 **Jaarsma, D. Th.** **83.1**

HET VERLOREN HUIS. — *A'dam, Van Kampen. 1925. (21 × 16) 190 blz.*
fl. 3,50; geb. fl. 4,50

II — « Het verloren Huis » vormt het 4^e^ deel der Dodecalogie: « Thiss ». Thiss verschijnt er als een onder den vloek van het lot gebroken man. Na een geval van teeder liefdeleed, epiloog der vorige deelen en voorspel van dit 4e boek, holt het woest naar een afgrond van brutaal driftenleven, om weder stil te houden op een uitzicht van reiner liefde en vrede. — In zielkundig opzicht zal de kitiek bezwaren opperen tegen het samengaan in één mensch van dieppeilende zelfontledingen en tamelijk banale zedelijke grofheid. De zedenleer zal Jaarsma verwijten dat Thiss's wroegingen te bleek en te weinig overtuigend uitkomen, vergeleken met de grootsch-aangelegde weltschmerz, die hem tot een soort heroïsch slachtoffer vergroot. Ik hoop ten slotte me niet te vergissen met het cynisme in Jaarsma's werk te verklaren als product van een smartbui, zijn breedreikenden geestelijken gloed integendeel als zijne diepe mensch- en kunstenaarsboodschap. — Heerlijk is zijn proza waar het in rijken rythmus de geestelijke en psychische golvingen laat uitdeinen; voortreffelijk, de stemming der seizoenen in Friesland; echt, hoewel realistisch, de weergave van het leven; hijgend het verhaal. Wegens de troebele gedachten en eenige passietafereelen, streng voorbehouden.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

III — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden.

1812 **Bazin, René** **83.3**

◆ DONATIENNE. — *Vert. uit h. Fransch dr. J. Boonen. — Brussel, Luyckx. 1925. (20 × 12) 244 blz.* *6.50 fr.*

III — Deze roman en de sympathieke schrijver ervan zijn overbekend.

Laat ik echter de vrienden van *Boekengids* erop wijzen, dat de serie, waar dit werk nr 5 van uitmaakt, een schitterend kansje is voor onze volksboekerijen. Bedoelde serie wil voor onze Vlaamsche volksmenschen de beste en degelijkste werken halen uit de wereldliteratuur, opdat zij ook proeven mogen, hun ziele vol, aan de heerlijke, zedelijk-groote kunst van elders. Reeds verschenen een paar romans van den gevierden, zoeten schrijver R. Bazin, een van L. Bertrand, een van J. Pravieux; en aangekondigd worden vertalingen van Nesmy, Baumann, G. Goyau; is zelfs in voorbereiding de beroemde Léon-Ville-Reeks, die uitpakken zal met een tiental Texas- en Indianen-romans. Kan er ook niet gekeken naar het Oosten toe? Niet waar, een lekkertje voor onze Vlaamsche volksboekerijen. — *Donatienne* moge prijken in onze volksboekerijen. De achtergrond van het verhaal is vrijweg scrabreus, maar zóó heel kiesch en zóó zielsontroerend behandeld. Geen werk althans voor de jeugd, al rangschikt L. Bethléem het onder de « romans honnêtes ». Jaak Boonen heeft gezorgd voor een goede, vlotte vertaling. — De uitgave zelf kon heel wat keuriger zijn. A. VAN DEN DRIES, PR.

1813 **Burris, Jeukins** **83.9**

PRINSES SALOMÉ. — *Vert. uit het Engelsch dr. Henr. Rappard. — Den Haag, Kruseman. 1925. (19 × 13) 302 blz.* *fl. 2,15; geb. fl. 2,90*

III — Prinses Salomé bemint Stefanus, later den diaken Steven, den eersten martelaar. Stefanus bemint haar insgelijks, doch na den dood van Joannes den Dooper zegt Salomé hem te vluchten. « Vaarwel roept zij hem toe ». — Stefanus' vriend, Saulus, de jonge schriftgeleerde bemint Maria Van Bethanië, doch, Paulus geworden, rukt hij zich los van haar, die insgelijks Jezus had verkoren, om den gekruisigde te gaan prediken. — Dit zijn de hoofdgegevens van het boek. De bouw er van is niet stevig één. Het verhaal brokkelt in episodes uiteen. Doch in talrijke hoofdstukken ligt beurtelings epische of idyllische schoonheid. Er zijn verrassende vondsten in en nieuwe bewerkingen van de oude, bekende motieven. Geheel het verhaal van de liefde van Saul en Maria is zeer hoog gehouden. Subliem is het tooneel van het afscheid. — Prinses Salomé, welke aan het boek haar naam geeft is « gelukkig » niet het hoofdpersonage uit het werk. Zij verdwijnt... de zinnelijkheid met haar. — Wegens eenige al te wulpsche beschrijvingen voorbehouden lectuur. In historisch-bijbelsch opzicht zal niet alles « secundum Lucam » zijn. Volgens den schrijver is Maria van Bethanië niet Maria Magdalena, in twistgesprekken met den sceptischen Saulus lijken Jezus' dienaars soms wel wat onbeholpen. Dr L. DOSFEL.

1814 **Kenis, Paul** **83**

FÊTES GALANTES. Fantasie-stukken in Rococo-stijl. — *Antwerpen, L. J. Janssens en Zonen. 1924. (20 × 13) 226 blz.* *7,50 fr.*

III — Deze zeven fantasie-stukken in Rococo-stijl spelen in het precieus kader van de tweede helft der 18e eeuw en roepen voor onzen geest eenige bekende figuren van mannen en vrouwen uit de hoogere standen, die in dien bedorven tijd de aandacht hebben getrokken door hun dolle en hartstochtelijke liefde. Met blijkbaar genoegen vermeit de schrijver zich in dat wereltje van bepoeierde dames en verliefde vicomtes. De stijl is even precieus als de personages zelf.

Dr A. BOON, PR.

1815 **Van Puymbrouck, Herman** **83.1**

HET ONTLUIKENDE LICHT. — *Antwerpen, L. J. Janssens (Keur-serie nr 11) (18 × 13) 150 blz.* *7 fr.*

III — Geen letterkundige of hij schrijft naar een levensbeschouwing. Dit spel dat de schrijver noemt een « gesproken film » is feitelijk een cinema-vertooning waarin personages van de meest « diverse pluimage » voorkomen: menschen, dieren, niet- levende wezens, engelen, dwergen. Fantazie en realiteit, sprookjeswereld en werkelijkheid : alles loopt dooreen, spreekt en kakelt... en allen gaan op naar Betlehem waar het Licht zal schijnen in den heiligen Kerstnacht. Maar juist die kerstnacht en dat licht zijn symbolisch bedoeld. De film moet aanschouwelijk maken dat het leven is: een « opeenvolging van vreugden en smarten en dat de eene uit de andere wordt geboren ». En het licht is het licht van ons eigen ziel, dat geheel ons wezen vervult, het licht van het geloof is ons eigen goedheid... grondslag van dit fantastisch spel! Subjectivitisch pantheïsme. Deze philosophische opvatting bewerkt de eenheid van het stuk waarin, alleszins, mooie tafereeltjes voorkomen. Het ontluikende licht blijkt ten slotte maar te zijn een heel mager nachtlichtje.

DR K. ELEBAERS, PR.

1816 **Vetter, Christine** **83.1**

◆ ZIELESTRIJD. — *Bussum, P. Brand. 1917 (20 × 14) 258 blz.* *fl. 1,25*

III* — Er is geen reden, om, gelijk hier en daar geschiedde, in het schematisch verslag van dit zeer aangrijpende boek, een spottenden toon te leggen en de tragiek van het roerend gebeuren op een draaiorgeldeun te gaan afzagen. Zoo kan men, heel vriendelijk, het mooiste boek vernielen, doch toont daaimee, dat men zelf zoo'n boek niet genoeg meevoelt. Het boek is, naar mijn vaste overtuiging, om zijn grootere eenheid en dringender verwikkeling, dan in andere harer werken voorkomt, het beste, dat Vetter geschreven heeft. Hier en daar enkel iets langwijlig. Het thema is helaas te veel uit het verdorven leven gegrepen — juist de afschuwelijke vergissing, die de wereld meestal begaat, den man in alles vrijuit te laten gaan en het meisje allles na te houden, is hier scherp en kranig belicht. Het boek is echter geen volksboek, het is voorbehouden om den inhoud, die waar is en waar aandoet, doch niet voor ieder geschikt. Dr F. HENDRICHS, S. J.

1817 **Zahn, Ernst** **83.1**

CLARI-MARIE. Een Zwitsersche roman. — *Vert. uit h. Duitsch dr. J. Kuylman — A'dam, Mij. v. g. c. g. lectuur. (Wereldbibliotheek) 3e druk. (18 × 12) 243 bl.* *fl. 0,95; geb. fl. 1,45*

III — Toen Zahn's roman *Albin Indergrand* (1901) verschenen was, meende men in dezen schrijver, die evangelisch-protestant is, een zwenking te ontwaren naar meer katholiek denken en voelen. Omdat hij daarin een Roomsch priester vleiend en sympathiek uitbeeldde, zag men in Zahn den goeden invloed van de Roomsche omgeving waarin hij leefde. *Clari-Marie* (1904) verbrijzelde die beste verwachtingen. Het verhaal speelt nogmaals in een katholieke berggemeente, maar de pastoor ervan wordt louter menschelijk geteekend, tot een loutere karikatuur van den « priester ». Dààr raast zooveel egoisme, dààr bittert zooveel hardheid, dààr kilt zooveel liefdeloosheid, dat het milieu alles behalve aantrekkelijk is en dat tenslotte de Roomsche Godsdienst een-

voudig weg hatelijk wordt gemaakt. Deze roman, wiens helden een wilskrachtige, hoogonderlegde, stugge en starre natuur — een menschelijk product heelemaal harmonieerend met de bonkige en stoere bergnatuur bij Göschenen — is, draagt voor al het overige de kenmerken van Zahn's novellen na 1900 geschreven: gesloten en kernachtige handeling, weelderige landschapsschildering, rijke en bezonken psychologie. Jammer dat het niet veredelend inwerken kan.

A. VAN DEN DRIES, PR.

1818 Zahn, Ernst. **83.1**

HET GEZIN VAN LUCAS HOCHSTRASZER. *Vert. uit h. Duitsch dr. Anna Van Gogh-Kaulbach. — A'dam, Mij v. g. e. g. lectuur (Wereldbibliotheek). 4e druk. (18 × 12) 304 blz.* *fl. 0,95; geb. fl. 1,45*

III — Deze roman van het Zwitsersch boerenland (1908) geldt wellicht als Zahn's beste schepping. Gebouwd op het oude thema van den vader tegenover de zoons, den ouden tijd tegenover den nieuwen. Ook te onzent werd dat behandeld, o. m. door Streuvels. Lucas is de type van den boer uit het Zwitsersch bergland, de ideaal-man vol karakter. Stoere en stugge wroeter, vol levensoptimisme, dragend, in lief en leed, dezelfde mooie, krachtige ziel en het groot-schoone besef van vaderwaardigheid, eergevoel en menschenplicht. Hard schudt het leven aan dezen man, want het leert hem schaamte en wee om zijn eigen bloed. Te midden zijner volle kracht en arbeidsvreugde ziet hij zijne vier zonen de wereld ingaan en jammerlijk versukkelen op zedelijke dwaalwegen, en zij die hem een trouwe dochter blijft, verkerft zoo heel veel door eigen onhebbelijk temperament. Wel leven in de kinderen deugden van den vader, maar onevenwichtig geworden in hen, groeiden deze tot ondeugden, die de zedelijke eenheidslijn in die levens breken. Juliaan is de gierige vrek die door zijn schraapzucht aan een droef einde komt; Marten de levensgenieter, de droomer die zich gewillig werpt in de verleidingsnetten eener vreemde deerne; Christiaan, de vlijtige eerzuchtige die slachtoffer wordt der volksgunst; David, de lichtzinnige die te zwak is om zijn vrouw getrouw te zijn; en Rosa, de zwoegende, gezonnebrande werkkracht die eigen leven en omgeving verbittert... En toch komen ze weer naar vader. Zijne figuur glanst uit boven het levensrealisme, de wrange pijn, de zedelijke rampen. Hij redt wat te redden valt. Als hij ook zal vallen, weet hij zijn groote ziel gegoten in zijn kuisch-lief kleinzoontje, en dat is weer de heldere, blanke toekomst. Psychologisch-sterke literatuur, dramatisch-boeiende roman, waarin men niet denke aan middeleeuwsche moraliteit. Toch is de « charge » niet ontweken, in dezen zin dat wij maar in geen enkel dezer zwakkelingen-kinderen de goede sterkte van den vader te zien krijgen. Een boek dat tot voorbehouding dwingt. A. VAN DEN DRIES, PR.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

1819 Ayres, Ruby **83**

DE MAN ZONDER GEHEUGEN. *Vert. uit h. Engelsch dr. M. Beyen-Van der Borgh. — A'dam, Holland. 1925 (20 × 14) 206 blz. fl. 1,50; geb. fl. 2,25*

IV — Een Engelsch officier komt tijdens den oorlog met verlof. Hij is gewond geweest en een hersenschok heeft hem van 't geheugen beroofd.

Vóór den oorlog was hij verloofd. Nu erkent hij zijn verloofde niet.... tot een nieuwe schok hem 't geheugen terug brengt, en alles in orde komt. Ayres is een echt gemoedelijke schrijver; maar denk niet bij hem iets te vinden dat op zielsontleding gelijkt. — Boeiend verhaalt hij en sentimenteel vertelt hij. Lectuur die geen moeite vereischt, maar die den bangen harteklop veroorzaakt waarnaar zooveel burgerlijke luidjes snakken. Zoo'n boeken kunnen geen kwaad. Aangename vertaling. D[r] K. ELEBAERS, PR.

1820 **Baumann, Emile.** **83.1**
◆ DE DOOP VAN PAULINE ARDEL. *Vert. uit h. Fransch dr. R. Ysebie. — Brussel, Luyckx (Meesterwerken uit de Wereldliteratuur) 1925. (20 × 13) 340 blz.* *6.50 fr.*
IV — Pauline is de dochter van Victorien Ardel, geleerd geschiedkundige, maar vrijdenker; zijn kind is ongedoopd. en hij leeft in onmin met zijn broeder priester. De Ardel's komen in betrekking met het diepchristen huisgezin van den schilder Rude. Dezes zoon Julien, een apostel ziel, maakt de verovering van Pauline. — Zij beminnen malkaar, doch de hoogmoed van vader en dochter zijn slechts door een offer te verwinnen. Julien wordt ziek en sterft om Pauline christene te laten worden; de genade treft haar; na onderricht wordt zij gedoopt en huwt later een blinden, vurigen christen geleerde. Haar vader's gemoedstoestand geeft ten slotte ook hoop op bevrediging. — Waarlijk een weldoende boek. Het geeft ons een denkbeeld van den staat dier arme moderne heidenen, hun vooroordeelen en ongelooflijke onwetendheid zelfs bij geleerden. Wat treurig leven, wat verschil bij het licht en de warmte in Rude's huishouden! Het is jammer dat de druk en de verzorging van het boek zooveel te wenschen overlaat.
AL. WALGRAVE, PR.

1821 **Björnson, Björnstjerne** **83**
EEN VROOLIJKE KNAAP. *Vert. uit h. Noorsch dr. Stijn Streuvels. — Geïll. dr. Joz. — Thielt, Lannoo (Streuvels' Volksboeken) 1925, 3[e] druk (21 × 16) 110 blz.* *6,50 fr.*
IV — Een boek dat alleszins de mooie vertaling van Streuvels waard is; de geest van het fantastische Noorden leeft er in, grootsch, somber, ruw en geweldig, soms echter idyllistisch en bekoorlijk-frisch. Er is in die literatuur iets dat ons aantrekt: vele trekken heeft ons Vlaamsch temperament gemeen met den Noorling; het volk is er evenals het onze eenvoudig en vroom, doch wat ruw en zonder de decadentie welke de gerafineerde overbeschaving bij andere volkeren meebrengt: heel het boek is de synthese van den Noorschen geest die ons in de kunst zoo lief is. Zelfs eenvoudige menschen zullen dit boek kunnen genieten.
ERNEST VAN DER HALLEN.

1822 **Courths-Mahler, Hedwig** **83.1**
DE MOOIE ONBEKENDE. — *Vert. uit h. Duitsch dr Mevr. Wesselink-Van Rossum. — Zeist, Swartsenbrug. (20 × 13) 124 blz. fl. 0,95; geb. fl. 1,50*
IV — Een veete hangt sinds een eeuw tusschen de adellijke huizen von Rosen en Nordan en de stervende oude graaf wil daarmee gedaan maken. Een paragraaf van zijn testament dwingt de erfhebbende tot een samentreffen op het slot. Jonker Günter Nordan en Hardy von Rosen

— de gelukkige erfgenamen — komen er, maar vergezeld van zijn vriend Norbert en haar vriendin Mia. Om niet met hun hart en liefde te laten spelen, nemen ze hun toevlucht tot een maskerade : Günter en Norbert, Hardy en Mia verwisselen van namen. Tot de... vrouw het niet langer harden kan! Maar dan is ook de liefde daar, en Günter vindt in Hardy de jongvrouw wien hij eens te Nice rozen toewierp bij een bloemencorso, en die voor hem was de mooie onbekende. Onschuldige flirtbladzijden. Tamelijk boeiend, A. VAN DEN DRIES, PR.

1823 **Courths-Mahler, Hedwig** **83.1**

EEN ONBEMINDE VROUW. *Vert. uit h. Duitsch dr. Mevr. J. P. Wesselink-Van Rossum. — Zeist, Swartsenburg (20 × 13) 142 blz. fl. 0,95; geb. fl. 1,50*

IV — Rolf Matern is de befaamde hoofdingenieur geworden en een Cresus erbij, dank zij een uitvinding, gedaan door... Rotmann, een armen technicus en die hij simpel weg als eigendom aansloeg. Toch trachtte hij die schuld uit te boeten door eindelooze goedheden voor Rottmann's vrouw en dochter. Dat is het verleden. Als na Rolf's dood zijn zoon Heinz met diens dochter, Ria, zich verlooft, stemt Ria, die het verleden kent, er in toe en offert zich op tot een verstandelijk huwelijk. Totdat de onbeminde vrouw het bewijs levert van hare groote, schoone, schuchtere liefde. En dan is het verleden heelemaal uitgewischt. — Goed gebouwd verhaal. Psychologisch-mooie momenten. Walter Meister's verloving met Lotte, een soort Majoor Frans, is een leuke tegenhanger van Heinz's verloving, maar die flirt van dezen met een gehuwde vrouw is een ellenlig bijbaksel. Een pleidooi te meer voor het huwelijk-uit-liefde. A. VAN DEN DRIES, PR.

1824 **Courtmans Vrouwe** **83**

MOEDER DANEEL. — *Antwerpen, Opdebeek. 1925, nieuwe druk. (22 × 16) 115 blz.* *5 fr.*

IV — Moeder Daneel geeft met eere haar naam aan dit boek. Zij is de sterke vrouw die alles bereddert en zooveel mogelijk nog ten goede brengt, wanneer haar man, verblind door schijngrootheid, zijne dochters boven hun stand wil zien trouwen en haast in 't ongeluk stort. Mina huwt met een luitenant, maar wanneer deze haar verlaat sterft zij van verdriet. Stefanie echter vindt haar geluk in een eenvoudig leven naar moeders trant. — Al dateeren de toestanden van vóór eene halve eeuw, toch zal 't voorbeeld van Moeder Daneel nog heden bij vele moeders niet ten onpas komen bij de opvoeding hunner kinderen. En mochten voorbeelden trekken! J. LAUWERYS, PR.

1825 **Curwood, J. O.** **83.0**

BLIKSEMFLITS. — *Vert. uit h. Engelsch. dr Dr J. W. Boissevain. — Haarlem, Boissevain. 1922, 3^e druk (21 × 16), 196 blz.* *fl. 2*

IV — Bliksemflits is 'n wolf met 'n druppel hondenbloed in z'n lijf. Over twintig wolvengeslachten is hij 'n afstammeling van Skagen, de grote deense dog. Curwood tekent ons hier — psykologies uitgewerkt — de innerlike strijd van Bliksemflits, de aanvoerder der wolven, de sterkste en grootste van zijn soort, tegen die éne druppel hondenbloed in zich. En stilaan krijgt het beschaafde de bovenhand in hem, totdat hij eindelik gestreeld wordt door mensenhanden; en de mensen waren vroeger z'n meest gevreesde vijanden! — Ge leeft zo helemaal mee met

die beesten in Curwood's boeken. En af en toe vergeet ge zelf wel'ns dat het *geen mensen* zijn. Toch heeft Curwood mooier boeken geschreven dan dit hier, wat nochtans niet belet dat ook dit boek erg boeiend is en héél graag zal gelezen worden. — Spijtig dat de vertaler, Dr J. W. Boissevain, geen keuriger Nederlands gebruikte. Dat laat soms heel wat te wensen over. LEO ARRAS.

1826 **de Alarcon, Pedro Antonio** **83**

DE SCHOONE MAALDERIN. — *Vert. uit h. Spaansch dr J. S. — Maldegem, De Lille (Duimpjes-uitgave) 1922 (21 × 17) 105 blz.* *3 fr.*

IV — Sporadisch enkel duiken nu en dan vertalingen uit het Spaansch op. J. S. (Jozef Simons) gaf ons vroeger reeds « De kleine Pilatus » van L. Coloma. Doet het vertaalde werk er ons niet over nadenken dat we te weinig over te Pyreneeën kijken? Daarom moeten we J. S. dank weten ons deze nieuwe zijde aan Spanje's volksaard te hebben leeren kennen. Vlot verhaal, rake typeering, volksche en toch diepergaande psychologie. Het woord vooraf (bl. 7) wijst er ons op dat wij, koelere noorderlingen, weleens bedenkelijk het hoofd zullen schudden over de « lossere » tong van deze warmbloediger Spanjolen. Gewis, over zekere personen wordt niet altijd met den uiterlijken eerbied gesproken, in den bij ons geijkten vorm en deze personen zelf treden niet altoos zóó op dat er geen licht « shocking » naar de lippen welt. Doch wanneer we rekening houden met den zuiderschen gemoedstoestand en zelf, deze minder-respectueuse voorstellingswijze toetsen aan onze eigen volksmentaliteit, dan kan de lezing van dit werk aan volwassenen hoegenaamd geen kwaad en zullen ze in dit sappig-vertaald (de pen van den verteller die J. S. is, prikt er door) en netjes uitgegeven boek leeren « hoe trouweloosheid en liederlijkheid worden gestraft en worden afgemaakt door spot en lach » M. VAN HOECK, PR.

1827 **De Weert, Ernest** **83**

UIT DE EENZAAMHEID. — *Antwerpen, Gust Janssens. 1924, 2e druk (21 × 15) 123 blz.* *5,50 fr.*

IV — De eerste uitgave van dezen bundel verscheen in Juli 1915 maar ging in den brand van Lier verloren. Nu leidt Felix Timmermans dezen nieuwen druk met een waardeerende beoordeeling de wereld in : « mij heeft dit boek gesmaakt als bij heeten zomerdag een koele, heldere pint Nethewater, nog geurend naar de bloemen die aan de boorden groeien, nog weerspiegelend den glans van den hemel en de stad met haar vriendelijke silhouet ». — Een nieuwe stem en een nieuw geluid krijgen we hier niet te hooren : wel dweept de schrijver met Jacques Perk, wel treft men hier en daar in zijn sonnetten een reminiscentie aan van de Tachtigers; toch behoort deze schrijver meer thuis in het geslacht van onze vóór-negentigers, van Dautzenberg en Frans De Cort, van Servaes Daems en Jan Van Beers, die eenvoudig en ongekunsteld meedeelden wat hun op het hart lag. Daar klonk wel eens een valsche klank tusschen, daar liep wel eens een versleten beeld onder, maar... wie geeft wat hij heeft... Best geslaagd is de cyclus *Bloeiende Heimat.* DR. A. BOON, PR.

1828 **Grey, Zane** **83**

ALS DE BERGEN ROEPEN. *Vert. uit h. Engelsch dr. J. C. Overbeeke. — Zeist, Swartsenburg (22 × 16) 228 blz.* *fl. 2,26 ; geb. fl. 2,90*

IV — Een beschuldigingsakte tegen moderne New-Yorksche overbeschaving en een pleidooi voor gezond natuurleven. Dat is lectuur voor onze modernen! Kranig, gezond... alleen ontbreekt maar de wijding die de Godsgedachte geeft aan het leven. Maar anders is dit boek een heerlijke hymne aan krachtig willen en moedig aanpakken.— Een New-Yorksch meisje was vóór den oorlog verloofd met Gleun Kilbourne. Deze is uit Europa weergekeerd als een wrak, naar ziel en lichaam. Hij gaat naar de verre Arizona-velden werken aan harden handenarbeid, en geneest er. Zij, Carley Burch, gaat hem opzoeken, om met hem weer te keeren. Maar hij wil niet terug in 't leven van plezier en onbenulligheid. Een breuk volgt daar op. Totdat, na lang strijden, Carley 't verkeerde inziet van heel haar leven en terug keert naar Gleun, met de echte liefde nu van de sterke vrouw! Tusschendoor enkele rake en bitsige uitlatingen tegen den oorlog, waarin heel het tragische van dat « heldenleven » zoo best uitkomt. Dr K. ELEBAERS, PR.

1829 **Ivans** **83.0**

HET VERLOREN KRUIS. Uit het leven eener vrouwelijke detective. *Geïll. dr. Is. Van Mens. — Utrecht, Bruna (May-Serie, 1). 1922. (20 × 13) 250 blz. fl. 1.25; geb. fl. 1.90*

IV — Een detective-roman. Hoofdzaak is het opsporen door een priester van Boudha van een kruis met edelgesteenten door een blanke gestolen. Miss May, die als detective buitengewoon-begaafd is zoekt den dader om haar vader te wreken. Zij komen op het goede spoor. Het boek geeft een goed beeld van de werkzaamheid van Scotland-Yard, een politiedienst te Londen. De nieuwsgierigheid wordt voortdurend geprikkeld. Het blijft tot het einde toe in uiterste spanning. Een goede detective-roman. Doch niets meer. ANGELA DOSFEL-TYSMANS.

1830 **Lichtenberger, André** **83.1**

MIJN KLEINE TROTT. *Vert. uit h. Fransch dr. E. H. C. Nuyen. — Brusssel, Luyckx (Meesterwerken uit de Wereldliter.) 1925. (20 × 13) 156 blz. 6.50 fr.*

IV — Trott is een lieve kleine jongen wiens vader op lange zeevaart is, en wiens moeder te veel in de wereld loopt in allerlei gevaren voor haar trouw en eer... maar Trott's lieftalligheid en rechtgeaarde kinderlijkheid doen haar telkens nadenken en 't nakende onheil ontgaan... Vader komt terug; na de eerste vreugde ontdekt hij de onvoorzichtigheden van Madame; er is ontevredenheid en oneenigheid tusschen de echtgenooten... Trott lijdt eronder, tot hij door zijn kindergebed de ouders tot vergiffenis en vrede brengt. — De titel mag niet doen denken dat dit een kinderboek is... op verre na niet. Het is niet voor de Trott's maar voor de Papa's en Mama's. En nog beter dat ze 't niet noodig hebben, maar leeren, het nooit noodig te hebben dat hun Trott hen weer vereenige. In 't Fransch moet dit mooi geschreven zijn. — Ellendig uitgegeven. A. WALGRAVE, PR.

1831 **Porter, Eleanor H.** **83.1**

DE NIEUWE DAG. *Vert. uit h. Engelsch dr. A. S. Valeton-Ortt. — Den Haag, Kruseman (Moderne Serie) 1925. (20 × 15) 342 blz. fl. 2.25; geb. fl. 3.25*

IV — Robert Burton is blind geworden. De ramp werkt ontzettend op zijn gemoed en dat zijns vaders, den schilder, die voor zijn zoon groote dingen droomde. De dienstmeid Suze, laat echter haar verdriet niet

meester; zij weet den jongen tot moed en levenskracht te brengen door hem aan werk en bezigheid te helpen. Dorothy Parkman, een dokter's dochter die van kindsbeen af met Robert goede kameraad was, helpt mee. Robert echter, hoezeer hij haar liefheeft, wil haar hulp niet hebben, omdat hij denkt dat zij alleen uit *medelijden* behandelt. Een oogenblik komt er wanhoopscrisis bij den armen jongen : hij voelt zich zoo nutteloos? Maar Suze en Dorothy geven hem een levenstaak : hij, blinde, zal andere blinden helpen werken en voor de menschen nuttig zijn. Het misverstand met Dorothy wordt eindelijk ook opgelost en zij wordt Roberts moedige levensgezellin. Een schoon verhaal is dit wel. Suze is kostelijk. Wat meer goddelijke zieletroost hadde dezen ongelukkigen jongen toch nog dieper geholpen... Suze geeft er wel iets van, maar zij mist de hoogere inwerkingskracht. Toch blijft dit boek waard gelezen. A. WALGRAVE, PR.

1832 **Porter, Eleanor H.** **83**

ZUS SANNIE. *Vert. uit h. Engelsch dr. H. S. Valenton-Ortt. — 's Gravenhage, Kruseman (Moderne Serie XIX) (21 × 16) 319 blz. fl. 2,25; geb. fl. 3,25*

IV — Een boek dat in Amerika geweldig succes beleefde. Zus Sannie, de oudste van drie kinderen. Moeder is gestorven. Zij draagt den vollen last van 't heele huisgezin, ook als vader failliet gaat en zinneloos wordt. 't Draait alles rond Sannie. Zij offert haar droomen op van toekomstige artist-pianiste. Zoo gaat dit leven voorbij in stille opoffering, totdat na vader dood, een groot violist haar hart weet te veroveren en eindelijk nu denken doet aan *haar* geluk. — Rustige lectuur waarin hulde wordt gebracht aan nederig zich-zelf vergeten te midden van een gothische wereld. Het uitheemsche tintje van Amerikaansche gezelligheid geeft aan dit boek een belang dat de louter literaire waarde er niet aan bezorgt. Dr K. ELEBAERS, PR.

1833 **Poté, J. H.** **83**

DE TUIN DER HESPERIDEN. — *Brugge, Excelsior. 1925. (19 × 12) 66 blz. 3 fr.*

IV° — Drie wonderschoone jonkvrouwen wonen in een eenzaam huis, omgeven van een grooten tuin. Zij komen maar eens 's jaars — op 1en Meidag — buiten de poort, om een wandelrit te maken. Niemand geraakt bij haar binnen, geen een jonkman bekomt hunne liefde. — Daar is een dichter, Jozef, die wonderschoone verzen maakt. De roem wordt zijn deel, maar vermoeit hem; hij komt weer bij zijn ouden vriend Jacob, met hem ziet hij de drie jonkvrouwen, wordt op eene van haar verliefd, en door den naam van zijn werk, kan hij binnen komen en meermaals ontvangen worden. De uitverkorene echter kan niet meegaan hoe zeer zij Jozef bemint, want haar twee zusters beminnen hem ook en zij kan hun geen leed aandoen. Zoo moet hij dan heengaan... en hij gaat zich in 't water verdrinken!... — Het boekje is niet slecht geschreven. Veel dichterlijk gevoel en plastische verbeelding. Maar, in Gods naam, wat een rimram van een historie is dat nu? Wazige godsdienstigheid, natuurgodsdienst... onmogelijke uitvindsels... (Welke drie zusters, op onzen tijd, gaan alzoo leven, en, deden ze 't, wat moet een christen dichter van drie meisjes denken, die maar eens op 't jaar uit hun huis komen?..) ... droomerigheid zonder vasten ondergrond, een leven in de wolken, en een sterven in wanhoop, om een aardsche ontgoocheling ... Zulke verhalen zijn slechts Vlaamsch van taal; geen spiertje Vlaamsch is er aan het leven en het wezen van de verbeelde menschen. De begaaf-

de jonge schrijver moet dat bewust worden, en beter doen. Hij kan: een der drie kleinere verhaaltjes die volgen, bewijst het.
AL. WALGRANVE, PR.

1834 **Sabbe, Maurits** **83**
AAN 'T MINNEWATER. Drie schetsen uit het Brugsche leven. — *Bussum, Van Dishoek. 1921, 2e druk. (21 X 16) 137 blz.* *fl. 2.25*
IV — Drie schetsen: *Cieltjie* (opgedragen aan Heer J. Mac Leod), geschreven in 1893; *Twee Kalverliefden* (opgedragen aan Mej. V. Loveling), geschreven in 1896. « Het deuntje der liefde is altijd koekoek-eenzang » « geen haartje verschil tusschen de grijze liefde van Verelst en Barbara en het eerste wakker worden van Jantjie en Ursula ». — *Hoe Stientjie uit den Anker gevrijd werd* (opgedragen aan Mevr. J. V. Beversen), geschreven in 1897. — Deze schetsen zijn wel interessant als de lentebelofte van de prachtige vruchten, welke « *Een Mei van vroomheid* », « *De Filosoof van 't Sashuis* » zouden heeten. — Natuurlijk nog onbeholpenheden in de samenstelling, verdolen van de handeling op zijpaden en andere beginnelings-gebreken... doch de kiem van al de hoedanigheden uit Sabbe's later werk. DR L. DOSFEL.

1835 **Segers, Gustaaf** **83.3**
KOLEN IN DE KEMPEN. Twee verhalen. — *Gent, Siffer (23 X 14) 194 blz.* *4,60 fr.*
IV — Aangename en veredelende lezing voor ons volk! Twee volksverhalen met blijde levensbeschouwing en gezond realisme.
Dr R. TAVERNIERS, PR.

1836 **Simons, Jozef** **83**
EEN SANT IN ZIJN LAND. Vertelling uit de Kempen. — *Leuven, Vl. Boekenhalle. 1925, 4e druk (19 x 13) 110 blz.* *4 fr.*
IV — Toen Jef Simons mijn leerling was, kon hij reeds luchtig en aangenaam vertellen, met een gezond kluchtig trantje en in ronde taal. Hij kan het nog altijd, en beter dan toen nog, omdat hij met ouder te worden, de wereld beter heeft leeren zien en zelf erin heeft medegeleefd. Het leven van zoo'n Kempisch dorp, waar 't minste voorval reeds een gebeurtenis wordt, waar iedereen alleman kent, kan hij met plezier afkijken en plezierg teekenen. Zoo ook hier: Theo, 't kosterke van Heizand, die ook kandidaat-onderwijzer is, ziet Marcella gaarne, burgemeesters nichtje van Vermeghem. Hij vraagt de plaats van onderwijzer aldaar, maar er is een kandidaat uit de stad, Leon Luypaerts, die het door zijn manieren en zijn Fransch op hem wint voor beide kandidaturen, die van meester definitief, de andere voor zooveel 't den burgemeester betreft, maar bij Marcella niet. Op de kermis krijgt hij ruzie met den nieuwen meester, en 't komt uit dat deze aan een ander meisje, en wel aan Theo's zuster, verplichtingen heeft. Daarop wordt de meester afgezet en Theo krijgt beide plaatsen. — Dat rolt allemaal gemakkelijk: *te* gemakkelijk. Met eenige uitdieping van menschen en omgeving ware het titelverhaaltje een verhaal geworden waar de lezer iets aan hebben zou, wat meer dan vluchtig genoegen. De ernstige zijde van het schouwtooneel der wereld is niet ernstig behandeld, en de

koddige zijde is te uitsluitend spotachtig of een beetje jongensachtig. Het is de 4e uitgave wat aantoont dat de schrijver nog jong was toen het verhaal ontstond. Moest hij het nu herschrijven, 't zou anders zijn, wed ik. Intusschen, de 4e uitgave zegt nog, dat het boekje gegeerd werd. En dat mag ook. AL. WALGRAVE, PR.

1837 **Stevenson, R. L.** **83.1**

HET ZONDERLINGE GEVAL VAN Dr JEKYLL EN DEN HEER HYDE. *Vert. uit het Engelsch dr. Mev. Uildricks. — A'dam, Mij. v. g. en g. lectuur (Blauwe Bibliotheek) 2e druk (18 × 11) 93 blz.* *fl. 0,20*

IV — « Ik stel mijn behagen in Gods wet, naar den innerlijken mensch, maar in mij zie ik een andere wet, die de wet van mijnen geest wederstreeft, » zegt St. Paulus tot de Romeinen (VII-22-23). Die innerlijke tweestrijd wordt in dit kort verhaal door een stoute en griezelige verbeelding tastbaar gemaakt. Doctor Jekyll komt er toe, zich tijdelijk te veranderen in een andere persoonlijkheid: zijn kwade driften. Eerst kan hij naar willekeur weer zichzelf worden, later wordt het hem onmogelijk, wat zijn vreeselijk einde veroorzaakt. Laat den lezer niet alleen het verhaal bewonderen, maar leeren dat ieder mensch zijn goede hoedanigheden ontwikkelen, zijn kwade bestrijden moet. A. WALGRAVE, PR.

1838 **Van der Cruyssen, A. C.** **83.3**

DE JONGEN VAN RUISELEDE. — *Antwerpen, Opdebeek. 1925, 7e druk. (2 × 16) 143 blz.* *5 fr.*

IV — Een tendenz-roman tot bewijs dat ook een kweekeling van een hervorming- of verbeteringschool opgroeien kan tot een braaf en eerlijk mensch; in zedelijk opzicht onberispelijk werk. Van 't beste door Van der Cruyssen geschreven en nochtans, hoe overdreven sentimenteel, hoe opgeschroefd-onnatuurlijk de dialoog! En toch: « zevende uitgaaf » staat er op het titelblad... Dit ten bewijze dat ons volk blijft gulzig bijten in zulke lectuur, waarvan gevoel, nog gevoel en nog eens gevoel schering en inslag is. Ter overweging voor onze moderne schrijvers, hoe hoog anders ook ze als echte kunstenaars mochten verheven staan boven de ouderen van Van der Cruyssens slag. DR V. NAVEAU.

1839 **Zahn, Ernst** **83**

NACHT. Een vertelling. *Vert. uit h. Duitsch dr. E. Ruempol. — Amsterdam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Wereldbibliotheek) 1919. (18 × 12) 159 blz. fl. 0,95*

IV — Ze wist het uit dokters mond: Spes Muoth liep gevaar blind te worden. En toch als Christlieb, de jonge historicus, haar ten huwelijk vroeg, waagde zij er alles aan en gaf heur jawoord. Het tragische gebeurt: een val van de trap, en Spes is onherstelbaar blind. Intusschen is haar zuster, Esther opgegroeid. Christlieb zoekt deze op langs lichte flirt-wegen. Tot Spes den ondragelijken toestand doorhakt. Esther trekt kordaat den vreemde in. Christlieb en Spes vinden mekaar weer in de eenmaal gezworen liefde. Geleidelijke ontwikkeling der karakterteekening. Zedelijk mooi einde, al mocht dien snaakschen advokaat Benedictus een beter lot treffen. Heerlijke beschrijvingen van het Zwitsersch berglandschap, immer als gepaste omlijsting van het verhaalde gebeuren zelf. Voor volwassenen. A. VAN DEN DRIES, PR.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt.

1840 **Alhix, M. A.** **83**

◆ HET KERSTFEEST VAN JOSÉ EN ANDERE VERHALEN. *Vrij naar het Fransch. — 's Bosch, G. Mosmans. 3e druk. (20 × 14) 40 blz.* *fl. 0.40*

V — Een erg romantisch dingetje: een arme stakkerd van een vondeling sterft op een kerstnacht van honger en kou op straat en zijn zieltje wordt door 't Kindje Jezus zelf ten hemel ingeleid; toch een zeer lief Kerstmisverhaal, voornamelijk voor 't jonge volkje. Verteltrant: los en lenig, op zijn Fransch; strekking: allerbest. Uitstekende volkslectuur.
DR V. NAVEAU.

1841 **Andriessen, P., O. S. Cr.** **83 : 266 : 93**

◆ GINIA, DE YENDA-MAN. — *Diest, Klooster der Kruisheeren. 1925. (20 × 12) 54 blz.* *1 fr.*

V — Een verhaal uit de Congo-missie der Kruisheeren, dat door het volk gaarne zal worden gelezen, en waarin de meer ontwikkelde ook veel kan vinden in verband met de gewoonten en gebruiken der Azanden en met de godsdienstige opvattingen van dezen krachtigen negerstam.
A. DE BOECK, PR.

1842 **Benson, R. H.** **83 : 2**

◆ HET ONZICHTBARE LICHT. *Vert. uit h. Engelsch dr. C. Van Brink. — Geïll. dr. H. Maerkerk. — Tilburg, Keurboekerij. 1925. (16 × 11) 220 blz.* *fl. 1,05; geb. fl. 1.50*

V* — Een oude, heilige priester vertelt aan den schrijver de ervaringen en tegenkomsten die hij gehad heeft op bovennatuurlijk gebied, of nauwkeuriger, de uitwendige sporen van bovennatuurlijke dingen, die hem of zijne bekenden werden zichtbaar gemaakt. Om volgens het beeld van den titel te spreken, hebben wij hier stralen van het licht, dat voor de velen onzichtbaar blijft, maar soms voor eenige menschen onverwachts en onverklaarbaar, een oogenblik verschijnt. — Al die verhalen zijn in dien onnavolgbaren Benson-trant, die de geheimvolle indrukken zoo pakkend, tot in de minste schakeeringen weet uit te drukken.
AL. WALGRAVE, PR.

1843 **Courtmans, Vrouwe** **83**

SCHOONE CELIA en drie andere verhalen. — *Antwerpen, Opdebeek. 1925, Nieuwen druk. (22 × 16) 119 blz.* *5 fr.*

V — Het thema van deze verhalen kan aldus saamgevat worden: in den nederige schuilt niet alleenlijk deugd en eerbaarheid maar dikwerf groote aanleg, die slechts op een gunstige gelegenheid wacht om zich te kunnen ontwikkelen. Na tot een hoogeren stand in de maatschappij te zijn opgeklommen vergeet die nederige zijn vroegere weldoeners niet en is hij barmhartig jegens de voor hem vroegere onbarmhartigen. Volkslectuur.
H. DE ROOVER.

1844 **De Meyere, Victor** **83**

LANGS DEN STROOM. — *Antwerpen, L. J. Janssens (Keurserie nr 13) 1925. (19 × 12) 112 blz.* *6 fr.*

V — Drie verhalen uit De Meyere's eerste tijdperk over zijn geboortestreek, het land van den Rupel : *De Meezenvanger*, *Een Ontgraving*, *Janneke Kop*. Gezond realisme, raak gezien, vlot verteld.
Dr A. BOON, PR.

1845 **Dörfler, Peter** **83.9**
◆ HET GEHEIM VAN DEN VISCH. *Vert. uit h. Duitsch dr. H. V. d. Heuvel, pr. — Leiden, Van Leeuwen. (20 × 14) 86 blz.* *fl. 0,75*
V — Peter Dörfler is niet de eerste de beste: in dit boekje heeft hij gansch de warmte zijner enthousiaste ziel gelegd. Werken als dit — het is een bekeeringsverhaal uit de allereerste tijden der Kerk — gaan gewoonlijk niet boven het middelmatige; Dörfler heeft er een prachtboekje van gemaakt. Wel vraagt het van den lezer wat inspanning en een elementaire kennis van het Romeinsche godsdienstig en sociaal leven. ERNEST VANDER HALLEN.

1846 **Gezelle, Guido** **83**
VLAAMSCHE VOLKSVERTELSELS. — *Brussel, Standaard. 1925. (24 X 19) 48 blz.* *3.50 fr.*
V — Vijf geestige, folkloristische volksvertelsels, uit den mond van onze West-Vlaamsche landsmenschen opgeteekend. Dezelfde die ge in de werkjes van De Mont, Teirlinck e. a. weervindt, doch met de fijne, geestige « touche » van den grooten dichter, en het gezonde van het Vlaamsche vertellende volksgemoed. Een gelukkige gedachte deze vertellingen te bundelen: we willen hopen dat dit de inzet zal zijn van een algeheele lezing der litteraire kruimeltjes van Gezelle, die in « Rond den Heerd » en elders nog zoo talrijk te vinden zijn. De illustreering is Vlaamsch, maar gebrekkig. ERNEST VANDER HALLEN.

1847 **Guenot, C.** **83.9**
◆ DE ZOON DER STER. *Vert. uit h. Fransch dr. Witlox. — Antwerpen, Opdebeek (28 × 18) 220 blz.* *8.50 fr.*
V — Een verhaal uit de tijden van Vespasiaan, Titus, Domitiaan en Adriaan. Er is geen diepte, geen zieletaal; oppervlakkige geschiedeniskunde, tot een uitgewaterd verhaal gemaakt. Hoe ver van Fabiola, Callista, Quo Vadis! AL. WALGRAVE, PR.

1848 **Kerkhove, P. Ladislas** **83**
◆ DE WEES. — *Mechelen, Franciscusdrukk. (Voor School en Haard, nr 2) 1925. (23 X 16) 24 blz.* *0,60 fr.*
V — Een verhaaltje dat werkt op 't gemoed en aanzet om goed te zijn voor ongelukkigen. Die vandaag in vreugde is kan morgen in droefheid verzinken en steun noodig hebben. D. DE PAUW, O. P.

1849 **Kümmel, Konrad** **83**
◆ IN 'T ZONNETJE. Humoristische vertellingen. *Vert. dr. J. J. G. Wahlen. — Nymegen, Malmberg (24 X 16) 358 blz.* *fl. 1,50*
V — Evenals « Verpoozing » een aantal volksverhalen voor 't katholieke volk. Min of meer humoristisch getint, hebben ze nochtans gebrek aan lossen zwier en ongekunstelde oprechtheid. Volksverhalen moeten zijn zooals het volk zelf eenvoudig en waar, waarheid in een stijf keurslijf

lust het volk niet. — Zulke verhalen stellen katholieke volkskunst al te licht voor als saai en vervelend. FRANS HAEPERS.

1850 **Lavki, Lod.** **83.1**
◆ MIJN ZUSTERKE. Verhaal uit het leven van een rakker. — *Antwerpen, Leeslust. 1925. (19 × 15) 94 blz.* *4 fr.*

V-VIA-B — Evenals zijn andere, is ook dit werkje gedroomde lectuur voor onze jongens en meisjes. Boeiend en ongedwongen vertelt Lavki; raak op den man af; flink getypeerd; het afrollen van 'n film. Een taal die de jongens en de meisjes verstaan. Lavki is te wege, en dit is zijn groote verdienste, een reeks werken voor de kinderen op de boekenmarkt te brengen, die om de adaptatie aan de jeugd van onze dagen, voor ons Vlaamsche volk, van groote beteekenis is. — Lom, de rakker, is de zondenbok thuis; Lieveke, z'n zusje, helpt en verdedigt hem. Maakt van hem 'n flinke, kranige, kristene jongen. Zaakjes die nogal dikwijls in families voorvallen. Wie nu voor zijn jongens of meisjes, een theoretische uiteenzetting klaar heeft over « Den invloed der kinderen onderling ten goede of ten kwade » late zijn papieren rusten en geve aan de boys en girls « Mijn Zusterke » te lezen. Onnoodig er bij te voegen dat « Leeslust » het mooie werkje, mooi uitgaf. M. VAN HOECK, PR.

1851 **Marie-Bernard** **83.2**
◆ NA ZWAREN STRIJD. *Vrij vert. uit h. Duitsch.* — *'s Bosch, G. Mosmans. 2e druk. (25 × 13) 174 blz.* *fl. 0.90*

V — Louise Nigra heeft haar fortuin opgeofferd om de schulden van haar broeder te betalen. Deze, een heel knap geneesheer, heeft zich een enkele maal laten verleiden tot spelen, heeft zijn heel vermogen verloren, en heeft dan nog voortgespeeld. Nu komt ze als onderwijzeres in een heel klein dorpje; haar broeder Max is naar Indië vertrokken. — Door goede raadgevingen komt Louise terug tot een geloof met de werken, en wordt een vurige Christene. Zij knoopt, na eenigen tegenstand van haren kant, vriendschapsbetrekkingen aan met Manuela von Strehlen-Morsheim, de kasteelvrouw. Deze is niet gedoopt en staat vijandig tegenover allen godsdienst, zwaar gewond en verlamd komt Manuela tot een klaarder begrijpen, en laat zich doopen : Louise heeft veel gebeden en gesmeekt om zulks te bekomen. — Max is uit Indië weergekeerd, en slaagt er in Manuela te genezen. Louise wordt ten huwelijk gevraagd door een neef van Manuela. — Samen werken ze voor het goed van hunne dorpsgenooten. — Een stichtend boek. — Aangename lezing. F. VERMUYTEN, PR.

1852 **Riemens-Reurslag, J.** **83.0**
DE KINDEREN VAN HET HOLTHUUS. — *Amsterdam, Muller (24 × 16) 155 blz.* *fl. 1.25; geb. fl. 1.90*

V — Wonderbare geschiedenis van het weervinden van Hans Harringa, die als kind schipbreuk lijdt, dood gewaand wordt, en later, ter gelegenheid van een nieuwe schipbreuk, verzorgd wordt in het « Holthuus ». Men herkent hem na eenigen tijd als den oom van de kinderen van het Holthuus. Tamelijk onwaarschijnlijk is het wedervaren. Nochtans doen stemmige tooneeltjes dit vergeven, en maken van het boek een aangename lezing. F. VERMUYTEN, PR.

1853 **Schraven, Th. S.** **83.9**

◆ VOORTVLUCHTIG. Een verhaal uit de Kerkvervolging in Egypte. — *'s Bosch, G. Mosmans en Zoon, 1925, 2e druk (25 × 17) 176 blz. fl. 1,25*

V — Een nieuwe, Hollandsche bewerking van het Engelsch verhaal: *The Egyptian Wanderers*, door Neale, in 't Fransch betiteld *Eusèbe*, en destijds zoo geniaal oververteld door G. Gezelle: *De Doolaards in Egypte*. Deze vertaling is naar de Fransche, dus uit tweede hand, en 't is nutteloos het te zeggen, zij komt de *Doolaards* op verre na niet bij. Hoe wonder! In Gezelle's mond is ons boek een levend gedicht; hier een doodgewoon verhaal. 't Spijt me, dat ik de plaats niet heb, om dat te doen voelen. Natuurlijk blijft de grond der vertelling even schoon en weldoende. A. WALGRAVE, PR.

1854 **Snieders, Dr J. Renier** **83.1**

◆ BIJ DE BOEREN. Zedeschets uit de Brabantsche Kempen. — *Antwerpen, L. J. Janssens. 1925. (21 × 15) 191 blz. 7,50 fr.*

V — Deze dorpsroman dateert van de veel bewogen jaren 1884 en werd blijkbaar geschreven onder invloed der politieke feiten van den tijd. Evenals in andere van zijn laatste geschriften, vaart de vrome grijsaard uit tegen de sectarische godloochenaars, die spotten met geloof, kruisdagen en Assche-Woensdag en andere kerkelijke gebruiken, en noemt ze simpelweg duivelskinderen. Literatuur die verdrongen wordt door al te gewilde godsdienstige tendenz. Als zedenschets van het boerenvolk, tamelijk goed geslaagd, al blijft de psychologie zoo simplistisch en absoluut. Andere schrijvers zijn later daarin heel wat beter geslaagd. Hoog zedelijke lectuur echter voor onze buitensche volksmenschen.

A. VAN DEN DRIES, PR.

1855 **Vander Hallen, Ernest** **83 : 29.2**

◆ BEGENADIGDEN UIT MYSTIEK VLAANDEREN. — *Geïll. dr. Anco Wigboldus. Antwerpen, Leeslust. 1925. (19 × 15) 108 blz. 8.50 fr.*

V — Vander Hallen is een droomer. Hij leeft buiten de wereld maar niet buiten het leven. Hij aanziet zijn werk als een apostolaat en hij wil ons zoo ongerept mogelijk het beste geven van wat hij bezit: de kinderlijkfrissche vroomheid van zijn gemoed. *Sprookjes* bloeien daar op: teere bloesemingen van rijk innerlijk leven. — Om ethische schoonheid is hij bekommerd en waar hij ze ontdekt heeft noodigt hij ons uit; dwingt ons met zacht geweld om ze met hem te gaan bewonderen. — Een zuivere franciscaansche geest leeft in hem : God zoekt hij in al 't geschapene en Hem zal hij loven om zijn schoonheid. — In zijn vroeger werk heeft hij ons verteld van de vroomheid der *primitieven*; in hun schilderijen heeft hij de aanschouwing gezocht van zijn geestelijken vader Franciscus en van de Engelen, onze broeders, die wij met geen sterfelijke oogen kunnen bestaren. — Hij heeft ons gebracht naar de sterke, vroede vrouwen van bijbelsche grootheid; moeders van ons geslacht, steun en sier onzer oude gemeenten. — Met deze « *begenadigden* » brengt hij ons tot onze zalige zusters : de nederige heiligen van Vlaanderen: Sinte Odrada, Sinte Godelieve, Beatrijs van Nazareth. Hij verhaalt hun leven zooals een Fra Angelico het zou geschilderd hebben, met sobere, gewildeenvoudige middelen maar met veel liefde en innigheid. — Hij zoekt ons niet met stijlschitteringen te overbluffen; hij verlangt onze aandacht niet voor zijn ijdele woorden maar voor de heiligheid die hij ons aantoont. Hij verlangt niet dat wij zijn talent bewonderen; hij verlangt dat wij, zijn lezers, beter worden en schooner. Door deze nederige

dienstbaarheid aan zijn onderwerp wordt hij, bij poozen, een *groot kustenaar. Vander Hallen groeit uit tot een Vlaamschen Joergensen.* — Een heerlijke taak heeft hij midden ons te verrichten. Aan modern-Vlaanderen, het verwilderde, zoekende, twijfelende, de *eeuwige* ziel van het eeuwige Vlaanderen te veropenbaren. — « *Begenadigden* », dit naar inhoud en vorm prachtig boek, — Leeslust heeft het uitgegeven zooals zij alleen dit te onzent kan — moet met duizenden exemplaren verspreid worden. DIRK VANSINA.

1856 X **05 : 8**
◆ LETTERKUNDIGE ALMANAK VOOR HET JAAR 1926. — *Brussel, Standaard, (21 × 16) 98 blz.* *2,50 fr.*

V — Naast de gewone almanak-kalender, een bonte inhoud van litteraire verscheidenheden; meestal novellen en vertelsels van bekende Vlaamsche figuren waarvan de werken pas werden heruitgegeven of waarvan een herdruk werd aangekondigd door uitgeefster dezes. Tot slot geeft de Standaard — als een practische zakendrijfster — een volledige lijst van haar uitgaven, een ruime reeks titels van allerhande boeken uit haar reeks. « Het Vlaamsche Lied ». Deze eenvoudige inventaris kan als een aanbeveling gelden voor het overigensruim-geïllustreerde boekje. B. G.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

1857 Van Buul, T. **88 : 37**
◆ ZONNESCHIJN. Leesboek voor het Lager en het Voortgezet Onderwijs. *Voor R. Kath. scholen bewerkt dr. Mevr. C. Van den Broek-Deckers. Met teekeningen van Tjeerd Bottema en Albert Geudens. — Hilversum, Brand. 10 deeltjes (19 × 14)*

1e Stukje A en B 1924, 2e druk elk 64 blz.	*elk fl. 0.45*
2e Stukje A en B 1924, 2e druk 80, 88 blz.	*elk fl. 0.55*
3e Stukje, 1924, 2e druk, 96 blz.	*fl. 0.60*
4e Stukje, 1924, 2e druk, 112 blz.	*fl. 0.70*
5e Stukje, 1924, 2e druk, 112 blz.	*fl. 0.80*
6e Stukje, 1925, 2e druk, 124 blz.	*fl. 0.80*
7e Stukje, 1922, 120 blz.	*fl. 0.80*
8e Stukje, 1922, 136 blz	*fl. 0.85*

VI — Deze leesboekjes van Th. Van Buul staan sinds lang bekend als behoorend tot de allerbeste kinderlectuur. Volkomen aangepast aan de kindermentaliteit en berekend op de geleidelijk groeiende leeskracht der kleuters zijn deze levendig-boeiende boekjes waarlijk een Zonnestraal in 't allicht eentonige schoolleven. Hun succes is zeker voor een ruim deel te danken aan de knappe pen van den teekenaar Tjeerd Bottema, die deze bundeltjes maakte tot een frischen kinderlach. — 't Is dan ook een verdienstelijk initiatief van de firma P. Brand, deze oorspronkelijk-neutrale boekjes (uitgave Van Dishoek) te hebben laten bewerken met het oog op onze Katholieke scholen. En we zijn gelukkig deze mooie uitgave ten zeerste te kunnen aanbevelen voor onze onderwijsgestichten en kinderboekerijen. JORIS BAERS, PR.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

1858 **Belpaire, M. E.** **86 : 92 : 2**
◆ AUGUST CUPPENS. Zes en twintig Jaar Vlaamsche Vriendschap. — *Antwerpen, N. V. Leeslust. 1925. (19 × 15) 126 blz.* *7 fr.*

V — De boeken die Juffrouw Belpaire in de laatste jaren onverpoosd uitgeeft over haar eigen familie, (Constance Teichmann en andere) kunnen sommige menschen wat « eigendunkelijk » voorkomen, maar voor wie 't inzicht doorkijkt, zijn zij goud waard. « Aug. Cuppens » is weer zoo een boek. Daar zit een hoop kostelijke stoffe in verwerkt voor de innerlijke geschiedenis van onze schrijvers- en dichterswereld; een hoop inlichtingen over tijden, menschen en zaken; en daarbij schoon zieleleven in twee kennenswaarde menschen. Wat een hoogdenkend en hoogvoelend man was dan toch dat klein Limburgsch pastorke, wat heeft hij voor zijn land en volk al niet gedroomd en gedaan : want leven zooals hij deed is een daad, nog meer dan wat hij schreef. Het is een eer voor hem, zulke geschiedschrijfster te hebben gevonden, die met hoofd en pen niet alleen, ook met harte over hem schrijft. Laat ons hem en haar dankbaar zijn, dat zij dit boekje *hebben* verwezenlijkt. Eenvoudig, maar daarom niet minder goed!

AL. WALGRAVE, PR.

1859 **Belpaire, M. E.** **92**
◆ ALPHONSE BELPAIRE, door zijne dochter. *Geïll. — Antwerpen, Vl. Land. 1922 (22 × 15) 205 blz.* *12 fr.*

IV* — Met dezelfde liefde en innige pieteit waarmede Mej. Belpaire het beeld heeft geteekend van Constance Teichmann (een werk dat we in alle boekerijen wenschen te zien staan) heeft ze uit het dagboek van haar Vader Alphonse Belpaire, dezes leven opgediept. De namen Belpaire en Teichmann — want beide zijn onafscheidbaar — hebben wat te beteekenen voor Antwerpen en voor Vlaanderen. En niet alleen om de groote beteekenis van Alph. Belpaire; om de wonder-vroegrijpe ontwikkeling van dezes 17-jarigen ingenieur; om de heerlijke figuur van Betsy, zijn vrouw, die de stuwkracht van zijn innerlijk opwaarts-strevend leven is geweest; om het vruchtbaar levensharmonieeren van dezen physiekzwakken doch intellectueel-sterken man en de diepe, warmvoelende en verziende vrouw, doch ook om het naar-voor-brengen van een heele tijdperk is dit werk belangwekkend. Want in feite, culmineert het Romantisme in Alph. Belpaire en verpersoonlijkt hij den rusteloozen, onevenwichtigen tijd die hoofdzakelijk de 19e eeuw heeft beheerscht. En na het lezen van dit boek, dankbaar herdenkend wat Mej. Belpaire voor haar land en volk deed, weten we waar en bij wie zij de levenskracht en den levensadel putte om daden te stellen die het Vlaamsche volk mag noch zal vergeten.

M. VAN HOECK, PR.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS GRONINGEN; DEN HAAG

Dr **G. Kalff**, Geschiedenis der Nederlandsche Letterkunde. Zeven deelen, geb. à L. 7,90
Dr **G. Kalff**, Westeuropeesche Letterkunde der 15e en 16e eeuw. Eerste deel, geb. L. 8,90
Tweede deel: Hervorming en Renaissance, geb. L. 8,25
M. A. P. C. Poelhekke, Lyriek, geb. L. 5,90
M. A. P. C. Poelhekke en Dr **C. G. N. de Vooys**, Platenatlas bij de Nederlandsche Literatuurgeschiedenis, gecart. L. 4,50, geb. *3e druk*, L. 4,90
Dr **J. Prinsen J.Lzn.**, De Roman in de achttiende eeuw in West-Europa, geb. L. 15,00
Dr **C. G. N. de Vooys**, Verzamelde taalkundige opstellen. Twee bundels, geb. L. 5,90

Uitgave van J. B. WOLTERS, Groningen, Den Haag

Voor uwe Leestafel

TOONEEL-GIDS

Redactie : E. H. Bernaerts, L. Dosfel, Th. De Ronde, enz.

Redactiesecretaris : Anton Van de Velde.

PER JAAR ELF NUMMERS : 25 FRANKS

Beheer : « CULTURA »
GILDESTRAAT, 5, GENT

L. OPDEBEEK

UITGEVER
Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Frater Frumentius : *Levens en Legenden van Gods lieve Heiligen voor alle dagen des Jaars.* Rijk geïllustreerd. In twee deelen tegen 10 fr. per deel ingenaaid of 12,50 fr. per deel gebonden. — In één deel ingenaaid tegen 20 fr. of 22,50 fr. gebonden.

Werk van Fr. Crols, Pr.: *Heeroom en zijn nichtje*, 2,50 fr. — *Heerooms nichtje is verloofd*, 2,50 fr. — *De Vrouwen uit het Evangelie*, 3,50 fr.

Joz. De Voght, Pr.: *Naar het licht*, 4 fr.

Werk van Jozef Simons : *Mastentoppen*, 5 fr. — *Mastenvlimmen*, 4 fr. — *Ons vroom en vroolijk Kempenland*, 4 fr.

Werk van Omer Wattez : *Zuid Vlaandersche Novellen*, 5 deelen, per deel 4 fr. — *Siegfried*, 7,50 fr.

Men vrage den algemeenen catalogus, die kosteloos wordt toegezonden.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1925 : 35,75 fr.

S. V. DE VLAAMSCHE BOEKENHALLE, Naamschestraat, 87, LEUVEN

Uitgeverij N. V. LEESLUST

Antwerpen : 109, Nationale straat, 109.

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** Verlucht door Felix Timmermans (2e vermeerderde uitgave) fr. 4,50

JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** Verlucht door Felix Timmermans (2e vermeerderde uitgave) fr. 4,50

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** Uit het Fransch vertaald door Dr Jaak Boonen. fr. 10,—

M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.** fr. 7,—

M. E. BELPAIRE en HILDA RAM. — **Wonderland :** 1e, 3e, 4e, 5e en 6e bundel. (4e druk). Met kleurplaten van Felix Timmermans, elk fr. 5,50

M. E. BELPAIRE, HILDA RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland :** 2e en 7e bundel. Met penteekeningen van Felix Timmermans, elk fr. 4,50

JOZEF BUERBAUM. — **Keldermondvertellingen.** (3e druk) fr. 5,—

LUIS COLOMA, S. J. — **De kleine Pilatus.** Uit het Spaansch vertaald door Jozef Simons. (2e druk). fr. 4,50

LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Modern roman. fr. 12,—

LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** (2e druk). Met penteekeningen van Felix Timmermans. fr. 5,—

H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. Uit het Duitsch vertaald door Maur. Van Hoeck. fr. 12,—

FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** Uit het Engelsch vertaald door Jozef Simons. fr. 8,—

FRANCIS FINN, S. J. — **Op den Loop.** Uit het Engelsch vertaald door E. Verwimp, S. J. fr. 8,—

JOH. JŒRGENSEN. — **Het Heilig Vuur.** Uit het Deensch vertaald door L. Duykers. fr. 7,—

LOD. LAVKI. — **Fieneke.** Oorspronkelijk verhaal. fr. 4,—

LOD. LAVKI. — **De Kleine Koning.** Bijbelsch verhaal voor de jeugd. fr. 4,—

LOD. LAVKI. — **De Kleine Martelaar.** fr. 4,—

LOD. LAVKI. — **Mijn Zusterke.** Verhaal uit het leven van een rakker fr. 4,—

LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Oorspronkelijk avontuur-verhaal uit het scouts-leven. fr. 4,—

AUGUST OSSENBLOK. — **De Kandidaat-Bibliothecaris.** fr. 7,50

Prof. Dr. JUL. PERSYN. — **Æsthetische Verantwoordingen.** fr. 14,—

Prof. Dr. JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** (1e deel). fr. 15,—
De 3 deelen, bij inschrijving. fr. 37,50

Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 4,50

ANTON VAN DE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** Met 25 kleurplaatjes van Felix Timmermans. fr. 8,—

ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden.** fr. 8,50

ERNEST VAN DER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 4,50

ERNEST VAN DER HALLEN. — **Stille Uren bij primitieve Meesters.** Rijk geïllustreerde kunstuitgave. fr. 25,—

TER PERSE :

Prof. Dr. JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** (2e en 3e deel).
Prof. Dr. JUL. PERSYN. — **Dante.**